

ȘCOALA GIMNAZIALĂ „ȘTEFAN CEL MARE”
VASLUI

INIȚIATIVE DIDACTICE

*Revistă de informare
și documentare*

(CD-ROM) = ISSN 2558 - 8869
ISSN-L 2558 - 8869

*Ediția a VIII-a
VASLUI
martie 2024*

INIȚIATIVE DIDACTICE

(CD-ROOM) = ISSN 2558 - 8869
ISSN-L 2558 - 8869

EDITURA CASEI CORPULUI DIDACTIC VASLUI

COORDONATORI:

Prof. înv. primar IULIA CÎRLESCU

Prof. înv. primar LOREDANA PÎRCĂLABU

În această lucrare sunt adunate materialele din cadrul Simpozionului Național „**INIȚIATIVE DIDACTICE**”, organizat de Școala Gimnazială „Ștefan cel Mare” Vaslui, pe 25 noiembrie 2023, în care sunt implicate cadre didactice din mai multe județe ale țării ce fac cunoscute strategii de promovare a noilor metodelor interactive folosite în actul educațional, oferind prilejul unor dezbateri, experiențe cu privire la unele aspecte didactice și schimb de bune practici în context unei educații de calitate.

ORGANIZATORI:

Coordonator, prof. înv. primar Iulia-Adriana Cîrlescu

Coordonator, învățător Carmen Gherase

Director, prof. Greta-Doina Ciubotaru

Director adjunct, prof. Gabriela Alexăndroae

Prof. Anca-Mădălina Borteș

Prof. Mirela Obreja

Prof. Luminița-Mihaela Vîrlan

Prof. înv. primar Loredana-Maria Pîrcălabu

Prof. înv. primar Aneta-Gianina Buguleț

Prof. înv. primar Alina-Nadia Raizu

Prof. înv. primar Adriana Ștefăniță

Prof. înv. primar Elena Malanca

Prof. înv. primar Mihaela Patrichi

Prof. înv. primar Adi-Luminița Borș

Secretar-șef Tatiana-Jenica Blănaru

Secretar Anca Râmbu

Administrator Elena Ignat

Informatician Ștefan Patrichi

Coperta: prof. Emil Rășcanu

**CONȚINUTUL ȘI TEHNOREDACTAREA APARTIN ÎN EXCLUSIVITATE AUTORILOR.
ORGANIZATORII ACESTUI SIMPOZION SE DELIMITEAZĂ DE EVENTUALE
ÎNCĂLCĂRI ALE LEGISLAȚIEI ÎN VIGOARE PRIVIND DREPTURILE DE AUTOR.**

SECȚIUNI: I. SIMPOZION NAȚIONAL „Inițiative didactice” (referate, lucrări științifice, eseuri, studii care se încadrează în tema simpozionului)

II. EXEMPLE DE BUNE PRACTICI (proiecte educative, aplicații practice, prezentări în PowerPoint, activități extrașcolare, opționale, auxiliare, reviste care se încadrează în tema simpozionului)

(CD-ROM) = ISSN 2558 - 8869
ISSN-L 2558 - 8869

EDITURA CASEI CORPULUI DIDACTIC VASLUI

Coordonatori:

Prof. învă. primar CÎRLESCU IULIA

Prof. învă. primar PÎRCĂLABU LOREDANA

În această lucrare sunt adunate materialele din cadrul Simpozionului Național „**INIȚIATIVE DIDACTICE**”, organizat de Școala Gimnazială „Ștefan cel Mare” Vaslui, pe 25 noiembrie 2023, în care sunt implicate cadre didactice din mai multe județe ale țării ce fac cunoscute strategii de promovare a noilor metodelor interactive folosite în actul educațional, oferind prilejul unor dezbateri, experiențe cu privire la unele aspecte didactice și schimb de bune practici în context unei educații de calitate.

Vineri, 25 noiembrie 2023, Școala Gimnazială „Ștefan cel Mare” Vaslui a fost gazda Simpozionului Național „INIȚIATIVE DIDACTIVE”, realizat în parteneriat cu Inspectoratul Școlar Județean Vaslui, Casa Corpului Didactic Vaslui și Centrul Județean de Resurse și Asistență Educațională Vaslui.

În acest an participarea a fost doar indirectă. S-au alăturat acestui demers de formare continuă 146 de cadre didactice ale grădinițelor, școlilor gimnaziale și liceelor din România, care au prezentat lucrări științifice, proiecte educaționale, educative sau didactice, reviste și prezentări ppt. pentru cele două secțiuni ale simpozionului, propuse de organizatori:

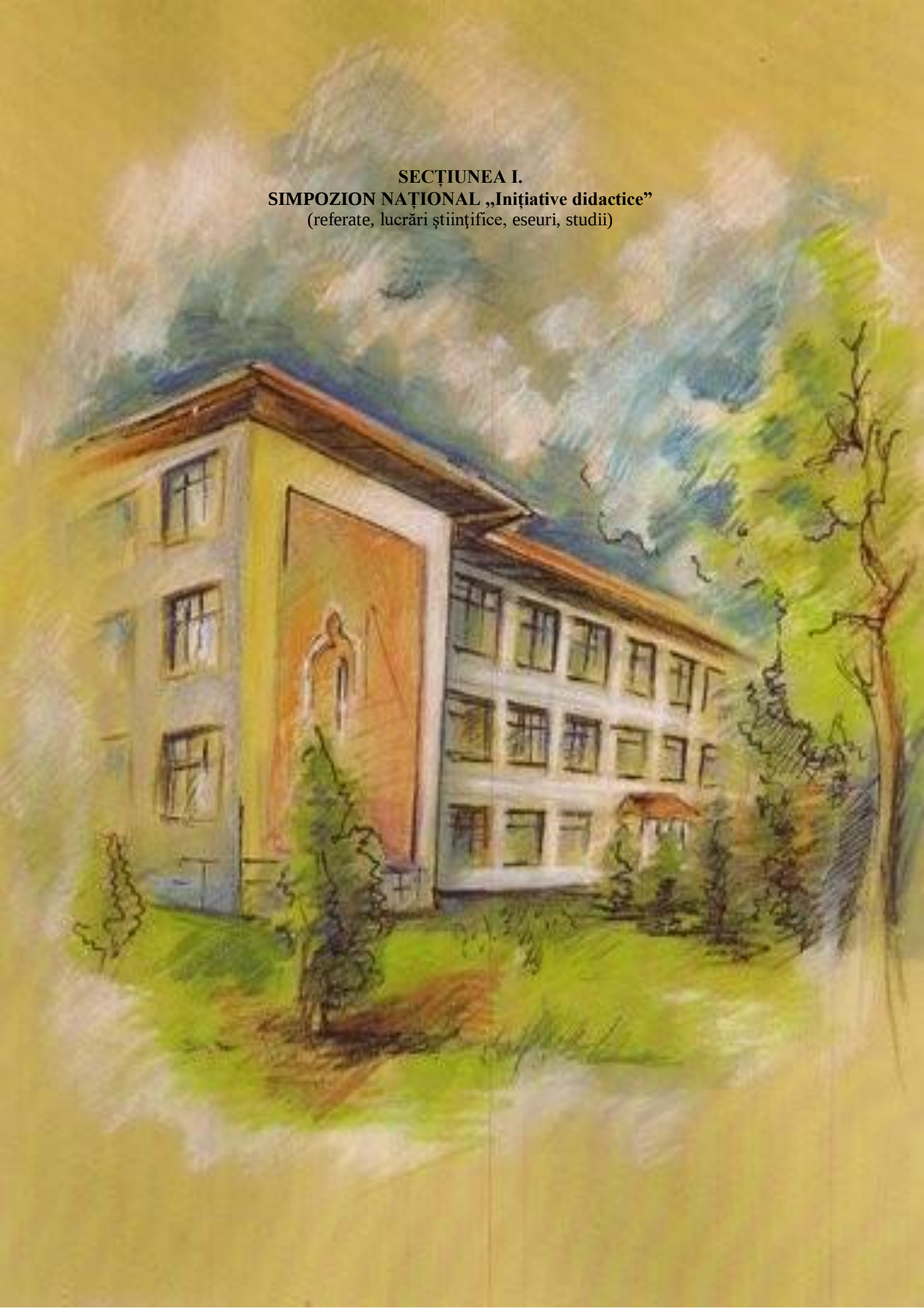
I. SIMPOZION NAȚIONAL „Inițiative didactice” (referate, lucrări științifice, eseuri, studii care se încadrează în tema simpozionului);

II. EXEMPLE DE BUNE PRACTICI (proiecte didactice, proiecte educative, aplicații practice, prezentări în PowerPoint, activități extrașcolare, opționale, auxiliare, reviste care se încadrează în tema simpozionului).

Considerăm că simpozionul a constituit un bun prilej pentru promovarea și diseminarea unor abordări diverse ale metodelor interactive de predare-învățare-evaluare utilizate în activitățile didactice, a platformelor educaționale dedicate învățământului, cât și o oportunitate pentru realizarea unui schimb de bune practici între profesori de diferite discipline, în contextul unei educații centrate pe elev.

Coordonatorii

SECȚIUNEA I.
SIMPOZION NAȚIONAL „Inițiative didactice”
(referate, lucrări științifice, eseuri, studii)

METODE INTERACTIVE DE GRUP PENTRU PREȘCOLARI

Ed. Agape Emanuela,
Grădinița cu P.P. Nr.17 Vaslui

Metodele activ-participative pot fi extrem de valoroase și utile chiar și în învățământul preșcolar dacă sunt utilizate ținând cont de conținutul lecției și de particularitățile de vârstă ale preșcolarilor.

În societatea actuală au loc numeroase transformări care „obligă” aproape toate categoriile sociale să țină pasul cu noile schimbări care se produc în întreaga lume. La momentul actual omenirea se situează într-o eră informațională care abundă de informație, în care fiecare dintre noi, oamenii, trebuie să știm să discernem ceea ce este bun și folositor de ceea ce este nefolositor și rău pentru sine și pentru ceilalți. Și în învățământul românesc ca și în celelalte domenii de activitate au loc numeroase „transformări pornind de la crearea mediului de învățare care poate eficientiza tehnicile de învățare.”

În învățământul preșcolar există foarte multe metode și tehnici de învățare variate prin care preșcolarii pot învăța atât conceptele specifice cât și formarea de priceperi și deprinderi. În grădinița de copii principalul mijloc de stimulare pentru învățare și dezvoltare este jocul. În cadrul jocului cu preșcolarii se pot utiliza din gama variată de metode și tehnici, atât metode tradiționale, cât și metode moderne. Este indicat ca metodele tradiționale să se împletească în mod armonios cu metodele activ-participative în cadrul unei lecții/activități cu preșcolarii. Utilizând frecvent aceste metode în cadrul activităților de învățare în grădinița de copii, acestea pot dezvolta: creativitatea, limbajul, imaginația, memoria, gândirea critică și multe alte procese psihice ale preșcolarului.

Prin aplicarea la clasă a metodelor interactive de grup, copiii își exercită capacitatea de a comunica, de a selecta informații și deprinde comportamente de învățare necesare în viața de școlar și adult. Prezentate astfel, ele atrag copiii în activitate, spre învățarea activă, spre cooperare, îi determină să se consulte în grup pentru luarea de decizii și se previn sau se aplanează conflictele.

Metodele interactive de grup necesită mult tact din partea dascălilor, deoarece trebuie ca ei să-și adapteze stilul didactic în funcție de structura personalității copilului. Așadar pentru fiecare preșcolar educatoarea trebuie să găsească soluția optimă: gestul, mimica, interjecția, orientarea, sfatul, lauda, aprecierea, în raport cu situația respectivă.

Sarcinile de lucru prevăzute prin aceste metode trebuie să respecte anumite condiții:

- să le fie comunicat copiilor timpul alocat sarcinii de lucru;
- să fie descrise gradual;
- să fie legate de viața reală;
- să ofere posibilitatea copiilor de a se autoevalua, de a se corecta, de a comunica cu colegii;

Trucuri: se aleg indicii specifici nivelului grupei, pentru a orienta gândirea lor spre cunoaștere.

Cheia: după fiecare activitate – joc, pentru sistematizare și rezumare trebuie adresate două categorii de întrebări:

- Ce ați învățat?
- Când, cum, de ce veți folosi aceste informații?

Aplicație: se pot realiza „postere de învățare”- în care sunt prezentate într-o formă originală informațiile descoperite, dar proiectate în situații noi.

Recompensarea:

- Laudă performanțele individuale;
- Laudă mult și critică puțin activitatea grupului;

Am să prezint în continuare două metode interactive „METODA CUBULUI” și „EXPLOZIA STELARĂ”.

METODA CUBULUI

- Se poate utiliza frecvent în cadrul activității de observare. Se confecționează un cub, având cele șase fețe cu imagini diferite și corespunzând fiecare unei anumite acțiuni pe care copilul/grupul de copii trebuie să o execute: descriere, comparație, asociere, analiză, aplicare și argumentare.

Exemplific aplicarea acestei metode la activitatea „Păsări călătoare”:

Cubul păsărilor călătoare

Descriere: vor fi lipite pe cub imagini cu păsările călătoare. Copiii trebuie să recunoască, să denumească, să enumere părțile componente.

COMPARĂ: înfățișare general (mare-mic); mediul de viață.

ANALIZEAZĂ: factorii de mediu necesari vieții (hrană și condițiile de viață)

ASOCIAZĂ: berzele formează o familie ca și noi: cresc puii, le dau de mâncare, îi învață să zboare.

APLICĂ: completează desenul, mediul de viață.

EXPOZIA STELARĂ: este o metodă de investigare a unui subiect prin întrebări coordonatoare, precis direcționate. Exemplific această metodă prin activitatea, lectură după imagini „Munca în parc primăvara”.

În vederea transpunerii corecte a acestei metode, am respectat etapele: obișnuirea copiilor să adreseze întrebări în scopul efectuării de noi descoperiri, confecționarea unei steluțe mari și a cinci steluțe mai mici (corespunzătoare direcțiilor de investigare stabilite prin întrebări coordonatoare), împărțirea grupei în cinci subgrupe, fiecare având sarcina de a formula întrebări specifice, determinate de întrebările coordonatoare astfel:

CINE? Cine lucrează în parc?

Cine plantează florile?

Cine adună crengile uscate?

Cine se plimbă prin parc?

Cine, într-o poveste cunoscută de voi, curăță omizile din pom?

UNDE? Unde se desfășoară acțiunea?

Unde pot fi duse crengile uscate?

Unde putem planta florile?

Unde s-a urcat omul să taie crengile uscate?

CÂND? Când se curăță pomii?

Când se pot planta flori și semințe în pământ?

Când se poate face curat în parc?

DE CE? De ce se taie crengile pomilor primăvara?

De ce se plantează flori, în parc, primăvara?

De ce îngrijim pomii și florile din parc?

De ce se plimbă oamenii în parc?

CE? Ce vedeți în acest tablou?

Ce fac oamenii cu fierăstrăul?

Ce se plantează în pământ?

Ce anotimp este prezentat în acest tablou?

BIBLIOGRAFIE:

1. Silvia Breben, Elena Gongea, Georgeta Ruiiu, Mihaela Fulga, *Metode interactive de grup*, Editura Arves, București, 2022.

METODELE ACTIV-PARTICIPATIVE ȘI CREȘTEREA EFICIENȚEI PREDĂRII ȘI ÎNVĂȚĂRII

**Prof. Anton Gabriela/Prof. Lefter Cristina,
Grădinița cu P.P. Nr.3 Vaslui**

Astăzi, când învățământul trebuie să răspundă exigențelor contemporaneității, la nivelul segmentului preșcolar se conturează dezvoltarea unei noi abordări educaționale. Este vorba de o abordare care determină organizarea și trăirea unor experiențe de învățare ținând seama de cerințele viitorului și de necesitatea producerii unor schimbări dorite în comportamentul copilului de astăzi, o abordare care încearcă o îmbinare suplă a ideilor pedagogiilor alternative moderne, cu ideile pedagogiei tradiționale autohtone.

„Nu toți educatorii pot să ajungă la calitatea de cercetător în sensul științific al termenului, dar o activitate de căutare a noi soluții pentru activitatea curentă realizează orice dascăl care se respectă.” - Rodica Mariana Niculescu

Modernizarea procesului de învățământ din grădiniță implică mai multe componente: proiectarea didactică, tehnici și instrumente de cunoaștere și evaluare a copiilor, parteneriate educaționale, activități extracurriculare, o metodologie didactică activă.

Noul curriculum pentru învățământul preșcolar aduce noi accente care pun în valoare dezvoltarea globală a personalității copilului. Un accent deosebit este acela al diversificării strategiilor de predare-învățare-evaluare, caracterizat prin folosirea de metode activ-participative, prin asigurarea de valențe formative ale jocului, ca activitate de bază a copilului, precum și printr-o evaluare a fiecărui copil în raport cu el însuși.

Pentru creșterea calității procesului instructiv-educativ din grădiniță, urmărim perfecționarea metodelor tradiționale, dar și introducerea unor metode și procedee educative. Metodele implică mult tact pedagogic din partea educatoarelor deoarece stilul didactic trebuie să-l adopte în funcție de personalitatea copiilor. Regândirea educației formale duce la schimbarea relației cu copii promovând un dialog reciproc, constructiv. Proiectarea unui demers didactic, diferit de cel tradițional dă posibilitatea fiecărei educatoare să-și valorifice propria experiență prin utilizarea unor metode moderne într-o abordare interdisciplinară. Învățământul modern preconizează o metodologie axată pe acțiune, operatorie, deci pe promovarea metodelor interactive care să solicite mecanismele gândirii, ale inteligenței, ale imaginației și creativității.

Implementarea acestor instrumente didactice moderne presupune un cumul de calități și disponibilități din partea cadrului didactic: receptivitate la nou, adaptarea stilului didactic, mobilizare, dorință de autoperfecționare, gândire reflexivă și modernă, creativitate, inteligența de a accepta noul și o mare flexibilitate în concepții.

Învățământul preșcolar are un anumit specific, dacă ne gândim la vârsta celor ce-l urmează, ceea ce nu exclude utilizarea metodelor active-interactive. Felul în care educatoarea solicită întrebări, felul în care organizează activitatea de formare și informare a copilului, prin accentul pe care-l pune pe dezvoltarea proceselor cognitive-aplicative, influențează comportamentul activ și creativ al copilului. Jocul de rol, experimentul, observația, jocul interactiv, portofoliul, metoda proiectului, sunt câteva din metodele interactive ce se pot utiliza cu succes în grădiniță.

Jocul de rol, Experimentul, Observația, Jocul interactiv, Lotus, Portofoliul, Metoda proiectului, Mozaic, Ciorchinele, Metoda pălăriilor gânditoare, Știu/vreau să știu/am învățat, Cubul, Brainstorming, Metoda bulgărului de zăpadă, Metoda R.A.I. „Răspunde-Aruncă-Interoghează” sunt câteva din metodele interactive ce se pot utiliza cu succes în grădiniță.

Programa activității instructiv-educative lasă libertatea de a organiza cât mai creativ și personalizat actul didactic. Fiecare cadru didactic își poate alege propriul demers, personalizat, modern,

care să fie compatibil cu stilul didactic, cu obiectivele și conținuturile activităților. Derivat etimologic din grecescul „methodos (odos-cale, drum, metha-spre), cuvântul metodă semnifică drumul, calea de urmat pentru atingerea unui scop, modul de căutare, de descoperire a adevărului sau „drum care conduce la cunoașterea realității și la transformarea acesteia pe baza cunoașterii”, calea folosită de educatoare în a-i sprijini pe copii să descopere viața, natura, lucrurile, știința.

Ioan Cerghit consideră că metoda este „o cale eficientă de organizare și conducere a învățării”. Gaston Mialaret consideră că orice metodă pedagogică rezultă din întâlnirea mai multor factori și din acest punct de vedere, educația va rămâne mereu o artă: arta de a adapta la o situație precisă. Sorin Cristea spune: „Calitatea pedagogică a metodei didactice presupune transformarea acesteia dintr-o cale de cunoaștere propusă de dascăl într-o cale de învățare realizată efectiv de copii în cadrul instruirii formale și nonformale.”

I. Cerghit afirmă că „«activ» este copilul care depune efort de reflecție personală, interioară și abstractă, care întreprinde o acțiune mentală de căutare, de cercetare și redescoperire a adevărilor”. Noul, necunoscutul, căutarea de idei prin metodele interactive conferă activității „mister didactic”, se constituie ca “o aventură a cunoașterii” în care copilul e participant activ pentru că el întâlnește probleme, situații complexe pentru mintea lui de copil dar în grup, prin analize, dezbateri, descoperă răspunsurile la toate întrebările, rezolvă sarcini de învățare, se simte responsabil și mulțumit în finalul activității. Calea de învățare pe care o parcurg copiii este determinată de metoda folosită. Această „cale” devine cel mai spectaculos exercițiu de interacțiune dintre mințile lor, care ne bucură când observăm progrese de la o perioadă la alta. Efortul copiilor trebuie să fie unul intelectual, de exersare a proceselor psihice și de cunoaștere, de abordare a altor demersuri intelectuale, interdisciplinare, inovatoare decât cele clasice. Prin corelațiile elaborate interactiv copiii își asumă responsabilități, formulează și verifică soluții, elaborează sinteze în activități de grup, intergrup, individual, în perechi.

Metodele activ-participative solicită efortul personal de gândire, imaginație, memorie și voință, dar și valorifică maximal potențialul de cunoaștere, acțiune și trăire al copilului. Efectele formativ – educative ale învățării sunt în raport direct proporțional cu nivelul de angajare și participare individuală și colectivă. În opoziție cu metodologia tradițională, pentru care elevul rămâne mai mult un auditoriu sau un simplu spectator, gata să recepteze pasiv ceea ce i se transmite ori i se demonstrează, metodele active au tendința să facă din acesta un actor, un participant activ în procesul învățării, pregătit să-și însușească cunoștințele pe calea activității proprii, a unei angajări optime a gândirii, a mobilizării tuturor funcțiilor intelectuale și energiilor emoțional – motivaționale în raport cu sarcina de învățare dată..

Ce fac copiii?

- Copiii studiază individual situația prezentată, își împărtășesc ideile, se ajută unii pe alții să înțeleagă și să găsească soluții. Astfel, copiii trebuie să fie capabili: să asigure conducerea grupului; să coordoneze comunicarea; să stabilească un climat de încredere; să poată lua decizii; să medieze conflictele; să fie motivați să acționeze conform cerințelor educatoarei.

Ce face educatoarea?

- Asigură ambianța propice muncii în echipă, aranjând mobilierul din clasă în mod corespunzător.
- Stabilește criteriul de grupare (sexul, prietenii, nivelul abilităților într-un anumit domeniu, diferite jocuri etc.) și dimensiunea grupului (de la 2 la 6 copii).
- Stabilește regulile de lucru (se vorbește pe rând, nu se „atacă” persoana, ci opinia sa, copiii se consultă între ei, nu se monopolizează discuția, nu rezolvă unul singur sarcina, se lucrează cu culori diferite etc.).
- Explică foarte clar obiectivele activității, specifică timpul pe care îl au copiii la dispoziție.

Avantajele interacțiunii:

- lasă mai multă libertate de exprimare și acțiune atât pentru copil, cât și pentru educatoare;
- stimulează efortul și productivitatea individului;
- subiecții care lucrează în echipă sunt capabili să aplice și să sintetizeze cunoștințele în moduri variate și complexe, învățând în același timp mai temeinic decât în cazul lucrului individual;

- dezvoltă capacitățile copiilor de a lucra împreună – componentă importantă pentru viață și pentru activitatea lor profesională viitoare;
- dezvoltă inteligențele multiple;
- stimulează și dezvoltă capacități cognitive complexe;
- munca în grup permite împărțirea sarcinilor și responsabilităților în părți mult mai ușor de realizat;
- timpul de soluționare a problemelor este de cele mai multe ori mai scurt în cazul lucrului în grup decât atunci când se încearcă găsirea rezolvărilor pe cont propriu;
- asigură un demers interactiv al actului de predare–învățare–evaluare, adaptat nevoilor de individualizare a sarcinilor de lucru pentru fiecare copil, valorificând și stimulând potențialul creativ și originalitatea acestuia;

În continuare, sunt prezentate câteva din noile metode și tehnici interactive de grup, menite să contribuie la diversificarea metodologiei didactice existente, înscriindu-se în domeniul căutărilor și preocupărilor creative de sporire a eficienței muncii educatorului cu discipolii săi.

Brainstorming-ul: – (asaltul de idei)- stimulează creativitatea, urmărește obținerea într-un timp scurt de la un grup mic a unui număr mare de idei; (pune copilul în situația de a gândi, de a emite judecăți și de a lucra în cadrul grupului).

Cubul: – metoda folosită în condițiile în care se dorește să se afle cât mai multe informații în legătură cu un „eveniment”. Are avantajul că se poate desfășura individual, în perechi sau în grup. Ca mijloc de învățare, educatoarea realizează un cub, iar pe fiecare față a cubului notează unul din cuvintele: descrie, compară, analizează, asociază, aplică, argumentează.

Lectura explicativă: -îmbină comunicarea scrisă și comunicarea orală și urmărește formarea unor deprinderi de înțelegere și interpretare a unui text.

Turul galeriei

Definiție: tehnica de învățare prin cooperare care stimulează gândirea, creativitatea și învățarea eficientă încurajând copiii să-și exprime opiniile cu privire la soluțiile propuse de colegiilor. Obiective: elaborarea unui plan care să conducă la finalizarea unui produs ce constituie concepția, opinia tuturor membrilor grupului.

Descrierea metodei

1. Se formează grupuri de câte 4 copii.
2. Copiii rezolvă o sarcină de lucru care permite mai multe perspective de abordare sau mai multe soluții.
3. Produsele activității grupelor de copii-desene, colaje, postere.
4. Se expun pe pereții clasei, care se transformă într-o galerie expozițională.
5. La semnalul dat de educatoare, prin diferite procedee, grupurile de copii trec pe la fiecare expонат pentru a examina soluțiile, ideile propuse de colegi și le înscriu pe poster într-un loc stabilit anterior, comentariile critice, întrebările, observațiile-cu ajutorul unor simboluri.
6. După ce se termină turul galeriei, grupurile revin la locul inițial și citesc comentariile, observațiile de pe lucrarea lor, reexaminându-și produsul.

Valențele formativ-educative ale metodelor interactive de învățare în grup

- stimulează implicarea activă în sarcină a copiilor, aceștia fiind mai conștienți de responsabilitatea ce și-o asumă;
- exersează capacitățile de analiză și de luare a deciziilor oportune la momentul potrivit, stimulând inițiativa tuturor elevilor implicați în sarcină;
- asigură o mai bună punere în practică a cunoștințelor, exersează priceperile și asigură o mai bună clarificare conceptuală și o integrare ușoară a cunoștințelor asimilate în sistemul noțional, devenind astfel operaționale;
- unele dintre ele, cum ar fi portofoliul, oferă o perspectivă de ansamblu asupra activității preșcolarului pe o perioadă mai lungă de timp;
- asigură un demers interactiv al actului de predare–învățare–evaluare, adaptat nevoilor de

individualizare a sarcinilor de lucru pentru fiecare preșcolar, valorificând și stimulând potențialul creativ și originalitatea acestuia.

Utilizarea metodelor active și interactive în grădiniță solicită o anumită adaptare. Dacă până acum educatoarea conducea activitatea în stil tradițional, acum aplicând metode moderne interactive de grup, rolul educatoarei se schimbă. Ea devine coechipier, îi orientează pe copii să-și caute informațiile de care are nevoie, îi învață să dialogheze cu colegii, să aibă inițiativă și rapiditate în gândire și acțiune, le stârnește interesul pentru competiții și în ultimul rând, îi consiliază.

Metodele implică mult tact din partea educatoarelor, deoarece trebuie să-și adapteze stilul didactic în funcție de tipul de copil: timid, pesimist, agresiv, acaparator, nerăbdător, pentru fiecare găsim gestul, mimica, interjecția, întrebarea, sfatul, orientarea, lauda, reținerea, aprecierea, entuziasmul în concordanță cu situația existentă.

BIBLIOGRAFIE:

1. Crenguța Oprea, *Strategii didactice interactive*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2007;
2. Breben S., Gognea E., *Metode interactive de grup*, Editura, Arves, 2007;
3. Miron Ionescu, *Educația și dinamica ei*, Editura, Tribuna învățământului, București, 1998;
4. Ion Frățilă, *Tendințe în evoluția procesului de învățământ*, Revista, Învățământul preșcolar, nr. 2-3 1991.

METODE MODERNE, INTERACTIVE ȘI DE GRUP UTILIZATE ÎN ACTIVITĂȚILE DIN GRĂDINIȚA

**Prof. înv. preșc. Balan Vasilica/Vrabie Simona,
Grădinița cu P.P. Nr.3 Vaslui**

„Pentru a fi educatori perfecți, ar trebui să fim într-una conștienți nu numai de ceea ce se petrece înăuntrul nostru, dar și de ceea ce simt acei cărora ne adresăm.”

Un rol important în activitățile creatoare desfășurate cu copiii îl are imaginația. Preșcolaritatea este prima perioadă în care copilul își manifestă și își dezvoltă aptitudini. Domeniile muzicii, ale desenului, ale picturii, colajului, modelajului, lecturii după imagini, jocurile de rol și de creație sunt abordate cu dezinvoltură, plăcerea deosebită oferindu-i ocazii de a trăi satisfacția.

Imaginația interacționează cu memoria, cu gândirea, cu limbajul. Ea este proprie numai omului, prin intermediul ei sfera cunoașterii umane se lărgeste mult și se poate realiza unitatea între trecut, prezent și viitor. Dezvoltarea imaginației depinde foarte mult și în mare măsură de nivelul limbajului. La preșcolar are loc o adevărată explozie a imaginației.

Jocul și învățarea oferă copilului numeroase ocazii de a-și combina și recombina reprezentările de care dispune. În timpul jocului nu există oameni mai serioși decât copiii mici: jucându-se ei nu numai că râd, dar trăiesc și emoții profunde, se bucură ori suferă. Copilul imaginează și creează multe lucruri: ascultând povești, basme, povestiri el reconstruiește mintal momentele narațiunii, amplifică sau diminuează structurile inițiale, multiplică sau omite numărul de elemente structurale. Acum se dezvoltă capacitatea copilului de a integra psihicul în real.

Convorbirile, povestirile, repovestirile, memorizările, jocurile didactice contribuie la combinarea de imagini și idei, la stârnirea interesului pentru nou, la lărgirea orizontului de cunoaștere, la valorificarea tuturor disponibilităților angajate în dezvoltarea capacității de a vorbi. Imaginația reproductivă și imaginația creatoare sunt forme active și voluntare de prelucrare a unui material cognitiv divers: imagini, idei, capacități de figurare etc. Imaginația colorează exprimarea, contribuie la stimularea spiritului de creație, la dezvoltarea memoriei vizuale, la formarea unor deprinderi de vorbire expresivă, la descrierea

și interpretarea nuanțată și originală a conținutului unor povești ascultate anterior, imagini din tablouri, diafilme, diapozitive, desene, fotografii, la crearea unor povestiri scurte după modelul dat.

Creativitatea verbală este surprinzătoare chiar la aceasta vârstă. Când termenul îi lipsește din vocabular copilul creează cuvinte și ne surprinde prin originalitatea asocierilor. Manifestă încercări de versificare chiar dacă utilizează cuvinte fără sens, pentru a rima. Apoi apare povestirea expresivă în construirea de povești, teatru de păpuși, dramatizări cu text creat și cu temă dată.

La vârsta preșcolară, copiii sunt atrași de formele complexe de artă, film, desen animat, serbări ce cuprind scenete, dans, recitare, muzica instrumentală, cor, balet, arta deghezării, printre ei putându-se identifica de pe acum viitori actori, dansatori, cântăreți etc.

Brainstormingul - „metoda asaltului de idei”; „furtuna în creier”

Brainstormingul poate fi definit ca: „o modalitate de a obține, într-un răstimp scurt, un număr mare de idei de la un grup de oameni”. Brainstormingul este cea mai răspândită metodă de stimulare a creativității în condițiile activității în grup, încurajând participarea tuturor membrilor grupului. Prin această strategie se află: ce anume știu preșcolarii despre un anumit subiect, ideile sau soluțiile referitoare la un subiect sau situație problemă, opinii despre o experiență comună. Fiecare este determinat să se implice activ. Copiii învață să asculte, să emită păreri, să colaboreze, să respecte ideile celorlalți, să compare, să argumenteze și să decidă. Ei devin mai curajoși și au mai multă încredere în propria persoană.

Momentul de brainstorming începe prin enunțarea unei probleme, după care, în mod spontan se emit soluții, fără preocuparea validității acestora. Scopul central îl reprezintă enunțarea a cât mai multe puncte de vedere, căci nu calitatea contează, ci cantitatea. Se admit toate ideile formulate nu se tolerează nici un fel de critică. Pot fi preluate ideile emise de alții și fructificate prin ajustări succesive și asociații libere asemenea unei reacții în lanț, conducând astfel la apariția unor idei viabile și inedite.

O astfel de metodă poate fi folosită în orice activitate care vizează dobândirea cunoștințelor și formarea capacităților. Prin stimularea motivației aproape orice activitate poate începe prin brainstorming. Procesul implică mai multe etape: cunoașterea regulilor; oferirea unui subiect, a unei întrebări, a unei cerințe imperative sau a unei propoziții neterminate asupra căreia fiecare participant reflectează; înregistrarea și prezentarea ideilor; evaluarea ideilor;

Brainstormingul se poate realiza în perechi sau în grup. Cadrul didactic care inițiază un moment didactic de tip brainstorming trebuie să dea dovadă de tact pedagogic și să propună spre rezolvare probleme care prezintă un interes real. Cele patru reguli ale brainstorming-ului sunt următoarele: judecata critică este exclusă; cât mai multe idei; dați frâu liber imaginației; combinațiile și ameliorările sunt bine venite;

Tehnica ciorchinelui

Este o tehnică de predare - învățare care îi încurajează pe copii să gândească liber și deschis, este o metodă brainstorming neliniară care stimulează găsirea conexiunilor dintre idei. „Ciorchinele” constă în utilizarea unei modalități grafice de organizare a brainstorming-ului pentru a ilustra relațiile, conexiunile dintre idei, o modalitate de a construi asociații noi de idei sau de a releva noi sensuri ale ideilor. Tehnica realizării unui ciorchine presupune parcurgerea câtorva pași: se alege cuvântul sau tema nucleu; copiii aleg sintagme în legătură cu tema propusă în discuție; se leagă aceste sintagme sau cuvinte de temă propusă; se scriu idei în legătură cu aceste cuvinte până la expirarea timpului alocat;

„Ciorchinele” ca metodă se poate folosi atât în evocare cât și în reflexie, fiind o tehnică flexibilă care se poate utiliza atât individual cât și în grup. Când se aplică individual, tema pusă în discuție trebuie să fie familiară preșcolarilor care nu mai pot culege informații și afla idei de la colegi. Folosită în grup, această tehnică, dă posibilitatea fiecărui elev să ia cunoștință de ideile altora, de legăturile și asociațiile dintre acestea.

Turul galeriei

Este o metodă de învățare prin colaborare care încurajează exprimarea propriilor idei și opinii dar și a părerilor cu privire la soluțiile de rezolvare a unei probleme sau efectuare a unor sarcini de către colegii lor, membrii ai celorlalte grupuri. Și această metodă presupune următoarele etape:

- copiii în grupuri de 3-4 îndeplinesc o sarcină de învățare care poate avea mai multe perspective de abordare;
- produsele activității pot fi exprimate într-o schemă, un poster care să reprezinte un inventar de probleme, idei judecâți de valoare, soluții, imagini;
- posterele se depun pe pereții sălii de grupă ca într-o expoziție;
- fiecare din membrii grupurilor, la semnalul cadrului didactic, va examina „producțiile colegilor”, iar observațiile vor fi trecute direct pe pereții galeriei sau chiar pe desene prin diferite simboluri dinainte stabilite;
- după „turul galeriei” fiecare grup va face o analiză comparativă a propriei munci, discutându-se observațiile și comentariile notate de colegi pe propriul lor poster;

Se va pune în discuție produsele activității, nu realizatorii lor și se va încuraja productivitatea ideilor de grup și individuale.

Evaluarea va avea loc având puse la dispoziție anumite criterii. Punctele de vedere diferite, controversate, divergențele, antagonismul părerilor chiar, neînsemnând și netrebuind să fie un impediment în apreciere.

Metodele activ-participative pot fi extrem de valoroase și utile chiar și în învățământul preșcolar dacă sunt utilizate ținând cont de conținutul lecției și de particularitățile de vârstă ale preșcolarilor.

Metoda Cadranelor

Este metoda prin care se rezumă sau se sintetizează conținutul unei lecții. Am utilizat această metodă în cadrul unei activități la sector Bibliotecă, astfel: preșcolarii au avut pe masă două cadrane, fiecare cu câte 4 ferestre, imagini din poezia „Bondarul leneș” de E. Farago, lipici și instrumente de scris. La acest sector preșcolarii vor lucra în 4 echipe. Potrivit sarcinilor trecute în fiecare fereastră a cadranelor, preșcolarii au avut ca sarcină de lucru următoarele:

Cadran I: să așeze și să lipească imaginile în ordinea desfășurării evenimentelor; să redea sub formă de idei pe baza suportului intuitiv, conținutul poeziei;

Cadran II: să încercuiască personajele întâlnite în textul poeziei; să coloreze personajul harnic/muncitor și să-l taie pe cel leneș;

Cadran III: să continue versurile începute de educatoare: „Pe cărare-n... jale mare/ Plânge un bondar ceapcân; să alcătuiască propoziții utilizând cuvintele noi întâlnite în textul poeziei: jale..., ceapcân=rău, șiret; povară=greutate;

Cadran IV: să completeze tabloul lipind imaginile potrivite; să redea dialogul dintre personajele din imagine.

În activitatea didactică de la clasă se pot adapta și utiliza și alte metode moderne atât în lecția de predare, consolidare, cât și în cea de evaluare, cum ar fi: Diamantul, Diagrama Venn, Explozia Stelară, Ciorchinele etc.

În societatea actuală au loc numeroase transformări care „obligă” aproape toate categoriile sociale să țină pasul cu noile schimbări care se produc în întreaga lume. La momentul actual omenirea se situează într-o eră informațională care abundă de informație, în care fiecare dintre noi oamenii trebuie să știm să discernem ceea ce este bun și folositor de ceea ce este nefolositor și rău pentru sine și pentru ceilalți. Și în învățământul românesc ca și în celelalte domenii de activitate au loc numeroase „transformări pornind de la crearea mediului de învățare care poate eficientiza tehnicile de învățare.”

În învățământul preșcolar există foarte multe metode și tehnici de învățare variate prin care preșcolarii pot învăța atât conceptele specifice, cât și formarea de priceperi și deprinderi. În grădinița de copii principalul mijloc de stimulare pentru învățare și dezvoltare este jocul.

În cadrul jocului cu preșcolarii se pot utiliza din gama variată de metode și tehnici, atât metode tradiționale, cât și metode moderne. Este indicat ca metodele tradiționale să se împletească în mod armonios cu metodele activ-participative în cadrul unei lecții/activități cu preșcolarii. Utilizând frecvent aceste metode în cadrul activităților de învățare în grădinița de copii, acestea pot dezvolta: creativitatea, limbajul, imaginația, memoria, gândirea critică și multe alte procese psihice ale preșcolarului.

„Metodele moderne implică foarte mult tact din partea dascălilor, deoarece trebuie să-și adapteze stilul didactic în funcție de tipul de copil: timid, pesimist, agresiv, acaparator, nerăbdător pentru fiecare găsim gestul, mimica, întrebarea, sfatul, orientarea, lauda.

BIBLIOGRAFIE:

1. Breban S, Gongea E, Ruiu G, Fulga M.: *Metode interactive de grup*, 2020, Editura Arves;
2. Mândru E., Borbeli L., Filip D., Gall M., Nicolae A., Nemțoc M., Todoruț D., Topliceanu F.: *Strategii didactice interactive*, 2010, Editura Didactica Publishing House, București.

ACTIVITĂȚI DE TIP OUTDOOR - MIJLOC EFICIENT ȘI ACCESIBIL DE ÎNVĂȚARE

**Prof. înv. preșcolar Cordonianu Gabriela,
Grădinița cu P.P. nr. 6 Vaslui**

Într-o societate în care tehnologia progresează cu o viteză amețitoare și datorită ei de la cele mai fragede vârste copiii sunt asaltați de adevărate avalanșe de informații, științele educației se orientează din ce în ce mai acut către întoarcerea la natură. După secole în care toate eforturile educatorilor s-au concentrat pe aducerea copiilor între pereții clasei pentru a li se face educație, am constatat cu uimire că nu este cea mai fericită formă de educație și, ca atare, a apărut nevoia acută de altceva, de întoarcerea la natură, ca izvor de educație sănătoasă.

Educația outdoor nu este o activitate lipsită de un efect formativ, ci trebuie înțeleasă ca o realitate educațională mai puțin formalizată. Conceptul de educație nonformală este asociat conceptului de „învățare pe tot parcursul vieții” (lifelong learning). Evaluarea în cadrul educației nonformale este realizată de cel care învață, iar abordarea multi-disciplinară a procesului de învățare, ajută copiii să înțeleagă și să aprecieze mediul și legătura lor cu acesta. Pregătește copiii pentru un viitor durabil, analizează problemele pe termen lung ale interdependenței om – natură.

Dintre toate aceste forme, educația outdoor se pliază cel mai bine cu cea nonformală, întrucât, ca și aceasta, educația outdoor se bazează foarte mult pe participarea activă, maximizează procesul, oferă o utilitate practică imediată cunoștințelor învățate, se desfășoară în contexte diferite având un cadru de învățare și un conținut lejer, folosește metode care stimulează implicarea și participarea, are o structură și o planificare flexibilă, procesul învățării este orientat spre participant, se bazează pe experiența participanților.

Învățământul preșcolar poate fi considerat precursor al educației outdoor, având în vedere că activitățile formale, informale și nonformale se desfășoară în afara grădiniței dintotdeauna. Excursiile, plimbările în aer liber, vizitele la muzee au fost mereu prilej de transmitere către copii de informații, priceperi și deprinderi, niciodată nefiind organizate doar de dragul de a fi organizate.

Copiii de vârstă preșcolară percep natura înconjurătoare, capătă cunoștințe, își însușesc o anumită atitudine față de diferite fenomene ale naturii. Natura îi atrage prin frumusețea, varietatea ei, precum și prin multitudinea culorilor, formelor, mirosurilor și sunetelor.

Copiii percep lumea înconjurătoare în totalitatea ei în mod direct, dar nu pot căpăta reprezentări sistematice și corecte despre ea decât cu ajutorul cuvântului adulților, care dirijează întreaga activitate de cunoaștere, îi orientează spre esențial conform scopului propus.

În plimbările organizate, în atenția mea a stat îmbogățirea vocabularului copiilor. Am căutat în acest scop să-i deprind să se exprime corect și clar. Le-am urmărit cu atenție modul de exprimare, să fie cât mai corect și expresiv. Însușindu-și cunoștințele, copiii depun efort intelectual, aceasta ajutându-i să-și formeze deprinderi elementare de muncă intelectuală, care-i integrează mai ușor în

activitatea școlară de mai târziu. Venind în contact cu obiecte și fenomene din mediul înconjurător, învață denumirea lor, pe parcurs încep să le plaseze în lumea din care acestea fac parte, ajungând la concluzii, la generalizări, abstractizări, la formarea unor noțiuni clare și precise. Cunoașterea își urmează drumul ei, de la contemplarea vie la abstract și înapoi la practică. Nu este suficient să-l familiarizăm pe copil cu natura și societatea numai din cărți și ilustrate. Cele mai captivante povești, cele mai minunate imagini nu pot înlocui natura vie. Activitățile de tip outdoor prilejuiesc contemplarea vie a fenomenelor în mediul lor natural. Prezintă copiilor obiecte și fenomene din natură, reprezentările lor devin clare, corespunzătoare realității. Atunci când copiii observă ceva într-un tablou, reprezentările lor sunt doar aproximative. De exemplu, imaginea unui mijloc de locomotie cunoscut (autobuzul), îi dă copilului o idee cu totul generală. Observându-l direct copilul își va însuși cunoștințe corecte despre el: aspectul lui caracteristic, mărimea, forma, sunetele pe care le produce, viteza cu care merge, mișcarea roților, etc.

Excursia, plimbarea, vizita își aduc din plin contribuția la formarea trăsăturilor morale ale copiilor, acestea ocupând un loc important în procesul de formare a personalității lor. Copiii se obișnuiesc cu unele reguli de comportare în colectiv. Ei devin ascultători, li se educă o atitudine conștientă față de cerințele educatoarei, față de colectivul de copii, li se dezvoltă spiritul de organizare și de ordine față de tot ce ceea ce-i înconjoară.

Activitățile outdoor „vizează explorarea posibilităților de utilizare a aerului liber și a cadrului natural ca spațiu de învățare și formarea unor deprinderi pentru a lucra tematic, folosind acest spațiu într-un mod interdisciplinar”. Mișcarea fizică ajută la dezvoltarea psihică a copilului, previne labilitatea emoțională, modelează temperamentul și atitudinile. Unii specialiști ai domeniului apreciază că: „educația fizică este fiziologică prin natura exercițiilor sale, pedagogică prin metodă, biologică prin efectele sale și socială prin organizare și activitate, în centrul căreia stă omul”. Pe toți, sportul, mișcarea, ne fac să ne recâștigăm demnitatea, tonusul, să ne integrăm mai bine în societate. Pe lângă beneficiile asupra sănătății, sportul va îmbunătăți și comportamentul, învățându-l pe copil ce înseamnă competiția și spiritul de echipă, îl va face ambițios și mai disciplinat. În plus, acesta va câștiga încredere în forțele proprii, se va orienta mai ușor în spațiu și va învăța să se descurce singur.

Gustul estetic are caracter spontan și individual, de aceea educarea lui depinde de modul de organizare a muncii în activitățile pe domenii experiențiale (DEC) de educație plastică. Culoarea este viața, este „energie radiantă care ne influențează în mod pozitiv sau negativ, indiferent dacă ne dăm sau nu seama de acest lucru”, afirma Johannes Itten, unul dintre marii practicieni ai culorii.

Emoția pe care culoarea o exercită asupra sufletului este cu atât mai puternică „cu cât mai cultivat este spiritul omului asupra căruia se exercită culoarea” (V. Kandinsky).

Educația plastică oferă posibilitatea manifestării depline a creativității și sensibilității copilului. Desenele, colajele, afișe cu mesaj ecologic constituie o îmbinare a esteticului cu informația științifică. Prin aceste activități capătă valoare artistică unele obiecte realizate din materiale refolosibile. În micile lui compoziții, simple la început, cu forme stângace, uneori deformând realitatea, copilul „povestește” prin intermediul celor învățate, impresiile lui. Chiar dacă „desenul”, forma, nu sunt fidele realității, ele sugerează trăiri, impresii, gânduri, vise.

Atelierul de creație „Fantezie și culoare”, care a permis tuturor participanților să se exprime prin experimentarea unor tehnici diverse, cum ar fi desenul, pictura, modelajul sau colajul, dar mai ales, să-și dezvolte imaginația prin tratarea creativă a tematicii. Discuția ulterioară, pe marginea lucrărilor realizate de copii, constituie un element esențial al atelierului, deoarece sunt învățați să-și depășească concentrarea, atenția în interesul strict pentru propria creație și sunt îndemnați să analizeze și să aprecieze și celelalte realizări, ale colegilor. Sunt susținuți să-și explice opțiunile personale în privința „evaluării artistice” a celorlalte lucrări și să caute argument prin care să-și susțină sau să-și justifice opinia.

Concursul de întreceri sportive „Sportivii în acțiune”, care are drept obiectiv stimularea interesului pentru educație fizică și sport, dezvoltarea armonioasă a organismului și menținerea stării de sănătate. Folosind o varietate de modalități de colaborare care presupun o implicare activă a părinților

alături de copii și educatoare, considerăm că au de câștigat atât copiii cât și părinții, colectivul grădiniței dar și comunitatea locală.

„Grădinița cu flori și copii” – acțiune de înfrumusețare a spațiului exterior al grădiniței. Preșcolarii au plantat flori în grădina grădiniței și în jardiniere. Zi de zi, copiii urmăresc evoluția florilor plantate de ei, le îngrijesc și le protejează, valoarea educativă a acțiunii fiind foarte mare. Prin toate activitățile desfășurate, s-au constatat următoarele beneficii directe:

- acest tip de educație o completează pe cea formală;
- socializare;
- educare pentru o viață sănătoasă;
- participanții sunt puși în situația de a-și cunoaște și chiar de a-și depăși propriile limite;
- trăirea de experiențe inedite în mijlocul naturii;
- creșterea stimei de sine;
- creșterea disponibilității spre comunicarea cu părinții;
- dezvoltarea personală și creșterea șanselor de integrare socială a acestora
- gestionarea fricii de vorbit și acționat în public;
- înțelegerea, acceptarea și respectarea regulilor prezente în familie și societate, îmbunătățirea performanțelor școlare, descoperirea aptitudinilor și talentelor;
- creșterea încrederii în sine, capacitatea de a se integra rapid într-un grup de copii cu aceeași vârstă, dezvoltarea aptitudinilor de leader;
- trezesc interesul de a participa la sarcini noi și complexe;
- îi încurajează să nu se sperie de situații imprevizibile și să găsească cea mai bună soluție;
- dezvoltă abilitățile de comunicare fiind orientați către cooperare și colaborare, fără de care nu poate fi atins obiectivul comun al echipei.

Copiii învață să recunoască meritele celorlalți, să le respecte ideile, sentimentele și nevoile, îi ajută să învețe din greșeli; nu există eșec ci doar feedback la sfârșitul unei activități.

Natura, peisajul, locurile natale impresionează copilul încă din primii ani ai vieții. Coloritul, forma, mișcarea, ritmul provoacă copiilor stări de bucurie care, treptat, se statornicesc, alcătuind și îmbogățind conținutul afectiv al copilului. În natură, copiii se manifestă deosebit, sunt mai activi, cu o permanentă bună dispoziție. Aici se identifică cu mediul și comunicarea devine naturală și spontană.

BIBLIOGRAFIE:

1. *Curriculum pentru educație timpurie*, 2019, MEN;
2. *Scrisoarea metodică*, 2023;
3. Popescu, F., 2014, *Activități de tip outdoor – modalități de integrare în curriculum preșcolar R.Î.P.* nr. 1-2/ 2014, pag. 27-29.

ABORDAREA INTEGRATĂ A ÎNVĂȚĂRII PRIN EDUCAȚIA STEAM

**Prof. inv. preșc. Crăciun Irina Mihaela/ Șenchiu Fănica,
Grădinița cu P.P. Nr. 3 Vaslui**

Educația STEM presupune integrarea în educația elevilor a elementelor științei, tehnologiei, ingineriei și matematicii și a practicilor asociate acestora pentru a crea un mediu de învățare axat pe elev, cu accent pe investigarea fenomenelor din lumea reală și pe rezolvarea de probleme. În acest articol, am surprins o parte dintre beneficiile și impactul implementării educației STEM la clasă.

În aceste condiții, susținem introducerea educației STEM/ STEAM de la vârste mici, deoarece inovația este combustibilul, iar generarea de curiozitate și chiar abilități suplimentare vor facilita învățarea, elevii maximizându-și potențialul. Rolul profesorului care va alege să implementeze strategia STEM va fi de facilitator, de creator al unui mediu de învățare provocator, în care copilul va înțelege concepte grele descoperind, simulând, cercetând.

Înțelegerea beneficiilor educației STEM mi se pare obligatorie pentru a putea convinge tot mai mulți profesori de necesitatea implementării acesteia la clasă. Prin urmare, voi începe enumerarea acelor valențe pozitive pe care le-a adus în clasa mea predarea integrată a elementelor STEM cu îmbunătățirea abilităților cognitive. Am sesizat că elevii rezolvă mai rapid probleme, sunt extrem de curioși și implicați în a afla mai multe informații despre anumite teme.

Un alt aspect se referă la o optimizare semnificativă a comunicării și a colaborării între elevi, ceea ce a stimulat învățarea socio-emoțională, cu efect asupra stării de bine a elevilor. Educația STEM i-a încurajat să devină mai buni, să se străduiască, să nu renunțe.

Lucrând în echipe, copiii au dezvoltat abilități de comunicare și leadership, au fost conectați real la găsirea soluțiilor pentru succesul întregii echipe. Integrarea STEM m-a ajutat să îi determin să gândească liber, să nu le fie teamă de eșec, de încercări. Le-am oferit oportunitatea de a fi creativi, ceea ce e vital în strategia STEM, să vină cu idei unice, gândind *outside the box*, explorând probleme complexe cu o abordare interdisciplinară.

Utilizând aplicații și instrumente digitale în procesul de cercetare, descoperire și aplicare, elevii au trecut de nivelul de alfabetizare media, au ajuns să se angajeze într-o învățare activă, conectată mereu la viața de zi cu zi, în care tehnologia ajută, facilitează. Ei au ajuns să înțeleagă cum funcționează, nu doar să utilizeze, ceea ce i-a ajutat și în dezvoltarea gândirii critice, a logicii, dar și a problematizării.

Demersurile mele au fost animate de convingerea că toți copiii pot să aibă succes dacă li se oferă un mediu de învățare diferit de sistemul clasic, în care profesorul transmite informații, iar elevii notează. Potențialul acestor activități de învățare STEM este uimitor, elevul nu va uita dacă va ajunge la informație singur, doar ghidat, nu va învăța pentru că trebuie, ci va fi motivat să devină mai bun cu fiecare pas.

Scopul meu este de a pregăti preșcolarii într-o bază solidă de cunoștințe în domeniul STEM. Așa că mi-am propus să integrez activitățile specifice încă de la grupa mică.

Propulsați de entuziasmul copiilor, de curiozitate, de multitudinea de întrebări care caută răspunsuri, având la bază jocul, ne-am angajat într-o călătorie magică în lumea apei, urmărind sistematic conexiuni între toate disciplinele prevăzute în orarul clasei, creând contexte de învățare semnificative pentru viața reală. Timp de o zi în cadrul Săptămânii „Școala altfel” am intrat în lumea activităților STEM cu ajutorul științei, animați de convingerea că introducerea copiilor în știință la o vârstă fragedă ajută la dezvoltarea gândirii.

Această etapă de vârstă este un moment important pentru stimularea flexibilității gândirii, precum și a creativității elevului. În acest sens, am insistat să trezesc interesul copilului pentru știință, curajul de a încerca și dezvoltarea încrederii în sine. Astfel, jocul a predominat, a fost cel care a creat contextul participării active, individuale și de grup. De asemenea, am pus accent pe spontaneitate și creativitatea răspunsurilor, nu pe rigoarea științifică a acestora. Concepte științifice precum densitatea apei, refracția, circuitul apei, dizolvarea au fost explicate cu ajutorul unor experimente atractive, au presupus folosirea unor materiale ușor accesibile, așa că le recomand altor profesori, pentru că am observat că elevii mei au fost extrem de entuziasmați, au reținut mai ușor și învățarea s-a făcut prin practică, ceea ce asigură păstrarea informațiilor pe termen lung.

Experimentele „Oul năzdrăvan”, „Curcubeul din farfurie”, „Vulcanul” etc. i-au atras, au fost profesori pentru o zi și au putut exersa atât actul comunicării, cât și prezentarea a ceea ce au reținut în fața elevilor, învingându-și emoțiile.

Folosind tehnica SCAMPER, mi-am propus să dezvolt abilitățile de construcție, creativitatea, inventivitatea, ca premisă pentru viitoarele abilități de inginerie și au construit o moară de apă din

materiale reciclate. I-am provocat să dea o altă utilizare paharelor de plastic și cartonului. Ca să-i ajut, fiindcă erau încă mici, le-am arătat o poză cu o moară de apă din ansamblul morilor de apă Eftimie Murgu. Ei au stabilit cine să capseze în echipă, au calculat de câte pahare au nevoie, au măsurat pentru a găsi centrul cercului, au folosit materiale reciclabile și au fost uimiți când au observat că moara lor artizanală chiar se mișcă!.

Valoarea pedagogică a experimentelor STEM bazate pe utilizarea apei este deosebit de valoroasă încă de la o vârstă fragedă, deoarece copiii înțeleg mai ușor noțiunile dacă observă, dacă experimentează.

Procesul de evaluare s-a concentrat pe recunoașterea experiențelor de învățare și a abilităților dobândite de elevi în contexte create. Rezultatele elevilor au fost înregistrate, comunicate și discutate cu părinții. Pe parcursul activității de învățare și evaluare a fost monitorizat, încurajat și evaluat progresul fiecărui elev.

Sper ca entuziasmul meu și aceste idei să vă ajute să implementați STEM la clasă...

BIBLIOGRAFIE:

- 1.<https://www.didactic.ro/materiale-didactice/educatia-steam-in-invatamantul-prescolar;>
- 2.<https://www.didactic.ro/materiale-didactice/educatia-steam-in-invatamantul-prescolar;>
3. *Curriculum pentru educație timpurie-2019;*
4. Emily Hunt – *STEM în 15 minute.*

INTEGRAREA COPILULUI CU ADHD CU NOTE DE AUTISM ÎN EDUCAȚIE

**Prof. învățământ preșcolar Croitoru Darina Cristina,
Grădinița cu P.P. NR. 17 Vaslui, Structura Grădinița cu P.N. Nr. 4**

Pornind de la caracteristicile generale ale unei clase de elevi, cadrele didactice trebuie să răspundă provocării de a educa un întreg ce este o entitate complexă. Elevii trebuie să se bucure de atenția, energia, și sprijinul profesorului, de la cei cu performanțe slabe la cei cu performanțe ridicate, de la cei care au probleme comportamentale la cei care sunt liniștiți, de la cei care sunt motivați la cei care nu au motivație de învățare.

Având ca grup țintă elevii cu ADHD și ca strategie didactică generală abordarea Educației imaginative, demersul de față este fundamentat pe principiul că fiecare copil este capabil să învețe și că fiecare profesor are obligația de a găsi acele mijloace adecvate pentru ca acest lucru să se întâmple.

Lipsa atenției, hiperactivitatea și impulsivitatea sunt principalele simptome care definesc sindromul deficitului de atenție cu hiperactivitate sau Attention Deficit - Hyperactivity Disorder (ADHD).

În general, toți cei care lucrează în educație se confruntă la un moment dat cu problemele

specifice hiperactivității, iar tot mai des cu simptomele specifice ADHD. În aceste cazuri, problema centrală a demersului educativ devine identificarea unor strategii didactice eficiente pentru elevii care „crează probleme”. Atunci când elaborăm, selectăm sau implementăm strategii de succes destinate incluziunii școlare a elevilor cu ADHD este vital să avem mai întâi o bună înțelegere asupra caracteristicilor copilului, inclusiv asupra disfuncțiilor sau condițiilor specifice care le afectează activitatea în sala de clasă.

Cercetările din domeniu au arătat că cei care adoptă strategii didactice eficiente pentru elevii cu ADHD au în comun utilizarea unei abordări bazate pe trei principii: identificarea nevoilor specifice de învățare a elevului; selectarea unor practici educaționale asociate cu strategii comportamentale, cu elemente specifice de management al clasei și intervenții sportive pentru elevii hiperactivi și cu deficit de atenție; utilizarea în conjuncție a acestor practici pentru elaborarea și implementarea unui program educațional individualizat și integrarea acestui program în activitățile cotidiene destinate tuturor elevilor din sala de clasă, punând accent pe caracterul incluziv.

ADHD este o tulburare de tip comportamental care apare tot mai frecvent ca diagnostic pentru copii și adolescenți. Copiii cu ADHD pot prezenta și alte probleme comportamentale sau tulburări asociate cum ar fi TSA (autism), tulburări anxioase, întârziere în dezvoltarea limbajului, tulburări de somn, patternuri alimentare anormale, crize de furie și agresivitate severe, comportament auto-agresiv.

ADHD este una dintre cele mai frecvente probleme de ordin neurocomportamental cu care se confruntă în prezent copiii, fiind marcată de seria de efecte negative provocate de lipsa atenției, impulsivitate și hiperactivitate. Simptomele sale sunt în mod evident în disonanță cu stadiul normal de dezvoltare a copilului și intră frecvent în conflict cu normele și regulile formale și informale ale culturii școlare, provocând dificultăți în viața cotidiană.

Studii consacrate a acestui fenomen au relevat că persoanele afectate de ADHD cu note de autism tind: să fie mult mai predispuse la repetenție sau abandon școlar (32-40%), să aibă o rată mai redusă de acces la studiile universitare (5-10%), să aibă numai câțiva prieteni /să aleagă izolarea socială (50-70%), să aibă rezultate slabe profesionale (70- 80%), să fie implicate în activități anti-sociale (40-50%), să fie expuși bolilor cu transmitere sexuală (16%), să fie depresivi (20-30%), să aibă diferite tulburări de personalitate (18-25%), să fumeze, consume alcool sau droguri, să încalce regulile de circulație, să fie implicați în accidente rutiere.

Una dintre cele mai dificile probleme care se ridică în mod inevitabil în calea educatorului este legată de diagnosticarea copiilor cu ADHD. Diagnosticul ADHD este complicat, complex, deseori afectat de subiectivitate și tocmai de aceea necesar a fi corelat cu toate tipurile și sursele de informații disponibile asupra stării copilului, pornind de la comportamentul observabil în corelație cu factori precum rezultatele școlare sau gradul de integrare socială.

Suntem pregătiți pentru a face față cu succes educației unui elev care prezintă simptomele deficitului de atenție/hiperkinezie/autism?

Există în clasă atmosfera, valorile, cunoștințele, deprinderile și atitudinile adecvate pentru ca un astfel de elev să atingă potențialul său maxim de învățare și de dezvoltare personală? Cum putem ști ce elemente lipsesc sau ar trebui îmbunătățite? Acestea sunt numai câteva întrebări pe care fiecare cadru didactic trebuie să și le pună, chiar dacă nu se confruntă în prezent cu o astfel de provocare. Ca lider al unui colectiv de elevi, profesorul trebuie să se asigure ca sunt îndeplinite o serie de condiții minime, lista de mai jos oferind o orientare nu o prescripție în acest sens. Fiind conștienți că există un context specific de care trebuie să ținem seama în fiecare caz în parte, nu putem vorbi despre rețete universale. Cu toate acestea elementele de mai jos pot fi operaționalizate ca indicatori a unei abordări pedagogice adecvate și de ce nu ca dovezi palpabile ale unui efort real de asigurare a dreptului la educație a acestor copii.

Astfel este de așteptat ca elevii dintr-o clasă cu copii cu ADHD și note de autism să:

- a) înțeleagă cât mai bine dificultățile cu care se confruntă colegii lor;
- b) recunoască și să combată actele de discriminare împotriva colegilor cu ADHD;

- c) colaboreze și să îi implice activ în activitățile de învățare;
- d) înțeleagă și să facă față în mod adecvat situațiilor în care elevii cu ADHD încalcă regulile clasei sau afectează în mod negativ activitățile de învățare;

De asemenea un cadru didactic care predă într-o clasă cu copii cu ADHD trebuie să fie capabil să:

- a) stabilească ținte realiste în ceea ce privește realizările și progresul elevilor „speciali” cât și să le adapteze în funcție de cerințele educaționale și de performanța acestora;
- b) aibă o abordare individualizată în predare;
- c) urmărească dezvoltarea unor abilități și reducerea /eliminarea unor comportamente problematice, să cultive plăcerea de a învăța și angajarea copilului în interacțiuni sociale pozitive;
- d) încurajeze și să recunoască fiecare realizare a elevilor cu aceste probleme, valorizând fiecare contribuție la lecție a acestuia;
- e) asigure o evaluare continuă și să încerce să se informeze cu ajutorul familiei cu privire la activitățile lor extrașcolare care pot influența performanța acestor elevi;
- f) trateze cu empatie situațiile de neînțelegere sau greșelile pe care elevii cu ADHD le fac în timpul activităților de învățare din sala de clasă;
- g) chestioneze metodele didactice atunci când elevii cu ADHD nu înregistrează progresul așteptat;
- h) să se informeze și formeze în domenii relevante educației copiilor cu astfel de deficiențe;
- i) comunice cu echipa managerială a școlii pentru corectarea/ dezvoltarea unor politici educaționale adecvate la nivelul unității școlare și asigura tuturor resurselor necesare acestor elevi;

Problemele de concentrare și menținere a atenției determinată de ADHD impun o atenție constantă din partea unui cadru didactic asupra elevilor cu această deficiență. Este important să existe un contact vizual cât mai puternic, o prezență cât mai apropiată pe parcursul unei ore în special în cazurile în care sunt predate elemente mai dificile. Sarcinile de lucru trebuie să fie cât mai clar și concis formulate (litere mai mari, pagini mai puțin încărcate), eventual împărțite în sub-sarcini. Atât în predare cât și pentru trasarea unor instrucțiuni este nevoie de utilizarea unor elemente vizuale ajutătoare (simboluri, indicii vizuale, imagini) care să ajute la gestionarea eficientă a comunicării și comportamentului elevilor cu ADHD.

Deosebit de utile în acest sens sunt metodele TEACCH și PECS. Foarte utile sunt și check-listurile, verificările constante ale progresului pe măsură ce rezolvă anumite sarcini de lucru cât și formularea unor întrebări pentru menținerea trează a atenției.

Criteriul fundamental de identificare a copiilor cu nevoi speciale este reprezentat de discrepanța între abilități și performanțe. Prin definiție toți cei care au probleme de învățare sunt copiii care au performanțe școlare sub medii. Acest lucru nu înseamnă însă că și toți copiii care au astfel de performanțe scăzute fac parte din categoria celor cu dificultăți de învățare.

Rief și Heimburge (2006) explică de ce această categorie de elevi reprezintă o importantă provocare pedagogică: „Aceste dizabilități sunt considerate unele ascunse deoarece nu sunt vizibile celorlalte persoane în cele mai multe dintre cazuri - cel puțin la suprafață. Cei cu o astfel de problemă sunt o provocare deoarece apar normali și capabili. De aceea ceilalți au dificultăți în a înțelege când și de ce anumite abilități și concepte sunt atât de dificil de internalizat și de învățat de către acești copii, tineri și adulți. În consecință, aceste persoane sunt adesea etichetate ca fiind indivizi care învață mai încet, sau chiar leneși și sunt de multe ori neîndreptățite de sistemele de educație.”

În concluzie în cazul acestei categorii de elevi, cadrele didactice trebuie să reușească (deseori cu ajutorul unor specialiști) să identifice punctele tari/slabe și să ofere o instruire directă, intensivă pentru dezvoltarea competențelor în ariile cu probleme. De asemenea, se așteaptă ca în interacțiunea cu elevii cu dificultăți de învățare profesorii să acorde un sprijin individualizat cât de des posibil și să ofere feedback în toate situațiile de învățare.

JOCURI DE CREAȚIE UTILIZATE ÎN ACTIVITATEA DE GRĂDINIȚĂ

Prof. Dănilă Ecaterina/ Prof. Atofanei-Iftime Daniela,
Grădinița cu P. P. Nr. 3 Vaslui

„Aud și uit, Văd și țin minte, Fac și înțeleg.” (proverb chinezesc).

Fiecare om descoperă încă din copilărie ce înseamnă a te juca. Jocul este ocupația preferată și cea mai intensă a copiilor. Adulții renegă des și repede amintirile legate de această activitate. Ideea de „joc” ne arată, în sens pozitiv, că trebuie să îndrăznim, că trebuie să luptăm, că trebuie să ne lăsăm ademeniți de această activitate. „A te juca” este o confruntare plăcută cu tine însuși, cu ceilalți, cu diferite materiale și procese și cu mediul înconjurător. În societatea noastră modernă ideea de joc a decăzut. Limbajul curent preferă acele sensuri ale cuvântului care trimit la o conotație negativă: „Este doar un joc!”, „Înainte munca, după aceea urmează jocul!”, „Te joci cu mine?” ș.a.m.d. Principiul performanței, dobândirea prestigiului, comportamentul concurențial și răsplata materială sunt astăzi motivațiile principale pentru joc.

Valențele legate de fantezie și creativitate sunt lăsate la urmă. Dar omul prin natura sa nu este îndreptat cu totul înspre satisfacerea materială, ci el încearcă, din copilărie încă, să-și construiască situații pline de suspans, prin care să cunoască ceva nou, să se pregătească pentru viața cea de toate zilele într-un mod cât mai creativ, reușind astfel să-și urmărească și să-și împlinească țelurile propuse în viață. Prin joc sunt încercate și exersate moduri de comportament în viață, sunt testate reacții la diferite situații și sunt formate atitudini. Copiii nu pot menține suspansul pentru un timp mai îndelungat, de aceea ei pot repeta situațiile de joc la infinit, până ce au învățat ceva din acestea. Astfel jocul devine o metodă importantă de învățare și memorare. În dezvoltarea fizică și psihică a copiilor jocul ocupă un loc de frunte, fiecare formă de joc fiind un act de învățare. Jocul este o metodă, care are un mare potențial de formare și dezvoltare a *personalității complete* (*corp – rațiune – suflet*).

A te juca împreună înseamnă a trăi împreună. „Regulile de joc” pot fi și „reguli de viață”. Sensul și scopul jocului pot fi rezumate în următoarele principii:

Dobândirea bunei-dispoziții - Copiii se pot juca perioadă îndelungată, pentru că le face plăcere și se simt bine. Fiecare joc ar trebui să urmărească îndeplinirea acestui principiu. Astfel jocurile preferate de copii se pot repeta de mai multe ori. Dar trebuie urmărit ca buna-dispoziție să-i cuprindă pe toți și nu ca ea să apară pe seama neîndreptățirii unui alt copil (de ex. prin batjocură sau malițiozitate). Un joc ce place copiilor este „Cald-rece!”. Un obiect mic este ascuns, o persoană este legată la ochi și nu știe unde este ascunzătoarea. Când persoana legată la ochi este aproape de obiectul ascuns, echipa lui îi spune cald, iar dacă se află la depărtare i se spune rece. Când o persoană a găsit obiectul, alt participant este selectat.

Eliberarea de energie și formarea de reacții - În timpul unui joc se eliberează foarte multă energie; nu numai prin participarea fizică (fugă, săritură etc), ci și prin folosirea intelectului (concentrare, gândire intensă, ghicire). „Cât este ora, domnule lup?”, este un joc îndrăgit de copii. Jucătorii se vor alinia la capătul terenului care va fi stabilit ca spațiu de joc. Un participant va fi ales jucătorul special (domnul Lup) și va sta la celălalt capăt al terenului, cu spatele la jucători. Jucătorii vor înainta întrebând „Cât este ceasul, domnule Lup?”. Lupul va răspunde o oră oarecare, iar jucătorii vor face un număr de pași echivalent cu ora pe care a spus-o Lupul. Când Lupul va spune „Ora cinei”, toți jucătorii vor alerga înapoi la linia de start încercând să nu se lase prinși de Lup. Dacă Lupul va prinde pe cineva, respectiva persoană va deveni și ea Lup. Va câștiga ultima persoană care reușește să nu fie prinsă.

Reproducerea și prelucrarea realității - Prin joc copiii pot simula și reda ceea ce ei văd, aud și simt în fiecare zi. Ei se confruntă astfel cu realitatea și se cunosc pe ei înșiși și mediul din jurul lor mai bine. Jocul înlesnește relaționarea lor cu realitatea, prin faptul că prelucrează impresiile și lucrurile care îi preocupă. Jocurile sunt „caricaturi, oglinzi sau modele ale realității. Un joc ce ar putea stimula creativitatea copiilor este „Labirintul”. Se trasează pe parchet un careu care reprezintă un labirint. Fiecare pătrat este o piatră pe care se poate călca, dar unele dintre ele sunt nesigure și se pot scufunda. Astfel că

se stabilește un singur traseu de la un capăt la altul al labirintului, iar grupul trebuie să găsească traseul. Nu au voie să vorbească pe timpul desfășurării jocului, dar i se dă grupului un timp pentru a plănui activitatea după ce i se explică sarcina. Orice pas în afara acestui traseu face ca echipa să reia jocul. Greșelile vor fi semnalate sonor. O altă regulă prevede ca în labirint să nu fie mai mult de o persoană și că participanții nu au voie să facă pași înapoi. Jocul se poate realiza și în curtea grădiniței.

Îmbunătățirea contactului cu ceilalți și înlesnirea stabilirii unei relații prietenești - A întreprinde o acțiune comună stimulează relațiile dintre copii. Stabilirea unui contact prin joc duce la o scădere naturală, de la sine înțeleasă, a reținerilor, a inhibițiilor. Legarea de noi prietenii este influențată de atmosfera de joc creată. Un joc potrivit este „Mă numesc... și îmi place...”. Participanții stau în cerc. Fiecare trebuie să își spună numele și un lucru care îi place să-l facă, după care trebuie să îl mimeze. Următoarea persoană trebuie să spună numele celui de dinaintea sa și să imite gestul său, după care face același lucru prezentându-se pe sine. Fiecare din participanți trebuie să facă acest lucru, repetând ce s-a spus și făcut înaintea lui. Ultimul dintre participanții la joc, va trebui să spună numele tuturor și să imite gesturile făcute înaintea lui.

Exersarea capacității de exprimare și dezvoltarea creativității - La baza jocului găsim fantezia și puterea de formare. În strânsă legătură cu activarea fanteziei în cadrul jocului este și potențialul de folosire a libertății, putând schimba regulile vechi de joc și defini altele noi. În același timp, este permisă utilizarea variată a mijloacelor de expresie prin folosirea elementelor paraverbale (ton, ritm) sau a formelor nonverbale (mimică, gestică, comportament). Se poate juca jocul „Andreea cea activă”. Jucătorii stau într-un cerc. Primul jucător se prezintă, spunând grupului primul nume și un adjectiv care să înceapă cu aceeași literă și care îi descrie personalitatea. De exemplu: „Mă cheamă Andreea și sunt activă”. Următorul jucător trebuie să spună ce a zis cel dinaintea lui și să facă și el același lucru. Jocul continuă la fel, fiecare trebuie să spună toate numele dinainte și adjectivele lor, până când ultimul jucător repetă toate numele.

Stimularea capacității de înțelegere a legăturilor dintre diferite situații - Libertatea tipică situațiilor de joc permite copiilor un spectru mare de înțelegere și trăire a diferitelor reacții pentru acceptarea capacităților propriului corp și a propriei gândiri. Un joc ce implică diferite reacții este jocul „La o parte!”. Toată lumea stă într-un cerc pe scaune. Facilitatorul se plimbă prin fața fiecărui participant, arătându-i o carte de joc diferită, schimbând cartea de la suprafața pachetului, astfel încât fiecare participant să primească o carte la întâmplare. Fiecare trebuie să-și țină minte cartea care i s-a arătat (ex.: romb, treflă, inimă neagră sau inimă roșie). Facilitatorul amestecă apoi cărțile și începe să întoarcă deasupra pachetului câte o carte. De fiecare dată când întoarce o carte, spune denumirea acesteia (ex.: romb, treflă, inimă neagră sau inimă roșie). Când denumirea acesteia este strigată, participantul care și-a recunoscut cartea trebuie să se mute cu scaunul la dreapta. Dacă cineva stă deja acolo (la început, desigur, toate scaunele sunt ocupate), va sta în brațele altcuiva. Dacă cartea unui participant la joc este strigată în timpul în care cineva stă în brațele sale, participantul nu se poate muta. Prima persoană care înconjoară cercul până la locul de unde a plecat, câștigă. Variație: În locul cărților, facilitatorul poate striga diferite declarații. Dacă declarația este adevărată, participanții se tot mută cu câte un scaun mai departe.

BIBLIOGRAFIE:

1. Bocoș Mușata, Avram Iftinia, Catalano Horațiu, Someșan Eugenia, „Pedagogia învățământului preșcolar. Instrumente didactice”, Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2009;
2. Breben Silvia, Gongea Elena, Ruiu Georgeta, Fulga Mihaela, „Metode și tehnici interactive de grup”, sursa www.scribd.com.

ÎNVĂȚAREA ACTIVĂ ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREȘCOLAR

**Prof. Grosu Gabriela/ prof. Chiosa Viorica,
Grădinița cu P.P. nr. 17, Vaslui**

Dimensiunile schimbărilor care se petrec în societatea contemporană reprezintă o provocare serioasă pentru cei a căror sarcină este să-i pregătească pe copii pentru secolul XXI. Ne-am confruntat frecvent cu problema de a-i pregăti optim pe copii pentru a reuși într-un viitor pe care nu-l putem prevedea. Volumul enorm de informații face să devină imposibil de crezut că ceea ce învață copilul în școală ar putea fi semnificativ față de ceea ce va trebui ca ei să știe în cursul vieții lor. Am constatat tot mai acut necesitatea ca învățarea să fie de tip inovator, cu un puternic caracter anticipativ și participativ. În sens larg, învățarea poate fi definită ca un proces evolutiv, de esență formativ-informativă, constând în dobândirea de către ființa vie, într-o manieră activă, explorativă a experienței proprii de viață și în modificarea selectivă și sistematică a conduitei. Ea urmărește asimilarea unui conținut foarte variat, are în vedere schimbarea comportamentului celui care învață, are un caracter adaptativ la condițiile unui mediu extrem de dinamic și constituie principala modalitate de împlinire umană.

În sens restrâns, învățarea este sinonimă cu învățarea școlară. Ea are mai multe caracteristici:

- se desfășoară într-un cadru și cu mijloace instituționalizate;
- este un proces dirijat, care tinde spre autodirijare;
- este un demers conștient, urmărind finalități;
- are un caracter secvențial și gradual.

Dat fiind caracterul procesual al învățării, am insistat pe caracterul activ al acesteia. Rolul educatoarei este de neînlocuit, căci ea este „organizatorul condițiilor de învățare”. Programa pune accent pe modul pro-activ de învățare, adică modalitatea prin care copiii sunt încurajați să-și asume responsabilitatea în procesul de învățare.

Am asigurat astfel o învățare eficientă și durabilă care să răspundă atât nevoilor personale, cât și cerințelor adaptării la o „societate a cunoașterii” aflată în continuă schimbare. Există însă un set de condiții pe care le-am îndeplinit pentru promovarea învățării active:

- am acordat timp suficient și am creat condiții optime pentru ca preșcolarii să-și exprime ideile și pentru a primi feedback constructiv;
- copiii au fost lăsați și încurajați să speculeze;
- am încurajat copiii să-și exprime ideile și părerile proprii, fără teama de a fi ridiculizați;
- copiii au fost stimulați să-și dezvolte încrederea în forțele proprii și să înțeleagă valoarea propriilor idei și opinii.

Dintre tehnicile moderne de învățare activă folosite cu succes în activitatea mea, le amintesc pe cele care au corespuns obiectivelor propuse în desfășurarea diferitelor activități.

TEHNICA „MOZAICULUI”

Are ca scop învățarea prin cooperare într-un grup mic de copii a unui conținut mai dificil. În procesul instructiv-educativ din grădiniță, am aplicat această metodă în cadrul activității de cunoașterea mediului, folosind ca mijloc de realizare observarea. Astfel, în activitatea de observare cu tema „Iepurele”, am respectat etapele impuse de tehnică:

- Constituirea grupurilor cooperative, s-a lucrat în grupuri egale numeric. Toți cei din grupa 1 au învățat despre părțile componente ale animalului. Cei din grupa 2 au învățat despre însușirile și trăsăturile caracteristice ale acestuia. Copiii de la grupa 3 au învățat despre hrană și foloase, iar cei de la grupa 4 au învățat despre mediul de viață al animalului.
- Activitatea cu grupuri de experți Toți copiii cu același număr au format un grup nou, în care au clarificat toate aspectele, au extras ideile esențiale, au căutat modalități eficiente de transmitere a

conținutului colegilor din grupul cooperativ.

- Activitatea în grupurile cooperative. Fiecare copil a revenit în grupul cooperativ din care a provenit și a prezentat celorlalți conținutul învățat. „Expertul” a răspuns întrebărilor adresate de către ceilalți și astfel s-au clarificat unele nelămuriri. Obiectivul grupului a fost ca toți copiii să învețe tot materialul prezentat și grupurile au fost responsabile de aceasta.
- Evaluarea individuală a copiilor am realizat-o prin răspunsuri orale la întrebări și prin fișe individuale.

Utilizând tehnica MOZAICULUI în activități, am observat multiple avantaje pentru copii. Am constatat adevărul aserțiunii „cel mai bine învăț când îl învăț pe altul”. Dialogul pentru copii a fost foarte valoros deoarece a dispărut teama de a formula întrebări și de a răspunde la ele. Faptul că toți colegii au ascultat, a scăzut din anxietatea celor timizi care au dobândit încredere în sine și curaj.

TEHNICA „ȘTIU – VREAU SĂ ȘTIU –AM ÎNȚELES”

Modelul de structurare a activității conform acestei metode l-am utilizat eficient îndeosebi în activitățile de convorbire. Astfel, în convorbirea intitulată „Pământul-o casă pentru toți” am parcurs mai mulți pași:

- Prima etapă, centrată pe întrebarea „Ce știu despre subiect?” s-a suprapus momentului de actualizare a cunoștințelor anterioare („idei ancoră”). Copiii au exprimat enunțuri afirmative, pe care le-am consemnat în rubrica „Știu”. Am urmărit ca întregul grup să fie de acord cu ideile scrise.
- A doua etapă, centrată pe întrebarea „Ce vreau să știu?” a presupus realizarea unei liste de întrebări prin care subiectul a fost înscris în sfera de interes a copiilor (ex. „Ce sunt stelele, cometele, sateliții? De unde vine soarele?, etc.”). A fost deosebit de interesant să ascultăm ce anume i-a interesat pe copii și un câștig faptul că au scos la suprafață frământările lor și le-au exprimat în colectiv.
- Etapa a treia – începutul învățării – a fost condusă de un cadru specializat de la Planetariu. Copiii s-au confruntat astfel cu noi cunoștințe, au căutat răspunsuri, dând sensuri noi informațiilor primite.
- Etapa a patra, centrată pe aserțiunea „Am învățat”, a presupus o monitorizare și o conștientizare a cunoștințelor noi, o comparare cu vechile cunoștințe.

JOCUL DE ROL

Este cea mai folosită și eficientă tehnică utilizată în învățământul preșcolar. Prin jocul de rol, copiii se transpun în diferite ipostaze ale vieții sociale reale, cu scopul de a exersa multiple comportamente și de a dobândi abilități diverse, de a acționa conform unei anumite poziții sau funcții sociale, de a rezolva pozitiv situații problemă, de a-și adecva comportamentul în situații similare.

Am utilizat jocul de rol ca metodă în cadrul unei activități de cunoașterea mediului cu tema „Prietenii curățeniei” și ca mijloc de realizare în cadrul activității liber-creative cu tema „De ziua prietenului nostru”. În urma folosirii acestei metode am constatat că am realizat o stimulare a dialogului dintre copii și o bună interacțiune a acestora. Copiii au dat dovadă de spirit de echipă, au emis idei personale fără rețineri, au folosit limbajul verbal, nonverbal, paraverbal în contextul interrelaționării copil-copil, copil-educatoare, valorificând fondul imaginativ și creativ al copiilor.

BIBLIOGRAFIE:

1. Căpiță, Laura, Căpiță, Carol, *Tendințe în didactica istoriei*, Editura Paralela 45, 2005;
2. Dulamă, Maria Eliza, *Strategii didactice*, Ed. Clusium, 2000;
3. Neculau, A.; Ferréol, G. (coord.), *Psihosociologia schimbării*, Iași, Polirom, 1998.

METODE CLASICE ȘI MODERNE UTILIZATE ÎN ACTIVITĂȚILE INSTRUCTIV-EDUCATIVE DIN GRĂDINIȚĂ

Prof. Kovacs Alina,
Grădinița P.N. Găvojdia, Timiș

Motto: „Metoda este cea care îl face pe copil să trateze problemele de conținut într-un mod critic, de natură să-l ajute să-și dezvolte și să-și exprime talentele și valorile.

(Jerome Bruner)

Realizarea optimă a activității didactice pentru atingerea finalităților pe care subiectul educațional le are în vedere, implică utilizarea unui sistem coerent de căi, mijloace de acțiune didactică.

Activitatea de instruire, de învățare tinde să ia o formă optimă de organizare a acțiunii instructiv-educative prin îmbinarea eforturilor cadrului didactic, dar și al copilului. Acest lucru se înfăptuiește grație și a ceea ce reprezintă metoda de învățământ.

Metodele sunt deci, în același timp, planuri de acțiune (suite de operații ce se derulează conștient în vederea atingerii unui scop) și modalități de acțiune (strategii acționale grație cărora copilul dezvoltă sau își dezvoltă esența evenimentelor, proceselor sau fenomenelor).

Procesul de educație, fiind foarte divers, necesită în ansamblul său metode diferite. Pentru obiective complexe se apelează la strategii didactice, adică la asamblări în care metode diferite își completează reciproc efectele și constituie un demers coerent de educare.

Realizarea obiectivelor formative și informative ale învățământului impun folosirea unor metode și procedee de lucru care să faciliteze creșterea eficienței învățământului.

Principalele metode tradiționale de învățământ folosite în cadrul activităților desfășurate în grădinița de copii: *conversația, explicația, demonstrația, problematizarea, exercițiul, observația, povestirea și jocul.*

Dezideratele de modernizare și de perfecționare a metodologiei didactice se înscriu pe direcțiile sporirii *caracterului activ al metodelor de învățământ*, în aplicarea unor metode cu un pronunțat *caracter formativ*, în valorificarea noilor *tehnologii instructionale* (e-learning), în contaminarea și suprapunerea *problematizării* asupra fiecărei metode și tehnici de învățare, reușind astfel să se aducă o însemnată contribuție la dezvoltarea întregului potențial al copilului.

Metodologia diversificată, îmbinarea dintre activitățile de cooperare, de învățare în grup, cu activitățile de muncă independentă reprezintă o cerință primordială în educația postmodernistă. Specific *metodelor interactive de grup* este faptul că ele promovează interacțiunea dintre mințile participanților, dintre personalitățile lor, ducând la o învățare mai activă și cu rezultate evidente.

Metodele interactive de grup au drept scop transformarea învățământului reproductiv într-un învățământ creativ în care procesul didactic este un proces activ de stimulare prin trecerea copilului de la atitudine pasiv – receptiv la atitudine activă, de participare și chiar de creație. Aplicarea acestor metode cer din partea copiilor un efort intelectual susținut deoarece aceștia sunt puși în situația de a emite idei, de a găsi soluții pentru problemele noi apărute.

Modernizarea continuă a procesului instructiv-educativ, impune ca strategiile aplicate să fie cât mai riguros selectate și într-o formă accesibilă, novatoare. Prin folosirea diversificată a metodelor, educatoarea urmărește eludarea monotoniei, plictisului, rutinei, deschizând în sufletul copilului dorința de învățare într-un mod eficient și creativ.

Învățarea activă are la bază implicarea copilului în procesul de învățământ transformându-l într-un coparticipant la propria instruire și educare. Prin accentuarea caracterului formativ educativ a tuturor strategiilor se contribuie la dezvoltarea potențialului individual, a capacității de a opera cu informațiile

asimilate, de a le aplica în practică, la dezvoltarea capacității de a investiga de a căuta soluții situațiilor problemă.

Metodele noi interactive se bazează pe cooperarea dintre copiii în timpul unei activități. Ei trebuie să relaționeze unii cu alții astfel încât responsabilitatea individuală să devină presupuziția majoră a succesului.

Aceste metode interactive de grup se pot clasifica după funcția lor didactică în:

- **Metode de predare-învățare:** tehnica lotus, cubul, puzzle, călătorie misterioase;
- **Metode de fixare, consolidare și evaluare:** piramida și diamantul, chiorchinele, Diagrama Venn, piramida, examinarea povestirii;
- **Metode de creativitate:** brainstormingul, tehnica 6/3/5;
- **Metode de rezolvare de probleme:** studiu de caz, explozia stelară;
- **Metode de cercetare:** proiectul.

În cele ce urmează, voi prezenta metoda **explozia stelară**, în care jocul –ca principală modalitate de învățare activă a copiilor– a permis determinarea clarității și transferul conceptelor empirice în cadrul activităților desfășurate:

Am desfășurat o activitate de cunoașterea mediului având ca temă „**Toamna în livadă**” unde am utilizat metoda **explozia stelară**.

Scop: stimularea activității prin formularea unor întrebări pentru rezolvarea de probleme, pe baza conținutului unor imagini.

Obiective operaționale:

- să cunoască elementele ce caracterizează anotimpul toamna;
- să compună întrebări utilizând cuvintele date (Ce?, Cine?, Când?, Unde?, De ce?)
- să-și dezvolte abilități pentru munca în echipă.

Mijloace de învățământ: o imagine sugestivă a temei, 5 plicuri cu cele 5 întrebări, stelute de diferite culori în număr de 6 (1 mare și 5 mai mici)

Desfășurarea activității:

Pasul I: Copiii așezați în semicerc propun problema de rezolvat. Pe steaua mare se pune o imagine sugestivă a temei.

Pasul II: pe 5 stelute de culori diferite se scrie câte o întrebare de tipul: Ce?, Cine?, Când?, Unde?, De ce?. Cinci copiii extrag câte o întrebare. Fiecare copil își alege 2-3 colegi, formându-se astfel 5 echipe de lucru.

Pasul III: Grupurile cooperează în elaborarea întrebărilor.

Pasul IV: La expirarea timpului, momentul fiind marcat printr-un semnal sonor, copiii revin în semicerc în jurul steluței mari și comunică întrebările elaborate printr-un reprezentant al grupului.

Echipa 1 – întrebarea Ce?

Ce anotimp este prezent în imagine? Ce pomi sunt în livadă? Ce fructe se coc toamna în livadă? Ce culori au fructele din livadă? Ce vitamine conțin fructele? Ce se întâmplă cu frunzele pomilor din livadă? Ce haine poartă copiii?

Echipa 2- întrebarea Cine?

Cine se bucură cel mai mult de sosirea toamnei? Cine coace fructele? Cine culege fructele din livadă? Cine cară coșurile cu fructe? Cine adună frunzele uscate? Cine are grijă de sănătatea pomilor?

Echipa 3 –întrebarea Când?

Când se culeg merele și perele? Când se îngălbenesc și se usucă frunzele? Când se consumă fructele, înainte sau după masă?

Echipa 4 –întrebarea Unde?

Unde s-au copt fructele? Unde duc copiii coșurile cu fructe? Unde sunt păstrate fructele pentru iarnă?

Echipa 5 –întrebarea De ce?

De ce spunem că a venit toamna? De ce s-a urcat băiatul pe scară? De ce au copiii nevoie să ducă fructele acasă? De ce se culeg fructele cu mâna? De ce se bucură copiii?

Pasul V: Se apreciază întrebările copiilor, efortul acestora de a elabora întrebări, creativitate în adresare, modul de cooperare și colaborare în interiorul grupului format.

În concluzie, folosind metode variate, în cadrul activităților din grădiniță, am pus copilul să caute, să sintetizeze, să asocieze, să compare și nu în ultimul rând, să-și scoată din „cutiuțele” minții lor cunoștințele cognitive, indiferent de domeniul de activitate în cadrul căruia au fost dobândite.

BIBLIOGRAFIE:

1. Bontaș, I., *Pedagogie*, Editura ALL, București, 1995;
2. Breben S., Gongea E., Ruiu G., Fulga M., *Metode interactive de grup*, Editura Arves, București, 2002;
3. Cerghit, I., *Metode de învățământ*, Editura Pedagogică R. A., București, 1997
4. Ilica Anton, Kelemen Gabriela, *Metodica activităților instructiv-educative din grădinița de copii*, Editura UAV, Arad, 2004.

WEBOGRAFIE:

1. <http://www.gwu.edu/~tip/bruner.html>
2. <http://psychology.berkeley.edu/faculty/profiles/erosch1999.pdf>
3. www.universalpreschool.com
4. pshihopedagogie.blogspot.com
5. www.didactic.ro
6. www.e-scoala.ro
7. www.edtechblog.org

MODALITĂȚI DE CULTIVARE A STĂRII DE BINE ÎN INSTITUȚIILE DE EDUCAȚIE TIMPURIE

Prof. Nina Diana Miron,
Grădinița cu P.P. Nr. 5 Vaslui

„Liderii remarcabili fac tot posibilul pentru a crește stima de sine a personalului lor. Dacă oamenii cred în ei înșiși, este uimitor ce pot realiza.” Sam Walton

Promovarea stării de bine în instituțiile de învățământ preuniversitar este o temă care stârnește tot mai mult interes în spațiul public, îndeosebi între cei interesați de promovarea unui act educațional de calitate, un învățământ care pune în prim plan oamenii și relațiile dintre dânsii, dar și utilizarea unor resurse bogate în conținut interactiv, punând accent în mod evident pe comunicare, creativitate și flexibilitate în gândire.

Starea de bine înseamnă *a te simți împlinit și a funcționa bine, pe mai multe planuri: cognitiv, emoțional, social, fizic și spiritual*. Este un construct larg biopsihosocial, corelat cu satisfacția în viață, stima de sine, implicarea socială și sistemul de valori al unei persoane.

Pe palierul **cognitiv**, a fi într-o stare de bine înseamnă a avea realizări și succes în domeniul în care activezi, dar și a continua să înveți pentru a-ți dezvolta competențele. La nivel **social**, ești într-o stare de bine atunci când relațiile tale cu cei din jur sunt unele pozitive, când comunică cu diverse persoane și aparții unor grupuri, când participi la viața comunității și ai un comportament empatic față de cei cu care interacționezi.

Din punct de vedere **emoțional**, starea de bine presupune o bună gestionare a emoțiilor și autocontrol, o aplecare către reflecție și construire a capacității de a fi rezilient și de a ști să faci față și să depășești diverse situații neplăcute.

Starea de bine **fizică** este una foarte importantă, pentru că ea înseamnă sănătate, bunul cel mai de preț al omului, fără de care multe alte lucruri nu sunt posibile.

Când ne referim la starea de bine **spirituală**, aducem în discuție valorile și credințele unei persoane, modul etic în care aceasta trăiește și acționează și normele morale care îi reglementează viața.

O clasificare a stării de bine se poate realiza ținându-se cont de patru componente cheie:

1. *Stare de bine fizică și mintală* (componenta „sănătate fizică și mintală”).
2. *Stare de bine cognitivă* (componenta „cunoștințe și deprinderi necesare practicării meseriei”).
3. *Stare de bine subiectivă/personală* (componenta „echilibru afectiv și emoțional”).
4. *Stare de bine socială* (componenta „calitatea relațiilor”).

În acest context, educația pozitivă ridică două provocări majore:

- răspândirea și asimilarea reală, la nivelul întregii instituții, a practicilor care alimentează starea de bine și atingerea potențialului personal;
- acordarea unor elemente specifice mediilor importante din jurul preșcolarilor (familia, cercul de prieteni etc.), la particularitățile mediului școlar definit conform principiilor psihologiei pozitive (Alford, 2017).

Starea de bine este atunci când o persoană își poate satisface toate nevoile de bază, atât cele materiale, cât și cele nemateriale. Sociologul finlandez Erik Anders Allardt împarte aceste nevoi în trei categorii: a avea, a iubi și a fi.

A AVEA se referă la condițiile materiale și la alte necesități, într-o perspectivă largă (venituri, locuință, slujbă, sănătate, educație etc.).

A FI se referă la necesitatea de dezvoltare a potențialului unei persoane, la statutul social și la integrarea în societate, precum și la resurse și legătura cu natura.

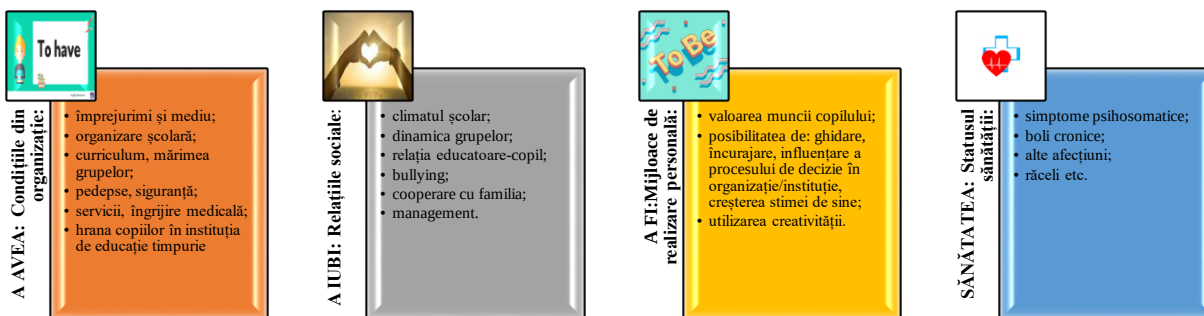
A IUBI se referă la nevoile de relaționare cu alte persoane (familie, prieteni, colegi, oameni din jur).

Așadar, starea de bine se învață, se cultivă și se dezvoltă prin acțiuni și schimbări pe care o persoană le face în modul de viață, în relațiile cu cei din jur, în felul în care muncește, se organizează și gândește. Prin urmare, starea de bine este un proces care poate fi autocontrolat și dirijat pe toate planurile în care aceasta este prezentă.

Modelul Konu și Rimpela (*School Wellbeing Model*, 2002, Finlanda), folosit în multe țări, împarte „starea de bine” dintr-o unitate de educație timpurie în patru categorii:

1. **Condițiile de lucru** – mediul fizic școlar, hrana, serviciile de asistență medicală, activitățile de consiliere etc.
2. **Relațiile** de tot felul între membrii comunității educaționale – cadre didactice - copii / copii-copii / cadre didactice - părinți etc.
3. **Mijloace de realizare personală** și modul în care primesc feedback și încurajare.
4. **Starea de sănătate** fizică și mintală.

Astfel, condițiile din unitatea de educație timpurie se află sub umbrela lui „a avea” din modelul lui Allardt, relațiile sociale sunt patronate de „a iubi”, iar mijloacele de dezvoltare și realizare personală sunt în zona lui „a fi”:

Modele de intervenție la nivelul instituției de educație timpurie

Astăzi, „subordonarea”, lasă locul „colaborării”, iar munca în echipă dă rezultate, chiar dacă grupul nu este omogen, dar forța motrice care face echipa să funcționeze corespunzător este tocmai această „stare de bine” pe care o cultivăm fiecare dintre noi în comunitatea din care face parte. „Șeful” este înlocuit cu „liderul” iar acesta din urmă, nu „dictează”, ci „participă” activ la activitățile în care este implicat grupul, coordonând activitatea acestuia mai degrabă prin mediere, decât prin impunerea propriei voințe. Iar această metodă de management, fie că vorbim de managementul grupei, a instituției școlare sau a sistemului de învățământ în cel mai cuprinzător sens pe care îl poate avea cuvântul „sistem”, pare să înlocuiască în mod natural vechile deprinderi manageriale, sistemul de învățământ căutând printr-o noua abordare managerială, să se vindece de problemele trecutului, venind practic în întâmpinarea provocărilor ridicate de prezent.

Se identifică două niveluri de intervenție pentru a transforma instituțiile de educație timpurie în locuri ale fericirii: cel al politicilor educaționale și cel al organizației. Caracteristicile unei instituții de învățământ în care starea de bine este la ea „acasă” se împart în 3 categorii:

Prima categorie se referă la oameni, la procesul de învățare și la setul de relații care se construiesc într-o instituție de învățământ:

Exemple de bune practici:

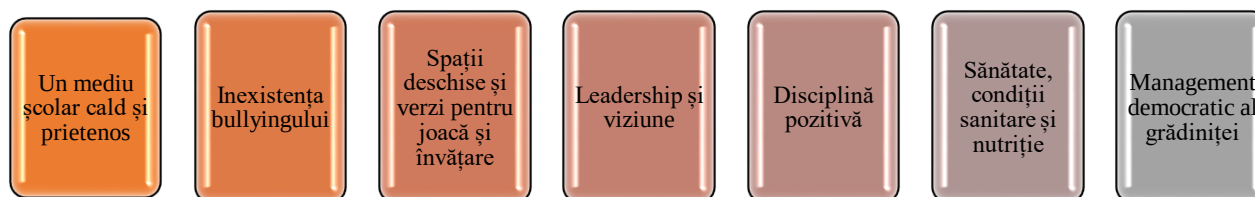
- ☞ Îmbunătățirea mediului de lucru și echilibrul dintre cele două vieți: personală și profesională: excursii anuale, de tip teambuilding, organizate cu întreg personalul din grădiniță.
- ☞ Proiectarea unor programe eficiente de training pentru întreg personalul, ținând cont de particularitățile și nevoile individuale ale acestora; în plus, acest training ar trebui să fie aplicat în mod repetat și, atunci când e cazul, să fie urmat de coaching; (comisia de mentorat/CEAC prin analiza de nevoi)
- ☞ Recompensarea personalului pentru eficiență și succes în activitatea didactică, și aceasta inclusiv prin mijloace non-financiare. (diplome personalizate, „Omul zilei/lunii” etc.)
- ☞ Monitorizarea permanentă a performanțelor individuale și a muncii în echipă a întregului personal prin: discuții zilnice, asigurarea condițiilor minime pentru desfășurarea activităților specifice fiecărui sector de activitate, ascultarea activă a problemelor apărute și încurajarea oferirii de soluții.
- ☞ Expresii cheie: *Cu ce te pot ajuta? Am încredere în tine! Înțeleg. Mulțumesc! Îmi pare rău! Tu ce părere ai? Sunt mândră de tine!*
- ☞ Centrarea mai mare nu doar pe nevoile preșcolarilor, ci și pe pregătirea și suportul acordat cadrelor didactice (întreg personalului) pe diverse planuri. (crearea stării de bine, cursuri, consiliere, mentorat etc.) – Panoul „Creează-ți o stare de bine!”
- ☞ Colaborarea, respectiv împărțirea sarcinilor, munca în echipă (inclusiv în cadrul comisiilor de la nivelul grădiniței).
- ☞ Antrenament emoțional prin provocări/exerciții/reflecții. (Advent calendar – Crăciun 2022)
- ☞ Postarea fotografiilor care surprind momente plăcute de grup, muncă în echipă, reușite profesionale ale colegelor noastre în cabinetul metodic, holul central, avizier.
- ☞ Încurajarea voluntariatului în rândul personalului: crește motivația intrinsecă, rezultatele pe termen lung sunt mai mari deoarece se satisfac nevoile psihologice de autonomie și competență și se creează stări mentale mai pozitive care consolidează bucla de feedback pozitiv și cresc probabilitatea repetării.

- ☞ Cea de-a doua categorie se referă la proces, mai precis la modul prietenos și relaxant în care are loc învățarea, aspect ce le permite copiilor și dascălilor să fie creativi, liberi și să colaboreze.
- ☞ Criteriile care definesc această categorie sunt:

Exemple de bune practici:

- ☞ Promovarea exemplelor de bună practică din unitate: ședințe, întâlniri metodice lunare în cadrul Comisiei de curriculum, ateliere de lucru pentru dezvoltarea și exersarea abilităților socio-emoționale (ian 2022- personal didactic, oct. 2022 - întreg personalul), prin intermediul cărora s-a facilitat accesul întregului personal la strategii de gestionare a emoțiilor și a comportamentelor explozive, încurajarea și dezvoltarea comunicării asertive, jocuri și exerciții de respirație, muzică și mișcare pentru coeziunea comunității și crearea stării de bine;
- ☞ Paletă diversificată de parteneriate cu instituții din comunitatea școlară (local și european): Proiectul Erasmus KA1 „S.E.L.F.I.E” (nov 2020 - ian.2022), care a contribuit la construirea unui mediu emoțional și social mai sigur, fără discriminare, etichetare și stereotipuri pentru toți copiii; proiectul educațional regional „Micii Cercetași”, care are ca scop *„Formarea unor comportamente responsabile și pro-active (spiritul de echipă, onoarea, empatia, respectarea cuvântului dat) în rândul preșcolarilor, a cadrelor didactice, al părinților și al comunității locale”*, contribuie la îmbunătățirea calității vieții, atât pe plan fizic, social cât și emoțional, pentru preșcolari și părinții acestora, cadre didactice, dar și pentru întreaga comunitate școlară prin valorizarea rezultatelor proiectului și prin exemplele de bună practică; proiectul interjudețean „Pământul, Planeta Verde”, proiectul educațional județean „Cu dragoste, din suflet de copil”, care *promovează valori ca respectul, afecțiunea, toleranța și diversitatea*, programul Playmakers, în colaborare cu Disney și Federația Engleză de Fotbal (UEFA).
- ☞ Facilitarea accesului la informații medicale și controale gratuite preventive: boli cardiovasculare, oftalmologice, în cadrul grădiniței.
- ☞ Asigurarea suplinirii colegiale a personalului care necesită repaus din motive medicale/personale.
- ☞ Cea de-a treia categorie se referă la locul sau spațiul în care are loc învățarea, adică la existența unui mediu școlar cald și prietenos, în care se practică un management participativ. Pentru această categorie sunt menționate șapte criterii care corespund unei instituții de educație timpurie fericite:

Exemple de bune practici:

- ☞ Asigurarea confortului fizic: agent termic, buna funcționare a instrumentelor de lucru etc.
- ☞ Respectarea cu strictețe a procedurilor de la nivelul unității și a normelor igienico-sanitare impuse de legislația în vigoare, pentru siguranța tuturor participanților la procesul didactic: copii, cadre didactice, personal nedidactic și didactic auxiliar.
- ☞ Muzica, hrană pentru suflet - primirea și plecarea copiilor desfășurate pe fond muzical.
- ☞ Încurajarea comunicării asertive și dezvoltarea rezilienței prin crearea unui mediu bazat pe încredere,

care își propune să susțină inițiativele fiecăruia, fără judecată, critică și reproșuri. Când știm fiecare etapă a modului în care ne descurcăm, este mai ușor să ne menținem concentrarea. De aceea este necesar feedback-ul continuu pe tot parcursul anului, care poate fi inițiat de angajați, precum și de managerii lor. Avertismentul important este evaluarea performanței, nu a persoanei.

BIBLIOGRAFIE/ SITOGRAFIE:

1. *Teachers and children well-being: resources, impact and practical ideas*, Coordonatori: Magda Cojoclea, Irina-Elena Petcu, Adina-Roxana Milășan, Asociația Europeană a Profesioniștilor în Educație EDUMI www.edumi.ro București 2021;
2. *Starea de bine aprofesorilor și elevilor cheiaspre succes*, Alexandrescu Dana, Benga Tatiana, Vărzaru Camelia, Sibechi Viorica, Mareș Monica, Mocanu Camelia, Material elaborat în cadrul proiectului european „Noi competențe pentru noi provocări”, ref.: 2019-1-RO01-KA104-062420, realizat cu sprijinul financiar al Comisiei Europene, în cadrul Programului Erasmus+, Acțiunea Cheie 1- proiecte de mobilitate în domeniul educației adulților, beneficiar Casa Corpului Didactic Brașov, Editura TEAM BRAȘOV 2020;
3. *Profesorul Din Tine, O călătorie conștientă spre starea de bine*, SIMONA BACIU, SUSAN SHAPIRO;
4. *Ghiduri-pentru-aplicarea-unitară-a-standardelor-de-evaluare-vol.2-26.02.2021-document-în-dezbatere-publică-până-în-10-aprilie-2021.pdf (edu.ro)*;
5. Reziliența – o nevoie acută a sistemului educațional actual – Revista Profesorului, sursă consultată în data de 31.01.2023, ora 18.00;
6. Teachers' well-being: A framework for data collection and analysis | OECD Education Working Papers | OECD iLibrary (oecd-ilibrary.org), sursă consultată în data de 05.02.2023, ora 12.45.

CE ESTE ADHD?

**Prof. Moșneagu Ionela/ Prof. Borș Andreea-Elena,
Grădinița cu P. P. NR. 18 Vaslui**

Tulburarea de deficit de atenție și hiperactivitate (ADHD) este o tulburare neurocomportamentală care afectează milioane de persoane din întreaga lume. Dacă sunteți un adult cu dificultăți de concentrare sau un părinte al unui copil care pare să fie mereu agitat, este posibil să fi auzit deja despre tulburarea de hiperactivitate.

În acest articol, vom explora în detaliu ce este ADHD, simptomele și cauzele sale, cum să recunoaștem dacă avem această tulburare și opțiunile de tratament disponibile. Vom discuta, de asemenea, diferențele dintre ADHD la copii și la adulți.

Ce este ADHD: o explicație detaliată a tulburării

ADHD, sau tulburarea hiperkinetică cu deficit de atenție, este o tulburare de sănătate mentală care afectează abilitatea cuiva de a se concentra și de a-și controla comportamentul. Persoanele cu ADHD pot avea dificultăți în ceea ce privește organizarea, planificarea și finalizarea sarcinilor, și pot fi foarte agitate sau hiperactive. Această tulburare afectează în principal copiii, dar poate persista și la adolescență și la vârsta adultă.

Este important de remarcat că ADHD nu se datorează unui stil de viață agitat sau unui comportament rebel; este o tulburare neurologică care necesită atenție medicală specializată. Dacă rămâne netratată, ADHD poate afecta performanța școlară și poate cauza probleme în viața profesională și personală. Prin urmare, este important să recunoaștem simptomele ADHD și să căutăm ajutor medical calificat, dacă este necesar.

Simptomele ADHD - Cum să le recunoști:

Simptomele deficitului de atenție sunt împărțite în două categorii: deficit de atenție și hiperactivitate-impulsivitate și includ:

- ✓ Dificultăți de concentrare la sarcini sau activități care necesită atenție susținută.
- ✓ Distragere ușoară de la activitate de către stimuli externi.
- ✓ Eșuare în urmarea instrucțiunilor sau finalizarea sarcinilor.
- ✓ Evitarea sarcinilor care necesită efort mental.
- ✓ Pierderea frecventă a obiectelor.

Printre simptomele hiperactivității-impulsivității se numără:

- Agitație permanentă.
- Imposibilitatea de a rămâne așezat.
- Mișcare excesivă.
- Vorbire excesivă sau întreruperea altora.
- Acțiuni făcute fără a lua în considerare consecințele.

Nu toți cei cu ADHD manifestă ambele seturi de simptome. Unele persoane au predominant simptome de deficit de atenție, în timp ce alții au predominant simptome de hiperactivitate-impulsivitate. Cu toate acestea, majoritatea persoanelor cu ADHD vor experimenta o combinație a ambelor tipuri.

Cum să recunoști dacă ai ADHD:

Dacă bănuiești că ai ADHD, este important să cauți ajutorul unui specialist. Acesta poate efectua o evaluare pentru a determina dacă simptomele tale sunt asociate cu ADHD sau cu o altă tulburare. Este important să fii sincer despre simptomele tale, astfel încât evaluarea să fie precisă și să primești tratamentul potrivit. Trebuie menționat că o persoană cu diagnosticul ADHD poate afecta și calitatea vieții celor dragi.

Cauzele ADHD: ce știm până acum?

Cauzele exacte ale deficitului de atenție/hiperactivității nu sunt cunoscute în întregime, dar cercetările sugerează că tulburarea poate fi legată de factori genetici, structura creierului și factori de mediu. Studiile au arătat că ADHD tinde să se transmită în familii și că anumite gene pot crește riscul de dezvoltare a tulburării. Studiile de imagistică cerebrală au arătat, de asemenea, diferențe structurale în creierul persoanelor cu ADHD. Factorii de mediu, cum ar fi expunerea prenatală la toxine, nașterea prematură și greutatea scăzută la naștere, au fost, de asemenea, legați de dezvoltarea ADHD.

Tratamentul ADHD: opțiunile disponibile

Nu există un tratament universal valabil pentru tulburarea hiperactivă cu deficit de atenție. Cu toate acestea, există mai multe opțiuni care pot fi eficiente pentru gestionarea simptomelor. Unele opțiuni de tratament comune includ:

Terapie comportamentală: Terapia comportamentală poate ajuta persoanele cu ADHD să învețe strategii pentru a gestiona simptomele. Aceasta poate include strategii pentru îmbunătățirea concentrării și organizării sarcinilor, precum și pentru gestionarea comportamentelor impulsive.

Training pentru părinți: Pentru copiii cu ADHD, trainingul pentru părinți poate fi util. Acesta poate include învățarea strategiilor pentru a gestiona simptomele copilului și îmbunătățirea comunicării în cadrul familiei.

Adaptări școlare: Copiii cu ADHD pot beneficia de adaptări în cadrul școlii, cum ar fi timp suplimentar la teste, locuri preferențiale și acces la servicii de consiliere.

Medicație: Medicamentele stimulante sunt adesea folosite pentru tratarea ADHD. Aceste medicamente pot îmbunătăți atenția și reduce hiperactivitatea și impulsivitatea. Cu toate acestea, pot avea și efecte secundare, cum ar fi reducerea poftei de mâncare și dificultăți de somn. Este foarte important ca, înainte de a lua orice medicație, să consultați medicul specialist.

În unele cazuri, o combinație de medicație și terapie comportamentală poate fi abordarea cea mai eficientă pentru tratarea ADHD. Este recomandată colaborarea cu un specialist pentru a dezvolta un plan de tratament adaptat nevoilor individuale.

ADHD la adulți versus ADHD la copii

ADHD poate apărea atât la copii, cât și la adulți, deși simptomele pot fi diferite. Copiii cu ADHD pot avea dificultăți de performanță școlară, probleme de relaționare socială și pot fi mai predispuși la comportamente impulsive sau hiperactive. La adulți, simptomele ADHD pot afecta munca și relațiile personale. Pot avea probleme de organizare și gestionare a timpului, dificultăți în menținerea concentrării și o senzație de neliniște sau impulsivitate. Cu toate acestea, este important să reținem că mulți adulți cu ADHD pot primi diagnosticul abia în viața de adult, deoarece simptomele pot fi ignorate sau atribuite altor cauze. Este important ca atât copiii, cât și adulții cu ADHD să primească o evaluare și tratament adecvate pentru a-și gestiona simptomele și a-și îmbunătăți calitatea vieții.

În concluzie, ADHD este o tulburare care poate avea un impact semnificativ asupra vieții persoanelor afectate. Dacă ai simptome de ADHD sau ai suspiciuni că ai această tulburare, este important să cauți ajutorul unui specialist pentru a primi o evaluare și pentru a dezvolta un plan de tratament care să se potrivească nevoilor tale individuale. Prin înțelegerea simptomelor și prin luarea măsurilor necesare pentru a gestiona tulburarea, persoanele cu ADHD pot să-și îmbunătățească capacitatea de concentrare, să își îmbunătățească relațiile și să aibă o viață mai fericită și mai împlinită.

INIȚIATIVE DIDACTICE

**Prof. logoped Nane Gina/ Prof. învă. preșc. Pricop Mihaela Coca,
Grădinița cu P. P. Nr. 17, Vaslui**

Inițiativele didactice reprezintă bătălii îndrăznețe împotriva monotoniilor academice, o sursă de inspirație ce transformă sălile de clasă în adevărate ateliere ale cunoașterii. Ele sunt ca niște faruri ce luminează drumul elevilor spre descoperirea pasionantă a învățării.

În lumea didactică, inițiativele strălucesc ca stelele pe cerul nopții, aducând cu ele inovație și progres. Sunt ca un vânt revigorant care suflă peste granițele convenționale, aducând cu sine abordări noi și metode creative pentru a stimula curiozitatea și implicarea elevilor.

Astfel de inițiative nu se reduc doar la implementarea noilor tehnologii în predare sau la organizarea unor excursii interesante, ci sunt o chemare către schimbare și transformare în educație. Ele încurajează gândirea critică, colaborarea și rezolvarea de probleme într-un mod interactiv și captivant. Inițiativele didactice pot fi sub diverse forme: proiecte de cercetare, lecții interactive, integrarea artei și a tehnologiei în procesul de învățare, activități extracurriculare ce dezvoltă abilități practice, toate menite să creeze un mediu propice pentru dezvoltarea integrală a elevilor.

Cu astfel de inițiative, profesorii devin călăuze pasionate, deschiși către inovație și în permanență în căutare de noi modalități de a-i încuraja pe elevi să-și exploreze potențialul. Își asumă roluri de facilitatori ai cunoașterii și modelează un mediu în care fiecare elev poate să-și găsească propria voce și să-și descopere pasiunile.

În definitiv, inițiativele didactice nu sunt doar simple experimente sau încercări izolate, ci sunt arhitecturile unei educații vii și dinamice, care susțin înflorirea minții și a inimii fiecărui elev. Ele sunt călătorii către un viitor luminos și plin de posibilități, unde învățarea devine o aventură fascinantă și provocatoare.

Inițiativele Didactice în Învățământul Primar: Stimulente pentru O Educație Inovatoare

Învățământul primar reprezintă fundația esențială a formării individului și este un teren propice pentru implementarea unor inițiative didactice creative și captivante. Aceste inițiative nu doar că îmbunătățesc procesul de învățare, ci contribuie și la dezvoltarea integrală a copiilor într-un mod armonios și inovativ.

Rolul și Importanța Inițiativelor Didactice în Învățământul Primar

Stimularea Curiozității și a Creativității: Inițiativele didactice pot fi concepute pentru a stimula curiozitatea naturală a copiilor și pentru a le dezvolta creativitatea. Activitățile practice, experimentele și proiectele de cercetare sunt doar câteva exemple care îi provoacă pe elevi să gândească critic și să exploreze lumea din jurul lor.

Personalizarea Învățării: Prin utilizarea diferitelor tehnici și instrumente didactice, se poate crea un mediu adaptat nevoilor individuale ale elevilor. Abordările diferite pentru diverse stiluri de învățare și ritmuri de dezvoltare contribuie la o înțelegere mai profundă și la consolidarea cunoștințelor.

Promovarea Abilităților Sociale și a Colaborării: Inițiativele didactice pot fi construite în jurul activităților ce necesită colaborare și interacțiune. Jocurile de rol, proiectele de grup sau chiar activitățile artistice îi încurajează pe copii să lucreze împreună, să-și dezvolte abilitățile de comunicare și să învețe să-și exprime ideile.

Integrarea Tehnologiei în Educație: Utilizarea tehnologiei în mod inteligent poate fi un instrument puternic în predarea și învățarea la vârste fragede. Aplicațiile interactive, materialele multimedia și chiar lecțiile online bine structurate pot face procesul de învățare mai atractiv și mai accesibil pentru elevi.

Exemple de Inițiative Didactice Inspiratoare pentru Învățământul Primar

Metode de Predare Interactivă: Lecțiile interactive care includ jocuri de rol, experimente sau teatru sunt modalități eficiente de a implica elevii în procesul de învățare și de a le stimula imaginația și creativitatea.

Proiecte de Cercetare și Descoperire: Promovarea unor proiecte de cercetare sau a lucrărilor practice îi încurajează pe copii să investigheze subiecte care îi pasionează, să-și dezvolte abilitățile de analiză și să-și exprime gândurile și ideile într-un mod structurat.

Activități Extracurriculare Diversificate: Cluburile și activitățile extracurriculare precum cluburile de știință, arte sau sport îi ajută pe elevi să-și descopere și să-și dezvolte talentele și interesele în afara programului școlar obișnuit.

Programe de Educație Digitală: Utilizarea tabletelor sau a altor dispozitive în scopuri educaționale poate transforma învățarea într-o experiență captivantă și interactivă, facilitând accesul la informație și consolidarea cunoștințelor într-un mod inovativ.

Inițiativele didactice în învățământul primar nu doar că îmbogățesc experiența de învățare a copiilor, ci contribuie și la dezvoltarea lor holistică. Prin diversitatea și inovația aduse în sălile de clasă, aceste inițiative formează bazele pentru o educație viitoare care să cultive nu doar cunoștințe, ci și competențe și atitudini esențiale pentru succesul într-o lume în continuă schimbare.

Inițiativele didactice reprezintă răspunsul inovativ și esențial la necesitățile și provocările învățământului contemporan. Ele sunt esențiale pentru a transforma sălile de clasă în spații de explorare și descoperire, încurajând elevii să devină învățăcei activi și pasionați.

Aceste inițiative nu sunt doar simple experimente, ci reprezintă fundamentele unei educații progresive și interactive. Ele facilitează o abordare personalizată a învățării, care ține cont de diversitatea stilurilor de învățare și nevoile individuale ale elevilor.

Prin intermediul diverselor metode, cum ar fi proiectele de cercetare, lecțiile interactive, tehnologia aplicată sau activitățile extracurriculare, inițiativele didactice susțin dezvoltarea abilităților esențiale: gândire critică, colaborare, rezolvarea problemelor și creativitatea.

Aceste inițiative sunt nu numai catalizatoare ale procesului de învățare, ci și promotoare ale unui mediu educațional care cultivă pasiunea pentru descoperire și cunoaștere, transformând educația într-o experiență plină de semnificație și relevanță pentru viața elevilor.

În concluzie, inițiativele didactice reprezintă punți către un viitor educațional mai luminos, în care elevii sunt pregătiți să devină cetățeni activi, adaptați la schimbările constante și înarmați cu cunoștințe și abilități esențiale pentru a face față provocărilor lumii moderne. Ele reprezintă motorul transformării educației într-o călătorie captivantă și valoroasă pentru fiecare elev.

BIBLIOGRAFIE:

1. Nicolescu A. „Metode interactive și creative de predare în ciclul primar”, Editura Polirom, Cluj-Napoca, 2014;
2. <https://revistaeducatie.ro/wp-content/uploads/simple-file-list/SIMPOZION-NATIONAL-METODE-INOVATIVE-DE-PREDARE-INVATARE-EVALUARE.pdf>

VÂRSTA BUCURIEI ȘI COPILĂRIEI ÎN EDUCAȚIA TIMPURIE

**Prof. Popa Liliana/ Ed. Arteni Cătălina,
Grădinița cu P.P. Nr.17 Vaslui**

„Copilăria este șuvoiul de apă care izvorăște limpede și curat din adâncurile finite și la care omenirea aleargă fără încetare să-și potolească setea idealurilor sale de dragoste, de bunătate, de frumusețe, de perfecțiune”, spunea Francesco Orestano.

Gestionarea emoțiilor este o lecție fundamentală pentru educația copiilor, mai ales în perioada copilăriei. Copilăria e o lume de poveste, o lume a inocenței, e ca o țară a viselor, e ca o țară a muzicii în care cântecul și poveștile sunt nemuritoare. Fiecare copil are un dar de la Dumnezeu, fiecare om trece prin cea mai miraculoasă perioadă a vieții – copilăria. Copilăria privește lumea cu ochi de copil, cu zâmbetul pe buze, cu bunătatea sufletului. Fiecare copil este o parte din copilărie (fiecare copil este o parte din alt copil). Aceasta este legea copilăriei: toleranță și fericire. Zâmbetul veșnic și pacea sufletească ale lor formează o lume a zâmbetului. Copilul este o ființă cu însușiri calitativ diferite de cele ale adultului și are în mod legitim dreptul de a ocupa o poziție privilegiată și de a se bucura de un „tratament” specific. Sănătatea, dezvoltarea și educația copilului trebuie să fie în centrul preocupărilor familiei și grădiniței. Dezvoltarea personalității copilului este rezultatul unui ansamblu de factori: familiali, școlari, comunitari.

În fiecare zi, la **Întâlnirea de dimineață (din cadrul Activităților de Dezvoltare Personală)**, stabilim o temă pentru copii, iar ei încearcă să o aplice pe parcursul activităților din ziua respectivă. Vă dăm câteva exemple:

Eu sunt bun: Fundația pentru crearea unei grădinițe și clase sigure din punct de vedere emoțional o reprezintă bunele valori – structuri, procedee și strategii care promovează valori în vederea formării de caracter sunt aplicate în toată grădinița. Comportamentele de zi cu zi care exprimă aceste valori sunt explorate, exersate și discutate prin teme zilnice. Copiii învață ce este bun și drept, și tot comportamentul este măsurat în consecință.

Eu sunt iubit: Dascălii transmit în permanență bunele valori, se respectă reciproc, și pe copii și în schimb îi încurajează și se așteaptă de la ei să se comporte la fel. În acest mod, ei se simt iubiți și acceptați. Modelarea de către dascăli a acestor valori reprezintă un element crucial în crearea unei școli și clase sigure din punct de vedere emoțional. Dezvoltarea competențelor emoționale este foarte importantă întrucât lecțiile emoționale învățate în copilărie și adolescență ne facilitează adaptarea, respectiv inadaptarea la mediu. Un nivel ridicat al inteligenței emoționale este corelat cu căldura părintească, atașamentul securizant, rapoarte privind comportamentul prosocial al copiilor în școală și eficiență managerială. Factorii familiali sunt ca proximitate și importanță cei mai importanți în dezvoltarea unei personalități armonioase, în securizarea fizică, afectivă și materială a copilului. Indiferent de modul de organizare, mediul familial întemeiat pe un sistem de interacțiuni afective intense este apt de a reacționa la trebuințele copilului, de a participa și favoriza elaborarea personalității, a imaginii sale de sine și despre lume. Familia este cea mai în măsură să răspundă nevoilor copilului, afectiv cea mai adecvată trebuințelor lui pentru că numai aceste relații afective și sentimente de dragoste îl fac pe părinte să înțeleagă și să intuiască copilul și starea lui de copilărie. În familie își poate satisface nevoile sale primare, își poate manifesta frustrările inevitabile, temperate de dragostea părinților. În familie copilul poate să-și

investească toate resursele emoționale și să învețe să și le controleze pentru că aici ar trebui să fie în mod sigur un mediu mai ales afectiv – garanție pentru o dezvoltare armonioasă. Familia este mediul esențial care poate influența dezvoltarea și destinul copilului prin securizare materială, dragoste și educație. Copiii n-au fost niciodată adulți dar, privindu-ne pe noi, doresc s-ajungă. Ne investesc cu calități și puteri și nu renunță la credința lor niciodată în cazul părinților care au reușit să le fie aproape și să păstreze aura de eroi. Adulții au fost cu toții, cândva, copii. Fiecare adult mai păstrează încă în sufletul, în memoria lui afectivă nu atât ceea ce i s-a întâmplat sau cum a rezolvat niște probleme, cât felul în care s-a simțit în anumite situații și cum a văzut lumea de la „înălțimea” vârstelor copilăriei. Acest avantaj, de a fi trecut pe acolo, se constituie într-o resursă accesibilă oricui; atunci când nu ai timp sau informații la îndemână poți apela cu sinceritate și deschidere la copilul din tine. Pentru restul, există cărți, teorii, metode, studii de caz și specialiști. Copilăria este cea mai frumoasă perioadă din viața fiecăruia, reprezintă vârsta inocenței și a purității. Jocul și joaca sunt elemente caracteristice copilăriei, ele îi dau farmec, reprezentând o modalitate prin care copiii pot descoperii lumea înconjurătoare și totodată minunatele clipe de fericire pe care această vârstă le poate oferi. Dincolo de aparenta realitate există o lume a sentimentelor și trăirilor intense, de unde noi, adulții, ne extragem esența continuității pentru a putea supraviețui obstacolelor vieții. Merită să luptăm pentru a câștiga încrederea copilului nostru, căci inima lui e mai prețioasă decât un diamant, mai fragilă decât întreaga avere a lumii! Cărțile, jocul și jucăriile sunt nelipsite din orice casă în care trăiesc copii, antrenându-i într-o mulțime de activități care au un rol benefic în dezvoltarea personalității și a intelectului copilului. Jocurile copilăriei vor rămâne și ele întipărite în mintea voastră. Cine nu s-a jucat măcar o dată „De-a v-ați ascunselea”, „Șotron”, „Elastic” sau „Țară-țară, vrem ostaș”!? Acestea sunt doar câteva dintre jocurile pe care poate generațiile de acum nu le știu. Leagănul copilăriei iradiază, sau ar trebui să iradieze, de căldura dragostei părintești, a veseliei care învăluie vârsta fericită a copilăriei, cu bucuriile și jocurile ei. Prin joc, copilul descoperă lumea din jurul lui. El se înveselește admirând ce-l înconjoară și se distrează jucându-se. Iar aceasta face frumusețea fără egal a copilăriei. Tabloul minunat al acestei vârste îl are în centrul ei pe copil – vesel, neastâmpărat, inocent, lipsit de griji.

BIBLIOGRAFIE:

1. Ciofu, Carmen – *Interacțiunea părinți- copii*, Editura Științifică și Enciclopedică, București, 1989;
2. C. Cojocar: *Creativitate și inovație*, Editura Științifică și Enciclopedică, București, 1975;
3. Vincent, Rose – *Cunoașterea copilului*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1972;
4. Vărășmaș, E. - *Educația copilului preșcolar*, Ed. Pro Humanitate, București, 1999.

METODE INTERACTIVE UTILIZATE ÎN GRĂDINIȚĂ

**Prof. Schiller Melinda-Diana,
Grădinița cu Program Normal Jena**

Metodele de învățământ sunt acele metode folosite în grădiniță, prin care educatoarea vine în sprijinul copiilor, să descopere și să acumuleze cunoștințe, priceperi, deprinderi, capacități necesare dezvoltării lor.

Metodele interactive prezintă un set de metode active și o serie de activități și jocuri desfășurate cu scopul de a stimula învățarea și dezvoltarea copilului. Metodele interactive se bazează pe colaborarea dintre copii în timpul unei activități, oferă o nouă experiență interrelaționând în grupuri de învățare activă: de a studia, investiga și a prinde încredere în propriile puteri. Aplicarea acestor metode solicită din partea copiilor un efort intelectual susținut, deoarece aceștia sunt puși în situația de a emite idei, de a găsi soluții

pentru problemele nou apărute. Aceste metode sunt folosite sub formă de jocuri cu reguli pentru a fi accesibile și atractive copiilor.

Metoda pălărilor gânditoare

Această metodă de predare-învățare este o tehnică de stimulare a creativității, prin care preșcolarii se exprimă liber. Copiii se împart în șase grupe- șase pălării, fiecare având câte o culoare:

Pălăria albă – este obiectivă în ceea ce privește informațiile; este neutră; știe traseul, detaliile, soluțiile -**INFORMEAZĂ**

Pălăria roșie – dă frâu liber imaginației, sentimentelor; este impulsivă; reprezintă o bogată paletă a stărilor afective- **SPUNE CE SIMTE**

Pălăria neagră – exprimă prudența, grija, avertismentul, judecata; nu exprimă sentimente; selectează greșelile cu precizie; oferă o perspectivă sumbră asupra situației -**IDENTIFICĂ GREȘELILE**

Pălăria galbenă – oferă o perspectivă pozitivă și constructivă asupra situației; culoarea galbenă este lumina soarelui, optimismul; este gândirea optimistă, constructivă; studiază ideile, materialele, soluțiile oferite de pălăria verde – **ADUCE BENEFICII CREATIVE**

Pălăria verde – exprimă idei noi, stimulând gândirea creativă; este neașteptată, vine cu idei noi; antrenează gândirea laterală pentru soluționarea problemelor – **GENEREAZĂ IDEI NOI ȘI EFORT**

Pălăria albastră – exprimă controlul procesului de gândire; sobră rece, supraveghează tot și dirijează desfășurarea activității; rezolvă conflictele care apar; dirijează demersul jocului -**CLARIFICĂ**

Avantajul major al acestei metode este acela că dezvoltă competențele inteligenței lingvistice, inteligenței logice și inteligenței interpersonale.

Exemple practice pentru această metodă:

1. Poezia „Gândăcelul!”, de Elena Farago

Pălăria albă – Ce știm despre gândăcel? Dar despre copil? Ce amănunte ne lipsesc? – Nu știm ce motiv a avut băiețelul să îl strângă în pumnul său; cum putem obține informațiile de care avem nevoie?

Pălăria roșie – expune o părere: Băiețelul nu a știut că gândăcelul este firav. Eu sunt trist de ceea ce a făcut băiatul. Voi cum ați proceda?

Pălăria verde – oferă soluții: „Poate că ar trebui să îl lăsăm să zboare fără să punem mâna pe el.”, „Alte soluții”

Pălăria galbenă – încearcă să găsească și alte lucruri benefice; „Băiatul a făcut o greșală, nu a vrut să moară gândăcelul”

Pălăria neagră – sunt multe insecte, nu toți copiii iubesc insectele, le este frică de ele

Pălăria albastră – „Care ar fi concluzia?”; Trebuie să facem fapte bune, să avem grijă de tot ce are viață.

2. Povestea „Scufița Roșie” -povestirea copiilor

Pălăria albă – redă pe scurt textul povestirii.

Pălăria roșie – o caracterizează pe Scufița Roșie: veselă, prietenoasă, își iubea bunica, dar neascultătoare față de sfaturile mamei, de aceea a fost mâncată de lup.

Pălăria verde – oferă soluții: trebuia să spună mamei că vrea să dea flori bunicii, să o înveselească și să meargă împreună cu mama să culeagă flori.

Pălăria galbenă – încearcă să găsească și alte lucruri benefice: Scufița Roșie își iubește mama, bunica; iubește florile și natura, este încrezătoare, răspunde la întrebări fiind sociabilă, vânătorul este curajos, puternic și le apără pe Scufița Roșie și pe bunicuță, dar îl pedepsește pe lup pentru lăcomia lui.

Pălăria neagră – Scufița Roșie nu trebuia să vorbească cu lupul, să se abată din drum fiind multe pericole prin pădure, nu trebuia să dea informații lupului despre casa bunicii și lupul nu ar fi mâncat pe Scufița Roșie și pe bunicuță.

Pălăria albastră – Trebuie să ascultăm de sfaturile părinților, să nu vorbim cu necunoscuții, faptele rele sunt pedepsite mereu, minciuna are picioare scurte.

Metoda poate fi folosită în diferite momente ale activității și la activitățile pe domenii experiențiale, mai ales la domeniul limbă și comunicare: povestire, convorbire, lectură după imagini, poezii, etc.

Crearea unei atmosfere plăcute încurajează copiii să exploreze, să aibă inițiativă și să creeze. Orice copil posedă potențial creativ, iar creativitatea este educabilă.

BIBLIOGRAFIE:

1. N. Ona, C. Petrescu, M. Ștefănescu, I. Pop, F. Moraru - *Laborator metodic pentru domeniul experiențial limbă și comunicare*, Ed. Diana, Pitești, 2007;
2. Silvia Breben, Elena Goncea, Georgeta Ruiiu, Mihaela Fulga – *Metode interactive de grup-ghid metodic*, Editura Arves 2002;
3. Breben Silvia, Ruiiu Georgeta, Gongea Elena – *Activități bazate pe inteligențe multiple*, Editura Reprograph, Craiova, 2005;
4. Lucia Gluiga, Jodi Spiro – *Învățarea activă, Ghid pentru formatori și cadre didactice*, București 2001.

METODE MODERNE DE PREDARE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREȘCOLAR

**Prof. învă. preșcolar Trifan Andra-Crina,
Grădinița cu P.P Nr.17 Vaslui, Structură Grădinița cu P.N. Nr. 4**

Schimbarea în activitatea didactică desfășurată în grădinița de copii implică aplicarea de metode, tehnici și procedee moderne ce contribuie la eficientizarea învățării.

Învățarea prin cooperare reprezintă modul de organizare a activității didactice pe grupuri mici, astfel încât, lucrând împreună, copiii își maximizează atât propria învățare, cât și pe a celorlalți copii, este calea folosită de către educatoare pentru a-i sprijini pe copii să descopere viața, natura, lumea, lucrurile, știința. Pentru a facilita și moderniza învățarea am organizat deseori activități desfășurate pe grupuri mici de copii. Astfel, copiii au cooperat în rezolvarea sarcinilor de lucru, și-au exprimat propriile puncte de vedere, au argumentat, au pus întrebări cu scopul de a înțelege, au schimbat ideii cu ceilalți.

Vă prezint în continuare câteva exemple de activități desfășurate cu copiii pe baza aplicării metodelor de învățare prin cooperare:

Metoda „Schimbă perechea”

Este o metodă de lucru în perechi. Se împarte clasa în două grupe egale ca număr de participanți. Se formează două cercuri concentrice, copiii fiind față în față pe perechi.

Educatoarea dă o sarcină de lucru. Fiecare pereche discută și apoi comunică ideile. Cercul din exterior se rotește în sensul acelor de ceasornic, realizându-se astfel schimbarea partenerilor în pereche.

Copiii au posibilitatea de a lucra cu fiecare membru al grupeii. Fiecare se implică în activitate și își aduce contribuția la rezolvarea sarcinii.

Exemplu: Pentru activitatea matematică.

Tema: „Numere pare/impare”

Etapele activității:

1. Se organizează colectivul în două grupe egale. Fiecare copil ocupă un scaun, fie în cercul din interior, fie în cercul exterior. Stând față în față, fiecare copil are un partener.
2. Educatoarea comunică cerința: „Spune un număr par/impar!”.
3. Lucru în perechi. Copiii lucrează doi câte doi pentru câteva minute. Copilul aflat în cercul interior spune un număr par/ impar, celălalt va da exemplu de un alt număr. Apoi copiii din cercul exterior se mută un loc mai la dreapta pentru a schimba partenerii, realizând astfel o nouă pereche. Jocul se continuă până când se ajunge la partenerii inițiali sau se termină.

4. *Analiza ideilor și a elaborării concluziilor.* În acest moment, copiii se regroupează și pe tabla magnetică aranjează în ordine crescătoare/ descrescătoare numerele pare /impare.

Metoda „Turul galeriilor “

Tema: „Peisajul anotimpurilor” - *Activitate practică*

Copiii se împart pe grupe, își aleg tema și materialele necesare pentru a realiza câte o lucrare colectivă, ca de exemplu: „*Peisaj de iarnă (primăvară, vară, toamnă)*”.

După terminarea lucrării fiecare echipă își afișează peisajul realizat într-un loc deja stabilit.

Grupurile de copii trec pe la toate lucrările și vor completa, vor aduce îmbunătățiri și vor face observații la ceea ce au lucrat colegii lor. La sfârșit se face o analiză a lucrărilor realizate.

Metoda „Studiul de caz”

Categoria de activitate: *Educație pentru societate*

Tema: „*Norme de comportament*”

Se formează grupe de copii. Fiecare grupă primește aceeași imagine în care este prezentată o întâmplare. Copiii citesc imaginea, analizează conținutul și apoi găsesc soluții pentru rezolvarea problemei.

După un timp de lucru, stabilit de la început, fiecare grupă își desemnează câte un reprezentant care va expune soluția găsită pentru rezolvarea problemei. La final se trag concluzii.

În concluzie, învățarea prin cooperare dezvoltă capacitatea elevilor de a lucra împreună, la toate tipurile de lecții, acoperind neajunsurile învățării individualizate, acordând în același timp, o importanță considerabilă dimensiunii sociale, prin desfășurarea proceselor interpersonale. Folosind acest mod de lucru este important să ținem seama de avantaje și dezavantaje, având în vedere că o bună organizare a activității în echipă este un succes pentru învățământul preșcolar care trebuie să țină pasul cu întreg sistemul de învățământ românesc și să meargă împreună spre un învățământ modern.

BIBLIOGRAFIE:

1. Crenguța-Lăcrămioara Oprea – *Pedagogie. Alternative metodologice interactive*, Editura Universitatea București, 2003, pag. 55;
2. *** - Revista *Învățământul preșcolar*, București, Nr.1/2007, pag. 63;
3. Constantin Cucoș- *Pedagogie*, Editura Polirom, Iași 2007, pag. 127.

STRATEGII DE INTEGRARE PENTRU COPIII CU CERINȚE EDUCATIVE SPECIALE

**p.i.p. Andrunache Carmen-Gabriela,
Școala Gimnazială „Ștefan cel Mare” Vaslui**

Educația, alături de știință și cultură, prin deschiderea la schimbare și inovare, propune paradigme noi bazate pe constructivism, cooperare, participare, activism, centrare pe elev, integrare și incluziune. Noile modele de abordare a educației sunt orientate spre finalități centrate pe formarea și dezvoltarea competențelor cheie și direcționează educația pentru diversitate prin conținuturi specifice educației interculturale, educației democratice, educației incluzive și educației speciale.

Educația pentru toți/ incluzivă este o adevărată provocare pentru școală, dar și pentru educație în general. Educația incluzivă este un drept uman. Este educație bună, de calitate, care dă o orientare pozitivă și democratică tendințelor dezvoltării practicilor educative. Ea se referă la toți copiii, pentru a le acoperi adecvat nevoile educative și de dezvoltare, pornind de la ideea că fiecare este special și are nevoi speciale în anumite perioade.

Studiile din domeniu au relevat influența pozitivă asupra calității actului educativ pe care o are aplicarea metodelor și procedeele didactice interactive, având ca rezultat creșterea motivației pentru învățare, crearea anumitor deprinderi, dezvoltarea autonomiei personale, facilitarea învățării în ritm propriu, încurajarea cooperării între elevi pentru rezolvarea unor sarcini, ceea ce conduce la cunoaștere și acceptare reciprocă, respectarea altor opinii, înțelegerea realității.

Pentru a realiza integrarea copiilor cu CES, trebuie să acționăm asupra diferitelor nivele de dezvoltare a personalității lor, și anume: la nivel biologic, la nivel psihic, la nivel social. Scopurile principale ale relației dintre școală, familie și comunitate, în vederea integrării copiilor cu nevoi speciale sunt:

- informarea și sensibilizarea comunității locale cu privire la posibilitatea recuperării, educației chiar și pentru copiii ce au abandonat școala;
- sporirea conștientizării din partea comunității școlare a necesității implicării în transformarea școlii într-o școală integrativă;
- schimbarea mentalității și atitudinii opiniei publice față de copiii cu nevoi speciale;
- implicarea părinților copiilor din clasă în vederea reacționării mai rapide la probleme și acordarea sprijinului suplimentar copiilor cu nevoi speciale;
- implicarea comunității în sprijinul acordat copiilor cu nevoi speciale;
- elaborarea programelor școlare de informare și pregătire a comunității locale pentru educația incluzivă, prin aceasta înțelegând adaptarea școlii la cerințele speciale ale fiecărui copil, indiferent de problemele acestuia, și nu a copilului la cerințele școlii, găsirea unor strategii didactice adecvate, a unor metode și tehnici de lucru specifice: planificare, instruire, evaluare prin: crearea unui climat afectiv-pozitiv, stimularea încrederii în sine și a motivației pentru învățare, încurajarea sprijinului și cooperării din partea colegilor, formarea unei atitudini pozitive a colegilor, sprijin, încurajare și apreciere pozitivă în realizarea sarcinilor școlare, fără a crea dependență, sarcini împărțite în etape mai mici, realizabile.

Copiii cu C.E.S. pot prin joc să-și exprime propriile capacități. Astfel copilul capătă prin joc informații despre lumea în care trăiește, intră în contact cu oamenii și cu obiectele din mediul înconjurător și învață să se orienteze în spațiu și timp. Datorită faptului că se desfășoară mai ales în grup, jocul asigură socializarea. Jocurile sociale sunt necesare pentru persoanele cu handicap, întrucât le oferă șansa de a juca cu alți copii, orice joc având nevoie de minim două persoane pentru a se desfășura. Jocurile trebuie însă să fie adaptate în funcție de deficiența copilului. Jocul poate stimula copilul pe mai multe planuri: senzoriomotor, intelectual, social, creativ, al conștiinței de sine și chiar terapeutic folosirea experiențelor zilnice ale elevilor; utilizarea povestirilor/ poveștilor sociale pentru trezirea interesului față de învățare;

raportarea învățării la mai multe discipline prin analiza și soluționarea pluri- și interdisciplinară a problemelor.

Strategii și intervenții utile din partea cadrului didactic:

- Crearea unui climat afectiv-pozitiv;
- Stimularea încrederii în sine și a motivației pentru învățare;
- Încurajarea sprijinului și cooperării din partea colegilor, formarea unei atitudini pozitive a colegilor;
- Încurajarea independenței, creșterea autonomiei personale;
- Încurajarea eforturilor;
- Sprijin, încurajare și apreciere pozitivă în realizarea sarcinilor școlare, fără a crea dependență;
- Folosirea frecventă a sistemului de recompense, laude, încurajări, întărirea pozitivă, astfel încât să fie încurajat și evidențiat cel mai mic progres;
- Crearea unui climat afectiv, confortabil;
- Centrarea învățării pe activitatea practică;
- Sarcini împărțite în etape mai mici, realizabile;
- Folosirea învățării afective;
- Adaptarea metodelor și mijloacelor de învățare, evaluare etc.

În concluzie, strategiile incluzive au un impact mai profund în comparație cu cele tradiționale care își propun cultivarea relațiilor de prietenie și înțelegere între copii, ele pun accent pe acceptare și colaborare în vederea realizării obiectivelor de interes comun. Fiecare copil cu dificultăți de învățare are dreptul de a fi considerat un copil cu șansă de dezvoltare și felul cum îl apelăm este important pentru imaginea lui. Munca didactică trebuie să pună în centru copilul, nu problema acestuia.

BIBLIOGRAFIE:

1. Cuceș, Constantin. *Pedagogie*. Iași: Polirom, 2014;
2. Gheorghe, Radu. *Psihopedagogia școlarilor cu handicap mintal*. București: Editura Pro Humanitas, 2002;
3. Seach, Diana. *Jocul interactiv pentru copii cu autism*. Iași: Editura Fides, 2011;
4. Verza, Emil, *Tratat de psihopedagogie specială*, Editura Universității, București, 2011.

ÎNVĂȚAREA ÎN MEDIUL ONLINE

**p.i.p. Apetroaiea Daniela,
Liceul Tehnologic Energetic „Dragomir Hurmuzescu” Deva**

Cursurile și formările online au devenit în zilele noastre tot mai răspândite, deoarece tot mai multe institute și companii oferă cursuri online. Cu toate acestea, în ciuda popularității educației online, grupuri vaste de oameni resping astfel de metode, în mare parte datorită unor concepții greșite. În același timp, în ciuda popularității în creștere a cursurilor online, formarea tradițională (în clasă) se luptă și încearcă să adopte mijloace mai noi de a menține interesul cursanților. Există întotdeauna două fețe ale unei monede. Pentru unii indivizi, formarea on-line este mai potrivită, în timp ce pentru alții formarea în clasă este metoda preferată.

Este important să îi ținem în continuare aproape pe copii de învățare în această perioadă, astfel încât în momentul când revin la școală, readaptarea să fie mai ușoară.

Încă de la grădiniță, copiii descoperă jocurile online și ajung să fie abili utilizatori ai internetului, dezvoltându-și deprinderi de utilizare a echipamentelor și softurilor care depășesc uneori nivelul părinților și al profesorilor lor. Pe măsură ce cresc, tehnologia este din ce în ce mai mult folosită pentru

a se exprima, pentru a relaționa, a comunica etc. Pe de altă parte, școala reprezintă o provocare atât pentru copii, cât și pentru părinți. Copilul are nevoie să fie susținut în acest proces de învățare. Părinții, profesorii observă atracția copiilor față de jocurile digitale și ajung să includă în experiențele de învățare ale copiilor resursele digitale, tocmai pentru a răspunde intereselor lor.

Confortul este crescut fiind într-un spațiu personal, atât poate pentru elev cât și pentru profesori. Nu mai există gălăgie, la nivel de management al clasei dinamica se schimbă iar părinții pot asigura cadrul potrivit pentru învățare. Copiii au mai mult timp de odihnă, nu trebuie să se mai trezească foarte de dimineată pentru a lua mijloace de transport în comun, se reduce din gradul de oboseală, părinții pot monitoriza mult mai îndeaproape stilul alimentar pe care îl adoptă copiii.

Pentru a trece în mediul online, profesorii trebuie să se asigure că au o conexiune la internet puternică, să aleagă un spațiu cu care sunt confortabili și unde nu vor putea fi deranjați, să testeze platforma înainte de videoconferință pentru a se asigura că imaginea și sunetul sunt cât se poate de clare și că vor putea folosi toate opțiunile disponibile. De asemenea, trebuie să verifice camera, microfonul și lumina, să exerseze utilizarea platformei alese pentru a se asigura că știu unde se află totul: de ex. accesarea listei de participanți, deschiderea chatului, partajarea ecranului, etc. și să folosească cu încredere chatul pentru a le oferi participanților mai multe instrucțiuni, a trimite linkuri/imagini ori pentru a vorbi direct cu ei, a răspunde nedumeririlor, etc.

Pentru a trece în mediul online, elevii sunt rugați să descarce aplicația înainte și să se asigure că pot folosi tehnologia lor înainte de apel. Elevii trebuie să mențină microfoanele pe mut, în afară de momentele în care vorbesc - pentru a evita zgomotul de fond.

Pe cât posibil cadrele didactice trebuie să folosească videoul pentru a crea confort în mediul online. Este plăcut și de ajutor să-i vedem pe cei prezenți, să le urmărim reacțiile (în cazul în care conexiunea nu le permite pot închide video-ul).

Profesorii pot alege gesturi pe care participanții să le facă pentru a eficientiza procesul și a scurta timpul (ex: degetul mare în sus pentru „de acord”). Cadrele didactice pot ruga să folosească chat-ul pentru întrebări/comentarii.

În fiecare clasă există un mix de stiluri de învățare, iar rolul profesorului este ca aceeași informație să fie înțeleasă de toți participanții.

Profesorii pot include exerciții scurte, exemple, semne și simboluri pe care elevii le pot folosi, rezumate, texte. De asemenea, pot folosi videoclipuri sau muzică pentru a sprijini discuțiile (conținutul va fi ușor de repetat).

Pentru că este un mediu nou și pentru elevi, iar conectarea poate reprezenta o provocare, iată situațiile în care profesorul poate vedea dacă elevii nu sunt implicați:

- Obțin doar câteva răspunsuri la o întrebare;
- Adresează o întrebare și nimeni nu răspunde (cu excepția modului în care modul de formulare este confuz);
- Au o privire sau privirea oarecum fixă, ceea ce înseamnă că răspund probabil la un email, își verifică telefonul sau fac altceva;
- Își opresc videoclipurile (cu excepția cazului în care acest lucru se întâmplă din cauza conexiunii instabile la internet).

Dacă acest lucru se întâmplă, ceea ce este perfect normal, profesorii pot găsi soluții, adăugând o nouă metodă de predare (ex: în loc de completat/discuție folosiți un videoclip), dându-le o pauză de 3 minute sau împărțindu-i în grupe de lucru/ perechi pentru a facilita un dialog.

Sugestii pentru organizarea clasei online:

- Păstrați-vă timpul de prezentare la minimum și alegeți materiale cât mai diverse pentru a menține atenția participanților.
- Invitați elevii să utilizeze chat-ul pentru a pune întrebări, a-și spune părerea, a-și ajuta colegii.
- Invitați-i să lucreze în perechi pentru a exersa colaborarea (ex: pot discuta pe chat).

Avantajele învățării online derivă indiscutabil din faptul că activitățile online pot fi accesate oricând și oriunde. Timpul nu este determinat ca într-o sală de clasă, programul fiind mult mai flexibil. Fiecare elev poate parcurge în mod independent materialul propus, putând accelera procesul de învățare sau încetini. Învățarea online permite și elevilor și profesorilor să interacționeze într-o comunitate online, fără a fi prezenți în același loc sau timp.

Dezavantajele învățării online sunt legate de faptul că sunt sărăcite relațiile interumane între elevi și profesori, dar și între elevi, cu reale efecte în timp. Acest tip de instruire poate fi un impediment pentru elevii cu rezultate școlare slabe, deoarece conținuturile expuse în mediul online pot fi mai greu de asimilat în condițiile în care înțelegerea acestora nu este facilitată de profesor.

Monitorizarea învățării se realizează într-un alt mod acum, câteodată chiar foarte greu. Lipsa unui dialog autentic cu clasa, imposibilitatea urmăririi modului în care elevii își iau notițe, dificila administrare a probelor de evaluare reprezintă aspecte care trebuie regândite și îmbunătățite.

Rolul părintelui ca partener al cadrului didactic, în situația mutării școlii în noul sistem, este unul extrem de important. Părintele este unul dintre factorii care trebuie să gestioneze activitatea de acasă și să se asigure atât de funcționarea fizică a sistemului informatic, de frecventarea cursurilor de către elev, cât și de motivarea și implicarea acestuia în actul de învățare. De asemenea, părintele deține rolul de suport emoțional pentru stările specifice acestei perioade restrictive. Trebuie să empatizeze cu copilul, să discute cu el, oferind multe explicații despre situația actuală și să susțină cauza educației și a învățării, chiar și în aceste condiții dificile.

Consumul de resurse personale- energia, concentrarea atenției- depinde foarte mult de modul în care este organizat învățământul la distanță, de calitatea actului educațional și de implicarea profesorilor, a elevilor și a părinților în gestionarea aspectelor didactice și a celor afective. De asemenea, sunt foarte importante acceptarea acestui sistem de învățare și acordarea unei atenții sporite, așa cum i se acordă școlii „față în față”.

Cu toate că interesul tuturor actorilor educaționali este foarte vizibil, procesul de instruire își pierde, din punctul meu de vedere, din calitate și din consistență. Există, conform studiilor efectuate de specialiști, probleme legate de nivelul scăzut al rezultatelor școlare, dar sunt convinsă că noile experiențe prin care trecem cu toții vor reprezenta puncte de plecare pentru găsirea unor soluții eficiente de reglare a procesului de învățământ.

Pentru a genera o învățare eficientă în mediul virtual, profesorul trebuie să aibă o anume pregătire în proiectarea curriculum-ului livrat online și, desigur, în tehnologiile informaționale. Astfel, pentru profesori, instruirea online poate fi copleșitoare: pe de o parte, din punct de vedere tehnic, deoarece utilizarea acestui mediu presupune familiarizarea cu instrumentele sale, dar și din punct de vedere al disponibilității, având în vedere că elevii pot accesa conținuturi în diferite momente ale zilei. Interpretarea eronată a explicațiilor scrise reprezintă, de asemenea, o problemă. Pentru elevi, învățarea online activă solicită mai multă responsabilitate, inițiativă și efort decât instruirea față-în-față.

Mutarea cursurilor în online încurajează elevii să aibă mai multă autonomie în învățare, folosindu-și la maxim creativitatea. Totodată, mutarea temporară a procesului de învățare pe online, poate susține ritmul învățării și poate crește încrederea elevilor în capacitățile și resursele proprii pentru a fi autodidacți.

Școala online presupune o reorganizare completă a modului în care se abordează actul didactic, pornind de la metode și tehnici de predare, procedee de lucru, dozajul diferit al timpului și terminând cu materialele și mijloacele didactice utilizate.

Învățarea există și în mediul online, iar pentru profesori, părinți și elevi înseamnă doar noi orizonturi către educație.

BIBLIOGRAFIE:

1. Mihalășcu, D., *Curriculum, Instruire, Evaluare*, 2006, Editura Ex Ponto;
2. Bocoș, M., 2013, *Instruire interactivă*, Ed. Polirom, Iași;

3. Velea, S., 2009, *Noile tehnologii în educație – între slogan și impact autentic în activitatea de predare-învățare*, Editura Universității din București.

TIC ȘI NOILE TEHNOLOGII – AJUTOR REAL ÎN ORELE DE MATEMATICĂ?

**înv. Arhire Sorina,
Școala Gimnazială Nr.1, Sat Văleni, Jud.Vaslui**

„Succesele sau eșecurile oamenilor depind de capacitatea lor de a-și adapta conduita în funcție de vremuri” (Niccolo Machiavelli)

Integrarea noilor tehnologii în procesul învățării contribuie la construcția colaborativă a cunoașterii științifice, colaborarea fiind un proces prin care elevii negociază și împărtășesc cunoștințe în scopul rezolvării unei sarcini de învățare. O altă contribuție semnificativă a integrării TIC în învățare este dezvoltarea competențelor cheie ale elevilor, cum ar fi transdisciplinaritate, interdependența pozitivă, responsabilitatea individuală, formarea și dezvoltarea capacităților sociale. Succesul grupului depinde de efortul depus în realizarea sarcinii de către toți membrii lui, fiecare membru al grupului își asumă responsabilitatea sarcinii primite și comunică unii cu alții pentru a rezolva situațiile conflictuale, negociind. Impactul utilizării TIC în procesul de educație a constituit obiectul mai multor studii evaluative, relevarea impactului pozitiv fiind de domeniul evidenței.

Din perspectiva cadrului didactic integrarea tehnologiilor informației și comunicării în activitatea didactică favorizează o regândire a procesului de interacțiune profesor-elev, o viziune nouă asupra evaluării progresului elevilor și o extindere a posibilităților de perfecționare profesională. O contribuție semnificativă a integrării TIC în învățare este dezvoltarea competențelor cheie ale elevilor, cum ar fi transdisciplinaritate, interdependența pozitivă, responsabilitatea individuală, formarea și dezvoltarea capacităților sociale. Integrând TIC în învățare, permitem accesul elevilor la cunoaștere științifică și tehnologii performante, colectarea de date pentru proiecte științifice și organizarea lor sub formă grafică, efectuarea de simulări și modelarea unor procese matematice, fenomene și procese economice sau sociale, crearea unui mediu explorator în învățare prin integrarea teoriei în cadrul lucrărilor experimentale, recrearea unor fenomene la scara mică, vizualizarea dinamicii relațiilor dintre componente și concept, vizualizarea și organizarea grafică, exploatarea unui model în care anumite elemente sunt parametri variabili și prin care se modifică calitățile intrinseci. Tehnologia este foarte utilă atât elevului cât și profesorului, însă folosirea acesteia trebuie să îmbunătățească calitativ procesul instructiv-educativ, nu să îl îngreuneze. Calculatorul trebuie folosit astfel încât să urmărească achiziționarea unor cunoștințe și formarea unor deprinderi care să permită elevului să se adapteze cerințelor unei societăți aflată într-o permanentă evoluție. Utilizarea la întâmplare, fără un scop precis, la un moment nepotrivit a tehnologiei în timpul lecției duce la plictiseală, monotonie, ineficiența învățării prin neparticiparea unor elevi la lecție, nerealizarea obiectivelor lecției și poate produce repulsie față de acest mijloc modern de predare-învățare-evaluare.

Învățarea matematicii, de exemplu, trebuie privită atât din punct de vedere conceptual cât și ca o tehnică de calcul eficace. Studiul matematicii, mai mult ca la oricare altă disciplină, nu există în afara muncii individuale a elevului cu stiloul pe hârtie.

Matematica este una dintre cele mai „bătrâne” științe, are o istorie milenară din care putem oferi inspirat informații care să-i conducă într-un mod incitant pe elevi spre izvoarele însușirii experienței generațiilor anterioare, informații pe care, este adevărat, le putem găsi la un click distanță. Însă comunicarea orală are o mare flexibilitate putând să ofere discursului profesorului, în funcție și de calitățile oratorice ale acestuia, spontaneitate și putere de adaptare la specificul temei. Profesorul poate

sesiza reacțiile spontane ale colectivului de elevi și-și poate adapta modalitățile de comunicare a informației pentru a atinge maximul obiectivelor propuse. Atunci când comunicarea se face la distanță sau prin intermediul unui ecran acest lucru este imposibil.

Prezența tehnologiilor informației și comunicării în cadrul lecției este de neconceput astăzi, dat în predarea matematicii, nu putem să renunțăm total la metodele clasice, ele dovedindu-și eficiența de-a lungul timpului.

BIBLIOGRAFIE:

1. Făt Silvia, Labăr Adrian Vicențiu, *Eficiența utilizării noilor tehnologii în educație*, „EduTIC”, 2009;
2. Conf. univ. dr. Seceleanu Andra, Prof. univ. dr. Papari Adrian Cristian, Prof. univ. dr. Papari George Daniel, 2012, *Curs pentru formarea continuă a profesorilor de matematică și științe economice în societatea cunoașterii*, Editura fundației „Andrei Șaguna”, Constanța, 121-160.

PARTICULARITĂȚILE ÎNSUȘIRII MATEMATICII LA VÂRSTĂ ȘCOLARĂ MICĂ

**Prof. înv. primar Becciu Doina,
Școala Gimnazială „Vasile Alecsandri” Vaslui**

Obiectul care permite un câmp larg de desfășurare a activității creatoare este matematica. Caracterizată prin spiritul său de ordine, disciplina *Matematică* presupune un mod deosebit de gândire și, ca urmare, în învățarea matematicii nu este nimic mai esențial decât a oferi cât mai timpuriu posibilitatea ca toți elevii să-și însușească acest mod de gândire.

Mai mult decât la alte discipline școlare, la matematică se pune problema activizării elevilor, situarea lor în prim planul activității și antrenarea gândirii. Însușirea noțiunilor matematice, pătrunderea în esența lor necesită un efort susținut și bine gradat al intelectului, al gândirii și reprezintă, în același timp, antrenament mintal, exerciții sau gimnastica minții deosebit de necesară în dezvoltarea intelectuală a elevilor.

Însușirea matematicii în vederea pregătirii pentru viață, în vederea aplicării ei, necesită folosirea unor metode cu caracter formativ, a unor metode care cer participarea conștientă a elevului, stimularea capacității creatoare.

Practica școlară arată că orice elev, dezvoltat normal din punct de vedere intelectual, este capabil să-și însușească materialul de studiu al matematicii, prevăzut în programa școlară. Dar, pe când unii asimilează acest material mai repede și mai ușor, cu un efort mai mic, alții, cu toată perseverența și atitudinea pozitivă manifestată pentru acest domeniu, obțin rezultate mai modeste, neputând depăși nivelul mediu.

Capacitatea de concentrare a atenției oferă posibilitatea celui cu aptitudine matematică să-și orienteze activitatea intelectuală asupra unei probleme fără a fi atras de alte preocupări care n-au tangență cu tema urmărită.

Memoria este de asemenea o componentă a aptitudinii matematice fiind necesară la actualizarea regulilor, a formelor de rezolvare a timpurilor în care trebuie încadrată problema respectivă.

Gândirea este procesul cu cea mai mare pondere între componentele aptitudinii matematice. În cazul acesta este vorba de gândirea logică. Consider că un elev are aptitudini pentru matematică după modul cum judecă problemele, după înălțuirea raționamentelor și după stringența logică în care decurg acestea. Gândirea logică îl ajută să surprindă esențialul și necesarul, să diferențieze elementele unei probleme, să stabilească noi raporturi.

Gândirea matematică are o serie de însușiri ca:

1. ***Asimilarea relativ repede a cunoștințelor, a priceperilor și a deprinderilor matematice.***

Elevii cu aptitudini pentru matematică se remarcă prin înțelegerea rapidă și corectă a datelor problemei, a relațiilor dintre termeni. Unii înțeleg problema și întrevăd calea soluționării de la început, din momentul în care iau cunoștință de datele ei, raportând-o cu ușurință la tipul specific sau modelul de rezolvare. Deprinzând esențialul de neesențial, elevul cu aptitudine matematică își reprezintă cu claritate corelația dintre elementele unei probleme sau ale unui exercițiu, sesizează puncte de joncțiune ale vechiului cu noul și întrevăd corect soluția.

2. ***Independența și originalitatea gândirii***

Aptitudinea matematică implică independența, capacitatea de a raționa singur, de a demonstra în mod independent, fără a recurge la imitarea proceselor sau a ideilor altora. Elevii înzestrați cu aptitudine matematică se abat de la șabloane, de la procedee obișnuite de rezolvare, căutând permanent metode noi.

Gândirea matematică se distinge prin flexibilitate deosebită sau suplețe, trecând ușor de la o operație la alta, de la un procedeu de rezolvare la altul.

Gândirea matematică este în același timp critică, o gândire care cercetează valabilitatea fiecărui argument, logica succesiunii elementelor demonstrației, precum și temeinicia soluției la care s-a ajuns. Pentru asemenea gândire, orice afirmație trebuie supusă unei analize critice pentru a-și da seama de valabilitatea corelațiilor de exercitare a formulărilor, precum și de corectitudinea soluției.

1. ***Capacitatea de abstractizare*** este o particularitate foarte importantă a gândirii matematice, deoarece ajută la redarea prin cifre sau simboluri a însușirilor fundamentale ale obiectelor, sub formă de mărimi și corelații de mărimi. Numai o gândire abstractă poate înțelege operațiile cu mărimi cantitative sau cu simbolurile lor convenționale poate să rețină un mare volum de corelații, care de fapt constituie o înlănțuire de raționamente.

În învățământul primar, interesul pentru matematică poate fi format și educat prin:

1. întrebuițarea celor mai adecvate **metode de învățământ** în fiecare secvență a lecției;
2. folosirea unor **mijloace de învățământ** adecvate;
3. demonstrarea **caracterului practic-aplicativ** al informațiilor matematice;
4. realizarea unui **cadru socio-afectiv** potrivit în lecții prin stabilirea unor raporturi de cooperare între elev și învățător;
5. **încurajarea succesului școlar** la matematică.

a. Tradițională sau modernă este bună **metoda** care duce la rezultatele scontate. Ea se referă la modalitatea de urmat în activitatea de acțiune a cadrului didactic și a elevilor în vederea realizării obiectivelor instruirii. Randamentul ei depinde de modul în care metoda este utilizată în contextul didactic, de măsura în care stimulează eforturile elevilor, de volumul de efort intelectual și practic solicitat, de influența pe care o are asupra rezultatelor școlare. Metodele didactice sunt într-o permanentă și inevitabilă interacțiune pentru că numai astfel pot atinge obiective educaționale.

O altă metodă de **activitate independentă** folosită cu succes în orele de matematică în scopul formării și dezvoltării interesului elevilor ar fi temele de acasă. Alegerea acestor teme pentru acasă, prin care se pune accent pe latura aplicativă a cunoștințelor matematice, stimulează interesul elevilor și dorința lor de cunoaștere.

Conversația, și în special conversația euristică, are un rol deosebit în activitatea matematică. Ea poate fi utilizată în toate etapele acesteia, în atingerea celor mai diverse scopuri didactice. În ceea ce ne privește pe noi, ea are acțiune stimulatorie la începutul activității când curiozitatea specifică elevului trebuie orientată și îndrumată spre achiziția noilor cunoștințe. Astfel, prin natura întrebărilor folosite, conversația îi motivează pe elevi pentru activitatea matematică, stimulează și dezvoltă curiozitatea activă, gândirea logică, imaginația și creativitatea, dezvoltă capacitățile argumentative, limbajul matematic, reprezintă un stimulent pentru avansarea cunoașterii, menține atenția și interesul elevilor.

Învățarea matematicii prin **problematizare** stimulează curiozitatea activă și polarizează interesele elevilor. Problemele trebuie concepute și formulate în funcție de particularitățile de vârstă și

individuale ale elevilor pentru a nu se ajunge la situațiile de renunțare la efectuarea sarcinii, la eșec, dar să nu fie nici prea ușoare, pentru a le stimula și menține interesul. Când elevul reușește să elimine toate ipotezele false și să o identifice pe cea reală, bucuria descoperirii îl motivează intrinsec pentru activitate.

Învățarea prin descoperire constă în efectuarea de activități și investigații proprii independente (individuale sau colective), orientate în direcția redescoperirii adevărurilor științifice. Ca și cazul învățării, prin problematizare trebuie avut în vedere stadiul de dezvoltare intelectuală al elevilor pentru a trezi și menține interesul pentru matematică. În ciclul primar gândirea elevilor se află într-un stadiu intuitiv, parcurge drumul de la particular la general, trecând de la fapte concrete la generalizări. Orice încercare de a forța însușirea de noi achiziții pornind de la premise generale ar conduce la blocaj, dezamăgire, eșec și chiar estomparea interesului față de acest obiect de învățământ

b. Copilul de vârstă școlară mică are o gândire care operează la nivelul operațiilor concrete, astfel el pătrunde în înțelesul real al conceptelor matematice, își însușește logica acestora ridicându-se treptat la înțelegerea și operarea cu abstracțiunile matematice. Eficiența utilizării metodelor de învățământ depinde într-o mare măsură și de utilizarea **mijloacelor de învățământ** adecvate situației de învățare. Câteva dintre aceste mijloace de învățământ ar fi: poeziile-numărători, ghicitorile matematice, desenele cu chipul cifrelor, caietele speciale, mijloacele tehnice de instruire pe calculator și CD-urile educaționale, care recrează în permanență situația educațională, fișele de muncă independentă în care se îmbină învățarea cu elementele de joc sau care transmit o provocare. Încărcătura lor emoțională se adresează direct sensibilității elevului, stimulându-i curiozitatea, interesul, dorința de acțiune și creează momente de bună dispoziție.

c. În vederea educării interesului față de matematică la școlarii mici, este foarte important ca ei să cunoască **aplicațiile practice** ale studierii acestei discipline. Acestea pot consta în:

- anticiparea lungimii unor obiecte „din ochi” și apoi verificarea exactității prin măsurători reale;
- anticiparea masei unui corp prin cântărire în mână și apoi verificarea;
- calcularea restului pe care trebuie să-l primească în urma unor cumpărături (jocul „La piață”) etc.

d. Crearea unui cadru socio-afectiv propice în lecții prin instaurarea unor raporturi de colaborare între educat și educator este o premisă a formării și dezvoltării interesului pentru matematică și a oricărui obiect de învățământ. Deoarece „frica ucide interesele cognitive” (Iacob Cosmovici, 2008), este important ca elevii să învețe într-un mediu relaxant și sigur, decât în unul de amenințare și tensiune, pentru ca ei să-și poată exprima ideile fără să le fie teamă că vor fi criticați sau admonestați. Cu cât copilul își va câștiga o stimă de sine cât mai ridicată, cu atât succesul lui la învățătură va fi mai mare. Simțindu-se iubit și admirat pentru performanțele sale, el va fi mai interesat să învețe, dorința lui de autodepășire va crește.

e. Stimularea succesului școlar la matematică prin tratarea diferențiată, mergând până la individualizarea sarcinilor în funcție atât de particularitățile de vârstă, cât și de cele individuale, reprezintă un factor al dezvoltării interesului de cunoaștere a școlarului mic. Concepute gradual din punct de vedere al dificultății, rezolvarea sarcinilor propuse oferă posibilitatea copilului să-și demonstreze capacitatea de progres cu fiecare pas rezolvat, ceea ce îi conferă mai multă siguranță și încredere în sine și-l motivează în vederea realizării pașilor următori. Rezultatele la învățătură, dorința de participare la concursuri școlare, chiar rezultatele la aceste concursuri, munca independentă benevolă exprimă conturarea și dezvoltarea intereselor cognitive pentru matematică.

Optimizarea procesului de învățământ prin activizarea elevului, pe calea stimulării și cultivării intereselor cognitive ale acestuia, este una dintre sarcinile cele mai importante ce le revin dascălilor în această perioadă în care se pune accent pe educația permanentă.

Matematica modernă cere tuturor cadrelor didactice o temeinică pregătire metodologică, pedagogică, dar și psihologică.

BIBLIOGRAFIE:

- 1.Neacșu Ioan, Gălățescu Monalisa, Predoi Petre, Dumitrescu Veronica, *Didactica matematicii în învățământul primar – Ghid practic*, Editura Polirom, Iași, 2014, pag. 63;
- 2.Neagru Mihaela, Mocanu Mioara, *Metodica predării matematicii*, Editura Polirom, Iași, 2017, pag. 104;
- 3.Patrichi Ana-Raluca, *Metode de activizare a elevilor în lecția de matematică cls I-IV*, Editura Rovimed, Bacău, 2012, pag.12-14.

DEZVOLTAREA SOCIALĂ ȘI EMOȚIONALĂ A ȘCOLARULUI MIC

**Înv. Benghea Maria Janeta,
Școala Gimnazială Nr.1, Sat Văleni**

Debutul școlar este unul caracterizat de instabilitate emoțională cauzată de schimbarea tipului de activitate dominantă de la joc la activitatea de învățare, de mediul școlar nou, de necesitatea stabilirii noilor relații cu colegii și cadrele didactice.

La intrarea în mediul școlar orizontul copilului începe să se lărgască mai mult în afara familiei. În această perioadă devine mai independent de familie, iar principala lui preocupare este legarea de prietenii și relațiile cu învățătorul, profesorul și colegii de clasă.

La vârsta școlară mică copilul reușește să-și exprime emoțiile și trăirile, se dezvoltă gândirea și începe să se compare cu alți copii de aceeași vârstă. O relație pozitivă și deschisă cu părinții îl încurajează să se simtă în siguranță pentru a se aventura în afara teritoriilor familiare.

Educația socio-emoțională cuprinde totalitatea activităților de învățare care conduc la dobândirea experienței individuale de comportare socială și emoțională, la formarea competențelor emoționale și sociale ale individului. Copilul trebuie pregătit pentru viață. Trebuie să avem în vedere educarea acelor detalii emoționale și abilități sociale – care să-l ajute pe acesta să facă față încercărilor, să le analizeze, să învețe din ele, să le depășească și să nu se lase învins de un eșec.

Obiective pentru dezvoltarea acestor competențe:

Recunoașterea și exprimarea emoțiilor:

- ❖ Să denumească emoțiile diverse
- ❖ Să identifice propriile emoții în diverse situații
- ❖ Să identifice emoțiile altor persoane în diverse situații
- ❖ Să identifice emoțiile asociate unui context specific
- ❖ Să recunoască emoțiile pe baza componentei nonverbale: expresia facială și postura

Înțelegerea emoțiilor și autoreglare emoțională:

- ❖ Să exprime empatie față de alte persoane
- ❖ Să găsească soluții prin care să se liniștească atunci când sunt furioși
- ❖ Să își comute atenția de la un joc sau de la o discuție care îl supără spre alt joc sau altă activitate
- ❖ Să fie capabil să minimizeze importanța unei jucării inaccesibile
- ❖ Să privească o situație supărătoare dintr-un punct de vedere diferit

EXEMPLE DE BUNĂ PRACTICĂ:

„Jocul numelor”

Competență generală: abilități sociale

Competență specifică: socializare, cunoaștere reciprocă, diminuarea timidității;

Obiective:

- Să se prezinte grupului, precizându-și numele și starea emoțională pe care o trăiește;
- Să -și identifice propriile abilități/ preferințe;
- Să își prezinte colegii din grupul din care face parte;

Materiale: scăunele/ pernuțe

Desfășurarea activității:

Copiii stau așezați pe scăunele/ pernuțe. Conducătorul de joc - învățătoarea pornește jocul, prezentându-se și exprimând starea emoțională sau sentimentul pe care îl trăiește „*Eu sunt și sunt veselă*”. Următorul se prezintă pe sine, dar îl precizează și pe predecesorul său: „*Sunt și sunt emoționat. Ea este.... și este veselă .*”

Variante:

1. Copiii se prezintă ca în jocul anterior, dar fiecare adaugă și o abilitate pe care consideră că o are: „*Sunt și știu să dansez*”. Următorul copil se prezintă pe sine, dar și pe predecesorul său: „*Sunt și știu să pictez. El este și știe să danseze.*”

2. Copiii se prezintă ca în jocul anterior, dar fiecare adaugă și o preferință pe care o are: „*Sunt și îmi place să mă joc*”. Următorul copil se prezintă pe sine, dar și pe predecesorul său: „*Sunt și îmi place să mă plimb cu bicicleta. Ea este și îi place să se joace.*”

„Roata emoțiilor”

Competență generală: abilități emoționale

Competență specifică: conștientizarea, exprimarea și etichetarea corectă a emoțiilor.

Obiective:

- să identifice emoțiile pe baza imaginilor prezentate;
- să exprime corect emoția observată;
- să identifice contextele în care se manifestă anumite emoții .

Materiale: „Roata emoțiilor” - un cadran confecționat din carton, împărțit în 6 părți egale;

Desfășurarea activității:

Se prezintă copiilor roata emoțiilor și li se explică că o vor utiliza într-un joc pentru a înțelege mai bine emoțiile lor și ale celorlalți. În acest joc, pe rând, câte un copil va învârti săgeata roții și când aceasta se oprește la o emoție, va încerca să identifice și să reproducă emoția, să dea exemple de situații când s-a simțit în acest fel. Se utilizează emoțiile de bază (bucurie, teamă, tristețe, furia) dar și emoții complexe (uimire, dezgust, plictiseală, vină).

Li se dă copiilor câte o foaie de hârtie și creioane colorate pentru a desena cum se simt (se permite copiilor să folosească orice culoare doresc și să urmărească Calendarul emoțiilor). La final se discută desenele împreună.

Dezvoltarea socio-emoțională a școlarilor mici prin valorificarea poveștilor și a povestirilor cu rol terapeutic

Perioada școlară mică se prefigurează ca fiind una de importante achiziții, atât în plan fizic, cognitiv, cât și socio-emoțional, este momentul când se produc schimbări semnificative în viața copilului, acesta devenind mai independent, se dezvoltă comportamentul de autoservire, se dezvoltă procesele psihice, se conturează primele elemente ale sferei socio-emoționale. Activitatea psihică fundamentală este jocul, alături de care se adaugă poveștile ca resurse de cunoaștere și de lărgire a orizontului copilului, de explorare a sinelui și a celorlalți, a mediului înconjurător etc, alături de alte activități ce vin în sprijinul dezvoltării integrale și armonioase a copilului, în vederea integrării sale adecvate în societate. De aceea este important să oferim un suport afectiv și emoțional activității și tuturor experiențelor în care este implicat copilul, fortificându-i eul. Cu toate acestea, oricât ne-am strădui copiii sunt supuși de cele mai multe ori greșelilor pe care le fac adulții, uneori inconștient, greșeli care pot tulbura profund cursul normal al evoluției copilului. În acest sens se găsesc utile multiplele programe ce vin în sprijinul acestor copii care întâmpină probleme și nu numai.

Beneficiind de o bună cunoaștere a schimbărilor și caracteristicilor pe care le dobândește copilul cu fiecare etapă de vârstă, ca punct de plecare, intrând în amănuntul vieții emoționale și a transformărilor și achizițiilor ce au loc în această perioadă, precum și utilizând beneficiile poveștilor terapeutice se pot implementa programe de intervenție care să vizeze dezvoltarea în plan emoțional a copiilor preșcolari. Este uimitor cum, fără a leza în vreun fel copilul, se pot înregistra progrese remarcabile. Ridicatul vocii,

jignirea copilului, ironizarea lui, punerea lui într-o postură inferioară sunt lucruri greu de suportat, mai ales dacă vin din partea părinților. În acest sens, pentru a evita pe cât posibil astfel de comportamente este util desfășurarea unor programe și de educare a părinților, de ce nu, utilizând tot *poveștile terapeutice*. Este bine știut că atunci când li se spune direct adulților în general că nu procedează corect într-o anumită privință, mai ales dacă vine vorba de educarea propriului copil, nu este întocmai confortabil, iar efectele s-ar putea să nu fie cele scontate. Utilitatea lecturării poveștilor terapeutice pentru copiii școlari mici s-a dovedit a fi o modalitate care nu dăunează în niciun fel copilului și nu îl traumatizează, așa cum se întâmplă cu măsurile tradiționale aplicate în vederea disciplinării lui, în vederea învățării unor comportamente acceptabile. De multe ori, se întâmplă ca unele măsuri aplicate în acest sens mai mult să inhibe personalitatea copilului, să îl împiedice să se exprime din frica de a nu fi ridiculizat, să se izoleze tocmai din teama că poate ceilalți vor râde că nu face lucrurile bine. Toate aceste comportamente își au cauza în proasta relaționare dintre adult și copil.

Rezultatele mai multor cercetări în domeniu au dus la concluzia că rolul jocurilor didactice și al poveștilor în dezvoltarea limbajului la preșcolari și la școlarii mici, organizate prin activități de tip integrat, cu sarcini pe măsura posibilităților copiilor, asigură participarea activă și creativă a acestora în ceea ce privește însușirea de cunoștințe, inclusiv promovarea valorilor moral-patriotice, cum ar fi eroismul, compasiunea, curajul, onestitatea.

Povestea Ursul îmblânzit

Obiective: dezvoltarea capacității de integrare, reglarea emoțiilor, exprimarea emoțiilor într-o manieră potrivită, încrederea în sine

Momente și tehnici utilizate

- folosirea unor exerciții de gimnastică și a unor jocuri de mișcare pentru detensionarea copiilor;
- captarea atenției copiilor
- expunerea poveștii
- relaxarea folosind un fond muzical

Descrierea poveștii

Basmul este despre un urs de la grădina zoologică care era foarte rău și fioros. Nimeni nu se putea apropia de el fiindcă el devenea foarte violent. Dar în sinea lui ursul era trist fiindcă nu avea o cușcă mai mare și fiindcă nu era la un loc cu celelalte animale și a crezut că dacă se va comporta așa va obține ceea ce își va dori. Dar s-a înșelat. Într-o zi la grădină a venit un nouă îngrijitoare care părea că înțelege foarte bine animalele. Acea îngrijitoare venea și se interesa mereu de ursul cel fioros, chiar vorbea cu el, era blândă. Ursul a înțeles că această îngrijitoare îl poate scăpa de tristețea lui și a început să devină mai bun și mai ascultător, ca în final să fie mutat într-un spațiu mai mare.

Efecte obținute

În decursul acestei sesiuni s-au putut constata următoarele comportamente din partea copiilor: încruntare, în special din partea celor mai violenți, unii coborau privirea, erau agitați. majoritatea au fost atenți pe parcursul întregii povestiri.

Povestea Puicuța și scaielele cel țepos

Obiective: dezvoltarea capacității de a exprima și înțelege emoții

Momente și tehnici utilizate

- folosirea unor exerciții de gimnastică și a unor jocuri de mișcare pentru detensionarea copiilor;
- captarea atenției copiilor
- expunerea poveștii
- relaxarea folosind un fond muzical

Descrierea poveștii

Un copil dezamăgit de insuccesele sale, pierde dorința de a mai comunica, este hiperemotiv. Această poveste descrie situația unei puicuțe care se află în această situație. Din această cauză este mai singuratică și mai tristă și îi este frică să vorbească despre ceea ce simte. Dar într-o zi vizează un cal alb fermecat care o ajută să scape de scaielele țepos care o împiedica să se exprime ori de câte ori cineva o

necăjea. De asemenea calul a ajutat-o să își facă o prietenă fermecată, o ființă aurie care se găsea chiar în scaiete și cu care puicuța putea vorbi despre orice. Astfel puicuța s-a schimbat și a început să vorbească despre gândurile și sentimentele sale.

Efecte obținute

Copiii au fost interesați în a asculta această poveste, au fost atenți majoritatea dintre ei, unii au manifestat comportamente întâlnite și la alte sesiuni: coborârea privirii, lacrimi în ochi, râsete din partea unora.

În prezent, în societățile dezvoltate există schimbări continue care necesită o reajustare continuă a individului. Din acest motiv, este de o importanță vitală să dezvoltăm adaptabilitatea individului și flexibilitatea subiecților pentru a ne putea modela în funcție de nevoile care apar.

Cu toate acestea, în ceea ce privește includerea dezvoltării abilităților social-emoționale și a inteligenței emoționale în școală, trebuie luat în considerare faptul că resursele pe care le avem la școală, precum și timpul pe care copiii îl petrec în aceasta sunt limitate.

BIBLIOGRAFIE:

1. Goleman, D., (2004), *Inteligența emoțională, cheia succesului în viață*, București, Editura Allfa;
2. Organizația Salvați Copiii, (2016), *Bullying-ul în rândul copiilor – Studiu sociologic la nivel național*, București;
3. Holdevici, I. (2011) *Psihoterapie cognitiv-comportamentală*. București: TREI.

JOCUL DIDACTIC MATEMATIC ÎN CICLUL PRIMAR

p.i.p. Benghea Patricia,
Școala Gimnazială Nr.1, Sat Văleni, jud. Vaslui

Motto: „Munca școlară trebuie să fie mai mult decât joc și mai puțin decât muncă.
Este o punte dintre joc și muncă.” (Jean Chateau)

Eficiența formativă a învățământului matematic la clasele primare poate fi sporită atât prin calitatea cunoștințelor, priceperilor, deprinderilor, atitudinilor, cât și prin modul de organizare și îndrumare al asimilării acestora.

În ceea ce privește calitatea cunoștințelor, prin caracterul riguros științific și generativ al sistemului noțional și operativ pe care îl cuprinde, matematica este investită cu bogate valențe formative. Important este ca învățătorul să respecte rigoarea „relativă” a matematicii și să prezinte elevilor aceste noțiuni la nivelul posibilităților de înțelegere. Utilizarea și mai apoi transferul noțiunilor matematice se realizează nu prin simpla transmitere a acestora de la învățător către elevi, ci prin îndelungate, dar dirijate procese de căutare și descoperire a lor de către elevi. De aici, caracterul dinamic activ și relativ al învățării matematicii.

Învățarea este un proces activ de cunoaștere care este cu atât mai valoros cu cât se realizează cu un efort propriu și cu mijloace și tehnici cât mai productive.

În învățarea matematicii, efortul intelectual se situează pe primul plan. Acesta constă în: observarea obiectivelor nu sub aspectele lor logice (mulțimi, apartenență, relații), operarea cu mulțimile concrete de obiecte, cu accent logic, care relevă aceste operații, continue operații de analiză, sinteză, comparații, clasificări, abstractizări și generalizări, semnificative procese de transfer pe orizontală și pe verticală (intra și interdisciplinitatea) raționament inductiv și transductiv(analogic) cu precădere la primele clase a III-a și a IV-a.

În scopul obținerii unui randament maxim, se folosesc mai multe modalități de organizare a activităților matematice, una din acestea fiind jocul didactic.

Jocul didactic poate fi folosit atât ca metodă de predare - învățare, dar mai ales ca mijloc util de consolidare și aplicare a cunoștințelor însușite. El poate avea o valoare instructiv – formativă deosebită. Poate duce la deprinderi trainice și implicit la un progres evident al proceselor psihice, al nivelului intelectual al elevilor. Poate avea și un efect educativ evident, deoarece cultivă încrederea în forțele proprii, precum și spiritul de răspundere, de colaborare și ajutor reciproc.

Jocul didactic este astăzi tot mai intens valorificat din punct de vedere pedagogic în intenția de a imprima programului școlar un caracter cât mai viu și mai atrăgător, de a fortifica energiile intelectuale și fizice ale elevilor. S-a dezvoltat o varietate de jocuri educative sau didactice, care își propun să îmbine cu bune rezultate, spontanul cu imaginativul din structura psihicului copilului cu efortul programat și solicitat de energii intelectuale și fizice proprii învățării școlare.

În organizarea acestor jocuri se are în vedere experiența acumulată de copii în construirea unor mulțimi formate din obiecte din lumea înconjurătoare fructe, bile, pietricele etc., pe baza unor proprietăți: formă, mărime, culoare. Copiii trebuie să cunoască diverse variabile ale acestor atribute și pe baza lor să alcătuiască mulțimi: bile roșii, mere mari, cărți groase etc.

Jocurile didactice acoperă o gamă largă de activități cu conținut foarte variat: de la intuirea noțiunii de mulțimi până la jocurile ce ilustrează operațiile cu mulțimi echipotente și rezolvarea problemelor cu sau fără date numerice. Prin acestea se argumentează folosirea jocurilor didactice prin variante evolute de la grădiniță și adaptate la învățământul primar. Introducând cu mai mult tact, cu pricepere astfel de activități de joc, creăm legătura, continuitatea cu învățământul preșcolar, unde forma predominantă este jocul didactic și se dă posibilitatea învățătorului să evite pe cât posibil folosirea unui limbaj matematic abstract, inaccesibil copilului, oferindu-i posibilitatea de a introduce cât mai natural și mai progresiv unele cunoștințe și activități noi.

Din perspectiva acestor argumente, consider că introducerea jocului didactic la lecția de matematică cu prioritate în perioada preabecedară, este o necesitate.

Dezvoltarea capacității intelectuale la vârsta de 6 ani îi permite copilului să frecventeze școala, dar continuitatea și legătura cu activitatea din timpul grădiniței o realizăm prin împletirea judicioasă a activității impuse cu cea dorită de copil – jocul. Dar nu este vorba de un joc oarecare ci de acele jocuri organizate care să facă trecerea de la jocul propriu-zis la activitatea intelectuală.

Jocul didactic poate fi inclus în structura lecției în oricare din momentele ei. El asigură păstrarea atenției, facilitează procesul de însușire și consolidare a cunoștințelor, de formare a unor priceperi și deprinderi, previne apariția oboselii, îl face pe copil să iubească școala și pe învățătorul său. Susțin de asemenea formularea în joc a unor probleme despre care știm dinainte că sunt greu de înțeles asigurând abordarea lor de către toți copiii, fără rezerve, fără efort deosebit.

Matematica de la clasa pregătitoare conține multe tipuri de lecții: de dobândire de noi cunoștințe, consolidare, sistematizare, recapitulare, formare de priceperi și deprinderi, de control, de evaluare în toate momentele lecției.

În perioada preabecedară, mai precis în primele ore de matematică, se repetă și se completează anumite cunoștințe dobândite la grădiniță în legătură cu corpuri și figuri geometrice, culori, relații spațiale. Acesta se poate face aproape exclusiv prin jocuri de manipulare de obiecte concrete sau jetoane, cu imagini ale obiectelor.

Se pot folosi jocuri de tipuri: „Ce este și ce nu este la fel”, „Detectivii”, „Aparține sau nu aparține” etc.

Practica pedagogică demonstrează că în această perioadă preabecedară se poate folosi o gamă întreagă și variată de jocuri didactice cu sporite valențe formative și instructiv-educative.

Printre obiectivele învățării matematice în ciclul primar îl ocupă formarea deprinderilor de calcul matematic.

Robert Dattens apreciază că cel mai bun procedeu de a determina obiectivele învățării calculului constă în a porni de la ideea fundamentală conform căreia calculul corespunde unui mod de adaptare a copilului, în lumea în care trăiește, de aceea el recomandă să adoptăm o atitudine în care să ținem seama în primul rând de funcția matematicii în lumea reală.

Fără îndoială, deprinderile de calcul stau la baza întregului sistem al deprinderilor matematice, calculul mintal stând la baza calculului scris.

La rândul lor, deprinderile de calcul (mintal sau scris) constituie deprinderi de bază pentru rezolvarea problemelor. Când stăpânește deprinderile de calcul, elevul își poate concentra atenția asupra principiului de rezolvare a problemei. Calculul are o deosebită contribuție la dezvoltarea gândirii, de aceea obiectivul final al învățării calculului este dezvoltarea gândirii logice a elevilor.

Supusă la un antrenament continuu prin efectuarea unor calcule exacte, rapide, judicios gradate, gândirea elevului se dezvoltă și se disciplinează. Dar elevul nu este pus numai în situația de a efectua calcule aplicând procedeele învățate, ci și de a alege procedeul de calcul cel mai potrivit calculului dat, pentru a afla mai ușor și mai repede rezultatul căutat. Aceasta dezvoltă puterea de înțelegere, spiritul de inițiativă, perspicacitatea, originalitatea, creativitatea.

Fără a exclude din obiectivele calculului automatizarea, formarea și fixarea algoritmilor de calcul, învățământul trebuie să-i facă pe elevi să înțeleagă esența calculului, principiile care stau la baza rezolvării unei categorii întregi de exerciții și să-l antreneze de mai multe ori sub formă de joc, în rezolvarea unor situații multiple și variate, mereu noi. În scopul realizării acestor obiective vizând sporirea eficienței formative, să urmărească înțelegerea operațiilor aritmetice. În acest sens, pornind de la jocuri ușoare, asemănătoare cu cele de la grădiniță până la jocurile cu grad sporit de dificultate care cer răbdare, voință și perseverență, să utilizeze jocuri pentru formarea deprinderilor de calcul.

Concluzii

- ☐ jocul depinde de particularitățile de vârstă ale copilului;
- ☐ jocul sprijină, favorizează și optimizează dezvoltarea personalității copilului;
- ☐ jocul evoluează sub aspectul complexității formelor, conținuturilor și regulilor odată cu personalitatea copilului.

Pe lângă jocurile cunoscute, se pot folosi și multe alte jocuri create de elevi, contribuind astfel la dezvoltarea imaginației, unei trebuințe interioare de acțiune și afirmație.

În concluzie, jocul solicită elevul să ia parte la acțiune cu spontaneitate și creativitatea gândirii lui, îl obligă la reacții motivate ce pun la încercare iscusința și priceperea, fantezia și inițiativa lui, îndrăzneala dar și prudența de care este capabil să dea dovadă.

Jocurile matematice constituie o eficiență gimnastică a minții, contribuind la formarea unui mod de a gândi flexibil, stimulează spiritul de observație, ingeniozitatea, perspicacitatea luarea în seama a tuturor condițiilor. Jocul matematic nu se organizează pe baza unor cunoștințe superioare, ci făcând apel doar la problemele și calculele elementare, propunând modalități de lucru, probleme și soluții recreative și stimulatoare.

Cercetările demonstrează că jocul nu caracterizează numai vârsta copilăriei, ci pe om în general, la toate vârstele și că importanța lui e mare. Jocul îl pune pe copil în situații noi, pe care el caută să le rezolve punând în acțiune inițiativă, multă fantezie, perseverență și spontaneitate. Prin joc, copilul își afirmă puterea, priceperea, personalitatea în ansamblul ei; jocul este o reprezentare proprie și directă a vieții umane, poate constitui o bază pentru educație.

Învățarea care implică jocul, devine plăcută și atrăgătoare. De aceea, în anumite faze ale învățării și ale dezvoltării copilului, procesul instruirii e necesar să se desfășoare prin intermediul jocului. Prin joc elevii pot ajunge la descoperiri de adevăruri, își pot antrena capacitățile lor de a acționa creativ, istețimea, inventivitatea, inițiativa, răbdarea, îndrăzneala. Jocurile copiilor devin metoda de instruire în cazul în care ele capătă o organizare, intenția principală fiind învățarea.

BIBLIOGRAFIE:

1. Buda, A. și Francu, B.A., *Jocuri didactice și exerciții distractive*. Culegere pentru clasa I, E.D.P., București, 1970;
2. Banceanu, T. – *Jocul didactic- mijloc de evidențiere și stimulare a capacității creatoare în învățarea matematicii*, Revista „Învățământ primar”, Editura Miniped, București, 2006;

ESTETICĂ ȘI BUNĂSTARE ÎN ORELE DE COMUNICARE

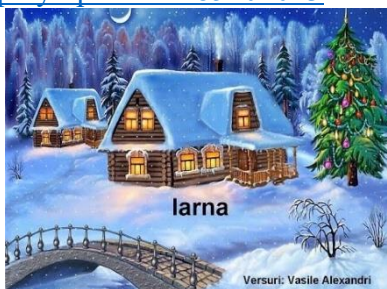
**Prof. Borș Adi Luminița,
Școala Gimnazială „Ștefan cel Mare” Vaslui**

Când vorbim de educație estetică ne gândim în primul rând la activitățile desfășurate în timpul orelor de arte vizuale. Doar că educația estetică se realizează în timpul tuturor orelor de curs. Facem educație estetică atât în orele de matematică, comunicare, informatică, sport sau muzică, într-un cuvânt prin toate ariile curriculare.

Mi-am propus să fac educație estetică în timpul orei de limba și literatura română. Competențele specifice au fost: 1.3. Sesizarea unor regularități ale limbii prin raportare la mesaje audiate, 1.4. Manifestarea curiozității față de diverse tipuri de mesaje în contexte familiare, 2.3. Prezentarea unei activități realizate individual sau în grup, 2.4. Participarea la interacțiuni pentru găsirea de soluții la probleme, 3.1. Extragerea unor informații de detaliu din texte informative sau literare, 3.5. Sesizarea unor regularități ale limbii pe baza textului citit. Obiectivele operaționale au fost să recite expresiv, să recunoască părțile de vorbire, să analizeze părțile de vorbire, să utilizeze întrebări adecvate pe textul studiat și să completeze enunțuri lacunare. În cadrul acestei ore am utilizat ca metode și procedee didactice conversația, exercițiul, explicația, proba practică, mijloacele didactice au fost fișe de lucru, tabla, laptopul, videoproiectorul, jocurile interactive, iar ca formă de organizare am lucrat atât frontal, individual cât și pe grupe.

Nu am uitat nici un moment de abordarea estetică și de bunăstarea elevilor în timpul orei de comunicare. După ce am creat condițiile necesare desfășurării lecției și am verificat cantitativ tema și lecția studiată, am trecut la captarea atenției elevilor. Acest lucru l-am realizat printr-un puzzle ce cuprindea o imagine cu un tablou de iarnă. Cu toții știm că elevilor le place să utilizeze tehnologia modernă și că permanent au asupra lor un telefon. Am captat atenția printr-un concurs, postând pe grupul de WhatsApp al elevilor un link către puzzle-ul creat de mine și le-am propus să rezolve acest lucru cât mai repede. În momentul în care au rezolvat cerința au aflat că vor recapitula părțile de vorbire învățate cu aplicație pe textul „Iarna” de Vasile Alecsandri.

<https://www.jigsawplanet.com/?rc=play&pid=2f1285d040b3>

După anunțarea subiectului lecției și a obiectivelor am împărțit elevii în cinci grupe și am anunțat că vom juca jocul Steaua enigmelor. Am rugat elevii să recite expresiv poezia învățată apoi am trecut la desfășurarea lecției. „*Steaua enigmelor*” se desfășoară astfel: în mijlocul unei stele se află scris titlul lecției. În vârful fiecărui colț de stea sunt scrise, cu o culoare, modalitățile de realizare și obiectivele unității de învățare. Cu altă culoare sunt scrise sarcini, întrebări, pentru fiecare problemă pusă în discuție. Temele propuse au fost: Calculez inteligent, Recunosc substantivele, Recunosc adjectivele, Știu să pun întrebări/ Explozia stelară, Știu să scriu corect!

- **Calculez inteligent**

O₆ – să rezolve probleme cu tematică dată.

Lucru în echipă și frontal

Rezolvă exercițiile și problemele propuse

- **Recunosc substantivele**

O₂ – să recunoască părțile de vorbire studiate dintr-un text;

O₃ – să analizeze părțile de vorbire descoperite pe textul primit;

Lucru în echipă și frontal

Recunoaște și analizează părțile de vorbire descoperite pe textul primit.

- **Recunosc adjectivele**

O₂ – să recunoască părțile de vorbire studiate dintr-un text;

O₃ – să analizeze părțile de vorbire descoperite pe textul primit;

Lucru în echipă și frontal

Recunoaște și analizează părțile de vorbire descoperite pe textul primit.

- **Știu să pun întrebări/ Explozia stelară**

O₄ – să utilizeze întrebări adecvate;

Lucru în echipă și frontal

Formulează întrebări referitoare la textul învățat.

- **Știu să scriu corect!**

O₅ – să completeze enunțurile date cu cuvintele potrivite;

Lucru în echipă și frontal

Încercuiește forma corectă a ortogramei.

Coordonatorii grupelor au ieșit și luat câte un bilețel de pe fiecare colț al steluței apoi au mers la grupă și au lucrat cerința extrasă. Cerințele au fost concepute gradat astfel încât fiecare copil putea să realizeze cel puțin o parte din subiecte. După expirarea timpului de lucru fiecare echipă și-a prezentat tema realizată, iar colegii lor au notat pe caietele de clasă rezolvările.

Prima grupă a avut de formulat întrebări referitoare la text. Aici am integrat un joc în alt joc: *explozia stelară*. Formulează întrebări referitoare la text: Cine? Unde? Când? Cum? Ce? ; Grupa a doua a avut de recunoscut substantivele dintr-o strofă din poezia studiată și de analizat cinci cuvinte. Grupa a treia a avut de recunoscut adjectivele din altă strofă a poeziei și de analizat cinci adjective. Grupa a patra a avut de scris corect ortogramele dintr-un text dat, iar grupa a cincea de rezolvat repede și corect o problemă. Întreaga activitate a fost percepută ca o joacă, din care au avut de învățat. Elevii s-au simțit bine, totul a fost ca o competiție așteptată, fiecare dorea să iasă să-și expună părerile, să scrie răspunsurile, astfel că nici nu și-au dat seama când s-a terminat ora.

Obiectivele educației estetice în școală sunt axate atât pe dezvoltarea sensibilității și a receptivității față de fenomenul estetic și valorile pe care acesta le înglobează, respectiv – formarea unei atitudini estetice, dar și pe dezvoltarea potențialului de creație estetică a copilului, de generare a frumosului sub toate formele sale de manifestare – frumosul în natură, artă, viață. Atitudinea estetică include în structura sa mai multe elemente intercorelate: sensibilitatea față de frumos: stimulăm elevilor abilitatea de a sesiza frumosul sub toate aspectele și de a relaționa diversele elemente ale realității naturale sau artificiale cu expresii adecvate ale limbajului artistic împletit cu trăiri afective corespunzătoare; gustul estetic: formăm elevilor un set de preferințe și opțiuni individuale prin care ei se raportează selectiv la diversele manifestări ale frumosului; judcățile estetice: deprindem elevii cu judecăți estetice de valoare prin realizarea, în cunoștință de cauză, de selecții și ierarhizări la nivelul universului estetic. Elevii trebuie să cunoască, spre exemplu, cum pot separa arta autentică de kitsch; sentimentele estetice: susținem elevii să-și constituie un suport motivațional propice unor noi receptări estetice sau chiar pentru dezvoltarea creativității estetice; idealul estetic: elevii trebuie să cunoască anumite principii, norme, valori care ghidează creația spirituală specifică unei anumite epoci istorice, să cunoască ceea ce este dominant în diversitatea gusturilor estetice.

Eficiența realizării educației estetice depinde „de luarea în considerare a principiilor specifice educației estetice, care ghidează și orientează realizarea educației estetice” (C. Cucoș, 1996, p. 148): principiul înțelegerii și situării contextuale a fenomenului estetic; principiul receptării creatoare a valorilor estetice; principiul asigurării receptării globale, unitare și integrative a conținutului și formei obiectului estetic; principiul realizării educației estetice pe baza și în temeiul valorilor autentice.

BIBLIOGRAFIE:

1. Cucoș, C., (1996), *Pedagogie*, Iași: Polirom
2. Stan, C., (2001), *Teoria educației. Actualitate și perspective*, Cluj-Napoca: Presa Universitară Clujeană.
3. <https://iteach.ro/experiencedidactice/modalitati-de-realizare-a-educatiei-estetice-in-cadrul-orelor-de-arte-vizuale-si-abilitati-practice>
4. M.E.N., (2013), *Programe școlare pentru AVAP*, București

ROLUL CĂRȚII ÎN FORMAREA GUSTULUI PENTRU LITERATURĂ

**Prof. înv. primar Buguleț Gianina,
Școala Gimnazială „Ștefan cel Mare” Vaslui**

Despre importanța cărții în viața omului au scris mai întâi cronicarii care s-au gândit să consemneze faptele de seamă ale voievozilor români din Evul Mediu, pentru a nu se pierde sau uita isprăvile lor, originea și istoria poporului român și a limbii române. Astfel, Grigore Ureche, Miron Costin, Ion Neculce, Dimitrie Cantemir și alții, mulți dintre ei anonimi, au sădit dorința de afirmare istorico-literară a românilor.

În epoca modernă au apărut primele școli primare satești, grație reformei învățământului din vremea domnitorului Alexandru Ioan Cuza, astfel punându-se bazele învățământului românesc. Vlăstarele acestor școli sunt scriitori clasici români, iar dintre ei un mare pedagog s-a dovedit a fi Ion Creangă, care a simțit din timp când era elev necesitatea scrierii unui abecedar în limba română, ca și a unor povești și povestiri captivante pentru elevi. Acestea l-au fermecat și pe școlarul Mihail Sadoveanu, pe care domnul Trandafir l-a ajutat să găsească „cheia” învățării cu ajutorul lecturii („*Capra cu trei iezi*”).

În secolul al-XIX-lea și al-XX-lea, atât marii scriitori clasici, cât și cei moderni, au acordat o mare atenție și au depus o muncă susținută pentru culegerea creațiilor folclorice – tezaurul înțelepciunii populare și filonul de aur al spiritului românesc: Ion Heliade – Rădulescu, Vasile Alecsandri, Mihai Eminescu, George Coșbuc, Petre Ispirescu, Constantin Rădulescu – Codin, Ștefan Octavian Iosif, Anton Pann, Ion Creangă, s.a.

Ne întoarcem mereu la acest izvor fermecat de apă vie pentru a cerceta creația nemuritoare și a ne îmbogăți sufletește cu dragostea de patrie și frumusețea spiritului poporului român.

Cu toată amploarea pe care au luat-o mijloacele audio-vizuale în difuzarea culturii, care a rămas și va rămâne unul dintre cele mai frecvente mijloace de autoinstruire, de formare a omului societății moderne. Mai mult decât oricare dintre tehnicile audio – vizuale prin care sunt vehiculate valorile culturii, lectura cărții oferă celui care o parcurge, pe lângă satisfacțiile ce le aduce orice fapt inedit, prilejuri unice de reflecție, de meditație; ea îndeamnă la introspecție, angajează valori formativ – educative, care-și pun amprenta în întregul comportament al cititorului.

Tocmai de aceea se consideră – pe bună dreptate – că cititul reprezintă unul dintre cele mai de preț instrumente ale activității intelectuale. El se află, neîndoielnic, printre cele mai răspândite și intense activități ale omului contemporan. Aceasta cu atât mai mult cu cât, în epoca noastră, numărul exemplarelor de cărți, reviste, ziare, tipărite, etc crește în progresie geometrică.

Învățarea cititului ca principal instrument al muncii de învățare și de formare a elevilor constituie un obiectiv de prim ordin al școlii. Se poate afirma, nu fără temei, că întreaga evoluție a elevilor, atât în școală cât și în viață, depinde de măsura în care ei și-au însușit instrumentele muncii intelectuale, în primul rând cititul, până la nivelul la care acestea vor constitui modalități de autoinstruire.

De felul în care elevii și-au însușit, încă din ciclul primar și chiar din primele clase aceste tehnici de muncă depinde în cel mai înalt grad randamentul școlar și prevenirea rămânerii în urmă la învățătură. De altfel, este un fapt necontestat, cel puțin în primele clase ale școlii, că cititorii buni sunt, în cele mai multe cazuri, buni și la celelalte obiecte de învățământ. Dimpotrivă, elevii care nu realizează actul cititului la nivelul corespunzător sunt predispuși insucceselor și la celelalte discipline școlare.

Deși multiple, sarcinile lecturii ar putea fi grupate astfel:

a) însușirea de către elevi a mesajului unui text, a valorilor multiple ale acestuia (cognitive, formativ-educative, cultural-artistice, stilistice, gramaticale);

b) familiarizarea elevilor cu capacitatea de a se orienta în textul citit (instrumentele muncii cu cartea);

c) dezvoltarea capacităților creatoare ale elevilor (povestirea cu schimbarea formei, povestirea prin analogie, continuarea povestirii, introducerea unor episoade în povestire, dramatizarea unui fragment, selectarea și prelucrarea unor texte pentru serbări etc.);

d) manifestarea curiozității și interesului pentru diferite tipuri de lectură (istorice, mitologice, geografice, științifice etc.).

Activitatea extrem de complexă, de dificilă, de eficientă prin valențele etice și estetice pe care le oferă, lectura literară urmărește în principal să formeze la elevi interesul și gustul pentru lectură, să-i sensibilizeze la literatură și, pe de altă parte, să-i învețe cum să citească o carte.

Rezultă de aici că o activitate eficientă de lectură presupune formarea la elevi a unei motivații interne, neimpuse prin lectură. În planul pregătirii elevilor claselor mai mari ale ciclului primar, aceasta ar însemna lecturi bogate, adecvate vârstei și nivelului de școlaritate, ca și capacităților de receptare a literaturii. Este ceea ce, din păcate, nu aflăm la toți elevii care termină ciclul primar.

În lecția de lectură se lucrează uneori pe alte texte decât cele din manual, cu intenția vădită de a-l învăța pe elev să se apropie singur de cartea de literatură și să poată citi productiv.

La vârsta școlară mică elevii sunt însetați să citească, să afle lucruri noi, minunate, prin propriul lor efort. La această vârstă îi pasionează povestirile despre animale, plante și din viața copiilor. Basmul îi introduce într-o lume aparte în care se produc lucruri nemaipomenite, se dezleagă taine, iar copilul trăiește o bucurie sinceră atunci când află că binele învinge răul, că minciuna e strivită de adevăr ș.a.m.d.

Toate acestea produc o adâncă impresie asupra copilului și contribuie din plin la formarea trăsăturilor de caracter ale viitorului adult.

Lectura în afara clasei cuprinde două categorii de opere literare:

a) opere ale unor mari scriitori, care, deși n-au fost destinate copiilor, pot fi citite de către copii, datorită conținutului de idei prezentat la un nivel accesibil, atractiv, cum sunt unele poezii ale lui Mihai Eminescu, Vasile Alecsandri, George Coșbuc, în care se descrie natura patriei și frumusețile ei, unele legende ale lui Dimitrie Bolintineanu, în care se înfățișează vitejia poporului, unele din schițele lui Ion Luca Caragiale, „*Amintiri din copilărie*” ale lui Ion Creangă, etc.

b) opere scrise special pentru copii, ca de exemplu: „*Ursul păcălit de vulpe*”, „*Capra cu trei iezi*”, „*Pungața cu doi bani*”, „*Fata babei și fata moșneagului*”, povestirile „*Înul și cămeșa*”, „*Acul și barosul*” de Ion Creangă, basmele „*Prâslea cel voinic și merele de aur*”, „*Greuceanu*”, „*Tinerețe fără bătrânețe și viață fără de moarte*”, unele povestiri de Mihail Sadoveanu: „*Dumbrava minunată*”, „*Făt Frumos Măzărean*”.

De asemenea, scriitorii consacrați care au scris literatură pentru copii sunt: Emil Gârleanu, Demostene Botez, Marcel Breslașu, Tudor Arghezi, Victor Eftimiu, Otilia Cazimir, Nicolae Labiș, Mihai Beniuc, etc.

Cu deosebită plăcere și interes citesc micii școlari nenumărate opere din literatura universală, ca cele scrise de Frații Grimm, H. Chr. Andersen, La Fontaine etc.

Printre cele mai importante forme de îndrumare a lecturii în afara clasei sunt: povestirea, citirea expresivă a învățătorului, notațiile cu privire la cărțile citite, lecțiile de popularizare a cărții, organizarea expozițiilor de cărți, șezătorile literare, concursurile școlare literare, jocurile literare, jocul cu versuri, serbările școlare, organizarea bibliotecilor personale etc.

Fiind preocupată de descoperirea aptitudinilor literare i-am îndrumat pe elevi în alcătuirea unor compuneri cât mai frumoase, scrierea unor poezii și basme și punerea lor în scenă.

În anul 2023 am derulat un opțional de teatru pentru serbările școlare pe baza auxiliarului „**La școală e ca în povești**”.

Acest material a fost adunat de-a lungul unui an de muncă didactică și ușurează mult căutarea unor piese de teatru pentru serbări.

Prin aceste programe cultural – artistice și educative, elevii își îmbogățesc cunoștințele însușite la lecțiile de limba și literatura română, educație muzicală, religie, istorie, geografie, fiind atrași de serbările școlare.

Dacă vom ști să trezim interesul elevilor noștri pentru citit, pentru lărgirea continuă a orizontului lor cultural, pentru însușirea tezaurului de gândire și experiență umană se va răsfrânge pozitiv asupra vieții și activității lor.

Învățătorul trebuie să facă tot ce-i stă în putință, să folosească întregul arsenal pedagogic de care dispune, să aibă un ton sfătos, să fie afectiv cu copiii, să fie calm și înțelegător, dar în același timp și exigent, pentru ca elevii să-și însușească limba română ca instrument de cunoaștere și autoformare, nu numai ca mijloc de comunicare. Pentru a însuși altora dragostea pentru literatură, nevoia interioară pentru lectură, trebuie ca educatorul însuși să fie un om cultivat, un foarte bun cunoscător al valorilor naționale și universale.

Așa cum spunea Miron Costin „**Nu e alta și mai frumoasă și de mai folos în toată viața omului zăbavă, decât cititul cărților.**”

BIBLIOGRAFIE:

1. Blideanu E., Șerdean I. – *Orientări noi în metodologia studierii limbii române în ciclul primar*, E.D.P., București, 1981 (pag. 11);
2. Furlan I. – *Învățământul modern și instruirea intensivă*, E.D.P., București, 1975, (pag. 88 - 97);
3. I.S.J. Argeș, C.C.D. – *Școala Argeșului. Limba și literatura română în ciclul primar (contribuții metodice)*, Pitești, 1981;
4. Stoica C., Vasilescu E. – *Literatura pentru copii*, E.D.P., București, 1982;
5. Vlaicu N. – *Izvoare istorico-literare*, Editura LARISA, Câmpulung Muscel, 2016;
6. Vlaicu N. – *Povestea poeziei*, Editura Larisa, Câmpulung Muscel, 2011.

EXERCITIUL ȘI PROBLEMATIZAREA ÎN ORELE DE MATEMATICĂ

**p.i.p. Ciubotariu Gabriela,
Școala Gimnazială „Ștefan cel Mare” Vaslui**

La începutul școlarității, gândirea copilului are încă un pronunțat caracter intuitiv, fiind orientată spre rezolvarea problemelor concrete care apar în cursul activității. Noțiunile sale se bazează în primul rând pe generalizarea însușirilor exterioare, specifice dar neesențiale, ale obiectelor și fenomenelor. Sub

influența procesului de învățământ, pe măsura îmbogățirii și generalizării reprezentărilor, a cunoștințelor, se dezvoltă treptat, de-a lungul școlarității mici, gândirea abstractă.

Metodele constituie elementul esențial al strategiei didactice, ele reprezentând latura executorie, de punere în acțiune a întregului ansamblu ce caracterizează un curriculum dat.

Provenit din grecescul *methodos* (*odos* – cale, *metha* – către), termenul **metodă** desemnează procesul complex care are ca finalitate concretizarea obiectivelor educaționale. Metodele sunt modalități de realizare a acțiunilor complexe, planificate și repetabile, căi de soluționare a problemelor confirmate de experiență. Întregul proces de învățământ se derulează pe baza unui ansamblu de căi de instruire, metodele facilitând accesul spre cunoașterea și modelarea realității. Caracterul polifuncțional al metodelor este dat de capacitatea lor de a atinge concomitent mai multe obiective educative.

Metodele se compun din procedee de operare standardizate care pot fi selectate, combinate și folosite în funcție de nivelul și interesele elevilor. Alegerea lor nu este aleatoare, ci trebuie să se subordoneze conținutului, procesului instructiv, particularităților de vârstă și psihice ale elevilor. Succesul aplicării unei metode de învățare clasică sau modernă depinde de mijloacele de învățământ, de competența și de experiența didactică a dascălului. Metodele didactice îndeplinesc funcții cognitive, formativ-educative, instrumentale și normative. Ele permit accesul la cunoaștere, contribuie la formarea deprinderilor intelectuale și cognitive, facilitează atingerea obiectivelor educaționale și clarifică acțiunile care conduc la aceste rezultate.

Exercițiul este o metodă ce are la bază acțiuni motrice și intelectuale efectuate în mod conștient și repetat, în scopul formării de priceperi și deprinderi, automatizării și interiorizării unor modalități sau tehnici de lucru, de natură motrică sau mintală. Ansamblul deprinderilor și priceperilor dobândite și exersate prin exerciții în cadrul orelor de matematică conduc la automatizarea și interiorizarea lor, transformându-se treptat în abilități. Fiecare abilitate se dobândește prin conceperea, organizarea, proiectarea, rezolvarea unui sistem de exerciții. Prin dezvoltarea bazei senzoriale de cunoaștere și exersarea formelor de gândire prelogică, sistemul de exerciții favorizează formarea abilităților matematice. Odată dobândite, abilitățile asigură prin exersare caracterul reversibil – operația executată în sens direct și sens invers (compunerea, apoi descompunerea numerelor) – și asociativ (căi variate de rezolvare a exercițiului, problemei) al operației, iar exercițiul devine în acest fel operațional, fapt ce

Exercițiul face parte din categoria metodelor algoritmice, deoarece presupune respectarea riguroasă a unor prescripții și conduce spre o finalitate prestabilită. Nu orice acțiune pe care o execută elevii constituie un exercițiu, ci numai aceea care se repetă relativ identic și se încheie cu formarea unor componente automatizate ale activității. Exercițiile constituia un instrument extrem de util în fixarea și reținerea cunoștințelor, de aceea, metoda exercițiului se combină cu metode active de predare. După introducerea unor noțiuni noi, a unor procedee noi, primele exerciții ce se propun sunt exercițiile descrise de învățător, fie descoperite de ei cu ajutorul învățătorului.

Problematizarea reprezintă una dintre cele mai utile metode, prin potențialul ei euristic și activizator. W. Okon arată că această metodă constă în crearea unor dificultăți practice sau teoretice, a căror rezolvare să fie rezultatul activității proprii de cercetare efectuate de subiect. Se face o distincție foarte clară între conceptul de „problemă” și conceptul de „situație – problemă” implicat în metoda problematizării. Primul vizează problema și rezolvarea acesteia din punctul de vedere al aplicării, verificării unor reguli învățate, al unor algoritmi ce pot fi utilizați în rezolvare. O situație – problemă desemnează o situație contradictorie, conflictuală, ce rezultă din trăirea simultană a două realități: experiența anterioară, cognitiv – emoțională și elementul de noutate, necunoscutul cu care se confruntă subiectul. Acest conflict incită la cutare și descoperire, la intuirea unor soluții noi, a unor relații aparent inexistente între ceea ce este cunoscut și ceea ce este necunoscut.

Exemple:

- Se prezintă elevilor două vase de formă diferită, care conțin un lichid colorat: un vas este subțire și înalt, celălalt este larg. Numai învățătorul știe că în cele două case se află aceeași cantitate de lichid.

La întrebarea „În care vas se află mai mult lichid?” un elev va răspunde că în vasul mai înalt, conform percepției sale concrete, a gândirii lui concret-intuitive.

Dacă învățătorul întreabă „Ar putea fi oare aceeași cantitate în cele două vase?”, atunci se declanșează o contradicție între ceea ce vede copilul și ceea ce i se sugerează ca situație. Se golește unul dintre vase având grijă să se marcheze urma nivelului lichidului și se răstoarnă în el lichidul din celălalt vas. Se va observa că lichidul se ridică până la același nivel. Elevii vor ajunge la concluzia că cele două vase conțineau aceeași cantitate de lichid. De asemenea, vor înțelege că aceeași cantitate de lichid pusă în vase de formă diferită poate să pară ca fiind diferită.

Problematizarea are o deosebită valoare formativă: se consolidează structuri cognitive, se stimulează spiritul de explorare, se formează un stil activ de muncă, se cultivă autonomia și curajul în afișarea unor poziții proprii. Utilizarea acestei metode presupune o antrenare pleneră a personalității elevilor, a componentelor intelectuale, afective și voliționale.

BIBLIOGRAFIE:

1. Oprea, Crenguța-L., *Strategii didactice interactive*, București, Editura Didactică și Pedagogică, R.A., ed. a IV-a, 2009;
2. Rusu Elena-Claudia, *Manual Psihologia Cognitivă*/ București: Ed. Fundației România de Măine, 2007.

CUM SĂ COMUNICI EFICIENT CU COPILUL TĂU

**p.i.p. Cîrlescu Iulia-Adriana,
Școala Gimnazială „Ștefan cel Mare” Vaslui**

Comunicarea este foarte importantă pentru dezvoltarea emoțională și intelectuală a copilului. Copilul nu este atent doar la cuvintele care i se spun. Este atent la tonul vocii, limbajul trupului, la expresiile faciale și la nivelul de atenție în conversația cu el. Copilul acumulează o cantitate mare de informații atunci când este implicat într-o conversație. Găsirea celor mai bune metode de a comunica cu copilul reprezintă prioritatea multor părinți, în ziua de azi.

Comunicarea în relația părinte-copil se dovedește a fi în realitate cea mai provocatoare dintre toate, căci aduce cu sine un amalgam de sentimente, dorințe, idealuri. Pe de o parte, părintele intenționează să transmită mesajele care să fie utile copilului său în dezvoltarea ulterioară, pe de altă parte copilul dorește să își transmită exact punctul de vedere care să fie luat în seamă și respectat. Nu de puține ori, în comunicarea părinte-copil apar tensiuni, tonul vocii devine ridicat și dorința de a ne impune punctul de vedere primează în detrimentul realizării unei bune comunicări.

În cadrul unui proiect de educație parentală, tema „Cum să comunicăm cu copilul tău”, se poate desfășura sub forma unei sesiuni care să cuprindă mai multe activități:

- **Introducere - Mesaje cheie:** comunicarea interpersonală include elemente verbale, nonverbale și paraverbale; comunicarea interpersonală eficientă presupune concordanță între elementele comunicării; ascultarea este o componentă esențială în comunicarea interpersonală; cuvintele au greutate și este important să folosim cuvintele cu atenție; este nevoie de practică pentru a învăța să comunicăm eficient.
- **Comunicarea interpersonală** - „Ce este comunicarea interpersonală?”; „De ce avem nevoie de comunicare interpersonală?”; „De la cine am învățat să comunicăm?”; „Cum comunicăm?”; „Comunicarea verbală cu copilul?”;
- **Comunicarea nonverbală și paraverbală** – „Comunicarea nonverbală dintre părinți și copii?”; „Comunicarea paraverbală?”; „Timbrul vocii?”; „Obstacole în calea unei comunicări eficiente?”;
- **Modalități de dezvoltare a abilităților de comunicare** – „Cuvinte potrivite?”; „Abilități de ascultare. Practica abilităților?”; „Ascultarea activă?”; „Rețeta pentru o bună ascultare?”; „Mesaje de tip EU”.

• **Recapitularea sesiunii și încheiere** – recapitularea principalelor idei, încurajarea părinților în eforturile lor.

Comunicarea înseamnă mai mult decât „a vorbi”. Comunicarea între părinți și copii trebuie să se bazeze pe respect reciproc. În funcție de relația dintre cei implicați, într-un proces de comunicare avem:

- primul nivel: se comunică fapte;
- al II-lea nivel: se comunică gânduri, idei;
- al III-lea nivel: se comunică sentimente;
- al IV-lea nivel: se comunică valori.

Este esențial să se ajungă cât mai des la nivelul în care sunt comunicate sentimente și valori.

Limbajul corpului este important atunci când se comunică cu cel mic, pentru că îl poate ajuta sau din contră, îl poate încurca pe părinte, atunci când încearcă să argumenteze ceva în fața copilului.

Comunicarea nonverbală poate fi, în multe situații, mai puternică decât cuvintele. Atât expresiile faciale cât și poziția corpului vor fi observate de copil și, mai mult de atât, chiar și adoptate. Vorbele trebuie să fie în concordanță cu gesturile.

Vocabularul are un rol important în comunicare, mai ales dacă se fac eforturi ca prin conversațiile pe care le are părintele cu cel mic încearcă să îl dezvolte pe al său. Se pot folosi termeni noi, explicații, atunci când nu înțelege ceva, și i se pot pune întrebări pentru a observa dacă își însușește ceva din noii termeni pe care îi aude.

Este important să i se acorde atenție copilului, chiar dacă, de multe ori, la finalul unei zile încărcate acest lucru este destul de dificil. Este foarte important ca cel mic să fie ascultat activ pentru a construi cu el o relație deschisă și de încredere, pentru a-l încuraja să spună ce are pe suflet în situațiile mai complicate.

O comunicare motivațională depinde de o pregătire fizică și mentală adecvată. Alegerea locului și momentului potrivit este esențială dacă vrem ca mesajele transmise să fie receptate în mod corespunzător. Este nevoie de calm și de disponibilitate din partea adulților.

BIBLIOGRAFIE:

1. *Tipuri de suport parental*, Asociația HoltIS, 2019;
2. <https://www.exe.org.ro/comunicarea-relatia-parinte-copil/>;
3. <https://www.unicef.org/romania/ro/pove%C8%99ti/cum-s%C4%83-comunici-eficient-cu-copilul-t%C4%83u>.

MIGRAȚIA ȘI EFECTELE ACESTEIA ÎN PLAN ȘCOLAR ȘI FAMILIAL

**Înv. Dobârcianu Cătălina,
Școala Gimnazială Nr. 1, Sat Văleni**

Migrația este un fenomen complex apărut în țara noastră ca urmare a globalizării. Trecerea către o societate democratică a dus la scăderea calității vieții. Reducerea numărului de locuri de muncă, salariile mici, creșterea numărului de șomeri, nesiguranța zilei de mâine, incapacitatea de a economisi, corupția, oportunitățile economice existente în alte țări, modificările de la nivelul frontierelor după căderea comunismului, precum și experiența celor care au emigrat obligă populația să ia măsuri pentru înlăturarea sărăciei.

Consider că plecarea părinților la muncă în străinătate reprezintă cauza multor comportamente deviate în rândul copiilor rămași în țară, a scăderii performanțelor școlare, a absenteismului și a alterării sănătății psihice ca urmare a lipsei controlului parental, a modelelor pozitive, ca urmare a problemelor de comunicare, de relaționare, de adaptare, a carențelor în îngrijire și a supraîncărcării cu sarcini. Așadar,

asistentul social, cadrele didactice, psihologul și consilierul școlar au un rol hotărâtor în identificarea unor modalități de pregătire a minorilor în vederea reducerii riscurilor ce ar putea apărea ca urmare a absenței părinților din mediul familial.

Plecarea la muncă în străinătate a unuia sau ambilor părinți se constituie ca un fenomen social ce are în timp efecte asupra familiei și copiilor. Acestea sunt pentru mediile rurale și urbane atât pozitive constând în creșterea calității vieții, cât și nefaste constând în modificarea structurii familiale, schimbări în exercitarea rolurilor, devianța comportamentală la copii. Se instalează astfel situația de criză în cadrul nucleului familial.

Ca efecte pozitive ale plecării părinților menționez următoarele aspecte: îmbunătățirea situației materiale a familiei ca urmare a trimiterii unor remitențe în țară, construirea sau cumpărarea unor locuințe, deschiderea unor afaceri în țară, plata datoriilor, cumpărarea unor bunuri personale sau pentru gospodărie, alimentație și vestimentație de calitate superioară, creșterea încrederii în sine la tinerii care sunt asigurați din punct de vedere financiar, continuarea studiilor, călătorii în străinătate, schimbarea în bine a mentalității migranților etc.

Însă, datoria de părinte nu înseamnă doar asigurarea unui trai mai bun. Există părinți care uită de educație, suplinind acest lucru prin crearea unor condiții materiale mai bune, crezând ca acestea sunt suficiente. Acești părinți manifestă lipsă de supraveghere a copiilor, considerând că educație vor primi de la rudele în grija cărora îi lasă sau de la școală. Astfel, copiii vor crește și se vor dezvolta o perioadă din viața lor fără unul sau ambii părinți, ducând la diminuarea împlinirii nevoilor de bază ale copilului și având efecte asupra dezvoltării acestuia ca viitor adult.

Efectele posibile benefice ale unei situații materiale de nivel superior pot fi anulate, pe termen lung, de consecințele nefavorabile ale plecării părintelui peste hotare. În absența acestora, copilul nu are acces nelimitat la dragostea necondiționată de părinte, ceea ce îl va face vulnerabil.

Ca efecte negative ale migrației părinților menționez: apariția unor probleme familiale ce pot duce la divorț, probleme în creșterea copiilor, sănătatea precară a migranților, lipsa de supraveghere a copiilor, iresponsabilitate, relații bazate doar pe valori materiale, sistem de valori distorsionat, depresie, hiperreactivitate, abilități reduse de rezolvare a conflictelor, de luare a unor decizii, diminuarea împlinirii nevoilor de bază ale copilului cu efecte importante asupra dezvoltării sale, utilizarea banilor fără un control din partea adulților și totodată dezvoltarea unei culturi a dependenței de către membrii familiei din țară, incompetență pe plan relațional și emoțional, ignorarea aspectului intelectual al dezvoltării, etc.

Plecarea unuia dintre soți în străinătate îl obligă pe celălalt să preia rolul celui plecat, fapt ce duce la apariția unor tensiuni și dezechilibre în relația de cuplu, la răcirea relației dintre cei doi, ajungându-se chiar la separare. Migrația de muncă este un factor important care a favorizat creșterea numărului de divorțuri, a influențat scăderea numărului de căsătorii, creșterea vârstei de întemeiere a unei familii, scăderea ratei natalității, accelerarea procesului de îmbătrânire a populației, diminuarea forței de muncă, etc. Cu alte cuvinte, migrația este un „fenomen social total” care are urmări asupra întregii societăți, cea mai afectată fiind instituția familiei. În situația cea mai dezavantajată sunt copiii fără sprijinul afectiv al părinților și fără modele de urmat. Lipsa părinților are repercusiuni asupra stării psihoemoționale, asupra sănătății și educației copilului. Există și situații nefericite când copiii sunt abandonați complet de părinții plecați în străinătate, ajungând în centre de plasament.

Efectele asupra copilului sunt diferite în funcție de persoana care migrează. Dacă rămâne mama cu copilul, aceasta reușește mai bine să-și îndeplinească responsabilitățile. Tatăl rămas acasă se va descurca mai greu, trecând o parte din responsabilități în grija copiilor. Aceștia vor fi supraîncărcați cu sarcini de adult, ducând la o maturizare accelerată, fără a trece firesc prin toate etapele de dezvoltare. La maturitate vor avea probleme de adaptare socială, nu vor înțelege sensul căsătoriei, nu vor avea încredere în valorile familiei, drept pentru care nu vor dori să-și întemeieze o familie proprie.

Deci, vorbim despre o criză a familiei pe fondul plecării părinților la muncă în străinătate. Această criză poate avea următoarele manifestări:

a. Supraîncărcarea copiilor cu responsabilitățile părinților

- b. Abandonul familial - în unele cazuri părinții uită de îndatoririle față de copii, părăsindu-i, lăsându-i fără ajutor, provocându-le suferințe fizice sau morale. Copilul va ajunge în instituții sau la alte persoane. Apar întârzieri în dezvoltarea fizică și tulburări de comportament deoarece copilul nu are posibilitatea de a forma atașamente durabile, de a-și satisface trebuințele de securitate materială și spirituală; el se va închide în sine, va avea dificultăți de relaționare cu ceilalți și chiar comportamente agresive. Abandonul copilului își pune amprenta asupra dezvoltării integrale a copilului. Acesta se va confrunta toată viața cu teama de abandon care poate fi urmată de instalarea unor stări depresive, a unor atitudini de autoizolare, de autodepreciere, de autodevalorizare
- c. Copiii crescuți prin corespondență - părinții țin legătura cu copiii prin telefon, uneori prin scrisori, trimit bani sau pachete.
- d. Separarea de părinți – este însoțită de o diminuare a împlinirii nevoilor de bază ale copiilor, indiferent că este o separare de foarte scurtă durată, temporară sau definitivă. Durerea copilului nu va trece niciodată dacă acestuia nu i se va acorda atenție. El va simți trăiri emoționale intense, cum ar fi: regret, neîncredere, singurătate, dor, dragoste, disperare, anxietate.
- e. Modificarea structurii familiale – este un efect important al migrației externe, cei mai afectați fiind copiii. Aceștia se vor confrunta cu diverse probleme: separarea părinților, privarea de aceștia, deprivarea afectivă, existența unei persoane de îngrijire, lipsa comunicării și a modelului parental. Divorțul are un puternic impact negativ asupra dezvoltării psihice și emoționale a copiilor atunci când unul sau ambii părinți își abandonează responsabilitățile parentale. Chiar dacă părinții divorțează, copilul trebuie să știe că nici mama, nici tata nu i-a abandonat, ci se vor ocupa în continuare de creșterea și educația lor.
- f. Neglijarea copiilor – neasigurarea nevoilor fizice și psihologice de bază ale copilului: hrană, afecțiune, educație, îngrijire, ocrotire. Neglijarea pune în pericol dezvoltarea normală a copilului, iar cele mai grave forme de neglijare sunt:
- neasigurarea unei alimentații adecvate nevoilor de dezvoltare ale copilului
 - neglijarea curățeniei și a siguranței locuinței
 - îmbrăcăminte neadecvată
 - neglijarea supravegherii copilului
 - neglijarea stării de sănătate a copilului
 - neglijarea educației școlare, insuficienta supraveghere și abandonul copilului
 - privarea copilului de afecțiune și comunicare
- g. Devianța comportamentală la copii – se înregistrează și în rândul copiilor ai căror părinți sunt plecați la muncă în străinătate.

Lipsa părinților, a autorității, a supravegherii și afecțiunii influențează dezvoltarea psiho-socială a copilului. Se știe că aportul părinților este hotărâtor pentru o evoluție normală a copilului. Atâta timp cât nevoile de bază ale copilului sunt neîmplinite ori sunt înlocuite de bani sau daruri materiale, fără iubirea parentală, apar actele delincvente: abandon școlar, furt, comportament de bandă, tulburări de conduită, trafic de stupefiante, consum de alcool, inadaptare școlară, etc

Delincvența este determinată de insuficienta maturizare socială a individului. Cauzele insuficienței dezvoltării sociale trebuie căutate în carențele educative, socio-afective în grupurile din care face parte individul: familie, școală, grup de prieteni.

Familia este unul dintre factorii ce pot cauza comportamente delincvente, mai ales în context migraționist: un slab control exercitat asupra copilului, lipsa de comunicare familială, lipsa afecțiunii mamei sau disciplina impusă de tată, modele educaționale neadecvate, abandon familial.

Migrația influențează stările emoționale din viața familiei, afectând dezvoltarea personalității copiilor, sănătatea fizică și psihică a tuturor membrilor familiei și, nu în ultimul rând, familia ca instituție socială.

Toate aceste consecințe ale plecării părinților la muncă în străinătate sunt percepute și suportate diferit de copiii rămași acasă, în funcție de mai mulți factori: relațiile dintre membrii familiei înaintea

plecării părinților, nivelul de dezvoltare psihosocială a copilului, vârsta acestuia, durata despărțirii, modul de relaționare a părinților în această perioadă, sprijinul pe care îl primește copilul de la persoana cu care a rămas, etc.

Așadar, se remarcă existența unor fenomene majore care afectează copiii din societatea românească marcată de migrație, fenomene ce pun în pericol dezvoltarea sănătoasă a copiilor.

BIBLIOGRAFIE:

1. Asociația Alternative Sociale (2006). *Singur acasă! Studiu realizat în zona Iași asupra copiilor separați de unul sau mai ambii părinți prin plecarea acestora în străinătate*, Iași;
2. Asociația Alternative Sociale (2009). *Manual pentru profesioniștii care lucrează cu copiii rămași singuri acasă ca urmare a plecării părinților la muncă în străinătate*, Editura Terra Nostra, Iași;
3. Asociația Alternative Sociale (2007). *Asistența socială, psihologică și juridică a copiilor rămași singuri acasă ca urmare a plecării părinților la muncă în străinătate*, Editura Terra Nostra, Iași.

IMPORTANȚA JOCUL DE ROL ÎN DEZVOLTAREA COPIILOR

**Prof. înv. primar Dobrea Monica,
Școala Gimnazială „Emil Racoviță” Onești, jud. Bacău**

„Cea mai eficientă educație pentru un copil constă în joaca lui cu lucruri frumoase.” (Platon)

Jocul este cea mai frumoasă și mai plăcută activitate pe care copilul o desfășoară, încă de la vârste fragede. Cele mai atractive sunt jocurile spontane, fără intervenția sau recomandarea unui adult. Copiii se simt liberi, „stăpâni pe situație” atunci când își stabilesc ei jocurile și regulile pe care își doresc să le respecte.

Se spune că un copil învață cel mai bine jucându-se. Este adevărat, dar oare adultul nu intervine, uneori, prea mult în această învățare? Cât de liber i se mai pare copilului că este atunci când adultul, chiar și cu tact, îi trasează direcții, îi stabilește limite, îi orientează spre obiective anterior stabilite de ei?

Este apreciabilă viziunea lui Peter Gray, în cartea sa „Liber să înveți”, în care apare descrierea celor cinci *trăsături esențiale ale jocului*, așa cum au fost ele identificate de specialiștii din domeniul educației.

- Jocul este o activitate liber aleasă și independentă – el este o expresie a libertății, a ceea ce vrei să faci;
- Este o activitate motivată mai mult de mijloace decât de rezultate - atenția se concentrează pe mijloace, nu pe rezultate, iar jucătorii nu caută neapărat căile cele mai ușoare pentru a atinge rezultatele;
- Jocul este ghidat pe reguli mentale – este o activitate aleasă liber, dar structura sa se bazează pe niște reguli care se află în mintea jucătorului;
- Este o activitate a imaginației – ea este aptitudinea pe care fiecare copil o exersează în mod regulat prin joc;
- Jocul se realizează printr-un mod de gândire alert și activ, dar lipsit de stres - mintea aflată în joc este alertă, dar nu este stresată.

Din perspectiva autorului anterior menționat, jocul nu este egal cu învățarea, jocul cuprinde și învățare. Copilul însă se joacă de dragul jocului, iar în acest timp se și autoeducă.

În schimb, dacă ne referim la *jocul de rol*, putem spune că acesta este o activitate distractivă pentru copii, care oferă adulților (părinți și/ sau educatori) posibilitatea de a explora emoții și comportamente puțin vizibile, ale acestora, în viața de zi cu zi. Dacă jocul de rol se desfășoară sub o atentă îndrumare, poate susține o dezvoltare benefică pentru copii, ajutându-i să se dezvolte armonios și să se pregătească pentru provocările viitoare.

Jocul de rol este o metodă de învățare activă, bazată pe explorarea experienței participanților, oferindu-le un scenariu în care fiecare persoană are un anumit rol de jucat.

Elementul principal al acestei metode este discuția și învățarea mai mult din propria noastră experiență și din a celorlalți.

Trebuie să se știe că atunci când un copil participă la un joc de rol, el gestionează de fapt o situație similară din viața reală, dar într-un mediu controlat și sigur. Astfel, se elimină orice riscuri, iar experiența poate fi repetată ori de câte ori este nevoie, astfel încât cel mic să devină mai încrezător în sine și mai autonom. Cu doar câteva piese de recuzită, cum ar fi costume, cearșafuri, seturi de meserii sau doar o simplă pălărie, cei mici vor intra rapid în rol pentru o acțiune ce poate dura chiar și câteva ore. Este foarte posibil ca un copil să se îndrăgostească de un personaj pe care să îl joace pentru perioade mai lungi de timp.

Jocul de rol este un instrument foarte puternic de a pune în evidență experiența participanților. Din această cauză trebuie îndeplinite o serie de *condițiile preliminare*:

- Cadrul pentru scopurile și obiectivele clare ale învățării;
- Nevoile și particularitățile grupului de participanți. Scenariul poate fi adaptat conform acestor particularități. Nimeni nu trebuie să fie jignit personal de scenariu sau de jocul cuiva. Minunat ar fi să oferi participanților anumite roluri pe care nu le vor avea niciodată în viața reală.
- Amenajarea unui mediu propice jocului.
- Trebuie să fie suficient timp pentru a desfășura jocul și este necesar să se aloce timp pentru ca participanții să-și înțeleagă rolurile și pentru a intra în pielea lor.
- Planificarea unei pauze care permite participanților să iasă din rolurile lor înainte de a începe discuția.

Se știe că atunci când un copil se implică în orice tip de simulare, aceasta este, de fapt, un joc de rol. De fapt, copilul pretinde că este o altă persoană, un personaj din cărți, un animal etc. El își construiește singur scenariul pe care îl respectă, în funcție de ideile pe care le asociază cu rolul respectiv. Odată „intrat” în pielea cuiva, copilul va putea să exprime idei și emoții cu care nu este neapărat de acord, însă în acest fel va experimenta o altă perspectivă asupra modului în care oamenii reacționează în diferite situații.

Atunci când se prefac ei că sunt altcineva, sau dacă pretind că se află în alt loc decât acasă, copiii parcurg diverse etape necesare pentru o dezvoltare sănătoasă. Chiar și terapeuții sau specialiștii utilizează terapia prin joc atunci când lucrează cu juniorii care trec prin momente dificile și care nu știu sau nu pot să își exprime emoțiile. Descrierea unui joc de rol și crearea unei zone de confort îi ajută pe cei mici să se liniștească și să exteriorizeze diverse informații importante.

Jocul de rol (imaginația) nu este o evadare din realitate ci, mai degrabă, un mod de a înțelege lumea din jur și de a descoperi noi modalități de a o cuceri. Pe lângă faptul că este distractiv, jocul de rol stimulează imaginația și promovează gândirea liberă. Astfel, copiii vor avea acces la noi modalități creative de rezolvare a problemelor, fiind mai pregătiți să facă față provocărilor vieții reale.

Exemple de jocuri de rol:

- *Joc de rol-meserii* - copiii se joacă de-a doctorul, constructorul, profesoara, bucătăreasa, magazinul etc. Rolurile alese sunt inspirate de oamenii din jurul lor și de experiențele pe care le-au trăit sau despre care au aflat informații detaliate.

- *Joc de rol-fantezie* – acest joc are la bază personaje din basme, filme cu supereroi sau benzi desenate. Copiii pot alege să fie dinozauri, prințese, vrăjitori, unicorni, Omul Păianjen sau Harry Potter. Este destul să îmbrace un costum care să simbolizeze rolul respectiv, iar transformarea va fi completă și rapidă. Astfel, ei învață să facă deosebirea dintre bine și rău, exersând importante abilități sociale și de comportament.

- *Joc de rol cu întâmplări din viața reală* – este o activitate care este inspirată din întâmplările pe care copiii le-au trăit și pe care vor să le reproducă. Indiferent dacă a fost o experiență plăcută sau una neplăcută, retrăirea ei într-un mod controlat de copil ajută la gestionarea și calmarea emoțiilor corespunzătoare. Prea multă supărare, dar și prea multă fericire pot fi greu de gestionat de un copil mic,

însă cu ajutorul acestui joc de rol, el va putea să se elibereze și să rămână doar cu amintirea și cu lecțiile pe care le-a învățat.

Avantajele jocului de rol:

-*Ajută la dezvoltarea copilului* - pe lângă faptul că stimulează dezvoltarea armonioasă a abilităților fizice, psihice și cognitive, jocul de rol este o experiență complexă pentru cei mici. Atunci când își joacă rolul, indiferent dacă este unul real sau unul fictiv, ei vor beneficia de tot contextul necesar pentru a se descurca în viață.

-*Susține dezvoltarea limbajului* - jocul de rol implică prezentarea anumitor trăsături specifice personajului, inclusiv repetarea unor discuții sau simple cuvinte. În plus, copiii vor intra în contact cu termeni specifici din diferite domenii, cum ar fi medicina (când se joacă de-a doctorul), astronomie (când se joacă de-a astronautul) și chiar juridic (dacă se joacă de-a polițistul).

-*Ajută la crearea unor relații sociale* - jocul de rol este și mai distractiv atunci când are loc alături de prieteni. Copiii vor interacționa pe rând în cadrul scenariilor și rolurilor pe care le pregătesc chiar ei, iar acest detaliu îi ajută să comunice mai mult și mai ușor. De asemenea, vor afla moduri de gândire diferite, pe care altfel nu le-ar putea cunoaște. Odată ce se vor obișnui cu dinamica de grup, copiii învață cum să colaboreze, cum să negocieze, dar și cum să rezolve conflicte.

-*Stimulează imaginația și creativitatea* - jocul de rol nu are niciun farmec dacă nu este susținut de o creativitate bogată care oferă direcții interesante fiecărui scenariu. Atunci când pretind că sunt altcineva, cei mici își antrenează creierul, iar imaginația creează noi rețele neuronale.

-*Crește capacitatea de rezolvare a problemelor* - nimic nu este mai benefic pentru copiii decât să experimenteze diverse situații problematice, dar în joacă, într-un mediu sigur. Apoi, când se vor lovi în viață de situații reale, ei vor fi pregătiți să facă față conflictelor, să negocieze și să găsească metode inedite de rezolvare a problemelor.

-*Susține dezvoltarea fizică* - cu ajutorul jocurilor de rol, copiii pot pretinde că sunt oricine și pot face orice, iar multe dintre aceste activități implică mișcare fizică susținută.

-*Promovează autonomia* - jocurile de rol îi ajută pe copii să își dezvolte autonomia, provocându-i să experimenteze situații din ce în ce mai complicate, în care trebuie să se descurce singuri. Ei vor trebui să ia decizii rapide, fără îndrumarea părinților, iar asta îi pregătește pentru o mulțime de situații cotidiene viitoare.

Jocul este inima unui program educațional. Studiile arată că acesta este o parte importantă din viața copiilor. Jocurile didactice sunt propuse educatorilor cu scopul de a înviora lecția, de a contribui la însușirea vocabularului activ. La realizarea obiectivelor educaționale în școală, se consideră că jocul didactic rămâne cea mai valoroasă activitate. Aceasta are o importanță deosebită pentru vârsta copilăriei: jocul creează temelia atitudinilor, cunoștințelor și deprinderilor

BIBLIOGRAFIE:

1. Silvio Martinelli (coord.), *Învățarea Interculturală T-kit*, Council of Europe and European Commission, 2000;
2. Ionescu M., Radu I., *Didactica modernă*, Cluj-Napoca, Editura Dacia, 2001.

STUDIUL PRIVIND EFECTELE CLIMATULUI DE COMPETIȚIE/COOPERARE ASUPRA CREATIVITĂȚII ELEVILOR

**Prof. înv. primar Duman Mihaela Elena,
Liceul Teoretic „Traian Lalescu” Hunedoara, jud. Hunedoara**

Pentru dezvoltarea competențelor pe care le implică predarea-învățarea matematicii la ciclul primar, rezolvarea problemelor reprezintă o activitate de profunzime, care favorizează analiza și sinteza.

În esență, rezolvarea unei probleme necesită un efort al gândirii și o atitudine creatoare, presupune raportarea datelor cunoscute la o necunoscută și mobilizarea cunoștințelor și a abilităților formate anterior pentru a mijloci asocierea judecăților pe „firul” rezolvării problemei și pentru a construi raționamentul de rezolvare.

În această activitate, copilul de vârstă școlară mică trebuie ajutat, întrucât la el capacitatea de a folosi cunoștințele anterioare, de a „mijloci” aflarea unei relații noi prin relațiile vechi este încă nedezvoltată. În contextul celor prezentate mai sus, am considerat utilă o verificare experimentală a efectelor competiției și cooperării asupra manifestării creativității la școlarul mic. Studiul se dorește doar un prim pas în analiza fenomenului și elaborarea unor programe de stimulare a creativității la școlarul mic.

Mi-am propus ca obiectiv al acestui studiu analiza relației existente între contextul social (atmosfera de cooperare sau de competiție) și nivelul de manifestare al creativității. Ipoteza formulată se referă la faptul că atmosfera puternic competitivă a grupului are efecte negative asupra performanțelor creative individuale.

Studiul a fost realizat pe un eșantion de 60 de subiecți, elevi în clasa I la Liceul Teoretic „Traian Lalescu” Hunedoara, repartizați în două grupuri experimentale (E1 și E2) și un grup de control (C). Toți subiecții prezintă un nivel de dezvoltare intelectuală normală (a avut loc o evaluare prealabilă a nivelului de dezvoltare intelectuală, realizată cu ajutorul consilierului școlar). Tuturor subiecților li s-au administrat două probe:

- a) Proba I, în care sarcina consta în elaborarea a cât mai probleme după un desen dat;
- b) Proba II, în care se cerea realizarea a cât mai multe desene cu semnificații diferite (utilizând trei forme geometrice: cerc, pătrat și triunghi) și denumirea desenelor realizate.

Variabila independentă este reprezentată de atmosfera de competiție sau de cooperare creată în cadrul grupului. Prin instrucția oferită copiilor și atitudinea examinatorului, s-a creat climatul specific, competitiv sau de cooperare în cadrul grupurilor experimentale.

Grupul E1, constituit din 20 de subiecți (10 băieți și 10 fete, cu vârsta medie de 7 ani și 9 luni), s-a caracterizat printr-o atmosferă puternic competitivă. S-a subliniat faptul că succesul personal este apreciat în funcție de realizările celorlalți membri ai grupului, reușita unui alt membru al grupului implicând insuccesul personal. Copiilor li s-a spus că doar unul dintre ei poate fi desemnat câștigător.

Grupul E2, constituit tot din 20 de subiecți (10 fete și 10 băieți, cu vârsta medie de 7 ani și 11 luni), s-a caracterizat printr-un climat de cooperare, subliniindu-se că reușita personală și obținerea recompensei este condiționată de reușita celorlalți. Se lucrează individual, dar contează și rezultatul general al grupului.

Grupul C a fost constituit din 20 de subiecți (12 fete și 8 băieți, cu vârsta medie de 7 ani și 10 luni). În cadrul acestui grup nu s-a intervenit în nici un fel asupra climatului de grup; subiecților li s-a comunicat neutru sarcina pe care o au de îndeplinit.

Variabila dependentă, reprezentată de comportamentul creativ, a fost operaționalizată prin:

- numărul de probleme compuse;
- numărul de desene create;
- gradul de originalitate apreciat prin frecvența repetării textului problemei sau a desenului realizat, considerându-se că originalitatea este invers proporțională cu frecvența apariției;
- complexitatea desenului realizat apreciată prin numărul de elemente ale desenelor, combinarea lor și utilizarea culorilor.

Informațiile au fost completate cu observarea manifestărilor emoționale și comportamentale pe parcursul probei și după terminarea ei. Analiza cantitativă și calitativă a rezultatelor obținute de către subiecții celor trei grupuri permite formularea unor concluzii și trasarea unor obiective de viitor.

1. Din simpla inspecție a datelor consemnate mai jos, se remarcă existența unor diferențe între rezultatele obținute de subiecți în cele trei situații diferite. Realizând ierarhia grupurilor în funcție de productivitatea subiecților exprimată prin numărul de soluții, am observat că: pentru ambele probe,

grupul E1 – cu un climat puternic competitiv – se află pe primul loc, fiind urmat, pentru proba I de grupul cu un climat cooperat, iar pentru proba II, de grupul de control. Compararea statistică a scorurilor indică diferențe semnificative statistic la $p < 0,05$ (în favoarea grupului cu un climat de competiție) între grupul competitiv și cel cooperat (pentru proba I) și între grupul competitiv și cel de control (pentru proba II).

Numărul de soluții oferite de subiecți la probele aplicate

Proba I (probleme compuse)

- E1 $m = 5,75$, $AS = 1,86$
- E2 $m = 4,75$, $AS = 1,97$
- C $m = 5,05$, $AS = 1,60$

Proba II (desene)

- E1 $m = 14,1$, $AS = 4,49$
- E2 $m = 12,15$, $AS = 4,99$
- C $m = 11,35$, $AS = 5,62$

unde m = media, iar AS = abaterea standard

2. În ceea ce privește originalitatea și complexitatea răspunsurilor, în cazul ambelor probe, pe primul loc se situează grupul cu climat necompetitiv. Subiecții din acest grup au dat răspunsuri mai puțin obișnuite, mai complexe, mai elaborate. Spre exemplu, numărul mediu de desene care au în compoziția lor mai mult de 5 elemente este semnificativ mai mare ($p > 0,05$) în grupul cooperant decât în cel competitiv ($mE1 = 5,1$; $mE2 = 1,9$). În condițiile în care presiunea competiției este redusă, produsele – deși mai reduse cantitativ – sunt calitativ superioare. Se pare că cei din grupul competitiv sunt mai preocupați de aspectul cantitativ. În cadrul grupului competitiv predomină răspunsuri banale, repetitive, desene neidentificabile.

3. Observarea comportamentului subiecților permite decelarea unei tensiuni emoționale crescute în grupul competitiv și frecvență semnificativ crescută a conflictelor, atât în timpul desfășurării probei, cât și după terminarea ei. Frustrarea și tensiunea emoțională s-au materializat prin:

- reacții de plâns;
- refuz de a efectua sarcina;
- agresivitate verbală și chiar fizică.

Rezultatele obținute indică existența unor diferențe în funcție de promovarea competiției sau a cooperării, dar nu permit formularea unor concluzii ferme, fundamentate statistic, referitor la efectele competiției asupra comportamentului creativ și productivității creative. Studiul realizat oferă însă informații utile pentru rafinarea ipotezelor și a metodologiei utilizate.

Observațiile comportamentale realizate în timpul experimentului au atras atenția asupra caracteristicilor de personalitate; se poate formula o ipoteză suplimentară pentru o cercetare ulterioară privind efectul moderator al variabilelor de personalitate: tipul de temperament și gradul de stabilitate/instabilitate emoțională pot influența modul în care climatul competitiv afectează nivelul de manifestare a creativității. O posibilă direcție de cercetare este aceea a elaborării și testării unor programe de stimulare a creativității școlarilor, programe care să țină cont de efectele constatate experimental.

EDUCAȚIA ECOLOGICĂ REALIZATĂ ÎN ȘCOALĂ

**Profesor pentru învățământul primar Duță Mihaela,
Școala Gimnazială „Emil Racoviță”, Onești, Bacău**

Educația ecologică are un caracter interdisciplinar și pluridisciplinar. Ea cuprinde în aria sa de responsabilitate toată realitatea ambientală cu cele mai diverse aspecte ale sale. Sistemul de cunoștințe

se acumulează treptat. Elevii trebuie să înțeleagă faptul că mediul, raporturile om/natură și om/mediu social sunt absolut vitale pentru fiecare persoană în parte, dar și pentru societate.

Natura este foarte dinamică, iar starea diferitelor sisteme ecologice este determinată de accidente ale istoriei inclusiv influențele umane, modificările climatului și altele. Natura are limite de rezistență și o capacitate mică de revenire după o perturbare majoră.

Înțelegerea proceselor și fenomenelor care determină starea sistemelor ecologice, cu alte cuvinte înțelegerea ecologiei în sine induce pentru cei implicați drepturi, dar și responsabilități. O responsabilitate deosebită revine mijloacelor de comunicare în masă care au accesul la informația științifică.

Scopul esențial al educației privind protecția mediului înconjurător este de a oferi posibilitatea fiecăruia să-și manifeste atitudinea personală, responsabilitatea față de mediul în care trăiește. Acest lucru începe cu mediul familial unde importante și relevante sunt puterea exemplului și cea a cuvântului. „Nu frazele moralizatoare, nici povețele pline de sens sunt cele care au efect asupra copilului, ci tot ce săvârșesc, sub privirea sa adulții, în mediul înconjurător”. (R. Steiner, 1994)

Manifestarea unei atitudini responsabile față de mediul înconjurător apare la copii ca urmare a desfășurării unor acțiuni variate din punct de vedere al temei, conținutului și strategiilor utilizate care pun copilul în situația de a exersa numeroase acțiuni de îngrijire și ocrotire a mediului, copiii fiind prietenii naturii.

Ocrotirea naturii, păstrarea și protejarea mediului în care trăim trebuie să fie o preocupare majoră a tuturor, mai ales a noastră, a dascălilor, care prin specificul activității noastre, avem datoria și posibilitatea de a forma viitorii adulți în spiritul respectului pentru mediul înconjurător. Fiecare dintre noi ar trebui să cunoască și să înțeleagă acest proverb chinezesc: „*Dacă te gândești la ziua care va urma, ia-ți mâncare. Dacă te gândești la anul ce va urma-plantează un copac. Dacă te gândești la secolul ce va urma-educă copiii*”.

Dacă privim cu atenție în jurul nostru și încercăm să înțelegem pericolele care pândesc mediul înconjurător, ne vom da seama de importanța educării despre mediu a tinerei generații.

Prin educația ecologică putem să cultivăm dragostea și interesul elevilor pentru lumea care ne înconjoară, putem să formăm atitudini de aprobare sau dezaprobare privind rezultatele pozitive sau negative ale acțiunii omului asupra mediului.

Educația elevilor despre mediu necesită cunoașterea interacțiunii om-mediul, conștientizarea de către micul cetățean a necesității implicării în protecția mediului, participarea lui directă la activități care conduc la rezolvarea problemelor de mediu, deoarece ei sunt gestionarii și consumatorii de mâine ai resurselor.

În școala primară elevii sunt foarte receptivi la ce li se arată și li se spune în legătură cu mediul, fiind dispuși să acționeze în acest sens. Menirea școlii este să ofere în mod gradat și în acord cu particularitățile de vârstă, cunoștințele științifice care motivează conduitele și normele eco-civice, să creeze și să organizeze activități educative privind protejarea mediului înconjurător: întreținerea și curățarea parcului, a mediului de joacă, ocrotirea unor animale, amenajarea „colțului naturii” în clasă, desfășurarea de activități care să ofere elevilor posibilitatea de a intra în contact direct cu ceea ce ne înconjoară, de a amenaja, îngriji și menține în bună stare ceea ce au. În aceste cadre se pot face diverse activități sau experimente, pot urmări evoluția plantelor sau chiar a unor păsări (papagali), pești (acvarii) etc. Astfel capătă cunoștințe noi sau aprofundează ceea ce știu.

Învățarea trebuie să se dezvolte în mod natural, pornind de la ce știe elevul în sensul descoperirii varietății formelor și a fenomenelor naturii, pe cale experimentală. O învățare eficientă va da copilului posibilitatea să redescopere natura printr-un contact direct cu aceasta, în care învățătorul joacă rolul unui ghid. Educația ecologică trebuie începută încă de la vârstele cele mai mici, tocmai pentru a reuși în timp formarea unei conduite adecvate; omul de mâine să fie capabil să discearnă asupra binelui și a răului, să acționeze în folosul naturii și al său.

Astfel se impune crearea condițiilor favorabile elevilor de a-și forma și dezvolta competențele într-un ritm individual, de a putea să-și transfere cunoștințele acumulate într-un domeniu de studiu în alt

domeniu. Gândirea elevilor poate fi antrenată în moduri variate de prelucrare a informațiilor realizându-se corelații intra și interdisciplinare, dar și formarea deprinderilor de a utiliza independent diverse surse de informare, în afara manualului (reviste, diapozitive, enciclopedii, Internetul). Este benefic să se realizeze activitățile și în echipă, fiecare membru având anumite sarcini pe care trebuie să le respecte și să le ducă la bun sfârșit. De aici rezultă respectul pentru munca depusă de fiecare, atingerea scopului propus, colaborarea între membrii fiecărei echipe, exprimarea liberă și puterea de a lua cea mai bună decizie și a o aplica în cadrul activității. Orice activitate ce se desfășoară în afara sălii de clasă înseamnă activitate în contact nemijlocit cu mediul înconjurător. Așa cum îi învățăm pe copii să vorbească, să se poarte în familie, la școală și în societate, să respecte normele de igienă, tot așa trebuie să-i învățăm să se poarte cu mediul în care trăim.

Abordarea ecologică prezintă anumite particularități metodologice. Având în vedere că scopul final al acestui demers educativ este adoptarea unui comportament adecvat, precum și acțiuni concrete de protecție a mediului înconjurător se pot surprinde câteva modalități de trecere de la informarea teoretică, prin implicarea individuală, spre activitatea concretă. Sub îndrumarea cadrului didactic elevii vor percepe vizual, auditiv, olfactiv, tactil, mediul înconjurător în timpul observării naturii. Acest lucru se realizează în timpul excursiilor sau ieșirilor în natură, în parc, într-o livadă. Elevii pot completa fișe de observație, care să cuprindă denumirea locului unde se fac observațiile, plantele și animalele din zonă, gradul de poluare a zonei sau nepoluarea acesteia, sursele de poluare. Prin documentarea din diverse și variate surse de informare se pot realiza proiecte pe teme date sau portofolii care pot cuprinde sarcini de lucru, fotografii, compuneri literare, afișe, postere, desene, colaje. Dacă tuturor activităților le vom găsi o formă de organizare atractivă în care elevii să fie realizatorii acțiunii, atunci, cu siguranță, micii ecologiști de astăzi vor fi cetățenii responsabili de mâine ai Terreii.

Adevărata educație ecologică își va atinge scopul numai atunci când se va reuși ca elevii de azi – cetățenii de mâine să fie absolut convinși de necesitatea ocrotirii naturii; implicându-se activ în procesul de „consiliere” a omului cu natura.

Mediul înconjurător este un mecanism viu cu o complexitate deosebită, de a cărui integritate și bună funcționare depinde întreaga activitate umană. A înțelege natura înseamnă a înțelege viitorul, dar a face ceva pentru salvarea naturii atât de amenințată astăzi înseamnă a contribui la fericirea omenirii.

Iată câteva sfaturi practice pe care le putem urma în propria locuință, fără mare dificultate pentru a proteja mediul înconjurător. Multe dintre acestea au fost propuse de către elevi:

1. Economisește apa! Când te speli pe dinți, oprește robinetul! Renunță la băile prelungite și optează pentru dușuri scurte! Dacă nu ai băut toată apa din pahar, nu o arunca în chiuvetă. Folosește-o pentru a uda o floare! Gândește-te că pe planetă aceasta sunt milioane de oameni care suferă de sete; sunt copii cărora părinții nu le pot oferi un pahar cu apă. Apa este o resursă prețioasă a cărei calitate se modifică dacă nu este protejată! Nu îți bate joc de ea!

2. Nu arunca uleiul sau mâncarea în chiuvetă sau în toaletă; în felul acesta contaminezi apele curgătoare și distrugi organismele vii, deoarece uleiul nu mai lasă oxigenul să pătrundă în apă!

3. Folosește produse de curățat ecologice! Resursele de apă nu vor mai avea de suferit de pe urma detergenților chimici care ajung să ne afecteze și sănătatea!

4. Plantează flori în ghivece, jardiniere pe care să le așezi pe balcon, pervazul exterior al ferestrei; acestea vor atrage albinele și fluturii a căror existență este afectată de distrugerea pajiștilor, dar și de aplicarea îngrășămintelor chimice în agricultură;

5. Realizează în cameră un colț verde: plante care să oxigeneze locuința; în felul acesta vei trăi într-un mediu sănătos;

6. Participă la acțiuni de ecologizare, plantare împreună cu familia; copiii trebuie să aibă un model bun, demn de urmat;

7. Circulă cât mai puțin cu mașina personală și numai în caz de necesitate majoră; mergi mai mult pe jos, mai ales dacă distanța este mică sau cu mijloacele de transport în comun; gazele de eșapament

sufocă orașele și ne îmbolnăvesc; poluarea aerului datorită traficului auto este una dintre cauzele cancerului de plămâni;

8. Învăță să reciclezi! Sortează gunoiul și depune-l în locurile special amenajate pe sortimente! Economisind resursele planetei ne prelungim existența; o tonă de hârtie pe care o reciclăm poate salva de exemplu 17 arbori; iar aceștia produc oxigenul atât de necesar vieții;

9. Să ne opunem transformării spațiilor verzi în spații betonate; copiii noștri au nevoie de aer curat și de locuri verzi unde să se poată juca în siguranță; niciun părinte nu își dorește să-și vadă copilul expus pericolelor în timp ce se joacă printre mașinile parcate mai mult sau mai puțin corect;

10. Alege de Crăciun un brad artificial! Mofturile de tipul „vreau să simt miros de brad în casă” sau „Crăciunul fără brad natural nu are valoare” fac ca în fiecare an sute de mii de brazi să fie tăiați și după câteva zile aruncați; gândiți-vă că unui brad îi sunt necesari peste 20 de ani să ajungă la mărimea necesară tăierii ca pom de Crăciun! Spiritul Crăciunului nu stă în mirosul de brad!

11. Economisește energia electrică: scoate încărcătoarele de la telefoane din priză după ce bateria s-a încărcat, scoate aparatele electrocasnice din priză când nu le folosești, deoarece acestea consumă energie electrică chiar dacă sunt în stand by, nu țin lumina aprinsă în cameră sau televizorul deschis dacă nu e nimeni în camera respectivă; gândește-te că pentru producerea energiei electrice se folosesc mai mult resurse neregenerabile și care poluează distrugând astfel stratul de ozon; iar găurile din stratul de ozon sunt vinovate de topirea ghețarilor și de moartea animalelor polare;

Și lista ar putea continua...

BIBLIOGRAFIE:

1. Anca Neagu, *Terra-planeta vie*, Casa Editorială Regina, Iași, 2002;
2. Crețu Elvira - *Aspecte metodologice privind proiectarea didactică*/Revista de pedagogie nr. 5/95;
3. Dumitriu Constanța – *Psihopedagogia jocului*, 2008;
4. Ieremie, Zenaïda - *Educație pentru sănătate*, Editura CORINT, București, 2005;
5. Movileanu, Lenuța - *Cum să cresc sănătos!*, Editura CORINT, București, 2005;
6. Revista dedicată cadrelor didactice - *Învățământul primar*/nr.1, Editura MINIPED, București 2004;
7. Revistă dedicată cadrelor didactice - *Învățământul primar*/nr. 4, Editura MINIPED, București, 2003.

EDUCAȚIA VIITORULUI ȘI NOILE TEHNOLOGII. FOLOSIREA SOFTURILOR EDUCAȚIONALE ÎN ÎNVĂȚAREA LECȚIILOR DE MATEMATICĂ DIN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PRIMAR

Prof. învă. primar Galan Claudia Elena/

Prof. învă. primar Crețu Anca,

Școala Gimnazială „Principesa Elena Bibescu”, Bârlad, Jud. Vaslui

În ultimii ani se proiectează și se experimentează medii de învățare cu o interacțiune extrem de complexă bazată pe utilizarea inteligenței artificiale, demersul fiind cunoscut sub numele de instruire asistată de calculator. Destinat unei arii mai restrânse, dar dezvoltate ca profunzime și varietate, este softul proiectat pentru a fi utilizat direct în procesul de predare-învățare, adică în demersul educațional. Majoritatea specialiștilor consideră că nu trebuie să ne întrebăm dacă instruirea se îmbunătățește prin utilizarea calculatoarelor, ci cum pot fi utilizate mai bine calitățile unice ale acestora, care le deosebesc de alte medii: interactivitatea, precizia operațiilor efectuate, capacitatea de a oferi reprezentări multiple și dinamice ale fenomenelor și, mai ales, faptul că pot interacționa consistent și diferențiat cu fiecare elev în parte. Dacă primele realizări în domeniul instruirii asistate de calculator se concentrau mai mult pe

învățare prin verificarea cunoștințelor, ulterior au început să apară softuri complexe, care încurajează construcția activă a cunoștințelor, asigură contexte semnificative pentru învățare, promovează reflecția, eliberează elevul de multe activități de rutină și stimulează activitatea intelectuală asemănătoare celei depuse de adulți în procesul muncii. Toate aceste elemente modifică aria activităților profesorului atât cantitativ cât și calitativ. Procesul de instruire trebuie regândit. Trebuie intensificate cercetările privind psihologia cognitivă. Cadrele didactice trebuie să învețe să gândească altfel, să formuleze altfel problemele, fără să mai pună accentul pe activitățile intelectuale de rutină. Utilizarea calculatoarelor va conduce la depistarea calităților unice la om, iar oamenii vor deveni... mai umani. Educația va trebui regândită în raport cu noile posibilități tehnice pe de o parte, și în funcție de cerințele noii societăți, pe de alta. Misiunea cercetării educaționale este de a devansa momentul istoric prin formularea problemelor care de abia se conturează la orizontul social, de a construi ipoteze plauzibile, de a le verifica experimental și de a pregăti astfel soluțiile cele mai potrivite pentru momentul respectiv. Informatizarea învățământului reprezintă orizontul zilei de astăzi.... Este unanim acceptată o clasificare a softurilor educaționale după funcția pedagogică specifică pe care o pot îndeplini în cadrul unui proces de instruire: exersare, prezentare interactivă de noi cunoștințe, prezentarea unor modele ale unor fenomene reale (simulare), testarea cunoștințelor, dezvoltarea unor capacități sau aptitudini printr-o activitate de joc. Din studiile întreprinse pe plan internațional s-au desprins o serie de concluzii interesante cu privire la eficiența utilizării software-ului educațional, dintre care amintim:

- aproape toate cercetările relevă avantajele utilizării calculatoarelor în comparație cu alte metode;
- reducerea timpului de studiu;
- atitudinea față de computer se modifică pozitiv;
- utilizarea computerelor este mai eficientă în științe decât în domeniul limbilor;
- în instruirea asistată de calculator exersarea este eficientă în formarea deprinderilor elementare, în timp ce sistemele tutoriale sunt mai eficiente în formarea deprinderilor intelectuale de nivel superior; instruirea asistată de calculator este mai eficientă ca instruire complementară, decât ca formă alternativă;
- elevii care învață încet și cei rămași în urmă câștigă mai mult decât cei frunzași;
- strategiile bazate pe utilizarea calculatoarelor sunt mai eficiente la nivelurile inferioare. În momentul de față, în România există software educațional realizat în țară, precum și o serie destul de variată de produse străine.

Prin „soft educațional” denumim un program proiectat în raport cu o serie de coordonate pedagogice (obiective comportamentale, conținut specific, caracteristici ale populației țintă) și tehnice (asigurarea interacțiunii individualizate, a feedbackului secvențial și a evaluării formative); în sens larg, prin soft educațional se înțelege orice program proiectat pentru a fi utilizat în instruire / învățare. Este clar un fapt: societatea și individul modern trebuie să gliseze de la educația orientată pe nivel spre educația continuă, deoarece educația trebuie să-l pregătească pe elev pentru societate, iar acestea sunt cerințele societății moderne. Societatea modernă poate fi privită ca o societate a modificării continue a cunoștințelor, acest punct de vedere plasând instituțiile de învățământ într-o poziție cheie care implică o imensă responsabilitate și, de asemenea, o provocare. Greșelile de abordare în educația modernă pot conduce la consecințe greu de estimat chiar pentru intervale de timp scurte, dar tocmai în aceasta constă provocarea. Instituțiile de învățământ trebuie să găsească metodele pentru a „produce” elevi cu noi aptitudini: autonomie, flexibilitate, capacitate de cooperare și dialog. Trebuie să găsească mijloacele de a stimula autoinstruirea și de a păstra echilibrul între „individualism” și „socializare”. Trebuie să pregătească individul pentru un nou stil de viață: învățarea continuă. În sprijinul educației intervin noile tehnologii ale societății informaționale – tehnologiile informațiilor și ale comunicațiilor. Metodele învățământului tradițional nu pot face față avalanșei de cunoștințe și acestei dispersii accentuate a calificărilor, meseriilor și domeniilor de activitate, care devin tot mai specializate, dar în mod paradoxal tot mai interconectate. Se conturează în acest moment o soluție de abordare a problemei, bazată pe tehnologiile moderne.

Softul educațional este un program proiectat pentru a fi folosit în procesul de predare – învățare – evaluare, fiind un mijloc de instruire interactiv, care oferă posibilitate de individualizare. Este realizat în funcție de anumite cerințe pedagogice (conținut specific, caracteristici ale grupului țintă, obiective comportamentale-i anumite cerințe tehnice: asigurarea unei interacțiuni individualizate, a feedback-ului secvențial și a evaluării formative). Calitatea unui soft educațional este dată de gradul de interacțiune cu utilizatorul (elevul) de aceasta depinde măsura în care se produce învățarea – și de flexibilitatea programului care presupune individualizarea parcursului în funcție de reacțiile elevului. Bazându-se pe caracterul atractiv și antrenant al jocului didactic, îl putem folosi cu succes la scoaterea din impas a elevilor ce înregistrează rezultate mai slabe la învățătură.

Softurile educaționale acționează favorabil asupra acestora, crescându-le performanțele, căpătând încredere în capacitățile lor, siguranță și promptitudine în răspunsuri, deblocând astfel potențialul creator al acestora. Dacă softul educațional a fost ales cu discernământ și este accesibil grupei de elevi pe care o vizăm, succesul este garantat. Nu se pledează pentru renunțarea la metodele învățământului tradițional, mai ales în cazul primilor ani de educație în școli, când influența personală a educatorului rămâne determinantă, totuși utilizarea tehnologiilor moderne, a softurilor educaționale reprezintă o necesitate a procesului educativ la particularitățile individuale ale fiecărui elev, care trebuie confirmate.

Mă voi referi în continuare la modul în care am folosit softul educațional matematic în cadrul lecțiilor de matematică pentru a-i ajuta pe elevii care au rezultate mai slabe la această disciplină. În cadrul lecției am alternat activitatea frontală cu munca independentă, metodele tradiționale cu metoda IAC (instruirea asistată de calculator), având astfel posibilitatea de a îndruma și dirija activitatea elevilor care presupun acest ajutor. Astfel, după activitatea comună cu întreaga clasă, obișnuită în orice lecție, elevii cei mai buni efectuează independent o temă în timp ce organizez cu elevii mai slabi la învățătură exerciții sub formă de joc care se vor desfășura cu ajutorul calculatorului.

În continuare voi prezenta 2 softuri educaționale care au un rol foarte important în predarea matematicii la clasele I – IV, fiind utilizate în special de către elevii care întâmpină unele dificultăți în învățarea matematicii. În acest caz, calculatorul, softurile educaționale și jocurile online au menirea de a capta atenția elevilor și de a-i motiva și îndruma în rezolvarea sarcinilor într-un mod gradat.

Un exemplu de soft de tip tutorial pe care l-am folosit pentru elevii care întâmpină dificultăți în învățarea matematicii la clasele primare este jocul „Matematica interactivă”. Programul cuprinde mai multe jocuri (lecții) și pe tot parcursul lecției, elevii sunt ghidați de o voce prietenoasă. Rezolvările sunt facile, alegerile realizându-se cu un simplu click. Alegerile corecte sau cele incorecte sunt însoțite de mesaje de încurajare sau de felicitare (Bravo! Ai reușit!; Ai greșit! Mai încearcă!) Un exemplu concludent este jocul interactiv „Adunări și scăderi fără treceri peste ordin”, clasa I. Acest joc solicită elevul să rezolve corect operațiile de pe drum pentru a ajunge la castel. În același timp elevul rezolvă oral exercițiile de adunare și scădere, dar utilizează și calculatorul pentru a completa răspunsurile corecte.

Un alt joc educativ care se rezolvă cu ajutorul calculatorului este „Haideți să facem o faptă bună!”. Acest joc îi invită pe elevii clasei a II-a să o ajute pe Scufița Roșie să ajungă la casa bunicuței, fără să se întâlnească cu lupul. Pentru asta trebuie să rezolve corect toate exercițiile. Elevii vor alege răspunsul corect pentru rezultatul exercițiilor sau pentru termenul necunoscut cu un singur click, având la dispoziție 3 variante. Prin acest joc elevii cu dificultăți în învățarea matematicii recapitulează cunoștințele dobândite în clasa I.

Softurile de tip tutorial sunt mai potrivite pentru școlarii mici, în timp ce softurile investigative sunt recomandate mai ales elevilor mai mari. Avantajul utilizării softurilor tutoriale la elevii mici este acela că întregul demers este perceput ca un joc, activitatea de învățare este foarte atractivă. Să ne imaginăm cu câtă „plăcere” rezolvă elevii de clasa I, de exemplu coloane întregi de adunări și scăderi pe caiet sau la tablă, în comparație cu exersarea adunării și scăderii prin intermediul unui joc la calculator, cu o grafică atractivă și cu un prieten care îi însoțește la fiecare pas. Experiența didactică m-a determinat să ajung la concluzia că softul educațional matematic organizat și desfășurat metodic cu ajutorul calculatorului constituie un mijloc eficient de recuperare a elevilor rămași în urmă la învățătură. Fiind

obiect de bază în clasele primare, matematica ne ajută să descoperim elevii dotați și sânguincioși care lucrează cu plăcere pentru a înregistra cât mai multe succese la învățătură. Noi, învățătorii, trebuie să fim foarte receptivi pentru a-i descoperi pe acești elevi și a-i ajuta să-și dezvolte aptitudinile matematice. Atât pentru elevii dotați, dar și pentru cei care și-au exprimat liber dorința, am desfășurat de-a lungul anilor activități matematice în cabinetul de informatică, utilizând ca demers didactic diferite softuri educaționale și jocuri online.

Un soft educațional pe care l-am folosit pentru învățarea matematicii de către elevii dotați este „Naufragiați pe Insula Calculului”. Acest soft se bazează pe cercetările actuale din psihologia dezvoltării, pe cele mai noi teorii despre învățare, pe facilitățile designului multimedia de înaltă calitate și pe consultări repetate cu învățători de mare prestigiu. Softul realizează ceea ce un învățător expert face la clasă, pentru a și ajuta elevii să învețe matematica. Programul elaborat accelerează învățarea și consolidarea operațiilor de adunare și de scădere la elevii din clasele I și a II-a. Softul poate fi util și elevilor din clasele primare mai mari, îndeosebi celor din clasele a III-a, datorită complexității unora dintre exerciții. Rezolvarea exercițiilor propuse în acest soft, bazate pe programa școlară, contribuie la îmbunătățirea performanței școlare a elevilor care îl utilizează. Din studiile întreprinse s-au desprins o serie de concluzii interesante cu privire la eficiența utilizării software-ului educațional, dintre care amintesc:

- 1) Avantajele utilizării calculatorului în comparație cu alte metode;
- 2) Reducerea timpului de studiu;
- 3) Atitudinea față de computer se modifică pozitiv;
- 4) Utilizarea computerelor este mai eficientă în predarea matematicii, decât în domeniul altor discipline;
- 5) În instruirea asistată de calculator exersarea este eficientă în formarea deprinderilor elementare, în timp ce sistemele tutoriale sunt mai eficiente în formarea deprinderilor intelectuale de nivel superior;
- 6) Instruirea asistată de calculator este mai eficientă ca instruire complementară, decât ca formă alternativă;
- 7) Elevii care învață încet și cei rămași în urmă câștigă mai mult decât elevii foarte buni;
- 8) Strategiile bazate pe utilizarea calculatorului sunt mai eficiente la nivelurile inferioare.

Calculatoarele îi atrag pe elevi, nu numai prin faptul că reprezintă un domeniu nou, din acest punct de vedere, munca învățătorului este ușurată. În același timp, responsabilitatea este mult mai crescută, pentru că a nu reuși să atragi elevul spre disciplina pe care o predai este mai puțin grav decât „a-l pierde” undeva pe drum. Rolul învățătorului este, așadar, acela de a-i face pe elevi să nu își piardă interesul pentru disciplina pe care o predă și, mai mult, să îi motiveze, să își lărgască sfera de cunoaștere în acest domeniu.

BIBLIOGRAFIE:

1. *Predarea interactivă centrată pe elev* (modul pentru dezvoltarea profesională a personalului didactic), Editura Educația 2000+, București, 2015;
2. Prof. Constantin Chirilă, *Formarea continuă a profesorilor de matematică în societatea cunoașterii*, București 2012
3. <http://www.elearning.ro>.

JOCUL DIDACTIC-ROL ÎN DEZVOLTAREA CREATIVITĂȚII ELEVILOR LA CLASELE MICI

Înv. Gherase Carmen,
Școala Gimnazială „Ștefan cel Mare” Vaslui

„Gândirea există ca și gândire umană numai prin creativitate”- Immanuel Kant

Creativitatea constituie una dintre problemele majore ale contemporaneității, devenind un „concept central” în psihologie. Unii psihologi formulează definiții reduționiste, prin asimilarea creativității cu alte fenomene psihice (capacități, aptitudini, rezolvare de probleme, inteligență etc.).

Din punct de vedere psihologic, creativitatea apare în patru accepțiuni importante: ca produs; ca proces; ca disponibilitate, potențialitate general umană, ca o capacitate și abilitate creativă ca dimensiune complexă de personalitate.

Creativitatea face posibilă crearea de produse reale sau pur mintale, constituind un progres în planul social. Componenta principală a creativității o constituie imaginația. Dar creația de valoare reală mai presupune și o motivație, dorință de a realiza ceva nou, ceva deosebit. Și cum nouitatea, azi, nu se obține cu ușurință, o altă componentă este voința, perseverența în a face numeroase încercări și verificări.

Elementele esențiale prin care se poate constata existența creativității sunt: nouitatea și originalitatea, flexibilitatea, fluența, sensibilitatea senzorială, ingeniozitatea, expresivitatea. În afară de faptul că este o capacitate și aptitudine a personalității, a intelectului, este în același timp, un proces și un produs.

În ce privește factorii creativității, se poate vorbi, mai întâi, de aptitudini pentru creație. Există anumite structuri cerebrale, pe care nu le cunoaștem, care favorizează imaginația, ele creând predispoziții de diferite grade pentru sinteza unor noi imagini, noi idei. Totuși e nevoie de intervenția mediului, a experienței pentru ca ele să dea naștere la ceea ce noi numim talent. Edison spunea că în creație este nevoie de 99% transpirație și 1% inspirație.

Fără îndoială, un al doilea factor care trebuie amintit îl constituie experiența, cunoștințele acumulate. Importanța nu este doar cantitatea, bogăția experienței, ci și varietatea ei. Multe descoperiri într-un domeniu au fost sugerate de soluțiile găsite în altă disciplină. Nu întâmplător se insistă în pedagogie asupra valorii culturii generale.

Pot fi considerate, ca factori interni ai dezvoltării creativității, motivația și voința. Creșterea dorinței, a interesului pentru creație, ca și a forței de a birui obstacole are, evident, un rol notabil în susținerea activității creatoare.

În ce privește rolul inteligenței, situația e mai puțin clară, deși e evident că în domeniul științei este de netăgăduit. Experimentele efectuate arată că relația dintre inteligență și creativitate e complexă. S-au aplicat, la un mare număr de subiecți, teste de inteligență și creativitate. S-au obținut corelații semnificative, dar destul de modeste. Analiza rezultatelor a arătat că printre subiecții cu note ridicate la inteligență sunt unii având cote slabe la creativitate. În schimb, cei cu performanțe ridicate de creativitate aveau la inteligență cote cel puțin mijlocii, de unde concluzia necesității sale pentru o creativitate superioară.

Metodele prin care încurajăm creativitatea copiilor:

- prin asigurarea unui mediu care permite copilului să exploreze și să se joace fără restrângeri exagerate;
- prin adaptarea la ideile copilului, fără a încerca o structurare a ideilor lui astfel încât să se potrivească cu cele ale adulților;
- prin acceptarea ideilor neobișnuite ale copilului, fără a judeca modul divergent în care acesta rezolvă o problemă;

- folosind modalități creative pentru rezolvarea problemelor, în special a problemelor ce apar în viața de zi cu zi;
- alocând destul timp copilului pentru explorarea tuturor posibilităților, pentru trecerea de la ideile obișnuite la idei mai originale;
- încurajând procesul, iar nu scopul.

În lucrarea de față mi-am propus să evidențiez plusurile pe care la aduce jocul didactic în evoluția pe plan creativ al personalității copiilor. Cred că nu este suficient să vorbim doar despre creativitate și formarea acesteia, ci și să acționăm, ca dascăli, în direcția unei mai bune gestionări a resurselor personale și a experienței pe care pedagogia o oferă în direcția atingerii scopurilor și obiectivelor scontate. Învățând creativ, devenim creativi. Ne ajută să fim creativi năzuința spre necunoscut, spre rezolvarea enigmelor, încercarea de a afla ce se întâmplă dincolo de aparențe.

La nivelul claselor I-IV, în structura metodelor activ-participative (brainstorming-ul, cubul, metoda celor șase pălării, chindogu, diagramele why-why, diagramele Ishikawa etc), își găsesc cu maximă eficiență locul, jocurile didactice, care constituie o punte de legătură între joc ca tip de activitate dominantă în care este integrat copilul în perioada preșcolară, și activitatea specifică școlii – învățarea. Jocurile didactice sunt metode active care solicită integral personalitatea copilului.

Considerarea jocului didactic ca metodă de stimulare și dezvoltare a creativității se argumentează prin capacitățile de antrenare în joc a factorilor intelectuali și non intelectuali evidențiați în cercetările de până acum.

Ideea folosirii jocului în activitățile educative nu este nouă. Și Platon în *Republica* recomanda: „Faceți în așa fel încât copiii să se instruiască jucându-se. Veți avea prilejul de a cunoaște înclinațiile fiecăruia.”

În procesul de cultivare a limbajului în școli este necesar să se folosească exerciții speciale pentru dezvoltarea creativității verbale la școlari.

Cu candoarea și delicatețea specifice vârstei școlare, copiii au o preferință pentru diminutive, pe care le întâlnesc și le folosesc în vorbirea curentă, în relațiile cu cei din jur, în poeziile și cântecele lor. De aceea le-am pus la dispoziție material didactic sugestiv și folosind procedee ca *jocul didactic* și exercițiul joc, i-am stimulat „să alinte cuvintele”, făcând apel la sufixele diminutive, procedeu foarte utilizat în îmbogățirea limbii române: băiețel, copăcel, buchețel, fluieraș, băiețaș.

Școlarilor din clasele I-II nu le putem explica noțiunea de „familie de cuvinte”, dar le putem spune că așa cum fiecare dintre noi face parte dintr-o familie, care se aseamănă la înfățișare, la obiceiuri, într-o familie lexicală cuvintele sunt înrudite prin forma lor, dar și sub aspectul înțelesului. De exemplu, dacă analizăm cuvintele: a juca, jucăuș, jucător, joc, ne jucăuș observăm că :se aseamănă între ele sub aspectul formei și al sunetelor, se înrudesc între ele din punct de vedere al înțelesului. Introducerea cuvintelor în contexte adecvate asigură fixarea sensului acestora și pătrunderea lor în vocabularul activ al școlarilor.

Jocurile: „Galaxia cuvintelor”, „Găsește cuvântul potrivit” au ca obiective stimularea creativității școlarilor prin aprofundarea sensului și semnificațiilor unor cuvinte, care denumesc obiecte sau acțiuni în raporturi de omonimie, integrarea lor în contexte adecvate.

Voi prezenta în continuare câteva exemple de jocuri didactice care vizează dezvoltarea creativității elevilor din ciclul primar:

A) „*Ștafeta povestirii*” – dintr-un coșuleț în care sunt amestecate diferite bilețele fiecare elev va extrage un cartonaș pe care se află scris un număr. Cel care are numărul 1 începe să creeze o povestire pe care o va întrerupe după câteva fraze, ultimul cuvânt fiind „și”, „atunci” sau „când”. Povestirea este continuată de copilul care are numărul 2 și așa mai departe. Toți copiii din clasă au ocazia să creeze, să-și imagineze continuarea acțiunii, punându-și astfel în valoare potențialul creator. Se poate sugera copiilor să orienteze povestirea spre o anumită latură: comică sau tristă, fantastică sau realistă etc.

B) *Jocurile de combinare* – sunt deosebit de distractive și de eficiente pentru dezvoltarea independenței și originalității gândirii elevilor. De exemplu, combinarea unui personaj dintr-o lectură cu

un alt personaj dintr-o altă lectură, combinarea mai multor povești într-una singură, combinarea unor cuvinte pentru a obține o poveste, combinarea unor propoziții aparent fără nici o legătură în așa fel încât să formeze un text etc.

C) „*Ghicește urmarea*” – constă în audierea unei povești care este întreruptă la un moment dat de clinchetul unui clopoțel. Copiii trebuie să-și imagineze întâmplările, continuând povestea. Acest joc, pe lângă faptul că dezvoltă imaginația elevilor, activează și gândirea acestora, îi oferă suferințe și mobilitate, dezvoltă atenția și perspicacitatea. De asemenea este eficient în formarea deprinderilor elevilor de a asculta.

D) *Jocul cuvintelor magice* – este un joc care îi pune pe elevi în diferite situații de a descoperi și a crea propriile adevăruri. Cuvintele magice provoacă gândirea critică, interesul pentru rezolvarea problemelor, imaginația, cinstea și responsabilitatea, elemente ce trebuie să devină esența educației pentru elevii noștri. Aceștia vor fi așezați în cerc sau în semicerc, jos, pe covoraș, sau pe scaune. În centru se află o cutie cu cartonașe, pe fiecare cartonaș fiind scris un cuvânt: hărnicie, ajutor, respect, credință etc. Elevul ia din cutie câte un cartonaș, îl citește, se gândește câteva momente, apoi începe să discute despre sensul cuvântului, despre ceea ce îi sugerează. Este un joc care stimulează gândirea, creativitatea verbală, răspunzând și nevoii elevului de a-și exterioriza observațiile, gândurile, sentimentele în mod liber, fără complexe sau teama de a greși, anulându-se timiditatea.

E) *Interviu cu un personaj* – este un joc deosebit de agreat de elevi. Un elev este reporterul, iar altul este un personaj dintr-o povestire. Se poartă o discuție imaginară, în care se combină elemente din poveste cu elemente din realitate.

F) „*Steaua enigmelor*” – în mijlocul unei stele se află scris titlul unui capitol sau al unei unități de învățare. În vârful fiecărui colț de stea sunt scrise, cu o culoare, modalitățile de realizare și obiectivele unității de învățare. Cu altă culoare sunt scrise sarcini, întrebări pentru fiecare problemă pusă în discuție. Elevii formează cinci grupe, fiecare grupă alegându-și un colț de stea, cu sarcina care i se potrivește și la care cred că vor putea răspunde cât mai elaborat sau cât mai original.

G) „*Cine știe cuvinte noi?*” – Se împart elevii în grupe, după bănci. Se împarte și tabla cu cretă colorată. Învățătorul pronunță un sunet corespunzător unei litere, cerând elevilor să se gândească și să spună cuvinte care încep cu sunetul dat. Se cer mereu cuvinte noi, frumoase, alese. Elevul care-l spune trebuie să și îl explice – cu ajutorul învățătorului – și primește câte un punct pe tablă.

De asemenea, jocul de rol oferă oportunități pentru validarea unor comportamente sau pentru sancționarea altora și pentru exersarea lucrului în echipă și a colaborării.

Învățătorul are un rol deosebit de important în utilizarea jocului de rol. El proiectează scenariul, implicând în această activitate și elevii, distribuie rolurile pornind de la aspirațiile, aptitudinile și preferințele fiecărui participant, organizează activități pregătitoare, creează o atmosferă plăcută de lucru pentru a-i stimula pe interpreți și a evita blocajele emoționale în preluarea și interpretarea rolurilor, conduce modul de desfășurare al jocului de rol. Un astfel de joc solicită din partea cadrului didactic, pe lângă aptitudini pedagogice speciale, aptitudini regizorale și actricești.

Procesul literar (joc de rol cu caracter general) este o dezbatere, de pe poziții extreme: acuzare - apărare, a unor aspecte problematice dintr-o operă literară, folosind elemente de procedură și de limbaj specifice universului administrativ-juridic. El se poate realiza, fie pe baza unei dramatizări elaborate de un profesionist al condeiului și atunci punerea în scenă se face după toate regulile montării unui spectacol de teatru, fie pe baza unor alocuțiuni gândite și redactate de cei ce urmează să le rostească. Aceștia vor emite opinii personale cu privire la personajele incriminate, izvorâte din contactul direct cu opera literară, iar procedura juridică va fi ajustată după necesitate și posibilități.

În urma studierii lecturii „Ursul păcălit de vulpe” de Ion Creangă, în cadrul disciplinei opționale „Literatură pentru copii,” la clasa a doua, am realizat un proces literar având ca inculpată pe vulpe și ca acuzator pe urs. Procesul s-a desfășurat pe baza alocuțiunilor gândite și redactate de elevii care urmau să le rostească, sub supravegherea și îndrumarea învățătorului. S-au pregătit din timp aceste alocuțiuni,

precum și unele „probe edificatoare” constând în desene care să zugrăvească faptele săvârșite de inculpată sau întâmplările prin care a trecut acuzatorul.

Elevii și-au putut dovedi competențele de analiză critică a unor fapte săvârșite de animale personificate, au luat decizii juste, au învățat să se exprime corect, și-au îmbogățit mijloacele de expresie cu termeni juridici, și-au manifestat originalitatea în exprimarea opiniilor, au dovedit receptivitate și toleranță față de interlocutori.

Jocul didactic rămâne activitatea principală prin care elevul mic pătrunde în tainele învățăturii într-un mod plăcut. Copilul învață prin joc mult mai ușor iar activitatea didactică își atinge obiectivele.

BIBLIOGRAFIE:

1. Bădică Tatiana., *Jocuri didactice pentru dezvoltarea vorbirii*, E.D.P. București, 1974, pag. 52-56;
2. Buda, A. și Francu, B.A., *Jocuri didactice și exerciții distractive - Culegere pentru clasa I*, E.D.P., București, 1970, pag. 23-30;
3. Popovici, C-tin și colab., *Culegere de jocuri didactice pentru clasele I - IV*, E.D.P., București, 1971, pag.1-9;
4. Roco M. – *Creativitatea individuală și de grup*; București, Editura Academiei, 1979, pag. 25-40;
5. Roșca Alexandru – *Creativitate*; București, Editura Enciclopedică Română, 1972;
6. Țopa L. – *Creativitatea*; București, Editura Științifică și Enciclopedică, 1980;
7. Tereza Amabile - *Creativitatea ca mod de viață*; București, Editura Tehnica,1997.

PERSONALITATEA MICULUI ȘCOLAR

**prof. inv. primar Gifei Iuliana,
Școala Gimnazială „Ștefan cel Mare” Vaslui**

Personalitatea copilului începe să se formeze încă din preșcolaritate când încep să se schițeze unele trăsături de temperament și caracter. Personalitatea copilului continuă să se dezvolte odată cu intrarea în școală când modul lui de viață se schimbă și datorită activităților specifice școlii.

Intrarea în școală produce o triere a trebuințelor, preferințelor și aptitudinilor datorită descoperirii importanței lor în obținerea de rezultate cât mai bune în activitate.

În evoluția copilului un rol deosebit îl au dezvoltarea interrelațiilor sociale și caracteristicile acestora, dar și noile experiențe trăite, precum și îmbogățirea cunoștințelor. În această perioadă se dezvoltă gândirea logică, capacitatea de judecată și raționament, își schimbă perspectiva asupra realității înconjurătoare. Personalitatea școlarului mic devine din ce în ce mai aptă de independență și autodeterminare, și datorită dezvoltării capacității de a-și dirija voluntar conduita, de a anticipa solicitările externe și de a-și planifica activitatea.

Datorită acestor noi trăsături de caracter, personalitatea lui tinde spre atitudini mai mature și spre manifestări mai controlate, „...statutul de școlar, cu noile lui solicitări, cerințe sporește importanța socială a ceea ce realizează și întreprinde copilul, lăsând amprenta puternică asupra personalității lui, atât în ceea ce privește organizarea ei interioară cât și în ceea ce privește conduita externă.” (Mitrofan Nicolae, 1997, pag. 21) Își formează atitudini pozitive față de învățătură și față de toate activitățile de învățare, arătând astfel că personalitatea lui a devenit mai completă, comparativ cu cea a preșcolarului.

Intrând într-o nouă colectivitate, el se detașează treptat de părinți, punând pe primul plan noii colegi cu care încearcă să lege prietenii. Aceste prietenii apar în urma unor interese și activități comune, însă relațiile lui cu familia „poartă amprenta vieții sociale în ansamblul ei, dar și a vieții școlare și familiale”. (Verza E., 1993, pag. 85) Relațiile afective pozitive, căldura părinților sau dimpotrivă ostilitatea și autoritatea își pun amprenta asupra dezvoltării copilului.

Se știe că acei copii care au o legătură pozitivă, clară, consistentă cu părinții au rezultatele cele mai bune. Există situații în care părinții au tendința sau chiar exagerează cu privire la nevoile propriilor copii, dezvoltându-le acestora lipsa de încredere în forțele proprii. Aceștia devin dependenți de părinți, imaginația o au limitată, sunt mai puțin prietenoși, ducând astfel la o maturizare mai lentă.

De asemenea întâlnim și situații în care tensiunea și autoritarismul excesiv îi fac pe copii să aibă probleme, să se simtă inferiori, vinovați, triști, să manifeste reacții de apărare, de adaptare, dar și lipsă de încredere în propriile forțe. Aceste forme de relație din familie își pun amprenta asupra dezvoltării psihice a copilului.

Intrând în școală copilul își formează numeroase stări afective legate de activitățile pe care le desfășoară, acestea arătând practic progres și responsabilitate în evoluția sa.

Prin activitățile sale, școala dezvoltă copiilor calități precum: sânguina, conștiinciozitatea, punctualitatea, personalitatea, perseverența, făcând ca și elevii mai puțin dotați să reușească în viață. La polul opus există și situații în care dezorganizarea, indiferența, superficialitatea își pot pune amprenta asupra unui elev cu un potențial bun. În cadrul activităților școlare, copilul intră în contact cu diverse exemple și modele de viață prin intermediul poveștilor, întâmplărilor studiate. El se regăsește uneori în aceste personaje și încearcă să copie comportamentul acestora. Nu în toate situațiile acest lucru este bun. Învățătorul cunoscând diversitatea caracterelor, observând comportamentul elevilor săi atât în timpul orelor cât și în pauze, ajunge să-i cunoască suficient încât uneori să le anticipeze unele acțiuni.

Copiii trec în această perioadă printr-o diversitate temperamentală, iar rolul învățătorului este acela de a le depista și cunoaște, în vederea unor compensații în cadrul activităților instructiv-educative. „Adultul responsabil de educația copilului va trebui să consimtă că acesta se dezvoltă în manifestările sale ca persoană singulară autonomă, dar, în egală măsură, ca membru al grupului de apartenență.” (Stan L., 2014, pag. 53)

În dezvoltarea personalității își pun amprenta și activitățile legate de joc, nu doar cele de învățare. Jocurile sunt mai bine organizate, regulile sunt respectate cu strictețe, partenerii au o colaborare bună iar finalizarea este clară. Majoritatea jocurilor sunt inspirate de eroii din jocuri, din desenele animate, din spectacolele teatrelor cu păpuși pe care le-au vizionat. Datorită dezvoltării capacităților fizice și psihice, copii în jocurile lor prezintă adevărate strategii acționale.

Personalitatea micului școlar este influențată de învățarea socială, iar în această perioadă începe structurarea caracterului. Sub influența învățării, însușirile înnăscute și dobândite (din mediul socio-cultural) asigură fiecărui individ o adaptare unică, activă la mediul înconjurător, formându-i personalitatea. Aceasta este formată din: temperament, aptitudini, caracter.

Temperamentul clasificare:

- coleric
- sangvinic
- flegmatic
- melancolic

Colericul

Copilul coleric este agitat, impulsiv, încăpățânat, iritabil. Aceste trăsături trebuie corectate prin educație. Dacă nu se educă la timp, acțiunile acestuia se transformă în obraznicie, agresivitate, neintegrare în colectivul clasei.

Ca să avem rezultate cu astfel de copii trebuie să-i motivăm puternic spre învățare, să le stimulăm inițiativa, să le canalizăm energia spre activități care le dezvoltă capacitatea organizatorică. Instabilitatea emoțională a copilului coleric necesită o organizare temeinică a activităților atât din partea cadrului didactic cât și a părintelui.

Sangvinicul

Copiii cu acest tip de temperament sunt puternici, echilibrați, optimiști, rapizi în gesturi și vorbire. Aceștia se plictisesc repede, au tendința spre superficialitate. Astfel de copii trec repede de la o activitate la alta, se adaptează ușor, dar pe de altă parte sunt influențabili, nu se pot concentra totdeauna.

Flegmaticul

Este tipul de copil calm, liniștit, ordonat, răbdător dar lipsit de inițiativă.

Acești copiii depun un efort mai mare în învățare, însă cunoștințele dobândite sunt durabile. Adaptarea la situații noi este mai greoaie deoarece este un tip închis, puțin sociabil.

Melancolicul

Este retras, trist, interiorizat, nehotărât, visător.

Sarcina învățătorului este de a-i cultiva încrederea în forțele proprii, altfel aceștia devin pesimiști, nesociabili. Treptat „...cunosc și ei un proces de activizare a conduitei, încurajați de succesele pe care le obțin.” (Lieury A., 1996, pag.75) Este știut că fiecare persoană are o trăsătură dominantă, însă există și trăsături care aparțin și altui tip de temperament.

Prin observarea comportamentului elevilor, învățătorul își va fixa metode și procedee de lucru, corespunzătoare particularităților sesizate. Trăsăturile de caracter formate până în momentul intrării în școală se consolidează, însă apar și altele noi precum punctualitatea, disciplina, sângele rece.

Datorită programului de la școală, micul școlar are obligația de a ajunge la timp la ore. Programul începe la o anumită oră ce trebuie respectată de toți elevii.

În ceea ce privește disciplina aceasta se cultiva datorită noilor activități ce se desfășoară. Acestea, spre deosebire de cele organizate în grădiniță sunt mai stricte, mai complexe, iar pentru rezolvarea lor copiii au nevoie de liniște, ordine, de disciplină. În fiecare școală există un regulament ce trebuie respectat. Noul colectiv în care a pătruns lucrează după o serie de obiective comune, așa numitele „reguli ale clasei”, care-l fac pe copil să devină mai ordonat în tot ceea ce face.

Pe măsură ce trece timpul copilul devine conștiincios și în pregătirea lecțiilor. El caută să răspundă cerințelor noi, depunând un efort intelectual ridicat în vederea obținerii performanțelor.

Intrat în școală, micul școlar își poate dezvolta noi aptitudini pe lângă cele existente, cum ar fi cele pentru matematică, poezie. Activitățile variate îi oferă posibilitatea de a-și descoperi noi plăceri și pentru satisfacerea acestora va munci mai mult, își va arăta un interes deosebit.

„Sub influența muncii, a jocului și mai ales a procesului de învățământ are loc în această perioadă o intensă dezvoltare intelectuală a copiilor.” (Țârcovnicu V., Popeagă V., 1975, pag. 39)

Tot acum se conturează și se formează comportamente civilizate atât în familie, cât și în societate, la școală.

Cunoscând particularitățile psiho-fizice ale micilor școlari, învățătorul observă dacă aceștia au evoluat normal, dacă pot face față cerințelor educative specifice vârstei și nu în ultimul rând dacă sunt pe drumul cel bun în ceea ce privește pasul următor în dezvoltarea lor.

BIBLIOGRAFIE:

1. Mitrofan N., 1997, *Noi aspect privind măsurarea și evaluarea copilului de vârstă școlară mică*, Revista Învățământ primar, Nr. 3, Ed. Discipol;
2. Verza E., 1993, *Psihologia vârstelor*, Ed. Hyperion, București;
3. Stan L., 2014, *Pedagogia preșcolarității și școlarității mici*, Ed. Polirom, Iași;
4. Lieury A. 1996. *Manual de psihologie generală*, (tradus), Ed. Antet, București;
5. Țârcovnicu V., Popeagă V., 1975, *Pedagogie școlară*, EDP, București.

DESPRE PĂDURE ȘI TAINELE EI PRIN INTERMEDIUL PROIECTULUI „LEARNING ABOUT FOREST”

prof. înv. primar Ilie Mirela,
Școala Gimnazială „Mihai Eminescu”, sat Laza

Motto:

„A înțelege natura înseamnă a înțelege viitorul, dar a face ceva pentru salvarea naturii atât de amenințată azi, înseamnă a contribui la fericirea omenirii.”

(Eugen Pora)

Educația pentru mediu este un subiect care trebuie să ne preocupe pe toți. Este importantă implicarea elevilor în conservarea și protejarea mediului înconjurător, conștientizarea și asumarea responsabilității protejării mediului. Dragostea pentru mediul înconjurător se educă atât prin activități desfășurate în sala de clasă, cât și în mijlocul naturii.

Proiectul „*Iubim și protejăm pădurea*”, desfășurat în anul școlar 2022-2023 și-a propus formarea la elevi a unei conștiințe și conduite ecologice, cerință deosebit de importantă pentru orice demers educativ școlar și extrașcolar.

Elevii s-au implicat activ încă de la începutul proiectului, propunând titlul acestuia și parte din activitățile lui. Vizionarea imaginilor de la activitățile proiectului desfășurat în anul școlar precedent a fost un motiv excelent pentru ca elevii să-și exprime dorința de a afla mai multe informații despre pădure. O preocupare permanentă a acestora a fost panoul informativ dedicat special proiectului, unde au expus curiozități, imagini, fotografii din arhiva personală, texte științifice despre pădure etc., ori de câte ori au găsit și au dorit să împărtășească cu colegii lor.

Etapa de lucru a proiectului „*Iubim și protejăm pădurea*” a cuprins mai multe activități desfășurate în perioada aprilie-mai 2023. Lecția interdisciplinară a avut un caracter interactiv, elevii învățând astfel să iubească natura, să înțeleagă rolul pădurii în viața noastră, punând bazele formării unui comportament civic responsabil față de mediul înconjurător.

E bine știut că elevii învață cel mai temeinic folosind experiențele din viața reală, atunci când sunt implicați în totalitate în activitate. Astfel, comuniunea firească a omului cu natura s-a realizat prin participarea elevilor la Concursul „*Evaluarea interdisciplinară prin intermediul orientării turistico-ecologice*”, desfășurat în pădurea Boțești, jud. Vaslui. Realizarea traseului prin pădure pentru rezolvarea sarcinilor i-a determinat pe elevi să-și pună în practică capacitatea de investigare a realității. Aceștia au cercetat, au observat, au descoperit, au dovedit comportament ecologic de ocrotire și protejare a naturii, au conștientizat că pădurea este o sursă

incontestabilă de sănătate și frumusețe.

De asemenea, în cadrul Programului „*Săptămâna verde*”, elevii împreună cu o parte dintre părinți au mers în drumeție în pădurea din apropierea localității Laza. Cu această ocazie, copiii și-au îmbogățit cunoștințele privind protecția pădurilor, au înțeles că pădurea trebuie protejată, fiind un mediu de viață pentru floră și faună, sursă de oxigen pentru oameni și animale, mijloc de recreere și odihnă etc. Timpul a fost frumos, pădurea a fost superbă, ne-a încântat vizual și auditiv, elevii au fost curioși, responsabili, părinții implicați, activitatea fiind un succes.

Pentru etapa de evaluare a proiectului „*Iubim și protejăm pădurea*”, elevii au realizat postere educaționale despre pădure, pe care le-au prezentat colegilor, apoi au fost expuse. Toți elevii și-au împărtășit liber părerile și impresiile personale asupra materialelor prezentate și au făcut schimb de idei cu ceilalți colegi. Prin posterele realizate, elevii au demonstrat că au înțeles importanța pădurilor pentru calitatea vieții pe Pământ.

Proiectul „*Iubim și protejăm pădurea*”, desfășurat de elevii clasei a II-a de la Școala Gimnazială „Mihai Eminescu”, sat Laza a urmărit dezvoltarea capacității afective a copiilor de a descoperi și aprecia frumusețea pădurilor și importanța lor în viața și activitatea omului.

Activitățile pe care ni le-am propus și desfășurat cu elevii au avut ca scop cultivarea interesului și dragostei pentru pădure, punând bazele formării unui comportament civic responsabil față de pădure, față de mediu, în general. Vârsta elevilor a făcut ca acest proiect să nu conțină noțiuni de mare dificultate, ci s-a dorit a fi o introducere în această modalitate de a acumula informații, de a-și forma conduite și comportamente ecologice, prin intermediul proiectelor.

Îmbucurător a fost entuziasmul cu care elevii și părinții au participat la activitățile desfășurate în proiect, aceștia manifestându-și dorința de a participa și în anii următori la Proiectul LeAF.

BIBLIOGRAFIE:

1. Beaumont Emilie, *Descoperim pădurea*, Editura Aramis, București, 2021;
2. Ursache Silvia, *Arbori din ținuturile noastre*, Editura Silvius Libris, Chișinău, 2017.

FORME DE ACTIVITATE INDEPENDENTĂ ȘI DIFERENȚIATĂ LA LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ MUNCA CU MANUALUL

Irimia Daniela,
Școala Gimnazială „Elena Cuza” Vaslui

O definiție cu totul provizorie a acestei **metode** ar suna astfel: metodă didactică în cadrul căreia învățarea esențială și ca instrument de formarea a elevului cartea școlară sau alte surse similare. „Lectura este o materie-instrument, de care fiecare servește o viață întreagă.” Finalitatea ei este dublă: dobândirea de către elevi a fondului apercptiv necesar înțelegerii textului în general, precum și căpătarea deprinderii de a utiliza cartea, și ea are variante diferite, după cum elevul se află mai la începutul experienței de învățare sau într-o fază mai avansată. Pentru început, se utilizează metoda lecturii explicative. Definirea ei cea mai simplă este: metodă de învățământ bazată pe citirea din manual și explicarea, în clasă, sub îndrumarea strictă învățătorului. Are și o desfășurare specifică, pornind de la lectura integrală, continuând cu analiza pe părți sau aspecte și încheind cu încercarea de redare a întregului și aplicațiile aferente.

Manualul școlar și explicațiile profesorului, cărțile, revistele, emisiunile de radio și televiziune sunt principalele instrumente de pătrundere a elevilor spre valorile culturii umane. Încă din clasele inferioare, ca mijloace de pregătire pentru învățarea permanentă. În urma unor cercetări, s-a constatat că

aproximativ 80% din elevi nu folosesc manualul și nici nu știu cum să-l folosească eficient, întrucât nu cunosc tehnicile muncii intelectuale. Încă din primele clase, elevii trebuie familiarizați cu tehnicile lecturii eficiente.

Învățătorii vor face cu elevii exerciții pentru însușirea acestor tehnici de citire, învățându-i, în același timp, cum să folosească manualul sau alte cărți, în funcție de specificul acestora. Lectura unui text cuprinde: citirea integrală cu extragerea unor cuvinte sau date neînțelese, pentru a fi căutate în dicționare, tabele; citirea pe fragmente cu formularea ideii de bază și punerea de întrebări reflexive (de ce? cum?); recitirea integrală pentru fixarea ideilor de bază și încă o lectură, integrală.

Tehnica citirii rapide se însușește prin exerciții timp de 15 minute, efectuate în cinci sau șase etape de câte 1-2 săptămâni, cu creionul în mână, se citește cuvânt cu cuvânt, la început mai lent, apoi din ce în ce mai rapid. În etapa a doua, se citesc câte două cuvinte deodată, în etapa a treia se citesc trei cuvinte, în a patra câte o jumătate de rând deodată, iar în etapa a cincea câte un rând întreg. Dacă se reușește, se trece la etapa a șasea citind o jumătate de pagină deodată, apoi toată pagina, în diagonală, de la stânga la dreapta, cu fixare asupra rândurilor care exprimă o idee de bază.

Atât pentru elevi cât și pentru învățători manualul constituie un prețios izvor de cunoștințe. Învățătorului, manualul îi indică: volumul de cunoștințe pentru fiecare lecție, întrebările generalizatoare și temele pentru acasă. Manualul, prin expunerea sistematică a cunoștințelor, este și îndrumător metodic prețios, sugerându-i ordinea predării cunoștințelor. Desigur, manualul va fi folosit în mod creator de către învățător.

Elevilor, manualul le asigură însușirea conștientă a materiei și previne confuzia unor noțiuni sau cuvinte însușite defectuos în timpul lecției. Prin definiție și expunerea materiei într-un mod sistematic și accesibil, manualul îi scutește pe elevi de a lua notițe cuvânt cu cuvânt.

Prin limbajul cursiv și literar, manualul contribuie la dezvoltarea vocabularului și exprimării elevilor. Învățătorul trebuie să cunoască bine manualul. La începutul anului școlar învățătorul va studia manualul, urmând să studieze lecție cu lecție.

Analiza manualului se face din punctul de vedere al învățătorului și al elevului. Referitor la primul aspect, învățătorul are în vedere mai multe obiective:

a) În primul rând verifică conținutul științific și metodic al manualului. Prin confruntare cu programa școlară stabilește omisiunile sau noțiunile în plus ale manualului, autenticitatea științifică a cunoștințelor, felul cum sunt ele ordonate și expuse, precum și condițiile grafice, estetice și igienice pe care le îndeplinește manualul. După lecție, acolo unde este cazul, învățătorul va face cunoscute elevilor omisiunile sau eventualele greșeli rămase în manual, asigurând însușirea corectă, științifică a materiei, evitându-se îndoielile ce se nasc în mintea elevilor atunci când există nepotriviri între ceea ce scrie în manual și ceea ce spune învățătorul.

b) În al doilea rând, învățătorul va analiza ilustrațiile dacă sunt în concordanță cu conținutul lecțiilor și cu cerințele metodice. Învățătorul mai analizează întrebările și temele de la finele fiecărei lecții din manual, din punctul de vedere al corectitudinii, al succesiunii logice, al aspectului lor esențial și, dacă este nevoie, formulează și alte întrebări.

Din punctul de vedere al elevului, învățătorul analizează manualul dacă este accesibil și atrăgător. Cercetează părțile mai grele ale manualului sau termenii mai cu un conținut mai abstract.

Activitatea elevilor cu manualul se realizează sub mai multe forme: studiul textelor, efectuarea rezumatelor, scoaterea ideilor principale dintr-o bucată etc.

Principala formă a acestei metode este citirea explicativă. Încă din clasa pregătitoare și până în clasa a IV-a, învățătorul folosește citirea explicativă pentru a transmite elevilor cunoștințe, a le forma sentimente, a le dezvolta vorbirea, a-i deprinde cu o citire conștientă, curentă, corectă și expresivă, cât și pentru a-i obișnui cum să studieze în mod independent un text.

Citirea explicativă nu este o simplă citire, ci comportă un complex de procedee, prin care se urmărește o influențare multilaterală a elevilor. Această citire va fi însoțită de explicațiile învățătorului

sau profesorului, de prezentarea materialului intuitiv adecvat, de discutarea conținutului bucății, de desprinderea ideilor principale, de adâncirea noțiunilor.

La predarea bucăților de lectură cu conținut literar se procedează de obicei astfel:

Învățătorul sau profesorul citește bucata în întregime, urmărind ca prin aceasta să prezinte elevilor cât mai pregnant conținutul de idei și sentimente din text și să le ofere un model de lectură. Apoi se va preciza timpul, locul, personajele, se trece la studiul ei pe fragmente. Aceasta este partea cea mai extinsă a lecției. Studiul pe fragmente cuprinde mai multe momente, fiecare dintre ele aducându-și contribuția la însușirea cât mai completă a bucății: elevii citesc fragmentul, li se explică cuvintele necunoscute, se evidențiază expresiile frumoase, se discută conținutul fragmentului pentru a fi înțelese corect ideile, legăturile cauzale, apoi elevii povestesc fragmentul și extrag ideea principală. Ideile principale se notează pe tablă de către învățător și în caiete de către elevi, elaborându-se astfel planul bucății respective. Elevii mai citesc apoi bucata de 2-3 ori, pentru a se deprinde cu o citire din ce în ce mai corectă și mai nuanțată.

Citirea selectivă, citirea pe roluri, povestirea bucății de către elevi contribuie la fixarea conținutului bucății, la evidențierea gradului de însușire conștientă a ideilor, de redare a trăirilor emotive.

În încheiere, elevii sunt îndrumați să precizeze conținutul noțiunilor morale cuprinse în textul citit, să formuleze concluziile educative ale lecției, să interpreteze în lumina celor învățate faptele colegilor, ale altor persoane și ale lor proprii, să ia hotărâri pentru aplicarea în viața practică a învățăturilor morale desprinse.

Citirea explicativă constituie forma principală de muncă a elevilor cu manualul. Ea servește pentru a le transmite cunoștințe noi cât și pentru a-i obișnui să folosească manualul și alte cărți în munca independentă. În scopul de a-i învăța cum să memoreze conținutul unei bucăți pentru a reține ceea ce este esențial și pentru a le forma unele deprinderi de muncă intelectuală, se folosesc și alte forme ale acestei metode.

O formă a muncii elevilor cu manualul o constituie elaborarea în mod independent a planului unei bucăți. La început elevii fac greșeli când alcătuiesc independent un asemenea plan: o împart greșit în fragmente, nu știu să aleagă și să formuleze ideea principală din fragmentul respectiv, pun pe același plan ideile principale cu ideile secundare, confundă planul cu rezumatul bucății, nu redactează ideile prin același fel de propoziții.

Elaborarea rezumatului unei bucăți sau al unei cărți citite, selectarea citatelor în legătură cu o temă dată, pregătirea răspunsurilor la întrebările din carte, completarea notițelor luate în timpul explicării lecției cu precizări noi aflate în manual sau în alte cărți sunt asemenea forme ale metodei de folosire a manualului.

BIBLIOGRAFIE:

1. Cucoș C-tin, *Psihopedagogie pentru examenele de definitivare și grade didactice*, Ed. Polirom, 2005, p.155;
2. *Organizarea interdisciplinară a ofertelor de învățare pentru formarea competențelor cheie la școlarii din clasele I-IV-program de formare continuă de tip „blended learning” pentru cadrele didactice din învățământul primar*, POSDRU/MEN, august 2012, p.101-102.

EXPRIMAREA SĂNĂTOASĂ A EMOȚIILOR NEGATIVE

**Loredana Păduraru – profesor logoped,
CJRAE /Școala Gimnazială „Ștefan cel Mare” Vaslui**

În mediul școlar actual se înregistrează o creștere a cazurilor de violență, una dintre cauze fiind și cea a lipsei de identificare, recunoaștere și a capacității de exprimare sănătoasă a emoțiilor. Copiii au fost învățați eventual cum să-și reprime emoțiile și nu să și le exprime astfel încât să nu facă rău în jur,

afectându-le relațiile cu ceilalți colegi, părinți, profesori etc. Rolul nostru este să-i învățăm pe copii cum să-și exprime emoțiile într-un mod constructiv și că toate emoțiile pozitive sau negative au rolul lor. Chiar și emoțiile negative au o latură pozitivă pe care este bine să o utilizeze în favoarea lor. Noi nu ne propunem să nu simțim emoțiile negative, ci important este să nu mă comport negativ atunci când le trăiesc. Toate emoțiile sunt parte din experiența noastră umană. Nu putem trăi bucurie fără tristețe, pace fără furie și curaj fără teamă. Viața este mai bogată atunci când ne permitem să trecem prin întuneric, precum și prin lumină.

Oamenii, indiferent de religie, naționalitate sau cultură, râd, plâng și exprimă emoții prin expresii faciale și postură. O opinie care este valabilă în aproape toate culturile este cea că oamenii au fost crescuți să arate doar emoții bune și să-și ascundă, față de ceilalți sau chiar ei înșiși, emoțiile negative. Ni s-a spus că liderii buni, prietenii buni și părinții buni arată doar optimism, entuziasm, compasiune, mândrie și un bun simț al umorului. De partea cealaltă, am fost învățați ca emoții precum dezamăgirea, frica, furia și vinovăția scurg energia tuturor, rănesc sentimentele celorlalți și strică un moment bun. **Se numesc emoții negative sau rele și se consideră că sunt dăunătoare și ne afectează viața personală, relațiile și cariera.**

Emoțiile ne influențează comunicarea cu ceilalți. Atunci când avem o stare emoțională pozitivă, cei din jurul nostru simt asta și se apropie de noi, ne împărtășesc ce simt și ei, ne caută compania și se simt în siguranță. În schimb, când ceilalți simt că suntem supărați, frustrați sau dezamăgiți, pot avea ca răspuns în comunicarea cu noi exact aceleași emoții de furie, supărare sau frustrare.

Aparent, a ascunde emoțiile negative pare o soluție bună, însă atunci când oamenii nu pot citi chipul celuilalt, nu se simt în siguranță să împărtășească ceea ce simt sau devin agitați. **Comunicarea cu o persoană care își ascunde emoțiile dă celuilalt un sentiment de nesiguranță, furie, frustrare sau teamă.** Chipurile de care nu exprimă nimic produc mai multă confuzie decât calm. În plus, emoțiile negative pot motiva un comportament productiv. Acestea ar putea declanșa schimbări mari atunci când sunt canalizate în direcții pozitive. **Este mai bine să învățăm să ne recunoaștem emoțiile**, astfel încât să le putem folosi pentru a ne explica comportamentul, nevoile și pentru a ne canaliza energia într-o direcție pozitivă. Copiii ar putea învăța că latura pozitivă a furiei este pasiunea, curajul determinarea, a fricii poate fi vigilența, focalizarea, a vinovăției – compasiunea, generozitatea etc.

Cu ajutorul jocurilor de rol, elevii vor putea observa legătura între emoții-gânduri-comportamente. Dacă al meu gând este pozitiv, atunci și emoția mea e pozitivă și, în consecință, voi avea un comportament adecvat. Dacă situația o privesc ca fiind una negativă, comportamentul va fi disfuncțional. Exercițiile aplicative îi vor ajuta să-și dezvolte inteligența emoțională prin faptul că ei devin conștienți de emoțiile lor și astfel vor putea să le exprime astfel încât să nu devină distrugătoare. După ce vor descoperi cauza interioară a emoției negative se vor putea axa pe rezolvarea problemei, ce poți învăța din acea situație. Elevii vor învăța să comunice ceea ce îi deranjează și să-și canalizeze resursele spre o soluție echilibrată.

Activitățile de terapie emoțională ar trebui să-i ajute pe copii să conștientizeze că ei controlează ceea ce spun și ce fac în ciuda emoțiilor pe care le simt. Comportamentul nostru este ceea ce facem sau ce spunem. Emoțiile noastre au un impact puternic asupra comportamentului nostru. De exemplu, poți să eviți persoane sau să vorbești agresiv când simți furie; dacă simți invidie poți face un comentariu răutăcios; când simți tristețe poți să vrei să fii singur.

Dezvoltarea inteligenței emoționale este foarte importantă prin faptul că ei devin conștienți de emoțiile lor și astfel vor putea să le exprime astfel încât să nu devină distrugătoare. După ce vor descoperi cauza interioară a emoției negative se vor putea axa pe rezolvarea problemei, ce poți învăța din acea situație. Elevii vor învăța să comunice ceea ce îi deranjează și să-și canalizeze resursele spre o soluție echilibrată.

Pentru a dezvolta mai mult înțelegerea și exprimarea emoțiilor am folosit poveștile terapeutice scurte, ca suport pentru exersarea limbajului. Citind povești și analizând trăirile personajelor și consecințele comportamentelor lor în diverse situații, copiii pot fi ajutați să înțeleagă mai ușor relația

cauză-efect în plan emoțional. Putem să apelăm și la jocurile de rol, la jocul cu marionetele sau la diverse povești terapeutice (de exemplu frica îi poate ajuta să se ferească de pericole, tristețea să prețuiască ceea ce au atunci când pierd etc.). Jocurile, prin conținuturile lor, contribuie direct sau indirect la educarea trăsăturilor pozitive de caracter, influențează formarea personalității copiilor și, în special, dezvoltarea lor socio-emoțională.

Pentru fiecare emoție i-am cerut copilului să se gândească la situații care i-au declanșat acea emoție indicată, iar pentru furie, i-am solicitat copilului să se gândească la situații în care s-a simțit furios și să deseneze modul în care se simte atunci când este furios. Eu folosesc foarte mult jocul de orice tip (jocuri exercițiu, joc simbolic, joc cu reguli, joc de rol etc.) în practica logopedică. Valențele educative ale jocurilor în viața preșcolarilor sunt semnificative. Orice joc prin conținutul său contribuie direct sau indirect la educația trăsăturilor pozitive de caracter, influențează la formarea personalității copiilor, în special la dezvoltarea lor socio-emoțională.

Dezvoltarea emoțională și socială a copilului sunt aspecte esențiale în evoluția sa și în special în procesualitatea învățării, de aceea atât educatorii, cât și părinții trebuie să acorde o importanță deosebită și acestui segment de educație.

BIBLIOGRAFIE:

1. Catrinel A. Ștefan, Kallay Eva, *Dezvoltarea competențelor emoționale și sociale la preșcolari. Ghid practic pentru educatori*, Editura ASCR, Cluj-Napoca, 2011;
2. Scott Cooper, *Fă-te auzit! Ghid de socializare. Metode să-ți faci prieteni și să te simți bine în pielea ta*, Editura Gama, 2014;
3. Shapiro, E., Lawrence, *Inteligența emoțională a copiilor*, Editura Polirom, Iași, 2016;
4. Verdick Elizabeth, *Nu trăiești în peșteră, poartă-te frumos!*, Editura Gama, 2014.

ÎNVĂȚARE PRIN COOPERARE

**Prof. învă. primar Malanca Elena,
Școala Gimnazială „Ștefan cel Mare” Vaslui**

Două capete învață mai bine. Această variație a unei vechi zicale se aplică și elevilor dintr-o clasă. Lucrul în grup prin cooperare constituie o parte importantă a unei clase eficiente. Totuși, a „grupa” activitățile procesului de învățare înseamnă mai mult decât a le cere elevilor „să lucreze împreună”. Obiectivul principal al lucrului în grup este de a-i implica pe elevi activ în procesul de învățare atunci când există un scop comun acceptat de toată lumea. Gruparea le permite elevilor să lucreze împreună pentru a maximiza învățarea proprie și pe cea a altora.

Prin organizarea unei clase astfel încât elevii să învețe prin cooperare, scopul final este acela ca ei să se implice activ în procesul de învățare. Gruparea elevilor în perechi sau în grupuri mici sporește șansele ca aceștia să devină implicați. Elevii resimt mai puțină presiune atunci când li se cere să realizeze o sarcină împreună cu un coleg decât atunci când trebuie să facă acest lucru în mod independent.

Metode de învățare prin cooperare

1. Predarea reciprocă

„Predarea reciprocă” este o strategie prin care elevii pot experimenta rolul învățătorului și al elevului, știut fiind faptul că, predând, înveți cel mai bine. Numărul elevilor din grupuri poate fi de la patru până la șapte, fiecare dintre ei având la îndemână același text, împărțit, dacă este cazul, în fragmente, de către învățător. Pentru ca fiecare elev să poată juca acest rol de mare responsabilitate, ar fi bine ca numărul fragmentelor (paragrafelor) textului să determine numărul membrilor grupului de lucru.

Fiecare elev care joacă acest rol trebuie să realizeze următoarele demersuri:

- rezumă ceea ce a citit;
- pune o întrebare despre text, la care ceilalți trebuie să răspundă; întrebarea trebuie să se refere la problema esențială a acelui fragment, prezentată în text explicit sau implicit;
- clarifică lucrurile neclare pentru ceilalți;
- fac predicții asupra fragmentului care urmează, vor urmări dacă ea se va adevăra pe parcursul fragmentului următor;
- cere celorlalți să citească fragmentul următor, precizând care este acesta.

2. Mai multe capete la un loc

Momentele aplicării acestei strategii sunt:

- constituirea grupurilor din 3-4 elevi;
- atribuirea unui număr fiecărui membru al grupului;
- enunțarea unei întrebări sau prezentarea unei probleme;
- formularea, în mod individual, a unui răspuns sau identificarea unei soluții;
- se discută, în grup, răspunsul fiecăruia și se formulează un răspuns al grupului;
- învățătorul spune un număr, iar elevul care posedă acel număr va prezenta clasei discuțiile din grupul lui.

3. Colțurile

Lectura unui text în clasă, o prelegere, vizionarea unui film, enunțarea unei teme pentru acasă care solicită opinia elevilor pot fi urmate de „colțuri”, aceasta fiind o activitate prin colaborare menită să genereze dezbateri. După alegerea temei, elevii vor reflecta asupra ei pentru a formula în final o concluzie. Fiecare elev va exprima un anumit punct de vedere pe care îl va scrie, deopotrivă cu argumentele care i se par cele mai convingătoare. Învățătorul va realiza o listă care va sumariza toate aceste opinii. Elevii se vor orienta fizic în favoarea unei opinii, formând grupuri și schimbând argumente. Un grup va ocupa un colț al încăperii, altul un alt colț etc. Fiecare grup va întocmi o listă cu cele mai tari argumente, reprezentativă pentru grup și va alege unul sau doi purtători de cuvânt, care vor reprezenta grupul la dezbateri. Scopul dezbaterii este de a oferi fiecărui participant posibilitatea de a-și găsi grupul a cărui poziție o împărtășește. Dezbaterăa propriu-zisă va fi urmată de o rezumare a punctelor de vedere și a argumentelor de către fiecare grup. În final, fiecare elev își va exprima, în scris, poziția și argumentele.

4. Metoda piramidei (metoda bulgărelui de zăpadă)

„Metoda piramidei” stimulează învățarea prin cooperare și dezvoltă capacitatea de a produce soluții alternative și originale. Această metodă se poate utiliza după ce elevii au audiat un material, au văzut un film, au citit un număr de articole legate de o anumită problemă, sau poate marca introducerea într-o activitate sau lecție.

Etape:

- prezentarea problemei;
- individual, se elaborează soluții și se scriu întrebările care au apărut în acest timp;
- elevii formează perechi, prezintă, reciproc, soluțiile elaborate, răspund la întrebări și notează noile întrebări care au apărut în cursul activității în perechi;
- perechile formează două grupuri mari, în care se discută soluțiile existente și se răspunde la întrebările nesoluționate;
- întreaga clasă analizează soluțiile și răspunde la întrebările nerezolvate până în această fază;
- se optează pentru cea mai bună soluție;
- analiza procesului (Ce dificultăți au apărut? De ce? Cum au fost soluționate? Ce au învățat din activitate?).

5. Răspunsul prin rotație

„Răspunsul prin rotație” este un instrument eficient de evaluare, în condițiile în care învățătorul dorește, cu adevărat, să cunoască ceea ce au învățat elevii în cursul unei activități.

Etapete aplicării sunt simple și practicabile în orice sală de clasă:

- învățătorul scrie câteva întrebări pe foi de hârtie care se lipesc pe pereți; numărul foilor de hârtie cu sarcini determină numărul grupurilor care trebuie formate;
- se constituie grupurile de lucru;
- la un semnal al învățătorului, grupul merge la fișa cu numărul său, citește sarcina de lucru și elaborează un răspuns pe care îl scrie;
- la un semnal al învățătorului, grupul se mută la cealaltă întrebare; citește ce au scris colegii din grupul precedent; elaborează un răspuns al grupului. Procedeu se repetă, până când fiecare grup ajunge la fișa inițială.

6. Metoda „6-3-5” (brainwriting)

Însuși numele metodei (6-3-5) explică desfășurarea și organizarea activității: elevii sunt grupați câte șase, fiecare scrie timp de cinci minute trei soluții la problema propusă, apoi transmite foaia, într-un sens prestabilit (de la stânga la dreapta), fiecăruia dintre cei cinci colegi din grup. Aceștia preiau ideile colegului, îmbunătățindu-le, modificându-le din perspectivă proprie, în fapt, deschizând colegului lor noi perspective, ajutându-l să-și îmbunătățească viziunea personală printr-un punct de vedere exterior lui. După ce fiecare foaie a trecut pe la fiecare din cei șase membri ai grupului, care preiau fiecare cele trei idei inițiale, urmează să se realizeze evaluarea ideilor obținute.

Exemple: trei modalități de schimbare a utilității unui obiect, trei soluții pentru înlocuirea ..., trei recomandări pentru etc.

Etape:

- împărțirea clasei în grupe de câte 6 membri fiecare;
- formularea problemei și explicarea modalității de lucru.

7. Lotus de grup

Tehnica florii de lotus presupune identificarea conexiunilor dintre concepte și idei pornind de la o temă care generează opt idei secundare. Fiecare idee, concept secundar va genera la rândul său alte opt idei secundare.

Etape:

- anunțarea temei centrale;
- constituirea grupului central format din opt elevi care vor stabili cele opt idei secundare ale temei centrale;
- fiecare din opt elevi își constituie grupul de lucru în așa fel încât fiecare elev din clasă să aparțină doar unui singur grup;
- fiecare grup va lucra la elaborarea a altor opt idei secundare legate de ideile secundare elaborate de grupul central;
- liderul grupului comunică ideile elaborate de grupul pe care îl reprezintă;
- evaluarea activității grupurilor.

BIBLIOGRAFIE:

1. Vasile Fluieraș, *Teoria și practica învățării prin cooperare*. Casa Cărții de Știință, Cluj Napoca, 2007;
2. Oprea Crenguța Lăcrămioara, *Strategii didactice interactive - repere teoretice și practice*. Editura Didactică și Pedagogică, București, 2009.

COMPETENȚA COMUNICĂRII CU ELEVII DE VÂRSTĂ ȘCOLARĂ MICĂ

**Profesor înv. primar Maxim Ruxandra Gina,
Școala Gimnazială „Vasile Pârvan”, Bârlad**

Educația înseamnă schimb de mesaje între educatori și educați, în scopul influențării conduitei lor, de-o parte și de alta, actul comunicării presupune un proces mult mai complex decât cel al vorbirii, motiv pentru care educarea capacităților comunicative este distinct de educarea capacităților de vorbire și ulterioară dezvoltării acestora. Altfel spus, capacitățile de comunicare trebuie să facă obiectul expres al preocupărilor educatoarei. În caz contrar, nu se poate spune că nu se comunică, ci doar că acest proces decurge în mod deficitar. Ca modelatori de suflete, trebuie să ne străduim să înțelegem sentimentele copilului și ceea ce vrea să ne spună, iar apoi, repetând ideile exprimate de el, să-i confirmăm faptul că l-am înțeles. Realizarea sarcinilor și a obiectivelor învățământului depinde în mare măsură de calitățile și competențele educatorului.

Comunicarea reprezintă interacțiunea socială prin sistemul de simboluri și mesaje, iar comunicarea educațională care este o interacțiune socială, mijlocește realizarea actului educațional în ansamblul sau, indiferent de conținuturi, niveluri, forme sau parteneri. Forma sa cea mai uzitată „comunicarea didactică” este o comunicare instrumentală, direct implicată în susținerea unui proces sistematic de învățare. Cerința unei comunicări didactice este „respectarea legităților presupuse de un act sistematic de învățare, nerestrângându-se la binomul educator-educabil în care educatorul, ca „resursa caldă”, este doar informator, ci formator care stăpânește legitățile implicate în situația de învățare dată.

Pe de altă parte se constată apariția și altor „cupluri” în comunicarea didactică precum: educator-educabil, educabil-educator, educabil-educabil, educator-educator, educabil-manual, manual-educabil, educabil-computer, soft educațional-educabil, părinte-copil etc.

Comunicarea educațională respectă o schemă ce include: agenții comunicării, distanța dintre ei, așezarea lor, canalul de transmitere a mesajului, cadrul instituțional în care are loc, tipul de cod (oficial, didactic, colocvial, mass-media etc), situația de comunicare (lecție, interviu, dezbatere, sesiune științifică etc), repertoriile active sau latente ale emițător-receptorului respectiv receptor-emițătorului, retroacțiunile practicate și „zgomotul” de canal (factorii de bruiaj).

Dezvoltarea limbajului permite educabilului să relateze aspecte ale experiențelor de învățare, să discute soluții și căi de rezolvare cu colegii, cadrele didactice, părinți. Pentru perfecționarea comunicării didactice, cadrul didactic trebuie să cunoască și să respecte anumite cerințe:

- ✓ încurajarea feedback-ului din partea elevilor (pentru a cunoaște în ce măsură mesajele transmise au fost corect recepționate și înțelese);
- ✓ vorbirea corectă, deschisă și directă (care previne sau reduce distorsiunea mesajelor);
- ✓ ascultarea atentă, răbdătoare și încurajatoare a mesajelor primite din partea preșcolarilor, concomitent cu efortul de a înțelege exact sensul acestor mesaje;
- ✓ folosirea mai multor forme de comunicare didactică pentru același tip de mesaje;
- ✓ repetarea mesajelor mai complexe.

A fi educator înseamnă a avea cunoștințe de specialitate temeinic (premisă necesară dar nu și suficientă), dar și a avea capacitatea de a le „traduce” didactic sau, altfel spus, posibilitatea de a ști „ce”, „cât”, „cum”, „când”, „în ce fel”, „cu ce”, „cui”, oferi. Pentru contemporaneitate, a fi pedagog înseamnă, înainte de toate, a ști să explici, să etalezi clar în fața elevilor un anumit conținut, să clarifici și să rezolvi metodic sarcini didactice, prin stăpânire a ceea ce Comenius spunea: „arta de a-i învăța pe toți totul”.

Competențele de comunicare reprezintă modele lingvistice globale, care permit organizarea, stăpânirea informațiilor depozitate sub formă de scheme, scenarii, strategii necesare dobândite pe parcurs, care apoi vor permite utilizarea materialului lingvistic pentru a face față diverselor împrejurări ale vieții.

În clasele I și a II-a, conținuturile producerii mesajului oral vizează, în mod aplicativ, fără teoretizări, formularea mesajului oral (cuvântul, enunțul, dialogul), preferându-se situații de comunicare concrete, actuale, pe baza unui suport vizual (se ține seama de gândirea concret intuitivă a elevilor), construirea de dialoguri în situații concrete (în familie, la școală, la bibliotecă, în mijloacele de transport etc.), intonarea propozițiilor enunțative, interogative și exclamative.

În clasele I și a II-a sunt recomandate următoarele schimburi verbale (acte de vorbire):

- inițierea, menținerea sau încheierea unui schimb verbal;
- identificarea unei persoane sau a unui obiect;
- formularea unor întrebări și a unor răspunsuri;
- oferirea unor informații despre identitatea proprie sau numele membrilor familiei/persoanelor cunoscute;
- oferirea unor informații despre forma și despre utilitatea unor obiecte;
- povestirea unor fapte și întâmplări după benzi desenate sau după ilustrații;
- exprimarea propriei păreri în legătură cu un fapt.

În clasele a III-a și a IV-a sunt recomandate următoarele schimburi verbale:

- se fixează componentele comunicării dialogate – adaptarea la particularitățile interlocutorului,
- formularea ideilor principale, povestirea orală a unui fragment dintr-un text narativ,
- povestirea orală a unor texte sau mesaje audiate, factorii perturbatori ai comunicării;
- se construiesc dialoguri în situații concrete sau imaginare;
- se actualizează elementele de comunicare nonverbală (gesturi, mimică).

Pentru dobândirea progresivă a abilităților de a conversa, a povesti și a comenta este necesar un exercițiu permanent de îmbogățire și nuanțare a vocabularului, de structurare a mesajelor în discurs coerent, de promovare a comunicării orale. În clasele primare, prin lecțiile de comunicare se urmărește formarea capacităților de comunicare prin dialog, observare, pronunțare, denumire, memorare, alcătuire de mesaje, ordonare, recunoaștere și completare, interpretare de rol, povestire.

În climatul școlar, competența de comunicare promovează un set de valori și atitudini:

- Cultivarea interesului pentru lectură și a plăcerii de a citi, a gustului estetic în domeniul literaturii;
- Stimularea gândirii autonome, reflexive și critice în raport cu diversele mesaje receptate;
- Formularea unor reprezentări culturale privind evoluția și valorile literaturii române;
- Cultivarea unei atitudini pozitive față de comunicare și a încrederii în propriile abilități de comunicare;
- Abordarea flexibilă și tolerantă a opiniilor și a argumentelor celorlalți;
- Cultivarea unei atitudini pozitive față de limba maternă și recunoașterea rolului acesteia pentru dezvoltarea personală și îmbogățirea orizontului cultural;
- Dezvoltarea interesului față de comunicarea interculturală.

Clasa nu este atât un loc unde, după un ritual academic, se tratează un subiect din programă. Ea este înainte de toate un mediu de comunicare, un mediu în care se produce o acțiune de educare implicând comportamentul global al unor personalități în curs de formare. Poate fi considerată o întâlnire între generații, mediată de trebuințe, de influențe, de socializare, având legi, reguli și dinamică proprii. A educa un copil înseamnă a-l învăța să construiască o cunoaștere ce nu va aparține exclusiv nici educatorului, nici copilului, ci va fi un produs al competenței de libertate a copilului, atitudinile și capacitățile spirituale au devenit mai importante decât cantitatea de cunoștințe. Se poate deci concluziona că mediul educațional este locul unei „întâlniri umane”, al unei interacțiuni psihosociale prin care personalitățile acționează unele asupra altora și se stimulează reciproc.

BIBLIOGRAFIE:

1. Bărbulescu G., Beșliu D. *Metodica predării limbii și literaturii române în învățământul primar*, București: Corint, 2009;
2. Ezechil L. *Comunicarea educațională în context școlar*, Editura Didactică și Pedagogică, 2002;
3. Iacob L. *Comunicarea didactică*. În: *Psihopedagogie*, Iași, Editura Spiru Haret, 1994;
4. Pamfil A. *Limba și literatura română în școala primară. Perspective complementare*. Pitești, Paralela 45, 2009;
5. Rusu M. N. Competența de comunicare – perspective de abordare. În: *Revista Limba Română*, Nr. 11-12, anul XIX, 2009 DIDACTICA, 2010.

STRATEGII DE CREȘTERE A MOTIVĂRII PENTRU ÎNVĂȚARE

**Profesor pentru învățământul primar Moacă Simona,
Profesor pentru învățământul primar Gohoreanu Andreea,
Școala Gimnazială „Principesa Elena Bibescu”, Bârlad**

Cele mai bune lecții, cărți sau materiale din lume nu le vor asigura elevilor învățarea, plăcerea de a învăța sau dorința de a o face dacă nu sunt motivați.

Motivația acestora, fie ea extrinsecă sau intrinsecă, este factorul primordial atunci când vorbim de succesul învățării, pe parcursul oricărui ciclu școlar. Desigur că, în teorie pare mult mai ușor decât în practică, deoarece fiecare elev este diferit și trebuie investit mult timp și efort pentru a obține o clasă de elevi dornici și entuziaști să învețe, care se motivează ei înșiși să își depășească limitele și să exceleze în învățare.

Chiar și celor mai entuziaști profesori, mai bine pregătiți și mai experimentați profesori li se pare greu, uneori, să își mențină elevii pe o traiectorie ascendentă, astfel că, fie că ai experiență, sau nu, iată în continuare câteva idei cu ajutorul cărora motivația elevilor pentru învățare poate fi îmbunătățită și pot fi încurajați să își atingă potențialul maxim.

Oferă-le elevilor autonomie și control asupra propriei învățări! Deși ghidarea din partea profesorului este deosebit de importantă, faptul că elevii au dreptul de a alege și a controla, parțial, ceea ce se întâmplă în activități este o metodă foarte bună de a le păstra atenția asupra subiectului. De exemplu, dacă le oferim posibilitatea de a alege ce probleme să lucreze, faptul că părerea lor contează și că au control asupra sarcinii de lucru, îi poate face pe aceștia să fie mai entuziaști și dornici de mai mult.

Setează obiective clare și enunță-le cu claritate și pe înțelesul elevilor! Poate fi frustrant pentru elevi atunci când trebuie să realizeze o sarcină de lucru sau să se comporte într-un anumit fel în clasă, dacă nu înțeleg de ce o fac, dacă nu le este clar obiectivul în minte. Elevii trebuie să știe clar care va fi finalitatea și ce se așteaptă de la ei, astfel încât să poată fi motivați să lucreze. De exemplu, la începutul anului școlar pot fi enunțate obiectivele celui an, regulile de urmat, așteptările pe care le avem, astfel încât să se evidențieze un scop către care să tindă.

Creează un spațiu de siguranță pentru elevii tăi! Deși elevii au nevoie să cunoască care sunt consecințele acțiunilor lor și să și le asume cu responsabilitate, mult mai motivant pentru aceștia este aprecierea pozitivă și recompensarea. Când profesorul creează un spațiu sigur, îi validează și le oferă încrederea că abilitățile necesare elevii devin mai motivați în realizarea sarcinilor. La sfârșitul zilei, elevul împlinește așteptările adultului, astfel că, dacă adultul se va concentra pe „tu poți”, mai degrabă decât pe „tu nu poți”, la fel va face și elevul.

Schimbă locația! Deși clasa e un loc minunat pentru învățare, să stai într-o bancă zi de zi poate deveni monoton. Pentru a le trezi interesul asupra unui subiect, sau în general, scoate-ți elevii din clasă! Mergi pe teren, adu în clasă personalități, sau pur și simplu lasă-i pe ei să propună activități. Creierul iubește noutatea și provocarea și e posibil ca fix de asta să aibă nevoie elevii pentru a rămâne motivați.

Oferă experiențe diversificate! Nu toți elevii reacționează la fel la o lecție. Pentru unii activitățile practice sunt cele mai satisfăcătoare, Pentru alții lucrul în grup poate funcționa foarte bine sau activitățile individuale. Alternează aceste tipuri de activități pentru ca fiecare elev să fie pus în valoare!

Încurajează competența pozitivă! Competiția nu este un lucru rău dacă sunt depuse eforturi în a păstra o atitudine prietenoasă și încurajatoare. În unele cazuri, competiția pozitivă, sănătoasă, îi poate motiva pe elevi să se străduiască mai mult pentru a obține rezultate mai bune.

Oferă recompense! Oricărui om îi place să fie recompensat și oferindu-le elevilor șansa de a le câștiga este o modalitate extraordinară de a le spori motivația. Poate fi o celebrare a succesului cu gustări, vizionarea unui film sau chiar ceva foarte simplu cum ar fi un sticker sau un desen, recompense simple care le vor trezi elevilor dorința de a se strădui mai mult pentru a le obține. Atunci când stabilim aceste recompense e bine să ținem cont de personalitatea elevilor și de preferințele lor, pentru ca impactul să fie cel dorit, sau, de ce nu, să îi întrebăm pe ei ce își doresc.

Responsabilizează-ți elevii! Responsabilizarea elevilor și oferirea de sarcini acestora este o modalitate bună de a realiza coeziunea grupului și de a clădi o comunitate. Majoritatea elevilor vor vedea aceste responsabilități ca fiind un privilegiu și nu o povară și se vor strădui să împlinească așteptările. Este recomandat să se alterneze responsabilitățile, astfel încât fiecare elev să se simtă văzut și validat.

Oferă laude cu multă generozitate! Și adulții au nevoie să le fie recunoscute și laudate meritele, astfel că elevii nu fac excepție. Profesorii pot oferi elevilor un „boost” uriaș de motivare prin recompensarea publică, lauda pentru un lucru bine făcut și dând ca exemplu o sarcină realizată exemplar.

Încurajează autorefecția! Toți elevii vor să reușească, doar că nu știu cum să o facă. O metodă bună de a-i ajuta să reușească este să îi faci să se analizeze și să își identifice propriile puncte tari și puncte slabe. Funcționează mult mai bine atunci când ei sunt cei care le observă decât atunci când le sunt spuse, pentru că îi face conștienți și îi ajută să își stabilească obiective personale în învățare.

Ajută-ți elevii să își găsească motivația intrinsecă! Fie că este vorba despre faptul că găsesc materia interesantă, utilă, despre faptul că vor să urmeze o meserie, sau pur și simplu că îi ajută să iubească ceea ce învață, dezvoltarea motivației intrinseci este cel mai prețios cadou pe care li-l poți oferi!

Gestionează cu succes anxietatea elevilor! Atunci când nu reușesc să exceleze, sau nu pot termina o sarcină, nivelul de anxietate al elevilor crește. Motivează-i pe elevii care au tendința de a deveni anxioși prin a le spune că nerealizarea unei sarcini nu este sfârșitul lumii și încurajează-i să nu cedeze, chiar dacă rezultatul nu este cel așteptat.

Setează așteptări înalte dar realizabile! Trebuie să îi împingem pe elevi să își depășească limitele, să se ridice deasupra nivelului minim, pentru că ei nu o vor face singuri. Elevilor le place să fie provocați și se vor strădui să atingă așteptările noastre înalte atâta timp cât vor crede că aceste așteptări le sunt accesibile.

Oferă feedback pe procesul de învățare și oferă șanse de îmbunătățire! Elevii care au dificultăți în realizarea sarcinilor pot deveni dezamăgiți și se pot subestima, astfel scăzându-le motivația. De aceea este imperios necesar să se ofere feedback pe procesul de învățare, pentru ca elevul să știe exact unde a greșit și cum poate să facă mai bine data viitoare. Oferindu-le și o cale de urmat pentru a se descurca mai bine data viitoare îi poate face să își dorească să se descurce din ce în ce mai bine.

Înregistrează-le progresul! Poate fi greu pentru elevi să conștientizeze cât de mult au progresat, mai ales când materia învățată este grea. Înregistrarea progresului, fie ea colectivă sau individuală, poate fi de mare folos atât pentru profesori, cât și pentru elevi, oferind o modalitate vizuală de observare a progresului pe termen scurt și lung.

Fă ca lucrurile să fie amuzante! Este adevărat că nu toate orele pot fi sau trebuie să fie amuzante, însă, atunci când este posibil, fă ca învățarea să fie și amuzantă! Asta îi va face pe elevii care văd venirea la școală ca pe o corvoadă să realizeze că școala poate fi și un loc prietenos și distractiv.

Oferă oportunități pentru succes! Chiar și celor mai buni elevi le lipsește uneori motivarea dacă simt că se străduiesc în zadar sau că nu le sunt recunoscute meritele. Trebuie să ne asigurăm că toți elevii

au șansa să își demonstreze capacitățile , că se simt incluși și apreciați. Crearea acestor oportunități poate face o diferență enormă în parcursul unui elev și îi poate crește foarte mult motivația pentru învățare.

Și nu în ultimul rând: fii tu un exemplu de motivare și de entuziasm pentru elevii tăi! Cel mai bun mod de a-ți motiva elevii este acela de a împărtăși cu ei din entuziasmul tău și din propria motivare. Dacă ție îți place să predai și lor le va plăcea să învețe!

CULTIVAREA CREATIVITĂȚII ELEVILOR PRIN ORELE DE MATEMATICĂ

**p.i.p. Moraru Mihaela–Anișoara,
Școala Gimnazială „Ștefan cel Mare” Vaslui**

Fiecare disciplină de învățământ construiește logic și progresiv în structurile mentale ale elevului un sistem de cunoștințe științifice care să se apropie de logica științei respective.

Matematica este știința conceptelor celor mai abstracte, de o generalitate extremă, ținând seama de particularitățile psihice ale celor care învață.

Copiii de vârstă școlară mică se găsesc în stadiul operațiilor concrete. Ei învață prin intuiție și manipulare directă de obiecte concrete, iar activitatea matematică reproduce spațiul fizic în care aceștia se dezvoltă.

Prima condiție a receptării și învățării matematicii o reprezintă activarea atenției, deoarece fără ea nu poate exista un act de cunoaștere eficientă.

Capacitatea de concentrare, stabilitatea, volumul și distribuția sunt calități ale atenției care se manifestă în mod diferit de la o persoană la alta. În cadrul organizării și desfășurării activității ele sunt favorizate atât de condiții externe, cum ar fi: noutatea obiectelor, fenomenelor, situațiilor; intensitatea stimulilor (obiecte mari, culori vii); mișcarea, schimbarea, variația; cât și de condiții interne (factori interni) dintre care cel mai important este interesul (ceea ce interesează atrage cu ușurință atenția).

Prevenirea sau chiar diminuarea diferitelor forme ale neatenției în activitatea matematică la ciclul primar presupune utilizarea unor procedee eficiente: „grija de a da sarcini concrete, de a face ca fiecare elev să fie ocupat, apoi asigurarea unui conținut și a unor metode variate în cadrul lecției, și desfășurarea activității în ritm optim

Formarea noțiunilor matematice se realizează, la copii de vârstă școlară mică, prin ridicarea treptată către general și abstract, la niveluri succesive unde relația dintre concret și logic se modifică în direcția esențializării realității. De aceea operațiile logice trebuie cunoscute mai întâi în acțiunile concrete cu obiectele și apoi interiorizate ca structuri operatorii ale gândirii. În acest sens un rol important îl are percepția concretă a obiectelor, a materialului intuitiv și a operațiilor cu mulțimi concrete. La vârsta școlară mică percepția lucrurilor este globală, copilul întâmpină greutăți în a distinge esențialul de neesențial, fiind necesară folosirea unui material intuitiv variat pentru facilitarea sesizării aspectelor principale, insistând asupra esențialului și apoi remarcând particularitățile secundare.

Deci, învățarea este condiționată de o percepere inițială a materialului. Calitatea ei presupune înțelegerea acesteia, necesită memorarea achizițiilor, precum și stăpânirea operativă a materialului. Acesta trebuie perceput cât mai complet, pe bază de strategii perceptive elaborate și derulate logic. De asemenea, este necesară prezența a cât mai mulți analizatori, a atenției voluntare, intenționate, utilizarea diferențierii și a opunerii, a raportării întregului la parte și a părții la întreg.

În continuare intervine ca proces esențial gândirea prin realizarea actului înțelegerii, act care presupune prelucrări și sistematizări, realizarea de comenzi între cunoscut și necunoscut, între sistem și subsistem, și în final condensarea noilor cunoștințe percepute, prin integrarea logică în sistemele de informații sau operații deja existente.

Reușita la matematică a elevului din clasa I presupune capacitatea sa de a reprezenta mintal, de a imagina rezultatul unor acțiuni, adică de a anticipa prin reprezentarea desfășurarea unor situații simple. Gândirea îi dă posibilitatea să simplifice și să serieze obiectele după anumite criterii (culoare, formă, lungime, mărime, grosime) apoi să treacă la numerație în mod conceptual, să deprindă relațiile cantitative existente în seria numerică, fiecare număr devenind un element suficient de articulat al seriei. În acest mod, copilul ajunge să înțeleagă aspectul cantitativ, faptul că numărul obiectelor este o caracteristică independentă de așezarea lor în spațiu. El înțelege ordonarea crescătoare și descrescătoare, ceea ce îi permite construcția mintală a numerelor prin adăugarea succesivă a unei unități.

Dobândirea reversibilității gândirii are ca urmare conceptualizarea numărului și a operațiilor matematice care presupun gruparea operațiilor mintale corecte. Astfel, copilul înțelege că operația inversă adunării este scăderea, că opusul înmulțirii este împărțirea, înțelege în același timp reciprocitatea unor relații ca simetria sau compensarea unor modificări.

Mobilitatea și reversibilitatea operațiilor mintale sunt aplicabile la obiecte sau la imaginile lor mintale și nu la enunțuri verbale. Copilul de vârstă școlară mică va seria obiecte prezentate în dezordine înțelegând tranzitivitatea (dacă banana este mai grea decât mărul, iar mărul este mai greu de cât caisa, atunci banana este mai grea decât caisa). Dacă această sarcină este prezentată copilului pur ipotetic, eșecul este garantat până în jurul vârstei de 11-12 ani. Acțiunile mintale reversibile se coordonează în structuri operatorii de clase prin inversiune, și în structuri operatorii de operații prin reciprocitate. Dezvoltarea operațiilor concrete conduce la apariția cauzalității raționale și a previzibilității.

Încă din clasa I, pe baza teoriei mulțimilor a compunerii și a descompunerii numerelor se trece în mod rațional și eficient de la imaginația reproductivă la cea probabilistică, de la formele operațiilor mentale concrete la cele abstracte chiar dacă la această vârstă simbolurile nu se desprind de suporturile lor obiective.

De exemplu, în formarea conceptului de număr natural acțiunea precede intuiția, modelul didactic parcurgând etapele: „acțional-concretă (activități și acțiuni cum mulțimi de obiecte), imaginativ-concretă (schematizarea acțiunii și reprezentarea grafică a mulțimilor) și simbolică (traducerea simbolică a acțiunilor).

Activitățile pe care le desfășoară elevii cu mulțimi de obiecte îi pregătesc pentru înțelegerea esenței operațiilor de scădere și adunare. „Gândirea copilului va opera prin abstractizare, prin generalizare și prin analogie”. Formarea și însușirea noțiunii de adunare și scădere începe prin operații cu mulțimi de obiecte concrete uzuale-etapa perceptivă, trecându-se apoi la efectuarea de operații cu reprezentări ce au tendința de a generaliza-etapa reprezentărilor, pentru ca în final să se facă saltul la conceptul matematic de adunare, respectiv scădere.

Prin urmare, cele trei etape succesive (acțional-concretă, imaginativă-concretă și simbolică) fixează în planul conștiinței fiecărui elev un micromodel algoritmic ce îi va permite să înțeleagă operația de adunare când în locul unui termen este un simbol literar ($a+2=8$, $2+a=6$). Dacă micromodelul nu este fixat algoritmic, elevul rezolvă cerința exercițiului prin încercare-eroare sau pe cale probabilistică, dat fiind faptul că acțiunea mintală este formată.

În predarea și învățarea operației de înmulțire, intuiția nu mai are un rol predominant, deoarece elevii au dobândit cunoștințe și- au format priceperi și deprinderi în legături cu operația de adunare, pe baza căreia se învață înmulțirea. Cu toate acestea nu se poate renunța definitiv la folosirea mijloacelor intuitive. În predarea acestei operații, se reactualizează cunoștințele despre adunare, insistându-se pe adunarea repetată. Se explică și se indică elevilor că pentru adunările repetate se mai folosește și o altă serie ($4+4+4=4 \times 3 \rightarrow$ citind de 4 ori 3 sau de 3 ori 4), trecându-se astfel treapta la înmulțire, elevii ajungând să substituie o operație prin alta. Deoarece determinarea produsului a două numere cu ajutorul adunării repetate devine greoaie dacă numerele sunt mari, se va urmări aflarea rezultatelor prin gruparea factorilor și folosirea comutativității, trecându-se mai apoi la învățarea conștientă-memorarea înmulțirii cu fiecare număr în parte.

Predarea și învățarea împărțirii numerelor naturale trebuie desprinsă din situațiile practice de viață fiind astfel mai accesibilă copilului. De abia după ce ei și-au însușit conștient noțiunea de împărțire (în părți egale și prin cuprindere) se alcătuiește tabla împărțirii folosind legătura dintre înmulțire și împărțire. Acum copilul este capabil să trăiască reversibilitatea gândirii sub forma inversiunii. El are o putere de deducție imediată: efectuează cu ușurință raționamente de tipul dacă $3 \times 5 = 15$, atunci $15 : 5 = 3$, cu condiția să se sprijine pe obiecte concrete sau exemple.

Limbajul este însoțitor și mijlocitor caracteristic în orice achiziție umană. El constituie suportul necesar al reprezentărilor, al combinării lor inedite, facilitează analiza, desprinderea informațiilor semnificative și înlesnește formarea programului acțiunii care controlează execuția propriu-zisă a actului. Participarea limbajului este o condiție necesară, dar nu și suficientă pentru formarea deprinderii de calcul matematic „exercițiul, realizarea motorie repetată constituie condiția fundamentală.

Acțiunea externă, obiectuală, ce caracterizează studiul percepției mulțimii, a grupului de obiecte, precum și stadiul următor în care acțiunea este transpusă pe planul limbajului extern reprezintă etape ale trecerii acțiunii din planul exterior în planul interior, adică etape ale interiorizării acțiunii externe, materiale. Limbajul are un rol însemnat atât în planul percepției cât și în cel al transpunerii acțiunii pe planul reprezentării. Așa de exemplu, adunarea în centrul 0-10 se desfășoară la început pe planul acțiunii materiale, sub forma mișcării externe, deplasarea și adăugarea a unui grup de obiecte la altul, după care copilul le consideră împreună, pentru ca ulterior numărarea și adăugarea obiectelor să fie însoțite numai de mișcările privirii. Cu timpul însă, procesul își pierde treptat caracterul de acțiune externă cu obiectele și începe să se desfășoare pe planul limbajului extern fără să se mai sprijine pe obiecte. În cele din urmă ele se transpun pe planul limbajului intern, pe planul mintal propriu-zis în care operația se realizează ca act de gândire verbală. Astfel, limbajul matematic se introduce treptat, pe nesimțite și elevii îl utilizează fără greutate.

Cu toate că limbajul are o funcție importantă în cunoaștere, cunoașterea nu se realizează numai prin structurile lingvistice.

Memoria este prezentă în toate momentele actului învățării deoarece ea fixează informațiile sau operațiile existente inițial, permite actul înțelegerii și în final fixarea și păstrarea noilor achiziții.

Mai mult decât în cazul oricărei alte discipline școlare, „asimilarea unor noi cunoștințe de matematică se bazează pe experiența anterioară a copilului, pe actualizarea informațiilor de care acesta dispune, pe organizarea și recombinația unor elemente vechi” (Berar, 1991, p. 119), adică pe memorie.

O altă condiție importantă în asigurarea unei memorări voluntare și de lungă durată o reprezintă repetiția prin exercițiu.

Procesul învățării presupune și o cunoaștere frecventă a efectelor, a rezultatelor eforturilor de memorare, pentru a putea umple lacunele existente. Dacă elevului i se explică unde a greșit și este îndrumat corespunzător, el va reține mai ușor și va putea să recupereze lipsa unor cunoștințe.

Așadar, memoria are un rol important în însușirea cunoștințelor matematice, fără întipărire, păstrare, reproducere și chiar recunoaștere nu ar exista reprezentări și idei, iar percepțiile și senzațiile ar avea un nivel scăzut de dezvoltare.

Imaginația, „proces cognitiv complex de elaborare a unor imagini și proiecte noi” (Popescu-Neveanu, Crețu, 1995, p. 93) se bazează pe combinarea și transformarea experienței anterioare. Proprie numai omului, ea apare numai pe o anumită treaptă a dezvoltării sale psihice, când deja se pot manifesta alte procese și funcții psihice care pregătesc apariția ei: dezvoltarea reprezentărilor, achiziționarea limbajului, dezvoltarea inteligenței, îmbogățirea experienței de viață etc.

Ca și componentă, cea mai importantă, a creativității, imaginația are un rol important în rezolvarea și compunerea problemelor matematice. În această activitate însă nu se poate renunța totalmente la imaginația reproductivă în favoarea celei creative, deoarece fără înțelegerea unor relații mai abstracte, prin continuarea mintală a suportului imagistic n-ar fi posibilă emiterea unor ipoteze, inventarea unor noi căi și metode de rezolvare.

De exemplu, în activitatea de compunere a problemelor trebuie să se țină seama de posibilitatea elevilor, prin sarcini gradate, trecându-se treptat de la compunerea literară la cea îngrădită de anumite cerințe din ce în ce mai restrictive. Gândirea și imaginația elevilor se poate canaliza spre asociații din ce în ce mai puțin întâmplătoare prin indicații clare, exemple sugestive folosite ca modele, prin cerințe raționale.

Cultivarea imaginației elevilor în activitatea de rezolvare a problemelor se poate realiza prin procedee variate:

- complicarea problemei prin introducerea de noi date sau prin modificarea întrebării;
- rezolvarea problemei prin două sau mai multe procedee;
- scrierea rezolvării problemei într-o singură expresie;
- alegerea celei mai scurte și mai economicoase căi de rezolvare;
- determinarea schemei generale de rezolvare a problemelor care fac parte dintr-o anumită categorie și încadrarea sau nu a unei probleme într-o anumită categorie de probleme;
- transformarea problemelor compuse în exerciții astfel încât ordinea operațiilor să fie în succesiunea judecăților și a relațiilor corespunzătoare conținutului problemei;
- transformarea problemei compuse în exerciții cu paranteze care să indice ordinea operațiilor;
- transformarea și compunerea din 2-3 probleme simple a uneia compuse etc.” (Neacșu, 1998, p. 269-270).

Prin urmare, în însușirea matematicii o mare importanță prezintă modul în care s-au constituit bazele ei. Formarea conceptului de număr relevă o anumită latură a realității obiective, numărul reflectând relațiile cantitative ale lumii obiective. Desprinderea acestor relații presupune o activitate de abstractizare și generalizare complexă care se formează la copil treptat, în urma unui proces îndelungat de dezvoltare intelectual și prin intermediul creativității.

BIBLIOGRAFIE:

1. Neacșu, I. *Metode și tehnici de învățare eficientă*, București: Editura Militară, 1990;
2. Puiu, G. *Metode interactive de grup*, Editura Arves, Timișoara, 2012.

EVALUAREA ÎNTRE MODERN ȘI TRADIȚIONAL

**Prof. înv. primar Nistor Luminița Carmen,
Școala Gimnazială „Mihai Eminescu” sat Oșești**

Având în vedere că nici metodele clasice nu sunt lipsite de trăsături pozitive, pentru activizarea elevilor pot fi îmbinate în mod armonios metodele tradiționale cu cele moderne. Metodele sunt căile folosite cu scopul ca elevii să se formeze, atât prin activitatea îndrumată de învățători, cât și prin cea organizată independent și diferențiat.

Marea majoritate a metodelor de evaluare se bazează pe cooperare și activitate comună în rezolvarea unor sarcini de învățare. În acest sens, munca în grup este orientată mai ales spre aspectul social al învățării, urmărind dezvoltarea comportamentului social al elevului.

Metodele moderne de evaluare (complementare) folosite adecvat în actul didactic, duc la eficientizarea evaluării și creșterea motivației pentru învățare fiind în beneficiul copiilor, în pregătirea lor pentru etapele viitoare, în diminuarea anxietății din timpul examinărilor. Aplicarea lor determină solicitarea mecanismelor gândirii, inteligenței, imaginației și creativității. Ele sunt mijloace prin care se formează și se dezvoltă priceperile, deprinderile și capacitățile elevilor de a folosi roadele cunoașterii, transformând exteriorul în facilități interioare, formându-și caracterul și dezvoltându-și personalitatea.

Reușita acțiunii de evaluare depinde de o multitudine de factori și de îndeplinirea a numeroase cerințe. Se are în vedere, în primul rând, una din condițiile cele mai importante, și anume, necesitatea de a realiza activitatea de evaluare integrată organic în actul pedagogic însuși.

Ca în toate procesele concepute în viziune cibernetică, evaluarea reprezintă un act prin care se realizează ameliorarea permanentă a sistemului. În acest sens, evaluarea devine un moment al procesului ca atare, punctul de plecare în autoreglarea sistemului. În ultima analiză, ea constituie chiar una dintre condițiile desfășurării activității, principiul său de funcționare, determinând schimbări în obiectivele și în strategia folosită. În consecință, procesele de evaluare însoțesc permanent activitatea de învățământ și sunt menite să conducă, în final, la îmbunătățirea acestuia.

Dacă se va reține faptul că evaluarea vizează, atât rezultatele activității pedagogice (în raport cu starea de la intrarea în acest proces și cu referire la obiectivele urmărite), cât și strategia aplicată, se va înțelege că aceasta este implicată în întreaga desfășurare a acțiunii pedagogice. Ea privește sistemul întreg, vizând condițiile de desfășurare a activității (intrările, resursele folosite, normele de organizare), strategia umană, precum și rezultatele obținute.

În concluzie, în orice program educațional, evaluarea reprezintă o componentă esențială, aflată în interacțiune cu alte procese, cum sunt: planificarea, organizarea, conducerea activității, vizând relevarea posibilităților de perfecționare a programului. Ea este parte integrantă a acțiunii pedagogice și nu un proces complementar. Ca urmare, întreaga teorie asupra problemelor pe care le antrenează activitatea de evaluare a randamentului școlar se înscrie ca sistem de idei și tehnici, în teoria generală a educației.

Legătura intimă dintre aceste idei este atât de strânsă uneori, încât cu greu pot fi desprinse aspectele care vizează în exclusivitate actul de evaluare. În toate problemele esențiale care privesc acțiunea pedagogică: ce anume se predă, în ce scop, ce obiective sunt urmărite, ce schimbări în comportamentul elevilor trebuie produse, cum se asigură realizarea acestora, cum sunt observate și apreciate pe parcurs și în finalul unor etape mai importante, sunt prezente deopotrivă concepții, idei, strategii referitoare la teoria structurii sistemelor școlare, a conținutului activității de instruire și educare, a metodologiei didactice folosite, a sistemului de verificare și apreciere aplicat.

Deci, teoria evaluării este implicată în analiza secvențelor principale ale acțiunii pedagogice ca și a metodelor și mijloacelor folosite, în definirea obiectivelor pedagogice, în ordonarea conținutului ca și în bilanțurile efectuate asupra rezultatelor obținute. Concepută în acest fel, în condițiile integrării ei în activitatea însăși, evaluarea poate stimula considerabil munca celor antrenați în activitatea școlară. Unele elemente ale activității de învățare apar încă de la începutul predării. Chiar și simpla recepționare a informațiilor reprezintă prima etapă a învățării. În măsura în care elevul realizează înțelegerea, activitatea de învățare se conjugă tot mai mult cu cea de predare, atingând nivelul cel mai înalt atunci când elevii sunt solicitați să colaboreze cu învățătorul în analiza unor fenomene, elaborarea unor studii cognitive, efectuarea unor experiențe etc.

Același lucru se poate spune și despre evaluare. Fiecare pas de predare – învățare trebuie să se soldeze cu o achiziție, mai mare sau mai mică, un spor de cunoaștere, de trăiri, în general, cu un spor de experiență (cognitivă, afectivă, senzorio-motorie), care trebuie constatat și evaluat. Pentru ca activitatea didactică să urmeze un demers care să garanteze reușita, trebuie acordată o grijă deosebită conceperii secvențelor de instruire, urmărind conjugarea firească a elementelor de predare, cu cele de învățare, încheiate cu evaluarea.

BIBLIOGRAFIE:

1. Mușata Bocoș, Dana Jucan, (2017), *Teoria și metodologia instruirii. Teoria și metodologia evaluării*, Editura Paralela 45, Pitești;
2. Ioan Cerghit, (2008), *Sisteme de instruire alternative și complementare*, Editura Polirom, Iași.

FORME DE ORGANIZARE A ACTIVITĂȚII ELEVILOR ȘI DE ACTIVIZARE ÎN LECȚIA DE MATEMATICĂ

Înv. Palamiuc Daniela,
Școala Gimnazială Nr.1, Sat Văleni, Jud. Vaslui

În general, îmbinarea metodelor tradiționale cu cele moderne, imprimarea unui pronunțat caracter activ metodelor de învățământ este calea ce asigură realizarea obiectivelor perfecționării învățământului și selectarea metodelor didactice care să contribuie la antrenarea elevilor în activitatea școlară.

O metodă tradițională poate evolua spre modernitate, în măsura în care părțile ei componente îngăduie restructurări inedite sau când contextul aplicării acestei metode este cu totul nou. Desigur că în cazul acestor metode așa ceva devine posibil în cel de-al doilea caz, utilizându-le alături de alte metode sau mijloace tehnice moderne de instruire. Având în vedere finalitatea procesului de învățământ matematic și, în primul rând, latura sa formativă, este necesar ca toate metodele, separat sau îmbinat, să contribuie la realizarea cu succes atât a predării cât și a învățării matematicii, aceste metode dau un randament foarte bun, dacă învățătorul le îmbină și le folosește în mod creator.

Toți copiii au ceva de spus astăzi și vor avea o contribuție mâine în lumea adulților. Fiecare este caracterizat de un ritm și un stil de învățare.

O preocupare majoră a fiecăruia dintre noi este cunoașterea reală a individualității elevilor cu care lucrăm, fapt care conduce la o individualizare a acțiunilor pedagogice, la o tratare diferențiată a elevilor în funcție de posibilitățile și înclinațiile lor.

Pentru stimularea motivației la învățatură în cadrul orelor de matematică, am abordat în special activitatea diferențiată mergând până la individualizarea sarcinilor în funcție de particularitățile individuale. Sarcinile propuse spre rezolvare au fost concepute gradual din punct de vedere al dificultății, oferindu-i posibilitatea copilului să-și demonstreze capacitatea de progres cu fiecare pas rezolvat în cadrul sarcinilor propuse, ceea ce îi conferă mai multă siguranță și încredere în sine, motivându-l în vederea realizării pașilor următori.

Problema tratării diferențiate a elevilor conform particularităților de vârstă și individuale, a fost abordată, sub un aspect sau altul, de către toți marii practicieni din domeniul educației.

Tratarea diferențiată creează situații favorabile fiecărui elev, descoperind și stimulând interesele, aptitudinile și posibilitățile de afirmare ale individului. Egalitatea șanselor de formare presupune drepturi egale de învățatură, unitatea obiectivelor, finalităților și scopurilor învățaturii, dar nu reprezintă identitatea identitatea sau uniformitatea de tratament didactic. Diferențierea vizează tehnologia didactică, diferențierea sarcinilor de muncă independentă în clasă sau acasă, stimularea inițiativelor și intereselor personale ale elevilor.

Distingem trei moduri de organizare și desfășurare a activității de învățare: **activitatea frontală, pe grupe** sau pe echipe și **individuală**.

Activitatea frontală - se bazează pe principiul tratării nediferențiate, a muncii egale cu toți elevii din aceeași clasă. Profesorul are rolul principal, organizează, conduce și dirijează activitatea elevilor. Predominantă este activitatea profesorului bazată exclusiv pe expunere, pe transmitere de cunoștințe unei clase întregi de elevi. Reduce învățarea la achiziționarea pasivă de cunoștințe și limitează foarte mult activitatea colectivă propriu zisă. Elevii execută în același timp și în același sistem, aceleași sarcini, dar fiecare lucrează strict individual, fără a se stabili legături de interdependentă între ei. Comunicarea între colegi și posibila învățare prin cooperare sunt reduse la maximum, ele având loc numai în afara predării, în pauze și în timpul liber.

Activitatea frontală cu întreaga clasă este cerută pe de o parte de caracterul de masă al învățătorului, pe de altă parte de virtuțile educative ale colectivului.

Activitatea în grup sau în echipă, forma cea mai nouă în practica școlară, constă în efectuarea unor sarcini comune sau diferite de către colective de 3-5 elevi. Ea ocupă o poziție intermediară între activitatea frontală și cea individuală, nivelul și eficiența ei depinde de pregătirea pe care o au elevii de a lucra atât în colectiv cât și individual.

Munca în grup trebuie proiectată, organizată, condusă și evaluată de cadrele didactice, presupunând:

- analiza temei și a sarcinii de instruire sau autoinstruire;
- împărțirea sarcinilor pe membrii grupului;
- documentarea asupra temelor prin cercetarea diferitelor surse;
- emiterea unor ipoteze și opinii asupra rezultatelor probabile;
- efectuarea de investigații practic-aplicative sau teoretice;
- consemnarea rezultatelor obținute;
- interpretarea rezultatelor obținute;
- întocmirea referatului final;
- aprecierea și evaluarea rezultatelor.

Este important ca forma competitivă de lucru să fie îmbinată cu cea cooperativă, de ajutor reciproc, astfel încât să se dezvolte și să exerseze la elevi simțul responsabilității, atât pentru munca proprie, cât și cea a colegilor din grupa de lucru.

Organizarea în binom (perechi) alcătuite fie de profesor, fie de elevi în mod aleatoriu, după anumite preferințe sau după criterii bine precizate.

Organizarea combinată a activității elevilor se referă la îmbinarea celor prezentate mai sus, în funcție de obiectivele operaționale urmărite și caracteristicile concrete ale contextelor educaționale.

Activitățile individuale cuprind studiul individual, efectuarea temelor pentru acasă, studiul în bibliotecă, lectura suplimentară și de completare, întocmirea de proiecte, referate, desene, scheme, alte lucrări scrise, comunicări științifice, alte proiecte practice. - pun accentul pe munca independentă, fără supraveghere directă și consultantă din partea profesorului - există mai multe variante de organizare individuală a activității elevilor: cu sarcini de instruire comune pentru toți elevii, cu teme diferențiate pe grupe de nivel, cu teme diferite pentru fiecare elev. În acest ultim caz, activitatea se numește individualizată sau personalizată, pentru că ține cont de particularitățile fizice și psihice ale fiecărui elev, de nivelul pregătirii sale, aptitudinile lui, de nevoile lui educaționale. Profesorul va organiza activitățile didactice astfel încât să sporească șansele de reușită a atingerii obiectivelor propuse, adoptând o varietate de activități la specificul și potențialul elevilor.

Activitatea individuală înlesnește fiecărui elev realizarea unei sarcini didactice, independent de colegii săi, beneficiind mai mult sau mai puțin de ajutorul învățătorului. Ea asigură antrenarea elevilor la un efort propriu. Activitatea independentă se poate realiza în diferite moduri: activitățile cu teme comune pentru toți elevii clasei, cu teme diferențiate pe grupe de nivel sau cu teme diferențiate pe grupe de nivel sau cu teme diferențiate pentru fiecare elev.

Activitate independentă pe grupe omogene se caracterizează prin:

- sarcini diferențiate ca obiective, conținut și mod de realizare;
- elevii rezolvă independent;
- formulează răspunsuri individuale;
- învățătorul îndrumă și apreciază răspunsurile finale.

Jocurile didactice oferă un cadru propice pentru învățarea activă, participativă, stimulând inițiativa și creativitatea elevilor. Jocurile didactice pot fi folosite în diferite momente ale lecției și urmărind diferite scopuri: unele în formarea numărului natural, altele în legătură cu șirul numerelor naturale sau jocuri didactice în predarea operațiilor aritmetice.

O altă activitate diferențiată este **tema pentru acasă**. Am aplicat teme diferențiate cu ajutorul fișelor de lucru pe grupe omogene și individual. În acest scop teme care urmau să fie efectuate le-am

diferențiat sub aspectul conținutului, volumului, efortului intelectual și timpului de efectuare. Temele pentru acasă trebuie să fie dozate în așa fel încât să nu depășească puterea de muncă și de înțelegere a copiilor și mai ales să nu le ocupe mult timp. Ea poate să fie diferențiată ori de câte ori este posibil sau necesar, să fie controlată permanent și minuțios, să cuprindă ceea ce au învățat, ce au înțeles, nu exerciții pe care nu le pot rezolva.

BIBLIOGRAFIE:

1. Roșu Mihail, 2017, *Elemente de matematică pentru profesorii din învățământul primar*, Editura Aramis, București, pagina 28;
2. Neacșu I., 2006, *Didactica matematicii în învățământul primar (Ghid practic)*, Editura Aiu PrintEd, Craiova, pagina 36.

EXCURSIA DE STUDIU- ACTIVITATE EXTRAȘCOLARĂ CU MULTIPLE VALENȚE EDUCATIVE

**p.i.p. Popa Luminița,
Școala Gimnazială „Mihai Eminescu” Vaslui**

Excursia este una dintre cele mai atractive, plăcute și utile activități de recreere și odihnă activă, facilitând contactul direct cu mediul.

Excursia de studiu are ca scop principal lărgirea orizontului didactic, realizând de asemenea legătura dintre teorie și practică. Etapele ce trebuie parcurse pentru organizarea acestei activități, urmăresc în general, structura oricărui tip de excursie, dar importanța majoră o are etapa pregătitoare, organizatorică, de pregătire a colectivului de elevi pentru a fi capabili să realizeze obiectivele propuse pe parcursul activității.

Prin formele de organizare a activității didactice la clasă și în afara clasei, se urmărește sincronizarea învățământului geografic cu cerințele sociale actuale și viitoare.

Educarea tinerilor prin geografie trebuie să contribuie la înțelegerea impactului dintre comportamentele individului și mediul din care provine sau în care acesta evoluează.

Excursia este o călătorie de cel puțin o zi, efectuată în afara localității de reședință, cu un mijloc de transport, având ca scop recreerea, vizitarea, informarea, studiul.

În funcție de conținut, identificăm mai multe categorii de excursii:

- excursii pentru cunoașterea componentelor naturale ale peisajului geografic;
- excursii pentru cunoașterea anumitor obiective social-economice și culturale din peisajul geografic;
- excursii cu obiective mixte.

Excursia de studiu urmărește observarea și analizarea unor aspecte care vor fi întâlnite pe parcurs, culegerea unor date și informații care vor fi apoi prelucrate.

Stabilirea atenției la obiectivele este foarte importantă. Trebuie stimulată dorința și curiozitatea elevilor de a descoperi noi fenomene și elemente, dar și dorința de călătorie în scopul cunoașterii și, nu în ultimul rând, crearea unui suport informativ-educativ pe plan ecologic, pentru protecția mediului.

Această formă de excursie are ca scop principal lărgirea orizontului didactic, realizând de asemenea legătura dintre teorie și practică. Acest tip de activitate anticipează întuirea, cunoașterea generală, ușurând succesul învățării. Are avantajul de a facilita observarea elementelor mediului în ansamblul lor, cu interrelațiile specifice, ușurând deducerea cauzelor care le-au generat.

O excursie geografică impune o mare responsabilitate din partea celui care o organizează. De aceea, conținutul trebuie ales cu grijă, bine corelat cu scopul și obiectivele; perioada să fie

corespunzătoare unei bune desfășurări a activității. Pentru aceasta, excursia trebuie organizată după un plan bine stabilit, care să parcurgă mai multe etape.

Etapele excursiei de studiu urmăresc, în general, structura oricărui tip de excursie, dar o importanță deosebită o are **prima etapă**, care constă în pregătirea teoretică.

- Acum se alege itinerariul, care să cuprindă aspecte semnificative ale elementelor ce vor fi analizate. Se încearcă, pe cât posibil, alegerea celei mai reprezentative zone.
- Se specifică obiectivele principale, dar nu se ignoră nici un aspect care ar putea consolida cunoștințele dobândite anterior.(ex. – Elemente despre căi de comunicație: șosea modernizată, autostradă; cale ferată—electrificată sau simplă; drum forestier, potecă, pod viaduct, funicular. La acestea se adaugă informații legate de împărțirea administrativă, obiectivele culturale, social-istorice și elemente etnofolclorice specifice zonei în care se desfășoară excursia de studiu) .
- Se stabilesc punctele de aplicație practică și activitățile specifice fiecărei opriri.
- Se realizează o bună documentație bibliografică, pentru că, indiferent că la fața locului este ghid sau nu, cadrul didactic este coordonatorul activității și trebuie să ofere explicația științifică .
- Se analizează costul excursiei și se întocmește dosarul cu actele și aprobările necesare oricărei excursii.

Un aspect important al excursiei de studiu, care o deosebește puțin de alte forme de organizare asemănătoare, îl constituie pregătirea colectivului de elevi. De organizarea și implicarea acestora depinde eficiența și siguranța acestui tip de activitate. Pentru că se presupune că, oricât vom reduce numărul obiectivelor, aspectele ce nu trebuie neglijate sunt multiple, dar și pentru a responsabiliza elevii și a-i introduce în atmosfera de lucru, aceștia vor fi împărțiți în mai multe echipe de lucru. Fiecare echipă va avea sarcini precise, dinainte stabilite. Astfel organizați scopul excursiei va putea fi realizat cu mai multă ușurință. Elevii vor conștientiza mai ușor obiectivele urmărite. Ei vor fi dotați cu materialul necesar culegerii de date, fără a se încălca cu obiecte inutile, ce determină îngreunarea bagajului și vor privi totul ca pe o joacă.

1. **Echipa organizatorilor colectivului** (2-3 elevi) având ca sarcini supravegherea colegilor în timpul repausurilor, respectarea regulilor de circulație, gruparea elevilor pentru vizite și menținerea curățeniei.
2. **Echipa sanitarilor** (2-3 elevi) va procura și folosi în caz de nevoie o trusă de prim-ajutor. Tot ei vor fi aceia care au în vedere curățenia în autocar.
3. **Echipa geografilor** va cuprinde cei mai mulți elevi. Ei vor avea misiunea de a se documenta înaintea excursiei. Aceștia vor culege material pe tot parcursul etapei. Vor putea, de asemenea să prezinte unele informații despre elemente ale cadrului natural, obiective economice sau surse de poluare, ușurând observarea materialului de studiat. Tot ei vor colecta material de studiu(roci, ilustrate, mostre de sol) .
4. **Echipa istoricilor** (3-4 elevi) va face prezentarea istoricului principalelor localități și obiectivelor istorice.
5. Nu trebuie să uităm **echipa fotoreporterilor**, cea a **literaților**, **sportivilor** sau **desenatorilor**. Fiecare dintre aceștia vor contribui la buna însușire a materialului de studiat.
6. Un rol important îl vor avea **biologii** care trebuie să colecteze plante, fructe de pădure.

Cea de-a doua etapă - desfășurarea propriu-zisă a excursiei, ține mult de experiența, dar și creativitatea cadrului didactic. Acesta va face ca totul să pară mai ușor, indiferent dacă va lucra cu elevi de clasele I-IV, pentru care va fi mai greu să intre în atmosfera de studiu, sau cu elevi de clasele mari, gimnaziu și liceu. Pe tot parcursul se menține însă buna dispoziție, caracteristica ieșirii din spațiul convențional al clasei.

Tot materialul cules va fi etichetat și grupat. Se pot face schițe și se iau notițe.

Chiar dacă scopul excursie este unul de studiu se insistă pe consolidarea cunoștințelor dobândite anterior și integrarea acestora într-un sistem relațional.

De obicei, excursia de studiu, se organizează la începutul unei teme, capitol, extinzând aria pe care o poate acoperi o drumeție. Poate fi planificată la începutul anului școlar, urmărind pregătirea inițială a elevilor, dar și cunoaștere reciprocă cu cadrul didactic. Ajută la formarea stilului de muncă pe echipe, trezește interesul față de conținuturi și familiarizează elevii cu stilul (poate nou) al cadrului didactic. Desfășurarea activității se va face la sfârșit de săptămână pentru a avea suficient timp la dispoziție și pentru a îmbina utilul cu plăcutul.

Putem exemplifica:

La casa a IV-a, studiind APELE, se poate realiza o excursie de studiu în județ. Pentru studiu se poate alege râul Prut.

- Se alege itinerariul care să cuprindă cât mai multe elemente geografice de observat. Luând în discuție râul Prut, vor putea fi analizate elementele de hidrografie: izvor, pârâu, râu, mal stâng-drept, lățime, adâncime, afluent, confluent, viteză de scurgere, straturi de roci permeabile și impermeabile. Se pot observa: bălți, mlaștini, ca forme de apă stătătoare, cu vegetație și faună specifice. În același timp, traseul ales oferă posibilitatea consolidării cunoștințelor din capitolul anterior, legate de relief: câmpie, movilă, deal, luncă, depresiune, dună, munte; de orientarea geografică.

Anterior desfășurării excursiei, cadrul didactic poate lua legătura cu localnicii care posedă terenuri agricole în zonă, în preajma râurilor și se aduce în discuție creșterea nivelului apelor și posibilele inundații.

Cea de-a treia etapă constă în prelucrarea materialului cules. Se desfășoară în sala de clasă, după încheierea excursiei.

Se reconstituie traseul pe zile, dacă este cazul, în funcție de obiective. Se cumulează materialele culese de fiecare echipă și se analizează în ansamblu. Se revăd notițele și se completează cu ajutorul întrebărilor. Se ordonează eșantioanele de roci, fructe, ramuri, frunze. Se ordonează fotografiile. Dacă este posibil se vizionează înregistrările.

Pe harta fizică, care a însoțit excursia și pe care este marcat traseul cu o bandă colorată, se marchează punctele de lucru de pe parcursul excursiei; obiectivele principale (în funcție de scopul urmărit) pot fi ilustrate cu o fotografie reprezentativă.

Deși a fost o excursie de studiu materialul cules poate fi valorificat prin realizarea unor panouri informative, sau panouri cu fotografii de grup ale elevilor. Acestea din urmă au, pe lângă scopul ilustrativ și unul educativ de popularizare a acțiunii pentru trezirea interesului elevilor pentru geografie și pentru cunoașterea patriei. Nu trebuie uitat faptul că orice excursie reconstituie și un mijloc important de călire a organismului și de unitate a colectivului.

De asemenea, se pot organiza concursuri, portofolii ale elevilor și materiale didactice pentru cabinetul de geografie.

În concluzie, putem afirma, că pe teren, în comparație cu sala de clasă, conținutul informativ al lecției are o arie mai vastă de cuprindere a elementelor adiacente care definesc categoria de noțiuni propusă în studiu.

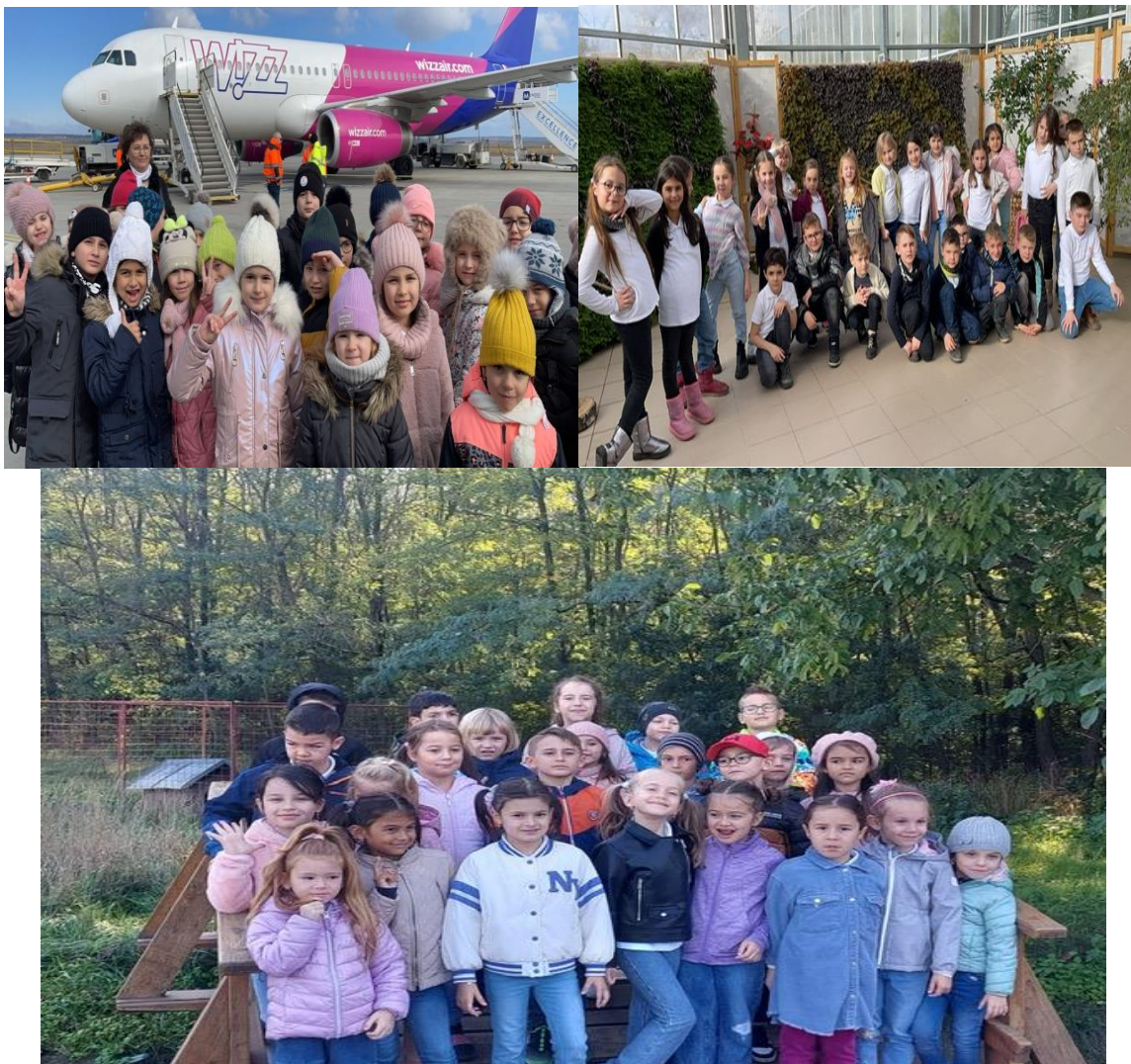
O excursie temeinic organizată, cu o temă bine stabilită, deschide elevului posibilități variate de observare și cunoaștere; el capătă deprinderi practice utile, care-i pot servi apoi și în viață, fără să mai vorbim de faptul că rămâne cu puternice amintiri, pe care nu le uită așa de ușor. Tocmai din acest motiv, o excursie școlară se deosebește de una turistică. Excursiile sunt întotdeauna prilej de bucurie, de relaxare, de cunoaștere, și de aceea elevii sunt încântați de organizarea lor. De asemenea, reprezintă un prilej de a cunoaște alte dimensiuni ale educației copilului, de manifestare psihică și de adâncire a relațiilor elev-elev, elev-educator, elev-educator-părinte.

Cadrul didactic însoțitor are, în excursie, numeroase posibilități de a traduce în viață sarcinile procesului instructiv-educativ. Datorită faptului că este poate mai apropiat de elev decât în școală, reușește să-l cunoască mai bine în toate manifestările lui și ca atare să poată realiza mai fructuos sarcinile educației morale.

Excursia și drumeția contribuie într-o mai largă măsură și la educația estetică a elevilor, constituie un prilej de stimulare a creației artistice, de cunoaștere a obiceiurilor și tradițiilor, etc.

BIBLIOGRAFIE:

1. Dulamă Maria Eliza, *Didactica Geografică*, Ed. Clusiuni, Cluj-Napoca, 1996;
2. Joița Elena, *Didactica aplicată în învățământul primar*, Ed. Gheorghe Alexandru, 1994;
3. Nicolae Ilinca, *Didactica Geografică*, Ed. Corint, București, 2002;
4. Onoriu Dăneș, M. Enache, E. Olănescu, *Metodica predării geografiei clasele V-VIII*, EDP, București, 1984;
5. Tomescu Viorica, Popa Florentina, Gheorghe Al., Stan L., *Metodica predării geografiei și științelor naturii în ciclul primar*, Ed. „Gheorghe Alexandru”, Craiova, 2001.

STIMULAREA GUSTULUI PENTRU LECTURĂ LA ȘCOLARUL MIC

prof. înv. primar Raizu Alina-Nadia,
Școala Gimnazială „Ștefan cel Mare” Vaslui

Importanța lecturii este evidentă și mereu actuală. Lectura este un instrument care dezvoltă posibilitatea de comunicare între oameni, făcându-se ecoul capacităților de gândire și limbaj. Lectura elevilor este un act intelectual esențial, care trebuie îndrumat și supravegheat de școală și familie.

Aspecte educative pe care le implică lectura:

- aspectul cognitiv*: prin lectură elevii își îmbogățesc cunoștințele despre lume, despre realitate;
- aspectul educativ*: lectura contribuie esențial la educarea copiilor în dimensiunile etice și estetice;
- aspectul formativ* constă în faptul că lectura are drept consecință formarea și consolidarea deprinderilor de muncă intelectuală, dezvoltarea gândirii, a imaginației, a capacității de exprimare corectă și expresivă.

Lectura cărților constituie o activitate fundamentală pentru întreținerea condiției intelectuale, îmbogățirea cunoștințelor și a limbajului, pentru cunoașterea indirectă a diferitelor universuri și realități.

Unul din obiectivele fundamentale ale limbii române, ca disciplină școlară la clasele mici, o constituie formarea și cultivarea gustului pentru citit, pentru lectură, iar cartea trebuie să devină *prietenul* nedespărțit. (I. Șerdean, manual *Metodica predării limbii și literaturii române la clasele I-IV*, pag.174)

Cititul este o abilitate foarte importantă pe care trebuie s-o învețe copiii noștri, este necesar nu doar pentru a supraviețui în lumea școlii sau a universității, ci și ca adult. Abilitatea de a învăța despre subiecte noi și de a găsi informații utile depinde de abilitatea de a citi și a analiza materialul citit.

S-a prezis, la un moment dat, sfârșitul cuvântului tipărit. Dimpotrivă, internetul a făcut cititul, pentru mulți dintre noi, o parte și mai importantă din viața noastră. Internetul în sine este o uriașă sursă de informații și divertisment, bazată pe umilul cuvânt scris. Pentru a utiliza internetul în mod eficient, pentru a evalua corect valoarea informațiilor de pe web, capacitatea de a citi și gândi critic este vitală.

O metodă foarte bună pentru stimularea interesului pentru carte la școlarii mici este să li se citească (educatori, părinți, frați mai mari) Astfel, ei pot să învețe să aprecieze cărțile, magia unei povești frumoase, și vor începe să iubească și ei cărțile și, mai apoi, cititul. Vor conștientiza că o carte poate fi o aventură palpitantă, o adevărată plăcere, și că imaginația îi va purta pe tărâmurii necunoscute, unde vor întâlni personaje noi și situații speciale.

Copiii cărora li se citește de mici vor învăța să fie ei înșiși buni cititori. Cu cât li se citește mai mult, cu atât sunt mai interesați să învețe să citească. Important este ca oricare copil să ajungă să deschidă o carte de plăcere, singur, fără să-i spună părintele și fără să i se spună de la școală.

Succesul la școală și, mai târziu, în viață, începe acasă cu cele 20 de minute de lectură zilnică împreună cu copilul. Copiii cărora li se citește începând de la vârste mici vor învăța să citească mai ușor și mai repede decât cei cărora nu li s-a citit. Este cea mai ușoară și mai puțin costisitoare metodă prin care îi putem ajuta să aibă succes la școală. Este unul dintre cele mai importante lucruri pe care le putem face ca părinți/educatori. Copiii învață să citească abia la școală, dar, de multe ori, asociază cititul cu lecțiile și nu cu o activitate distractivă. De departe, cea mai eficientă metodă de a-i încuraja pe copii să iubească cărțile și cititul este să le citim de mici, și, cu cât începem mai devreme, cu atât șansele de succes sunt mai mari.

Cititul zilnic copiilor:

- ajută la crearea dorinței de cunoaștere și de a învăța pentru tot restul vieții.
- ajută la dezvoltarea capacității de exprimare, a memoriei și a creativității
- îi expune pe copii la cuvinte noi și îi învață structura gramaticală corectă a limbii
- îi ajută să învețe să gândească și îmbunătățește capacitatea de concentrare
- îi învață valori morale

- contribuie la crearea unei relații strânse între copii și adulți
- îi ajută să învețe mai ușor și să aibă succes la școală
- previne excesul de televizor sau calculator

Cu toată amploarea pe care au luat-o mijloacele audio-vizuale în difuzarea culturii, cartea și lectura ei rămân calea cea mai sigură pentru formarea culturii generale, pentru formarea personalității cititorului.

În urmă cu sute de ani, Miron Costin spunea: „că nu iaște mai frumoasă și mai de folos în toată viața omului zăbavă decât cetitul cărților”, realizând o caracterizare metaforică atât de izbutită a lecturii în viața omului.

Lectura este un instrument care dezvoltă posibilitățile de comunicare între oameni, făcându-se ecoul capacităților de gândire și limbaj; un instrument dintre cele mai prețioase ale activității intelectuale și de petrecere minunată a timpului liber; de cantitatea și calitatea lecturii depinzând armonizarea personalității umane.

Importanța lecturii constă în faptul că ea contribuie la îmbogățirea și dezvoltarea cunoștințelor elevilor, la formarea gustului pentru citire independentă, la dezvoltarea vocabularului elevilor, la formarea unei atitudini pozitive.

Perioada de formare a gustului pentru lectură coincide cu cea în care se pun bazele citirii, clasele I-IV. De aceea, învățătorul trebuie să aplice și să cunoască modalitățile cele mai eficiente de formare a gustului pentru lectură, încă din clasa I.

În primul rând, el trebuie să asigure tuturor copiilor posibilitatea de a-și însuși tehnica citirii corecte, rapide, conștiente și fluente. De asemenea, să-i obișnuiască pe elevi să lucreze cu cartea, să se orienteze în textul citit, să utilizeze dicționarele, fișele de lectură, fișele cu citate etc.

Lecturile selectate pentru școlarii mici sunt cele create de marea literatură clasică și populară care, chiar dacă nu au fost destinate copiilor, sunt accesibile acestora sau lecturile care se adresează direct copiilor, cum ar fi: „Povești” de Ion Creangă, „Basmе” de P. Ispirescu, unele povești ale lui M. Sadoveanu („Dumbrava minunată”, „Făt Frumos”) și ale lui E. Gârleanu („Din lumea celor care nu cuvântă”). Din cărți elevii află lucruri interesante despre mediul înconjurător, despre viața oamenilor și a animalelor, despre trecutul istoric al poporului, despre muncă și profesii, educație cultural – artistică și moral religioasă.

La această vârstă, lectura lasă impresii deosebit de vii care pot determina atitudinea și comportamentul viitor al copilului. De aceea, încă din clasele primare, este necesar să cunoaștem ce și cât citesc copiii, respectând particularitățile lor de vârstă.

Recomandarea lecturii o fac învățătorul, părinții și bibliotecarul școlii, ținând seama de gusturile și interesul elevilor la această vârstă. Lectura recomandată nu trebuie să fie percepută de școlari ca o obligație obositoare, deoarece va fi privită și tratată ca atare.

Elevul trebuie învățat să rețină titlul cărții, să poată răspundă mai mult sau mai puțin dezvoltat la întrebările învățătorului, să recunoască o lectură după un fragment din ea sau după ilustrații, să ordoneze ilustrații în legătură de o lectură, să participe la concursuri, să adopte o atitudine și un comportament adecvat. Învățătorul trebuie să transforme elevul din ascultător pasiv în cititor activ care să-și procure singur bucuria lecturii.

În practica școlară se pot folosi o multitudine de forme care să trezească interesul pentru lectură, să-l dezvolte și să-l mențină.

Una dintre cele mai utilizate tehnici în scopul dezvoltării la elevi a gustului pentru lectură este citirea expresivă de către învățător a unor texte accesibile vârstei, dar neapărat interesante.

Se pot face audiții ale unor CD-uri cu povești sau poezii citite (recitate) de actori consacrați, vizionarea unor spectacole de păpuși, teatru, film.

Un alt mijloc ar putea fi povestirea realizată de învățător sau în cazul unei lecturi citite de elevi începută de acesta și terminată de ei. Povestirea realizată de copii îi îndeamnă pe ceilalți colegi să citească și ei lecturile ascultate.

O metodă care asigură creșterea interesului este citirea fragmentată sau întreruptă în momentul cel mai interesant și solicitarea copiilor să continue ei lectura.

Alte metode pentru trezirea gustului pentru citit și lectură ar putea fi notițele cu privire la cărțile citite, mai întâi doar titlul și autorul, însoțite de desen care să sintetizeze conținutul, mai târziu cu notarea pe scurt a conținutului, a unor fragmente, expresii sau cuvinte care le-au plăcut mai mult.

Pot fi folosite și fișele cu citate, dar în cadrul claselor a III-a, a IV-a, acestea putând fi utilizate în orele de limbă și literatură română în special la compuneri.

Se poate recurge, de asemenea, la citirea selectivă din operele unor scriitori de valoare, accesibile vârstei copiilor sau la expozițiile carte, lansare de carte.

O metodă extrem de interesantă și atractivă poate fi șezătoarea literară unde copiii pot povesti, spune ghicitori, prezintă dramatizări, întrecându-se în interpretare frumoasă. Dramatizările sunt mult agreate de copii deoarece se pot identifica cu eroii poveștilor pe care le citesc.

Uneori chiar elevii pot recomanda anumite lecturi. Această formă de stimulare a celor mai buni cititori prin prezentarea lor în fața clasei trezește și în ceilalți elevi dorința de a citi mai bine printre a fi ales ca prezentator.

De o mare importanță în educarea gustului pentru lectură este colaborarea învățătorului cu familiile elevilor pentru a realiza o îndrumare corectă și în afara școlii, cu bibliotecile școlare pentru a oferi elevilor cărți potrivite vârstei, atractive, valoroase din punct de vedere literar.

Cu cât vor citi mai mult, cu atât vor înțelege copiii că mare e puterea cărții, că acest minunat ospăț al gândurilor la care este invitat în timpul liber, este un prieten în compania căruia niciodată nu este sigur.

Cartea – nu face zgomot, nu se supără că o ții prea mult sub ochii tăi, nici nervi nu face dacă o părăsești. Ea te face să vibrezi la ceea ce nu-ți oferă viața, îți lasă răgaz să meditezi, te urmărește cu stăruință în gând, te recheamă insistent să o iei dacă a fost bine, dacă ți-a plăcut.

Cartea e darnică pentru oricine.

BIBLIOGRAFIE:

1. Nuță, S., *Metodica predării limbii române în clasele primare*, Ed. Aramis, București, 2000;
2. Șincan, E., *Îndrumător pentru învățători, părinți și copii*, Ed. Gh. Alexandrescu, Craiova, 1993.

COMBATEREA VIOLENȚEI ÎN ȘCOALA PRIMARĂ

**Înv. Rogojină Elena,
Școala Gimnazială Nr. 1 Sat Văleni, Jud. Vaslui**

Școala românească se confruntă în prezent cu probleme din ce în ce mai dificile privind comportamentul violent al elevilor. Generațiile tinere, în devenirea lor, sunt expuse unei alunecări spre conduite deviante. Libertatea individuală este uneori greșit înțeleasă atât de elevi, cât și de părinții acestora sau de profesori, iar acest lucru nu face decât să crească gradul de violență în școală.

Ca să putem preîntâmpina un comportament violent în școală, trebuie mai întâi să înțelegem conceptul de violență, să identificăm cauzele acesteia și în final să concepem măsurile de combatere și prevenire a violenței.

Între violență și agresivitate există deosebiri. Termenul de *agresivitate* vine din limba latină, *adgradior* însemnând *a merge către* și a evoluat în *agredire*, care înseamnă *a merge către... cu un spirit belicos, cu tendința de a ataca*. În sens etimologic, noțiunea de agresivitate trimite la o potențialitate individuală, la capacitatea de a înfrunta un obstacol, de a se confrunta cu altul și a nu da înapoi în caz de dificultate. Agresivitatea reprezintă potențialitatea ce permite dirijarea acțiunii și ține de gândire și analiză, fiind intrinsecă. Noțiunea de *violență* este discutată în relație cu cea de agresivitate. Rădăcina latină a termenului *violență* este *vis*, care înseamnă *forță* și care trimite la ideea de putere, de dominație,

de utilizare a superiorității fizice, deci a forței, asupra altuia. Violența este acțiunea în sine, dezorganizarea brutală a personalității sau a colectivității și afectează atât individul cât și mediul în care acesta se manifestă.

În mediul școlar putem identifica mai multe tipuri de violență: violența fizică, violența materială și violența psihică.

Violența fizică se concretizează prin lovirea elevilor, prin vătămarea fizică a acestora, prin depozitarea prin forță de bunurile deținute. Violența materială sau economică se răsfrânge asupra obiectelor din jur, asupra mobilierului școlar sau a bunurilor altor persoane (distrugerea rechizitelor colegilor, a ghiozdanului etc). Violența psihică are ca efect formarea complexelor de inferioritate la persoana agresată și se manifestă prin verbalizare, atitudini de respingere, izolare.

Care sunt însă cauzele care determină comportamentul violent în rândul școlarilor?

Din păcate, în unele familii copiii sunt martori ai violenței domestice, iar ei își vor însuși în mod inconștient actele de violență ale adulților, fiind la vârsta la care își aleg un model comportamental. Convins de corectitudinea acestor comportamente observate, copilul le va pune în practică, reproducându-le în interacțiunea cu grădinița, grupul de prieteni sau școală. Violența nu este ereditară, dar este contagioasă.

Provenind din medii sociale diferite, în clasele primare școlarii vor avea tendința de a-i exclude pe cei minoritari, cauzând astfel forme de violență. Sunt elevi care, având părinții plecați la muncă în străinătate, tânjesec după afecțiune, iar o respingere din partea colectivului de elevi nu ar face decât să îi dezvolte un comportament agresiv. Tot în ciclul primar se formează sau se dezvoltă dorința copilului de a se evidenția, de a fi popular sau în centrul atenției. Dacă în acest scop nu îl ajută performanțele la învățătură, elevul va încerca să devină lider prin orice alte metode, apelând sau instigând la violență.

O deosebită influență asupra comportamentului copilului o are contactul acestuia cu televizorul. Filmele de desene animate sau cele pentru copii, care au ca personaje principale tot copii, abundă în scene violente sau cu un limbaj licențios. Familia permite copilului acest contact neexplicându-i ceea ce este etic și ceea ce constituie o abatere gravă de la normele sociale și civice. Astfel, el își va însuși comportamente inadecvate vârstei, comportamente negative, deoarece familia nu s-a implicat în dezvoltarea capacității de a separa moralul de imoral, legalul de ilegal.

Violența școlară poate fi influențată chiar de managementul defectuos al clasei, de deficiențele de comunicare între cadrele didactice și elevi, neadaptarea practicilor educaționale la o populație școlară în continuă schimbare.

Cearța sau confruntarea verbală, tachinarea, ironizarea, poreclirea, imitarea în scop denigrator, refuzul de a colabora și de a cere ajutor, bruscarea, lovirea cu diverse obiecte, pâlmuirea, împingerea sau îmbrâncirea, vătămarea corporală, toate sunt forme de conduită violentă existente în școli.

Cum putem preveni și combate violența școlară?

Cadrele didactice au sarcina de a identifica comportamentele violente sau deviante ale elevilor și, împreună cu familia, să găsească soluții de reducere și eliminare a acestor comportamente. Doar o bună colaborare cu familia va duce la îndeplinirea acestui scop comun: combaterea violenței.

Intrarea micilor școlari într-o nouă etapă de școlarizare îi pune pe aceștia față în față cu noi provocări: învățător nou, colegi noi proveniți din medii diferite, profesori noi, clasă nouă etc. Rolul învățătorului este acela de a omogeniza colectivul, de a-i determina pe elevi să-și respecte colegii și cadrele didactice, să se accepte reciproc și să colaboreze. Acest lucru se poate realiza prin dezbateri colective, prin intermediul povestioarelor, prin acordarea de sarcini pe echipe, prin vizionarea unor filmulețe educative de genul *Așa da, așa nu!*, insistându-se pe aprobarea comportamentelor pozitive, prosociale și dezaprobarea celor negative. Un rol deosebit de important îl are exemplul personal al cadrului didactic: voce caldă, domoală, completată de zâmbete și gesturi apreciative, iertarea micilor scăpări comportamentale ale elevilor, insistându-se pe corectarea lor. Elevii vor putea avea astfel un model de urmat.

Școlarii trebuie învățați ce înseamnă a trăi în societate: a te înțelege reciproc, a asculta opiniile celorlalți, a expune problemele în cuvinte nu în fapte, a lua decizii colective, a te supune deciziei majorității, a-și controla pornirile violente.

Cum societatea funcționează după anumite reguli, la nivelul clasei de elevi este indicată elaborarea unui regulament intern. Elevii pot fi cei ce stabilesc și negociază regulile, stabilind totodată și sancțiunile în cazul abaterilor. Trebuie stabilite reguli simple care pot fi ușor înțelese și respectate. Regulile astfel stabilite vor fi expuse în sala de clasă, micii școlari putându-le vedea astfel zilnic și amintindu-și despre importanța lor. De asemenea, părinții sunt informați despre Regulamentul de Ordine Interioară al școlii, care trebuie întocmai respectat, încălcarea acestuia putând duce chiar la exmatricularea elevului. Părintele ia la cunoștință și semnează că este de acord cu respectivul regulament.

Din nefericire, există și cazuri de violență școlară care nu pot fi rezolvate în mod direct prin acțiunea efectivă și imediată a învățătorului. În aceste situații este nevoie de formarea unei echipe din care să facă parte cadre didactice, psihologul școlii, medicul și chiar reprezentanți ai autorităților locale (poliție, primărie). Această echipă ar putea preveni și combate actele de violență prin prezentarea faptelor și explicarea urmărilor acestora, cu exemple concrete.

În unitățile de învățământ în care se constată un grad crescut al violenței școlare, se poate înființa un centru de consultanță cu părinții și elevii, unde să se poată depista, mediatiza și dezbate acte de violență școlară.

Supravegherea elevilor cu ajutorul sistemelor video este de asemenea o măsură care și-a dovedit eficiența, accesul în incinta școlii și comportamentul copiilor în pauze putând fi astfel monitorizate. Din punct de vedere psihic, prezența camerelor video descurajează manifestările violente, prevenind astfel încălcarea regulamentului de ordine interioară.

În elaborarea strategiilor de prevenire a violenței școlare se va ține cont de toți factorii (sociali, temperamental, familiali) care pot determina un comportament violent. Școala are un rol hotărâtor în prevenirea violenței, indiferent dacă sursele agresivității sunt în mediul școlar sau se află în exteriorul granițelor școlii.

BIBLIOGRAFIE:

1. Banciu, D., Rădulescu, S.M., Voicu, M., *Introducere în sociologia devianței*, București, Editura Științifică și Enciclopedică, 1985;
2. Liiceanu, A., *Violența umană: o neliniște a societății contemporane*, în Ferreol, G., Neculau, A. (coord.), *Violența- Aspecte psihosociale*, Iași, editura Polirom, 2003;
3. Salavastu, D., *Violența în mediul școlar*, în Ferreol, G., Neculau, A. (coord.), *Violența - Aspecte psihosociale*, Iași, editura Polirom, 2003.

ABORDAREA DIFERENȚIATĂ A ELEVILOR PRIN FOLOSIREA STRATEGIILOR DIDACTICE ADECVATE

**Prof. inv. primar Stan Ana-Maria,
Școala Gimnazială „Vasile Pârvan” Bârlad**

„Fericit este copilul care găsește în fiecare etapă a drumului său pe educatorul capabil să-i insuflă treptat forța și elanul necesar împlinirii destinului său ca om”.

Maurice Debesse

Lumea în care trăim se schimbă și odată cu ea educația, sursele de informare pentru adulți și copii sunt multe încât pentru cei atrași de nou, de spectaculos, una pare mai atractivă decât alta. Copiii

primesc prin diferite „căi”, canale, prea multe informații pe care nu le rețin și nu au nici capacitatea de selecție a acestora.

Unul din obiectivele concrete ale reformei în învățământul românesc este și reevaluarea conținuturilor de predare-învățare, conținuturi care implică convertirea învățământului dintr-unul preponderent reproductiv într-unul în esență creativ. Conținuturile sunt orientate spre copil și se adresează nouă, educatoarelor și învățătorilor, care avem posibilitatea să ne punem în valoare creativitatea și libertatea de a alege tema și mijloacele de realizare în funcție de specificul grupei sau clasei, grădiniței, școlii și al comunității locale.

Cadrul în care se desfășoară activitatea, trebuie să aibă o dotare aparte. Aici este locul unde dragostea se revarsă din plin dinspre fiecare în parte. Activitatea instructiv-educativă în școală trebuie să se desfășoare la un nivel corespunzător cerințelor actuale. Nimic din ceea ce făurește omul în efemera sa existentă nu se ridică atât de sublim la creație, dăruire de sine, jertfă și împlinire, ca strădania noastră pentru dezvoltarea și educarea copiilor. Să nu uităm nici o clipă că ei reprezintă viitorul umanității însăși.

Problematica instruirii și educării diferențiate în vederea creșterii eficienței în procesul de învățământ trebuie înțeleasă prin mecanismele educației, succesul care vizează realizarea unor șanse pentru toți elevii, în ceea ce privește construcția edificiului personalității lor și ale analizării gramaticale în vederea creșterii eficienței prin lecțiile din clasă și pregătirea suplimentară în condițiile muncii suplimentare. Abordarea diferențiată, sistematică și relațională va forma și instrui elevii conform cerințelor educaționale actuale. Un rol important îl are principiul accesibilității, al respectării particularităților de vârstă și individuale în predare-învățare. Acest principiu fundamentează metoda diferențierii și individualizării.

Colectivul clasei trebuie abordat ca un tot unitar, chiar dacă este format din structuri diferite (în general se lucrează cu grupuri eterogene). În contextul actual educațional, se pune accent pe caracterul formativ al procesului instructiv-educativ. Adică accentul este pus pe finalitățile acestuia, pe elev.

Tratarea diferențiată presupune: organizarea conținuturilor învățării și adaptarea lor la nevoile colectivului; elaborarea de fișe de recuperare, de dezvoltare și ameliorative; diferențierea și diversificarea strategiilor didactice (forme de organizare, metode și procedee, mijloace de învățământ); îmbinarea activităților frontale cu cele independente pe grupe (eterogene); diferențierea conținutului sarcinilor de lucru (ca volum și grad de dificultate) pentru secvențele de activitate independentă a elevilor la clasă sau pentru activitatea de acasă; stimularea pe parcursul lecțiilor a tuturor elevilor clasei, prin realizarea de întrebări în funcție de posibilitățile lor intelectuale; dezvoltarea relației de colaborare între elevi.

Depistarea elementelor predictive ce influențează stagnarea sau regresul elevului conduc la eliminarea pe cât posibil a acestora și intrarea pe făgașul evolutiv - educațional. Personalizarea desfășurării activității didactice prin abordarea diferențiată duce la progresul individualizat al elevului. În organizarea activităților și pentru eficientizarea și optimizarea procesului de predare-învățare-evaluare învățătorul trebuie să țină cont de: diferențele dintre elevi (fiecare elev are un ritm propriu de învățare, se apelează la capacitatea de înțelegere și ritmul de lucru propriu); esențializarea conținuturilor învățării, accentul nu mai cade pe abundența de informații, ci pe ideile de bază; asigurarea utilizării eficiente a timpului, prin dozarea sarcinilor, a rezolvării lor; alternarea tipurilor de sarcini și situații pentru raționalizarea eforturilor; măsuri și forme de abordare diferențiată a acțiunilor după particularitățile elevilor.

Depistarea trăsăturilor care-i diferențiază pe elevi, stabilirea rolului fiecăruia în definirea comportamentului care determină performanțele așteptate constituie operația inițială, care descoperă posibilitățile intelectuale ale elevilor și se bazează pe: observațiile sistematice făcute de către învățător, care trebuie să fie conștient de ceea ce trebuie să observe; testarea docimologică; chestionarele.

Astfel, un punct de plecare în realizarea activităților de diferențiere (recuperare, dezvoltare) îl constituie cunoașterea elevilor.

O reformă autentică a învățământului este centrată pe autonomia, inteligența, sensibilitatea, voința și creativitatea copilului. Copilul trebuie „ascultat” cu răbdare, lăsat să se exprime, să se dezvăluie,

să-și manifeste opinia, să acționeze. El trebuie acceptat așa cum este, ajutat să fie el însuși, să-și manifeste personalitatea și propria valoare, să-și găsească propriul drum, dezvoltându-și înclinațiile, preocupările și interesele. Schimbarea efectivă a activității în clasă trebuie să înceapă cu o nouă relație a educatorului cu copiii, cu re poziționarea rolului și statutului acestuia în procesul educațional, precum și cu noi funcții ale cadrului didactic.

Concepută ca un scenariu didactic cu structura complexă, strategia didactică prefigurează traseul metodic cel mai eficient care urmează să fie parcurs în abordarea unei înlănțuiri de situații concrete de predare și învățare. Strategia trebuie gândită astfel încât să ducă la eliminarea hazardului, să prevină erorile și riscurile nedorite. Învățarea poate fi definită ca un proces evolutiv, de esență formativ-informativă, constând în dobândirea de către ființa vie, într-o manieră activă, explorativă a experienței proprii de viață și în modificarea selectivă și sistematică a conduitei. Ea urmărește asimilarea unui conținut foarte variat, are în vedere schimbarea comportamentului celui care învață, are un caracter adaptativ la condițiile unui mediu extrem de dinamic și constituie principala modalitate de împlinire umană.

BIBLIOGRAFIE:

1. Pătrăuță T. – *Teoria și metodologia instruirii și evaluării*, Editura “Vasile Goldiș Universitz Press” Arad, 2008;
2. Cerghit Ioan – *Sisteme de instruire alternative și complementare. Structuri, stiluri si strategii*, Editura Aramis, București, 2004;
3. Iucu Romiță – *Instruire școlară. Perspective teoretice și aplicative în Pedagogie*, Editura Polirom, Iași, 2001.

HIPERACTIVITATEA LA COPII – SFATURI PRACTICE

p.i.p. Ștefăniță Adriana,
Școala Gimnazială „Ștefan cel Mare” Vaslui

Copiii mici – în special băieții - au în general foarte multă energie pe care simt nevoia să și-o consume prin joacă și mișcare liberă. Pentru cei mai mulți, energia pe care o manifestă nu înseamnă decât că sunt sănătoși și cresc. Până la 6 ani, copiii sunt în general lipsiți de răbdare și un anumit nivel de hiperactivitate este normal, fiind doar o trăsătură temperamentală sau o consecință a unui stil educațional incorect, în cele mai multe dintre cazuri. Dacă însă copilul trece de 6 ani și în continuare pare într-o continuă mișcare și agitație de parcă ar merge în permanență cu “motorul turat la maxim”, este posibil să vorbim despre o tulburare destul de serioasă.

Atunci când comportamentul copilului afectează abilitățile de zi cu zi ale acestuia - legate de începerea și mai ales finalizarea unor sarcini uzuale, activitățile de învățare, relaționarea cu ceilalți copii și adulți și respectarea regulilor de disciplină sau de grup – vorbim despre o tulburare de comportament denumită generic hiperactivitate care poate face parte din tabloul clinic al ADHD (tulburarea de deficit de atenție și hiperactivitate).

Copiii hiperactivi sunt în mod frecvent neliniștiți și par a avea un comportament haotic, fără legătură cu ce se întâmplă în acel moment sau cu comportamentul celorlalți. Au probleme să stea pe un scaun mai mult timp și își mișcă în permanență mâinile, picioarele sau tot corpul. De multe ori îi deranjează pe cei din jur din activitățile lor și îi întrerup atunci când vorbesc. Aparent, nimic nu este mai important decât ceea ce gândesc sau vor ei în acel moment, și sunt total lipsiți de răbdare în a primi ceea ce își doresc. Orice amânare a satisfacerii nevoilor lor sau a unei recompense este de nesuportat. Mai

mult, pare că nu ascultă ce li se spune sau li se cere, acest comportament fiind interpretat de ceilalți ca lipsă de respect.

Un copil care prezintă un tipar de neatenție prezintă adesea:

- Lipsa atenției la detalii sau greșeli inutile la școală ori în alte activități;
- Dificultăți în menținerea atenției în timpul activităților desfășurate, cum ar fi cititul sau lectura de lungă durată;
- Persoanele afectate nu par a asculta atunci când vorbiți direct cu ei;
- Nu respectă instrucțiunile și nu reușesc să termine treburile la locul de muncă;
- Au dificultăți în organizarea sarcinilor și a activităților- de exemplu, persoana poate fi împrăștiată și nu este capabilă să își gestioneze corespunzător timpul;
- Evită sau resping sarcinile care necesită un efort mental susținut;
- Pierd lucruri necesare realizării sarcinilor sau activităților, precum chei, portofele sau telefoane mobile;
- Sunt ușor de distrați de gânduri sau stimuli care nu au legătură cu activitatea pe care o fac;
- Sunt uituci în activitățile zilnice.

O persoană cu hiperactivitate - impulsivitate are următoarele manifestări:

- Nervozitate, mișcarea mâinilor sau picioarelor, fâțâitul chiar și când stau pe scaun;
- Se ridică de pe scaun în situații când ar trebui să stea jos (la școală sau în alte situații);
- Este neliniștit sau incapabil să stea locului pentru perioade mai lungi de timp;
- Este incapabil să se joace sau să desfășoare o activitate în liniște;
- Vorbește excesiv;
- Se grăbește cu răspunsul înainte ca întrebarea să fie terminată;
- Are dificultăți în a-și aștepta rândul, de exemplu când stă la o coadă întrerupe sau deranjează alte persoane.

Pentru părinți este extrem de stânjenitor atunci când copilul lor hiperactiv îi deranjează pe ceilalți sau face chiar o criză de afecțiune într-un magazin dacă nu primește ceea ce își dorește. În astfel de momente, este crucial să își păstreze calmul și să nu recurgă la pedepse fizice. Studiile demonstrează că, oricum, acestea nu au niciun efect asupra copilului cu ADHD. Există multe alte opțiuni mai eficiente pentru managementul unor astfel de comportamente.

Problema comună a copiilor cu hiperactivitate este lipsa autocontrolului asupra propriului corp și comportament, adică o insuficiență capacitate de inhibiție. Pur și simplu nimic nu stă în calea impulsului de a spune sau a face ceva, indiferent de consecințe. Mulți specialiști consideră că de vină pentru această problemă este modul în care funcționează creierul. Cauzele ADHD-ului sunt atât genetice cât și ca urmare a unei afectări cerebrale (leziuni dobândite) sau factorii familiali și sociali (mediul haotic de creștere, de privarea afectivă și lipsa de stimulare din primii ani de viață). Din această perspectivă, este foarte important ca părinții care se confruntă cu problemele generate de hiperactivitatea copilului lor să consulte cât mai repede atât un psiholog clinician cât și un medic psihiatru. Orice amânare nu face decât să crească problema, mulți părinți aflați în această situație fiind chiar ei înșiși afectați: devin extrem de irascibili și nervoși, sunt foarte obosiți, își pierd relațiile de familie și prietenii (care încep să îi evite, deranjați fiind de comportamentul copilului lor). În plus, se simt agasați de plângerile nesfârșite de la școală, atât ale învățătoarei, cât și ale celorlalți copii și părinți. Copilul cu hiperactivitate are un lung istoric de reclamații încă de la grădiniță.

Pe scurt, copilul hiperactiv:

- Este într-o permanentă mișcare;
- Are dificultăți în a rămâne așezat;
- Nu poate aștepta în liniște, nu se poate juca singur o perioadă mai lungă de timp;
- Îi întrerupe pe ceilalți și vorbește excesiv de mult;
- Are probleme la școală, atât de învățare cât mai ales de relaționare;
- Pare a nu reacționa la pedepse.

Strategiile comportamentale care pot funcționa includ:

- Recompensarea imediată a comportamentelor dezirabile;
- Reformularea și „reinventarea” sarcinilor de învățare pentru a fi cât mai atractive și a-și păstra caracterul de noutate;
- Educarea comportamentului social adecvat prin modelare (roll-play);
- Educarea autocontrolului și dezvoltarea inhibiției prin activități și exerciții specifice de terapie comportamentală.

Pentru a avea rezultate, părinții copiilor hiperactivi trebuie să își păstreze calmul, să aibă o atitudine pozitivă, să comunice cu aceștia în propoziții scurte, la obiect, să aibă cerințe clare și să aplice imediat și consecvent un sistem relevant de recompense și penalizări, adaptat profilului copilului lor. Relevanța, claritatea și consecvența sunt ingrediente cheie în managementul comportamentului copilului hiperactiv.

BIBLIOGRAFIE:

1. Bocoș, M. D., *Instruirea interactivă. Repere axiologice și metodologice*, Iași, Editura Polirom, 2013, p. 42-44;
2. Ionescu, M., *Instrucție și educație*, ediția I, Cluj-Napoca, Tipografia Garamond, 2010, p. 23;
3. Norel, M., *Didactica Limbii și literaturii române pentru învățământul primar*, Editura Art, București, 2010, p. 68-70.

APLICAȚII ALE TEORIEI INTELIGENȚELOR MULTIPLE

**prof. înv. primar Știrbu Aurica,
Școala Gimnazială „Alexandra Nechita” Vaslui**

Howard Gardner este cel care a rupt stereotipurile cu privire la natura inteligenței, considerând că apropierea de realitate se poate face numai prin adoptarea unei perspective multidimensionale, ce permite omului o adaptare superioară la mediul social, creându-i mai multe oportunități pentru dezvoltarea capacităților și pentru obținerea performanțelor de către acesta. Astfel, Howard Gardner promovează în acest sens „Teoria Inteligențelor Multiple” (1983), considerând că există opt forme distinctive ale inteligenței:

- a. Inteligența lingvistică-verbală;
- b. Inteligența logico-matematică;
- c. Inteligența muzicală/ritmică;
- d. Inteligența vizual-spațială;
- e. Inteligența naturalistă;
- f. Inteligența corporal-kinestezică;
- g. Inteligența intrapersonală;
- h. Inteligența interpersonală;

Teoria inteligențelor multiple reprezintă o alternativă a muncii diferențiate, o strategie modernă de instruire interactivă care poate contribui la îmbunătățirea performanțelor elevilor. Cadrele didactice au un rol semnificativ în identificarea, dezvoltarea și exploatarea acestor inteligențe în context educaționale formale, nonformale sau informale cu scopul de a eficientiza procesul de predare-învățare-evaluare.

Toți ne naștem cu aceste tipuri de inteligență. Totuși, elevii vin la școală cu grade diferite de dezvoltare ale acestor tipuri de inteligențe. Aceasta înseamnă că fiecare copil va avea un set unic de puncte forte și de puncte slabe. Astfel se explică cât este de ușor (sau dificil) pentru un elev să asimileze informația când este prezentată într-o modalitate particulară. Aceasta este strâns legată de stilul de

învățare. Multe stiluri de învățare pot fi găsite într-o singură clasă de elevi. De aceea este foarte greu, chiar imposibil pentru un profesor să adapteze fiecare lecție la stilurile de învățare ale elevilor.

Cunoscând profilul de inteligență al elevilor din clasa mea, elevi de clasa a III-a, iată cum am aplicat T.I.M. la disciplina „*Limba și literatura română*”, lecția „*Cu nasul în carte*” de Nina Cassian. În prealabil, elevii s-au familiarizat cu textul liric, apoi au rezolvat exerciții de vocabular prin explicarea cuvintelor necunoscute.

În următoarea oră s-au constituit grupele în funcție de inteligențele tari. Grupele de elevi pe tipuri de inteligență au avut sarcini diferite:

Grupa 1 - Poezii – inteligența lingvistică-verbală

☐ Prezintă activitățile la care a renunțat domnița pentru a-și atinge scopul.

☐ Completați versurile cu cuvinte care rimează:

„Treceau anotimpuri cu soare și ploaie

Cu ierburi și flori, cu ninsori și

Domnița, cu nasul în carte întruna,

Uita cum e soarele, roua și ”

Grupa 2 - Matematicienii - inteligența logico-matematică

☐ Compuneți, apoi rezolvați o problemă despre mieii din poezie, folosind numere până la 100 și care să se rezolve printr-o operație de înmulțire și una de adunare.

Grupa 3 – Compozitorii - inteligența muzicală/ritmică

☐ Cântați un cântecel despre școală.

☐ Alegeți o strofă din poezie și alocați-i o melodie, creată de voi.

Grupa 4 – Pictorii - inteligența vizual-spațială

☐ Pictați păunul pe baza conturului de pe foaie. Decupați apoi imaginea, lipiți imaginea pe cartonul colorat, realizați o ramă ca de tablou din hârtie creponată sau glasă.

☐ Modelați din plastilină o pană de păun.

Grupa 5 – Naturaliștii - inteligența naturalistă

☐ Prezentați fenomenele naturii și viețuitoarele care apar în poezie.

☐ Enumerați produsele lactate enumerate în poezie.

Grupa 6 - Actorii - inteligența corporal-kinestezică

☐ Imitați mișcările domniței la întâlnirea cu mielul.

Grupa 7 – Avocații - inteligența intrapersonală

☐ Sunteți de acord cu atitudinea și hotărârea domniței? Aduceți argumente pro și contra.

☐ Ești domnița din poezie: povestește, pe scurt, viața ta.

Grupa 8 - Jurnaliștii - inteligența interpersonală

☐ Realizați un interviu cu domnița.

☐ Dați sfaturi copiilor care își doresc să obțină rezultate foarte bune la școală.

După ce mă asigur că toate grupele au înțeles ce au de făcut, încep activitatea de rezolvare a sarcinilor de lucru. Voi supraveghea și voi da indicații acolo unde e necesar. Această activitate m-a ajutat să tratez elevii în funcție de potențialul propriu, să realizez o evaluare continuă și individuală, în care fiecare elev să aibă libertate de expresie, alegându-și inteligența sau combinația de inteligențe adecvate propriei personalități.

Inteligența lingvistică-verbală a scos în evidență următoarele abilități ale elevilor: sensibilitate de limbaj, exprimare verbală coerentă și corectă, îmbogățirea vocabularului.

Inteligența logico-matematică s-a axat pe abilitățile elevilor: operare cu concepte matematice, realizare de raționamente logice, gândire abstractă, elevul învățând din conexiunile făcute, folosind gândirea critică, calculând, experimentând, preferând numerele, formulele, raționamentele.

Inteligența muzicală-ritmică a folosit ca abilități ale elevului producerea de sunete, melodii, fredonat, cântat, preferând sunetele și ritmurile vesele.

Inteligența vizual-spațială s-a bazat pe observarea de detalii, orientarea în spațiu, imaginație, desen, culori, colaj.

Observarea fină a detaliilor senzoriale, a relațiilor, a mediului înconjurător sunt abilitățile elevului observabile în cadrul **inteligenței naturaliste**. Elevul preferă natura, fenomenele naturale, îi place să stea în aer liber, să se joace cu ceilalți.

În cadrul inteligenței **corporal-kinestezice**, elevul își poate controla în mod voluntar mișcările corpului, își poate programa mișcări ale corpului, face ușor legătura dintre corp și minte.

Inteligența intrapersonală are ca abilități ale elevului introspecția, înțelegerea de sine, analizarea și exprimarea sentimentelor și gândurilor proprii, autoevaluarea prin sarcini individualizate, prin activitate independentă.

În cadrul **inteligenței interpersonale**, un rol important îl are comunicarea verbală și nonverbală, negocierea, medierea, înțelegerea celuilalt, relațiile sociale, colaborarea, empatia față de alții, interacțiunea realizându-se prin comunicarea în grup, prin activități independente.

Teoria inteligențelor multiple a lui Gardner oferă o bază teoretică pentru a recunoaște diferitele abilități și talente ale elevilor. Această teorie acceptă că, în timp ce nu toți elevii sunt înzestrați verbal și matematic, ei pot avea talente în alte domenii, cum ar fi muzica, relațiile spațiale sau cunoașterea interpersonală. Aprofundarea și evaluarea învățării în acest mod permite unui număr mare de elevi să participe cu succes la învățarea din clasă.

În concluzie, conform teoriei lui Gardner, toți oamenii posedă anumite tipuri de inteligență, axate fiecare pe un anumit domeniu și dezvoltate în funcție de anumite abilități, care sunt localizate în diferite zone ale creierului (în emisfera stângă sau în cea dreaptă) și care pot funcționa atât împreună, cât și separat.

BIBLIOGRAFIE:

1. Romiță Iucu, *Teoria și metodologia instruirii – suport de curs*, P.I.R., București, 2005, p. 45-48;
2. Mielu Zlate, *Fundamentele psihologiei*, Editura Polirom, Iași, 2009, p. 90-95;
3. ***Asociația „Educația este putere” – *Dezvoltarea de abilități socio-emoționale* - suport de curs, p. 8.

INOVAȚIE ȘI CREATIVITATE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNT

**p.i.p Stoian Georgeta,
Școala Gimnazială „Mihai Eminescu”, Sat Oșești**

În ultimii ani au existat diverse schimbări în sistemul de învățământ din România. Acest fapt a determinat și o modificare a percepției cadrelor didactice asupra modului în care înțeleg să îi exercite profesia, mai ales că în noile condiții este nevoie de o legătură tot mai puternică între școală și societate. Cadrul didactic poate afla ceea ce trebuie să schimbe în modul său de a-i exercita profesia doar prin contact permanent cu elevii, ceilalți colegi cadre didactice, directorul unității școlare, inspectori școlari, părinți. Opinia larg împărtășită de către specialiștii în educație și nu numai este cea potrivit căreia despre inovație în învățământ se poate vorbi nu doar de la Pestalozzi, Dewey și Montessori, Rousseau și Durkheim, ci chiar cu mult mai devreme. Fără a neglija sau minimaliza importanța inovațiilor aduse învățământului de marii pedagogi și sociologi ai secolelor trecute, materialul de față se va concentra doar asupra evoluției inovației în învățământ în cadrul competiției globale, Uniunea Europeană și a propus ca scop cardinal crearea unei societăți bazate pe cunoaștere. Un element fundamental îl constituie creativitatea. Astăzi mai mult decât oricând, creativitatea reprezintă o condiție fundamentală a calității educației, una dintre premisele esențiale ale performanței. Inovația și tradiția sunt cei doi mari piloni care susțin activitatea educațională. Orice dezechilibru produs în aceste două fundamente are drept consecință

o „proastă” așezare a procesului educațional, respectiv a procesului devenirii persoanei. De ce această afirmație? După cum știm, din experiență personală, ne naștem indivizi. Educația, treaptă cu treaptă (cei șapte ani de-acasă, preșcolaritatea, școlaritatea mică etc.), ne transformă în persoane, în oameni care știu, știu despre ei, știu cu și despre alții. Vedem că educația este fundamentală devenirii. Orice fundament se așează pe teren sigur. Acest teren este asigurat tocmai de tradiție și inovație. Tradiția presupune valorizare și continuitate. Educația nu este un proces al momentului, ci este o sumă de valori transferată și operaționalizată. Tradiția transformă informația și experiența în repere și algoritmi ai dezvoltării. Tradiția asigură siguranța în educație, reperele la care te raportezi, baza de pornire a inovației. Creativitatea produce inovația, schimbarea, stă la baza dezvoltării. Omul este cea mai evidentă formă a dezvoltării. Tocmai acesta este motivul pentru care creativitatea este fundament al educației. Este nevoie de o reinventare a sistemului de învățământ, a modului de implicare a generațiilor de elevi în procesul educațional, astfel încât aceasta să genereze rezultate bune pe scară largă și motivație școlară. Este nevoie de o strânsă colaborare între actorii sociali existenți în comunitate, școală și familie pentru stimularea educațională a elevului. În urma unor activități (de exemplu voluntariatul), elevii au un simț al responsabilității sociale crescut, iar aceasta presupune în mod direct o reinventare a percepției lor asupra procesului educațional, în care sunt mai motivați să participe. Toți voluntarii implicați în astfel de activități au valorizat școala și educația, mergând apoi spre studiile superioare. O astfel de abordare schimbă și echilibrează relațiile de putere pentru beneficiul elevilor și statutului lor de cetățeni, mai ales pentru elevii aflați în situații de risc (marginalizare socială – unii elevi de etnie Romă; risc de eșec (abandon) școlar și/sau familial; risc de instituționalizare), lipsiți de putere socială, care se întreabă dacă educația le mai folosește la ceva. Este un prim pas în cunoașterea eficientă de către elevi a drepturilor de care beneficiază și punerea lor în aplicare; vorbim în primul rând de dreptul la informare și la participare activă în viața comunității locale, ca cetățeni activi. Această abordare care se centrează pregnant pe rolul jucat de elevi în propria lor viață se înscrie în principiile noii sociologii a copilăriei, copiii deținând valoarea ca și categorie socială, fiind capabili să emită idei, păreri, strategii construite de ei în propria lor manieră, o dată ce au internalizat informațiile necesare din lumea înconjurătoare. Creativitatea este cea caracteristică a gândirii care folosește inventiv experiența și cunoștințele acumulate, oferind soluții și idei originale. Ea face posibilă crearea de produse reale sau pur mintale, constituind un progres în planul social. Componenta principală a creativității o constituie imaginația, dar creația de valoare reală mai presupune și o motivație, dorința de a realiza ceva nou, ceva deosebit. Și cum nouitatea, azi, nu se obține cu ușurință, o altă componentă este voința, perseverența în a face numeroase încercări și verificări. Factorii care pot contribui la promovarea creativității și capacității de inovare sunt:

- Crearea unui mediu favorabil inovării și adaptabilității într-o lume aflată în continuă schimbare; trebuie luate în considerare toate formele de inovare, inclusiv pe plan social și antreprenorial;
- Evidențierea deschiderii spre diversitate culturală drept mijloc de încurajare a comunicării interculturale și promovarea unei mai strânse legături între arte, precum și cu școlile și universitățile;
- Stimularea sensibilității estetice, dezvoltării emoționale, gândirii creative și intuiției la toți copiii la vârsta cea mai fragedă, inclusiv în învățământul preșcolar;
- Sensibilizarea în privința importanței creativității, a inovării și a spiritului antreprenorial pentru dezvoltarea personală, precum și pentru creșterea economică și ocuparea forței de muncă, încurajarea unei mentalități antreprenoriale, în special în rândul tinerilor, prin cooperarea cu mediul de afaceri;
- Promovarea educării în domeniile matematic, științific și tehnologic a aptitudinilor de bază și avansate, favorabile inovării tehnologice;
- Lărgirea accesului la o serie de forme creative de exprimare atât prin intermediul învățământului formal cât și prin activități neformale și informale pentru tineret; Creativitatea îndeplinește următoarele funcții:
 - Funcția socială (cu sferă largă de acțiune);
 - Funcția psihologică (toate resursele de ordin psihic sunt angrenate în procesul creator inteligența, gândirea, imaginația, aptitudinile speciale, atitudinile afective, motivaționale, caracteriale);

- Funcția pedagogică (modul de comportare a personalității creatoare angajată în proiectarea unor acțiuni educaționale/didactice realizabile în condiții de transformare continuă a raporturilor subiect – obiect).

Inovațiile la nivelul conținutului învățământului urmează celor de la nivel de structură și organizare a sistemului, pentru că, fie și dacă ne referim doar la prelungirea duratei obligatorii de școlarizare, constatăm că aceasta presupune o nouă ordonare, succesiune a cunoștințelor, priceperilor, deprinderilor ce trebuie transmise și formate la elevi. Astăzi, influența internetului asupra conținutului învățământului reprezintă preocuparea majoră a oamenilor școlii și nu numai. Tinerii petrec din ce în ce mai mult timp în fața calculatorului și a televizorului decât în școală, iar acest lucru trebuie utilizat în favoarea educării populației: organizarea unor cursuri/ ore prin intermediul televiziunii, internetului, utilizarea acestuia ca metodă didactică. Inovația în învățământ poate acționa și ca mod de rezolvare a unor probleme la care sunt expuși tinerii de azi: dezvoltarea științei și tehnologiei are atât pentru individ cât și pentru societate în ansamblu avantaje considerabile, însă și riscuri majore, precum izolarea indivizilor, dezvoltarea unor relații de comunicare artificiale. Mediul educațional este format cu precădere din personalul didactic și din elevi/ studenți și este definit prin relațiile care se stabilesc între cadrele didactice, între acestea și elevi/ studenți și familiile lor etc. Pentru a ajunge la rezultate durabile, orice inovație are nevoie de un mediu educațional favorabil, adică de relații de cooperare, colaborare, încredere și ajutor reciproc între cei care formează mediul educațional. Formarea unei culturi școlare favorabile inovației are la bază și motivația profesională a cadrelor didactice. Motivația și satisfacția în muncă a cadrelor didactice reprezintă una dintre temele de interes pentru cercetători, pentru că s-a constatat că reușita educațională a elevilor/ studenților depinde, într-o foarte mare măsură, de tipul de motivație al cadrelor didactice, de gradul de satisfacție profesională.

BIBLIOGRAFIE:

1. Miclea, M., Vlăsceanu, L., Potolea, D., Petrescu, P. (coord.), *Nevoi și priorități de schimbare educațională în România – fundament al dezvoltării și modernizării învățământului preuniversitar*, București, 2006;
2. Hassenforder, J., *Inovația în învățământ*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1976.

ÎNVĂȚAREA DIFERENȚIATĂ

**Prof. inv. primar Stroiu Tanța,
Liceul Tehnologic „Costache Conachi”, Pechea, Galați**

Este binecunoscut faptul că cei care învață, fără a ține seama de vârstă, au nevoi și interese distincte, stadii diferite de înțelegere și se dezvoltă în funcție de bagajul genetic, capacități, motivație, posibilități financiare etc. Clasele se constituie nu numai din cei care capătă statutul de elev sau student, ci din personalități și inteligențe multiple, factori care transformă spațiul educațional într-o orchestră a cărui dirijor este provocat să se implice activ sau să țină pasul provocărilor.

Concepția științifică privitoare la tratarea individuală a elevilor constă în cunoașterea gradului de evoluție a diferitelor procese psihice, a gradului de dezvoltare, a tipului de inteligență caracteristică fiecărui copil, pentru a putea folosi mijloace adecvate în scopul dezvoltării acesteia la nivelul standardelor școlare.

O preocupare majoră a fiecărui dascăl este cunoașterea reală a individualității elevilor cu care lucrează, fapt care conduce la o individualizare a acțiunilor pedagogice, la o tratare diferențiată a elevilor în funcție de posibilitățile și înclinațiile lor.

Diferențierea vizează tehnologia didactică, diferențierea sarcinilor de muncă independentă în clasă sau acasă, stimularea inițiativelor și intereselor personale ale elevilor.

Diferențierea conținutului se realizează prin: trunchi comun, curriculum la decizia școlii, cursuri, activități complementare celor din programul obligatoriu pentru toți, cursuri diferite ca nivel pentru aceeași disciplină, activitate extracurriculară corelată cu cea școlară.

Exemple de diferențieri de conținut:

a) sistemul unităților capitalizate (credite): conținutul e divizat în unități care corespund unui semestru / an / ciclu. Anumite unități sunt obligatorii, altele nu, din care elevul le alege pe cele care îi convin. La sfârșitul perioadei de timp elevul susține un examen care îi conferă un număr de credite. Unitățile prevăd:

- planul general = unități indispensabile formării de bază;
- planul special = unități specifice conținutului;
- planul cultural = unități care îmbogățesc universul cultural al elevului.

b) sistemul modular: conținutul este divizat în subunități bine structurate, cu relații specifice între ele. Fiecare modul cuprinde obiective exprimate în cunoștințe, activități, are variante ca ritm, nivel de dezvoltare, de recuperare, are probe de intrare (ce este nevoie să știe), finale (ce trebuie să știe) și intermediare (ce știe).

c) activități extracurriculare: știm că educația se realizează în mod formal (activitate școlară), informal (experiența cotidiană), non-formal (perișcolar). Edgar Faure spunea: «În vremea noastră se recunoaște imposibilitatea de a considera educația ca un proces limitat în timp și spațiu.»

Diferențierea se realizează prin modul de organizare a activității școlare, a activității didactice și prin metodologia didactică aplicată. Distingem patru moduri de organizare a activității:

- a) activitate colectivă, caracterizată prin transmiterea informației de la învățător către elevi;
- b) activitate pe grupe, în general omogene, constituite după un anumit criteriu;
- c) activitate pe echipe, grupe eterogene, constituite după preferința elevilor pentru o activitate;
- d) activitate individuală, independentă.

Activitatea pe grupe:

- în constituirea grupelor numărul de elevi să nu depășească 6-7, gruparea elevilor să se realizeze după un criteriu (ex. natura activității) sau la libera alegere a elevilor și se stabilesc relațiile dintre membrii grupului (ex. coordonatorul poate fi un elev sau învățătorul);

- tipuri de activități pentru grup: rezolvarea de probleme, lucrări practice, studiu de documente, proiecte, anchete;

- relația învățător-elev se modifică astfel: învățătorul sprijină elevul, îi stabilește conținuturile și materialele necesare, învățătorul pregătește activitatea, îndrumă în punctele cheie, dar nu conduce activitatea.

Jean Vial: «Activitatea în grup se caracterizează prin specificarea sarcinilor după motivațiile și capacitățile membrilor grupului, asigurarea unității conținutului activității, coordonarea, convergența efortului, existența unui responsabil și a unui colectiv.»

Exemple de situații în care se pot organiza activități pe grupe: la limba română, la exerciții de consolidare, la științele naturii, aplicații în consolidare și recapitulare la orice disciplină.

J. Deschamp a constatat că există diferențe între elevi de aceeași vârstă și capacitate intelectuală, față de diferite sarcini de lucru. Astfel 13 minute este media diferențelor de timp într-o sarcină de căutare a unor cuvinte într-un dicționar, 2 minute 1/2 pentru exerciții ușoare de adunare, pentru rezolvarea unor probleme de aritmetică, 11 minute.

E. Planchard spune că în general “linia de conduită a profesorului este aceea de a-i frâna pe aceia care se arată prea inteligenți, de a-i stimula pe cei care nu sunt destul de dezvoltați, pentru realizarea unor norme unice.” Elevii diferă din punct de vedere al aptitudinilor, a ritmului de învățare, a gradului de înțelegere a fenomenelor (unii aprofundează, alții sunt superficiali), a capacității de învățare, a rezultatelor obținute.

Pentru diferențierea prin metodologie este nevoie ca:

- elevii cu capacitate de învățare scăzută să fie cuprinși în activități frontale, dar tratați individual;
- elevii cu dificultăți accentuate ale capacității de învățare să fie instruiți în grupe, dar cu teme diferențiate pentru activitatea independentă;

- elevii cu capacitate de învățare mai redusă să fie incluși în clase speciale;

Individualizarea prin muncă independentă se poate realiza prin:

- teme individuale / acasă;

- muncă personalizată, activități cu conținut diferențiat, realizată individual.

În mod obișnuit elevii lucrează individual, mai ales pentru fixarea și consolidarea cunoștințelor, pentru aplicarea lor în practică, pentru formarea de priceperi și deprinderi, pentru exersarea unor operații mintale, rezolvând exerciții și probleme, efectuând măsurători, desene, schițe, compuneri. De multe ori activitatea individuală se organizează dându-li-se elevilor spre rezolvare teme comune, învățătorul având grijă ca acestea să fie variate, de dificultate crescândă, substanțiale.

În ultimul timp un rol important îl ocupă activitatea individuală pe grupe de nivel. În acest caz temele sunt alese astfel încât unele să fie potrivite pentru elevii buni care n-au nevoie de explicații suplimentare, altele pentru elevii cu nivel mediu, iar altele să fie adecvate pentru elevii mai slabi, cu anumite goluri la obiectul respectiv, care au nevoie de mai multe îndrumări, ajutor și control.

În organizarea individuală a procesului de învățământ, se poate ca temele ce se dau elevilor să fie diferite de la un nivel la altul. Se spune că învățământul este individualizat sau personalizat. Este greu însă ca învățătorul să dea teme de muncă independentă adecvate posibilităților fiecărui elev în parte, de aceea se recurge la munca diferențiată pe grupe de nivel.

În cadrul unei lecții organizate frontal, învățătorul îndrumă și conduce activitatea tuturor elevilor din clasă. Acest mod de învățare asigură însușirea temeinică și sistematică a cunoștințelor predate.

Cadrul didactic, cunoscând dificultățile lecției pe care o predă, modulează ritmul predării, astfel încât elevii să înțeleagă și să-și însușească noile cunoștințe.

Tot în cadrul învățământului frontal, elevii învață cum se folosesc instrumentele de muncă intelectuală: cum să se folosească de cărți și dicționare, de atlase, diagrame, cum să observe, să analizeze și să prezinte un obiect ori un fenomen, cum să realizeze o schiță, o hartă, un experiment.

Învățământul frontal mai are și însemnate efecte educative asupra elevilor. Transmiterea cunoștințelor de către învățător este însoțită adesea de dezvoltarea sentimentelor, de formarea convingerilor și atitudinilor acestora. Mesajul transmis de învățător exprimă și convingerile lui morale, le indică elevilor la care valori aderă și pe care le respinge, ceea ce îi influențează și pe elevi.

BIBLIOGRAFIE:

1. Radu Ion - *Învățământul diferențiat. Concepții și strategii* - Editura Didactică și Pedagogică, București, 1978;
2. Neacșu Ion - *Metode și tehnici de învățare eficientă* - Editura Militară, București, 1990;
3. Jinga I., Negret I. - *Învățarea eficientă* - Editura Edilis, București, 1994;
4. Bontaș Ioan - *Pedagogie* - Editura All, 1998;
5. Joița E. - *Eficiența instruirii* - Editura Didactică și Pedagogică, București, 1999;
6. Rom. B. Iucu - *Instruirea școlară - Perspective teoretice și aplicative* - Editura Polirom, Iași, 2001.

METODE ALTERNATIVE DE EVALUARE

Prof. înv. primar, Tapalagă Nadia Valentina,
Școala Gimnazială „Sf. Nicolae” Botoșani

Metoda	Avantaje	Dezavantaje
PORTOFOLIUL	- instrument pentru învățare continuă, progresivă - motivează învățarea - valoare competitivă - permite asocierea aptitudinilor, talentelor, pasiunii	- nu poate fi repede și ușor de evaluat - nu se apreciază după barem strict
HARTA CONCEPTUALĂ	- ușurează reprezentările procesului de învățare - organizează cunoștințele deja existente - perspective către un proces de învățare activă - facilitează cunoștințele teoretice - relevă folosirea informațiilor învățate	- solicită timp îndelungat - rigoare și ordine
JURNALUL REFLEXIV	- modalitate reflexivă, deschisă - aspecte ce influențează procesul de învățare - apropiere dintre învățător și elev	- solicită disciplină - notarea cu regularitate a reprezentărilor și părerilor critice
STUDIUL DE CAZ	- dezvoltă capacitățile intelectuale - formează abilități de argumentare și analiză - pregătește elevii pentru a lua decizii eficiente	- implicarea personală (critică subiectivă) - solicită doar elevii cu capacitatea de a identifica sursele de informare

Alte metode:

- **proiectul**
- tehnica 3-2-1
- metoda R.A.I.
- proba practică
- investigația
- observarea sistematică a activității și comportamentului elevului.

Proiectul ca instrument de evaluare:

- se desfășoară pe o perioadă de timp de câteva zile sau câteva săptămâni;
- începe în clasă prin precizarea temei, definirea și înțelegerea sarcinilor de lucru, continuă în clasă și acasă și se încheie în clasă prin prezentarea unui raport despre rezultatul obținut și expunerea produsului realizat;
- poate lua forma unei sarcini de lucru individuale sau de grup;
- trebuie organizat riguros în etape, ca orice muncă de cercetare;
- facilitează transferul de cunoștințe prin conexiuni interdisciplinare.

Metoda proiectului presupune parcurgerea unor pași, de la pregătirea acestuia, la evaluare:

1. Pregătirea proiectului

- cadrul didactic împreună cu elevii vor decide câteva repere care se pot formula prin întrebări ce pot dirija dimensiunea evaluativă;

a) pe ce se va centra demersul evaluativ:

- pe produs final?

- pe proces?

- pe ambele?

b) ce rol va avea cadrul didactic:

- consilier permanent al elevului?

- doar evaluator final?

- coordonator al întregii activități?

c) care este statutul resurselor implicate în derularea proiectului:

- sunt puse de la început la dispoziția elevului?

- sunt identificate pe parcurs?

- sunt comune pentru toți elevii?

d) există o anumită structură:

- propusă?

- impusă de învățător?

- aleasă de elevi?

e) există niște caracteristici ale produsului final obligatorii pentru toți elevii?

2. Stabilirea ariei de interes și a tematicii proiectului - discutată și negociată între cadru didactic și elevi (Trebuie să fie adecvată relevanței scopului și obiectivelor pe care proiectul și le propune din perspectiva specificului disciplinei respective).

3. Stabilirea premiselor inițiale, cadrul conceptual, metodologic, datele generale ale investigației, tipul de informații de care au nevoie. Elevul poate să-și stabilească un set de întrebări esențiale care vor fixa elementele cheie ale proiectului.

4. Identificarea și selectarea resurselor materiale (altele decât cele date suport).

5. Precizarea elementelor de conținut ale proiectului (pentru prezentarea în scris sau orală):

- Pagina de titlu (tema, autorii/autorul, clasa, școala, perioada de elaborare)

- Cuprinsul (titlurile capitolelor, subcapitolelor, subtemelor, etc.)

- Argumentul

- Dezvoltarea elementelor de conținut (pliante, postere, diagrame, citate, desene, cântece)

- Concluzii (elemente de referință desprinse din studiul temei)

- Bibliografia

Exemplu de Proiect:

În cadrul orelor de „Limba și literatura română” și „Istorie”, elevii clasei a IV-a au realizat proiectul de evaluare interdisciplinară „Ștefan cel Mare și Sfânt”, având numeroase surse de documentare, cum ar fi:

1. legenda în proză „Ștefan cel Mare și Sfânt și Vrâncioaia”, de Alexandru Vlahuță
2. legendele în versuri „Daniel Sihastru” și „Muma lui Ștefan cel Mare”, de Dimitrie Bolintineanu
3. legenda în proză „Stejarul din Borzești”, de Eusebiu Camilar
4. poezia - cântec „La înmormântarea lui Ștefan”, de Șt. O. Iosif
5. cântec popular „Ștefan, Ștefan, Domn!”
6. vizită la Muzeul Județean de Istorie Botoșani
7. vizită la biblioteca școlii (consultarea volumelor ce vizau tema dată)
8. desene colective (ilustrarea unor lecturi din cele date suport; benzi desenate)
9. compuneri ale elevilor.

Alte aspecte:

- ❖ evaluarea produsului final se va face prin prezentare orală, liberă de către fiecare grupă, învățătorul fiind permanent consilier și evaluator final, fără să negligeze părerea elevilor;
- ❖ Se va lucra pe patru grupe cu câte 3 și 4 elevi, cu lideri de grupă și cu teme date pentru fiecare grupă;
- ❖ timpul de lucru: 3 săptămâni;
- ❖ grupele vor aduna materiale separat, formând un capitol din întreg proiectul.

Temele grupelor:

Grupa I - „**Ștefan cel Mare în istoria românilor**”

Grupa a II-a – „**Portretul fizic și moral al lui Ștefan**”

Grupa a III-a – „**Figura lui Ștefan cel Mare în literatura română**”

Grupa a IV-a – „**Pe urmele marelui Ștefan**”

Obiectivul general a fost acela de a reconstitui, de a recapitula, de a aprofunda și a evalua momentele semnificative din viața și activitatea lui Ștefan cel Mare, prin prisma lecturilor studiate și întocmirea unui portofoliu „Ștefan cel Mare și Sfânt”.

Pentru evaluare s-a stabilit timpul de lucru de 2 ore, elevii fiind așezați în grupe dispuse astfel încât fiecare să se poată privi în față cu toți ceilalți; să aibă mapa cu produsul final.

Elevii au fost sfătuiți ca, în timpul evaluării proiectului, să pună întrebări celorlalte grupe, să aducă completări și să completeze o fișă de observație pentru fiecare elev cu cerințele: vorbește corect în propoziții; prezintă material bogat și edificator, este activ, povestește frumos, citește corect, expresiv, respectă cerința dată, aduce noutăți, este original. Grupele au rezolvat tema propusă ingenios, folosind o varietate de surse informaționale, cu argument și suport bine realizat.

Produsele finale, pentru fiecare grupă au fost:

Grupa I:

1. tablou „Ștefan cel Mare”;
2. album de vederi „Ștefan cel Mare în istorie”;
3. poster - anii de domnie, lupte importante, ctitorii, locul de veci; canonizare;
4. fragmente din lecturi istorice scoase de pe Internet (fiecare elev a avut contribuția sa la expoziție);
5. cântecul „Ștefan, Ștefan Domn!”

Grupa a II-a:

1. tablou „Ștefan cel Mare”;
2. proză - portretul fizic și moral al domnitorului făcut de cronicarii vremii;
3. schemă - trăsături fizice și morale reieșite din lecturile studiate;
4. desene realizate de elevi, individual și colectiv, reprezentând portretul lui Ștefan (copil și domnitor);
5. compuneri - creații ale elevilor pe tema dată: „Soarele Moldovei”, „Ștefan domn”;
6. argument pentru canonizarea domnitorului.

Grupa a III-a:

1. poster - titluri de lecturi literare ce-l prezintă pe marele domnitor;
2. dramatizare „Daniel Sihastru”;
3. benzi desenate, fragmente ilustrate, finaluri de lecturi schimbate, povești ilustrate;
4. expoziție de carte cu prezentarea fiecăreia;
5. cântec „La înmormântarea lui Ștefan”- versuri de Șt. O. Iosif.

Grupa a IV-a:

1. reportaje, note de călătorie;
2. itinerare pentru excursii posibile cu tema dată;
3. rebusuri create de elevi;
4. concurs „Cine știe câștigă”- întrebări posibile;
5. postere „Ștefan în orașul nostru și legătura cu Mănăstirea Popăuți”.

Toate materialele au fost prezentate cu mult curaj individual sau în grup de către elevi, cu o coordonare a liderului de grup, punându-i pe elevi în situația de a argumenta pertinent orice afirmație, de

a da explicații, de a pune întrebări și nu în ultimul rând, de a face judecăți de valoare. Fiecare elev a fost pus în situația de a observa atent munca colegilor, de a se autoevalua și de a contribui la întocmirea portofoliului final "Ștefan cel Mare și Sfânt" dovedind că, interdisciplinaritatea pune elevul într-o postură atractivă. Au fost stimulați și dornici să colaboreze și cei cinci elevi cu CES, care s-au integrat în grupe. Evaluarea finală s-a făcut pe descriptori de performanță și cu argumentarea individuală a fiecărui calificativ, lăsând și elevii să-și spună părerea.

În concluzie, folosind această metodă de evaluare interdisciplinară, elevul a fost pus să caute, să sintetizeze, să asocieze, să compare și nu în ultimul rând, să-și scoată din "cutiuțele" minții lor cunoștințele, indiferent la ce disciplină au fost dobândite.

S-a dovedit astfel că, **proiectul- ca metodă alternativă de evaluare** interdisciplinară are un real potențial formativ, atractiv, superior celorlalte metode de evaluare.

BIBLIOGRAFIE:

1. Cucos, Constantin, *Pedagogie*, Ed. Polirom, Iași, 1996;
2. MEC - S.N.E.E. *Ghid de evaluare pentru învățământul primar*, București, 1999;
3. https://academiaabc.ro/rebusuri_online/domnia-lui-stefan-cel-mare/;
4. <https://digitaledu.ro/cetatea-sucevei-si-viata-la-curve-in-timpul-lui-stefan-cel-mare-material-suport/>;
5. <https://digitaledu.ro/stefan-cel-mare-consolidare-material-suport/>.

JOCUL DIDACTIC GEOGRAFIC

**profesor pentru învățământ primar, Țibuleac Petronela,
Școala Gimnazială „Mihail Sadoveanu” Vaslui**

„A înțelege natura, înseamnă a înțelege viitorul, dar a face ceva pentru salvarea naturii atât de amenințată azi, înseamnă a contribui la fericirea omenirii.” (Eugen Pora)

Geografia este o disciplină ce trezește interesul și curiozitatea elevilor. Un rol deosebit pentru trezirea acestui interes îl are însă și eficiența metodelor integrate în activitatea didactică.

Jocul didactic geografic constituie o formă accesibilă și plăcută de învățare activ-participativă, stimulând în același timp, interesul, inițiativa, curiozitatea și creativitatea elevilor. El poate fi folosit atât ca metodă de predare, dar mai ales ca mijloc util în asimilarea unor cunoștințe noi și la aprofundare, la explicarea sau consolidarea unor informații dobândite în orele de curs. Jocul didactic geografic, generează plăcere, destindere, atractivitate, satisface o cerință, o trebuință interioară, dezvoltă dragostea pentru frumos, pentru turism, lărgeste orizontul geografic al elevilor. Ca metodă activă de însușire și consolidare a cunoștințelor, jocurile geografice, prin conținutul lor, completează pregătirea elevilor și le sporește interesul pentru geografie, ajutând în același timp învățătorul la cunoașterea capacității elevilor. Sub aspect didactic, dezvoltă spiritul inventiv și creator al elevilor, le stimulează interesul pentru literatura geografică, pentru informațiile din mass - media și contribuie la educarea spiritului colectiv.

În orele de geografie se pot folosi mai multe tipuri de jocuri: „Rebusurile geografice”; „Lanțul geografic”; „Șarade geografice”; „Excursia imaginară pe hartă”; „Relieful țării mele”; „Cine știe câștigă!”; „Harta”.

1. **Rebusul geografic** poate fi folosit în mai multe momente ale lecției: verificarea, consolidarea, fixarea cunoștințelor și trecerea la lecția nouă. În funcție de contribuția elevilor, rebusul geografic poate îmbrăca două aspecte: este pregătit de învățător și rezolvat de elevi și este formulat și rezolvat de elevi sub îndrumarea învățătorului. Jocul se desfășoară cu întreg colectivul clasei, alcătuindu-se atâtea exemplare câți elevi sunt. Acest joc poate fi folosit atât pe parcursul lecției cât și la concursurile pe teme geografice.

2. **Lanțul geografic**

Se alege tema jocului (munți, dealuri, ape, lacuri, localități, localități turistice etc. *Exemplu:* La „Nume de localități” prima denumire este dată de învățător, urmează o denumire de localitate care începe cu ultima literă a cuvântului anterior (Arad, Dorohoi, Iași...). Elevii vor indica și pe hartă, locul unde se află localitatea numită, sau pot să descrie și să formuleze considerații despre acea localitate, pot indica forma de relief, unde este așezată, pot aduce noutăți din lecturile geografice sau, unde este cazul, pot prezenta semnificația istorică.

3. Șarade geografice

Acestea contribuie la dezvoltarea imaginației și a spiritului creator și pot fi: - sub forma unor desene sau forme ciudate care necesită lămurirea unor reguli; - șarade care cer înlocuirea unor cuvinte din expunerea învățătorului prin denumiri geografice.

Exemplu: - oraș format din „de două ori caz” (Bicaz);

- oraș format dintr-un „conifer” bogat în aur (Brad);

- oraș ce are nume de fată (Constanța).

3. Cine știe câștigă!

Exemplu: Acest joc se desfășoară pe grupe. Fiecare grupă primește o fișă de evaluare, gen tabel, care se va completa pe parcursul jocului. Învățătorul va spune în gând alfabetul și un elev spune „stop”. Conducătorul jocului va anunța la ce literă a ajuns. Fiecare grupă va completa cuvintele cu litera respectivă. Răspunsurile identice se completează cu 5 puncte, cele diferite cu 10 puncte, iar lipsa răspunsului 0 puncte. Va câștiga grupa cu cele mai multe puncte.

4. Excursia imaginară pe hartă - este un itinerar care se face pe hartă, nominalizând orașe, forme de relief, vegetație, animale, puncte turistice, ape etc. Formularea acestor jocuri geografice poate fi simplă sau complexă, în funcție de obiectivele pe care ni le propunem și în funcție de vârsta copiilor.

5. Relieful țării mele – este un joc desfășurat, de regulă, sub forma unui concurs între grupe de elevi. Liderul grupului primește sarcina de a reprezenta schematic spațiul geografic românesc pe harta contur a țării. Harta de contur – ajută foarte mult la formarea deprinderilor de orientare pe hartă, la cunoașterea județelor, a unor probleme din geografia României sau a altor țări.

6. Harta de contur - poate fi confecționată de elevi din placaj sau material plastic. Harta de contur care rămâne după scoaterea șablonului se aplică pe o altă foaie de placaj sau material plastic. Șablonul scos este decupat în județe, țări etc. Se poate face o hartă de contur combinată: de exemplu, harta României în care avem decupate toate județele sau harta Asiei cu toate țările. Elevii confecționează, de asemenea, diferite semne convenționale din carton. Una din condițiile jocului constă în aceea că pe harta de contur, șabloanele nu se pun la întâmplare, ci se stabilește un punct de plecare și apoi se așează regiunile vecine.

Abordarea jocului didactic în procesul instructiv-educativ îmbină utilul cu plăcutul, transformând actul didactic într-unul atractiv, interesant, în care copiii învață cu plăcere, sub aparență, de joc. Utilizând jocul didactic, în lecțiile de geografie, am stârnit curiozitatea elevilor de a cunoaște frumusețile și bogățiile patriei, de a ocroti mediul înconjurător care ne dă viață și fericire.

În concluzie jocul geografic constituie o formă accesibilă și plăcută de învățare activ-participativă, stimulând în același timp, interesul pentru lărgirea culturii geografice, inițiativa, curiozitatea și creativitatea elevilor. Prin latura lor distractivă, jocurile contribuie la dezvoltarea spiritului inventiv și creativ, al gândirii și imaginației. Ca metodă activă de însușire și consolidare a cunoștințelor, jocurile geografice prin conținutul lor, completează pregătirea elevilor și le sporește interesul pentru geografie, ajutând în același timp profesorul la cunoașterea capacității elevilor.

BIBLIOGRAFIE:

1. Dulamă Maria Eliza, *Modele, strategii și tehnici didactice activizante cu aplicații în geografie*, Editura Clusium, Cluj-Napoca, 2002.

VALENȚELE FORMATIVE ALE METODELOR INTERACTIVE UTILIZATE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PRIMAR

**Prof. înv. primar Tinică Maricela-Paula,
Școala Gimnazială „Ion Murgeanu” Zorleni**

„Dascălul ar trebui să știe bine un lucru: capul copilului nu este un vas pe care să-l umpli, ci o făclie pe care o aprinzi astfel încât, mai târziu să lumineze cu lumină proprie.”

(Plutarh)

Procesul de învățământ, a cărui direcționare s-a schimbat de pe latura *informativă* pe cea *formativă*, pune un mai mare accent pe *metodele activ-participative*. Prin aceste metode procesul de învățământ transformă copilul din *depozit*, *stocator* de informații, în *utilizator*, *consumator* de informații. Prioritar nu este însușirea unui volum cât mai mare de cunoștințe, ci formarea și dezvoltarea la elevi a capacității de a afla singuri adevăruri, de a căuta, de a cerceta, de a emite unele judecăți de valoare, prin *analiza* și *sinteza* adevărilor cunoscute.

Învățarea eficientă, dirijată în clasă, secvență cu secvență, conduce la utilizarea maximă a timpului școlar și la obținerea de rezultate pe măsura activității.

Modernizarea învățământului românesc trebuie privită în strânsă legătură cu aceea a principiilor și a metodelor didactice și de aceea educatorilor le revin îndatoriri complexe: să se dăruiască profesiei, să fie preocupați permanent de găsirea unor metode și procedee variate, adaptate diferitelor situații de învățare la care elevii vor fi puși și să-și manifeste imaginația și creativitatea didactică.

La vârsta școlară mică au loc cele mai intense procese de constituire a structurilor psihice la toate nivelele, iar particularitățile acestor structuri sunt determinate de natura acțiunii pedagogice ce se exercită asupra copiilor. Astfel, cu cât gama de procedee didactice este mai largă și cu cât modalitățile de îmbinare a acestor procedee sunt mai variate, cu atât potențialul psihic devine mai viguros, posibilitățile de devenire fiind nelimitate.

Utilizarea cu precădere a unor strategii activ-participative conduce la dezvoltarea gândirii critice a elevilor, ceea ce constituie un important obiectiv formativ, dar aceste strategii nu trebuie rupte de cele tradiționale, ele marchează un nivel superior în spirala modernizării strategiilor didactice.

Metodele activ-participative folosite în cadrul demersului pedagogic au o eficiență sporită prin faptul că antrenează elevul în procesul de predare-învățare, transformându-l în participant activ al propriei sale formări, cadrului didactic revenindu-i sarcina de coordonator, îndrumător al activității și trebuie accentuat caracterul practic-aplicativ al cunoștințelor, apreciindu-se nu ce și cât știu elevii, ci, mai ales, ce sunt în stare să realizeze ei cu cunoștințele dobândite. Creșterea nivelului de pregătire a elevilor prin folosirea acestor metode moderne demonstrează utilitatea lor.

Combinând metodele tradiționale cu cele interactive, adoptând cele mai eficiente strategii didactice, se poate însuși elevilor dragostea pentru lectură, dorința de însușire a noilor cunoștințe, de formare a capacităților de citire și scriere utile, de receptare a unui mesaj scris sau a unui mesaj oral. Cu alte cuvinte îi ajută pe elevi să-și dezvolte gândirea, logica, imaginația.

În învățământul primar, învățarea este activitatea centrală ce solicită întreg potențialul psihic și fizic al copilului. Rezultatele obținute depind și de alegerea și folosirea metodelor de lucru.

Rezultatele obținute oferă informații detaliate care pot fi luate în calcul la elaborarea măsurilor ameliorative pentru elevi astfel: elevii cu capacități reduse de înțelegere și asimilare vor primi spre rezolvare sarcini de nivel reproductiv și de cunoaștere, iar celor cu potențial creativ, li se vor crea condiții propice, în care să li se poată dezvolta nestânjenit capacitățile creative.

Principiul participării conștiente și active a elevilor în procesul de învățământ exprimă esența procesului învățării în accepție modernă, având cea mai mare participare la realizarea eficienței formative

a învățământului. Însușirea conștientă a cunoștințelor asigură temeinicia lor, iar însușirea activă, prin efort propriu, duce la dezvoltarea intelectuală în primul rând a gândirii, precum și la dezvoltarea spiritului de independență, de investigație, de creativitate. A-i învăța pe elevi cum să învețe a devenit o problema majoră a școlii.

Specific metodelor interactive de grup este faptul că ele promovează interacțiunea dintre mințile participanților, dintre personalitățile lor, ducând la o învățare mai activă și cu rezultate evidente. Acest tip de interactivitate determină identificarea subiectului cu situația de învățare în care acesta este antrenat, ceea ce duce la transformarea elevului în stăpânul propriei transformări și formări. „Metodele interactive urmăresc optimizarea comunicării, observând tendințele inhibitorii care pot apărea în interiorul grupului.” (I. Pânișoară, 2003)

Valențele formativ-educative care recomandă aceste metode interactive ca practici de succes atât pentru învățare cât și pentru evaluare, sunt următoarele:

- * stimulează implicarea activă în sarcină a elevilor, aceștia fiind mai conștienți de responsabilitatea pe care și-o asumă;
- * exersează capacitățile de analiză și de luare a deciziilor oportune la momentul potrivit, stimulând inițiativa tuturor elevilor implicați în sarcină;
- * asigură o mai bună punere în practică a cunoștințelor, exersarea priceperilor și capacităților în variate contexte și situații;
- * asigură o mai bună clarificare conceptuală și o integrare ușoară a cunoștințelor asimilate în sistemul noțional, devenind astfel operaționale;
- * unele dintre ele, cum ar fi portofoliul, oferă o perspectivă de ansamblu asupra activității elevului pe o perioadă mai lungă de timp, depășind neajunsurile altor metode tradiționale de evaluare cu caracter de sondaj și materie și între elevi;
- * asigură un demers interactiv al actului de predare–învățare–evaluare, adaptat nevoilor de individualizare a sarcinilor de lucru pentru fiecare elev, valorificând și stimulând potențialul creativ și originalitatea acestuia;
- * descurajează practicile de speculare sau de învățare doar pentru notă.

„Este de dorit ca implicarea activă și interactivă a elevilor și învățarea (inter)activă realizată de aceștia, să-i ajute să descopere plăcerea de a învăța, care poate da naștere sentimentelor pozitive-de încredere în propriul potențial, de dorință de cunoaștere, de împlinire etc.” (M. Bocoș, 2002)

Analiză comparativă

Metode tradiționale	Metode interactive
Acordă prioritate instruirii.	Acordă prioritate formării.
Sunt centrate pe conținut, pe însușirea materiei.	Sunt centrate pe elev, pe exersarea și dezvoltarea capacităților și aptitudinilor.
Acordă întâietate activității profesorului, promovează un învățământ <i>magistral</i> .	Sunt axate pe activitatea și participarea elevului.
Pun accentul pe predare.	Învățarea este situată înaintea predării.
Elevul este privit mai mult ca obiect al instruirii.	Elevul devine, deopotrivă, obiect și subiect al actului de instruire și educare, al propriei sale formări.
Neglijează demersurile de studiu personal, de muncă independentă.	Sunt subordonate principiului învățării continue, urmărind însușirea unor tehnici de muncă independentă, de autoinstruire și învățare autodirijată.
Sunt centrate pe cuvânt, fiind dominant comunicative, verbale și livrestii.	Sunt centrate pe acțiune, pe explorare, pe experiența dobândită prin experimentare, cercetare și acțiune.

Sunt receptive, bazate pe activități reproductive.	Sunt activ-participative, propun o cunoaștere cucerită prin efort propriu în locul unei cunoașteri căpătate.
Sunt orientate spre produs.	Își îndreaptă atenția spre procesele prin care elevii ajung la produse, la eleborări personale.
Sunt abstracte și formale.	Pun accentul pe contactul direct cu realitatea, sunt concrete.
Au prea puțin caracter aplicativ, mențin o legătură sporadică cu activitatea practică.	Cultivă spiritul aplicativ, practic și experimental.
Sunt dirijiste, impun o conducere rigidă a învățării.	Încurajează munca independentă, inițiativa și creativitatea.
Promovează competiția.	Stimulează cooperarea.
Se bazează pe o motivație exterioară (extrinsecă), cu evidente elemente de reprimare și constrângere.	Dezvoltă o motivație interioară determinată de actul învățării, din satisfacțiile depășirii dificultăților.
Profesorul are rol de purtător și transmițător de cunoștințe.	Profesorul are rol de organizator al condițiilor de învățare, de îndrumător, animator, mediator, de persoană-resursă.
Tind fie spre individualizarea excesivă, fie spre socializarea exagerată a învățării.	Îmbină armonios învățarea individuală cu învățarea socială, munca individuală cu munca în echipă.

Creșterea ponderii metodelor activ-participative nu înseamnă renunțarea la metodele tradiționale de învățământ. Metodologia modernă operează schimbări care țin de ponderea, valorizarea și sporirea potențialului formativ al metodelor clasice prin accentuarea caracterului lor euristic și activ-participativ.

Utilizarea metodelor interactive nu trebuie făcută în lipsa unor combinații și armonizări cu metodele tradiționale deoarece avantajele și dezavantajele lor sunt complementare.

Utilizarea metodelor activ-participative îmbinate cu cele tradiționale în activitatea instructiv-educativă desfășurată cu elevii conduce la stimularea interesului pentru învățare a elevilor, îi implică activ în propria lor formare, asigurându-se astfel o creștere a rezultatelor școlare și implicit realizarea succesului școlar.

BIBLIOGRAFIE:

1. Bocoș, M., *Instruire interactivă*, Editura Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2002;
2. Pânișoară, I. O., *Comunicarea eficientă. Metode de interacțiune educațională*, Editura Polirom, Iași, 2003;
3. Voinea, M., *Gândirea critică și școala postmodernă*, Editura Universității Transilvania, Brașov, 2010;
4. www.psihopedagogie.blogspot.com.

CONTRIBUȚIA DISCIPLINEI LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ, CLASA A IV-A, LA PROFILUL DE FORMARE AL ABSOLVENTULUI DE ÎNVĂȚĂMÂNT PRIMAR

**Prof. înv. primar Verman Cristina,
Școala Gimnazială „Vasile Alecsandri” Vaslui**

„Învățătorul este cel care dăruiește fiecărui om, la pornirea lui pe drumul lui spre lumină, primele elemente, călăuzindu-i pașii spre marele titlu de OM.”

Profilul de formare al absolventului de învățământ primar descrie așteptările exprimate față de elevi la finalul ciclului primar, prin raportarea la cerințele cuprinse în documentele de politică educațională.

Acesta are la bază cele opt competențe cheie necesare realizării unei educații de calitate. În principal, fiecărei discipline de învățământ îi este asociată o competență cheie, dar și toate competențele cheie pot fi valorificate, într-o mai mică sau mai mare măsură, prin intermediul fiecărei discipline de învățământ. Limba și literatura română, prin intermediul activităților de învățare, își pune vizibil amprenta pe dezvoltarea competențelor cheie, astfel:

1.Comunicare în limba maternă

- citirea și analiza unor texte literare și nonliterare;
- explicarea sensului cuvântului pornind de la context;
- discutarea aspectelor relevante descoperite în text/carte referitoare la un personaj;
- relatarea unor întâmplări pe baza unui suport vizual;
- discutarea unor criterii pentru aprecierea prezentării unei teme/ a unui proiect;
- prezentarea în ordine logică, cronologică a unor imagini care corespund momentelor unei întâmplări;
- reformularea unui mesaj, din perspectiva diferiților receptori/emisători;
- autoevaluarea și interevaluarea textelor redactate;
- prezentarea unui personaj de poveste/film/serial pentru copii;
- realizarea unui text scris;
- realizarea unui jurnal de lectură care să conțină elemente cheie de prezentare a unei cărți citite.

2.Comunicare în limbi străine

- intuirea sensului unui cuvânt dintr-o secvență de emisiune audio/video (Discovery, Național Geographic);
- citirea corectă a numelor unor scriitori străini, personaje, localități întâlnite în textele literare scrise de autori străini;
- asocierea unor termeni simpli din limba română cu termeni dintr-o limbă străină (în special limba străină studiată la clasă).

3.Competențe matematice și competențe de bază în științe și tehnologii

- alcătuirea și rezolvarea unor probleme pornind de la anumite fragmente din texte literare date;
- rezolvarea unor aritmogrife având ca suport texte literare date;
- verbalizarea modului de rezolvare a unor exerciții și probleme;
- redactarea unor texte respectând criterii date (Exemplu: utilizarea unui anumit număr de expresii artistice, respectarea unui anumit număr de enunțuri, încadrarea într-un anumit număr de rânduri);
- transferarea informațiilor din text într-un tabel și dintr-un tabel într-un text;
- jocuri de rol care implică componente matematice, de științe sau tehnologii (Exemplu: „Micul antreprenor”, „La cumpărături”, „La doctor”);
- calcularea bugetului necesar pentru realizarea unei excursii de documentare, marcarea unui eveniment literar;
- explicarea unor fenomene pe baza unor texte literare și științifice (Exemplu: Formarea zilelor și a nopților, formarea anotimpurilor, circuitul apei în natură);
- lectura atentă, cu creionul în mână, pentru identificarea datelor unei probleme/situații problemă;
- punerea în funcțiune a unei jucării, a unui aparat simplu, pe baza instrucțiunilor de folosire;
- rezolvarea unor controverse creative.

4.Competența digitală

- explicarea unor cuvinte utilizând dicționarul online;
- realizarea unor PPT-uri despre viața și activitatea literară a unor scriitori;
- redactarea și lectura prin intermediul interfeței digitale;

- comunicarea între elevi/comunicarea cu profesorii clasei pe o diversitate de subiecte, prin e-mail (Exemplu: întrebări legate de teme, de modul de rezolvare a unor exerciții);

- utilizarea unei aplicații digitale în mediul școlar;
- utilizarea unei aplicații interactive în jocurile pe computer, cu tematică adecvată.

5.A învăța să înveți

- lectura cu creionul în mână;

- identificarea unor cuvinte „cheie” dintr-un fragment/text dat;

- notarea unor elemente considerate importante dintr-un text de informare audiat;

- realizarea planului simplu de idei;

- utilizarea unui organizator grafic, a unor diagrame, tabele, hărți pentru a identifica și sorta informații;

- realizarea hărții textului pentru identificarea unor elemente privind locul, timpul, personajele;

- folosirea jurnalului cu dublă intrare;

- utilizarea tehnicii SVÎ – Știu, Vreau să știu, Am învățat;

- realizarea de liste cu aspecte semnificative descoperite în texte și clasificarea acestora în funcție de diverse criterii;

- identificarea și analiza greșelilor de ortografie;
- realizarea unor probe pentru a verifica scrierea corectă;
- inițierea unor proiecte de documentare (Exemplu: excursie tematică);
- concursuri axate pe conținutul unor cărți.

6.Competențe sociale și civice

- participarea la concursuri pe echipe având ca scop rezolvarea de sarcini simple-itemi cu alegere multiplă, pornind de la texte literare date;

- realizarea unor activități de grup în care soluționarea temei necesită angajarea verbală a tuturor membrilor;

- participarea la jocuri de rol pentru a se transpune în personajul dat;

- aprecierea interpretării după criterii convenite,

- discuții referitoare la prezentarea proiectelor în faza inițială și finală;

- discutarea unor criterii pentru aprecierea prezentării unor proiecte/teme;

- concurs de prezentări orale pe o tema anunțată (Exemplu: vizită la muzeu, vizionarea filmului 3D, personajul preferat etc.) cu juriu dintre elevii clasei;

- jocuri care se bazează pe întrebări reciproce;

- proiecte în perechi/grupuri mici în care elevii stabilesc roluri și derularea activităților;

- antrenamente de scriere creativă în grup (avansare de idei, selectarea celor mai potrivite, construirea firului narativ, revenirea asupra textului);

- participarea la campanii de susținere/atragerea atenției asupra unei probleme sociale;

- exerciții pentru depășirea fricii de eșec: exerciții de reascultare a mesajului, folosirea unor coduri nonverbale pentru a semnaliza înțelegerea/neînțelegerea mesajului.

7. Spirit de inițiativă și antreprenoriat

- participarea la diverse proiecte, promovarea de inițiative prin diverse materiale;

- schimbarea finalului unei povestiri;

- imaginarea continuării unei scene de poveste;

- organizarea unui eveniment în școală/comunitate;

- exprimarea propriilor opinii în legătură cu un fapt cunoscut, o întâmplare trăită, un eveniment public etc.;

- organizarea unor întâlniri cu scriitori, inițierea unei corespondențe cu un scriitor;

- organizarea și valorificarea (donarea) produselor unei expoziții de portrete (colaj/fotografie/desen);

- realizarea unei cărți uriașe pentru colegii de la clasa pregătitoare pe o temă propusă de cei mici/de profesori sau de clasă.

8.Sensibilizare și exprimare culturală

- vizionarea unor secvențe de emisiuni TV/Video (Național Geographic) pe anumite teme;
- derularea de proiecte precum „Scriitori români și de pretutindeni”, „Să cunoaștem tradițiile poporului nostru, dar și a altor popoare”;
- organizarea unei expoziții cu produse obținute în urma derulării proiectelor pe teme culturale;
- vizionarea unor piese de teatru scrise de autori români și străini;
- punerea în scenă a unor spectacole de teatru pentru copii;
- participarea sau organizarea unor spectacole, serbări realizate cu prilejul unor evenimente.

În concluzie, limba și literatura română contribuie în mod decisiv la formarea profilului absolventului de învățământ primar.

BIBLIOGRAFIE:

1. Crișan, A. *Curriculum național pentru învățământul obligatoriu. Cadru de referință*. CNC-MEN, București, Editura Corint, 1998;
2. Cucoș C. *Pedagogie*, Iași, Editura Polirom, 2002;
3. Singer, M., Sarivan, L., Oghină, D. *Noul Curriculum Național. Repere conceptuale și metodologice, în Ghiduri metodologice pentru aplicarea programelor școlare*, București, Editura Aramis, 2001;
4. Vlăsceanu, L. (Ed.) *Școala la răscruce. Reformă și continuitate în curriculumul învățământului obligatoriu*, Iași, Polirom, 2003.

INTEGRATION OF CHILDREN WITH SPECIAL EDUCATIONAL NEEDS (CES) IN FOREIGN LANGUAGE CLASSES

**Prof. Alexandroae Gabriela
Școala Gimnazială „Adrian Porumboiu”, Muntenii de Jos, Vaslui**

The current Romanian school system, within the European context of Inclusive Education, recognizes the necessity of integrating children with Special Educational Needs (CES). This action is challenging, especially in the absence of a tradition in this regard. Until recently, within an elitist educational system, children considered "disabled" were sent to special schools, with the responsibility for their education lying with special education teachers. Furthermore, having such a child in the classroom brought about a certain discomfort for the teacher burdened with the perception of an allegedly uneducable child.

In the modern European Romanian school, efforts are being made to integrate children with CES. These efforts are supported through two main channels: the training of teachers to work effectively with such children and the development of regulatory documents outlining what CES students can learn, their needs, the teaching methods to be employed, necessary resources, and most importantly, the assessment of these students.

Foreign language teachers face a major dilemma: what can a student with CES learn in a language other than their native one, given the significant difficulties they may have in understanding and mastering basic concepts in their mother tongue? In addressing this question, educators give examples of differentiated approaches based on the specific type of deficiency the child has, following certain steps outlined in the Educational Intervention Plan (PEI).

In creating the PEI, foreign language teachers must start by studying the conclusions of the professional commission that diagnosed the CES and analyzing the child's initial results in contact with the foreign language (initial tests, oral assessments, etc.). From this point, teachers need to define from the outset "WHAT needs to be taught to the child, HOW, WHEN, or at what intervals specific knowledge, understanding, and skills should be introduced, through additional or differentiated activities for all children, through a differentiated curriculum" (Pedagogy of Diversity and Learning Difficulties, p.235, coordinated by Elena Hussar and Gabriel Stan).

In general, the PEI should have a simple format, providing additional or different details compared to those available for all children, and imposing SMART objectives: specific, measurable, achievable, relevant, with clear deadlines.

It has been observed that during foreign language classes, participative methods are most effective in not only assimilating knowledge but also integrating students from a particular class. Commands like "Stand up!", "Clap your hands!", "Open/Close the door!" are among the most effective in retaining basic actions for all children.

An important role in the integration of children with CES is their inclusion in pair or group activities, where assigning an easily achievable role, such as keeping track of time or ensuring communication in the target language, is crucial. Of course, these activities can only be fruitful if the entire class is mobilized to accept and include their classmate with CES. Often, this is the most challenging aspect for the teacher, as many children come from families with preconceptions about people with disabilities.

Foreign language teachers need to be imaginative in activating children with CES and convincing the class to interact. Probably, the most effective means is the use of games, especially in small classes but also as an attention-maintaining activity in larger classes. An example of a game is the "Telephone Without Wire," where information in the form of a relatively simple sentence in English must be passed from one student to another to see how closely it matches the original message transmitted by the teacher.

This type of activity allows for competitions, with the winning team being the one that can transmit the original message closest to the teacher's initial transmission.

As a working principle, foreign language teachers should appeal to as many sensory analyzers as possible, such as sight, hearing, touch, and smell, as much as possible. Especially in the case of small classes, teaching basic knowledge, such as noun plurals, can be done by referring to the surrounding reality. A child with CES can understand the difference between "tree" and "trees" if the teaching involves the surrounding nature or numerous drawings, models, images on the computer, etc. Technology can be and is a great help in assimilating basic knowledge.

In my opinion, foreign language teachers should see students with CES, who may not succeed in acquiring advanced linguistic knowledge but need to be integrated and educated. The opportunity to teach them a foreign language as a mother tongue, relying more on playful and intuitive activities than on scientific, precise explanations, which they sometimes feel are so necessary in teaching, should be considered. Undoubtedly, the integration of children with CES remains a challenging issue for any teacher and depends heavily on the personal effort of each individual teacher. Personal experience plays a significant role in achieving this goal, and Romanian society as a whole is only beginning to ask the necessary questions and set objectives in this endeavor. The more specialists delve into the field of children with CES, the easier it will be for practitioners in their pedagogical efforts. Until then, it depends on each teacher to succeed in achieving this desired integration within the possibilities available.

Bibliography:

"Diversity Pedagogy and Learning Difficulties - Course Support" coordinated by Elena Hussar, Gabriel Stan, Ed. CCD Bacău, 2011.

OBȚINEREA HÂRTIEI

**Antonie Marilena-Georgiana,
Școala Gimnazială „Anton Pann” Craiova/
Școala Profesională Daneți**

La clasa a X-a la lecția *Zaharide*, elevii au avut de întocmit un referat cu tema „Obținerea hârtiei”, folosind diverse surse de documentare, care să pună accent pe materiile prime folosite pentru obținerea hârtiei și procesul tehnologic de fabricare a hârtiei.

Istoric

Hârtia de cânepă a fost folosită în China pentru împachetare și căptușire încă din secolul al VIII-lea î. Hr. Chinezul Cai Lun a inventat hârtia în jurul anului 105 î.Hr. folosind dud și alte fibre liberiene împreună cu plase de pește, vechi cârpe și deșeuri de cânepă.

Totuși egiptenii antici au fost primii care au scris pe o suprafață plană, ușoară și portabilă, cum este hârtia folosindu-se de papirusul ce creștea pe malurile râului Nil.

Fabricarea tradițională a hârtiei din Asia folosește fibrele interioare de scoarță ale plantelor. În Asia de Est sunt trei fibre tradiționale: abaca, kôzo și gampi. În Himalaia, hârtia este făcută din planta lokta. În alte țări din Asia de Sud-Est, elefanții sunt hrăniți cu cantități mari de hrană cu amidon, astfel încât fecalele lor pot fi folosite și pentru a fabrica hârtie. Acest lucru poate fi găsit în taberele de conservare a elefanților din Myanmar, unde hârtia este vândută pentru a finanța operațiunile organizației.

În Europa, au fost dezvoltate matrițe pentru fabricarea hârtiei folosind sârmă metalică, iar caracteristici precum filigranul au fost bine stabilite până în 1300 d.Hr., în timp ce cânepa și cârpele de in erau principala sursă de pulpă, bumbacul preluând în cele din urmă controlul după ce plantațiile din sud au făcut acel produs în cantități mari.

Ce este hârtia și cum se fabrică?

Pe scurt, hârtia este un material comprimat din fibre vegetale, mai exact celuloză, care sunt prelucrate mecanic și chimic.

Celuloza se obține din: bumbac, lemn, stuf și paie.

Din bumbac se obține cea mai pură celuloză prin îndepărtarea semințelor (egrenare) și spălarea vatei din capsulele de bumbac. Celuloza obținută este folosită în industria textilă. Din paie, lemn, stuf se obține o celuloză mai puțin pură.

În acest caz separarea celulozei de componenții necelulozici (incruste) se face cu ajutorul unor reactivi acizi sau bazici care dizolvă incrustele. Reactivii cei mai utilizați sunt: bisulfitul de calciu, $\text{Ca}(\text{HSO}_3)_2$, în procedeul bisulfitic; amestecul de sulfat de sodiu, Na_2SO_4 , și hidroxid de sodiu, NaOH , în procedeul sulfat.

Celuloza rezultată este supusă albirii și este folosită la fabricarea hârtiei.

Din ce se fabrică hârtia?

Procesul de fabricare a hârtiei este destul de vechi, iar primele fabrici de hârtie din România datează încă din anii 1583 (Moldova) și 1640 (Muntenia). Materiile prime care stau la baza unei foi de hârtie sunt celuloza din lemn, cartonul și hârtia reciclată, lianții și aditivii care îi conferă caracteristicile cu care suntem familiarizați. Lemnul folosit este obținut din defrișarea pădurilor, din arbori cu lemn tare cum sunt arțarul, ulmul și mestecănușul, ale căror fibre celulozice sunt scurte și dense, ceea ce conferă rezistență hârtiei. Mai sunt folosiți și copacii rășinoși cum sunt pinul, molidul sau cedrul, ale căror fibre sunt lungi și pufoase, la final rezultând o hârtie mai cu volum. De asemenea, la fabricarea hârtiei sunt folosite și reziduurile rămase din tâmplărie, de la fabricarea cherestelei și a mobilei sau din construcții.

Cartonul și hârtia reciclată provin din uzul casnic, preluate de la gospodăriile care reciclează selectiv sau din uzul industrial: sunt folosite ambalajele colectate din magazine și supermarketuri, ziarele și cărțile nevândute, materialele reciclate din birourile companiilor.

Unii producători de hârtie mai folosesc pe lângă lemn, și astfel de materiale ca bambusul, bumbacul, cânepa, iuta, alături de o gamă largă de alte materiale vegetale.

Hârtia netedă, folosită pentru reviste sau ambalaje, are în compoziție și lut pentru porțelan, astfel încât după imprimare, aceasta capătă un finisaj mai colorat și mai lucios.

Fabricarea hârtiei, indiferent de scara la care se face, presupune realizarea unei suspensii diluate de fibre în apă, numită „furnish” și forțarea acestei suspensii să se scurgă printr-un ecran, pentru a produce un covor de fibre împletite. Apa este îndepărtată din acest strat de fibre folosind o presă.

Metoda de fabricare manuală a hârtiei s-a schimbat foarte puțin în timp, în ciuda progreselor tehnologiilor. Procesul de fabricare a hârtiei lucrate manual poate fi generalizat în cinci etape:

1. Separarea fibrei utile de restul materiilor prime (de exemplu celuloza de lemn, bumbac etc.).
2. Reducerea fibrei în pulpă.
3. Ajustarea culorii, proprietăților mecanice, chimice, biologice și a altor proprietăți ale hârtiei prin adăugarea de premixuri chimice speciale.
4. Screening-ul soluției rezultate.
5. Presarea și uscarea pentru a obține hârtia propriu-zisă.

Cernerea fibrei presupune utilizarea unei plase dintr-un material inert și necoroziv, precum alamă, oțel inoxidabil sau o fibră sintetică, care este întinsă într-o matriță de hârtie, un cadru de lemn asemănător cu cel al unei ferestre. Dimensiunea hârtiei este guvernată de zona deschisă a cadrului. Forma este apoi scufundată în furnir, apoi trasă, agitată și drenată, formând o acoperire uniformă pe ecran. Excesul de apă este apoi îndepărtat, covorașul umed de fibre așezat deasupra unei cârpe umede, proces numit „canapea”. Procesul se repetă pentru numărul necesar de foi. Acest teanc de covorașe umede este apoi presat într-o presă hidraulică. Fibra destul de umedă este apoi uscată folosind o varietate de metode, cum ar fi uscarea în vid sau pur și simplu uscarea în aer. Uneori, foaia individuală este rulată pentru a aplatiza, întări și rafina suprafața.

În cele din urmă, hârtia este apoi tăiată în forma dorită sau forma standard (A4, letter, legal etc.) și ambalată.

Cadrul de lemn se numește „deckle”. Deckle-ul lasă marginile hârtiei ușor neregulate și ondulate, numite „deckle edges”, unul dintre indicii că hârtia a fost făcută manual.

Hârtia cu margini de deckle este uneori imitată mecanic astăzi pentru a crea impresia de lux de modă veche.

Ampretele pe hârtie cauzate de firele din ecran care rulează lateral se numesc „linii așezate” iar empretele făcute, de obicei de sus în jos, de firele care țin împreună firele laterale se numesc „linii de lanț”. Filigranele sunt create prin țeserea unui design în firele de matriță.

Hârtia lucrată manual, în general, se pliază și se rupe mai uniform de-a lungul liniilor așezate.

Începând cu anul 1800, odată cu inventarea mașinii Fourdrinier, hârtia a fost produsă în role lungi, iar deckle-ul a devenit în mare parte învechit.

O fabrică de hârtie modernă este împărțită în mai multe secțiuni, corespunzând aproximativ proceselor implicate în realizarea hârtiei lucrate manual. Pulpa este rafinată și amestecată în apă cu alți aditivi pentru a face o pastă de pastă. Cutia de cap a mașinii de hârtie numită mașină Fourdrinier distribuie suspensia pe un ecran continuu în mișcare, apa se scurge din suspensie prin gravitație sau sub vid, foaia de hârtie umedă trece prin prese și se usucă și, în final, se rulează în role mari. Rezultatul cântărește adesea câteva tone.

Un alt tip de mașină de hârtie, inventată de John Dickenson în 1808, folosește o matriță cilindru care se rotește în timp ce este parțial scufundată într-o cuvă de pastă diluată. Pulpa este preluată de plasa de sârmă și acoperă matrița pe măsură ce se ridică din cuvă. O rulă de canapea este apăsată pe matriță pentru a netezi pulpa și scoate foaia umedă de pe matriță.

Deci, fabricarea hârtiei parcurge următoarele etape:

- zdrobirea lemnului sau a materialelor vegetale pentru a elibera fibrele celulozice, care ulterior sunt amestecate cu apă, aditivi și lianți, obținându-se astfel o suspensie umedă numită pulpă sau pastă de hârtie;

- depunerea pastei pe niște site speciale, care favorizează formarea hârtiei și eliminarea conținutului de apă. În continuare, banda de hârtie obținută este compresată și lăsată să se usuce, după care pe hârtie sunt aplicați diverși pigmenți minerali și coloranți care îi îmbunătățesc proprietățile, calitatea și imprimabilitatea.

- tăierea hârtiei în diverse dimensiuni, ceea ce o face potrivită pentru tipografii, pentru producția de materiale igienico-sanitare, pentru crearea ambalajelor și etichetelor, dar și pentru birouri unde se folosește o cantitate mare de hârtie pentru copiator.

Hârtia produsă din materiale reciclabile (hârtie sau carton) poate arăta altfel, având o culoare diferită și uneori o altă consistență, iar asta se explică prin faptul că acest tip de hârtie are fibrele de celuloză tot mai scurte, de aceea, în procesul de producție, pasta este completată cu fibre de celuloză noi.

Materialele reciclate care dau o nouă viață hârtiei contribuie la reducerea deșeurilor, aducând un mare plus sustenabilității, de aceea reciclarea selectivă este încurajată atât acasă cât și la birou. În acest fel va scădea și numărul copacilor tăiați pentru producția de hârtie. În plus o fabrică poate consuma cu până la 40% mai puțină energie dacă folosește hârtie reciclată ca materie primă.

Fabricarea hârtiei continuă să fie un motiv de îngrijorare pentru mediu, din cauza utilizării de substanțe chimice dure, a nevoii sale de cantități mari de apă și a riscurilor de contaminare care rezultă, precum și a captării carbonului pierdut prin defrișări ale copacilor folosiți ca sursă primară de pastă de lemn.

BIBLIOGRAFIE:

1. Alexandrescu Elena, Zaharia Viorica, Chimie X, Editura LVS Crepuscul, Ploiești, Prahova, 2000, pg. 139

2. <https://www.papetarie.ro/blog/hartia-ce-este-si-cum-se-fabrica.html>
3. <https://ro.wikipedia.org/wiki/H%C3%A2rtie>
4. <https://en.wikipedia.org/wiki/Papermaking>
5. <https://www.rossmann.ro/tehnologia-de-fabricatie-a-hartiei/>

CETĂȚENIA DIGITALĂ ILUSTRATĂ PRIN PROIECTE ERASMUS

Profesor: Monica-Petruța Arotăriței,
Colegiul de Artă „Ciprian Porumbescu” Suceava

Elevii de astăzi trebuie să stăpânească un nou set de abilități; trebuie să fie responsabili din punct de vedere digital și să respecte licențele pentru drepturi de autor prin utilizarea adecvată a surselor online.

Alfabetizarea digitală nu se referă doar la obiecte din aria curriculară precum Informatică sau TIC, ea presupune abilitatea a putea folosi toate informațiile posibile disponibile, despre a fi în siguranță în timpul navigării în mediul online, verificarea fiabilității informațiilor de pe internet. Elevii sunt participanți activi în societatea digitală socială, culturală și politică, prin urmare trebuie educați pentru a deveni cetățeni digitali responsabili.

Alfabetizarea digitală nu presupune doar înțelegerea, împărtășirea, comunicarea prin utilizarea tehnologiei și a mijloacelor media, ci stimulează învățarea independentă și arată că elevii trebuie să își asume responsabilitatea pentru propriile activități.

Un bun cetățean digital îi tratează pe ceilalți cetățeni din mediul online cu respect, nu dăunează activității digitale a altei persoane și folosește tehnologia pentru a promova învățarea personală în mod responsabil și echilibrat. În zilele noastre auzim oameni vorbind despre concepte noi precum „înțelepciunea digitală” sau „incluziunea digitală”, concepte legate de o nouă utilizare online a informațiilor. Incluziunea digitală ajută la promovarea egalității educaționale prin tehnologie, în timp ce cetățenia digitală include activități precum utilizarea unei etichete online adecvate, diseminarea de informații utile, crearea de produse online precum bloguri, wiki-uri, podcasturi, stăpânirea instrumentelor digitale - telefoane mobile, tablete, fablete, laptopuri, computere, telefoane inteligente; explorarea în mediul online alături de elevi din întreaga lume, schimbarea și cautarea de informații în mediul online, utilizând surse credibile de informații, setările de confidențialitate, luptând contra hărțuirii cibernetice, respectând punctul de vedere al celuilalt și acordând credit autorilor ale căror informații sunt folosite de altcineva.

Din păcate, nu se acordă o mare atenție responsabilităților de pe web. Acest lucru se întâmplă pentru că persoanele care utilizează spațiul online nu manifestă interes față de acest lucru, fie pentru că nu știu cum să se comporte într-un mediu online. Profesorii pot ajuta în această situație. Părinții, precum și profesorii ar trebui să ofere copiilor lecții fundamentale legate de cetățenia digitală și responsabilitatea digitală.

Deoarece majoritatea informațiilor online sunt în limba engleză, este ușor pentru profesorii de limba engleză să găsească diferite materiale legate de acest subiect, să arate și să discute diverse situații în care alți copii sau elevi postează imagini sau mesaje nepotrivite pe rețelele de socializare și să atragă atenția asupra drepturilor de confidențialitate. Majoritatea elevilor mai mari au cunoștințe despre utilizarea tehnologiei, dar totuși au nevoie de îndrumare și înțelepciune de la adulți cu privire la modul de utilizare adecvat. De asemenea, tehnologia poate manipula oamenii, îi copleșește și de aceea profesorii sunt cei care trebuie să-și învețe elevii modalitățile eficiente, responsabile și adecvate de a folosi instrumentele online, de a folosi tehnologia în mod corect atât pentru uz personal, cât și pentru uz academic, ca componentă necesară a cetățeniei digitale.

A deveni membru al comunității digitale înseamnă că trebuie să respecti drepturile de autor, să comunici în mod corespunzător. Este adevărat că elevii sunt expuși zilnic tehnologiei și instrumentelor digitale, dar asta nu înseamnă că știu să selecteze și să organizeze informațiile online sau cum să folosească puterea pe care o da web-ului. Elevii care interacționează cu membrii vizibili sau mai puțin vizibili ai comunității digitale își partajează informațiile private persoanelor care folosesc un pseudonim sau o poreclă.

Aceasta înseamnă că profesorii și părinții ar trebui să poarte diferite conversații cu copiii despre siguranța cibernetică; să împărtășească o mai mare responsabilitate de a monitoriza utilizatorii de rețele online, deoarece acum copiii noștri trăiesc și se joacă într-o lume mai largă. Profesorii și părinții ar trebui să-i învețe pe copii despre lucruri neadecvate online, despre site-uri care nu ar trebui accesate, astfel ei au acum un nou rol în această epocă în care internetul este parte zilnică din viața noastră.

În perioada aprilie 2022- iunie 2023 la Colegiul de Artă „Ciprian Porumbescu” Suceava a avut loc proiectul Erasmus intitulat „DIGITALLY READY GENERATION FOR THE LABOUR MARKET ” cu parteneri din Spania și Turcia. Obiectivele acestui proiect internațional au fost îmbunătățirea abilităților elevilor de comunicare în limba engleză, asigurarea utilizării în siguranță a internetului de către aceștia; precum și promovarea participării active a elevilor la o viață democratică, a cetățeniei active și a incluziunii sociale. Un rol important l-a avut familiarizarea elevilor cu concepte precum învățarea deschisă, învățarea mixtă și clasa inversată, crearea de materiale electronice, cum ar fi prezentări, videoclipuri, teste, etc. pentru a sprijini dezvoltarea organizațională în domeniul TIC și pentru a promova accesul universal la educație. Dotarea elevilor cu competențe de web design, codare, STEM, realitate virtuală, inteligență artificială, marketing de produse social media au fost menite să le faciliteze elevilor accesul pe piața muncii .

Proiectele internaționale precum e-Twinning și Erasmus urmăresc îmbunătățirea comunicării, muncii în echipă, colaborării, rezolvării problemelor, adaptabilității, gândirii critice, creativității, inovației și spiritului antreprenorial al elevilor. Ele conduc la creșterea motivației și a încrederii elevilor la școală și ne ajută pe toți să fim mai responsabili atât în mediul online cât și offline.

BIBLIOGRAFIE:

1. Beetham, Helen and Sharpe, Rhona, Eds. – *Designing and Delivering E-learning*, Routledge, New York, 2007
2. Dudeney, Gavin - *How to teach English with technology*, Pearson Education Limited, 2007.
3. Dror, Itiel E. – “Technology Enhanced Learning, The Good, The Bad and the Ugly”, in *Pragmatics and Cognition* 16:2,(2008),p 215-223, available at:
<http://users.ecs.soton.ac.uk/id/CT%20technology%20learning%20good%20bad%20ugly.pdf>
4. visited on July 5,2013
5. Garst, Kim – “4 Reasons Why Social Media Should be Taught in Our School Systems”, in *Huffington Post*, 2013, available at:
http://www.huffingtonpost.com/kim-garst/4-reasons-why-social-media_b_3327957.html
7. visited on July 5, 2013

WEBGRAFIE:

1. <http://www.europeanschoolnetacademy.eu/>
2. <https://colegiuldeartasv.ro/category/proiecte-europene/>

LE JEU DIDACTIQUE

**Prof. Barbu Mihaela-Larisa,
Școala Gimnazială Nr. 1, Sat Lunca Banului**

On sait que la vie d'un enfant se fonde sur le jeu, sur le divertissement et sur des activités variées. Le jeu aide les enfants à se développer, en travaillant en équipe, il stimule aussi la mémoire, la créativité. Il est plus que nécessaire.

Le jeu détermine les élèves à utiliser un vocabulaire thématique, des règles de grammaire, il développe l'esprit d'équipe, l'attention et la capacité de concentration. Jouer, c'est aussi être en compétition avec les autres. Vouloir gagner, c'est offrir une motivation supplémentaire pour participer et permettre aux élèves de pouvoir exprimer de réels besoins de communication.

Les jeux didactiques sont des méthodes actives ou formatives-participatives. Ces méthodes sont très agréables pour nos élèves. Ce sont des activités qui, en général, détendent l'apprenant et l'enseignant à la fois. Les avantages en sont:

- a) la création d'une attitude active chez les élèves qui deviennent plus intéressés, apprennent mieux et réussissent à faire des progrès;
- b) le climat de la classe devient plus favorable à l'apprentissage;
- c) les rapports entre les élèves et les relations avec le professeur s'améliorent.

Le jeu est une représentation amusante et passionnante de la vie réelle. Nous pouvons dire que les jeux et les activités ludiques désignent les activités de plaisir soumis à des règles conventionnelles comportant un gagnant et un perdant.

L'introduction du jeu en classe de FLE s'inscrit avant tout dans la continuité des approches communicative et actionnelle, en proposant un cadre plus ludique (travail en équipe, objectifs stimulants, concept de défis) et encourageant la prise de parole et l'interaction. Au sein de la classe, le jeu permet tout d'abord de briser la glace (au sein d'un groupe peu communicatif, ou qui ne se connaît pas encore) ou de lâcher du lest avant/après une activité plus lourde et demandeuse. En d'autres termes, il permet de créer une véritable dynamique de groupe, en tirant parti de sa facette ludique, tout en étant pourvu d'objectifs clairs, définis, pleinement inscrits dans la séquence pédagogique et atteignables.

L'utilisation du jeu est une nécessité dans une classe d'une langue étrangère. Cette dernière inclut dans son acte didactique une pédagogie d'enseignement/ apprentissage qui emploie le jeu comme moyen, pour bénéficier de l'envie inévitable de l'enfant à jouer. D'une manière pédagogiquement étudiée et en tant qu'activité sérieuse sous une forme ludique, l'enseignant de la langue étrangère et précisément la langue française va installer chez ses apprenants une compétence langagière par le billet du «jeu».

Les activités ludiques font partie des moyens pédagogiques qui servent à faciliter l'apprentissage du FLE, à motiver les apprenants. Les jeux éducatifs peuvent être un moyen de motivation pour aimer cette langue étrangère. Le ludique peut attirer l'attention des élèves et faire aimer ce qu'ils sont en train d'apprendre. Les activités ludiques sont une manière de s'investir et d'exploiter l'imaginaire et la créativité de l'apprenant.

Jean Pierre Cuq et Isabelle Gruca distinguaient quatre types d'activités ludiques:

- ❖ *les jeux linguistiques*: ils englobent les jeux grammaticaux, morphologiques, lexicaux, des activités langagières qui se boivent sur les multiples composantes de la langue. A ce propos, l'apprenant met en œuvre toutes ses connaissances linguistiques ce qui reproduit un apprentissage de la langue et non une recherche de plaisir et de détente. L'enseignant devrait choisir le contenu des activités selon les besoins et niveaux de ses apprenants. Exemple: mots croisés - c'est un jeu de lettres. Son but est de retrouver tous les mots d'une grille grâce aux définitions données en annexe. Des définitions sont données pour toutes les lignes (mots horizontaux) et toutes les colonnes (mots écrits verticalement) de la grille: ainsi les lots de ces deux directions s'entrecroisent, d'où le nom de «mots croisés».

- ❖ *les jeux de créativité*: en ce qui concerne le lien avec le jeu en situation pédagogique et la notion de «créativité». Les jeux de créativité engagent une réflexion plus personnelle (orale ou écrite). De la part de l'apprenant, citons dans cette catégorie l'exemple des charades: c'est une forme de devinette qui consiste à créer des mots en associant des syllabes définies. Exemple: Mon premier est un métal précieux, mon second se trouve dans les cieux, et mon tout est un fruit délicieux. (orange)
- ❖ *les jeux culturels*: cette catégorie de jeux de langue exploite les connaissances culturelles des apprenants.
- ❖ *les jeux dérivés du théâtre*: les jeux qui transforment la salle de classe en scène théâtrale et les apprenants en acteurs. Ces jeux à caractère théâtral ont comme fondement la stimulation des apprenants afin d'investir leurs connaissances et de les doter d'une compétence communicative et pragmatique. Les activités du théâtre varient selon les principes suivants: a) l'improvisation: dans ce cas, l'apprenant va envisager des situations instantanées suite à une consigne ou une proposition de son enseignant, il est préférable de commencer par des situations banales, par exemple le projet de vacances en famille;
b) la directivité: ce principe renvoie à une production élaborée et affinée par les deux collaborateurs pédagogiques (les apprenants sont guidés par leur enseignant);
c) la dramatisation: c'est une reproduction des dialogues, textes narratifs ou des histoires, où l'apprenant doit mobiliser ses connaissances surtout pragmatiques; les jeux de rôles comme exemple, qui représentent «un événement de communication interactif à deux ou plusieurs participants, où chacun joue rôle pour développer sa compétence sous ses trois aspects: la composante linguistique, la composante sociolinguistique et la composante pragmatique».

Le ludique en classe de langue étrangère favorise l'interaction verbale entre les apprenants et par conséquent le développement des capacités liées à la communication en langue étrangère.

BIBLIOGRAPHIE:

1. Cuq, J. P., Gruca, I., *Cours de didactique du français langue étrangère et seconde*, Presses Universitaires de Grenoble, Grenoble, 2003.

SITOGRAFIE:

1. https://www.memoireonline.com/09/13/7390/m_Le-jeu-dans-l-enseignement--apprentissage-de-l-oral-en-FLE--franais-langue-etrangere--pour-un10.html

CUM SĂ ÎMBUNĂȚEȘTI COMPORTAMENTUL POZITIV LA ELEVI

**Prof. Borteș Anca Mădălina/
Prof. Obreja Mirela,
Școala Gimnazială „Ștefan cel Mare” Vaslui**

Pentru a duce o viață bună, devine parte integrantă implementarea unui comportament și atitudine pozitivă în viața de zi cu zi. Cea mai bună vârstă pentru a învăța acestea este copilăria, motiv pentru care instituțiile de învățământ se concentrează pe predarea abilităților de viață și pe a deveni ființe umane bune. În viață, când adulții se confruntă cu situații dificile și complexe, ei reacționează așa cum au fost învățați în copilărie. Acest lucru face ca educatorii să le transmită copiilor obiceiuri bune.

Pentru a se asigura că elevii duc o viață pe calea cea bună, trebuie să le fie înculcat un comportament pozitiv. Profesorii ar trebui să implementeze strategii de învățare și predare care să încurajeze un comportament moral bun la copii. Lucrul se poate face arătându-le situații și exemplul din viața reală, astfel încât acestea elevii să învețe să facă față diferitelor situații în mod corect.

Iată câteva metode de predare eficientă de adaptare la clasă.

a. *Fii consecvent cu regulile*

Stabiliți regulile de la prima lecție. Poate fi util să-i lași pe elevi să scrie unele dintre propriile reguli de clasă, apoi elevii să folosească presiunea colegilor pentru a le păstra. O regulă pe care a făcut-o un elev este mult mai probabil să fie respectată decât una pe care o propune un profesor.

Odată stabilite regulile, urmați-le în mod consecvent cu toți elevii. Lăsați un elev să încalce o regulă o dată, vor dori să o încalce tot timpul.

b. Atrageți toată atenția elevilor înainte de a le spune ceva

Dacă un elev nu este concentrat asupra dvs., nu va asculta, așa că petreceți câteva minute pentru a-i atrage atenția. Este mai bine decât să repeți din nou instrucțiunile fiecărui elev.

Mă asigur că instrucțiunile sunt clare și concise. Uneori ați putea dori să convingeți un elev să vă repete instrucțiunile dacă sunt complicate.

c. Utilizați limbajul pozitiv și limbajul corpului

În loc să le spui elevilor tăi, „nu mai vorbi acum”. Folosiți un limbaj pozitiv, cum ar fi „puteți asculta, vă rog?”. Limbajul pozitiv îi va încuraja pe elevii să folosească propriul lor limbaj pozitiv; „Nu pot face asta”, s-ar putea transforma în „O să încerc”.

Limbajul corpului pozitiv este la fel de important. Dacă ați avut o dimineață proastă și ați intrat într-o sală de clasă cu o dispoziție proastă, elevii o vor ridica. Nu mă refer să zâmbești ca un bufon de curte, ci să zâmbești cât de des poți. Creați un mediu cald și primitiv pentru elevi atunci când începe lecția.

d. Respectul reciproc

Sună ușor, dar mulți profesori uită asta. Dacă vrei să ți se arate respect, trebuie să modelezi comportamentul pentru elevii tăi. Adolescenții se bucură mai ales să fie tratați ca adulți, pot veni dintr-o casă în care nu sunt ascultați și să li se asculte părerea este o experiență foarte pozitivă pentru ei.

e. Realizați lecții de calitate

Mă duc la antrenament în fiecare an, dacă antrenamentul este slab și plictisitor, îmi găsesc atenția rătăcitoare și devin agitat și nu ascult, la fel ca elevii mei.

Proiectați lecții care au un ritm rapid, activitățile ar trebui să fie împrăștiate peste tot. Nu vă așteptați ca elevii să stea acolo timp de 50 de minute ascultându-vă vorbind. Permite elevilor să cerceteze și să descopere ei înșiși cunoștințele. Cu cât sunt mai implicați, cu atât mintea lor va cauza mai puține probleme.

f. Cunoaște-ți elevul

Nu există un instrument mai bun disponibil pentru profesor decât cunoașterea elevilor. Fă-ți timp pentru a-i cunoaște, gusturile și antipatiile lor. Dacă puteți planifica o lecție despre ceea ce este interesat elevul, veți fi mai ușor de implicat.

Cunoașterea elevului tău ajută și dacă trec prin probleme personale. Dacă acel elev activ în mod normal este inactiv, ce se întâmplă cu el? Există vreo problemă acasă? Au probleme?

g. Fiți capabili să diagnosticați problemele de învățare

Să aibă cunoștințe de bază despre problemele de învățare și despre semnele acestora. Profesorii se află în poziția privilegiată de a putea diagnostica problemele de învățare și de aici profesorul poate ajuta la furnizarea de instrumente pentru ca elevul să reușească. Aceste instrumente pot fi folosite în clasă și pentru învățarea viitoare, de asemenea. Aceste adaptări pot fi ceva la fel de simplu ca tipărirea foilor de lucru pe hârtie colorată.

Pe cât de important este să ai grijă la problemele de învățare, este, de asemenea, important să ai grijă de elevii talentați. Am lucrat cu un elev care avea mereu probleme. Când am lucrat 1:1 cu el, era clar că munca lui era la un nivel foarte înalt, s-a plictisit la ore și a terminat munca în 10 minute, ceea ce i-a lăsat restul lecției să se comporte prost. A fost stimulat cu materiale suplimentare variate și comportamentul lui s-a îmbunătățit.

h. Rutina

La fel ca regulile, o rutină este importantă pentru a începe de la început. Stabilește o rutină care să funcționeze pentru tine și elevii tăi. Acest lucru ar putea fi la fel de simplu, deoarece un elev dă cărțile,

altul dă pixurile. Acordarea responsabilității unui elev perturbator poate minimiza comportamentul acestuia.

De asemenea, este un avantaj să ai o rutină familiară la unele dintre lecțiile tale. De exemplu, o activitate de deschidere rapidă de 5 minute, urmată de o recapitulare și apoi de lecția completă. Asigurați-vă că la sfârșitul lecției aveți timp pentru întrebări. Aflați 2 lucruri pe care elevii le-au învățat și 2 lucruri pe care și-ar dori să le exerseze mai mult.

Mulți elevi care sunt etichetați ca având un comportament problematic au trăsături de autism. Rutina îi va calma și le va oferi siguranța de a ști ce urmează.

Concluzie

Dacă puteți adopta unele dintre aceste tehnici în cea mai mare parte a lecției, veți observa o îmbunătățire a comportamentului. Va fi greu la început, dar suntem profesori nu doar de matematică și engleză, ci și de abilități de viață.

BIBLIOGRAFIE ELECTRONICĂ:

1. <https://www.kent-teach.com/Blog/post/2018/09/04/8-techniques-to-encourage-positive-behaviour-in-the-classroom.aspx>
2. <https://www.suraasa.com/blog/positive-behaviour-in-classroom>
3. <https://www.rasfoiesc.com/educatie/psihologie/MANAGEMENTUL-CLASEI-TEHNICI-DE15.php>

UTILIZAREA TEHNOLOGIEI DIGITALE ÎN PROCESUL DE PREDARE-ÎNVĂȚARE-EVALUARE

Prof. Botez Liliana,
Școala Gimnazială „Ștefan cel Mare” Vaslui

Utilizarea tehnologiei digitale în procesul instructiv-educativ ajută atât profesorul cât și elevii în dinamizarea activităților. Instrumentele digitale facilitează realizarea unor materiale didactice creative și ușor de învățat. Lecțiile devin interactive, motivante și memorabile pentru elevi, iar transmiterea conținuturilor se face eficient, putând fi generate resurse care lucrează conceptele într-un mod transversal sau multidisciplinar și facilitând gândirea critică și reținerea informațiilor.

Prin intermediul instrumentelor digitale, elevii au posibilitatea de a folosi conținutul în stilul lor personal de învățare prin descoperire. Astfel, învățarea devine activă, iar elevii sunt protagoniștii propriului parcurs de învățare, în timp ce profesorul este cel care dirijează acest proces.

Folosirea jocului didactic în procesul de învățământ face ca elevul să învețe cu plăcere, să devină interesat de activitatea care se desfășoară; face ca cei timizi să devină mai volubili, mai activi, mai curajoși, să capete mai multă încredere în capacitatea lor, mai multă siguranță și tenacitate în răspunsuri.

Jocul reprezintă un ansamblu de acțiuni și operații care, paralel cu destinderea, cu buna dispoziție și cu bucuria, urmărește obiective de pregătire intelectuală, tehnică, morală și fizică a copilului. Inclusiv în activitatea didactică, elementul de joc imprimă acesteia un caracter mai viu și mai atrăgător, aduce varietate și o stare de bună dispoziție, de divertisment, ceea ce previne apariția monotoniei, a oboselii și a plictiselii.

O aplicație pe care am folosit-o și care a devenit deja destul de populară în învățământul românesc este Kahoot. Astfel, am realizat quiz-uri de tip itemi cu alegere multiplă sau itemi cu alegere duală de tip adevărat/fals.

Mecanismul prin care funcționează această aplicație este destul de simplu. Am pregătit quiz-ul adăugând pentru fiecare întrebare răspunsurile și selectând răspunsul corect. Ulterior, în clasă

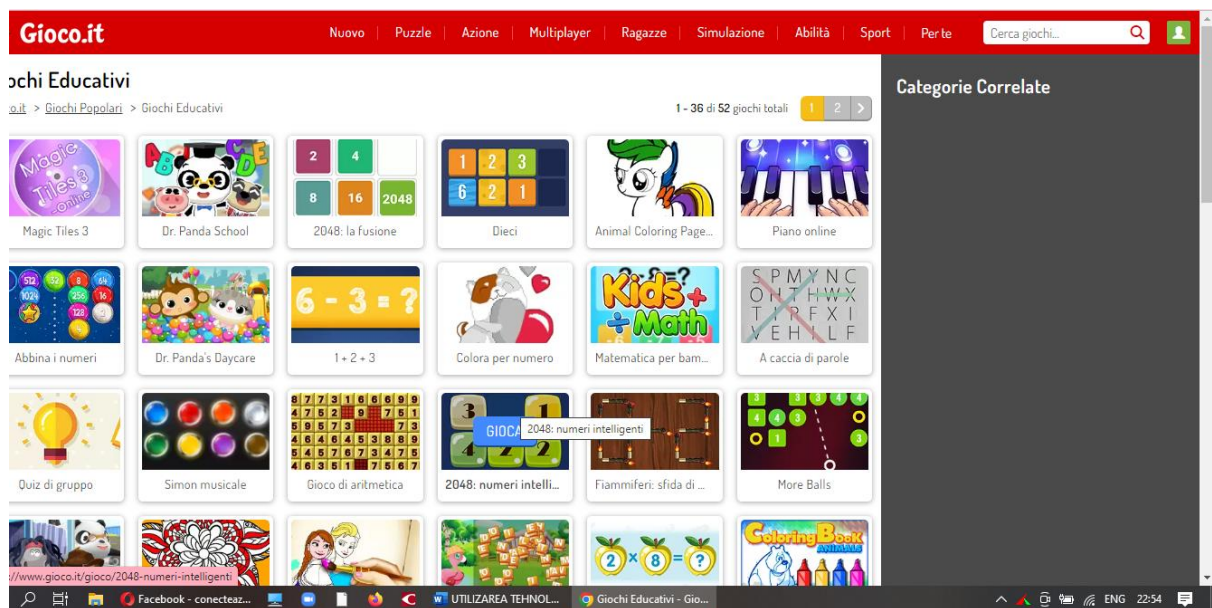
am proiectat jocul creat, iar copiii l-au accesat cu ajutorul unui cod QR de pe propriile telefoane. Imediat ce am dat startul, întrebările s-au succedat oferind după fiecare rundă un clasament provizoriu al elevilor.

Un avantaj al aplicației este faptul că îi stimulează pe copii să fie implicați în activitate, oferindu-le senzația unui joc, nu a unei sarcini de lucru. Am utilizat Kahoot în special pentru a prezenta elemente de cultură și civilizație italiană.

De multe ori am integrat întrebări capcană pentru a menține interesul elevilor. De exemplu, pentru un joc realizat cu scopul de a prezenta legenda întemeierii Romei, una din întrebările alese a fost: „Câte rândunele a văzut Romulus conform legendei?”. Variantele de răspuns oferite au fost: a) 12, b) 6, c) 0, d) 18. Dorind să răspundă cu rapiditate, mai bine de jumătate dintre elevi au dat ca răspuns una din primele două variante, fără să fie atenți la faptul că enunțul întrebării constituia o capcană. Romulus nu a văzut rândunele, ci vulturi, conform legendei. Integrarea unor capcane de acest gen face ca elevii să își mențină atenția și concentrarea pe tot parcursul exercițiului.

Din păcate, aplicația are și un dezavantaj semnificativ în varianta ei gratuită deoarece oferă statistici despre numărul de răspunsuri corecte date doar de primii cinci clasați. Pentru acest motiv, acest instrument este util pentru etapa de consolidare, însă nu poate fi folosit în evaluare.

Jocurile didactice online

Jocul didactic online nu poate fi desfășurat la întâmplare. În aplicarea lui trebuie să se ia în considerare următoarele condiții:

- jocul să se constituie pe fondul activității dominante urmărindu-se scopul și sarcinile lecției;
- să fie pregătit de profesor în direcția dozării timpului și a materialului folosit;
- să fie variat, atractiv, să îmbine forma de divertisment cu cea de învățare;
- să se folosească atunci când copiii dau semne de oboseală;
- să creeze momente de relaxare, de odihnă, în vederea recuperării energiei nervoase a elevilor;
- să antreneze toți copiii în activitatea de joc;
- să fie proporționat cu activitatea prevăzută de programă și structurat în raport cu tipul și scopul lecției desfășurate;
- să urmărească formarea deprinderii de muncă independentă;

- să solicite gândirea creatoare și să valorifice cu maximum de eficiență posibilitățile intelectuale ale elevilor;
- activitățile în completare prin jocul didactic online să fie introduse în orice moment al lecției;
- să fie repartizate, după caz, în diferite secvențe, sarcinile didactice având caracter progresiv;
- să nu se facă abuz, încât procesul de învățare să se transforme în joc și să fie luat ca atare.

Platforma Quizizz poate fi utilizată cu succes atât ca instrument de consolidare cât și ca formă de evaluare. Deși jocurile create nu sunt la fel de dinamice precum cele realizate cu ajutorul platformei Kahoot, Quizizz reprezintă o alternativă viabilă, deoarece în varianta sa gratuită, permite atât accesul la statistici, cât crearea mai multor tipuri de itemi diferiți și integrarea lor într-un singur test.

Astfel, mi-am creat un cont gratuit, putând genera instrumente de consolidare și evaluare care conțin itemi cu alegere multiplă, itemi cu alegere duală, itemi de completare și itemi de corelare.

De exemplu, la întrebarea: „Pe câte coline era așezată Cetatea Romei?” răspunsul corect este 7, însă pentru a mă asigura că aplicația va puncta răspunsul elevului, a trebuit să ofer ca răspunsuri alternative și variantele „7” și „șapte”, anticipând astfel modul în care elevii ar fi putut furniza răspunsul. Un alt avantaj al aplicației este acela că timpul poate fi setat, astfel elevii trebuie să completeze cu atenție și să fie implicați în mod activ.

Evaluarea joacă un rol important în procesul de învățare, oferă informații despre progres și ghidează învățarea. Evaluarea este esențială pentru procesul de certificare, iar rezultatele sunt utilizate în mai multe feluri pentru a măsura evoluția și succesul elevilor, profesorilor, cursurilor și instituțiilor de învățământ.

Evaluarea bazată pe utilizarea computerului nu face numai să genereze exerciții de rutină ca aceste întrebări cu alegere multiplă, ci poate îmbogăți experiența elevilor.

Principala utilizare a evaluării online poate avea ca scop Mai degrabă evaluarea formativă decât cea sumativă a elevilor. Prin susținerea de exerciții de evaluare se pot constata care sunt nevoile reale ale elevilor. Evaluarea poate fi efectuată de profesor, elev, colegi sau de o sau un grup din afară. Autoevaluarea, evaluarea de către colegi, învățarea prin descoperire, reflecția și articularea sunt doar câteva metode prin care elevii sunt încurajați să-și administreze propria învățare și evaluare.

Utilizarea tehnologiei permite realizarea menirii educației pe direcția sa de „artă” creativă, intuitivă și foarte personală. elevii pot învăța în ritmul propriu, conform stilurilor diferite de învățare, respectându-se individualitatea și personalitatea acestora. Rolul profesorului în acest demers este foarte important deoarece trebuie să asigure nu doar instruirea confortabilă a elevului în spațiul virtual, cât mai ales sigură și eficientă.

DEONTOLOGIE ÎN PROCESUL DE EVALUARE

**Prof. Cărare Georgeta Vandana Anina,
Școala Gimnazială „Adrian Porumboiu” Muntenii de Jos, Vaslui**

Procesul didactic, fiind condiționat în mare măsură de obiectivele și de conținutul educației, precum și de concepția pedagogică dominantă, acestea influențează sensibil esența activității, formele și gradul în care elevii desfășoară activitatea de învățare, caracterul relațiilor profesor-elevi, nivelul de colaborare și cooperare între elevi, etc.

Astăzi, în contextul general al eforturilor de modernizare a învățământului, formele organizatorice sunt mult discutate, perfecționarea lor și introducerea altora mai productive se află în centrul cercetărilor pedagogice. Datorită unor astfel de preocupări a apărut și interesul pentru strategia

instruirii, definită ca ansamblu de forme, metode, mijloace tehnice și principiile de utilizare a lor, cu ajutorul cărora se vehiculează conținuturile în vederea atingerii competențelor.

Învățarea este dirijată și se realizează în școli, ca și în familie, în unități productive sau în alte instituții și medii sociale, uneori în absența unei teorii orientative aplicate sau aplicabile. Chiar dacă au fost elaborate, experimentate și testate până acum peste o sută de teorii ale învățării, puține au fost aplicate extensiv în învățământ. Există o tendință de ignorare sistematică a acestor teorii, fie ele ale învățării, ale predării sau ale evaluării, de către cadrele didactice, poate chiar o contestare în numele bunei experiențe practice tradiționale.

Exercitarea unei profesii se face prin efectuarea unor acțiuni specifice pentru a obține un anumit scop. Fiecare profesie are propriile reguli de practicare, prin care se asigură obținerea scopului dorit precum și o calitate a practicării acesteia. Toate profesiile necesită respectarea unor reguli tehnice de exercitare, respectarea legislației precum și a unui cod deontologic.

În cadrul procesului de educație se urmărește ca persoanele instruite să-și formeze un sistem de valori corect, o personalitate proprie, un mod de folosire și interpretare a cunoștințelor acumulate, formarea deprinderilor și chiar o viziune proprie asupra vieții sale. Acest scop complex implică o responsabilitate morală majoră din partea educatorului pentru a evita efecte negative asupra persoanelor educate.

Evaluarea este cea mai importantă etapă în procesul de învățare. Ea este componenta care poate oferi feedback și poate fi utilizată pentru a stabili modul optim în care procesul de învățare trebuie să continue, de aceea obiectivitatea evaluării este foarte importantă. Evaluările reprezintă puncte de referință ce delimitează etape distincte în cadrul procesului de învățare. Să nu uităm procesul de învățare continuă pe toată durata vieții, iar rolul educatorului este să ofere informații și să evalueze o etapă a acestui proces, dar și să ofere moduri optime de continuare a acestuia în următoarele etape. Și nu doar procesul de învățare continuă toată viața, ci și cel de evaluare. Pe baza evaluărilor prin care trece, omul învață și să se autoevalueze. Evaluarea devine astfel un instrument esențial în activitatea unui educator.

Evaluarea trebuie să fie în conformitate cu scopul etapei aferente din procesul de învățare. Astfel în cadrul unei etape ce are ca scop formarea unui bagaj de cunoștințe generale și a unui caracter evaluările trebuie să reflecte acest lucru, acordând importanță egală tuturor domeniilor acoperite de către etapa procesului de învățare (de exemplu evaluările scrise). În cadrul unei etape din procesul de învățare ce implică specializarea într-un anumit domeniu sau chiar într-o componentă a unui domeniu de activitate, evaluările trebuie să se concentreze pe detaliile aceluia domeniu (de exemplu examenele de certificare profesională într-un anumit domeniu).

Un proces corect de evaluare trebuie să fie obiectiv, să reflecte procesul de învățare al etapei evaluate, să ofere date pentru o analiză a procesului de învățare precedent, precum și elemente de ghidare a etapei următoare. În cadrul procesului de învățământ evaluarea trebuie să fie un instrument în procesul de învățare și nu un scop în sine.

În afara procesului de învățământ evaluarea reprezintă un mijloc de selecție a unor persoane pentru un anumit scop astfel încât acestea să poată îndeplini acel scop (urmare a unei forme ulterioare de învățământ, ocuparea unui post). Din păcate se pare că în învățământul românesc se fac două mari confuzii. Una se referă la scopul evaluărilor, evaluările din cadrul procesului de învățământ fiind confundate cu cele de selecție în vederea continuării într-o formă superioară de învățământ sau chiar suprapunându-se. Astfel, se fac discriminări în testarea materiilor ce sunt criteriu de selecție pentru promovarea într-o formă superioară de învățământ și materiile care nu sunt. A doua confuzie se face la nivel de scop final al procesului de învățământ. Se confundă scopul învățământului general cu un alt scop, acela de a accede facil în etapele superioare ale acestuia, punându-se accent doar pe unele materii în detrimentul altora. Astfel se ajunge în mod curent la situația în care elevii vânează note, unii profesorii le dau uneori din subiectivism note mai mari decât cele meritate, motivând că-i ajută pe elevi să aibă o medie care să le permită intrarea la un liceu bun, să promoveze clasa sau să obțină o medie pentru a primi

bursă. Asta se întâmplă în special cu disciplinele care nu sunt de concurs. Ce se întâmplă cu elevii odată ajunși acolo? Nu fac față.

Din punct de vedere deontologic profesorul trebuie ca în procesul de evaluare să fie cât mai corect și obiectiv așa încât elevul să își poată forma o imagine corectă a nivelului de cunoștințe pe care le are dar și să cunoască elementele pe care trebuie să pună accent în viitor. Părinții și elevii trebuie să înțeleagă importanța evaluărilor și să nu se urmărească doar notele sau punctajul mare la examene. Un elev conștient de nivelul lui de pregătire, de punctele sale tari și de cele slabe poate să facă o alegere corectă în ceea ce privește propriul său viitor, în timp ce un elev ce a urmărit doar note și calificative se poate trezi mai târziu în situația în care, ajungând unde a crezut că se potrivește, de fapt să nu facă față și să fie nevoit să accepte mediocritatea sau chiar să renunțe.

Elevii și părinții trebuie învățați că fără muncă nu este răsplată. Iar scopul învățământului nu trebuie să fie o uniformitate a elevilor și absolvenților, ci o ierarhizare obiectivă a acestora în funcție de felul în care au răspuns la procesul de învățare.

Deontologia evaluării ar trebui respectată de către toți profesorii. Trebuie să se ajungă la un sistem unitar de notare, să se renunțe la subiectivism. Subiectivismul nu duce la nimic altceva decât false păreri, etichete gratuite sau, mai grav, la erori de autoevaluare din partea elevilor în momentul în care se decid care să le fie drumul în viață.

Deontologia evaluării este singura apărare împotriva ingerințelor din exterior în cadrul procesului de învățământ.

Un caz aparte îl reprezintă evaluările centralizate și generalizate, cum ar fi evaluările naționale. Din păcate aceste teste amestecă evaluările ce au ca scop stabilirea gradului de asimilare a procesului de învățământ din partea elevului cu cel de selecție în vederea promovării în liceu.

În momentul în care învățământul este privit ca un instrument politic ingerințe se petrec în mod curent. Ca exemple se pot evidenția frecvența cu care întreg sistemul de evaluare s-a modificat de la o guvernare la alta, dar și faptul ca s-a ajuns în situația în care acte politice sau diplomatice sunt considerate texte literare ori celebrități de moment devin personaje de istorie contemporană incluse în manualele de istorie.

O altă formă de ingerință o reprezintă presiunile exercitate de către părinți și elevi asupra cadrelor implicate în procesul de evaluare, pentru note mai mari în timpul anilor școlari sau prin presiuni asupra comisiilor de evaluare (intervenții, relații de rudenie, avantaje materiale). Doar cadrele didactice și evaluatorii care respectă deontologia profesională se pot opune acestor ingerințe.

În cadrul elaborării subiectelor de evaluare, deontologia cere ca subiectele să fie elaborate de profesori care predau la clasă, iar nivelul de dificultate să respecte programa școlară și nu programele de olimpiade. Astfel se poate asigura atât obiectivitatea evaluării cât și verificarea eficienței procesului de învățământ. Cu alte cuvinte este etic ca subiectele să se refere strict la materia predată și să fie accesibile elevilor de nivel mediu. Ar fi total eronat să credem că învățământul trebuie să producă doar genii ce știu totul despre orice. În ultimii ani se observă o tendință de scădere a nivelului de dificultate al subiectelor date la examenele naționale, o abordare adaptată în funcție de rezultatele la studiile realizate de guvernanți.

De asemenea trebuie ca toți profesorii să cunoască moduri de evaluare corecte, etice și eficiente. Evaluarea nu se termină cu acordarea unei note sau a unui calificativ. Pentru a fi eficientă trebuie ca elevul să înțeleagă atât scopul evaluării cât și interpretarea rezultatelor obținute. O analiză a evaluării ar trebui făcută, iar rezultatele analizate în detaliu, pentru a oferi elevului o direcție de urmat.

Evaluările centralizate ar trebui să fie efectuate doar de către profesori ce au o pregătire specifică în acest sens. De asemenea ar trebui ca supravegherea să fie realizată tot de persoane instruite și cu moralitate ridicată. În teorie s-ar părea ca toate acestea se respectă.

Sintetizând cele scrise mai sus despre educație, evaluări și aspectele de deontologie a evaluării rezultatelor școlare ale elevilor, se poate sublinia faptul că evaluările perfect obiective continuă să reprezinte o aspirație perpetuă a evaluatorilor de pretutindeni.

Oricât de bine intenționat și de competent ar fi un evaluator, întotdeauna va exista riscul ca el să „greșească” în modul în care acordă calificative și note prin simplul fapt că grila de „lectură” pe care el o aplică în „citirea” unor bareme sau norme este una personală. Poate tocmai de aceea, ar fi recomandabil ca evaluatorul să reflecteze adânc la umanitatea sa mai înainte de a da un verdict final. Viața demonstrează că, adesea, din dorința de a fi cât mai corecți și mai obiectivi, evaluatorii pot să greșească nefiind atenți la nuanțe și nefăcând anumite discriminări necesare. În acest caz, eticul devine non-etic deoarece, în context educațional, succesul se măsoară nu în raport cu reușitele globale, ci în raport cu reușita fiecărui individ.

Deontologia și simțul etic al evaluatorului pot să îi asigure acestuia o calitate ridicată a muncii. De asemenea separarea efectivă a procesului de învățământ de politică nu poate avea decât un efect benefic. Eliminarea stereotipurilor de genul „știi, ai 10... nu știi, ai 4...” trebuie înlocuită cu interpretări ale rezultatelor, pentru a-i evidenția elevului punctele sale tari, punctele slabe, pentru a-i arăta unde trebuie să depună efort suplimentar sau ce anume să corecteze în activitatea sa de învățare. Nu trebuie uitat și rolul părinților, care trebuie conștientizați că ei sunt principalul element în procesul de formare a personalității propriilor lor copii.

Faptul că problemele evidențiate în acest text sunt cunoscute, înțelese și că încep să se ia măsuri pentru corectarea lor se reflectă în activitatea didactică actuală, chiar dacă sunt privite ca o glumă de către unii care consideră că nu mai au de învățat.

Ca o concluzie finală se poate spune că evaluarea nu o facem pentru un examen, ci o facem pentru viața, viața viitoare a elevului actual. Profesorul evaluează elevii, iar ei sunt viitori cetățeni....trebuie avut grijă ce calități și ce defecte le scoatem în evidență, deoarece, indiferent de specialitate sau disciplină, evaluarea oferă feedback-ul și în ultima instanță trasează calea omului din societate.

BIBLIOGRAFIE:

1. Crețu, E., *Psihopedagogia școlară pentru învățământul gimnazial*, Ed. Aramis, București, 1999;
2. Dumitru Ion Alexandru – *Dezvoltarea gândirii critice și învățarea eficientă*, Ed. de Vest, Timișoara, 2000;
3. Drăgan, Ion, Petroman, Pavel, Margineanțu, Dorina, *Educația noastră cea de toate zilele*, Editura Eurobit, Timișoara, 1992.

IMPORTANȚA MATEMATICII ÎN EDUCAȚIE

**Prof. Ciovcicu Lenuța Alina,
Școala Gimnazială „Mihai David” Negrești, Vaslui**

În contextul noilor orientări și tendințe în istoria instruirii, care pun accent pe strategiile instruirii, cât și datorită importanței studierii matematicii în școală, eforturile cercetătorilor în științele educației se focalizează spre elaborarea unor strategii de tip euristic de predare –învățare a matematicii.

Matematica „regina științelor” (C. Gauss), considerată de unii aridă, abstractă și accesibilă unui număr restrâns de persoane, poate fi înțeleasă de oricine se va apropia cu interes de ea. Mulți sunt convinși că această disciplină este o materie dificilă. Cu toate acestea ea a fost și rămâne o disciplină indispensabilă pentru formarea fiecărui om. Nu există nici un domeniu al matematicii, oricât de abstract ar fi el, care să nu se dovedească cândva aplicabil la fenomenele lumii reale. Ea va deveni o componentă esențială, organică a culturii generale, prin logica de la baza raționamentelor de tip matematic, elevii vor fi obișnuiți cu precizia și obiectivitatea, cu ordinea intelectuală și morală, cu un comportament consecvent.

O strategie didactică arată, în general „ce face profesorul” și „ce face elevul”, ea punând în evidență capacitatea dascălului de a alege și a combina într-o anumită ordine procedee și mijloace de

instruire, forme de grupare a elevilor cât și de a selecta și structura conținutul științific în funcție de obiectivele propuse, de particularitățile fiecărei clase și de experiența de învățare ce urmează a fi trăită cu elevii.

Metode moderne, des folosite la orele de matematică sunt **problematizarea** (elevii participă prin efort propriu de gândire și acțiune la descoperirea adevărului, dezvoltându-și spiritul experimental, capacitatea de prelucrare, problematizarea conduce pe elevi la rezolvarea unor „situații- problemă”, la depășirea unor stări conflictuale), **euristica** (sporește caracterul formativ al învățării, dezvoltând spiritul de observație, capacitățile de analiză și sinteză, interesul cognitiv, motivația intrinsecă), **brainstorming-ul** (asaltul de idei care urmărește stimularea copiilor pe drumul căutării a cât mai multor ipoteze), **învățarea prin descoperire, metoda descoperirii dirijate, expunerea sistematică a cunoștințelor** (expunerea trebuie să suscite imaginația tinerilor, să fie clară, accesibilă, expresivă, vie, plastică). Nu în ultimul rând, ea trebuie să fie însoțită de frumusețea și plasticitatea cuvântului, eleganța dicției, expresia emoțională, cum sublinia și academicianul Solomon Marcus. Profesorul însuși trebuie să pară interesat, să manifeste curiozitate în timpul propriei sale expuneri; în cursul expunerii profesorul poate și trebuie să realizeze o comunicare vie cu elevii, solicitându-le permanent atenția, anunțând de fiecare dată ce se urmărește, care este scopul local al lecției, **întrecerea reciprocă** (impulsul determinând răspunsuri din ce în ce mai rapide, mai corecte, găsirea cât mai multor soluții, rezolvarea problemelor într-un timp cât mai scurt); se urmărește formarea deprinderii de a lucra cu simboluri, de a folosi raționamentul deductiv, de a găsi căi originale de rezolvare, de a alcătui alte probleme, metoda conversației, **fixarea cunoștințelor însușite, recapitularea**. Referitor la **metoda descoperirii** G. Polya recunoaște că „a descoperi o rezolvare, a găsi o soluție înseamnă a descoperi o legătură între idei, până atunci separate, între date și necunoscută, între ipoteză și concluzie”

M. Selye „esența descoperirii științifice nu constă în a reda ceva pentru prima oară, ci în a stabili relații solide între ceea ce era cunoscut mai dinainte și ceea ce până în prezent este încă necunoscut progresul real”. Acest proces, al creării unor legături, poate promova cel mai bine înțelegerea adevărată.

Descoperirea, ca mijloc de instruire, constituie aspectul unor intense preocupări ale didacticii moderne.

Găsirea unor soluții în diferitele probleme concrete presupune o activitate de descoperire. Astfel elevii pot să descopere singuri diverse proprietăți matematice sau să descopere o formulă, un principiu.

Descoperirile de tip didactic sunt de fapt niște redescoperiri, întrucât elevii, în general, descoperă adevăruri deja cunoscute. O astfel de descoperire însoțită de o dirijare exterioară nu este o descoperire autentică ci mai mult o semi descoperire deoarece la aflarea a ceea ce se caută contribuie în măsura mai mare sau mai mică și profesorul. Contribuția profesorului e necesară pentru că, spre deosebire de descoperirea spontană, comună, empirică, ce se limitează la conținuturi mai puțin importante, descoperirea realizată de către elevi mizează găsirea acelor adevăruri științifice, pe care, în mod strict independent nu le pot găsi decât persoanele specializate.

Descoperirile de tip didactic trebuie realizate în timp foarte scurt și prin ele nu se vizează în primul rând găsirea adevărului ci mai degrabă educarea elevilor în spiritual științific și dezvoltarea intelectuală și morală a lor.

Metodele interactive de grup sunt modalități moderne de stimulare a învățării și dezvoltării personale încă de la vârstele timpurii, sunt instrumente didactice care favorizează schimbul de idei, de experiențe, de cunoștințe.

Interactivitatea presupune o învățare prin comunicare, prin colaborare, produce o confruntare de idei, opinii și argumente, creează situații de învățare centrate pe disponibilitatea și dorința de cooperare a copiilor, pe implicarea lor directă și activă, pe influența reciprocă din interiorul microgrupurilor și interacțiunea socială a membrilor unui grup.

Implementarea acestor instrumente didactice moderne presupune un cumul de calități și disponibilități din partea cadrului didactic: receptivitate la nou, adaptarea stilului didactic, mobilizare,

dorință de autoperfecționare, gândire reflexivă și modernă, creativitate, inteligența de a accepta noul și o mare flexibilitate în concepții.

Metode de predare interactivă, centrate pe elev, sunt cunoscute (mai puțin utilizate) de către majoritatea cadrelor didactice. Amintim doar câteva dintre acestea: **Brainstorming-ul, Știu/vreau să știu/am învățat, Jurnalul cu dublă intrare, SINELG, Turul galeriei, Bulgărele de zăpadă, Cubul, Ciorchinele, Pălăriile gânditoare, Mozaicul, utilizarea calculatorului, a jocurilor didactice.**

Uneori considerăm educația ca o activitate în care continuitatea e mai importantă decât schimbarea. Devine însă evident că trăim într-un mediu a cărui mișcare este nu numai rapidă ci și imprevizibilă, chiar ambiguă. Nu mai știm dacă ceea ce ni se întâmplă este „bine” sau „rău”. Cu cât mediul este mai instabil și mai complex, cu atât crește gradul de incertitudine.

Datorită progresului tehnologic și accesului sporit la cunoaștere și la resurse ne putem propune și realiza schimbări la care, cu câțva timp în urmă nici nu ne puteam gândi.

Trebuie, deci, să ne modificăm modul în care gândim prezentul și viitorul educației pe care îl dăm generației următoare având în vedere aceste aspecte. Nu ne mai putem permite o unitate școlară „muzeu”, orientată spre trecut, care pune accent pe cunoștințe, ci avem nevoie de o școală ce-i pregătește pe copii pentru viitor, punând accent pe competențele sociale și de comunicare.

E bine ca profesorul să modeleze tipul de personalitate necesar societății cunoașterii, personalitate caracterizată prin noi dimensiuni: gândire critică, creativă, capacitate de comunicare și cooperare, abilități de relaționare și lucru în echipă, atitudini pozitive și adaptabilitate, responsabilitate și implicare.

Un învățământ modern, bine conceput permite inițiativa, spontaneitatea și creativitatea copiilor, dar și dirijarea, îndrumarea lor, rolul profesorului căpătând noi valențe, depășind optica tradițională prin care era un furnizor de informații.

În organizarea unui învățământ centrat pe copil, profesorul devine un coparticipant alături de elev la activitățile desfășurate. El însoțește și încadrează copilul pe drumul spre cunoaștere.

Utilizarea metodelor interactive de predare-învățare în activitatea didactică contribuie la îmbunătățirea calității procesului instructiv-educativ, având un caracter activ-participativ și o reală valoare activ-formativă asupra personalității elevului.

Profesorii își inundă elevii cu propriile lor gânduri profunde și bine organizate. Profesorii recurg prea des la explicații și demonstrații de genul „hai să-ți arăt cum”. Desigur că, prezentarea poate face o impresie imediată asupra creierului, dar în absența unei memorii excepționale, elevii nu pot reține prea mult pentru perioada următoare. Un profesor, oricât de strălucit orator ar fi, nu se poate substitui creierelor elevilor și deci nu poate face activitatea care se desfășoară individual în mintea fiecăruia.

Elevii înșiși trebuie să organizeze ceea ce au auzit și văzut într-un tot ordonat și plin de semnificații. Dacă elevilor nu li se oferă ocazia discuției, a investigației, a acțiunii și eventual a predării, învățarea nu are loc.

Interesul pentru matematică se naște și se dezvoltă în același timp cu înțelegerea tot mai clară și cu pătrunderea tot mai adâncă în lumea adevărilor ei.

Noile cerințe ale societății informaționale impun pregătirea elevului pentru a utiliza tehnici de prognoză, simulare, proiectare-evaluare, de a dezvolta judecăți critice, de a-și forma capacitatea de decizie, de a acționa în libertate și independență, de a fi creativ.

În zilele noastre societatea are nevoia de un om cu gândire creatoare, inventiv, explorator, îndrăzneț, de aceea este necesară folosirea unor metode de predare-învățare cât mai moderne și diverse, interactive, în vederea sporirii eficienței sale formative.

BIBLIOGRAFIE:

1. Cerghit, I., *Metode de învățământ*, EDP, București, 2005;
2. Cojocariu, V. M., *Teoria și metodologia instruirii*, EDP, București, 2004;
3. Oprea, C. L., *Strategii didactice interactive, ed. a III-a*, EDP, București, 2008;
4. Pânișoară, I. O., *Comunicarea eficientă*, ediția a III-a, Editura Polirom, Iași, 2006.

MANAGEMENTUL CLASEI ȘI ROLUL ACESTUIA ÎN CREȘTEREA EFICIENȚEI PROCESULUI DIDACTIC

**Prof. Ciubotaru Greta-Doina,
Școala Gimnazială „Ștefan cel Mare” Vaslui**

Cheia eficientizării procesului instructiv-educativ stă în modalitatea optimă de realizare a relației dintre cele două verigi ale acestuia: pe de o parte, elevul, cu zestrea lui ereditară, cu capacitățile, aptitudinile și disponibilitățile lui, pe de altă parte, cadrul didactic, forța care provoacă, determină și dirijează schimbarea și dezvoltarea elevului.

Un bun manager al clasei trebuie să fie capabil să realizeze schimbări profunde în cultura, climatul și instrucția tuturor copiilor, în direcția fundamentării tuturor demersurilor didactice pe principii democratice, să introducă noi strategii instructionale care să încurajeze colaborarea, toleranța, sporirea încrederii în forțele proprii și îmbunătățirea performanțelor școlare ale elevilor. Managementul clasei cuprinde trei componente esențiale: managementul conținutului, managementul problemelor disciplinare și managementul relațiilor interpersonale. Managementul conținuturilor nu se referă la deprinderile de a preda o disciplină specifică, ci mai degrabă la acele deprinderi aplicabile tuturor disciplinelor și activităților. În centrul deprinderilor de management al clasei se află managementul activităților suplimentare și rezolvarea problemelor specifice disciplinei. A disciplina înseamnă a sprijini elevii să învețe comportamente noi, dezirabile, a-i ajuta să-și dezvolte competențe și simțul responsabilității propriilor acțiuni.

Elemente de management al clasei se constituie cu suficientă claritate și din perspectiva strategiilor didactice. Astfel, în plan curricular se pot deosebi cinci strategii bine delimitate: explicativ-reproductivă, explicativ- intuitivă, algoritmico-euristică, euristico-algoritmă și a metodelor participative. Alegerea strategiei optime ține de măiestria profesorului, susținută de diagnoza psihologică, fiind necesară colaborarea permanentă, directă între profesor și elev. Managementul clasei trebuie să includă și alte elemente definitorii și poate fi abordat din perspectivă ergonomică, psihologică, socială, normativă, operațională și inovatoare.

a) Dimensiunea ergonomică – personalizarea sălii de clasă, pavoazarea, dispunerea mobilierului și vizibilitatea, în sensul poziționării în bănci constituie pentru noi, cadrele didactice, preocupări în vederea reconsiderării structurilor dimensionale ale managementului clasei de elevi.

b) Dimensiunea psihologică a managementului școlar conferă cadrului didactic rolul de a cunoaște, respecta și dezvolta capacitățile individuale ale elevilor.

c) Dimensiunea socială – vizează clasa ca grup social: structura, sintonicitatea și problematica liderilor. Arta cadrului didactic, constă în fixarea, pe lângă obiectivele școlare formale și a unei serii de obiective social- afective pentru grupul de elevi, care vor determina consolidarea coeziunii acestuia.

Comunicarea, raportul dintre informație, circulația acesteia și dinamica grupului, reprezintă cheia succesului în relația cu clasa. Dialogul permanent, adaptarea limbajului la nivelul de înțelegere al elevilor, selectarea celor mai bune căi de transmitere a mesajelor, folosirea limbajului verbal, cât și nonverbal.

Îndrumarea, orientarea elevilor pe drumul cunoașterii prin intervenții punctuale, adaptate situațiilor concrete, prin sfaturi și recomandări care să susțină comportamentele și reacțiile elevilor, reprezintă o sarcină foarte importantă a dascălului.

d) Dimensiunea normativă - vizează ansamblul de reguli care reglează desfășurarea unei activități educaționale. Tipologia normativă cu relevanță pentru clasa de elevi este următoarea: norme explicite (prescriptive, cunoscute, clar exprimate) și norme implicite (ascunse, care se construiesc în cadrul grupului).

Idealul urmărit de fiecare dintre noi prin intervențiile realizate este coeziunea grupului. Rolul de manager al cadrului didactic în situații care solicită un asemenea tip de intervenție poate fi elementul de care depinde echilibrul și sănătatea grupului clasă.

e) Dimensiunea operațională vizează strategiile de intervenție a cadrului didactic. La nivelul elevilor cultura implicită dezvoltă o serie de strategii de supraviețuire, care cuprind o multitudine de elemente de identificare, de descoperire și angajare cu ajutorul unor competențe sociale, în adaptarea la exigențele normativității explicite. Cadrul didactic nu trebuie să excludă cultura elevilor, ci să integreze elementele culturii lor normative implicite în procesul de favorizare și consolidare a culturii normative explicite. În instituțiile școlare contemporane și în sălile de clasă, cultura implicită antișcoală este un fenomen des întâlnit. Competențele manageriale ale cadrului didactic sunt primordiale, întrucât fenomenele și manifestările antișcoală, neidentificate și nediagnosticate la timp pot degenera frecvent în situații de criză educațională.

f) Dimensiunea inovatoare presupune cunoștințe de management al schimbării este însăși esența dezvoltării unei organizații. Schimbarea în educație este o necesitate. Pentru noi reducerea rezistenței la schimbare se poate face prin implicarea copiilor în planificarea schimbării, găsirea surselor de disconfort pentru cei care au temeri, pregătirea momentului schimbării prin discuții cu cei implicați în acest proces, sprijinirea și încurajarea celor implicați în procesul schimbării prin participarea efectivă la acesta.

Managementul schimbării se poate defini prin analiza cauză- efect. Agentul schimbării este însuși cadrul didactic. Inovația la nivelul managementului clasei pornește de la:

- cunoașterea practicii educaționale într-un moment al activității;
- cunoașterea tendințelor și a tradițiilor activităților educaționale vizate;
- cunoașterea orizonturilor de așteptare al elevilor;

Un management defectuos al clasei poate genera un climat negativ și poate influența randamentul elevilor. Atât monotonia cât și supraîncărcarea în activitate sunt cauzele oboselei.

Un accent deosebit trebuie să punem pe dezvoltarea relațiilor școală- părinți- comunitate, având în vedere criza pe care o traversează familia în societatea românească și ale cărei simptome constau tocmai în restructurarea valorilor familiei tradiționale, dezorientarea în privința mijloacelor educaționale folosite în relația cu copiii, diminuarea simultană a rolului și autorității școlii.

Educația de calitate este centrată pe elev, oferită de instituții care știu să respecte autonomia individuală, asigură participarea tuturor actorilor educaționali, care abordează procesul educațional unitar, urmărind ca obiectiv central îmbunătățirea continuă a performanțelor.

BIBLIOGRAFIE:

1. Bursuc, B.; Popescu, A., - *Managementul clasei - Ghid pentru profesori și învățători*, Centrul Parteneriat pentru Egalitate- UNICEF, 2007;
2. Iucu, R., - *Managementul și gestiunea clasei de elevi*, Iași, Ed. Polirom, 2000;
3. Joița, E., - *Management școlar*, Ed. Gh. C. Alexandru, Craiova, 1995;
4. Niculescu, R. M., - *Teoria și managementul curriculum-ului*, Ed. Univ. Transilvania, Brașov, 2003;
5. Stan, E., - *Managementul clasei*, Ed. Aramis Print, București, 2003.

FORMAREA CELOR OPT COMPETENȚE CHEIE LA DISCIPLINA ISTORIE

**Profesor Ciurea Viorica,
Școala Gimnazială „Anton Pann”, Craiova, județul Dolj**

Formarea de competențe cheie reprezintă un pachet transferabil și multifuncțional de cunoștințe, deprinderi (abilități) și atitudini de care au nevoie toți indivizii pentru împlinirea și dezvoltarea personală se realizează la nivel gimnazial la nivelul fiecărei discipline în parte.

În formarea competențelor un rol foarte important îl au metodele didactice folosite pentru înțelegerea, aplicarea și transferul achizițiilor.

Prin aplicarea unei metode, nu se verifică doar conținutul științific, ci se pot observa capacitatea de analiză, de relaționare, de căutare de noi informații, interdisciplinarea etc.

Competențele sunt definite ca ansambluri de cunoștințe, capacități și abilități de aplicare, operare și transfer al achizițiilor care permit desfășurarea cu succes a unei activități, rezolvarea eficientă a unei probleme sau situații.

Cunoștințele se însușesc în structuri organizate în cadrul disciplinelor școlare. Abilitățile reprezintă capacitatea de a aplica și de a utiliza cunoștințele însușite pentru a îndeplini sarcini și pentru a rezolva probleme: abilități sociale, abilități emoționale, abilități intelectuale.

Atitudinile reprezintă modalități de raportare comportamentală cognitivă și afective la diferite aspecte ale realității: atitudinea față de învățare, față de muncă.

Disciplina Istorie contribuie la formarea progresivă a competențelor-cheie pentru educația pe parcursul întregii vieți, recomandate de Parlamentul și Consiliul Uniunii Europene, cu precădere în ceea ce privește următoarele domenii de competențe-cheie:

- competența de comunicare în limba maternă,
- competența de comunicare în limbi străine,
- competențele matematice și competențe de bază în științe și tehnologii,
- competențele digitale,
- competențele sociale și civice,
- competența a învăța să înveți,
- competența spirit de inițiativă și antreprenoriat,
- competența de sensibilizare și de exprimare culturală.

În acest sens, un exemplu de formare de competențe cheie la nivel gimnazial poate fi realizat prin folosirea unor metode didactice diverse, mijloace de învățământ, în cadrul unor activități de învățare la disciplina Istorie, clasa a VI-a, unitatea de învățare „Călători și călătorii. Europa și Lumea Nouă”.

Competența de comunicare în limba maternă se formează prin folosirea metodei demonstrației, metodei exercițiului/ jocului online sau a comparației în cadrul unor activități de învățare: căutarea termenilor, noțiunilor istorice în dicționar/ glosar, colectarea de informații în diverse surse istorice și formularea unor opinii, idei în cadrul unor mesaje orale sau scrise cu privire la un eveniment sau personalitate, participarea la interacțiuni verbale pentru rezolvarea unor probleme legate de viață, societate, argumentarea unor opinii sau a unui punct de vedere.

Această competență-cheie se poate realiza prin folosirea metodei *demonstrației* cu ajutorul unor fotografii cu diferiți exploratori: Cristofor Columb, Bartolomeo Diaz, Amerigo Vespucci, Fernando Magellan sau a hărții <https://rosioru.ro/wp-content/uploads/2020/10/descoperiri-geografice-pana-la-1600.jpg> sau a metodei exercițiului prin folosirea unui joc online de asociere casetă- text cu aplicația LearningApps, <https://learningapps.org/watch?v=p6xp0d2ec20>.

De asemenea se poate folosi metoda *descrierii* (De exemplu: *Descrieți cu ajutorul hărții marilor descoperiri geografice ale europenilor ocolul Pământului pe cale maritimă făcut de Fernando*

Magellan), scrierea de către elevi a unui „Eseu de 5 minute” la alegere despre mari exploratori: Cristofor Columb, Bartolomeo Diaz, Vasco da Gama sau se pot construi scurte enunțuri cu noțiuni istorice: „conchistadori”, „precolumbieni”, „imperii coloniale”, „convertire”, „astrolabul”, „portulanul”, „caravela”, „cabotaj”, etc.

Folosirea unei fișe de lucru în cadrul lecției de istorie contribuie la formarea competenței de comunicare în limba maternă, ca de exemplu: Citește cu atenție următorul text și răspunde apoi cerințelor: „*Am ieșit din strâmtoare și am ajuns pe întinderile mării liniștite. Timp de trei luni și douăzeci de zile am mers fără pic de hrană proaspătă. Ne hrăneam cu pesmeți, dar aceștia se transformaseră într-un soi de pulbere amestecată cu viermi. (...) Beam o apă galbenă stătută. Mâncam, de asemenea, piele de bou, cu care erau acoperite vergile ca să nu se roadă; le înmuiam în apă de mare timp de patru-cinci zile, după care le puneam câteva minute pe cărbunii încinși și le mâncam. Aproape tot echipajul era bolnav de scorbut, nouăsprezece oameni au murit... Din fericire vremea a fost bună tot timpul, de aceea Magellan a și dat oceanului denumirea de „Pacific”.* (Unul dintre însoțitorii lui Magellan povestește despre călătoria pe Oceanul Pacific)

1. Precizează numele navigatorului din text și ce realizare a avut el
2. Descrie alimentația echipajului de pe navele lui Magellan.
3. Menționează denumirea dată de navigator oceanului pe care călătorea.

Folosirea mijloacelor audio-vizuale și a filmului documentar în procesul de instruire reprezintă o adevărată alternativă educațională.

Prin formatul său, prin calitatea imaginilor, încărcătura emoțională, coloana sonoră, filmul didactic stârnește curiozitatea și motivația pentru învățare, oferă reprezentări clare, corecte, dar și posibilitatea înțelegerii și descifrării unei realități complicate, mai puțin cunoscute, oferă posibilitatea depășirii barierelor temporale și spațiale, proiectând elevul într-o lume reală sau fictivă captivantă și atractivă pentru instruire.

Filmul, ca instrument de motivare, este un mijloc didactic care poate fi utilizat în scopul dezvoltării gândirii critice și prospective a elevilor.

Vizionările de filme documentare în cadrul activităților didactice se realizează fie în școală, în cadrul programelor și proiectelor educaționale extrașcolare, fie în colaborare cu partenerii educaționali: biblioteca, muzeul, clubul sau palatele copiilor etc.

Competența de comunicare în limbi străine se formează prin desfășurarea unor *activități de învățare*: exprimarea unor idei, opinii, însușirea unor termeni și pronunțarea corectă a unor denumiri de locuri, nume, ape, orașe, etc, dezbaterile unor subiecte/ teme, identificarea unor informații în limba străină în mesaje orale sau scrise simple, despre evenimente, fapte și personalități istorice etc.

Această competență-cheie se formează în cadrul desfășurării unor *activități de învățare*: vizionarea de către elevi a unor filme despre *Marile descoperiri geografice*, de pe canalul Youtube <https://www.youtube.com/watch?v=IP6Itp-RrPw> și a filmului documentar „Christopher Columbus: The Discovery (1992)” (<https://ok.ru/video/1018804374018>) .

După vizionarea filmelor documentare folosind *metoda conversației euristice* se însușesc conținuturile referitoare la marile descoperiri ale europenilor .

De asemenea, numele personalităților istorice pot fi consolidate cu ajutorul unui joc realizat cu aplicația online Wordwall <https://wordwall.net/ro/resource/22846944/marile-descoperiri-geografice>.

Derularea unor *activități de învățare* de tipul construirii de către elevi a unei axe/ frize cronologice pe care vor indica cele mai importante momente ale marilor descoperiri ale europenilor, analizarea cauzelor (cauze economice: descoperirea de noi rute maritime către Orient și dezvoltarea comerțului cu Orientul, cauze social-politice: găsirea unor aliați împotriva otomanilor care stăpâneau Marea Mediterană și impuneau plata unor taxe vamale, concurența și rivalitatea dintre state, centralizarea statelor medievale și tendințele centrifugale ale unor nobili, intenția creștinării altor popoare și cauze științifice: dorința de cunoaștere, numeroase invenții și descoperiri științifice: caravela, astrolabul, portulanul, ideea sfericității pământului susținută de geograful și matematicianul Paolo dal Pozzo Toscanelli) și a consecințelor

marilor descoperiri geografice (formarea imperiilor coloniale, instaurarea dominației europene asupra lumii, creșterea importanței comerțului maritime, răspândirea creștinismului în America și Asia, schimbul de plante și animale între spațiul american și european) folosind *metoda Brainstorming-ului* și *metoda conversației* în vederea formării *competențelor matematice* și a *competențelor de bază în științe și tehnologii*.

Formarea de *competențe digitale* în cadrul unității de învățare despre marile descoperiri geografice ale europenilor se realizează în cadrul unor *activități de învățare* ce implică utilizarea device-urilor: smartphone, tabletă, laptop/ desktop, videoproiector, folosirea unor aplicații online de tipul Kahoot, Padlet, Mentimeter, Quizizz (<https://quizizz.com/admin/quiz/5e6f9cbaaa0af4001ca7d4ef/marile-descoperiri-geografice>), Wordwall (<https://wordwall.net/ro/resource/4958628/marile-descoperiri-geografice>), a unor aplicații digitale pentru a căuta și selecta sursele istorice sau a unei lecții interactive (<https://www.youtube.com/watch?v=HGLFTzsc8Hg>, Marile descoperiri geografice) și se poate realiza un Padlet folosind *metoda portofoliului*.

Prin desfășurarea unor *activități de învățare* de tipul discutarea de către elevi a modului de organizare a imperiilor coloniale ale Spaniei și Portugaliei dar și a populațiilor precolumbiene: incași, azteci și mayași folosind *metoda dezbaterii* se formează *competențele sociale și civice*.

Competența a învăța să înveți se constituie în urma derulării unor *activități de învățare*: lecturarea și interpretarea unor surse istorice sub forma textelor, identificarea cauzelor și consecințelor marilor descoperiri ale europenilor folosind *metoda hărților mentale* sau prin *metoda jocului* de tipul „Știu și câștig!”.

Competența spirit de inițiativă și antreprenoriat se formează prin derularea unor *activități de învățare* ce presupun descoperirea unor calități personale pe care le putem identifica cu ajutorul *metodei jocului de rol* și anume, cu referință direct la la spiritul de inițiativă și antreprenoriat al marilor exploratori și navigatori, dezvoltarea comerțului maritim și a transportului, schimbul de plante și animale între continentul european (cai, porci, oi, vite, secară, orez, viță de vie, trestie de zahăr) și continentul american (porumb, cartofi, curcan, arahide, tomate, ardei, cacao, tutun).

Acest schimb de plante și animale între Lumea Nouă și Lumea Veche a dus la îmbogățirea alimentației, dezvoltarea economiei europene dar și creșterea prețurilor, apariția fenomenului inflaționist crearea plantațiilor în America și a comerțului triumfiu care consta în ducerea din Europa de către negustori a mărfurilor ieftine în Africa, unde le schimbau pe sclavi, care erau vânduți în America iar produsele obținute din munca sclavilor erau vândute scump în Europa.

Competența de sensibilizare și de exprimare culturală se formează folosind *metoda „Turul Galeriei”* sau cu ajutorul aplicațiilor online PosterMyWall sau Canva prin desfășurarea unor *activități de învățare* ce vizează contribuția civilizațiilor precolumbiene la dezvoltarea civilizației și a culturii universale.

În încheiere, consider că disciplina Istorie conferă profesorului posibilitatea de a dezvolta cele opt competențe-cheie în mod echitabil prin folosirea a diferite metode didactice, mijloace de învățământ și aplicații online.

BIBLIOGRAFIE:

1. ***, Institutul de Științe ale Educației, *Descriptivul competențelor cheie europene*, <http://www.ise.ro/wp-content/uploads/2015/04/Competente-cheie-europene.pdf>, accesat 14 ianuarie 2023.
2. Antohe, Gina, *Formarea și dezvoltarea competențelor cheie la școlarul mic prin intermediul proiectului educațional*, „Edict”, 17 iunie 2020, <https://edict.ro/formarea-si-dezvoltarea-competentelor-cheie-la-scolarul-mic-prin-intermediul-proiectului-educational/#:~:text=Abordarea%20curriculumului%20pentru%20clasele%20primare%20%C3%AE,%20manier%C4%83%20integrat%C4%83%2C,IV-a%20din%20perspectiva%20competen%C8%9Belor%20cheie%20de%20nivel%20>

Elementar, accesat 19 ianuarie 2023.

3. Cituran, Anca-Elena, *Valențele formative ale utilizării filmului didactic în predare*, „Edict”, 8 ianuarie 2019, <https://edict.ro/valentele-formative-ale-utilizarii-filmului-didactic-in-predare/>, accesat 20 ianuarie 2022.

4. Ionescu, Miron, Chiș, Vasile, *Mijloace de învățământ și integrarea acestora în activitățile de instruire și autoinstruire*, Editura Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2001, passim.

ÎNVĂȚAREA ÎN FORMAT BLENDED-LEARNING PENTRU ELEVII CU CES INTEGRAȚI ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL DE MASĂ

Prof. Viorica Cortoian,
Școala Gimnazială „C-tin Gh. Marinescu” Galați

Învățarea blended-learning sau învățarea combinată este o metodă în care se folosește atât metoda tradițională de învățare cu profesorul de față cât și internetul. Sistemul de învățare de tip blended-learning devine din ce în ce mai cunoscut și acest lucru se datorează beneficiilor și funcțiilor acestuia. Învățare de tip blended-learning este strâns legată de mediul în care acesta se desfășoară, astfel că este o îmbinare a activităților de învățare față în față cu activitățile de învățare online sau pe calculator. Aceasta abordare oferă o nouă experiență de învățare, care se bazează pe combinarea avantajelor comunicațiilor moderne și IT, cu modul de învățare tradițional, bazat pe discuții și reflecții determinate de o anumită situație, unde elevii sunt direct implicați și unde pot oferi un feedback imediat, față-în-față. Utilizarea unui sistem de învățare de tip blended-learning îmbunătățește implicarea elevilor.

Integrarea copiilor cu CES școala de masă a pus în fața probleme dintre cele mai diverse, de la forme de organizare a activității, metodologia didactică, strategiile de evaluare, strategiile de predare/învățare, modalități de diferențiere a activității și/sau a conținuturilor învățării, etc până la complexa problemă a segregării sau/și integrării acestor copii în învățământul de masă.

Școala incluzivă facilitează accesul tuturor la o educație de calitate printr-o serie de activități al căror centru este elevul. Educația pentru toți poate să fie un mijloc de îmbunătățire a educației în general prin reconsiderarea sprijinului care se acordă anumitor elevi. În activitatea de predare-învățare trebuie pus accent pe participarea activă a elevului cu CES. La școală nu se transmite doar un volum de cunoștințe pentru informarea elevilor, ci se formează capacități de interpretare, înțelegere și acțiune. Pentru a facilita într-un mod accesibil pentru toți elevii se utilizează **blended learning-ul**, învățarea mixtă, ce combină metodele de învățare tradiționale cu studiul independent obținând astfel o nouă metodologie hibridă de învățare.

Aceasta reprezintă o schimbare majoră în strategiile didactice prin introducerea computerului în actul de predare-învățare-evaluare. Blended learning-ul este interacțiunea dintre profesor și elev prin intermediul tehnologiei. Elevii se pot bucura de o învățare personalizată folosind instrumente de învățare mixte. Profesorii pot interacționa cu elevii mai eficient prin monitorizarea creșterii calității actului instructiv-educativ și prin oferirea feedbackului instantaneu. Acest tip de învățare permite elevilor să își personalizeze experiențele de învățare utilizând instrumente suplimentare, moderne și dincolo de sala de clasă. Acesta este o metodă modernă de predare care are un impact pozitiv asupra experienței de formare a unui elev, prin această învățare mixtă se creează un echilibru între educația online și educația față în față.

Folosirea tehnologiilor informaționale moderne atribuie noi dimensiuni procesului de predare-învățare-evaluare. Astfel, elevul este solicitat să proceseze mintal informația, să rezolve sarcinile de lucru, conducându-l astfel spre construirea/ dezvoltarea cunoașterii intenționate, descrise de obiectivele curriculare ale programelor școlare. Conținuturile pot fi adaptate la particularitățile elevului cu CES,

indiferent de nivelul clasei . Platformele educaționale fac predarea accesibilă, etapizată utilizând elemente atractive (jocuri, imagini, animație). Predarea conținuturilor trebuie să fie în concordanță cu planul de intervenție personalizată realizat la începutul anului școlar.

Activitățile de învățare și evaluarea trebuie gândite cu mare atenție și corelate cu obiectivele învățării, pentru încadrarea în timp, pentru utilizarea la maxim a potențialului suportului digital în creșterea participării tuturor elevilor, pentru complementarizarea învățării din clasă cu activități de învățare realizate acasă. Pentru elevii aflați în dificultate activitățile vor fi adaptate în funcție de calitățile, valorile, aptitudinile lor, pentru a le facilita integrarea în școala de masă. Scopul fundamental al demersului didactic este sprijinirea formării/ dezvoltării competențelor prin măsuri educative potrivite fiecărui elev. Intervenția unui profesor itinerant/ de sprijin în timpul activității online sau față în față, pentru structurarea adaptată a sarcinilor de lucru, pentru explicarea suplimentară a cerințelor și facilitarea identificării răspunsurilor personale pentru diferite situații ar fi oportună. Din păcate profesorul de sprijin nu există pentru elevii din învățământul gimnazial sau liceal iar în învățământul primar numărul de ore alocat unui elev este foarte mic. Educația în context blended-learning permite și încurajează ca implementarea activităților didactice să se poată realiza sincron, respectiv, asincron. Ponderea celor două modalități formative este diferită, cadrul didactic fiind cel care decide ce tip de interacțiune alege, fiind persoana care cunoaște cel mai bine cât de potrivită este una sau cealaltă în raport cu particularitățile domeniului, ale disciplinei pe care o predă, ale elevilor cu care lucrează.

Ca și în cazul învățării tradiționale, pentru învățarea în sistem blended-learning, proiectarea didactică la nivel micro va urma același demers, dar vor trebui reconsiderate componentele strategiei didactice. Adaptarea proiectării didactice pentru sistemul mixt și online vizează, așadar, construirea unor strategii didactice care să răspundă nevoilor elevilor.

Fiecare componentă a strategiei didactice poate fi adaptată predării-învățării online. Metodele didactice pot fi modificate pentru învățarea online: povestirea tradițională poate deveni povestire digitală, expunerea se realizează cu eficiență și în mediul virtual și poate fi susținută cu imagini sau alte aplicații digitale

În cadrul activității didactice se pot utiliza diferite platforme educaționale cum ar fi: Resursele Educated, platforma Europeană, Youtube, Wordwall, Learningapps, Padlet, Liveworksheet, Livresq, etc. Utilizarea acestor platforme a contribuit la realizarea de activități interactive interdisciplinare și au făcut conexiuni cu alte discipline. Exemple de activități folosite :

1. Disciplina: Consiliere și dezvoltare personală

Clasa :VIII

Unitatea de învățare: Managementul carierei

Tema : Călătorie virtuală în lumea ocupațiilor

Competența generală:

4. Luarea deciziilor legate de continuarea studiilor și carieră prin valorificarea informațiilor despre sine, educație și ocupații.

Competențe specifice:

4.1. Argumentarea luării unei decizii personale legate de educație, carieră și stil de viață, 4.2. Construirea unui plan personal de educație și carieră.

Obiectivele operaționale:

- să identifice o serie de meserii și să cunoască detalii despre acestea;
- să conștientizeze sarcinile, responsabilitățile, dar și riscurile fiecărei meserii;
- să înțeleagă și să diferențieze munca fizică de cea intelectuală;
- să exprime opinii personale referitor la ceea ce le-ar plăcea să facă, raportat la ceea ce pot face/ au abilități pentru a practica o meserie

Top meserii preferate

Elevii vor completa acest formular referitor la meserii.

<https://docs.google.com/forms/d/1WyUJ-VNW7aqedsXwOFgWt4dET8F5pNMkh3aJgI3jF5s/edit>

Poveste terapeutică

Urmăriti cu atenție clipul următor

<https://www.youtube.com/watch?v=V72HfLFi9k8>

Ca și în cazul fluturului, viața noastră, viitorul nostru al fiecăruia, este în mâinile noastre și noi, prin alegerile pe care le vom face, suntem responsabili de prezentul și viitorul ei.

Ce meserie vreau să am?

Orice meserie este frumoasă și poate deveni un bun prețios atâta timp cât este practică corect, cu cinste și cu artă. Meseria este un izvor de bucurie și mândrie, dar și un factor determinant al vieții, producător de valoare (spirituală și materială). Pe un padlet vor completa caracteristicile meseriei preferate <https://padlet.com/vioricacortojan/meseria-mea-preferat-2utuq05i6inv15sf>

Se rezolvă jocul referitor la calitățile alegerii unei meserii

<https://wordwall.net/ro/create/editcontent?guid=d46f0ec2a29c472d83797ddb3d6d4bab>

Meserii de ieri și de azi

Elevii vor urmări videoclipul și vor identifica meseriile dispărute

<https://www.youtube.com/watch?v=7ttiO3wzAo8>

Meseriile viitorului

Elevii vor urmări materialul următor și vor afla informații despre meseriile viitorului

<https://www.youtube.com/watch?v=pxklWyWQrOQ>

După vizionare elevii completează un padlet cu meseria viitorului preferată, argumentând alegerea.

2.Disciplina: Chimie

Clasa: VII

Unitatea de învățare: Chimia, știință a naturii

Tema: Metode de separare a componentelor din amestecuri omogene

Competențe specifice:

- 1.1. Identificarea unor proprietăți/fenomene, substanțe/amestecuri în contexte cunoscute.
- 1.2. Descrierea unor fenomene și proprietăți ale substanțelor întâlnite în contexte cunoscute prin utilizarea terminologiei specifice chimiei.
- 2.1. Formularea unor ipoteze cu privire la caracteristicile substanțelor și a relațiilor dintre ele.
- 2.2. Utilizarea echipamentelor de laborator și a tehnologiilor informatice pentru a studia proprietăți/fenomene.
- 2.3. Investigarea unor procese și fenomene în scopul identificării noțiunilor și relațiilor relevante.

Spargerea gheții:

Elevii au ca sarcina să descopere cuvintele/termenii care au legătură cu substanța pură, amestec, amestecul omogen, amestecul eterogen din următorul joc

<https://wordwall.net/ro/resource/62245652/substan%C8%9Be-pure-amestecuri>

Plecând de la cuvintele descoperite se introduce noțiunea de „separare a substanțelor din amestecuri”

Se urmărește materialul din link-ul propus. Elevii vor descoperi metoda de separare numită cristalizare.

[https://manuale.edu.ro/manuale/Clasa%20a%20VII-](https://manuale.edu.ro/manuale/Clasa%20a%20VII-a/Chimie/U0MgQVJUIEtMRVRUIFNS/video/ch.7_video_pag24.mp4)

[a/Chimie/U0MgQVJUIEtMRVRUIFNS/video/ch.7_video_pag24.mp4](https://manuale.edu.ro/manuale/Clasa%20a%20VII-a/Chimie/U0MgQVJUIEtMRVRUIFNS/video/ch.7_video_pag24.mp4)

După vizionare elevii vor avea de identificat ustensilele, substanțele folosite, modul de lucru.

Cu ajutorul lor se definește cristalizarea și se deduc utilizările acestei metode.

Pentru a descoperi cum sunt separate amestecurile omogene lichide se urmărește următorul material:

[https://manuale.edu.ro/manuale/Clasa%20a%20VII-](https://manuale.edu.ro/manuale/Clasa%20a%20VII-a/Chimie/U0MgQVJUIEtMRVRUIFNS/video/ch7_pag25_video.mp4)

[a/Chimie/U0MgQVJUIEtMRVRUIFNS/video/ch7_pag25_video.mp4](https://manuale.edu.ro/manuale/Clasa%20a%20VII-a/Chimie/U0MgQVJUIEtMRVRUIFNS/video/ch7_pag25_video.mp4)

Elevii vor avea de identificat ustensilele, substanțele folosite, modul de lucru. Cu ajutorul lor se definește cristalizarea și se deduc utilizările acestei metode.

Se rezolva un exercițiu care are rolul de a recunoaște componentele instalației de distilare din link-ul următor: <https://learningapps.org/view28710846>

3.Disciplina: Chimie

Clasa: VII

Unitatea de învățare: Chimia, știință a naturii

Tema: Metode de separare a componentelor din amestecuri eterogene

Competențe specifice:

- 1.1. Identificarea unor proprietăți/fenomene, substanțe/amestecuri în contexte cunoscute.
 - 1.2. Descrierea unor fenomene și proprietăți ale substanțelor întâlnite în contexte cunoscute prin utilizarea terminologiei specifice chimiei.
 - 2.2. Utilizarea echipamentelor de laborator și a tehnologiilor informatice pentru a studia proprietăți/fenomene.
 - 2.3. Investigarea unor procese și fenomene în scopul identificării noțiunilor și relațiilor relevante.
- Pentru activitatea de predare învățare evaluare a acestei teme se folosește metoda clasei inversate. Elevii primesc sa studieze următorul material timp de 20 minute. După vizionarea materialului elevii vor răspunde la un set de întrebări care au rolul de a clarifica noțiunile studiate.

<https://library.livresq.com/details/5f0dcb23686374f420ad4d49>

La sfârșitul activității elevii accesează următoarele link-uri rezolvând jocurile propuse:
<https://wordwall.net/ro/resource/3046489/metode-de-separare-a-substantelor-din-amestecuri>
<https://wordwall.net/ro/resource/8616533/metode-de-separare-a-substan%c8%9belor-din-amestecuri>

BIBLIOGRAFIE:

- 1.Stoica Ancuța Loredana, *Beneficiile utilizării platformelor e-learning în predare învățare*, Editura Școala vremii, Arad 2022, pag 7;
- 2.*** Suport de curs: Prof IV - *Coaching în procesul de predare-învățare-evaluare în context blended-learning*, Modulul I, **Aplicarea CDS și CD în context blended - learning**, CCD Brăila, pag 66-68;
- 3.*** Suport de curs: Prof IV - *Coaching în procesul de predare-învățare-evaluare în context blended-learning* Modulul III, **Strategii de intervenție educațională în context blended – learning**, CCD Brăila, pag 40-42;
- 4.***Programa școlară pentru disciplina chimie, Clasele a VII-a - a VIII-a, Anexa nr. 2 la ordinul ministrului educației naționale nr. 3393 / 28.02.2017 Ministerul Educației Naționale București 2017, pag 4-6;
- 5.*** Programă școlară pentru disciplina Consiliere și dezvoltare personală clasele a V-a – a VIII-a, Anexa nr. 2 la ordinul ministrului educației naționale nr. 3393 / 28.02.2017 Ministerul Educației Naționale, București 2017 pag.14-15.

STAREA DE BINE ÎN CLASA DE ELEVI

**Prof. Dîngă Luminița-Melania,
Școala Gimnazială Ghelari, jud. Hunedoara**

În munca lor de construcție a educației educatoarii, învățătorii și profesorii se confruntă cu o misiune destul de grea în ceea ce privește emoțiile și comportamentele copiilor. Când sunt înscriși pentru prima dată într-o instituție de învățământ, copiii dețin deja un bagaj complex și bine structurat de emoții, comportamente și relații sociale clădite de la naștere și până la vârsta de trei ani. Întreaga lor performanță educațională, schimburile extracurriculare și relațiile sociale ce se stabilesc pe parcurs vor evolua în strânsă legătură cu acest bagaj comportamental și emoțional, iar influențele acestuia se pot manifesta fie

ca factor favorizant, de facilitare a învățării, fie în manieră defavorizantă cu privire la procesele de achiziție.

Multe dintre problemele de natură psihică sau chiar fizică cu care se confruntă copiii, dar și adulții, au legătură cu nivelul de stres la care sunt supuși în mediul lor de viață sau de funcționare. Când discutăm însă despre conceptul de „stres”, înțelegerea poate fi diferită de la un individ la altul. Uneori, prin termenul de „stres” se înțelege un stimul sau fenomen ce produce emoția negativă, de exemplu, bullyingul din partea unui coleg sau examenul important pentru care te simți nepregătită, însă, de cele mai multe ori, înțelegerea se referă la starea emoțională resimțită de către individ și declanșată de factorul stresant. Interesant este însă faptul că nu orice tip de stres reprezintă neapărat un fenomen negativ. Spre exemplu, există ceea ce putem numi „stres pozitiv”. Acesta poate face parte din viața noastră de zi cu zi, fiind un proces firesc prin care individul cunoaște mediul și se adaptează la el. De exemplu, responsabilitățile de serviciu pe care ni le asumăm, rezolvarea stărilor de frustrare ce survin în viața cotidiană sau efortul de a învăța pentru un examen dificil.

Organismul uman este construit în așa fel încât să poată face față cu brio acestor situații tensionate, cu condiția ca acestea să aibă loc doar pe parcursul unor perioade relativ scurte, astfel încât celulele corpului nostru să aibă timpul și capacitatea să se regenereze. În cazul în care aceste întâmplări stresante cresc în intensitate sau frecvență, atunci spunem că ne confruntăm cu „stres toxic”. Acesta reprezintă echivalentul experiențelor care au impact puternic sau chiar distructiv asupra organismului. Este indicat ca indivizii supuși stresului toxic, fie ei adulți sau copii, să fie îndrumați către medicul de familie și/sau psiholog pentru servicii specializate de consiliere sau psihoterapie. Dacă sunt ignorate, emoțiile puternice resimțite în urma stresului cronic pot intra deseori „pe sub piele”, favorizând apariția de simptome de afecțiuni psihice și fizice.

Există, uneori, o înțelegere inadecvată, de către părinți și chiar și de către profesori, a naturii unora dintre problemele cu care se confruntă copiii în viața de zi cu zi, ca și în mediul educațional. Una dintre cele mai des întâlnite astfel de înțelegeri greșite este a considera copiii cu tulburări de neurodezvoltare (de exemplu, tulburarea de hiperactivitate cu deficit de atenție, ADHD, tulburarea de spectru autist) ca suferind de tulburare de comportament. Tulburarea de comportament reprezintă o afecțiune care își produce efectele în exteriorul copilului, asupra persoanelor și asupra obiectelor din mediul înconjurător și presupune încălcarea gravă a regulilor societății și de familie, cu prezența unor elemente de agresivitate fizică și/sau verbală și probleme de delincvență și infracționalitate. Vorbim de tulburare de comportament doar în cazul copiilor care, în mod relativ frecvent, fură, mint, induc în eroare, agresează sau produc daune obiectelor sau persoanelor din interiorul sau din afara casei. Vorbim, la copii cu ADHD, autism, tulburări de învățare etc., de o reală incapacitate de a înțelege și de a se raporta în mod adecvat la mediul din jurul lor, prin prisma deficitelor cognitive și de funcționare cerebrală. Simpla înțelegere și acceptare de către cadrele didactice a faptului că au de-a face cu copii cu reale dificultăți în sfera sănătății mintale poate constitui un prim pas în a face planul unui management eficient al stării de bine în clasă.

Sarcina adultului de la clasă este, de cele mai multe ori, una dificilă. Profesorul este pus zilnic în postura delicată de a îndeplini cu succes și, în mod repetat, misiuni de tip „multitasking”: medierea conflictelor dintre copii, motivarea acestora în a excela din punct de vedere școlar fără a deține multe dintre pârghiile pedepsei și recompensei, menținerea dialogului cu fiecare dintre părinți, în manieră personalizată, despre progresele și obstacolele pe care le întâmpină copilul lor pe parcursul său educațional și îndrumarea copiilor în contextul devenirii și funcționării în plan social și profesional.

Lumea se poate schimba și poate deveni un loc mai bun, dacă ne dorim. Educația presupune să devii autonom, capabil să-ți modelezi viața și să contribui la dezvoltarea societății. Această viziune înseamnă interpretarea educației, nu doar ca socializare și adaptare, ci și ca recunoaștere a copilului ca un subiect unic, încrezător în sine și activ în comunitate.

Nu există nicio rețetă despre modul în care să educi un copil. Adulții ar trebui să își folosească cunoștințele pedagogice pentru a „scrie” în mintea deschisă a copilului, astfel încât acesta să învețe cum

să raționeze și să se poarte responsabil într-o lume schimbătoare. Un copil se va dezvolta într-un mod autentic, dacă profesorul îi stimulează simțul moral, al binelui și al răului.

Educația se concentrează pe modul în care adulții abordează copilul în spațiul social și educațional. Cum ar trebui să acționeze profesorul? Primul răspuns ar fi că profesorul ar trebui să se poarte așa cum se poartă în mod obișnuit, dar modul în care ne purtăm în mod obișnuit nu este întotdeauna cel mai bun, pentru că întâlnim situații diferite, iar viitorul este necunoscut. Al doilea răspuns ar putea fi că profesorul ar trebui să se poarte în acord cu teoria și cu metodele bazate pe dovezi. Dar teoria este generală, iar situațiile sunt concrete și există mereu posibilitatea ca ceva nou și neașteptat să se întâmple. Practica și teoria indică profesorului ce are de făcut, dar dacă își dorește să educe copiii să devină autonomi, trebuie ca profesorul să fie receptiv. Profesorii au nevoie să își dezvolte tactul, care presupune îndemânare, atenție și sensibilitate în atitudinea față de ceilalți și grijă în abordarea chestiunilor dificile.

Situația este complexă atunci când un elev nu este precum ceilalți, el este un copil special, cu probleme. Dacă îl tratezi precum îi tratezi pe ceilalți copii, vei avea probleme. Eu cred că ar trebui să se bucure de aceleași oportunități ca și ceilalți copii. Nu este o opțiune nici să îl izolezi sau să îl lași să stea acasă, dar nici să îi soliciți o adaptare completă. S-ar putea rezolva problema privind participarea copilului la ore, atunci când descoperi că are un coleg cu care se înțelege foarte bine și atunci când sunt împreună, nu sunt probleme. Dar educația nu este doar despre rezolvarea problemelor, ci și despre realizarea unor intenții educaționale.

Este foarte important să recunoaștem unicitatea copilului, faptul că fiecare copil este unic, are propriul său mod de a fi și de a-și aduce contribuția în lume. Sarcina educației este de a-l ajuta pe copil să devină el însuși în această lume. Este fundamentală stimularea comunităților de cetățeni liberi, în care copiii și oamenii aleg prin propria lor voință să locuiască împreună, să se adapteze unii cu alții, dar și să se provoace unii pe alții. Eu consider că astfel de comunități stau la baza unei societăți cu adevărat democratice; de aceea, este important ca de la o vârstă fragedă, un copil să experimenteze o astfel de comunitate.

Reforma educației constă în contracararea educației de tip autoritar și recunoașterea importanței activității autoghidate și a autoeducației realizate de copii. Copiii care sunt capabili să intre în grupurile care echilibrează integritatea individuală cu comuniunea grupului au abilitatea de a contribui la o societate mai democratică. Copilul este un participant activ, nu doar un obiect al instruirii, maturizării, disciplinării sau remedierii, iar educația înseamnă îmbunătățirea șanselor în viață ale fiecărui copil, dar și a educației cetățenești.

E valoros și eu susțin dreptul copiilor de a fi participanți, nu doar obiecte ale măsurilor educaționale. Copiii nu sunt doar adulți în devenire, ci și ființe a căror viață contează acum și aici, care ar trebui întâmpinați, acolo unde se află, în lumea copilăriei lor. Cred că următoarele contribuții din partea profesorilor sunt foarte însemnate:

- atitudinea ludică,
- înțelegerea copilului din propria lui perspectivă,
- receptivitatea emoțională și expresivitatea,
- urmărirea inițiativei copilului,
- abilitatea de a schimba perspectiva către cea a copilului,
- deschiderea, renunțarea la încercările de a manipula și controla copiii,
- autorefecție asupra propriilor contribuții și asupra rolului copilului în comunicare.

Pentru a crea o atmosferă plăcută în clasă, educatorul trebuie să interacționeze cu copiii într-o manieră prietenoasă și respectuoasă care susține fiecare copil în efortul său de construcție a identității, a sinelui și a învățării, să interacționează cald și grijuliu, exprimându-și aprecierea și bucuria față de copii. Interacțiunile educatorului și așteptările acestuia față de copii trebuie să fie în acord cu procesele de dezvoltare și de învățare specifice copilului, educatorul trebuie să interacționeze frecvent cu fiecare copil de-a lungul unei zile, mizând pe punctele tari ale acestora și stimulându-le învățarea și

dezvoltarea, el trebuie să fie receptiv față de nevoile și de calitățile emoționale, sociale, fizice și cognitive ale fiecărui copil.

Starea de bine în clasă se crează dacă educatorul asigură oportunități copiilor de a face alegeri, astfel încât acele alegeri să fie realizate și respectate, dacă acesta interacționează cu copiii, astfel încât să îi susțină în dezvoltarea inițiativei, autonomiei și leadershipului.

În ceea ce privește eforturile deliberate privind intențiile pedagogice, haideți să promovăm împărtășirea narațiunilor pedagogice ca o cale prietenoasă de dezvoltare profesională. Narațiunile sunt apropiate experienței. Știm cu toții ce înseamnă să spui o poveste. În viața de zi cu zi, simțim nevoia să vorbim despre ceea ce se întâmplă, pentru că ceea ce s-a întâmplat are impact asupra noastră. Adeseori, poveștile sunt spuse pentru a confirma impresiile și experiențele povestitorilor, dar, într-un context profesional, poveștile sunt împărtășite pentru a ne examina impresiile și experiențele. Motivul pentru care căutăm și găsim o poveste ar putea fi curiozitatea de a descoperi adevărata miză a celor întâmplate.

O poveste ar putea fi chiar un răspuns la întrebarea „ce s-a întâmplat și cum pot înțelege ce s-a întâmplat?” Narațiunea nu este o copie a realității, ci este o modalitate de a chestiona și gestiona realitatea și de a crea sens. O întrebare potrivită după ascultarea unei povești este: ce intenții pedagogice pot fi identificate și ce s-a întâmplat cu aceste intenții? Împărtășirea unor povești este întotdeauna urmată de o conversație prin care este explorată narațiunea, situația, contextul și problema tactului pedagogic privind starea de bine a copilului.

În concepția mea există câteva motive pe care se fundamentează ideea că este bine ca educatorii să ia în considerare perspectivele copilului. Fiecare copil are dreptul de a-și exprima părerile și de fi luat în serios. Cadrele didactice sunt responsabile cu îndrumarea și încurajarea fiecărui copil ca să se bucure de recunoașterea capacității lui de a-și exprima propriile păreri. Poți cunoaște copiii explorând experiențele și interacțiunile acestora cu lumea din jur.

Cadrele didactice care lucrează cu copiii pot dobândi cunoștințe noi și importante despre munca lor, ascultând și acordând atenție punctului de vedere al celor mici. Copiii au cunoștințe pe care adultul nu le deține, astfel încât analiza opiniilor acestora contribuie la îmbunătățirea stării de bine în activitatea profesională.

Copiii întâmpină dificultăți în a fi luați în seamă în societate. Atunci când copiii sunt percepuți ca având drepturi egale în a influența și a participa la viața socială (în funcție de vârsta și maturitatea lor), includerea în dezbateri publice și sociale îi pregătește și îi formează pentru participarea la viața publică și politică de mai târziu. Profesorii care invită copiii să reflecteze și să participe la planificarea și la evaluarea proceselor educaționale nu contribuie numai la îmbogățirea volumului lor de cunoștințe profesionale, ci inițiază și un proces care sporește formarea democratică a copiilor.

Experiențele copiilor privind calitatea vieții și stima de sine sunt consolidate în compania adulților care le recunosc și le stimulează cu atitudini apreciative. Capacitățile interioare ale copiilor sunt consolidate de profesorii care își depășesc opiniile personale, ascultând și arătând interes față de experiențele și dorințele acestora. Astfel, eforturile de a încuraja exprimarea copilului sunt un resort pentru dezvoltarea sa.

Urmând cele patru motive amintite se va instala starea de bine în clasa de elevi și se vor obține rezultate mult mai bune în procesul de educare al copiilor.

BIBLIOGRAFIE:

1. Cai, X. & Kaiser, A.P. (2004). Parent and teacher agreement on Child Behavior Checklist items in a sample of preschoolers from low income and predominantly African American families. *Journal of Clinical Child and Adolescent Psychology*, 33, 303–312;
2. Glover, V., O'Donnell, K.J., O'Connor, T.G., & Fisher J. (2018). Prenatal maternal stress, fetal programming, and mechanisms underlying later psychopathology – A global perspective. *Development and Psychopathology*, 30(3), 843-854;

3. Shonkoff, J.P., Garner, A.S., Committee on Psychosocial Aspects of Child and Family Health. Committee on Early Childhood, Adoption, and Dependent Care. Section on Developmental and Behavioral Pediatrics. (2012). The lifelong effects of early childhood adversity and toxic stress. *Pediatrics*, 129(1), 232-246.

APLICAREA FORMATULUI BLENDED-LEARNING ÎN ÎNVĂȚARE SAU UTILIZAREA TEHNOLOGIEI DIGITALE ÎN ACTIVITATEA LA CLASĂ

**Prof. Filipescu Elena-Daniela,
Școala Gimnazială „Ștefan cel Mare” Vaslui**

Simțim cu toții cum viața noastră se schimbă continuu și într-un ritm alert. Simțim cum sistemul hipertehnologic contemporan ne influențează existența, gândurile, relațiile, preocupările, proiectele. În cadrul acestuia, un loc determinant îl ocupă tehnologiile comunicării. Practic, cel care ne-a schimbat, în mod esențial, nu numai felul de viață, acțiunile și interacțiunile, dar și modul de comunicare a fost apariția internetului.

Tip de comunicare direct implicat în derularea procesului sistematic de predare-învățare-evaluare, comunicarea didactică este și ea afectată de tehnologia informației. Putem privi problema din următoarele puncte de vedere:

- folosirea instrumentelor legate de tehnologia informației la clasă de către profesor, în timpul lecțiilor;
- folosirea tehnologiei informației în relația profesor-elev și extinderea sferei comunicării de la spațiul clasei la cel al spațiului mai larg al diferitelor intervenții și sarcini ale profesorului, al problemelor elevului; de la limitele programului derulat în școală la timpul extrașcolar.

Prin urmare, utilizarea computerului a devenit necesitate. Majoritatea elevilor au deja calculatoare, telefonul mobil însuși are și el deja funcțiile unui computer; ei sunt obișnuiți cu acest mediu electronic. Au integrat în viața lor asemenea instrumente și canale de comunicare, au conturi deschise pe diferite platforme educaționale. În martie 2020, când a fost anunțată trecerea învățământului în online, ca mulți profesori, am trăit un șoc sau ... o provocare ... Nu credeam că voi aduce materia din sala de clasă în sala virtuală. Până la venirea unor puncte de vedere oficiale, la sugestia fiului meu, mi-am deschis cont pe o platformă unde copiii deja activau (la jocuri!): *Discord*. Apoi am adăugat alte unelte digitale: *Zoom*, *Google Meet*, *Classrom*, tabla virtuală whiteboard.fi etc. Modalitățile prin care i-am implicat activ au fost dialogul, dezbateră, poveștile, jocul, exercițiul, video-urile/imaginea. Temele, metodele de predare neadaptate pentru mediul online, notarea, toate acestea au fost marile frici, dar cu timpul au fost gestionate mulțumitor. Învățământul în online a fost și pentru mine o oportunitate de a învăța, de a încerca lucruri noi.

Cred că este foarte importantă îndemânarea profesorului în manevrarea calculatorului și talentul său de a combina/îmbina exprimarea directă - verbală, nonverbală, paraverbală - cu cea mediată prin tehnologia informației (în sensul de a obține cele mai importante efecte formative). Chiar dacă nu sunt la un grad înalt de îndemânare, succesul altora mă inspiră și încerc să mă adaptez. Utilizând în cadrul lecțiilor calculatorul demonstrez elevilor că iau parte la lumea lor, că sunt interesat de tendințele electronice, tehnologice ale lumii în care cresc/trăiesc ei. Dacă m-aș opune sau dacă le-aș subaprecia rolul acestor tehnologii familiare (pentru ei), aș putea fi perceput ca profesor prost/inadecvat/ostil universului lor. Faptul că îl utilizez este un semn că îi accept, că le înțeleg stilul de viață, că doresc să cooperăm și să lucrăm cât putem noi de bine pe un teren comun. Mai mult, elevii înșiși pot veni cu materialele, temele, portofoliile lor aflate pe suport electronic în cadrul lecțiilor și prezentate, îmbunătățite.

Reîntorși, după aproape un an și jumătate, la școala offline, mulți profesori nu au vrut să renunțe la abilitățile/competențele digitale formate convinși că utilizarea computerului conferă - în actuala cultură a imaginii - o mai mare atractivitate predării, activității didactice. Așa au pășit într-o nouă etapă: Blended Learning sau educația mixtă online și offline, metodă care combină tehnologiile și oportunitățile de învățare online cu metodele clasice derulate față în față, în sălile de curs. Se pare că Educația Mixtă sau Blended Learning este mult mai eficientă decât oricare dintre cele două formate luate exclusiv: educația în sălile de clasă (față în față) sau educația online.

Observăm că educația mixtă a devenit noul format adoptat în toate mediile, în mediul formal: școlar, universitar și învățământul profesional, dar și în mediul nonformal. Se pot folosi atât instrumente și metode clasice: tabla virtuală, flip chartul clasic, așezarea pe grupele de lucru, etc., cât și instrumente moderne: chat, softuri interactive, animații, platforme colaborative, instrumente diverse de evaluare. Oportunitățile oferite de mediul online sunt absolut binevenite. De exemplu, prin cursurile de formare online se evită deplasările inutile, consumul suplimentar de timp al deplasării și oboseala ... Unul dintre argumentele pentru utilizarea noilor tehnologii, în cadrul desfășurării orelor de limba și literatura română la gimnaziu, îl constituie necesitatea adaptării metodelor didactice și mijloacelor de învățământ, în vederea stimulării creativității elevilor și pentru promovarea întrebuirii internetului în scopuri educaționale.

Astfel, aplicarea noilor tehnologii, în cadrul orelor de limba și literatura română, devine necesară pentru a face învățarea mai atractivă și mai relevantă prin utilizarea de proiecte educaționale cu ajutorul e-learning-ului sau m-learning-ului.

Din perspectivă didactică, învățarea se va face prin centrarea pe elev, rolul profesorului fiind cel, de facilitator. Acest tip de învățare, îi ajută pe elevi să-și dezvolte capacități de gândire pentru secolul XXI, și vine în întâmpinarea tendințelor actuale de utilizare a internetului. Si lecțiile ce utilizează platforme „moodle”, dezvoltă la elevi atât spiritul de lucru în echipă, de colaborare în clasa digitală, de formare de deprinderi și abilități în domeniul IT, de rezolvare de probleme de stimulare a creativității, cât și de dezvoltare a competențelor de comunicare în limba română și engleză. Acestea se pot realiza prin crearea de site-uri, blog-uri, wiki, educaționale având ca finalitate colaborarea în clasa digitală și elaborarea de proiecte și parteneriate educaționale (naționale, județene, internaționale). În vederea implementării acestor tipuri de proiecte se realizează site-uri, care sunt utilizate pe parcursul derulării parteneriatelor, atât de elevi cât și de profesori, grupuri de dezbateri...

Ca aplicații ale noilor tehnologii în cadrul orelor de limba și literatura română, se pot utiliza cu succes, platforme educaționale precum: moodle, e-twinning, iteach, implicând m-learning, e-learning. Se știe, că M-Learning, sau „mobile learning”, se referă la e-learning și educație la distanță, implicând învățarea transdisciplinară cu ajutorul dispozitivelor mobile. Eficientă este și utilizarea <http://docs.google.com/>, pentru lecțiile de predare, consolidare de cunoștințe și evaluare - administrarea de teste și postarea de portofolii virtuale ale elevilor.

De asemenea, ca resurse bibliografice în studiul literaturii române, elevii pot accesa site-uri ce prezintă biblioteci virtuale sau dicționare explicative on-line. Biblioteca virtuală are rolul primordial de resursă informațională pentru oricine accesează site-ul, aria de selecție a informațiilor fiind, practic nelimitată. De exemplu, pentru orele de lecturi literare, utilizez site-ul: <http://www.romanianvoice.com/> în care se regăsesc textele literare studiate de elevi, unele dintre acestea, fiind prezentate în lectura autorului, iar pentru lecțiile de limba română și comunicare poate fi utilizat: <http://dexonline.ro/>).

Evaluarea standardizată

Testarea standardizată nu e nici vreo ambiție și nici o modă: este ceea ce trebuie sistemului de educație din România pentru a produce date. Date care să ofere feedback real copiilor și părinților, date care să poată să fie comparabile, fiind obținute în aceleași condiții și cu ajutorul aceluiași instrument, date care să poată să modeleze politici macro și micro în sistemul de educație românesc.

Școala Gimnazială „Ștefan cel Mare” Vaslui a participat la finalul anului școlar 2021-2022 la Programul-Pilot Național de Testare Standardizată a elevilor. Testele au fost susținute la Limba română,

Matematică și Istorie. Dintre elevii participanți, 80% au apreciat această metodă de evaluare, iar 71% au exprimat o preferință clară pentru testarea în mediu digital. În privința nivelului de dificultate, 75% au considerat că subiectele de la Limba română au fost simple și medii, 59% susținând același lucru pentru testele de Matematică și Istorie. În medie, elevii din clasele I-IV au petrecut câte 24 de minute la efectuarea testelor de Matematică și 19 minute la cele de Limba română, timpul dedicat fiind de câte 30 minute pentru fiecare dintre ele. Elevii de gimnaziu și cei de liceu au avut nevoie, în medie, de 34 de minute pentru a finaliza testele de Matematică sau Istorie și de 24 de minute pentru cele de Limba română, timpul prevăzut fiind de 60 de minute pentru fiecare disciplină.

„Pilotarea evaluării standardizate, derulată de Ministerul Educației, prin inspectoratele școlare județene și în parteneriat cu Brio®, platformă ed-tech de măsurare a performanței educaționale, s-a încheiat cu succes”, a comunicat Ministerul Educației și Brio®. Testele administrate au fost „prietenoase”, fiind însă capabile să măsoare precis, obiectiv și în profunzime competențele elevilor. Aceștia au putut accesa rapoartele individuale. Testarea a oferit atât un scor personalizat, cât și un raport descriptiv - evaluare ce arată nivelul la care se află elevul. Rezultatele acestor teste vor putea fi utilizate deopotrivă pentru definirea unor cursuri de învățare personalizate și pentru evaluarea nivelului educațional la nivel colectiv, ca instrument de fundamentare a deciziilor. Ministerul Educației va analiza rezultatele procesului de pilotare și le va folosi pentru a realiza, în termen de doi ani, propria platformă de evaluare standardizată, ca parte a PNRR.

În concluzie, prin utilizarea tehnologiei informației, comunicarea didactică se îmbogățește și se extinde dincolo de spațiul și de timpul alocate formal predării-învățării-evaluării.

DEZVOLTAREA COMPETENȚELOR ÎN ORELE DE MATEMATICĂ DIN GIMNAZIU

**Prof. Georgescu Mioara,
Școala Gimnazială „Anton Pann”, Craiova**

Competențele cheie sunt definite ca ansambluri de cunoștințe, deprinderi și atitudini care trebuie dobândite, respectiv formate elevilor în cadrul acestui proces și de care fiecare elev are nevoie pentru împlinirea și dezvoltarea personală, pentru cetățenia activă, pentru incluziune socială și pentru angajare pe piața muncii. Structura acestor competențe – cheie vizează atât unele domenii științifice, precum și aspecte interdisciplinare și transdisciplinare, realizabile prin efortul mai multor arii curriculare.

Specificul competențelor-cheie

- competențele se definesc printr-un sistem de cunoștințe – deprinderi (abilități) – atitudini;
- au un caracter transdisciplinar implicit;
- competențele-cheie reprezintă într-un fel finalitățile educaționale ale învățământului obligatoriu;
- acestea trebuie să reprezinte baza educației permanente.

Pornind de la premisa că în demersul de proiectare curriculară conceptul de competență are semnificația unui “organizator”, actuala programă școlară valorizează competențele cheie europene prin:

- formularea competențelor generale și selectarea seturilor de valori și atitudini;
- organizarea elementelor de conținut și corelarea acestora cu competențe specifice;
- elaborarea sugestiilor metodologice.

Programa școlară pentru matematică vizează direct *Competențe matematice și competențe de bază în științe și tehnologii* și indirect asigură transferabilitatea tuturor celorlalte competențe cheie, prin deschiderea către abordări interdisciplinare și transdisciplinare.

Competența în matematică reprezintă capacitatea de a dezvolta și de a aplica gândirea matematică cu scopul de a rezolva un șir de probleme apărute în situații cotidiene. În încercarea de a dezvolta competențe în ceea ce privește lucrul cu elementele de bază matematice, accentul trebuie să cadă pe

procesul în sine, pe activitate, precum și pe cunoaștere. Competența matematică implică în diferite grade, capacitatea de a folosi tipuri de gândire matematică (gândire logică și spațială) și modalități de prezentare (formule, modele, construcții grafice, scheme).

Cunoștințe, deprinderi și atitudini esențiale

Cunoștințele necesare în matematică includ cunoștințe solide de numerație, măsuri, structuri, operații de bază și reprezentări matematice de bază, o înțelegere a conceptelor și termenilor matematici, conștientizarea întrebărilor la care matematica poate oferi răspunsuri.

Elevul trebuie să posede deprinderi de a aplica principii și procese matematice de bază în situații zi cu zi, să urmărească și să aprecieze înălțări de argumente.

Elevul trebuie să fie capabil să raționeze matematic, să înțeleagă dovezile matematice, să comunice în limbaj matematic, să folosească instrumente ajutătoare adecvate.

O atitudine pozitivă în matematică se bazează pe respectarea adevărului și disponibilitatea de a descoperi cauze și de a aprecia validitatea lor.

Competențe generale și competențe specifice

Competențele generale se definesc pe disciplina de studiu, având un grad ridicat de generalitate și complexitate; competențele generale orientează demersul didactic către achizițiile finale ale elevului.

Competențele specifice sunt corelate cu unitățile de conținut; corelația propusă are în vedere posibilitatea ca o anumită competență specifică să fie atinsă prin diferite conținuturi. Aceste competențe se formează pe parcursul unui an de studiu și sunt derivate din competențele generale, fiind etape în formarea acestora.

Conținuturile învățării sunt mijloace prin care se urmărește formarea competențelor specifice. Corelarea dintre conținuturi și competențe specifice permite profesorului să realizeze conexiunea explicită între ceea ce se învață și scopul pentru care se învață.

Valori și atitudini

Competențele generale și specifice care sunt formate în gimnaziu prin procesul educațional centrat pe matematică au la bază și promovează următoarele valori și atitudini:

1. Atitudinea pozitivă față de educație, cunoaștere, societate, cultură, civilizație;
2. Curiozitatea pentru explorarea mediului geografic;
3. Respectul pentru diversitatea naturală și umană;
4. Conservarea și ocrotirea mediului de viață.

Competențele generale și specifice care sunt formate în liceu prin procesul educațional centrat pe matematică au la bază și promovează următoarele valori și atitudini:

5. Dezvoltarea unei gândiri deschise, creative, a independenței în gândire și acțiune;
6. Manifestarea inițiativei, a disponibilității de a aborda sarcini variate, a tenacității, a perseverenței și a capacității de concentrare;
7. Dezvoltarea simțului estetic și critic, a capacității de a aprecia rigoarea, ordinea și eleganța în arhitectura rezolvării unei probleme sau a construirii unei teorii;
8. Formarea obișnuinței de a recurge la concepte și metode matematice în abordarea unor situații cotidiene sau pentru rezolvarea unor probleme practice;
9. Formarea motivației pentru studierea matematicii ca domeniu relevant pentru viața socială și profesională.

EXEMPLU – ARIA FIGURILOR GEOMETRICE

Pentru formarea competențelor europene specifice studiului matematicii în gimnaziu, lecția trebuie concepută așa încât să contribuie la formarea obișnuinței elevilor de a apela la concepte și metode matematice în abordarea unor situații cotidiene sau pentru rezolvarea unor probleme practice.

Predarea noțiunii de arie a unor figuri geometrice în cadrul lecțiilor de matematică la nivel gimnazial:

Competențe generale – gimnaziu

1. Identificarea unor date și relații matematice și corelarea în funcție de contextul în care au fost definite

2. Prelucrarea datelor de tip calitativ, structural, contextual cuprinse în enunțuri matematice
3. Utilizarea algoritmilor și a conceptelor matematice pentru caracterizarea locală sau globală a unei situații concrete
4. Exprimarea caracteristicilor matematice cantitative sau calitative ale unei situații concrete și a algoritmilor de prelucrare a acestora
5. Analiza și interpretarea caracteristicilor matematice ale unei situații problemă
6. Modelarea matematică a unor contexte problematice variate, prin integrarea cunoștințelor din diferite domenii

CLASA a V-a

- deducerea formulei de calcul a ariei unui pătrat sau dreptunghi cu ajutorul pătratului de latură unitate (1u).
- se aplică formulele de calcul pentru pătrat și dreptunghi în aplicații practice.
- aici se face observația că orice dreptunghi se poate împărți în alte dreptunghiuri.
- se fac aplicații practice pentru suprafețe împărțite în pătrate sau dreptunghiuri și se face observația că suprafața se poate calcula sau prin însumarea suprafețelor ce le compun sau prin diferența a două sau mai multor suprafețe.

Competențe specifice urmărite a fi formate în urma predării:

- I.4 Identificarea unor elemente de geometrie și a unor unități de măsură în diferite contexte
- III.4 Determinarea perimetrelor, a ariilor (pătrat, dreptunghi) și a volumelor (cub, paralelipiped dreptunghic) și exprimarea acestora în unități de măsură corespunzătoare
- V.4 Interpretarea unei configurații geometrice în sensul recunoașterii elementelor ei și a relaționării cu unitățile de măsură studiate
- VI.4 Analizarea și interpretarea rezultatelor obținute prin rezolvarea unor probleme practice cu referire la figurile geometrice și la unitățile de măsură studiate

CLASA a VII-a

1. Aria unui triunghi
 - se deduce formula de calcul a ariei unui triunghi prin metoda: se duce o înălțime și se împarte triunghiul în două triunghiuri dreptunghice; se formează două dreptunghiuri având una din laturi egală cu înălțimea triunghiului; se aplică formula de calcul a ariei dreptunghiului pentru deducerea ariei celor două triunghiuri dreptunghice și vom obține două formule de calcul:

a) Pentru triunghiul oarecare (însumarea ariei celor 2 triunghiuri dreptunghice) $A_{\Delta} = \frac{b \cdot h}{2}$.

b) Pentru triunghiul dreptunghic: $A = \frac{c_1 \cdot c_2}{2}$.

Competențe specifice urmărite a fi formate în urma predării:

- II.5 Identificarea patrulaterelor particulare utilizând proprietăți precizate
- V.5 Alegerea reprezentărilor geometrice adecvate în vederea optimizării calculelor de lungimi de segmente, de măsuri de unghiuri și de arii

2. Aria unui patrulater

- se deduce formula de calcul a ariei unui patrulater prin împărțirea acestuia în triunghiuri dreptunghice, dreptunghiuri.

a) Pentru paralelogram: $b \cdot h$

b) Pentru patrulaterul ortodiagonal: $\frac{d_1 \cdot d_2}{2}$

c) Pentru romb: se face specificația că rombul este și paralelogram și patrulater ortodiagonal.

d) Pentru trapez: $\frac{(B + b) \cdot h}{2}$

Competențe specifice urmărite a fi formate în urma predării:

II.5 Identificarea patrulaterelor particulare utilizând proprietăți precizate

V.5 Alegerea reprezentărilor geometrice adecvate în vederea optimizării calculelor de lungimi de segmente, de măsuri de unghiuri și de arii

3. Funcțiile trigonometrice - după predarea acestora, se deduce aria unui triunghi:

$$a) A_{\Delta} = \frac{a \cdot h_a}{2} = \frac{b \cdot h_b}{2} = \frac{c \cdot h_c}{2} \Rightarrow A_{\Delta} = \frac{a \cdot b \cdot \sin \hat{C}}{2} = \frac{a \cdot c \cdot \sin \hat{B}}{2} = \frac{b \cdot c \cdot \sin \hat{A}}{2}$$

b) Formula lui Heron: $S = \sqrt{p(p-a)(p-b)(p-c)}$, unde p - semiperimetrul.

Competențe specifice urmărite a fi formate în urma predării:

I.7 Aplicarea relațiilor metrice într-un triunghi dreptunghic pentru determinarea unor elemente ale acestuia

4. Cercul

- se predă aria cercului și aria sectorului de cerc ce corespunde unui arc cu măsura de n° :

$$A_{\text{cerc}} = \pi R^2 ; A_{\text{sector}} = \frac{\pi R^2 n^\circ}{360^\circ}$$

Competențe specifice urmărite a fi formate în urma predării:

II.8 Calcularea unor lungimi de segmente și a unor măsuri de unghiuri utilizând metode adecvate în configurații care conțin un cerc

IV.7 Exprimarea proprietăților elementelor unui cerc în limbaj matematic

V.8 Deducerea unor proprietăți ale cercului și ale poligoanelor regulate folosind reprezentări geometrice și noțiuni studiate

VI.8 Interpretarea informațiilor conținute în probleme practice legate de cerc și de poligoane regulate

5. Calcul de arii a unor suprafețe în sistemul de axe ortogonal xOy

- se introduc primele noțiuni de reprezentare a punctelor A(x,y) într-un sistem de axe ortogonal xOy
- se calculează aria unor figuri geometrice atunci când se cunosc coordonatele vârfurilor acestora sau prin împărțire în triunghiuri dreptunghice și apoi însumarea ariilor acestora sau demonstrând că figura respectivă face parte dintr-o altă, de obicei pătrat sau dreptunghi, și apoi folosind diferența ariilor

Competențe specifice urmărite a fi formate în urma predării:

IV.4 Caracterizarea și descrierea unor elemente geometrice într-un sistem de axe ortogonale

CLASA a VIII-a

1. Funcții

- se reamintesc noțiunile de reprezentare grafică a punctelor A(x,y) într-un sistem de axe ortogonal xOy
- se calculează aria suprafeței cuprinsă între:

a) Graficul funcției și axele de coordonate

b) Graficele a două funcții

Competențe specifice urmărite a fi formate în urma predării:

IV.3 Exprimarea prin reprezentări grafice a unor noțiuni de geometrie plană

2. Ariile corpurilor geometrice

- se introduc noțiunile de arie laterală și arie totală (poliedre, cilindru, con, trunchi de con) și aria unei sfere, aria calotei sferice

- se deduce formula de calcul a ariei laterale și totale cu ajutorul desfășurărilor suprafețelor laterale sau/și a bazelor

Competențe specifice urmărite a fi formate în urma predării:

II.4 Calcularea ariilor și volumelor corpurilor geometrice studiate

V.4 analizarea și interpretarea condițiilor necesare pentru ca o configurație geometrică să verifice anumite cerințe.

BIBLIOGRAFIE:

1. Programa școlară pentru disciplina matematică, gimnaziu, clasele V-VIII, link-ul [Matematică și științe ale naturii](https://www.rocnee.eu/index.php/dcee-oriz/curriculum-oriz/programe-scolare-front/programe-scolare-in-vigoare), <https://www.rocnee.eu/index.php/dcee-oriz/curriculum-oriz/programe-scolare-front/programe-scolare-in-vigoare>;
2. Manuale de matematică în vigoare, în format online, clasele a V-a, a VII-a, a VIII-a, <https://www.manuale.edu.ro/>.

FENOMENUL DE BULLYING ȘCOLAR ȘI CONSECINȚELE PSIHOSOCIALE ALE ACESTUIA ÎN RÂNDUL ELEVILOR

**Profesor-educator Ghebosu Tatiana,
Centrul Școlar pentru Educație Incluzivă, Roman**

Fenomenul bullying-ului în școală a devenit o problemă de actualitate și a luat amploare atât la nivel național, cât și internațional, care afectează starea de bine a persoanelor implicate și are consecințe grave asupra sănătății acestora. Este un fenomen ce se întâlnește cu preponderență în rândul adolescenților, adică a elevilor de gimnaziu, care pot dezvolta anxietate, depresie și chiar comportament suicidal, ca și consecință a bullying-ului. Deoarece este un fenomen de amploare, acesta nu trebuie neglijat, ci tratat cu o atenție deosebită, în vederea depistării timpurii și combaterii lui și mai mult decât atât, în vederea prevenirii acestuia.

Pentru prima dată, bullying-ul a fost menționat (Cowling, 2010) ca fenomen social și studiat în Suedia, în rândul elevilor băieți. Suedia a fost și prima țară care a elaborat strategii și măsuri legislative de combatere a acestui fenomen, ce a atras atenția a numeroși cercetători încă din anii '90.

În 1993, cercetătorul Olweus definește bullying-ul ca o „acțiune deliberată, efectuată în mod repetitiv, care implică acțiuni negative răsfărâte asupra celorlalți, realizată de un grup de persoane sau de o persoană care deține un statut social superior victimei/victimelor”. La scurt timp el revine asupra definiției sale și subliniază faptul că, dacă victima se simte amenințată de agresor pe o perioadă îndelungată de timp, atunci această acțiune se numește abuz de putere. Abuzul de putere este un element esențial al fenomenului de bullying, care nu este condiționat de prezența actelor de violență fizică.

În literatura de specialitate, sunt întâlnite diverse definiții ale acestui fenomen, deoarece cercetătorii științifici nu au adoptat în unanimitate o definiție pentru acest termen. Totuși, una dintre cele mai relevante definiții este cea elaborată de Institutul Național American pentru Controlul și Prevenirea Injuriilor (National Centre for Injury Prevention and Control) care afirmă că: „*Bullying-ul reprezintă orice acte nedorite de agresiune efectuate de un individ-agresor sau de un grup de indivizi agresori, care nu sunt înrudiți sau în relații intime, care implică o diferență de putere observabilă, în favoarea agresorului/lor și este efectuat în mod repetat sau are mari șanse de repetare. Bullying-ul poate produce daune de natură fizică, psihologică, socială, educațională și morală asupra victimei/lor.*”

Literatura de specialitate descrie două forme ale bullying-ului: *bullying-ul direct* și *bullying-ul indirect*. *Bullying-ul direct* constituie totalitatea acțiunilor de violență fizică, folosirea injuriilor și amenințărilor precum și atentarea la bunurile personale ale individului. *Bullying-ul indirect* reprezintă o formă de agresivitate predominant relațională care presupune manipulare și intimidare, răspândirea zvonurilor răutăcioase și excluziunea socială a persoanei, cu scopul de a leza victima atât la nivel psihologic cât și social.

Alte forme ale bullying-ului descrise de specialiștii în domeniu, în urma cercetărilor ample, sunt: bullying-ul fizic, bullying-ul verbal, bullying-ul relațional, bullying-ul social, bullying-ul electronic sau cyberbullying-ul și bullying-ul infracțional.

Răspândindu-se la nivel global, bullying-ul și a necesitat a fi studiat prin cercetare. Conform analizei realizată de Organizația Salvați Copiii (2016), bullying-ul este un fenomen ce afectează în mare parte adolescenții (elevii de gimnaziu, în mediul școlar), cea mai răspândită formă de bullying în rândul fetelor fiind cel emoțional, cel social și psihologic (excluziune, răspândire de zvonuri), iar în rândul băieților - bullying-ul fizic și verbal.

Conform datelor furnizate de Asociația Telefonul Copilului, în România, în perioada octombrie 2011-octombrie 2013, s-au înregistrat 2907 cazuri de bullying, 45,72% dintre cazuri vizând violența fizică, 22,86% violența verbală, 15,24% abuzul emoțional și 14,28% abuzul relațional. Printre adolescenții (12-17 ani) înregistrați ca victime ale bullying-ului, 28,58% sunt fete, iar 57,14% sunt băieți.

Astfel, peste 75% dintre școlile românești se confruntă cu acest fenomen. În perioada anilor 2013-2017, a fost realizat un studiu și în țara noastră, în școlile din Oradea (Tocai, 2017). Din rezultatele cercetărilor reiese că băieții sunt mai predispuși de a adopta rolul de bully (agresor). Un factor de risc în acest sens îl reprezintă absența părinților, de obicei lipsa tatălui sau familia incompletă. De cele mai multe ori elevii sunt abuzați verbal (porecliți, tachinați), bullying-ul social având frecvență mărită în rândul elevilor.

Persoanele cu rol de bully pot fi caracterizate ca având o personalitate deficitară, nu au încredere în ei, se manifestă agresiv tocmai pentru a atrage atenția celor din jur, consideră că toate gesturile colegilor le sunt adresate personal, prezintă iritabilitate crescută, sunt ușor de provocat, răzbunători, nesatisfăcuți, nefericiți, crescute în critică și agresivitate, lipsă de respect, dependent de gadgeturi sau mult timp liber petrecut în mediul online, prezintă toleranță scăzută la frustrare, iar în situația unui eșec într-un domeniu se manifestă violent și adeseori irațional.

În ceea ce privește stima de sine, de obicei este una ridicată, căci persoana cu rol de bully se consideră mai superior decât covârșniciei săi, impunându-se în fața colegilor ca un „lider popular”. De asemenea, persoanele cu rol de bully sunt extravertite, având admiratori numeroși și șanse ridicate de a deveni liderul grupului. Aici apare pericolul social, căci pot dezvolta astfel o subcultură a grupului în care actele de violență, înjosirile, stigmatizarea să devină valori, adoptate și promovate de toți membrii grupului pentru a obține o poziție importantă în grup. În acest sens, vârstele de 12-15 ani sunt cele mai afectate de acest fenomen, vârsta la care adolescenții se află în proces de afirmare a propriei personalități.

Persoanele agresate sau victimele bullying-ului pot fi descrise ca persoane slabe, cu stimă de sine redusă, care suferă, se automarginalizează, le este teamă să vorbească, nu au sentimentul propriei valori, sunt depresive, timide, singure, retrase și rușinate, care dezvoltă sentimente de frustrare și deseori pot răspunde cu agresiune persoanei cu rol de bully, stigmatizându-i pe alții și deseori transformându-se în agresor. Persoanele victimă nu știu că au anumite drepturi ce le pot revendica.

Plecând de la descrierea de mai sus, în literatura de specialitate sunt descrise trei tipuri de victime ale bullying-ului:

1. Victima care se izolează, se automarginalizează, deoarece suferă de neîncredere, neîmplinire, inferioritate, frustrare;
2. Victima care se transformă în bully, este cea care ripostează prin acțiuni de violență verbală sau fizică și care poate prelua poziția de agresor, respectiv lider informal al grupului;
3. Victima puternică și rațională, care este o persoană echilibrată și rațională, care își cunoaște propria valoare și reacționează înțelept, drept pentru care este evitat de bully.

Analizând fenomenul de bullying este important să subliniem faptul că acesta produce efecte nu doar asupra copiilor direct implicați, ci asupra tuturor copiilor. De ce? Pentru că există pericolul ca și persoanele care au fost martori sau au asistat la astfel de comportamente în calitate de suporteri, să accepte agresiunile și violența drept valori și forme normale de desfășurare a vieții sociale. Fiind expuși permanent acestui fenomen, adolescenții cu personalități în formare își interiorizează anumite modele de

urmat, ce nu sunt în concordanță cu valorile reale ale societății, dezvoltând astfel un număr mare de subculturi violente.

Asupra victimelor bullying-ului consecințele unor asemenea comportamente pot fi destul de grave; plecând de la închiderea în sine, rezultate școlare slabe, autoizolare, până la abandon școlar, consum de substanțe psihotrope și chiar depresie, automutilare și tentative de suicid.

Astfel, se impune a atrage atenția societății în ansamblu asupra fenomenului ce se răspândește, deoarece nu reprezintă o formă normală de relaționare între adolescenți, ci produce efecte distructive asupra personalității tinerilor și a comportamentelor lor.

Plecând de la cele expuse mai sus putem afirma că apare necesitatea adoptării unor strategii antibullying, iar principalii factori implicați în aplicarea acestor strategii sunt familia și școala. Neimplicarea acestora în soluționare, contribuie la perpetuarea fenomenului de bullying.

Mediul familial este esențial în suportul adolescentului, precum și prevenirea și combaterea fenomenului de bullying. Astfel, valorizarea copiilor în familie, comunicarea permanentă cu aceștia, asigurarea unui mediu familial securizant, valorizarea caracteristicilor personale ale copiilor, oferirea unei atmosfere plăcute, calme și echilibrate acasă, colaborarea și menținerea unui dialog continuu între familie și școală, precum și intervenția promptă a părinților în situația în care sunt informați cu privire la participarea propriului copil (aflat în orice rol în cadrul fenomenului) la o acțiune de bullying, reprezintă direcții sau strategii necesare prevenirii și combaterii fenomenului amintit.

Totodată, acest fenomen necesită o atenție deosebită și din partea școlii și a cadrelor didactice care trebuie:

- Să realizeze o educație echilibrată ce are drept finalitate formarea unor comportamente adecvate;
- Să valorizeze fiecare copil indiferent de performanțele sale cognitive;
- Să promoveze o cultură a școlii bazată pe comunicare directă, permanentă și sinceră, precum și respectul față de cei din jur;
- Să promoveze și să realizeze activități de intercunoaștere între copii, activități de dezvoltare a sentimentelor, atitudinilor și comportamentelor empaticе și altruiste față de cei din jur;
- Să adopte regulamente cu reguli clare de comportament, urmate de sancțiuni specifice, aplicate cu fermitate prin implicarea agresorilor în proiecte de muncă în folosul comunității (de ex. să îndeplinească sarcina de elev de serviciu o perioadă îndelungată de timp).

Cu toate acestea, preocuparea privind prevenirea și combaterea fenomenului de bullying nu revine doar familiei și școlii, ci întregii comunități/societăți care are datoria de a monitoriza și corecta permanent comportamentul copiilor în concordanță cu valorile sociale reale.

BIBLIOGRAFIE:

1. Chipea F., Sîrbu I., *Consecințe psihosociale ale fenomenului de bullying școlar. Cercetare calitativă în liceele orădene*, Sociologie românească, volumul XV, Nr. 3-4, 2017;
2. Ordinul nr. 4.343/2020 din 27 mai 2020 privind aprobarea Normelor metodologice de aplicare a prevederilor art. 7 alin (1¹), art. 56¹ și ale pct. 6¹ din anexa la Legea educației naționale nr. 1/2011, privind violența psihologică – bullying;
3. <https://www.mediafax.ro/social/numarul-cazurilor-de-bullying-semnalate-in-2015-la-telefonul-copilului-a-crescut-de-20-de-ori-14976812>;
4. <http://www.telefonulcopilului.ro/stop-bullying>.

TEORII ȘI BUNE PRACTICI ÎN EDUCAȚIA POZITIVĂ ÎN CONTEXTUL INCLUZIUNII SOCIALE

**Prof. Goian Emilia Sorina,
Școală Gimnazială Găvojdia, Timiș**

Școala pozitivă este un concept general care se referă la întreaga experiență școlară și de învățare. Succesul se poate obține doar într-un mediu școlar pozitiv în care elevii și profesorii se simt bine și vin cu plăcere la școală. Atmosfera plăcută facilitează interacțiunile dintre profesori și elevi, dar și dintre profesori și părinți. Se creează astfel cadrul propice unei comunicări eficiente între toți actorii implicați în educație.

O școală pozitivă se construiește în timp folosind mai multe metode și practici. Cele mai eficiente ar putea fi: implicarea reală din partea părinților (aici intervine rolul școlii, care trebuie să-i atragă pe părinți, să-i implice, să-i formeze prin cursuri sau programe cum ar fi Școala părinților); evidențierea realizărilor personale și a comportamentelor pozitive, precum și recompensarea acestora; încurajarea formării continue a profesorilor pentru a aplica metode și tehnici inovative la ore.

O educație pozitivă se poate realiza doar de către cadre didactice competente, implicate, dedicate și formate în vederea dobândirii competențelor necesare creșterii calității actului educațional. Astfel, este nevoie de o dezvoltare a dimensiunii europene a predării, învățării și evaluării, bazate pe integrarea valorilor europene. Profesorii trebuie să aibă competențele necesare utilizării mijloacelor și metodelor incluzive, novatoare și aplicabile în toate domeniile curriculare. Pentru o școală pozitivă este necesară dezvoltarea în mod creativ de metode și tehnici de includere, de promovare a toleranței, a diversității și de combatere a bullyingului. Noile metode de învățare trebuie să se bazeze pe tehnici incluzive adaptate la noile realități sociale. În cele mai multe dintre școli există o diversitate etnică, culturală și religioasă care, dacă nu este corect manageriată, poate duce la apariția unor conflicte ce pot avea consecințe grave, cum ar fi violența, absenteismul și chiar abandonul școlar.

Misiunea școlii trebuie să fie aceea de a forma elevi cu o personalitate puternică și capabili să se integreze într-o societate dinamică, care își propune să adopte valorile europene. Școala trebuie să fie performantă și utilă pentru comunitate. În acest scop cadrele didactice se formează dintr-o perspectivă europeană asupra orizontului educațional pentru a sprijini elevii în alegerea parcursului școlar viitor în așa fel încât să se integreze cât mai bine în societate. Într-o școală pozitivă se respectă dreptul la educație al tuturor copiilor indiferent de etnie sau alte discrepante, în scopul afirmării în comunitate în spiritul valorilor democratice și valorilor comunitar – europene.

Bunele practici în educația pozitivă se referă și la diverse activități extracurriculare cum ar fi: excursii tematice/ culturale, organizarea de ateliere cu părinții pe tema incluziunii, competiții sportive, concursuri de cultură generală, cursuri de dans popular, vizite culturale, concursuri de talente, înființarea unor cluburi ale elevilor în care ei să-și dezvolte și să-și manifeste propriile talente și aptitudini. Aceste practici au rol important și în creșterea incluziunii în mediul școlar cu scopul de a diminua numărul de absențe ale elevilor, ceea ce conduce la scăderea riscului de abandon școlar și la îmbunătățirea rezultatelor școlare. O altă urmare ar putea fi și scăderea numărului situațiilor de bullying.

Educația actuală este una proactivă, având rolul de a pregăti cetățeni pentru o societate în continuă transformare, capabili să se adapteze noilor contexte apărute. În ultima perioadă școala a fost nevoită să față unei pandemii și s-a transferat în on-line pentru o perioadă destul de lungă. Practicile pozitive de incluziune, toleranță, stare de bine, înțelegere au ajutat mult elevii să facă față unei perioade dificile și să-și dezvolte capacitatea de reziliență.

Educația pozitivă se poate realiza doar într-un mediu prietenos, favorabil, care oferă o stare generală de bine sub toate aspectele (social, psihic, emoțional). Starea de bine a elevilor influențează în mod fundamental atingerea întregului potențial școlar. Progresul se obține prin relații de calitate pe care le

au între ei, dar și cu adulții. Astfel, o practică importantă în educația pozitivă este asigurarea unui mediu școlar cald, prietenos și care recompensează învățarea, promovează cooperarea și mai puțin competiția, facilitează comunicarea deschisă și încurajează activitățile creative.

Crearea unui mediu școlar pozitiv are multiple avantaje: creșterea calității vieții celor implicați în procesul instructiv-educativ, întărirea sentimentului de apartenență, asigurarea bunăstării și a fericirii, diminuarea stereotipurilor, a bullyingului, creșterea motivației elevilor.

Lipsa motivației din partea elevilor pentru învățare este o problemă cu care se confruntă aproape toate sistemele educaționale. Este rolul profesorilor ca, prin metode specifice, să crească această motivație prin implicare și influență pozitivă. Dintre aceste metode putem enumera: respectul arătat elevilor în orice situație; implicarea elevilor în stabilirea regulilor și procedurilor; încurajarea elevilor să-și spună părerea și chiar să aibă o anumită putere de decizie; trasarea unor responsabilități clare; invitarea elevilor să fie profesori pentru o oră sau o zi; gestionarea eficientă a conflictelor; folosirea recompenselor; oferirea de alternative. Toate acestea vor oferi un mediu pozitiv, plăcut, va crește motivația de învățare a elevilor, care vor participa cu plăcere la cursuri.

Școala, ca și întreaga societate, este într-o continuă schimbare și are obligația să se adapteze noilor realități pentru a răspunde nevoilor tuturor elevilor.

BIBLIOGRAFIE:

- 1.Allen N. Mendler, *Motivarea elevilor nepăsători. Strategii dovedite pentru a captiva elevii*, Editura Art Klett, București, 2023;
- 2.Maria Robu, *Empatia în educație. Necesități pedagogice moderne*, Editura Didactica Publishing House, București, 2008;
- 3.Kieran Egan, *Imaginația în predare și învățare*, Editura Didactica Publishing House, București, 2008.

FOLOSIREA ELEMENTELOR DE ISTORIE LOCALĂ ÎN EFICIENTIZAREA PREDĂRII ISTORIEI

**Prof. Lisievici Gabriela,
Școala Gimnazială Nr.1, Sat Văleni**

„Istoria este cea dintâi carte a unei nații”, așa cum arăta Nicolae Bălcescu. Ea cuprinde cele mai de preț învățături pe care trebuie să le știe și să le prețuiască fiecare om. Din istorie, copilul învață care este obârșia poporului din sânul căruia s-a născut, cum au străbătut oamenii vremurile. Cât de emoționante sunt cuvintele lui Vlahuță inspirate din istoria neamului: „Multe războaie am avut și multe nenorociri ne-au călcat țara. Vijelii cumplite au trecut peste noi, la toate am ținut piept, și nu ne-am dat, și-aici am stat. Ca trestia ne-am îndoit în vânt-dar nu ne-am rupt”.

Istoria națională este un nesecat izvor de învățătură și înțelepciune. Trecutul mărturisește celor de azi, care duc mai departe, către cei de mâine, dragostea de neam și țară, și dacă trecutul a fost demn și plin de sacrificii, datoria noastră, a profesorilor de istorie, este să deschidem porțile sufletului celor ce ne-au fost dați în grijă, pentru a-i adăpa și pe ei din această fântână nesecată a poporului român.

Acum, când România a fost acceptată ca membru al Uniunii Europene, noi, profesorii de istorie, avem o misiune specială, aceea de a face ca deviza „unită în diversitate” să reprezinte un factor principal în predarea istoriei. Semnificația acestei devize este ca, prin Uniunea Europeană, europenii își unesc eforturile să lucreze împreună pentru menținerea păcii și pentru prosperitate, și că numeroase culturi, tradiții și limbi diferite coexistă în Europa. Prin cunoașterea trecutului și prezentului local natal sub aspect istoric, formăm la elevi atitudinea de respect față de valorile materiale și spirituale moștenite.

Excursiile, vizitele prin ținutul natal reprezintă calea cea mai importantă pentru a-l pune pe elev în contact cu trecutul și mai ales cu prezentul localității din care face parte. La acestea se pot adăuga studierea unor documente accesibile elevilor, fapte din trecut povestite de către bătrâni, audiții etc. Din cele ce voi prezenta se poate desprinde că folosirea elementelor de istorie locală la lecția de istorie, ca mijloc de fundamentare științifică, reprezintă nu numai un mijloc de ridicare a valorii învățământului istoric în școală, ci și un pas pe linia modernizării lui prin aceea că:

- sporește valoarea științifică a lecției;
- stimulează gândirea elevilor, obișnuindu-i să nu se mulțumească cu simple afirmații, ci să le susțină cu argumente din izvoare contemporane pe care să le supună apoi unor analize critice;
- elevii se conving de posibilitatea unei istorii științifice în care arde flacăra vie a datelor autentice, concludente și sugestive;
- prestigiul dascălului crește deoarece cu această ocazie elevii constată preocuparea lui științifică.

În cele ce urmează voi reda câteva modalități prin care, respectând cerințele mai sus enumerate m-am străduit să integrez elemente de istorie locală în cele de istorie națională sau universală. Este necesar să se plece de la situații cât mai complete, cât mai apropiate de înțelegerea lor, accesibile experienței lor de viață. Astfel ca elevii să înțeleagă mai bine că istoria patriei este parte componentă a istoriei universale și că în cadrul acesteia își are locul și localitatea noastră, aducem în fața elevilor obiecte descoperite pe teritoriul comunei și în zona învecinată. În fața obiectelor și ajutați de fotografii ale zonei în care au fost descoperite, elevii prin întrebări puse, vor contura lecția nouă. Iată câteva din aceste întrebări:

- Ce reprezintă obiectele descoperite în localitate?
- Din ce au fost confecționate?
- În ce scop?

Observațiile elevilor vor fi dirijate apoi spre inventarierea unei locuințe și boabele de cereale carbonizate. E momentul în care se demonstrează că agricultura a devenit ocupația de bază a locuitorilor subliniind rolul pe care l-a jucat în aceasta factorul demografic. Elevii sunt îndrumați să urmărească dezvoltarea istorică a sentimentului patriotic, în esență țărănesc al poporului român. Demonstrația se poate continua arătându-le că modul de a fi al agricultorului se reflectă în obiceiuri legate de culesul roadelor pământului. Acum se poate lansa îndemnul de a descoperi și în localitatea noastră astfel de obiceiuri folclorice pe care apoi să le discute în cadrul cercului de istorie „Micii istorici”.

Următorul moment va aduce în centrul atenției clasei câteva monede romane, printre care și moneda din secolul IV aflată în posesia locuitorului Ștefan Păun din Fulga. Va fi încheiată o discuție pe tema contactelor dintre civilizații pentru că schimburile de produse se continuă și după retragerea aureliană. Prezentarea acestui izvor numismatic, alături de celelalte, în special prin prisma ideii contactelor dintre culturi.

Cu toate că în această lecție nu sunt enumerate și prezentate toate categoriile de izvoare, ea realizează scopul propus, mergându-se mai ales pe verticala analizării izvorului istoric, anticipând problematica unor teme viitoare, avertizând că „studiul istoriei este simultan continuitate și discontinuitate cognitivă și, deci, componentă a dialecticii gândirii”.

Această activitate, într-o atmosferă în care trecutul este sincronizat emoțional și antologic cu prezentul, creează o emulație spirituală în locul unei facile și dăunătoare tendințe de inventariere a mărturiilor istorice.

Pentru întărirea conținutului științific al lecțiilor, profesorul trebuie să știe să folosească cu deosebită măiestrie izvorul istoric. Din considerarea scopului folosirii izvorului istoric la lecție (local sau de referire generală), ușurarea înțelegerii faptului sau procesului istoric, antrenarea convingerii conștiente a elevilor, decurg două concluzii de ordin metodic:

- de a evita confuzia între izvor și material beletristic;
- limitele folosirii documentului la lecție.

Din această cauză se impune o îndoită limitare a folosirii izvorului istoric – una cantitativă și alta calitativă. Cantitativă în sensul că nu toate lecțiile au nevoie de introducerea citirii și analizării unui izvor, dat fiind că nu toate includ o problematică a cărei rezolvare să necesite un izvor. Calitativă în sensul că folosirea izvorului urmărește lămurirea aspectului esențial al lecției, obținerea din partea elevilor a unei înțelegeri superioare de natură să genereze în mintea lor o prezentare adecvată a faptului sau procesului esențial.

Elementele de istorie locală au un rol important în cunoașterea și înțelegerea evenimentelor, proceselor și fenomenelor istorice, contribuind în mod nemijlocit la formarea convingerilor care se concretizează în atitudini și comportamente. Elementele de istorie locală pot fi folosite cu mult succes în predarea istoriei contemporane a patriei. Astfel, intră în discuție personalitatea profesorului ca membru al societății. El trebuie să fie părtaș comunității, să se integreze cu competență în probleme social obștești ale comunității. Prin exemplul dat va chema istoria să participe la viață, va da valoarea cuvenită izvorului istoric, selectându-l dintr-o perspectivă critică din noianul informațiilor ne semnificative. Profesorul trebuie să cultive în societate și micromediul școlar, deopotrivă, un adevărat spirit revoluționar. Într-un asemenea profesor elevii văd un contemporan model, un fin observator al realității și un patriot cu o înaltă competență.

Dintre acestea, activitățile desfășurate în afara clasei ocupă un rol important. Ele constituie un mijloc eficient de lărgire și adâncire a cunoștințelor dobândite de elevi la lecție, de cultivare a receptivității față de tot ce este nou. Ca forme de activitate în afara clasei legate de studiul istoriei menționez cercurile/cluburile de istorie, concursurile, vizite, excursii, drumeții.

Ca o concluzie la cele arătate până acum trebuie subliniat faptul că pentru a putea ține pasul cu acțiunea acceleratoare a modernizării procesului de învățământ, profesorul de istorie va trebui să fie mai mult preocupat de informarea științifică, de perfecționarea și îmbunătățirea măiestriei pedagogice.

Datele și faptele prezentate neted și fără judecăți de valoare, fără explicare cauzală și analiză profundă, nu mai satisfac cerințele de cunoaștere și acțiune practică. Prin cunoașterea trecutului și prezentului locului natal, sub aspectul istoric se formează la elevi atitudinea de respect și dragoste față de valorile materiale și spirituale moștenite, deoarece nu numai cel ce înțelege învățămintele istoriei prețuiește legătura permanentă dintre ceea ce a fost ieri ceea ce este azi, și ceea ce va fi mâine, puțin trainice între trecut, prezent și viitor.

BIBLIOGRAFIE:

1. Alexandru, G. și colab. - *Metodica predării istoriei în învățământul preuniversitar*, Craiova, 1999;
2. Căpiță, C., Căpiță, L., Stamatescu, M. – *Didactica istoriei I*, București, 2005;
3. Dulamă, M. E. – *Strategii didactice*, Cluj, 2000;
4. Gal, T., Retegan, I. – *Valorificarea instructiv-educativă a elementelor de istorie locală*, București, 1967;
5. Ionescu, M. – *Clasic și modern în organizarea lecției*, Cluj, 1972;
6. Nicoară, T. – *Istorie locală și surse orale*, București, 2005;
7. Păun, S. - *Didactica istoriei*, București, 2001;
8. Radu, I., Ionescu, M. – *Didactica modernă*, Cluj, 1995;
9. Tănăsă, G. - *Metodica predării învățării istoriei în școală*, Iași, 1996.

ABANDONUL ȘCOLAR – O PROVOCARE

Prof. Adriana Maloș,

Școala Gimnazială Nr. 1 sat Draxeni, comuna Rebricea, Vaslui

Abandonul școlar reprezintă încetarea frecventării școlii, adică părăsirea sistemului educativ, înaintea obținerii unei calificări sau pregătiri profesionale. Elevii care abandonează școala sunt cei care au întâmpinat anumite dificultăți pe parcursul anilor școlari și nu au reușit să le depășească. Acestea pot fi de comportament, înregistrarea unui număr mare de absențe, intrarea în anumite anturaje, factori de natură socială sau economică, climatul familial.

Ar trebui să ne întrebăm: *Care sunt motivele care-l fac pe copil să vină la școală, să asculte de profesori și să învețe?*

Aceste motive se împart în două mari grupe:

- motivația *extrinsecă*, atunci când elevul nu are un interes direct pentru ceea ce învață, este conștiincios, ambițios, obișnuit să se supună la norme și obligații, dorind să facă pe plac familiei, să corespundă așteptărilor cadrelor didactice, dar însoțit de teama consecințelor neascultării;
- motivația *intrinsecă*, atunci când elevul are interes direct, învață, dobândește cunoștințe și este curios, își canalizează eforturile pe anumite discipline care îl interesează în cariera viitoare.

În momentul când motivația nu mai există, încep să apară primele semne ale eșecului școlar, eșec care duce la abandon școlar de cele mai multe ori. Pentru prevenirea acestuia ar trebui să existe un parteneriat real școală – familie, deoarece mulți dintre factori se află în familie, și nu în cadrul contextului școlar. În vederea unei bune funcționări a acestei relații, este necesar ca familia să acorde o importanță deosebită școlii, să manifeste interes pentru studiile copiilor lor, să se arate preocupați de formarea profesională a copiilor, de perspectivele lor sociale. Nu mai puțin importantă este asigurarea în familie a unui cadru cultural adecvat, deoarece s-a constatat că precaritatea culturală a familiei poate provoca un retard al dezvoltării intelectuale generale a copilului.

De asemenea, școala poate avea diverse strategii de înlăturare a eșecului școlar, prin tratarea diferențiată și individualizată a elevilor, atragerea acestora în diverse activități școlare și extrașcolare, aplicarea unor recompense pentru stimularea frecvenței și a progresului școlar.

Un alt factor al eșecului școlar este suprasolicitarea capacității psiho-nervoase a elevului. Fenomenul este periculos, deoarece generează, mai devreme sau mai târziu, stări subiective penibile, specifice oboselii cronice. Pentru astfel de situații sunt necesare măsuri de protecție afectivă generală a elevului și de igienă a muncii intelectuale. Elevul trebuie ajutat să-și organizeze timpul zilnic de lucru, să alterneze activitățile.

În ultima perioadă au fost demarate diverse programe de reducere a abandonului școlar, dar acesta este un proces destul de dificil și de durată. Aceste acțiuni trebuie să se desfășoare atât asupra familiei cât și a comunității. Prin implementarea acestora se urmărește limitarea factorilor de risc prin acțiuni concrete, dar abandonul nu poate fi eliminat în totalitate. Trebuie mereu identificați factorii care produc acest fenomen și adaptate măsuri deoarece copiii sunt diferiți, iar cauzele pot fi multiple. Soluția găsită pentru un caz nu e valabilă pentru celelalte, în general.

Școala are un rol important, dar nu trebuie să susțină singură acest demers. Triunghiul școală – familie – comunitate trebuie să beneficieze de toate pârghiile și să ajungă la un numitor comun, să acționeze împreună, să colaboreze și să găsească soluții.

Un pilon important într-o unitate școlară îl constituie existența unui psiholog școlar. Acesta prin activitățile sale poate identifica anumite cazuri asupra cărora se poate acționa din timp, astfel reducând numărul celor care ar abandona școala.

Abandonul școlar rămâne o problemă a învățământului românesc care implică intervenții și găsirea unor soluții imediate de prevenire și reducere a acestuia.

„Educația este cea mai puternică armă pe care voi o puteți folosi pentru a schimba lumea.”
(Nelson Mandela)

BIBLIOGRAFIE:

1. Tatu, Cornelia, *Suport de curs: Consiliere școlară* (2009);
2. Cosmovici, Andrei și Iacob, Lumina: *Psihologie Școlară* (1999).

ÎNVĂȚAREA EXPERIMENTALĂ – NOUĂ IPOSTAZĂ A DIDACTICII MUZICALE

Prof. Neagu Gelu,
Școala Gimnazială „Ștefan cel Mare” Alexandria

Mediul în care se desfășoară procesul de învățare, atât în ceea ce privește locațiile fizice, cât și oamenii implicați, poate avea o influență semnificativă asupra experienței de învățare. În mare parte, spațiul, locul și ecologia asociată cu acesta, reprezintă domenii relativ neexplorate în majoritatea tratatelor despre învățarea experimentală.

În mod literal și metaforic, învățarea implică ieșirea din tiparele tradiționale ale educației. Reproiectarea mediilor de învățare și înțelegerea spațiilor optime pentru diverse aspecte ale experienței de învățare contribuie la apariția unor noi pedagogii a învățării în medii naturale și contexte sociale inedite.

Se poate argumenta că învățarea experimentală este legată și dependentă de caracteristicile mediului, experiența de învățare nefiind limitată la sala de clasă sau la mediile educaționale tradiționale (Beard și Wilson 2006, p.18). Aceasta se extinde dincolo de constrângerile instructive ale lumii reale, evidențiind importanța mediului în modelarea experienței de învățare.

Interacțiunea dintre elev și mediu devine un aspect crucial al învățării experimentale, cu accent pe faptul că furnizarea de informații nu este suficientă; mediul de învățare trebuie să stimuleze și curiozitatea, creativitatea și gândirea critică.

Mediul natural oferă oportunități excelente pentru învățarea experimentală, furnizând o varietate de experiențe dificil de reprodus într-o sală de clasă tradițională. Mediul este dinamic, iar elevul trebuie să se adapteze la condițiile în schimbare. Dinamic și în continuă schimbare, mediul natural favorizează dezvoltarea rezilienței, abilităților de rezolvare a problemelor și adaptabilității. Acesta oferă, de asemenea, un teren propice pentru învățarea interdisciplinară, unde elevii pot conecta diferite domenii și își pot aplica cunoștințele în contexte practice.

Contextul social reprezintă un alt aspect critic al mediului de învățare, cuprinzând oamenii, cultura și normele sociale care influențează experiența de învățare. Modelând atitudini, valori și credințe, contextul social impune educatorilor necesitatea conștientizării acestui impact. Înțelegerea contextului social îi ajută pe educatori să creeze medii de învățare incluzive, diverse și echitabile.

Determinarea importanței unei sarcini nu este lipsită de valoare, relevanța acesteia fiind condiționată de experiențele anterioare, inclusiv nivelul de educație al părinților, precum și a altor aspecte ce țin de dimensiunea emoțională ori culturală, la nivel de individ sau la nivelul grupului.

De asemenea, este deja constatat faptul că practica influențează porțile senzoriale, de exemplu, muzicienii dezvoltă o receptivitate înaltă la sunet, detectând schimbări subtile pe care ceilalți nu le percep (Beard 2023, p.143).

Având în vedere toate aceste premise deducem că învățarea experimentală în educația muzicală, respectiv educația muzicală specializată se referă la metodologiile instructiv-educative care implică

angajamentul activ și participarea activă a elevilor în procesul lor de învățare a muzicii, în același timp favorizând dezvoltarea și implementarea acestora.

Această abordare pune accentul deci, pe o implicare practică a beneficiarilor primari ai procesului educațional, cum ar fi cântatul, interpretarea instrumentală, compoziția și improvizația, în defavoarea concentrării exclusive pe teorie și alfabetizare muzicală.

Prin intermediul învățării experimentale, elevii au ocazia de a-și cultiva aptitudinile muzicale prin interacțiunea directă cu materialele muzicale, inclusiv prin colaborarea în proiecte de grup, participarea activă la evenimente muzicale sau concerte, precum și alte angajamente care promovează aplicarea practică a cunoștințelor teoretice.

Abordarea experimentală oferă o platformă inovativă pentru ca elevii să se implice în învățarea muzicii într-un mod distractiv și captivant, cultivând expresia muzicală unică a fiecărui elev și îmbunătățindu-le abilitățile muzicale. Crearea unui mediu care încurajează creativitatea, încurajarea elevilor de a participa la experiențe practice de învățare, vor favoriza în timp dobândirea și dezvoltarea unor competențe specifice de înțelegere mai profundă a muzicii, ceea ce, la rândul lor, le vor îmbunătăți abilitățile muzicale.

Încorporarea învățării experimentale în educația muzicală și educația muzicală specializată, ajută de asemenea, la dezvoltarea unui sentiment de comunitate în rândul elevilor. Lucrând în colaborare la proiecte de grup, elevii învață să aprecieze valoarea muncii în echipă și a cooperării, care sunt abilități importante pe care le pot aplica în alte domenii ale vieții lor.

Unul dintre beneficiile cheie ale învățării experimentale este că le permite elevilor să învețe în propriul ritm; în loc să fie limitați la o abordare unică, datorită dezvoltării treptate a unei comunități de studiu și experimentare de noi sarcini, elevii își pot adapta experiența de învățare în funcție de nevoile și preferințele lor individuale, în raport evident cu grupul căreia aparține.

Toate aceste acțiuni, evenimente și fenomene coordonate de educator vor crea un mediu socio-educational propice, în care elevii pot prospera și excela, deoarece sunt împuterniciți să își asume responsabilitatea pentru călătoria lor de învățare, într-un drum lung al cunoașterii.

Pe măsură ce oamenii au evoluat, muzica a jucat un rol crucial în dezvoltarea lor, de la primele forme de comunicare până la compozițiile muzicale complexe de astăzi, muzica a fost parte integrantă a vieții umane. Pe măsură ce continuăm să studiem impactul muzicii asupra creierului și corpului nostru, descoperim că aceasta are puterea de a ne vindeca, inspira și conecta în moduri pe care nu le-am crezut niciodată posibile.

Studii relevante cercetările și studiile care au arătat că supraîncărcarea senzorială, dificultatea de filtrare a stimulilor și problemele de orientare către doi stimuli inadecvați, este o realitate a societății contemporane, fenomen semnalat într-un proces semnificativ în rândul persoanelor aparținând unui eșantion socio-demografic al populației selectat aleatoriu din Europa Occidentală.

Acest fenomen este mult mai frecvent în rândul artiștilor, inclusiv al scriitorilor, muzicienilor, pictorilor și altora, precum și al celor care consumă droguri ori substanțe psihoactive și al celor care sunt supradotați. Este, de asemenea, răspândit în rândul persoanelor care au fost expuse la factori de stres sever în mediul lor, cum ar fi războiul (Buhner 2014, p.44).

Experiența unei suprasolicitări senzoriale poate fi copleșitoare și neliniștitoare pentru cei care au experimentat o astfel de stare. Aceasta se poate manifesta într-o varietate de moduri, inclusiv o sensibilitate crescută la zgomot, lumină și atingere, dificultăți de concentrare și sentimente de anxietate și agitație.

Persoanele care se confruntă cu supraîncărcarea senzorială pot avea probleme în filtrarea stimulilor irelevanți și în concentrarea asupra a ceea ce este important, ceea ce poate îngreuna îndeplinirea sarcinilor și menținerea relațiilor. Deși cauzele exacte ale suprasolicitării senzoriale nu sunt pe deplin înțelese, cercetările sugerează că ar putea fi legate de diferențele în structura și funcția creierului. Unele studii au constatat că persoanele care se confruntă cu supraîncărcarea senzorială au o activitate crescută

în anumite zone ale creierului, în timp ce altele au constatat modificări în modul în care sunt procesate informațiile senzoriale.

Supraîncărcarea senzorială este o reacție la o cantitate prea mare de stimulare senzorială, iar muzica poate fi utilizată cu succes, sub diverse moduri pentru a ajuta la gestionarea acestei condiții, prin diverse acțiuni și activități care să trateze efectiv cauza acelei supraîncărcări, de exemplu prin:

- Evitarea unor genuri muzicale agitate sau zgomotoase și încercarea de a alege o muzică liniștitoare, cum ar fi muzica clasică, ambientală sau chiar sunete naturale, cum ar fi șoaptele vântului sau sunetul ploii;
- Asigurarea asupra realizării unui repertoriu de piese care să răspundă preferințelor individuale.
- Marcarea unei calități sporite a mixajului sonor, izolând sunetele exterioare și pentru a crea un mediu sonor controlat, acest fapt ajutând la reducerea stimulilor senzoriali inconfortabili;
- Combinarea audienței muzicale cu tehnici de relaxare, cum ar fi respirația profundă sau meditația ghidată pentru reducerea stresului și anxietății asociate cu supraîncărcarea senzorială.
- Asigurarea unui volum al muzicii la un nivel plăcut și nu trebuie sugerată nici cum o altă sursă de stres prin creșterea intensității sunetului.

În ciuda provocărilor care vin odată cu supraîncărcarea senzorială, multe persoane reușesc să își gestioneze simptomele printr-o varietate de strategii, inclusiv prin conștientizare, meditație și terapie cognitiv-comportamentală. Cu un sprijin specializat și resursele potrivite, persoanele cu supraîncărcare senzorială pot învăța să trăiască o viață normală, urmărindu-și pasiunile și atingându-și obiectivele.

Data fiind marea diversitate și caracteristicilor fiecărei personalități și mai ales a surse provocatoare a stresului emoțional, sarcina de a crea un repertoriu muzical eficient devine deosebit de dificilă, totuși o posibilă structură a unui astfel de repertoriu poate avea o astfel de structură:

1. Pentru piese din repertoriul muzicii clasice se recomandă compozitori precum: Ludovico Einaudi, Erik Satie, Johann Sebastian Bach (*Suita pentru violoncel solo în Do major, BWV 1007*), etc., sau piese lente și melodice, cum ar fi "Clair de Lune" de Claude Debussy.
2. Din repertoriul muzicii ambientale putem include albume de artiști precum: Brian Eno (*Music for Airports*), Hammock, Stars of the Lid, respectiv sunete ale naturii combinate cu muzică instrumentală.
3. Din repertoriul muzicii instrumentale putem alege o gamă largă de piese pentru pian sau pentru chitară clasică/instrumentală, precum: albumul *All Melody* de Nils Frahm sau *The Earth is Not a Cold Dead Place* de Explosions in the Sky, etc.
4. Din repertoriul muzicii electronice ambientale se pot selecta albume sau piese de artiști precum: Aphex Twin (*Selected Ambient Works*), Tycho, Boards of Canada, etc.
5. Din repertoriul muzicii folk cu ritm așezat/calm pot fi selectate piese ale unor artiști precum: Nick Drake, Iron & Wine, Fleet Foxes, etc.
6. Alte resurse audio pot fi adăugate prin explorarea unor colaje sonore create pentru a induce starea de relaxare, piese instrumentale pentru nai, flaut sau harpă, sunete din pădure, valuri de mare/ocean, sunet de ploaie, cântece de păsări, diverse aplicații și site-uri web specializate.

Putem afirma fără rezervă că artiștii, alături de oamenii de știință și de ce nu, de antreprenorii moderni, servesc drept modele de inovare în societățile noastre. Nu este de mirare că educația artistică este considerată în mod obișnuit un mijloc de a dezvolta abilități esențiale pentru inovare: gândire critică și creativă, motivație, încredere în sine și capacitatea de a comunica și de a coopera în mod eficient, precum și competența în discipline academice non-artistice, cum ar fi matematica, științele, cititul și scrisul.

Într-adevăr, artele sunt un instrument puternic pentru cultivarea și eliberarea potențialului uman. Procesul creativ implicat în exprimarea artistică favorizează o combinație unică de imaginație și abilități practice de rezolvare a problemelor, care sunt esențiale pentru inovare în orice domeniu.

Artiștii sunt adesea experți în a gândi în afara experienței reale, beneficiind de imaginație și creativitate înnăscută, folosindu-se de propriile aptitudini și competențe pot contesta înțelepciunea

convențională și pot genera idei și abordări noi ale problemelor vechi. În plus, educația artistică nu numai că oferă elevilor o bază solidă de abilități specifice disciplinei, dar îi ajută și să dezvolte o conștientizare culturală mai largă și empatie pentru ceilalți.

Explorând diverse tradiții și perspective artistice, elevii pot obține o înțelegere mai profundă a experienței umane și dezvoltă o viziune asupra lumii mai nuanțată și plină de compasiune.

Cu alte cuvinte, artele nu sunt doar un lux sau o distracție, ci o parte esențială a unei educații cuprinzătoare care pregătește elevii să reușească într-o lume complexă și în evoluție rapidă. Investind în educația artistică, putem echipa următoarea generație de inovatori, gânditori și lideri pentru a face față provocărilor viitorului cu creativitate, încredere și compasiune.

Studii anterioare au evidențiat răspunsuri la întrebări esențiale în acest sens (Winner, Goldstein, și Vincent-Lancrin 2013, p.17), fiind marcată și ideea că învățarea unui instrument muzical necesită concentrare, memorarea unor modele de tonuri, notații și secvențe motorii, muzica fiind elementul care poartă antrena memoria generală și abilitățile din sfera atenției. Această constatare i-a determinat pe cercetători să exploreze în continuare relația dintre muzică și evoluția umană (Winner, Goldstein, și Vincent-Lancrin 2013, p.114).

Alte studii remarcă faptul că învățarea cântatului la un instrument poate fi legată de alte activități mai largi. concepte mai largi, cum ar fi recunoașterea faptului că muzica pare să fie întipărită în codul genetic uman (Jensen 2002).

A învăța să cânti la un instrument muzical nu înseamnă doar să stăpânești o abilitate, ci să te conectezi la aspectele mai profunde ale ceea ce înseamnă să fii om. Este nevoie de disciplină, răbdare și dorința de a îmbrățișa necunoscutul. Făcând acest lucru, ne deschidem către o lume de posibilități și deblocăm o parte din noi înșine despre care nu știam că există.

Indiferent dacă suntem muzicieni experimentați sau ne aflăm la început de drum, beneficiile învățării cântatului la un instrument muzical sunt de netăgăduit. Acesta poate îmbunătăți memoria, crește creativitatea, reduce stresul și îmbunătățește starea generală de bine.

În concluzie, învățarea experimentală în educația muzicală și în educația muzicală specializată este o abordare pedagogică puternică care promovează implicarea activă și implicarea elevilor în propria educație. Aceasta creează un mediu care stimulează creativitatea, îmbunătățește abilitățile muzicale și promovează munca în echipă și cooperarea. Prin încorporarea învățării experimentale în educația muzicală, îi putem ajuta pe elevi să dezvolte o dragoste pentru muzică pe tot parcursul vieții și o pasiune pentru învățare. Mediul de învățare este un factor critic în experiența de învățare. Educatorii trebuie să fie atenți la impactul mediului asupra procesului de învățare. Mediul natural și contextul social oferă oportunități unice de învățare experimentală, care pot stimula creativitatea, gândirea critică și învățarea interdisciplinară. Prin înțelegerea caracteristicilor mediului, educatorii pot crea un mediu de învățare care să fie incluziv, divers și echitabil.

REFERINȚE BIBLIOGRAFICE:

1. Beard, Colin. *Experiential Learning Design: Theoretical Foundations and Effective Principles*. New York, NY: Routledge. 2023. p.143.
2. Beard, Colin, și John P. Wilson. *Experiential learning: a best practice handbook for educators and trainers*. 2nd ed. London; Philadelphia: Kogan Page. 2006. p.18.
3. Buhner, Stephen Harrod. *Plant Intelligence and the Imaginal Realm: Beyond the Doors of Perception into the Dreaming Earth*. Rochester, Vermont: Bear & Company. 2014. p.44.
4. Jensen, Eric. „Musical Arts Make Sense!” Educational Platform. Songs for Teaching. <https://www.songsforteaching.com/ericjensen/2.htm>. 2002. On-line, accesat la 18.11.2023.
5. Winner, Ellen, Thalia R. Goldstein, și Stéphan Vincent-Lancrin. *Art for Art's Sake? The Impact of Arts Education*. Educational Research and Innovation. Paris: OECD. 2013. p.17 și p.114.

COMPETENȚĂ, VIRTUTE SAU OBIȘNUINȚĂ? EDUCAȚIA PENTRU LEADERSHIP ȘI IMPLICAȚIILE EI

Prof. dr. Nicolae Lucian-Marian,
Școala Gimnazială „Ștefan cel Mare” Vaslui

În rândurile ce urmează ne propunem o examinare în mod succint a câtorva considerații ce-și afirmă validitatea pe terenul modelului de *educație pentru leadership*, „materie” pe care elevii și-o asimilează cu grade variate de implicit prin educarea caracterului, cea din urmă fiind înțeleasă ca subset al educației morale și care se axează pe cultivarea trăsăturilor pozitive din persoana umană, trăsături numite generic „virtuți”. Dar este educarea caracterului redevabilă unei singure materii școlare sau unui grup de materii? Personal, tind să cred că nu, deși religia, educația civică sau consilierea și orientarea școlară sunt, fără doar și poate, vârful de lance în acest demers multi-elaborat, iar aportul lor este atât de uriaș, încât devine indiscutabil. Orice titular de disciplină poate, însă, dincolo de limitele – uneori, agonizant de frustrante ale obiectului său – transmite câte ceva care să contribuie la nașterea caracterului. Trebuie spus cu maxim de responsabilitate, totuși, că educarea caracterului este o sarcină complexă și, dacă nu este făcută în mod coerent, ea poate fi contraproductivă sau se poate întoarce chiar împotriva celui care manifestă inițiativa. Desigur, școala trebuie să fie deosebit de atentă la cultivarea virtuților intelectuale, dar fără a uita că o căutare a adevărului este inseparabilă de o căutare a binelui. Promovarea deliberată sau explicită a virtuților nu trebuie să submineze sau să inhibe libertatea de opțiune, care este o condiție *sine qua non* a conduitei virtuozității. Iar școlile sunt agenți importanți în educarea caracterului la cei ce le frecventează, modelând și maturizând gândurile, sentimentele și comportamentul elevilor. Nemaivorbind de faptul că multe din declarațiile de misiune ale instituțiilor școlare includ virtuți și valori, transpozabile

într-o proxima realitate umană prin intermediul know-how-ului de lider. Din acest punct de vedere, leadershipul constituie un bagaj de *competențe* de o importanță vitală în dezvoltarea oricărui beneficiar al educației, iar școlile constituie terenul potrivit pentru educarea și dezvoltarea unor rudimente de leadership responsabil din punct de vedere social. Acest lucru este exprimat în mod clar în *Proiectul Tuning*, care și-a propus să armonizeze structurile de învățământ secundar și terțiar din Uniunea Europeană și a fost ulterior extins și la alte regiuni.

Odată cu finele secolului XX, *competențele* au început să fie încorporate pe larg în legislația educațională a diferitelor state. Integrarea acestui palier de micro-epistemologie școlară a făcut necesară, însă, o aplecare critică asupra procesului de achiziție și schimb de la nivelul „membrărilor” al școlii. Prin urmare, educarea competențelor a devenit brusc relevantă, iar avântul ei s-a produs odată cu lucrarea lui Chomsky privind competența lingvistică și, în special, cu cea a studiilor de competență profesională desfășurate de McClelland. Urmând această linie de studiu, a fost rândul lui R. E. Boyatzis să definească competența drept un set de cunoștințe, atitudini, abilități și îndemnări care permit excelența în îndeplinirea unei anumite sarcini ori activități. Conform lui Boyatzis, competența conduce în mod ideal la măiestrie în orice domeniu, constituind o trăsătură sau caracteristică fundamentală a angajatului, corelată cauzal cu comportamente stabile și eficiente, ceea ce duce la așa-zisul „succes” în atingerea parametrilor de muncă.

Potrivit aceluiași R. E. Boyatzis, leadershipul este o *competență* generică legată de performanța la locul de muncă. Inițial, abordarea bazată pe competențe a leadershipului viza selectarea, măsurarea și dezvoltarea abilităților operaționale ale membrilor organizației în scopul îmbunătățirii productivității. Cu toate acestea, conceptul de competență a fost lărgit pentru a include și o dimensiune morală, legată nu numai de asimilarea cunoașterii sau definirea praxisului, ci și de deprinderea modului de a trăi laolaltă sau, pur și simplu, de a ființa în lume.

Leadershipul este considerat o *competență* transversală aplicabilă multor situații, care necesită abilități intra- și interpersonale suplimentare. Din acest punct de vedere, el poate fi analizat ca aparținând competențelor așa-zis personale. Conform lui Crespi, competențele personale, inclusiv leadershipul, constituie „un set dinamic de cunoștințe (*a cunoaște*), abilități sau îndemânări (*a ști cum să faci*), atitudini și valori (*a ști cum să fii*) care, interiorizate și încorporate în actele, comportamentele sau modurile noastre de a executa lucrurile, ne duc pe calea propriei noastre maturități, excelențe, deplinătăți și fericiri”. Această definiție, puțin exuberantă în extensiunea ei, leagă vizibil conceptul de competențe generice intra- și interpersonale de cel de *virtute* ca expresie a plenitudinii și excelenței.

Deși s-au încercat varii definiții „laice” ale virtuții, cum ar fi aceea de dispoziție stabilă și bine motivată sau de trăsătură ce dispune o persoană spre o faptă intenționat bună, esența ei este, credem, profund teologală, de unde și descrierea ei cea mai adecvată fiind dată de antropologia patristică. Astfel, virtutea „există în firea omului în mod virtual, dar numai în relație cu Dumnezeu devine act, prin înaintarea spre asemănarea cu Acesta.” Este exact opusul concepțiilor clasice sau aristotelic-tomiste, care o vedeau ca pe un simplu ornament exterior, rezultând într-o mult dezirabilă conduită etică. Oricum, obișnuința de a face bine nu este pur și simplu un comportament exterior „bun”. Când comportamentul este rezultatul automatismului sau când persoana acționează fără o intenție bună, acțiunea sa nu mai poate fi considerată virtuoasă deoarece pentru ca un act să fie virtuos sunt necesare patru condiții: a dori un scop bun, a ști ce faci, a delibera și alege cele mai bune mijloace pentru atingerea scopului și, în cele din urmă, a acționa pentru a-l atinge.

Este leadershipul o virtute? Peterson și Seligman includ leadershipul în modelul lor VIA (Valori În Acțiune) ca trăsătură de caracter legată de virtutea dreptății și îl definesc ca pe arta de a încuraja un grup de oameni spre a face anumite lucruri. Un bun leadership necesită virtuți morale și se bazează pe virtute. Prin urmare, adjective ca „bun”, „virtuos” sau „acțiune pozitivă” sunt pe deplin aplicabile leadershipului. Dacă conducerea este un act uman, mai precis, acțiunea de a-i ghida pe ceilalți către un obiectiv sau scop comun, atunci el este legat de anumite capacități sau potențialități ale persoanei, care sunt dezvoltate și perfecționate prin exercitarea sa. Rezultă că leadershipul este ceva bun din punct de vedere moral, un bine care îl face mai bun pe cel ce îl execută. Cu toate acestea, îndrumarea altora nu este un act excepțional al câtorva, ci o acțiune pe care o desfășurăm cu toții în anumite împrejurări. Este important să învățăm când și cum să-i conducem pe alții, la fel cum este important să învățăm să ne lăsăm conduși de alții, în funcție de circumstanțe. Într-adevăr, cele două procese de învățare și „temele” care decurg din ele merg mână în mână. În ambele cazuri, ceea ce este căutat este binele comun: slujirea adusă altora sau mobilizarea de resurse în vederea scopului colectiv. Această catalogare a conducerii drept exercițiu orientat spre un scop moralmente bun implică faptul că actul de îndrumare a altora este unul intrinsec moral, așa cum se întâmplă în cazul altor acte umane (de pildă, actul medical, actul caritabil sau actul educațional), în care relațiile interpersonale conțin implicit o responsabilitate benefactorială. Dacă exercitarea conducerii nu ar căuta un bine comun sau nu ar face-o eficient, atunci ea, desigur, nu ar fi o conducere bună. În caz de abuz în îndrumarea altora, un astfel de exercițiu ar trebui numit anti-leadership, opusul virtuții, adică viciu.

Atunci când educăm elevii pentru leadership este necesar, mai degrabă decât a-i face „experți” în fiecare competență, să-i conducem spre a reflecta și căuta la un bine moral, astfel încât fiecare competență să fie o rețea de virtuți care să le susțină leadershipul. În ultimă instanță, virtuțile sunt cele care dau substanță și semnificație competențelor de leadership. Spre exemplu, armonizarea unei echipe este adesea prezentată ca o competență ce poate fi predată printr-un exercițiu didactic care să vizeze participarea la un efort comun. Cei care lucrează într-o echipă colaborează, ascultă și acționează pentru a performa eficient. Armonizarea este o competență în domeniul relaționării cu ceilalți și este legată de virtutea dreptății, dar ea cere și exercitarea prudenței, fermității și echilibrului, după caz. Armonizarea unei echipe este mult mai mult decât eficientizarea sarcinilor sale, ea necesită dorința la nivel intențional și urmărirea binelui pentru ceilalți. Armonizarea este, astfel, rezultatul unei acțiuni deliberate de înfăptuire a binelui relațional.

După cum am spus, oricine exercită conducerea caută să fie nu atât un lider, cât un bun pentru un grup (familie, prieteni, națiune, organizație, etc). Scopul final pe care elevul trebuie să-l caute nu este de a-și dezvolta leadershipul sau chiar virtuțile, ci de a deveni un bun moral comun pentru grupul în care își desfășoară acțiunea de conducere. Virtuțile și competențele – întreaga educația, în fapt – sunt un rezultat indirect, un efect al acestei căutări. Aceasta nu exclude faptul că virtuțile pot fi, de asemenea, scopuri directe ale educației, obiective intermediare care sunt necesare pentru atingerea obiectivelor finale și care trebuie educate în mod special. Însă modelul de educație pentru leadership presupune faptul că educarea virtuții implică după sine educarea competențelor, deoarece liderul care asumă virtutea nu se mulțumește cu a dori sau a aspira la bine, ci va căuta să îl înfăptuiască cu deplină competență.

În concluzie, și competențele și virtuțile sunt necesare pentru un bun leadership. Pentru educarea acestuia e de trebuință a educa holistic persoana umană (intelect, dorință, afectivitate) și de a-i îmbogăți resursa de competențe și virtuți. Luate în acest sens, virtuțile sunt constructe mai întinse decât competențele, deoarece includ voința de a face binele cu intenții bune. Leadershipul nu reprezintă doar competență, ci și virtute, ambele bazate atât pe intenția de a căuta binele comun, cât și pe cele mai oportune mijloace de a-l realiza. Desigur, ca și capacitate, leadershipul poate fi educat, iar prin practică el poate deveni obișnuință sau dispoziție în persoana care îl exercită. Când se vorbește despre cineva ca de un lider, persoana are în ea însăși dispoziția de a executa acte de lider, iar această dispoziție nu doar ajută la generarea acestor acte (cu efecte benefice pentru grupul extins), ci contribuie în grad superior la însăși perfecționarea persoanei.

REFERINȚE BIBLIOGRAFICE:

1. Cf. Bravo Salinas, N. H. (2007). Competencias Proyecto Tuning-Europa, Tuning-América Latina. http://www.cca.org.mx/profesores/cursos/hmfbcp_ut/pdfs/m1/competencias_proyectotuning.pdf.
2. www.cca.org.mx/profesores/cursos/hmfbcp_ut/pdfs/m1/competencias_proyectotuning.pdf.
3. Cf. Fernández, V., & López, J. (2023). Virtues and values education in schools: A study in an international sample. *Journal of Beliefs & Values*, 1–17.
4. Chomsky, N. (1968). *Language and mind*. Harcourt, Brace and World.
5. Cf. McClelland, D. C. (1973). Testing for competence rather than for 'intelligence'. *American Psychologist*, 28(1), 423–447.
6. Boyatzis, R. E. (1982). *The competent manager: A model for effective performance*. John Wiley & Sons.
7. Cf. Bolden, R., & Gosling, J. (2006). Leadership competencies: Time to change the tune? *Leadership*, 2(2), 147–163.
8. Crespí, P. (2019). *La necesidad de una formación en competencias personales transversales en la universidad. Diseño y evaluación de un programa de formación*. Fundación Universitaria Española, p.98.
9. Cf. Crespí, P., & García-Ramos, J. M. (2021). Competencias genéricas en la universidad. Evaluación de un programa formativo. *Educación XX1*, 24(1), 297–327.
10. Cf. Fowers, B. J., Carroll, J. S., Leonhardt, N. D., & Cokelet, B. (2021). The emerging science of virtue. *Perspectives on Psychological Science*, 16(1), 118–147.
11. Cf. Hackett, R. D., & Wang, G. (2012). Virtues and leadership: An integrating conceptual framework founded in Aristotelian and Confucian perspectives on virtues. *Management Decision*, 50(5), 868–899.
12. Pr. Dr. Vasile Hrițcu, „Caracterul ontologic al virtuții în gândirea Sfântului Vasile cel Mare — motiv de confruntare între morala creștină și cea clasică”, *Teologie și viață. Revistă de gândire și spiritualitate creștină*. Nr. 5-8, mai-august, 2015, pag. 177, https://teologiesiviata.ro/sites/default/files/rss/2018/12/11_hritcu_-_caracterul_ontologic.pdf, accesat 20.10.2023.

13. Cf. Peterson, C., & Seligman, M. E. P. (2004). *Character strengths and virtues: A classification and handbook*. Oxford University Press.
14. Cf. Cameron, K. (2012). Responsible leadership as virtuous leadership. *Journal of Business Ethics*, 98 (S1), 25–35 și Newstead, T., Dawkins, S., Macklin, R., & Martin, A. (2021). We don't need more leaders—we need more good leaders. Advancing a virtues-based approach to leadership development. *The Leadership Quarterly*, 32(5), 1–11.
15. Cf. López, J., & Ortiz de Montellano, S. (2023). Modelo de educación para el liderazgo de acción positiva. In I. J. López, N. Picazo, & E. Martínez (Eds.), *El liderazgo de acción positiva* (pp. 127–140). Octaedro.
16. Cf. Pellegrino, E. D., & Thomasma, D. C. (1987). *For the patient's good*. Oxford University Press.
17. Cf. Ciulla, J. B. (2004). What is good leadership? *Center for public leadership*. <http://hdl.handle.net/1721.1/55929>
18. Cf. Serrano, G. (2017). Competencias directivas y virtudes: Un camino a la excelencia. *Estudios Gerenciales*, 33(143), 208–216.

MODALITĂȚI DE PREVENIRE A ABANDONULUI ȘCOLAR

Prof. Marilena Radu,
Școala Gimnazială „Olga Sturdza”- Holboca, jud. Iași

Conform Institutului Național de Statistică, în România, 383.182 de copiii cu vârsta între 3 și 17 ani nu erau înscriși în nicio formă de învățământ (circa 10% din copiii de această vârstă). Astfel, dintre copiii care „nu erau înscriși în învățământ, 297.993 erau de vârstă școlară (7-17 ani), iar peste 92.000 aveau vârsta învățământului primar (7–10 ani)”.

Totuși, ce soluții ar putea veni ca salvatoare în prevenirea abandonului școlar? Finanțarea corespunzătoare a învățământului în funcție de necesități, nu doar „per capita”. Eliminarea inechităților de tip teritorial (unele zone sunt foarte sărace și nu pot asigura școlilor o bază materială corespunzătoare). Cred că problema inechității în educație din perioada pandemică, este că n-a existat o viziune asupra gestionării și soluționării situației de criză nu s-a elaborat și nici aplicat un program unitar cu măsuri echitabile pentru toți elevii țării pentru a accesa învățământul online. S-a observat că pentru elevii capitalei s-au găsit imediat resurse pentru platforme educaționale gratuite cât și pentru organizarea în bune condițiuni a învățământului on-line... În provincii însă, aceste resurse financiare în multe dintre sate n-au fost identificate nici până la încheierea anului școlar.

Este cunoscut faptul că deși în conformitate cu statisticile publicate pe https://ec.europa.eu/education/sites/education/files/document-library-docs/et-monitor-report-2018-romania_ro.pdf s-a înregistrat o oarecare creștere, cheltuielile din domeniul educației rămân scăzute, în special în învățământul preșcolar și școlar.

Ambele domenii sunt importante pentru un start în viață în condiții de egalitate și pentru combaterea părăsirii timpurii a școlii, care rămâne o problemă.

Astfel, e din ce în ce mai evident, că subfinanțarea învățământului preuniversitar pe termen lung produce ca efect negativ creșterea numărului de elevi aflați în risc de abandon școlar.

O altă problemă o constituie inechitatea în domeniul educației, decalajul dintre mediul rural și cel urban și incluziunea romilor ce rămân în continuare, provocări-cheie, cu consecințe asupra unei creșteri favorabile disc inegalităților în societate.

În acest sens, în România, conform datelor furnizate de Comisia Europeană, „Monitorul educației și formării” în România unde procentul din PIB cheltuit pentru educație este mult sub media statelor UE (fluctuând între 2,1 și 3,7%) 6, precum și diferențele locale între cheltuielile totale per elev (diferențe care dezavantajează copiii din cele mai sărace zone), generează o povară financiară enormă pentru

populație, care ajunge să cheltuiască pentru educație 39%7 din ceea ce cheltuiește guvernul (cea mai ridicată proporție din Uniunea Europeană, în țara europeană cu cea mai mare incidență a riscului de sărăcie).

Există totuși organizații nonguvernamentale care trag un semnal de alarmă și în fiecare an în luna mai se desfășoară **Campania Globală pentru Educație**. Și unitatea noastră școlară derulează încă din 2010 astfel de activități în parteneriat cu organizația **Salvați copiii!** care pun la dispoziția cadrelor didactice și ale elevilor resurse didactice pertinente.

Spre exemplu, acum doi ani, au fost propuse următoarele solicitări ale Campaniei Globale pentru Educație:

- să elaboreze foi de parcurs credibile și transparente pentru implementarea completă a Obiectivului 4 de Dezvoltare Durabilă;

- să implementeze mecanisme clare de asigurare a transparenței față de cetățeni și societatea civilă cu privire la punerea în practică a Agendei Educația 2030 și asigurarea dreptului la educație în general. Un astfel de demers include asigurarea unui spațiu de dialog formal și structurat pentru participarea reală a societății civile, inclusiv a sindicatelor și asociațiilor cadrelor didactice și ale elevilor, ca parte component a dialogului social care trebuie să însoțească procesul de elaborare a politicilor, planificare, bugetare și monitorizare a progreselor.

- să garanteze că aceste mecanisme de asigurare a transparenței țin cont și acordă prioritate participării femeilor, persoanelor cu dizabilități și reprezentanților grupurilor vulnerabile.

- să respingă orice măsuri legislative sau de politici care sancționează societatea civilă și să nu permită limitarea domeniului de acțiune al acesteia.

- „să garanteze asigurarea a 12 ani de educație primară și secundară, gratuită, finanțată public și de calitate” (Cadrul de Acțiune Educația 2030)

Ca aplicație la clase elevii au fost invitați să-și exprime părerea față de asigurarea dreptului la educație în mod echitabil pentru a preveni abandonul școlar, în scrisori colective deschise adresate oficialităților intitulate: **Opinia noastră contează**”

Astfel, elevii din clasele a 7- și a 8-a au elaborat astfel de scrisori în care au susținut nevoia ca toți copiii să aibă accesul la o educație de calitate și incluzivă și, de asemenea, să solicite, punctual, luarea unor măsuri care să poată conduce la realizarea acestui deziderat.

Scrisorile se puteau adresa: Președintelui României; Primului Ministru; Ministrului Educației Naționale; Primarului sau Consiliului Local.

În acest context educațional, a apărut ca o gură de oxigen, **Programul Național pentru Reducerea Abandonului Școlar** prin intermediul căruia 1.391 de unități de învățământ vor beneficia de finanțare în cadrul celui mai mare program de sprijinire a participării la educație din istoria recentă a României, finanțat prin Planul Național de Redresare și Reziliență - Componenta C15: Educație. „PNRAS urmărește atingerea următoarelor obiective generale:

a) diminuarea riscului de abandon școlar în cel puțin 25% din unitățile de învățământ participante la Program în perioada 2021—2026, cu încadrarea unității de învățământ într-o categorie de risc mai mic;

b) îmbunătățirea rezultatelor obținute de elevi în cadrul evaluărilor naționale și creșterea procentului de elevi care finalizează învățământul gimnazial;

c) creșterea participării absolvenților învățământului gimnazial la Evaluarea Națională pentru absolvenții clasei a VIII-a și a ratei de tranziție de la învățământul secundar inferior la învățământul secundar superior.”

Rezultatele așteptate în urma implementării sunt:

1) Creșterea eficienței și eficacității interne ale școlii, reflectate prin:

a) scăderea ratei de abandon școlar;

b) creșterea ratei de finalizare a învățământului gimnazial;

c) creșterea ratei de participare la Evaluarea Națională la clasa a VIII a;

- d) reducerea procentului de elevi care iau sub nota șase la Evaluarea Națională;
- e) reducerea absenteismului școlar.
- 2) Îmbunătățirea proceselor de predare – învățare – evaluare;
 - a) creșterea procentului de cadre didactice din unitatea de învățământ care folosesc mijloace de predare – evaluare digitale;
 - b) creșterea procentului de cadre didactice care folosesc strategii pedagogice moderne la nivelul clasei (instruire personalizată, abordări pedagogice structurate, centrate pe elev etc.) sau de prioritizare a elevilor (programe remediale în grupe mici, sau învățare autodirijată susținută de tehnologie).
- 3) Creșterea accesului elevilor aparținând unor categorii vulnerabile la o educație de calitate;
- 4) Îmbunătățirea interacțiunii între toți actorii cheie ai ecosistemului școlar (elevi, cadre didactice, părinți, directori, inspectori, reprezentanți ai comunității etc.);
- 5) Îmbunătățirea climatului la nivelul școlii și la nivelul clasei;
- 6) Creșterea timpului de instruire alocat elevilor în risc de abandon.

Unitatea noastră școlară implementează acest program începând cu luna februarie 2023, și deja s-au observat unele îmbunătățiri în ceea ce privește creșterea gradului de atractivitate a școlii față de elevii din grupul țintă din clasele V-VIII, care au beneficiat de cursuri remediale la limba și literatura română, matematică și limba engleză cât și de masă caldă în fiecare dintre cele 4 zile pe săptămână în care se derulau orele din „Școala după școală”.

De asemenea, la clasa aVIII-a B, pe care o conduc în calitate de diriginte, 2 din 3 elevi ce erau în risc de abandon, au fost recuperați și au reușit să-și încheie situația școlară la finalul acestui an școlar datorită aplicării acestui program remedial.

Elevii participanți la orele remediale organizate în cadrul PNRAS, au reușit să-și consolideze unele noțiuni de bază atât la limba și literatura română cât și la matematică și engleză.

Concluzii:

Inițiativa implementării programelor de tip PNRAS poate fi una salvatoare pentru prevenirea abandonului școlar din țara noastră cât și pentru atingerea dezideratului pe termen lung al unei „ROMÂNII EDUCATE” .

BIBLIOGRAFIE:

1. ORDIN nr. 6.000/30.12.2021 privind aprobarea Mecanismului de Avertizare Timpurie în Educație (MATE) și a Metodologiei de implementare și utilizare a modulului informatic MATE pentru prevenirea abandonului școlar și a părăsirii timpurii a școlii, (2021)
2. Monitorul educației și formării 2018- Analiză pe țări
3. <https://www.edu.ro/etichete/ghidul-solicitantului-pnras>
4. https://ec.europa.eu/education/sites/education/files/document-library-docs/et-monitor-report-2018-romania_ro.pdf
5. <https://www.salvaticopiii.ro/ce-facem/advocacy-campanii/campania-globala-pentru-educatie>
6. <http://statistici.INSSE.ro/shop/index.jsp?page=tempo2&lang=ro&context=25>

CONFLICT ȘI CRIZĂ ÎN CLASA DE ELEVI

**Rotariu Cătălina,
Școala Gimnazială Nr.1 Manoleasa**

Clasa de elevi prin structura relațiilor din interiorul ei reprezintă un grup social, grup ce asigură sistemul de referință pentru membrii săi.

Comportamentul în funcție de nevoi sau interese comune, relațiile dintre oameni definesc grupul social ca fiind „ansambluri de indivizi, constituite istoric, între care există diverse tipuri de interacțiuni și relații comune determinate”.

Întreaga activitate educațională se desfășoară, ca și în cazul societății, pe baza unor reguli specifice care au în vedere formarea personalității elevului.

Elevul își desfășoară activitatea într-un context social în care își formează convingerile prin preluare conștientă sau prin imitație, identificându-se cu grupul din care face parte, preluând valori, norme și scopuri ale acestuia, mijlocindu-i astfel relațiile cu ceilalți membri în cadrul activității comune. Cunoașterea construcției sociale a claselor de elevi, a interacțiunilor ce se stabilesc în interiorul claselor este esențială în asigurarea reușitei activității didactice.

Am putea spune că universul școlar este o reflectare în miniatură a problematicii unei societăți în care funcționează reguli și norme de conviețuire.

În orice clasă de elevi pot apărea conflicte ce constau în stări tensionale ce se pot instala la niveluri diferite: elev-elev, diriginte-elevi, profesori-elevi, clasa de elevi-alte colective de elevi, elevi-părinți.

Majoritatea dicționarilor definesc conflictul prin termeni similari violenței, ca disensiune, fricțiune, dispută, ceartă, scandal, luptă, război.

Cauzele care pot genera conflicte sunt foarte diferite, situându-se atât la nivelul profesorului, la nivelul elevului, cât și la nivelul dirigintelui, al conducerii școlii sau al părinților. Aceste conflicte sunt cel mai adesea provocate de:

- lipsa de comunicare sau comunicarea defectuoasă,
- insuficienta cunoaștere a elevilor și a specificului interacțiunii în clasa de elevi,
- lipsa de atenție în raport cu dorințele și așteptările actorilor implicați în educație,
- lipsa de obiectivitate a educatorului în conduita față de elevi,
- supraîncărcarea elevilor cu sarcini nediferențiate,
- aplicarea rutinieră a aceluiași măsuri în raport cu toți elevii,
- nevalorificarea și lipsa de apreciere a aptitudinilor elevilor,
- nesesizarea la timp a influențelor informale asupra elevilor,
- neacceptarea exprimării unor opinii opuse sau modificate de către elevi,
- recurgerea la argumentul autorității în rezolvarea unor probleme,
- pasivitatea, amânarea rezolvării problemelor,
- menținerea unor catalogări, „etichete”, cu privire la elevi,
- afirmarea, deschisă sau nu a neîncrederii,
- neantrenarea elevilor în luarea deciziilor,
- nediscutarea cu elevii a regulilor și a consecințelor încălcării acestora,
- neexercitarea înțelegerii și acceptării sancțiunilor și recompenselor,
- slaba comunicare cu consiliul profesoral al clasei și cu conducerea școlii și nu în ultimul rând slaba comunicare cu părinții.

În ceea ce privește evoluția unui conflict putem vorbi de următoarele etape:

- Anticipare - așteptăm să apară o problemă, o opinie diferită sau un conflict.
- Diferențe latente - aprobare indirectă : sarcasm, renunțate, cinism.
- Discuții - opinii diferite exprimate deschis.
- Dispute - apar argumente și contraargumente. Diferențele se cristalizează în poziții.

- Conflict - Persoanele implicate sunt hotărâte să - și păstreze pozițiile. Începe să crească eficiența argumentelor proprii, fără să o observe pe cea a contraargumentelor.

Prin nerezolvare, un conflict poate degenera în criză, aceasta constând într-un eveniment neașteptat, efect al unei acumulări tensionale, generatoare de stres și de periculozitate în raport cu climatul educativ de la nivelul clasei, dar chiar și cu integritatea fizică sau psihică a celor implicați în actul educațional. Se impune nu numai rezolvarea acestor situații de criză, cât, mai ales, prevenirea acestora.

Caracteristicile unei situații de criză educațională sunt:

- se declanșează fără avertizare;
- generează starea de confuzie, îngreunând comunicarea;
- facilitează instalarea unui climat de insecuritate;
- elimină reperele de orientare valorică, generând stări de panică.

Am putea vorbi despre niște etape ale transformării unui conflict în criză :

- disconfortul (o senzație intuitivă că ceva nu este în regulă, fără a se putea spune concret ce) ;
- incidentul (fapte mărunte, în aparență ne semnificative, schimburi scurte sau acute de cuvinte);
- neînțelegerea (concluzii eronate legate de o anumită situație, generate de o exprimare neclară);
- tensiunea (percepția altei persoane și a tuturor acțiunilor acesteia este distorsionată);
- criza (manifestări de violență verbală sau chiar fizică, finalizate cu întreruperea relației).

Abilitatea de a comunica presupune și abilitatea de a rezolva conflicte. Conflictul nu presupune în mod obligatoriu aspecte negative (ex. tensiune, ceartă), deci comunicarea eficientă nu înseamnă camuflarea conflictului. Acesta trebuie acceptat ca o parte firească a procesului de comunicare. Studiile de evaluare a programelor de dezvoltare a abilităților de comunicare și de management al conflictelor au identificat o serie de convingeri eronate despre conflicte în rândul participanților care scad eficiența seminariilor de comunicare dacă nu sunt dezvoltate mesaje alternative.

Cele mai frecvente convingeri eronate sau mituri despre conflicte sunt:

- conflictul are numai efecte negative;
- conflictul se rezolvă de la sine;
- a avea un conflict este un semn de vulnerabilitate.

De obicei conflictele provoacă stres, atmosferă neplăcută și ineficientă.

Conflictele au tendința de a deveni procese care se alimentează singure și care nu iau în considerare evoluția evenimentelor din jurul nostru. Astfel ajungem în situația să dăm la o parte adevăratele probleme, pentru a găsi căi de a ne depăși adversarul.

Cel mai des, un conflict deschis în cadrul unei echipe distruge motivația și spiritul de echipă. Rezolvarea conflictelor depinde de cunoștințele pe care le avem pentru a aplica o regulă simplă a medierii și, cel mai mult, de dorința de a rezolva conflictele.

Dintre cauzele conflictelor într-o echipă am putea enumera: diferențe de informare, diferențe în perceperea aceleiași informații, diferențe în valori și principii, conflict de poziții, competiție, egoism, frică, neîncredere, intoleranță.

Conflictul poate fi pozitiv sau negativ, constructiv sau distructiv, în funcție de ceea ce facem noi cu el, depășind planul structural al situației pedagogice și instalându-se în planul funcțional. Astfel vorbind, cadrul didactic, în calitate de manager al clasei, trebuie să știe să controleze situațiile conflictuale apărute .

Dintre strategiile de intervenție cu caracter preventiv, ce pot fi adoptate de cadrele didactice în managementul conflictelor, enumerăm:

- consilierea copiilor cu risc (programele de consiliere oferite de școli, agenții sociale, biserică, organizații nonguvernamentale pot avea o contribuție semnificativă în reducerea conflictelor),
- consilierea și pregătirea părinților (programele de instruire a părinților sunt instrumente importante pentru instalarea unei interacțiuni pozitive părinte-copil),

- stoparea intimidării în școală (disputele dintre elevi pot fi un indicator timpuriu al unor comportamente antisociale pe termen lung—copiii agresivi devin adesea adulți agresivi)
- diminuarea pedepselor (rezolvarea conflictelor este o strategie care se învață; profesorii, consilierii, psihologii au nevoie să-și dezvolte abilitățile pentru managementul comportamental și pentru prevenirea și evitarea conflictelor în școli) .

În ceea ce privește dezamorsarea (rezolvarea) unui conflict se poate recurge la renunțarea la obiective și la relație prin evitarea atât a problemei cât și a persoanei, la îndeplinirea obiectivelor cu orice risc chiar și acele de a afecta relația, la renunțarea la obiective pentru păstrarea unei relații considerate importante, la renunțarea la o parte din obiective dar și sacrificarea unei părți din relație sau la păstrarea relației la un nivel cât mai înalt posibil dar și a îndeplinirii obiectivelor.

Pentru rezolvarea unui conflict, negocierea este tehnica cea mai acceptată, evidențiindu-se în acest sens două tipuri de situații negociabile, fiecare dintre ele sugerând o altă strategie: o parte câștigă, iar cealaltă pierde (se ajunge la un compromis prin utilizarea anumitor principii) sau se lucrează împreună pentru rezolvarea problemelor recurgerea la strategii ce instaurează un climat de cooperare între partenerii aflați în conflict, transformându-le astfel, în profunzime, sistemul lor de valori).

BIBLIOGRAFIE:

1. Cristea, Sorin , – *Managementul organizației școlare*, EDP, R. A., București, 1996;
2. Nicola, Ionel – *Tratat de pedagogie școlară*, E. D. P., R. A., București, 1996;
3. Iucu, Romiță – *Managementul și gestiunea clasei de elevi*, Editura Polirom, Iași, 2000;
4. Antonesei, Liviu și alții – *Managementul universitar. De la viziunea conducerii la misiunea de succes*, Editura Polirom, Iași, 2000;
5. Joița, Elena – *Management educațional*, Editura Polirom, Iași, 2000.

ROLUL ACTIVITĂȚILOR EXTRAȘCOLARE ÎN FORMAREA ȘI DEZVOLTAREA PERSONALITĂȚII COPIILOR

**Prof. Ana-Lăcrămioara Sandu,
Școala Gimnazială „Sfântul Nicolae”
Localitatea Botoșani, jud. Botoșani**

Activitățile extrașcolare sunt realizate dincolo de procesul de învățare își au rolul și locul foarte bine stabilit în formarea personalității copiilor. Educația unui copil nu se realizează doar într-un cadru formal dar și prin activități extrașcolare, extracurriculare derulate la nivelul fiecărei unități de învățământ.

Aceste activități au ca scop identificarea și cultivarea corespondenței optime dintre aptitudini, talente, cultivarea unui stil de viață civilizat, precum și stimularea comportamentului creativ. Copiii participă cu însoțire și dăruire la astfel de activități, iar succesul este garantat dacă ai încredere în imaginația, bucuria și dragostea din sufletul copiilor, dar să îi lași pe ei să te conducă spre acțiuni frumoase și valoroase. Lumea în care se nasc copiii de astăzi poate fi considerată una complexă, într-o permanentă schimbare, iar aceștia trebuie pregătiți să înțeleagă și să accepte provocările într-un mod practic, creativ, inovator.

Activitățile extrașcolare completează procesului de învățământ și contribuie la descoperirea și dezvoltarea aptitudinilor elevilor în diverse domenii artistice. Procesul dezvoltării tinerei generații nu poate fi redus numai la activitatea instructiv-educativă care se desfășoară în cadrul lecțiilor. În acest scop se folosesc și alte forme de activitate, cum ar fi: cercurile organizate la diferite obiecte, vizitele și excursiile, concursurile școlare etc., care contribuie la adâncirea cunoașterii, la descoperirea, dezvoltarea

și valorificarea intereselor și pasiunilor, stimulează creativitatea, oferă cadrul afirmării și recunoașterii performanțelor. În plan moral, aceste activități contribuie la formarea și dezvoltarea atitudinilor de respect pentru cunoaștere, pentru cultură, pentru creatorii ei, la exersarea trăsăturilor pozitive de voință și caracter.

Activitățile extrașcolare au unele particularități prin care se deosebesc de activitățile școlare. Acestea sunt diferite din punct de vedere al conținutului, al duratei, a metodelor folosite și a formelor de organizare ale activității. Conținutul activităților extrașcolare nu este stabilit printr-un curriculum obligatoriu; elevii au libertatea deplină de a alege conținuturile care sunt în perfectă concordanță cu interesele și dorințele elevilor. Astfel, acestea devin o formă complementară de activitate – parte componentă a educației – care stimulează valori, aptitudini și dezvoltă vocația, talentul, încurajând competiția, asumarea de responsabilități, comunicarea, abordările bazate pe inițiativă, imaginație și opțiune. Toate acestea duc la formarea unor personalități complete și complexe. Având cel mai larg caracter interdisciplinar, activitățile extrașcolare pot îmbrăca diferite forme: excursii, drumetii, vizite, spectacole cultural-artistice, tabere școlare, vizionări de filme, competiții sportive, cercuri de creație, cercuri pe discipline, concursuri, care, prin specificul lor, imprimă copilului un anumit comportament, o ținută adecvată situației, declanșând anumite sentimente.

Pedagogul C. Cucoș [1] consideră că, între activitatea desfășurată de către elevi în cadrul lecțiilor și activitatea desfășurată de ei în afara clasei și a școlii, există deosebiri din punct de vedere al conținutului și al formelor de organizare:

1. Activitatea în afara clasei și extrașcolară are un conținut deosebit de activitatea în cadrul lecțiilor. Desfășurarea lecțiilor și volumul cunoștințelor predate sunt determinate de curriculumul la disciplină, în timp ce conținutul și desfășurarea activităților în afara clasei au conținut flexibil și foarte variat, cuprinzând cunoștințe din domeniul artei, științei, tehnicii, sportului.
2. Încadrarea elevilor în diferite forme ale activității în afara clasei și extrașcolare se face pe baza liberei alegeri, sub îndrumarea cadrelor didactice, care îi pot sugera fiecărui copil ce formă de activitate este mai potrivită pentru interesele și înclinațiile lui.
3. Durata activităților în afara clasei și extrașcolare variază. O lecție are durata fixă de 45 de minute, iar activitățile în afara clasei sau extrașcolare durează de la o jumătate de oră până la două ore.
4. Verificarea, aprecierea și evidența rezultatelor activității în afara clasei și extrașcolare au forme specifice. Verificarea are caracter practic. Spre deosebire de aprecierea făcută în cadrul orelor prin intermediul notelor, ceea ce a făcut elevul în afara orelor de clasă se concretizează prin intermediul calificativelor slab, bine, foarte bine.
5. Activitatea în afara clasei și extrașcolară este propice pentru manifestarea spiritului de independență și a inițiativei elevilor.
6. O altă particularitate a activității extrașcolare o constituie legătura ei cu practica. Aplicarea cunoștințelor în cadrul activităților extrașcolare are și valoarea unui exercițiu de dezvoltare a aptitudinilor elevilor. Întreaga activitate în afara clasei are conținut variat, determinat de interesele cognitive ale elevilor și de dorințele lor.

Metodele și tehnicile moderne, activ-participative, capabile să mobilizeze energiile elevilor, să le capteze atenția, care-i îndeamnă să-și pună în joc imaginația, înțelegerea, memoria, abilitățile artistice sunt extrem de potrivite în educarea copilului pentru problemele ridicate de societatea contemporană. Aceste metode sunt utile, pentru că dezvoltă competențele cognitive; sprijină și extind viața socială a elevului; dezvoltă gândirea creatoare individuală și de grup; facilitează comunicarea conținutului prin proiectarea în lucrările plastice a propriilor trăiri și sentimente; conduc la apariția unor raporturi noi de cunoaștere și autocunoaștere; ajută la educarea inteligenței emoționale a copilului și elevului, a empatiei ca fenomen psihic de retrăire a stărilor, gândurilor și acțiunilor celuilalt.

Activitățile extrașcolare generează relații de prietenie și ajutor reciproc între elevi și educă simțul responsabilității având, astfel, o atitudine justă față de scopurile urmărite. Important este ca elevii să fie antrenați nu numai în desfășurarea unor asemenea activități, ci și în inițierea și organizarea lor.

Valorificarea activităților extrașcolare în practica educațională ar trebui să se producă sistematic și cu mai multă eficiență, pentru dezvoltarea armonioasă a elevilor.

BIBLIOGRAFIE:

1. Cucoș, C., *Pedagogie (ediția a doua, revăzută și adăugită)*, București, Polirom, 2002;
2. Gârboveanu, M., *Creativitatea elevilor în procesul de învățământ*, București, Litera Internațional, 1981;
3. Iucu, R., *Instruire extrașcolară. Perspective teoretice și aplicative*, Iași, Polirom, 2001;
4. Lisievici, P. ș.a., *Pedagogie. Concepte, metode și tehnici esențiale*, București, Editura Fundației România de Măine, 2005;
5. Nicola, I., *Tratat de pedagogie școlară*, București, Aramis, 2000.

DOAMNA ELENA CUZA

**Prof. Spiridon Livia,
Școala Gimnazială „Constantin Parfene” Vaslui**

Elena, primul copil al postelnicului Iordache Rosetti și al Ecaterinei (fiica logofătului Dumitrache Sturza), s-a născut la 17 iunie 1825, în Iași. Și-a petrecut copilăria la moșia de la Solești, împreună cu frații săi, Costache, Zoe, Theodor și Dimitrie. Educația, începută la Solești sub îndrumarea mamei, a continuat la Miclăușeni, reședința bunicului Dumitrache Sturdza, care avea o bogată colecție de manuscrise și documente vechi.

La vârsta de 7 ani, este trimisă la colegiul particular de la Șcheia, al lui Constantin Sturdza (fratele Ecaterinei Sturdza) unde, împreună cu copiii acestuia și ai rudelor apropiate, învață limba română, aritmetica, limbile franceză și germană.

Când împlinește 14 ani, pleacă la Iași pentru a-și desăvârși educația. Aici intră în anturajul rudelor de sânge și de alianță, participând la saloane literare și societăți muzicale, sub îndrumarea unor specialiști aduși de la Paris, Berlin și Viena. În aceste împrejurări, îl cunoaște pe tânărul Alexandru Ioan Cuza, cu care se căsătorește, la 30 aprilie 1844, la moșia de la Solești. După căsătorie, tânăra pereche se mută la părinții soțului, Ioan și Soltana (născută Cozadini), din Galați, unde proaspătul soț era judecător la judecătoria Covurlui. În acești ani poartă o corespondență strânsă cu mama sa, căreia îi solicită amănunte despre viața de la Solești.

Sărbătorile de Crăciun și Anul nou 1845 le petrece la Solești, alături de părinți și de bunica Ecaterina. Abia înapoiată la Galați, primește trista veste a decesului bunicii și a tatălui său, Iordache Rosetti, în ziua de 10 ianuarie 1846. După înmormântare, comandă, la Constantinopol, o placă de marmură care va fi fixată la intrarea în biserica ridicată de familia sa. Pe ea pot fi citite și astăzi emoționante versuri: „La acest semn de pomenire/Cată omule să vezi/Cum a lumii fericire/Azi o ai și mâine o pierzi...” Revine la Galați, lângă soțul său, pe care îl iubea mai presus de orice, deși acesta nu mai păstra pentru ea cea dintâi înflăcărare. Trecuseră doar trei ani de la căsătorie!...

În anul 1848, continentul european este cuprins de flacăra revoluției, cei doi soți hotărându-se să plece la Viena și la Paris, de unde se vor înapoia în țară alături de noul domn Grigore Ghica, sub administrația căruia Alexandru Ioan Cuza va ocupa diverse funcții de răspundere.

Moartea timpurie a surorii sale Zoe, căsătorită cu Iordache Lambrino, o determină să rămână pentru o vreme la moșia cumnatului său de la Banca, județul Vaslui, pentru a-i îngriji pe cei trei copii orfani. În toamna anului 1858, revine la Iași, lângă soțul său, proaspăt numit locțiitor al hatmanului Miliției din Moldova. La 5 ianuarie 1859, când soțul său este ales domnitor, Elena îl încurajează: „Ești bun, Măria ta! Ești înțelept și-ți iubești mult neamul. Cu aceste însușiri poți stăpâni fără teamă și o împărăție. Fii vrednic de încrederea celor ce ți-au dat-o!"

Fire timidă și retrasă, Elena s-a adaptat mai greu noii situații, dar cu sprijinul mamei sale reușește să facă față îndatoririlor de principesă domnitoare, luând sub patronaj școlile din Moldova, instituțiile de binefacere și cultură pentru educația populației sărace. Filtrurile soțului cu alte femei o mâhnesc mult, deși nu-și arată supărarea pe față, suportând chiar și purtarea obraznică a principesei Măria Obrenovici (născută Catargi în Vrancea), care nu se sfiia să-l curteze pe domnitor chiar în fața soției sale. Participă la Tedeumul slujit la Mitropolia Iașului, primind apoi vizitele oficiale, mulțumind și în numele domnitorului pentru felicitările adresate. Dar, cocheta ei rivală, de care domnitorul se îndrăgostise și pe care o măgulea fățiș în societate, îi provoacă multă durere și, pentru a nu-și împinge soțul la un gest necugetat, pleacă pentru un timp din țară, călătorind prin Paris, Roma, Neapole, Veneția, Torino, Milano, stabilind contacte diplomatice cu persoane care au devenit prieteni devotați ai României. Împăratul Napoleon al III-lea organizează o primire triumfală la palatul Tuilleries, acordându-i o audiență de peste o oră.

Revenită în țară în 1862, participă la prima recepție dată în palatul din București, vizitează așezămintele publice, instituțiile de binefacere și cultură. Își amenajează o cameră în apartamentul ei, unde confecționa îmbrăcăminte pentru sărmani, pe care o dădea preoților să o împartă, fără a preciza de la cine vine. Împreună cu dr. Carol Davila cercetează așezămintele de binefacere din București și, constatând numărul mare de orfani, hotărăște să înființeze un nou așezământ după planurile mitropolitului Filaret II, dăruind de la început suma de o mie de galbeni din caseta particulară. La 18 iulie 1862, este emis Decretul de înființare a Azilului „Elena Doamna”, iar la 29 iulie se pune piatra de temelie a viitoarei construcții. La începutul lunii iulie, înainte de a pleca la Iași, îi scrie președintelui Consiliului de miniștri despre trebuința unor îmbunătățiri la Maternitatea Pantelimon, Ospiciul infirmilor și al bolnavilor de nervi de la Mărcuța, precum și la Spitalul Militar, ca și despre intenția ridicării unui azil de bătrâni la Pantelimon, sugerând ca la fiecare așezământ să fie expuse portretele fondatorilor, ca o recunoștință pentru generozitatea lor.

În drum spre Iași, se oprește la Galați, ca să-și vadă soacra, și la Solești, locul atât de drag inimii sale. Mama sa organizează o slujbă în noua biserică. Ajunsă la Iași la 20 august 1862, se instalează în fostul palat domnesc, unde primește binecuvântarea mitropolitului Moldovei și salutul militarilor și al funcționarilor publici, al delegaților școlilor din Iași. Seara, participă la masa de gală oferită în onoarea sa. În zilele următoare, vizitează Spitalul central al mănăstirii Sfântului Spiridon, Maternitatea și spitalul copiilor părăsiți, Oficiul de bolnavi psihici de la Golia, Spitalul Israelit, Muzeul de istorie naturală, Școala de arte, Institutul pentru școlirea fetelor, peste tot oferind daruri. Se dovedește o bună organizatoare pentru rezolvarea problemelor sănătății publice și ale culturii. La Ruginoasa, reședința particulară cumpărată de la vărul său Mihail Sturdza, angajează meșteri pentru repararea clădirii și grădinari germani pentru refacerea parcului din jurul castelului.

Înapoiindu-se la București, reîncepe șirul faptelor caritabile, implicându-se în dezvoltarea industriei textile de pe lângă mănăstiri, comandând pânza de uniforme pentru școlile pe care le patrona, îl însoțește pe domnitor la Spitalul Colțea, la Garnizoana militară, unde se naște ideea pregătirii unui Corp de infirmieri în cadrul Serviciului sanitar de ambulanță și înființării Crucii Roșii. La Instituția Sfânta Maria a femeilor germane, pun piatra de temelie a Bisericii evanghelice reformate.

La jumătatea lunii martie 1864, Alexandru și Elena pleacă la Ruginoasa, pentru inaugurarea

palatului și sărbătorirea Paștelui.

În timpul inundațiilor din București, provocate de râul Dâmbovița, domnitorul, profitând de situație, îi aduce la palatul domnesc pe primul său fiu, Alexandru, rezultat din relația sa extraconjugală cu Maria Obrenovici, prezentându-l ca pe un orfan salvat de la înec, pe care dorește să-l aibă sub protecție până la aflarea părinților. Această minciună o revoltă pe Elena, care refuză să înfieze copilul. Preferând despărțirea de domnitor, principesa se înapoiază la Ruginoasa, hotărâtă să nu accepte nici un compromis. Dar, când domnitorul vine în vizită de împăcare, principesa, impresionantă de manifestările de simpatie ale țăranilor sosiți în întâmpinare la castel, acceptă să-l înfieze pe micul Alexandru. Rămasă toată vara anului 1864 la Ruginoasa, se dedică îngrijirii copilului, supraveghează lucrările palatului și schițele

pentru confecționarea mobilelor comandate la Paris, demonstrând un gust deosebit pentru decorarea încăperilor.

La București, domnitorul are de înfruntat opoziția foștilor stăpâni ai bisericilor înstrăinate, ale căror averi au fost secularizate, precum și agitațiile celor nemulțumiți de instituirea cenzurii și suprimarea unor ziare. În absența soției, în palatul de la Cotroceni își face tot mai des apariția Maria Obrenovici, ceea ce nemulțumește multe doamne din înalta societate, care îi impută prințesei domnitoare că ar fi prea tolerantă și îngăduitoare, fără demnitate în amor propriu.

Starea sănătății domnitorului începe să se înrăutățească, după moartea mamei sale Soltana (20 mai 1865), cunoscându-se că el moștenise boala acesteia. Convinș de soție și de prieteni, merge la cură la Ems (Germania), dar este silit să se înapoieze repede în țară, întrucât în capitală se produce, la 3 august 1865, o răscoală a celor nemulțumiți de reformele promovate de domnitor.

Și după înfierea celui de al doilea copil (Dimitrie) al Mariei Obrenovici, la 5 noiembrie 1865, principesa rămâne alături de domnitor, susținându-l moral în conducerea treburilor statului. Își intensifică vizitele la diferite așezăminte, pe care le sprijină, ține audiențe de două ori pe săptămână.

În noaptea de 10/11 februarie 1866, când domnitorul este silit să abdice, Elena își protejează copiii până sosește guvernanta, după care pleacă să afle de soarta soțului arestat.

Deși părinții îi cer să divorțeze, hotărăște să-și urmeze soțul cu copiii la Viena. În aprilie 1869, se întoarce în țară, la Solești, lângă mama grav bolnavă, care avea să-și dea sufletul în brațele fiicei iubite. După înmormântare, revine în Austria, lângă soț. În 1870, familia se mută la Florența (Italia) și, după trei ani, se stabilește la Heidelberg (Germania). La trei zile după sosirea la destinație, adică la 15 mai 1873, Alexandru Ioan Cuza moare. Cumnatul său Theodor Rosetti, reprezentatul diplomatic al României la Berlin, a întocmit documentele pentru aducerea corpului neînsuflit la Ruginoasa. Elena se întoarce în țară, își înmormântează soțul pe 29 mai în castelul de la Ruginoasa și, după scurtă vreme, se mută, împreună cu Baligot de Beyne, fostul secretar al domnitorului, și cei doi fii, la Paris, unde Alexandru urmează facultatea de drept și unele cursuri de istorie. După moartea lui Baligot (1882), Elena revine la Ruginoasa. Fiul cel mic, Dimitrie, suferind de o boală de piept, se sinucide prin împușcare, în 1888, la Paris. Trupul său este adus la Ruginoasa și înmormântat la dreapta tatălui său.

Alexandru încearcă să intre în politică, dar se lovește de foștii adversari ai tatălui său, care dezlanțuie o campanie furibundă împotriva lui, determinându-l să renunțe la mandatul de deputat de Mehedinți. În anul 1889, se căsătorește cu Măria Moruzi. În timpul călătoriei de nuntă la Madrid se îmbolnăvește și, simțindu-și sfârșitul aproape, își face testamentul în favoarea soției sale. Rămasă moștenitoarea celei mai mari părți a averii familiei Cuza, inclusiv moșia de la Ruginoasa, Măria Moruzi își obligă soacra să părăsească pentru totdeauna palatul de la Ruginoasa, grădina minunată, mormintele dragi și liniștea mult dorită și să se mute în Iași. Aici se înscrie ca membră fondatoare a Spitalului de copii „Caritatea”, dăruind la început suma de 5000 de lei. Ca infirmieră, ia în îngrijire cinci copii, de care

se ocupă cu multă afecțiune. În 1892 părăsește spitalul din Iași, dăruind acestui așezământ casele din strada Romană și o cotizație anuală de 25000 de lei.

La Solești poposește pentru ultima dată în anul 1895, să-și vadă nepotul, Gheorghe Rosetti, fost ambasador al României la Sankt Petersburg, și pe soția acestuia, Olga, fiica fostului ministru de externe al Franței, De Gers. În 1903, însoțită doar de o cameristă, se stabilește la Piatra Neamț, într-o casuță modestă, continuându-și operele de binefacere. Moare în zorii zilei de 2 aprilie 1909, la vârsta de 84 de ani. Este înmormântată la Solești, după dorința sa, fără ceremonie oficială, doar cu un preot.

Elena Cuza a fost un model de înțelegeră, de demnitate și devotament, care trăiește și va trăi în inima poporului nostru.

REFERINȚE BIBLIOGRAFICE:

1. Costantin Giurescu - *Viața și opera lui Cuza Vodă*, Editura Curtea Veche, București, 2000;
2. Lucia Borș, - *Doamna Elena Cuza*, Editura Pelendava, Craiova, 1992;
3. Dan Bogdan, Viorel Știrbu *Pe urmele lui Alexandru Ioan Cuza*, Editura Eminescu, București, 1982;
4. George Marcu (coord.) *Dicționarul personalităților feminine din România*, Editura Meronia, București, 2009;
5. Col (rtr.) Constantin Chiper, Marcela Isac (Cucu), George Dan Burghilea *Monografia comunei Soleși*, Editura Thalia, Vaslui, 2002;
6. Oltea Rășcanu-Grămăticu (Coord.) *Posteritatea lui AL.I.CUZA*, Editura Sfera, Bârlad, 2008;
7. Revista *Soleștii Elenei Cuza*, nr. 3 din 2007 și nr. 4 din 2008.

CONȚINUTURILE RELIGIOASE ȘCOLARE, MIJLOC DE RESPONSABILIZARE A ELEVULUI FAȚĂ DE CREAȚIE

Profesor: Tanasă Cornelia
Școala Gimnazială „Mihai Eminescu” Vaslui

Ora de Religie constituie un mediu propice pentru elev de a medita asupra relației personale cu creația și a modului în care gestionează acest dar primit de la Dumnezeu. Este, pentru el, o ocazie de îndreptarea erorilor sau de a consolida bunele practici privind relația cu mediul. Prin activitățile de ecologie creștină organizate în cadrul orelor de religie, elevii ar putea înțelege mai ușor cât de importantă este asumarea de către tineri a unui comportament responsabil față de creație.

Dacă studiem cu atenție *Programa de Religie – cultul ortodox*, constatăm că există câteva conținuturi religioase unde s-ar putea aborda eco-teologia:

- Clasa pregătitoare: *Dumnezeu ne-a dăruit o lume frumoasă* (frumusețea creației; natura și oamenii; ocrotirea naturii de către om etc.)
- Clasa I: *Omul se bucură de creația lui Dumnezeu* (ce înseamnă creația lui Dumnezeu; perfecțiunea creației lui Dumnezeu; cum ne manifestăm respectul față de creația lui Dumnezeu etc.)
- Clasa a II-a: *Ajutorul oferit celorlalți, semn al iubirii față de Dumnezeu* (ce înseamnă să ajuți pe cineva, faptele bune săvârșite din iubire, iar nu din obligație; exemple de îndatoriri și de fapte de slujire a semenilor, în diferite contexte de viață)
- Clasa III: *Viața omului, darul lui Dumnezeu, Omul în relație cu natura.*
- Clasa a IV-a: *Lumea – casă pentru toți oamenii.*
- Clasa a V-a: *Crearea lumii* (Dumnezeu – Izvorul existenței și Părintele omenirii; crearea îngerilor și lucrarea lor; crearea lumii văzute; unicitatea și specificitatea ființei umane; primele relatări biblice despre Dumnezeu)

De modul abordării de către profesorul de religie a acestor conținuturi depinde și modalitatea în care elevul își va înțelege locul și rolul în relație cu creația. Pentru a ajunge aici, el trebuie însă familiarizat cu informațiile religioase despre: **modul deosebit în care a fost creat de către Dumnezeu**, comparativ cu celelalte făpturi; **relația în care a fost pus de Creator cu creația și cum ar trebui s-o folosească**.

Omul, după ce a fost creat și binecuvântat de Dumnezeu, a primit porunca: „Creșteți și vă înmulțiți și umpleți pământul și-l supuneți; și stăpâniți peste peștii mării, peste păsările cerului, peste toate animalele, peste toate vietățile ce se mișcă pe pământ și peste tot pământul.” (Facerea 1, 28). Iată cum omul nu este doar parte din natură, ci, pe alt plan al vieții, experiază lumea ca spațiu al mișcării și al devenirii sale, prin eforturile de cunoaștere și prin modul în care alege să facă bine sau rău semenilor săi. Prin aceasta, lumea, cu lucrurile ei, se arată ca loc al creșterii și al exercitării lui etice.

Statutul special al omului în ordinea creației este susținut de mai multe argumente:

- întreaga creație s-a realizat prin Cuvânt, numai omul a fost creat printr-un act special – prin sfat dumnezeiesc, prin lucrul mâinilor lui Dumnezeu și prin suflarea Sa: „Atunci, luând Domnul Dumnezeu țărână din pământ, a făcut pe om și a suflat în fața lui suflare de viață și s-a făcut omul ființă vie.” (Facerea 2, 7);
- este purtător al chipului lui Dumnezeu este singura făptură dihotomică, alcătuită din trup/materie și suflet/spirit, aflate într-o unitate deplină;
- este singura făptură chemată la asemănarea cu Dumnezeu;
- spre deosebire de celelalte ființe, omul este înzestrat de Creator cu conștiință;
- prin constituția sa, el ocupă locul de mijloc între lumea spirituală și cea materială, reprezentând punctul de sinteză sau de întretăiere a celor două lumi. „Introdus ultimul între creaturi, ca un fel de inel natural al extremităților întregului, prin părțile sale proprii, și ca unul care aduce în sine la unitate cele ce sunt dezbinat după fire prin mari distanțe” (Sf. Maxim Mărturisitorul).

După cum afirmă pr. Alexander Schmemmann, „omul a fost creat ca rege al creației: acesta este adevărul prim și esențial despre om, izvorul și baza „spiritualității” creștine. Să fie rege, să posede darul împărăției, ține chiar de natura lui. El însuși este de Sus, pentru că de Sus primește chipul lui Dumnezeu și puterea să transforme creația în ceea ce voințe Dumnezeu să fie și să devină. El este purtătorul puterii dumnezeiești, binefăcătorul pământului dat lui ca împărăție, ca folos și împlinire proprie.”

Exemple de activități prin care pot fi abordate temele de ecologie creștină:

- Discuții pe tema protejării naturii, pornind de la exemple date (personaje din povestiri, personaje biblice, sfinți etc.)
- Jocuri de rol: „Așa da/ Așa nu”, cu aplicații la diferite contexte relevante la grija față de natură.
- Conversații de grup privind regulile de comportament în diferite situații (școală, familie, biserică, stradă, natură etc.)
- Dialoguri pe diferite teme: importanța lui Dumnezeu în viața omului, importanța omului în viața semenilor și a celorlalte ființe din natură, viața de pe pământ etc.
- Lectura unor texte pe teme din natură (succesiunea anotimpurilor, revenirea naturii la viață primăvara etc.)
- Realizarea unor colaje cu imagini, fotografii care ilustrează aspecte din natură.
- Stabilirea, cu ajutorul profesorului, în grupuri mici și/ sau la nivelul clasei, a unor reguli de comportament adecvate vârstei elevilor și diferitelor contexte (școală, familie, biserică, stradă, natură etc.), relevante din perspectivă moral-religioasă.
- Jocuri de rol „Cum mă comport în situația...”, în relație cu diferite contexte relevante (alegerea binelui/ răului, comportamentul în relație cu semenii, comportamentul în relație cu diferite viețuitoare).
- Realizarea unor desene, colaje pe temele studiate (de exemplu, „Zilele creației”, „Ecologie – păstrarea și îngrijirea lumii pe care Dumnezeu a creat-o pentru om”).

Ecologia creștină este un concept ce facilitează o înțelegere adecvată a relației om-natură, natură-om, având drept temei experiența Bisericii, experiența liturgică, dar și cea personală, a teologilor ei.

În acest moment criza ecologică denotă o relație afectată a omului cu întreaga natură, amenințând nu doar supraviețuirea omului pe pământ cât a naturii însăși. Omul a înțeles greșit stăpânirea sa asupra naturii, exploatând mediul natural în folosul său. Pe de o parte, civilizația modernă smulge cu o mare viteză și ampolare resursele Pământului pentru a-și asigura bunăstarea, iar pe de altă parte, otrăvește natura prin deșeuri, favorizând astfel distrugerea sistemelor naturale de regenerare. Poluarea solului duce la poluarea alimentelor care pun în pericol viața omului, a plantelor și a animalelor. Natura, întreaga biosferă, este infectată și pune în primejdie echilibrul planetei și viața omului pe ea. Cataclismele naturale, seceta, încălzirea globală, inundațiile, dispariția unor specii de animale sau plante, toate sunt efecte ale comportamentului nostru față de natură. Victima acestor abuzuri este în primul rând omul, pentru că el are nevoie pentru a supraviețui de un mediu înconjurător sănătos.

Omul ar trebui să știe că nu este stăpânul absolut al naturii, pentru că nu el este creatorul ei. El nu este decât administrator și de aceea stăpânirea sa trebuie înțeleasă ca fiind una de protejare și nu de distrugere a ei.

Datoria noastră este aceea de a-l sensibiliza pe omul modern și de a-l face să înțeleagă faptul că natura nu este ceva în exteriorul lui, ci parte din el, având datoria de a o proteja, de a o îngriji, atât pentru binele său trupesc, dar și sufletesc, căci va fi judecat după felul cum a respectat porunca divină de a stăpâni pământul.

Sfânta Scriptură mărturisește că Dumnezeu, Creatorul cerului și al pământului, al omului și al întregului univers, a învățat poporul ales să conviețuiască în deplină armonie cu natura, să-i respecte legile.

Efortul nostru pentru comuniunea cu Dumnezeu în Sfintele Taine nu poate ignora lumea cu tot ce este în ea. În acest sens, Părintele Stăniloae afirma: „Omul nu se poate concepe în afara naturii cosmice. Prin coruperea, sterilizarea și otrăvirea naturii, omul face imposibilă existența sa și a semenilor săi. Astfel natura nu este numai condiția existenței omului singular, ci a solidarității umane. Natura apare într-un mod clar ca mediul prin care omul poate face bine sau rău semenilor săi, dezvoltându-se sau ruinându-se el însuși din punct de vedere etic și spiritual. Imposibilitatea separării persoanei umane de natura cosmică, face ca mântuirea și desăvârșirea persoanei să se proiecteze asupra întregii naturi. Natura întreagă este destinată slavei de care se vor împărtăși oamenii în Împărăția cerurilor și încă de pe acum ea se resimte de liniștea și de lumina ce iradiază din omul sfânt.”

Se pare că criza ecologică este o criză a civilizației. Este o criză care are de-a face cu pierderea sacralității naturii în civilizația noastră. Din păcate, omul modern nu se mai interesează de valorile spirituale ale împărăției lui Dumnezeu, ci caută să se atașeze de valorile materiale și trecătoare ale acestei lumi.

Biserica propune o mutare a centrului de gravitație dinspre noi înșine spre o relație personală, cât mai intimă, cu Hristos Cel Personal, și, prin El, cu întreaga natură. Acest context va feri pe om să se transforme în sclavul lumii văzute și al materiei, manifestându-se ca făptură zidită după Chipul lui Dumnezeu, dominând natura exterioară și pe sine însuși.

Creștinul trebuie să încerce să schimbe natura, s-o îmbunătățească, transfigurând-o cu ajutorul harului și astfel, din inamică sau indiferentă, ea să devină pentru creștin prietenă și slujitoare.

BIBLIOGRAFIE:

1. Popescu, Dumitru, 1996, *Ortodoxie și contemporaneitate*, Ed. Diogene, București;
2. Stăniloae, Pr. Prof. Dr. Dumitru, 1996, *Teologia Dogmatică Ortodoxă*, vol. I, II, Ed. Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București;
3. <http://www.crestinortodox.ro/morala/problema-ecologica-luminainvataturii-crestine>.

EDUCAȚIA REALIZATĂ TRADIȚIONAL ȘI CEA LIVRATĂ ONLINE, PLUSURI ȘI CARENȚE

**Prof. Tănasă Daniela Gabriela,
Școala Gimnazială „Ștefan cel Mare” Vaslui**

Învățarea digitală înlocuiește din ce în ce mai mult metodele educaționale tradiționale. De azi este recomandat să uităm de metodele pe care le foloseam acum 10-15 ani la școală și trebuie să gândim la abordarea altor tehnici de predare și învățare, bazate pe instrumente și tehnologii digitale. Includerea învățării digitale în sălile de clasă poate varia de la utilizarea pur și simplu a tabletelor în loc de hârtie, la utilizarea unor programe și echipamente software elaborate, precum platforme educaționale.

Indiferent de cât de multă sau puțină tehnologie este integrată în clasă, învățarea digitală a ajuns să joace un rol crucial în educație, prin faptul că îi face pe elevi să fie mai interesați să învețe și să-și extindă orizonturile, iar astfel să se renunțe la metodele tradiționale de educație.

Instrumentele digitale și tehnologia le dezvoltă elevilor abilități auto-didactice eficiente de învățare. Aceștia devin capabili să identifice ceea ce au nevoie pentru a învăța, găsesc și utilizează resursele online, și aplică informațiile inclusiv la școală, la teme și proiecte. Acest lucru le sporește eficiența și productivitatea.

Pe lângă implicarea mai mare a elevilor, instrumentele și tehnologia digitală dezvoltă abilități de gândire critică, care stau la baza dezvoltării raționamentului analitic. Copiii care explorează întrebări deschise folosindu-se de propria imaginație și logică, învață să ia decizii mai coerent, spre deosebire de memorarea temporară a lecțiilor din manual.

De asemenea, copiii își dezvoltă sentimente pozitive de realizare și stăpânire de sine atunci când dobândesc noi deprinderi de a utiliza tehnologia digitală. Devin mai încrezători și dornici să exploreze și să descopere lucruri noi.

Trăim vremuri incredibile, unde găsim tot ce ne dorim online, inclusiv cursuri excelente ce pot susține educația tradițională, de la ce mai buni și capabili profesori.

Învățarea digitală este mult mai interactivă, mai ușor de reținut și asimilat decât manualele voluminoase, putem spune cu certitudine că digitalizarea reprezintă un context mai bun, care oferă o perspectivă mai largă și activități mult mai atractive decât metodele tradiționale de învățământ. Acest lucru îi ajută pe elevi să se conecteze mai bine cu materialele de studiu.

Instrumentele digitale de învățare implică profesorii și părinții la un nivel mai profund. Instrumentele și tehnologiile digitale educaționale, cum ar fi platformele sociale, îi ajută pe profesori să creeze și să administreze grupuri de lucru / comunicare. Instrumentele și tehnologia digitală oferă profesorilor șansa de a împărtăși rapid informații cu alți profesori, în timp real.

Vor exista în continuare cursurile tradiționale împreună cu instrumentele și tehnologia digitală, dar materialele de curs ar trebui să reprezinte un supliment la activitățile de la clasă și mutate online pentru ca elevii să aibă acces la acestea și în afara sălii de clasă.

În același timp orele de la clasă sunt mai eficiente, punându-se accent pe dezvoltarea materiei prin discuții și angajarea în activități care au la bază comunicarea și cooperarea între elevi.

Cu siguranță cursurile tradiționale sunt mai potrivite pentru copiii mici, adolescenții și tinerii adolescenți care încă nu s-au alăturat forței de muncă. Participarea frecventă la cursuri îi ajută să interacționeze cu alte persoane de vârsta lor, să fie mai bine disciplinați, să urmeze un program regulat și să-și îmbunătățească aptitudinea fizică și vigilența mentală.

Învățarea în clasă îi ajută pe elevi și pe profesori să se cunoască mai bine. Acest lucru permite profesorilor să cunoască elevii și să evalueze mai bine punctele forte și punctele slabe. Într-o clasă tradițională, elevii pot să-și împărtășească în mod direct opiniile și să-și clarifice propriile întrebări cu profesorul, obținându-și astfel răspunsurile imediat.

De asemenea, învățarea în clasă este mai utilă datorită unei interacțiuni continue între studenți și profesori, deoarece îi ajută pe elevi să scape de temerile lor cu privire la examene, ceea ce rareori se poate întâmpla cu îndrumarea online. În cele din urmă, interacțiunile cu profesorii buni contribuie la motivația elevilor de a obține note mai mari.

Cursurile, seminarele, orele de clasă din învățământul tradițional au un program și o durată fixă la care, vrei, nu vrei, trebuie să te adaptezi pentru a absolvi. De partea cealaltă, programele de învățare virtuală se pliază mult mai ușor pe programul fiecăruia. Mulți adulți sau chiar tineri adulți au obligații familiale, joburi sau diverse responsabilități care nu le permit să participe în mod regulat la cursuri. Așa că, din ce în ce mai mulți recurg la pregătirea în mediul online, unde au posibilitatea să participe la proiecte, lecții și conferințe în timpul liber.

BIBLIOGRAFIE:

1. Cucoș, Constantin, Pedagogie, Editura Polirom, Iași, 2022;
2. Cucoș, Constantin, Educația. Dimensiuni culturale și interculturale, Editura Polirom, Iași, 2000.

CONTEXTUALIZAREA METODOLOGIEI DIDACTICE SPECIFICE DISCIPLINEI RELIGIE

**Prof. Tudusciuc Marian,
Școala Gimnazială Nr.1 Sat Văleni**

Metoda de învățământ este definită și îmbogățită prin următoarele sinonime: modalitate, mod de cunoaștere, mod de acțiune, instrument de însușire și aprofundare a cunoștințelor, instrument de formare și dezvoltare a priceperilor și deprinderilor intelectuale și practice, instrument de dezvoltare a capacităților, comportamentelor, aptitudinilor, atitudinilor.

Prin specificul și logica desfășurării acțiunilor fiecărei discipline pot apărea metode specifice acelui domeniu educativ îmbogățit prin practica tuturor cadrelor didactice. Metodele specifice se alătură metodelor didactice generale, vin în completarea lor pentru realizarea obiectivelor propuse. Studiarea Religiei presupune ca metodele să fie subordonate specificului preponderent formativ al conținutului și finalităților acestei discipline. Conținuturile învățării fiind selectate din diversitatea domeniilor teologiei vom putea admite că și metodele trebuie raportate la specificitatea disciplinei. Particularitățile temelor religioase au o contribuție semnificativă la îmbogățirea demersului didactic pe plan cognitiv, afectiv, volitiv-atitudinal. Astfel trebuie să fim atenți în selectarea și aplicarea metodelor de predare-învățare susținute de pedagogia generală în domeniul religios. Aceste metode generale pot fi completate de metodele specifice domeniului de studiu.

Dezvoltarea personalității religioase a elevilor solicită accentuarea caracterului formativ al metodelor de învățământ din câmpul didacticii, urmată de utilizarea selectivă și preferențială a celor reprezentative dintre acestea în funcție de scopurile dorite în predarea și învățarea Religiei.

Fiecare metodă va contribui la formarea spirituală a elevilor și la dezvoltarea structurilor cognitive, volitive și afective. Metodele aplicate acestei discipline vor completa contribuția disciplinelor clasice care își propun mai mult dezvoltarea științifică. Ordonarea științifică a sentimentelor autentice dezvoltate prin diferitele metode specifice disciplinei are beneficii personale și sociale pentru elevi. Dezvoltarea armonioasă a caracterului elevului trebuie să fie o prioritate a activităților didactice astfel încât demersurile de predare trebuie să formeze atât latura rațională cât și cea sufletească pentru a avea o societate echilibrată, armonioasă și capabilă de a empatiza atât cu proprii cetățeni cât și cu locuitorii altor state alături de care trăim.

Însuși Iisus Hristos a transmis prin folosirea metodelor, valori religioase, cunoștințe suprasensibile, rezultând de aici necesitatea utilizării metodelor didactice la desfășurarea activităților

educativ-formative. Pentru a transmite valori religioase a folosit ca metode: povestirea sub forma pildelor, explicația, descrierea, argumentarea, expunerea, conversația, interpretarea textului biblic, exemplul, rugăciunea.

Prin aceste metode și puterea Sa creatoare, vindecătoare Hristos este învățătorul desăvârșit care trezește în sufletul ascultătorilor dorința de a-și schimba viața, de a înainta în plan spiritual în mod activ, de a învăța permanent de la cei din jur, din creație și din toate situațiile concrete de viață. Informațiile transmise erau însuflite de dumnezeirea Sa, de curățenia și sfințenia supranaturală, astfel încât să apară formarea, schimbarea. Deși cuvintele erau dumnezeiești metoda de transmitere nu a fost evitată, arătând complementaritatea armonioasă care există în mod firesc între puterea dumnezeiască și metoda pedagogică, necesară pentru a transmite organizat o informație, o învățătură. Diversitatea metodelor didactice depinde de gradul de complexitate al învățăturilor transmise, de capacitățile de înțelegere ale ascultătorilor și de epoca istorică în care se cultivă învățăturile moral-religioase.

Prin metode didactice și cu ajutorul harului divin aspectele exterioare ale realității religioase se convertesc în valori intrinseci, lăuntrice, sufletești, astfel textul rugăciunii se transformă în rugăciune, înțelegerea logică a învățăturilor de credință se transformă în credință, comportamentul civilizat, bunele maniere se transformă în trăirea vieții semenilor cu tot ce include ea, bucurii și suferințe, politețea devine iubire creștină, datoria devine dăruire, timpul meu devine timpul nostru, bunurile mele devin bunurile noastre, sensul personal nu se mai definește prin sine, se definește și prin cei de lângă mine, în acest mod realizându-se interiorizarea valorilor religioase, formarea atitudinilor și deprinderilor de comportament religios-moral în conformitate cu idealul educației religioase. Majoritatea metodelor pot fi aplicate la orele de curs prin particularizarea integrării noilor metode. Adică toate metodele pot fi integrate în demersul educativ prin particularizarea la scopul și obiectivele acelei discipline. Atingerea finalităților educației religioase fixate prin învățătura descoperită de Fiul lui Dumnezeu este posibilă doar prin contextualizarea metodelor didactice la specificul educației religioase. O metodă ce ar putea fi oferită drept exemplu de adaptare la contexte diferite este problematizarea care mai este numită și metoda de predare prin rezolvare de probleme. Metoda constă în punerea în fața elevului a unor dificultăți create în mod deliberat, din depășirea cărora, prin efort propriu învață ceva nou.

Dificultatea menționată transpune elevul care învață într-o situație problematică bazată pe conflictul ce apare între sarcina de rezolvat și posibilitatea rezolutivă a elevului. În aceste condiții apare necesitatea unui efort de a depăși situația problemă creată de profesor. Situațiile problemă sunt următoarele: când există un dezacord între vechile cunoștințe ale elevului și cerințele impuse de rezolvarea unei noi situații; când elevul este pus în fața unei contradicții între modul de rezolvare posibil, din punct de vedere teoretic, și dificultatea de aplicare a lui în practică; când elevului i se cer să aplice în condiții noi cunoștințele asimilate anterior. Avantajele utilizării acestei metode sunt: lărgeste orizontul gândirii, făcând loc raționamentului probabilistic; favorizează aspectul formativ al învățământului prin stimularea participării efective și prin dezvoltarea intereselor de cunoaștere; sporește trăinicia și aplicabilitatea informației în practică. Metoda se poate aplica doar în anumite condiții: existența unui fond apercceptiv suficient al elevului; dozarea dificultăților într-o anumită gradare; alegerea celui mai potrivit moment de plasare a problemei în lecție; existența unui interes real pentru rezolvarea problemei; un efectiv de elevi nu prea mare la clasă.

La ora de religie problematizarea poate fi folosită în cadrul lecției în care se va preda Pilda samarineanului milostiv sau Pilda fiului risipitor, în care situațiile problemă ar putea fi: care este atitudinea ta față de cei care sunt respinși de societate, atâta vreme cât ți-ai însușit marea poruncă a iubirii aproapelui, indiferent de condițiile în care se află cel care suferă. În Pilda fiului risipitor o situație problemă ar putea fi: cu cine ai dori să te asemeni ca și comportament, cu fiul risipitor sau cu fiul care stă în preajma Tatălui, îl slujește, nu îi iese din cuvânt și îl ascultă chiar dacă nu mai era la vârsta copilăriei.

BIBLIOGRAFIE:

- 1.Cucoș, Constantin, *Educația religioasă*, Editura Polirom, Iași, 2009, p.30;
- 2.Opriș, Monica, *Religie, Morală, Educație. Perspective teologice și pedagogice*, Editura Basilica, București, 2011, p. 135.

SUGESTII METODICE CU PRIVIRE LA STIMULAREA ELEVILOR RĂMAȘI ÎN URMĂ LA ÎNVĂȚĂTURĂ

**Prof. Turbatu Roxana,
Școala Gimnazială Nr.1 Văleni**

Grija pe care o oferim copiilor nu ar trebui să fie guvernată de dorința de a-i face să învețe lucruri, ci de a-i ajuta să aprindă în ei înșiși lumina care se numește inteligență. – Maria Montessori

În viața tuturor, eșecul ca și reversul acestuia, succesul, joacă un rol capital. În funcție de un succes sau de un eșec, viața fiecăruia capătă adesea o traiectorie diferită. Auzim adesea câte o persoană spunând despre sine că ar fi putut deveni altcineva dacă sorții vieții i-ar fi fost favorabili. Eșecul școlar se înscrie în șirul lung al factorilor care determină traiectoria vieții unui individ. Pornind de la această problemă, ne întrebăm cum îi pregătește școala pe elevi pentru a trece peste eșec în general, pentru a înfrunța și depăși perioadele dificile din viața de elev? Aș putea aminti și orientarea interesantă și promițătoare care a început a se contura în ultimele decenii în educație și anume pedagogia eșecului școlar, care își propune să transforme eșecul la învățătură într-un instrument al succesului școlar.

Personajele principale în combaterea eșecului școlar rămân însă profesorii, dascălii, diriginții, cei care, cunoscând această pedagogie a eșecului școlar, încearcă să o aplice, sădind în sufletele elevilor dorința de a depăși eșecul școlar, de a se afirma în colectivul de elevi ca demni concurenți și de ce nu, chiar ca lideri ai grupului de elevi.

Eșecul școlar constituie astăzi un fenomen întâlnit în toate sistemele de învățământ. Problematika eșecului școlar este vastă, raportându-se nu numai la câmpul educativ, ci și la spațiile culturale, economice, politice, sociale, la opțiunile fundamentale ale unei societăți. Eșecurile școlare sunt rezultatul unor condiționări multiple, unele ținând de elevi, altele vizând școala, familia sau factorii generali de ambianță educațională. Formele fenomenului sunt multiple, factorii ce îl determină sunt diferiți, însă există și se pot contura modalități de prevenire ale acestuia.

Rămânerea în urmă la învățătură reprezintă încetinirea, prelungirea sau amânarea în acumularea de competențe prevăzute în programa școlară pentru o anumită vârstă. Acest fenomen poate fi , relativ sau frontal. Elevii din această categorie rămân în urmă la toate disciplinele școlare. Ei pot recupera golurile ivite în pregătire cu condiția asigurării unor ritmuri și perioade de asimilare mai lente și mai prelungite decât cele prescrise programele școlare.

Cauzele rămânerii în urmă la învățătură se pot grupa în trei categorii: cauze de natură psiho-fiziologică, cauze de natură socială și cauze de natură pedagogică.

a)*Cauzele de natură psiho-fiziologică* constau în capacitatea intelectuală redusă, mobilitate psihologică accentuată, emotivitate, lipsă de voință și timiditate.

b)*Cauzele de natură socială* trebuie căutate în structura necorespunzătoare a familiei, relații deficitare între părinți și copii, cu accent pe o lipsă de comunicare între acestea, în deficiențele regimului de viață, atitudinea familiei față de școală și influența negativă exercitată asupra copilului de către grupul de prieteni.

c) *Cauzele de natură pedagogică* sunt generate de atmosfera din școală, de activitatea didactică propriu-zisă. Ele se referă la personalitatea cadrului didactic, la stilul și metodele sale de lucru, la conținutul învățământului reflectat în planuri, programe și manuale.

Supraîncărcarea elevilor, manifestată în diverse forme, cum ar metodele ce fac apel la memorizarea și reproducerea mecanică a materiei sau volumul mare al temelor pentru acasă, constituie sursă permanentă a insuccesului școlar.

Mijloacele de sporire a eficienței instructiv-educative în vederea înlăturării insuccesului școlar sunt multiple. Utilizarea metodelor moderne constituie una din căile și posibilitățile rezolvării neconcordanței dintre creșterea volumului de cunoștințe de către elevi.

În reușita tuturor elevilor la învățătură rolul hotărâtor revine cadrului didactic, de a cărui pregătire științifico-pedagogică depind atât valorificarea conținuturilor, cât mai ales modalitățile de antrenare a elevilor în activități de cunoaștere cât mai eficiente.

Activizarea maximă a elevilor trebuie realizată prin forme și metode diferențiate și adecvate. Elevii să nu fie numai consumatori de informații, cât și căutători activi ai acestora prin accentuarea caracterului independent al învățării. Învățarea prin problematizare oferă mari posibilități de desfășurare a muncii independente și creatoare a elevilor.

O mare importanță o are învățarea centrată pe elev, care presupune un stil de învățare activ și adaptarea conținuturilor de învățare în funcție de ritmul propriu al elevului. Elevul trebuie să fie implicat și responsabil pentru progresele pe care le face în ceea ce privește propria lui educație. De asemenea, trebuie avută în vedere și evitarea surmenajului și supraîncărcarea elevilor, prin reducerea temelor pentru acasă, prin diversificarea și alternarea activității lor la școală. Introducerea în procesul instructiv-educativ a mijloacelor audio-vizuale sporește interesul și motivați pentru învățare.

Nu trebuie neglijată nici necesitatea adaptării conținuturilor, a metodelor folosite și a formelor de desfășurate, la particularitățile diferitelor grupuri de elevi și chiar ale unor elevi cu dificultăți de învățare. De aici rezultă importanța planurilor de intervenție personalizată, care răspund cerințelor elevilor în ce privește dezvoltarea și învățarea, ținând cont de posibilitățile și de achizițiile anterioare.

Un rol important în recuperarea elevilor rămași în urmă la învățătură revine sistemului de recompense și sancțiuni. Este cunoscut mecanismul condiționării operante: dacă un anumit tip de comportament este în mod consecvent urmat de recompensă, comportamentul respectiv are o mare probabilitate de a se produce din nou. Și invers, comportamentele urmate de consecințe negative se vor manifesta cu o frecvență mai mică.

Este necesară o colaborare strânsă cu familiile elevilor. Mediul familial contribuie la formarea și dezvoltarea personalității elevilor. Acesta trebuie să se concretizeze în multiple forme și modalități de colaborare cu școala prin realizarea în comun a unor activități educative.

Nerespectarea acestor recomandări duce, în multe cazuri, la repetenția unor elevi. Aceasta este dăunătoare pentru că inoculează elevului sentimentul neîncrederii în forțele sale, îl demobilizează, îl înstrăinează de școală, îi zdruncină interesul pentru cunoaștere, îi creează dificultăți de adaptare în colectivul clasei și mai târziu chiar în viața și activitatea socială.

De aceea cadrele didactice trebuie să fie preocupate permanent de eliminarea acestui fenomen, să intensifice acțiunile care asigură ridicarea continuă a nivelului de pregătire a elevilor și să pună accent deosebit pe caracterul formativ și practic –aplicativ al procesului instructiv-educativ.

BIBLIOGRAFIE:

1. Cerghit I., Radu I.T., Popescu E. Vlasceanu I., - *Didactica-Manual pentru clasa a X-a - școala normală*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1995;
2. Cosmovici A., - *Psihologie generală*, Editura Polirom, Iași, 2005;
3. Cucoș C. și colaboratorii - *Psihologie pentru examenele de definitivare și grade didactice*, Editura Polirom, Iași, 1998;

4. Ștefanovici J., - *Psihologia tactului pedagogic al profesorului*, Editura Didactică și Pedagogică, București.1979.

INOVAȚIE DIDACTICĂ PRIN PROIECTELE ETWINNING!

prof. Adina Udrescu,
Liceul Tehnologic de Transporturi Auto Baia Sprie, Maramureș

Din septembrie 2021 Liceul Tehnologic de Transporturi Auto este partener în trei proiecte eTwinning: Anotimpurile văzute prin ochii copiilor, Dor de toamnă, dor de școală și Copilărie fără bullying.

Proiectul Anotimpurile văzute prin ochii copiilor vizează cele patru anotimpuri: primăvara, vara, toamna și iarna și toate elementele specifice legate de condițiile meteorologice, schimbările în natură și activitățile sezoniere ale oamenilor și sărbătorile specifice acestora.

Elevii vor putea să împărtășească diferite aspecte ale anotimpurilor țării în care trăiesc și sărbătorile specifice fiecărui anotimp; să dezvolte empatie pentru natură și frumusețea ei în diferite anotimpuri; să creeze produse caracteristice pentru cele patru anotimpuri; să împărtășească viziunea lor despre natură, creativitate și imaginație cu alți elevi.

Școlile partenere vor fi din țări precum Armenia, Bosnia-Herțegovina, Bulgaria, Italia, Lituania, Macedonia de Nord, Polonia, Portugalia, Republica Moldova, România, Turcia, Ucraina.

Proiectul începe în septembrie 2021 și se încheie în iunie 2022.

Elevii vor realiza desene, postere despre anotimpuri și condițiile meteorologice, vor picta și vor crea postere, vor învăța poezii și vor cânta.

Proiectul este împărțit în patru părți, la fel ca și anotimpurile: toamna, iarna, primăvara și vara. Dorim să descoperim natura pe tot parcursul fiecărui anotimp. Vom prezenta rezultatele ca imagini, fotografii, descrieri, texte creative și produse colaborative. Proiectul se va finaliza cu realizarea unui portofoliu cu imaginile create de parteneri, cărți electronice, poeme acrostice și filmulețe cu activitățile colaborative.

Dor de toamnă, dor de școală își propune să cultive și să valorifice potențialul creator al elevilor, să descopere și să promoveze noi talente, să stimuleze elevii pentru dedicarea timpului liber către manifestarea talentului lor și cultivarea valorilor universale exprimate prin desen, culoare și creație literară și TIC. Profesorii și elevii implicați în proiect sunt din țări precum: Albania, Republica Moldova, Romania, Turcia. Proiectul începe în septembrie 2021 și se încheie în noiembrie 2021.

Proiectul **Copilărie fără bullying!** este despre prietenie, colaborare, comunicare, parteneriate între elevii școlilor din țară și din Europa. Proiectul se concentrează pe un fenomen care, după toate probabilitățile, are loc aproape în toate școlile - hărțuirea. Elevii abordează formele și efectele hărțuirii prin mai multe căi și încearcă să găsească diferite abordări pentru o soluție, colaborând pe portalul eTwinning.

Vor fi dezvoltate abilități de lucru în echipe, prin creativitate, gândire critică, autonomie, comunicare și folosirea instrumentelor TIC.

În toate cele trei proiecte, atât elevii, cât și profesorii vor organiza și desfășura activități conform procedurii de lucru și vor avea parte de noi experiențe de învățare.

În anul școlar 2020-2021 am fost partener într-un alt proiect eTwinning **Un mediu curat, o viață sănătoasă!**, având parteneri profesori și elevi din România, Turcia, Republica Moldova, Armenia, Albania, Azerbaidjan, Lituania, Polonia, Grecia, Italia, Bosnia- Herțegovina, Croația, Serbia, Georgia, Slovacia, Franța și Tunisia. Proiectul a vizat realizarea unor activități cu caracter transdisciplinar, care să conducă la formarea unor deprinderi pozitive și a unei atitudini corecte față de mediul înconjurător. Activitățile desfășurate le-au oferit elevilor posibilitatea de a lucra în echipă, de a colabora între ei și cu partenerii din alte țări, de a-și căuta singuri informațiile, de a-și îmbunătăți comunicarea în limba engleză și de a dezvolta competențe digitale. Am desfășurat activități cu ocazia Zilei Apei - 22 Martie, Zilei Pământului - 22 Aprilie și a Zilei Mediului – 5 Iunie.

Încurajăm elevii de orice vârstă să se implice în activități extrașcolare, deoarece acestea îi ajută să-și formeze atitudini pozitive față de învățare, performanța școlară crește, li se formează abilități practice diversificate, dar și strategii adecvate de rezolvare de probleme.

eTwinning oferă personalului didactic din școlile țărilor europene o platformă de comunicare, promovează colaborarea școlară în Europa prin intermediul tehnologiilor comunicării și informației. Prin urmare, fiecare școală parteneră desfășoară activități față în față cu elevii, iar produsele realizate sunt diseminate pe platformă și accesibile tuturor partenerilor.

Mă bucur că fac parte din comunitatea eTwinning, deoarece aici învățăm unii de la alții, descoperim noi materiale didactice cu ajutorul evenimentelor, atelierelor de dezvoltare profesională și conferințelor tematice.

Elevii au un rol activ în aceste proiecte, interacționează, analizează, iau decizii și dobândesc competențe specifice secolului al XXI-lea.

CURLING - UN SPORT ȘI PENTRU ROMÂNIA

Prof. Vîrlan Luminița,
Școala Gimnazială „Ștefan cel Mare” Vaslui

Curling este un joc sportiv pe echipe, practicat pe o suprafață de gheață. Concurenții a două echipe lansează pe rând pe gheață pietre speciale din granit în direcția țintei, numită „*house*” (*casă*). Jocul se trage din Scoția, din prima jumătate a secolului al XVI-lea, când se juca pe iazuri înghețate utilizând pietre simple.

Curlingul este un joc al îndemânării și al tradiției. O lovitură bine executată este o încântare pentru privire și merită apreciată maniera în care tradiția de secole a jocului este aplicată și astăzi, în adevăratul spirit al curlingului.

În curling, sportivii joacă pentru a câștiga, dar niciodată nu fac asta umilindu-și adversarii. Un curler adevărat niciodată nu încearcă să își încurce oponentii, să le distragă atenția, să îi împiedice să joace la cel mai înalt nivel al lor și ar prefera să piardă, mai degrabă decât să câștige într-un mod nedrept.

Cea mai importantă regulă a curlingului este SPIRITUL.

„The spirit of curling cere de la fiecare jucător un comportament generos și respectuos, atât în timpul cât și în afara competiției.

Practicanții de curling nu încalcă niciodată cu bună știință o regulă a jocului, nici nu arată lipsă de respect față de tradițiile sale. În cazul în care devin conștienți de faptul că acest lucru a fost făcut accidental, ei vor fi primii care vor divulga respectiva încălcare a regulilor sau a spiritului jocului.

În timp ce scopul principal al jocului de curling este de a determina măiestria relativă a jucătorilor, spiritul curlingului presupune sportivitate, sentimente armonioase și o conduită onorabilă.

Acest spirit trebuie să influențeze atât interpretarea cât și aplicarea regulilor de joc, precum și comportamentul tuturor participanților, pe gheață și în afara ei.

JOCUL DIDACTIC ȘI STIMULAREA CREATIVITĂȚII

**Prof. Botezatu Ana Maria,
Liceul „Ștefan Procopiu” Vaslui, Jud. Vaslui**

Motto: „Lăsați jocul copiilor, poveștile, florile, surâsul. Nu le aglomerați bulevardele copilăriei cu semafoare de direcție.” (Valeriu Sârbu - „Poeme banale”)

Piaget spune: „Toate metodele active de educație a copiilor cer să li se furnizeze acestora un material corespunzător pentru că, jucându-se, ei să reușească să asimileze realitățile intelectuale, care, fără aceasta, rămân exterioare inteligenței copilului”. Jocul se poate, așadar, înălța până la nivelul seriozității, nu numai al divertismentului, asumându-și importante funcții pedagogice, atunci când este rațional integrat în sistemul muncii instructiv-educative.

Pedagogia modernă atribuie jocului o semnificație de asimilare a realului la activitatea proprie a copilului (de reflectare și transformare a realității în plan imaginar), motiv pentru care acesta a devenit una dintre principalele metode active, atractive, extrem de eficace în munca instructiv-educativă cu școlarii. Jocurile didactice cuprind sarcini didactice care contribuie la modificarea creatoare a deprinderilor și cunoștințelor achiziționate, la realizarea transferurilor între acestea, la dobândirea prin mijloace proprii de noi cunoștințe. Ele angajează întreaga personalitate a copilului constituind adevărate mijloace de evidențiere a capacităților creatoare, dar și metode de stimulare a potențialului creativ al copilului, referindu-se la creativitatea de tip școlar, manifestată de elev în procesul de învățământ, dar care pregătește și anticipează creațiile pe diferite coordonate. Considerarea jocului didactic ca metodă de stimulare și dezvoltare a creativității se argumentează prin capacitățile de antrenare în joc a factorilor intelectuali și nonintelectuali evidențiați în cercetările de până acum.

Jocurile didactice, în majoritatea lor, au ca element dinamic întrecerea între grupe de elevi sau chiar între elevii întregului colectiv, făcându-se apel nu numai la cunoștințele lor, dar și la spiritul de disciplină, ordine, coeziune, în vederea obținerii victoriei. Întrecerea prilejuiește copiilor emoții, bucurii, satisfacții. Astfel, el constituie o eficientă metodă didactică de stimulare și dezvoltare a motivației superioare din partea elevului, exprimată prin interesul său nemijlocit față de sarcinile ce le are de îndeplinit sau plăcerea de a cunoaște satisfacțiile pe care le are în urma eforturilor depuse în rezolvare. A se juca și a învăța sunt activități care se îmbină perfect. Principiul aplicat în jocurile educative și didactice este acela al transferului de energie. Un interes care nu poate exercita încă decât o acțiune minimă sau nulă asupra comportamentului copilului este înlocuit cu un interes imediat și puternic. La orice disciplină se pot crea diferite exerciții sub formă de joc, pentru ca, acaparați de măiestria cu care învățătorul a formulat cerința, elevii nici să nu realizeze cât au de lucru și să dea frâu liber imaginației. Jocul didactic este o metodă de lucru în care predomină acțiunea simulată, aceasta valorificând finalitățile de tip recreativ, permițându-i cadrului didactic să-și construiască demersul în funcție de cinci direcții principale: de la grupuri mici spre grupuri tot mai numeroase; de la grupuri instabile spre grupuri tot mai stabile; de la jocuri fără subiect spre cele cu subiect; de la secvențe nelegate între ele spre jocul cu subiect și cu desfășurare sistematică; de la reflectarea vieții personale și a ambianței apropiate la reflectarea evenimentelor vieții sociale

Tipuri de jocuri:

- după conținutul și obiectivele urmărite, ele pot fi clasificate în: jocuri senzoriale (vizual-motorii, tactile, auditive), jocuri de observare a naturii (a mediului înconjurător), de dezvoltare a vorbirii, de asociere de idei și de raționamente, jocuri matematice, jocuri de construcții tehnice, jocuri muzicale, jocuri de orientare, jocuri de sensibilizare (de deschidere), pregătitoare pentru înțelegerea unor noi noțiuni, jocuri aplicative, jocuri demonstrative, jocuri de creație, jocuri de fantezie, de memorie, jocuri simbolice, jocuri de îndemânare etc.

- după materialul folosit, se clasifică în: jocuri cu materiale, jocuri fără materiale, jocuri orale, jocuri cu întrebări, jocuri ghicitori, jocuri de cuvinte încrucișate etc.

- jocul este integrat și predării diferitelor obiecte de învățământ, precum: jocul de citit, jocul de scris, jocul de socotit, de geografie, de istorie, de științe, de educație fizică etc.
- există mai nou, numeroase jocuri computerizate care pot fi folosite la clasă.

Elementele de joc: descoperirea, ghicirea, simularea, întrecerea, surpriza, așteptarea vor asigura mobilizarea efortului propriu în descoperirea unor soluții, în rezolvarea unor probleme, stimulând puterea de investigații și cointeresarea continuă. Jocul este foarte important, sub variatele sale forme, în dezvoltarea copilului, importanțe subliniate de numeroase teorii ale jocului din literatura pedagogică și de locul acestuia în diferite sisteme de educație. Jocul are o valoare funcțională ce rezidă în faptul că el transpune simbolic copilul în rolurile adultului. De aici decurge importanța îmbogățirii impresiilor copiilor despre viața și activitatea oamenilor dintr-o sferă largă, de domenii profesionale, accesibile înțelegerii lor. Copilul se joacă de-a ceea ce a văzut sau a auzit. Modelele de urmat pe care el le transpune în joc izvorăsc din realitatea apropiată, din viața și activitatea adulților din preajma lui. Pe această cale își asimilează semnificația socială a rolurilor care îl așteaptă în viață. Prin joc, copilul învață cu plăcere, devine interesat de activitățile ce se desfășoară. Datorită conținutului și modului de desfășurare, jocurile didactice sunt mijloace eficiente de activizare a întregului colectiv al clasei, dezvoltă spiritul de echipă, de înțajutorare, formează și dezvoltă unele deprinderi elementare și de muncă organizată.

Așadar, jocurile didactice exercită o influență pozitivă asupra întregii personalități a copilului. Ele pot însoți fiecare obiect de învățământ, fiecare lecție luând și forma unor întreceri, concursuri între toți elevii, între rânduri de bănci, grupe de elevi.

Jocurile didactice se clasifică după următoarele criterii:

- obiectivele prioritare: jocuri senzoriale (auditive, vizuale, motorii, tactile), jocuri de observare, jocuri de dezvoltare a limbajului, jocuri de stimulare a cunoașterii interactive;
- conținutul instruirii: jocuri matematice, jocuri muzicale, jocuri sportive, jocuri literare/lingvistice;
- forma de exprimare: jocuri simbolice, jocuri de orientare, jocuri de sensibilizare, jocuri conceptuale, jocuri ghicitori, jocuri de cuvinte încrucișate;
- resursele utilizate: jocuri materiale, jocuri orale, jocuri pe bază de întrebări, jocuri pe bază de fișe individuale, jocuri pe calculator;
- regulile instituite: jocuri cu reguli transmise prin tradiție, jocuri cu reguli inventate, jocuri spontane, jocuri protocolare;
- competențele stimulate: jocuri de mișcare, jocuri de observație, jocuri de imaginație, jocuri de atenție, jocuri de memorie, jocuri de gândire, jocuri de limbaj, jocuri de creație.

Reușita jocului didactic este condiționată de proiectarea și organizarea sa metodică, de asigurarea de către profesor a unei concordanțe depline între elementele ce îl definesc. Utilizarea acestuia presupune câteva momente: pregătirea; organizarea judicioasă; respectarea etapelor; asigurarea strategiei de dirijare; stimularea elevilor în vederea participării active; crearea unei atmosfere prielnice activității; diversificarea elementelor de joc.

Prezint în continuare un joc didactic desfășurat cu interes la lecțiile de fizică.

Jocul didactic Ceasornicul mărimilor fizice - binevenit în clasa a VI-a, la studierea temei Densitatea substanțelor – densitatea, masa și volumul, permite elevilor să-și autoevalueze cunoștințele la subiect și să dobândească deprinderi de caracterizare a unei mărimi fizice conform schemei: 1. denumirea; 2. simbolul; 3. unitatea de măsură în SI; 4. instrumentul de măsură; 5. formula de calcul. Masa de joc are aspectul unui ceasornic cu 5 ace indicatoare, pe care sunt înscrise caracteristicile mărimii fizice. Cadranul este împărțit în 15 părți, pe care sunt notate caracteristicile celor 3 mărimi studiate: densitatea – ρ , volumul – V și masa – m . Profesorul propune clasei să determine caracteristicile mărimilor fizice, prin aranjarea corespunzătoare a acelor ceasornicului. Acest joc poate fi alcătuit și pentru alte clase sau la alte teme, de către profesor sau elevi (sub îndrumarea profesorului), și poate fi utilizat la diferite etape ale lecției sau în cadrul activităților extra curriculare. Cunoștințele odată consolidate, ceasornicul poate fi modificat prin introducerea caracteristicilor mai multor mărimi fizice, astfel încât sarcina elevului să devină din ce în ce mai dificilă.

Fig. Ceasornicul mărimilor fizice

Gama jocurilor didactice este foarte variată. Imaginația învățătorului poate genera jocuri noi, dintre cele mai ingenioase. Jocurile didactice contribuie la dezvoltarea unei gândiri creatoare, la formarea priceperilor și deprinderilor de activitate independentă. De aceea, metoda jocurilor trebuie să facă parte din strategiile didactice de predare-învățare.

BIBLIOGRAFIE:

1. Cerghit, I., - *Metode de învățământ*, Editura Polirom, Iași, 2006;
2. Miron Ionescu, Ioan Radu - *Didactica modernă*, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 2010;
3. Antonovici, Ș., Nicu, G. – *Jocuri interdisciplinare*, Editura Aramis, București, 2008.

METODA STUDIULUI DE CAZ ÎN CADRUL ORELOR DE LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ

**Prof. Chirica Anca,
Colegiul Economic „Anghel Rugină” Vaslui**

Studiul de caz este o metodă de predare–învățare–evaluare care a apărut în programele de limbă și literatura română pentru clasele a XI-a și a XII-a, începând cu anul 2006. Această organizare a activității a favorizat implicarea mult mai mare a elevului în procesul de învățare. De obicei, studiul de caz pune la dispoziție o temă care presupune o înțelegere holistică a unui eveniment sau a unui fenomen prin folosirea raționamentului inductiv (de la aspecte particulare la termeni mai generali). Elevii trebuie să cerceteze toate aspectele puse în discuție, să țină cont de bibliografia propusă.

Această metodă este o activitate care are în vedere atât procesul, cât și rezultatul. În aplicarea metodei studiului de caz, se parcurg următoarele etape care presupun și lucrul în echipă și lucrul individual: la început (3-4 săptămâni înainte de finalizarea studiului de caz), se stabilesc direcțiile de cercetare împreună cu profesorul, care prezintă o bibliografie minimă, și se împart sarcinile în cadrul echipei; pe parcursul unei săptămâni, fiecare elev din echipă caută sursele, sistematizează și fișează ideile corespunzătoare direcțiilor de investigație stabilite, încercând să răspundă sarcinilor de lucru indicate de profesor (sarcinile de lucru sunt gradate în complexitate, în funcție de particularitățile clasei); cu o săptămână înainte de prezentarea în fața clasei, fiecare membru din echipă aduce la cunoștință rezultatele la care a ajuns, se identifică aspectele neclare, se pun întrebări de clarificare din partea participanților, se solicită informații suplimentare privitoare la modul de soluționare a cazului (surse bibliografice), se consultă și se stabilesc privind următorii pași ai activității. Profesorul le prezintă elevilor criteriile de evaluare și se negociază produsul, care poate fi un poster, o prezentare de tipul cafenea literară, o antologie, o dezbatere, o prezentare Power-Point, un film etc. (o perioadă de o săptămână).

Se pot aplica autoevaluarea și evaluarea realizată de către colegi; în cazul evaluării realizate de către profesor, grila de evaluare trebuie să pornească de la competențele specifice vizate.

Profesorul, având rolul de a susține elevii în rezolvarea etapelor studiului de caz, indică bibliografia, ajută la clarificarea problemelor de parcurs, stabilește direcțiile de investigație, recomandă sarcinile de lucru, stabilește criteriile de evaluare pentru prezentare și pentru produs. Trebuie să aplaneze eventualele conflicte și să manifeste răbdare față de dificultățile participanților în a soluționa cazul, punând accent pe participarea activă și productivă, individuală și de grup.

Avantajele metodei studiului de caz sunt următoarele: tema studiului de caz aleasă aparține domeniului studiat, iar elevii sunt antrenați în găsirea de soluții; se asigură o apropiere a acestora de viața reală și de eventualele probleme cu care se pot confrunta, „familiarizându-i cu o strategie de abordare a faptului real”; are un pronunțat caracter activ, metoda contribuind la dezvoltarea capacităților psihice, de analiză critică, de elaborare a deciziilor și de soluționare promptă a cazului și formând abilitățile de argumentare; se desfășoară în grup, dezvoltă inteligența interpersonală, spiritul de echipă, toleranța și ajutorul reciproc, specific învățării prin cooperare.

În aplicarea metodei studiului de caz, pot apărea anumite limite: dificultăți legate de realizarea portofoliului de cazuri adecvate disciplinei, fapt care solicită mult timp de prelucrare și experimentare a fiecărui caz; dificultăți în evaluarea participării fiecărui elev la soluționarea cazului, concomitent cu manifestarea fenomenului de complezență ori de lene, lăsând pe seama celorlalți responsabilitatea rezolvării cazului; dificultăți legate de accesul la sursele de informare necesare soluționării cazului; experiența redusă a unora dintre participanți creează dificultăți în găsirea soluției optime, cu efecte nedorite în gradul de implicare motivațională în activitate.

Așadar, studiul de caz urmărește aprofundarea unei probleme literare sau culturale de către elevi prin lucru individual și în echipă, după metode de cercetare apropiate cercetării științifice. Spre deosebire de metodele cantitative de cercetare (care răspund la întrebări de tipul cine, ce, unde, cât sau câți), studiul de caz presupune căutarea unor răspunsuri legate de întrebări de tipul cum sau de ce. Prin studiile de caz, elevii examinează un fenomen având în vedere diverse perspective pentru a ajunge la o cât mai bună înțelegere a acestuia.

BIBLIOGRAFIE:

1. *Curriculum Național. Programe școlare pentru clasele a V-a – a XII-a*
2. Cerghit, Ioan - *Metode de învățământ*, Ed. Polirom, 1997
3. Cucoș, Constantin, *Pedagogie*, Editura Polirom, Iași, 2014
4. Snyders, George - *Încotro merg pedagogiile nondirective?*, EDP, București

CLUB DE JURNALISM

**Mihaela-Ionela Coman,
Colegiul Național „Nicolae Iorga” Brăila**

În societatea românească actuală, mulți profesori de limba și literatura română se confruntă cu o realitate care adeseori îi descumpănește: elevii nu citesc, nu valorizează lectura, deoarece nu sunt motivați pentru acest efort intelectual. Orice profesor preocupat de eficientizarea activității sale caută soluții noi pentru a ajunge la sufletul și mintea elevilor pe care îi pregătește, sporind interesul acestora pentru materia predată.

Pentru a transforma elevii în cititori mai buni este nevoie de o viziune integratoare, de o regie, de o punere în scenă. Bineînțeles, regizorul este profesorul. Din această perspectivă, am organizat un club de jurnalism.

Implicarea elevilor într-un club de jurnalism este o modalitate de organizare a învățării, care permite parcurgerea unor activități diverse, centrate pe elev. Miza acestuia a fost să-l transforme pe elev din factor pasiv-activ în unul care să reflecteze asupra propriei sale formări. Metoda fundamentală de învățare pe care se bazează acest club este jocul de rol, adică asumarea de către elevi a rolului de ziariști. Consider că o strategie eficientă în procesul de interpretare a unei opere este simularea întâlnirii cu personajele unui text literar. O astfel de activitate „le oferă elevilor posibilitatea

de a pătrunde în psihologia acestuia, de a-și focaliza gândirea spre problema cu care se confruntă acesta, de a-și forma opinia proprie cu privire la personaj.” Dintre diversele specii ale publicisticii m-am oprit asupra interviului și asupra reportajului. Ca metodă de lucru, interviul „îi ajută pe elevi să formuleze întrebări laconice, adecvate temei discutate, să găsească criterii de determinare și, respectiv, modalități de abordare a unor personaje literare, ce reprezintă diverse tipologii umane, pentru realizarea unei comunicări, să se informeze de la surse directe (în cazul nostru de la opera literară), să întrețină o discuție ordonată, interesantă.” De asemenea, reportajul îi ajută la receptarea operei literare, deoarece elevii iau unele notițe „vizavi de un fapt, o întâmplare, o manifestare de comportament a personajului”, prezentând informații culese „la fața locului”, în urma unei investigații. „Nu poate exista reportaj în absența detaliilor obținute prin observare la locul și în momentul desfășurării evenimentelor. Dacă activitatea de observare este bine dirijată și eficient exploatată, ea poate suplini informațiile obținute prin interviere”.

Scopul acestei activități este dezvoltarea competențelor de exprimare orală și scrisă ale elevilor de liceu, în vederea creșterii eficienței comunicării de tip jurnalistic.

Obiectivele propuse sunt multiple: implicarea elevilor în activități extrașcolare care să le dezvolte abilitățile de comunicare, creativitatea, spiritul de competiție și să le insufle nevoia de perfecționare și autodepășire; stimularea gândirii autonome, reflexive și critice, precum și încurajarea exprimării opiniilor proprii, în manieră jurnalistică; cultivarea unei atitudini pozitive față de comunicare și a încrederii în propriile abilități de comunicare; selectarea/exersarea unor tehnici adecvate de documentare, de cercetare a unei teme și de investigație jurnalistică; identificarea principalelor componente de structură, de compoziție și de limbaj specifice textului jurnalistic; utilizarea adecvată a strategiilor și a regulilor de exprimare orală și scrisă în textele publicistice; exersarea tehnicilor de redactare a textelor jurnalistice (interviuri, reportaje), aplicând normele lingvistice; utilizarea adecvată a citatelor de la sursele de informare - romane studiate.

De asemenea, strategia didactică urmărește îmbinarea echilibrată dintre teorie și practică, pentru a-i atrage pe elevi către această frumoasă activitate de petrecere a timpului liber.

Proiectul poate fi desfășurat pe parcursul unui an școlar, adresându-se elevilor din clasele IX - XI.

Lucrările elevilor au fost evaluate în funcție de anumite criterii:

a. Criterii de evaluare a interviurilor

În evaluarea interviurilor prezentate, se urmăresc aspecte precum:

- calitatea, relevanța și pertinența întrebărilor;
- adaptarea/adecvarea întrebărilor în funcție de replicile interviuatului;
- armonia dintre titlu, teză, corpul textului și concluzii;
- realizarea unui șapou cu dublă funcție: informativă și incitativă;
- stabilirea corectă a temei, a scopului, a unghiului de abordare;
- adecvarea la scopul comunicării și la situația de comunicare (auditoriu, context);
- surprinderea aspectelor esențiale ale temei abordate și sistematizarea informațiilor conform regulilor jurnalistice;
- corectitudinea, claritatea și concizia exprimării;
- originalitatea și expresivitatea limbajului, utilizând stilul jurnalistic;
- caracterul persuasiv al prezentării.

b. Criterii de evaluare a reportajului

- încadrarea în tipul de reportaj adecvat temei și scopului propus;
- calitatea și relevanța elementelor informative/factuale obținute prin observare și interviu: fapte/întâmplări, locul și timpul acțiunii, persoane, opinii (atenție la citarea surselor!);
- credibilitatea mesajului și capacitatea lui de a emoționa/sensibiliza;
- prezența elementelor de atmosferă/de decor (elemente descriptive privind natura și locurile înconjurătoare; imagini/efecte vizuale, auditive, olfactive, tactile etc.) și a elementelor de portret etc.
- realizarea unui șapou cu dublă funcție: informativă și incitativă;

- armonia dintre titlu, teză, corpul textului și concluzii; fir logic, ușor de urmărit;
- adecvarea la scopul comunicării (informare, argumentare/persuasiune, divertisment);
- adecvarea la situația de comunicare (auditoriu, context);
- originalitatea și expresivitatea exprimării, caracterul persuasiv al reportajului;
- credibilitatea mesajului transmis;
- corectitudinea, claritatea și concizia exprimării.

Așadar, subiecte de reportaj/interviu au devenit romanele studiate. „Întâlnirea” cu personajele îi oferă elevului posibilitatea de a pătrunde în psihologia acestora. De exemplu, elevii, în ipostaza Autorului, se vor întâlni cu d-na T. pentru a-i lua un interviu în care aceasta le va vorbi despre dragostea față de Fred Vasilescu sau cu Ela Gheorghidiu pentru a-i da posibilitatea de a se disculpa.

În concluzie, aceste procedee de receptare a unei opere literare atribuie demersului hermeneutic un caracter inedit, deoarece elevii percep activitatea ca ceva nou, variat, suscitându-le interesul.

BIBLIOGRAFIE:

1. Coman, Mihai, *Manual de Jurnalism. Tehnici fundamentale de redactare*, Editura Polirom, Iași, 2000;
2. Șchiopu, Constantin, *Metodica predării literaturii române*, Editura Carminis, Pitești, 2009;
3. Tolcea, Marcel, *Interviul de presă scrisă: ghid prectc*, Editura Augusta, Timișoara, 2002;
4. Vrabie, Diana, *Reportajul ca tehnică literară*, în revista *Limba română*, nr. 7-9, 2006.

STAREA DE BINE EMOTIIONALĂ ÎN RÂNDUL ELEVILOR

Lefter Irina-Antoneta, Liceul Teoretic „Emil Racoviță”, Vaslui
Silitră Ana-Andreea, Liceul Teoretic „Emil Racoviță”, Vaslui

Starea de bine emoțională a elevilor este un aspect esențial al dezvoltării lor sănătoase și a succesului în școală. Emoțiile pozitive, cum ar fi fericirea, încrederea în sine și entuziasmul, pot avea un impact semnificativ asupra performanței academice, relațiilor sociale și stării generale de sănătate. În același timp, gestionarea adecvată a emoțiilor negative, precum stresul, anxietatea sau depresia, este, de asemenea, crucială.

În continuare vom prezenta câteva aspecte care pot influența starea de bine emoțională a elevilor:

- **Relațiile sociale:** Relațiile sănătoase cu colegii de școală, profesorii și familia pot avea un impact semnificativ asupra stării de bine a elevilor. Suportul social și interacțiunile pozitive contribuie la reducerea sentimentelor de izolare și singurătate.
- **Învățarea și performanța școlară:** Reușita școlară poate consolida starea de bine a unui elev, dar și provocările academice excesive sau presiunea pot genera stres și anxietate. O abordare echilibrată a învățării este importantă.
- **Activitățile extracurriculare:** Participarea la activități extracurriculare, precum sportul, arta sau cluburile școlare, poate îmbunătăți starea de bine a elevilor prin oferirea oportunităților de dezvoltare personală și socială.
- **Stilul de viață sănătos:** Alimentația echilibrată, exercițiile fizice regulate și somnul adecvat au un impact semnificativ asupra stării de bine emoționale.
- **Abilitățile de gestionare a emoțiilor:** Elevii ar trebui să învețe cum să își recunoască, să înțeleagă și să gestioneze emoțiile. Educația emoțională poate ajuta la dezvoltarea acestor abilități.
- **Medierea stresului:** Stresul este o parte naturală a vieții, dar este important ca elevii să învețe modalități eficiente de a-l gestiona, precum tehnici de relaxare și timp liber.

- **Comunicare deschisă:** Elevii trebuie să aibă un mediu în care se simt în siguranță pentru a vorbi despre sentimentele lor. Comunicarea deschisă cu adulții, profesorii și consilierii școlari poate ajuta la gestionarea problemelor emoționale.

Starea de bine emoțională a indivizilor este puternic influențată de utilizarea mediului digital. În era tehnologiei, este important să abordăm cu atenție modul în care utilizarea internetului, a rețelelor de socializare și a dispozitivelor electronice afectează starea emoțională. Efectele utilizării mediului digital asupra stării de bine emoționale pot fi:

Excesul de utilizare a mediului digital: Petrecerea prea mult timp online, inclusiv pe rețelele de socializare și jocuri video, poate duce la izolare socială, scăderea nivelului de fericire și creșterea riscului de depresie. Este important să se stabilească limite în ceea ce privește utilizarea dispozitivelor și să se încurajeze activitățile în viața reală.

Stresul online: Mediu digital poate fi o sursă de stres, în special în contextul rețelelor de socializare, unde oamenii pot fi expuși la cyberbullying, critici sau conținut nepotrivit. Aceste experiențe pot afecta negativ starea emoțională a unei persoane.

FOMO (teamă de a rata ceva): Rețelele sociale pot contribui la sentimentul de FOMO, ceea ce înseamnă că oamenii se simt lăsați în urmă sau excluși din evenimentele sau activitățile sociale. Acest lucru poate afecta starea de bine emoțională.

Compararea cu ceilalți: Mediul digital poate facilita comparația cu alții în ceea ce privește realizările, aspectul fizic, viața personală etc. Această comparație constantă poate duce la scăderea stimei de sine și la nefericire.

Educația online: Pe de altă parte, mediul digital poate oferi oportunități semnificative de învățare și dezvoltare. Accesul la resurse educaționale online poate contribui la creșterea stimei de sine și a stării de bine emoționale.

Comunicare și susținere: Mediul digital poate oferi un mediu pentru comunicarea cu prietenii și familia, mai ales în situații de izolare sau distanțare socială, cum a fost în pandemia COVID-19. Acest tip de interacțiune poate avea un efect pozitiv asupra stării de bine emoționale.

Conștientizarea și gestionarea utilizării mediului digital: Este important ca indivizii să fie conștienți de modul în care folosesc mediul digital și să încerce să-l gestioneze într-un mod echilibrat. Stabilirea unor limite și pauze regulate de la mediul online pot contribui la menținerea stării de bine emoționale.

Mediul digital poate avea atât impacte pozitive, cât și negative asupra stării de bine emoționale a indivizilor. Este esențial să promovăm utilizarea conștientă și echilibrată a tehnologiei și să educăm indivizii, în special pe copii și adolescenți, în ceea ce privește gestionarea mediului digital pentru a-și menține sănătatea emoțională.

Dezvoltarea abilităților emoționale la elevi este crucială pentru sănătatea lor mentală și succesul pe termen lung. Aceste abilități îi ajută să înțeleagă, să gestioneze și să interacționeze eficient cu propriile emoții și cu ale altora. Măsurile care pot contribui la dezvoltarea acestor abilităților emoționale ale elevilor sunt:

- ❖ Introducerea de programe de educație emoțională în curriculumul școlar. Aceste programe pot acoperi teme precum conștientizarea emoțiilor, gestionarea stresului, dezvoltarea empatiei și relaționarea cu ceilalți.
- ❖ Încurajarea dialogului deschis cu elevii. Fie că este vorba despre probleme școlare, probleme personale sau emoții, trebuie creat un mediu sigur în care elevii se simt încrezători să împărtășească.
- ❖ Prezentarea de către cadrele didactice de exemple pozitive, acestea fiind modele pentru elevi în ceea ce privește gestionarea emoțiilor. Profesorii îi pot învăța cum să confrunte provocările și cum să gestioneze conflictele într-un mod sănătos.
- ❖ Utilizarea de jocuri și activități ludice pentru a-i ajuta pe elevi să-și dezvolte abilitățile emoționale. Jocuri precum jocurile de rol, jocurile de echipă și discuțiile creative pot fi utile.
- ❖ Promovarea auto-reflecției și jurnalizarea. Elevii pot ține jurnale în care își exprimă gândurile și emoțiile, astfel încât să-și dezvolte o mai bună înțelegere a lor înșiși.

- ❖ Învățarea elevilor a unor tehnici de relaxare, precum respirația profundă sau meditația scurtă, pe care le pot folosi pentru a-și calma emoțiile în momentele de stres.
- ❖ Încurajarea elevilor să învețe să vadă lumea din perspectiva altora și să dezvolte empatie. Aceasta îi ajută să înțeleagă și să răspundă la emoțiile altor persoane într-un mod mai conștient.
- ❖ Învățarea elevilor să identifice și să găsească soluții constructive pentru problemele lor. Aceasta poate reduce stresul și anxietatea.
- ❖ Implicarea părinților în dezvoltarea abilităților emoționale ale elevilor și organizarea de sesiuni de informare sau ateliere pentru părinți, pentru a-i ajuta să sprijine procesul de dezvoltare emoțională al copiilor lor acasă.
- ❖ Asigurarea resurselor de consiliere școlară disponibile pentru elevii care au nevoie de ajutor suplimentar în gestionarea emoțiilor.

Dezvoltarea abilităților emoționale este un proces continuu și benefic, care îi ajută pe elevi să se adapteze mai bine la provocările vieții și să își îmbunătățească relațiile cu ceilalți.

În concluzie, starea de bine emoțională a elevilor este un aspect vital al dezvoltării lor și ar trebui să fie o preocupare centrală pentru școli, familii și comunități. O abordare echilibrată care se concentrează pe relații pozitive, sănătate mentală și dezvoltarea personală poate contribui la succesul pe termen lung al elevilor.

BIBLIOGRAFIE:

1. Bocoș, M., Jucan, D., *Fundamentele pedagogiei. Teoria și metodologia curriculum-ului. Repere și instrumente didactice pentru formarea profesorilor*, Editura Paralela 45, Pitești, 2008, p.50-70;
2. Bonchiș, Elena, *Generația Z: o perspectivă psihologică și educațională*, Editura Polirom, Iași, 2021, p. 85;
3. Dweck, Carol S., *Mindset: o nouă psihologie a succesului*, Editura Curtea Veche Publishing, București, 2017;
4. Maltz, Maxwell, *Psiho-cibernetica: corectarea imaginii de sine*, Editura Curtea Veche Publishing, București, 2017.

COORDONATE ALE RELAȚIEI CADRU DIDACTIC-ELEV

Prof. Alina Mardare,
Colegiul Economic „Anghel Rugină” Vaslui

Relația cadru didactic-elev a suferit transformări și ajustări de-a lungul timpului, dată fiind transformarea periodică a factorilor sociali, economici, politici, de mentalitate, de abordare. Este, de altfel, nepotrivit să vorbim despre dorința de întoarcere în trecut, având în vedere nostalgia multora față de modul în care interacționau în trecut profesorii cu elevii. A dori revenirea la o mentalitate depășită temporal este împotriva procesului firesc de evoluție a relației mai sus menționate. Cert este că în această relație niște constante trebuie să rămână, indiferent de situație.

Din perspectiva acestor constante, cadrul didactic este conducătorul procesului instructiv-educativ, iar pentru a avea eficiență, trebuie să se bucure de **autoritate** în fața elevilor săi. Nu în sensul unui dezechilibru de forțe, ci în sensul că el, ca adult, va impune sarcinile, atitudinea, abordarea și chiar răspunsul elevilor la solicitări. Autoritatea și puterea sunt două atitudini diferite de care poate da dovadă un profesor și nu trebuie confundate; din punctul meu de vedere, autoritatea este necesară, puterea este un abuz. Puterea presupune supunerea prin forță, profesorul deține mijloacele supunerii elevului și îl obligă să își asume o anumită conduită sau să învețe. Mai ales elevii pentru care nota reprezintă o țință în sine se vor supune puterii profesorului, însă acesta, cu siguranță, nu va crea simpatii. Deseori, profesorii care construiesc o relație bazată pe putere cu elevii „se bucură” de autoritate și printre colegi, nu suferă să fie contraziși și sunt obișnuiți să pună în umbră voința celorlalți. În relație cu elevii, recurg deseori la amenințare, constrângere de orice fel, pedeapsă de

orice fel. În schimb, autoritatea se va baza întotdeauna pe argumente raționale, situații plauzibile și conștientizare.

Granița dintre autoritate și putere este foarte fină. Pentru ca un profesor să nu depășească limita autorității și să fie tentat să creeze o relație de supunere cu elevii săi, el fiind cel puternic, este necesară o permanentă supraveghere a propriilor reacții și atitudini. Autoanaliza și autocorectarea sunt condiții necesare pentru ca această graniță să nu fie depășită.

În primul rând, corectitudinea față de elevi trebuie păstrată în orice condiții. A nedreptăți un caracter în formare înseamnă a crea anumite frustrări care, mai devreme sau mai târziu, vor influența evoluția, vor pune în umbră anumite calități, vor scădea stima de sine și vor genera o personalitate neproductivă.

Între cadrul didactic și elev trebuie să existe o permanentă colaborare. Spre exemplu, toată nostalgia pentru vechile constante ale relației dintre profesor și elev este nejustificată, având în vedere faptul că elevul se temea să ceară o explicație suplimentară, era un semn de nesupunere, în foarte multe dintre contexte, care atrăgea oprobriul elevului. În mod firesc, tot ceea ce ține de înțelegerea lecției este supus analizei detaliate la ora unui cadru didactic ce își propune această finalitate a demersului său.

O oră adaptată însușirii competențelor de învățare în vigoare va avea profesorul drept coordonator. Clasa este echipa lui, grupul cu care construiește și de ale cărui particularități va ține cont în orice moment. Nu întotdeauna ceea ce planificăm acasă se va regăsi și în demersul didactic; din acest punct de vedere, noi, dascălii, trebuie să ne luăm în considerare faptul că factorul uman este întotdeauna imprevizibil, și noi înșine putem fi imprevizibili. Profesorul trebuie să știe sau să învețe să managerizeze elementele specifice contextului educațional: el este în același timp specialist, consilier, planificator, evaluator, moderator al demersului său.

Un aspect important al relației cu elevul este libertatea care trebuie acordată acestuia. Libertatea nu se confundă cu pasivitatea la ora de curs, neparticiparea, asumarea unei atitudini persiflante ș.a. Un elev care se simte liber într-un context educațional se manifestă autonom, creativ, cooperant, comunicare, antrenat, participant. Elevul care se simte liber va conștientiza și va căuta propriul câștig intelectual.

Este perspectiva unui dascăl asupra procesului instructiv-educativ. Perspectiva elevului nu este de neglijat, având în vedere faptul că fiecare dintre membrii unui grup va avea propria reacție față de reguli și autoritate. Cert este că relația dintre cadrul didactic și elev nu prezintă decât puține constante (obligatorii) și este în continuă transformare, în funcție de vremurile pe care le trăim.

BIBLIOGRAFIE:

1. Conf. univ.dr. Roxana Enache, *Roluri și responsabilități în relațiile educaționale* în *Revista de Pedagogie*, nr. LXIV din 2016;
2. Emil Stan, *Managementul clasei*, Editura institutul european, 2009.

TEORIA INTELIGENȚELOR MULTIPLE LA ORA DE LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ

**Prof. Mustață Elena,
Colegiul Economic „Anghel Rugină”, Vaslui**

În practica educațională actuală, metodele moderne capătă un rol din ce în ce mai important întrucât acestea sunt adecvate pentru eficientizarea actului educațional și implicarea elevului în propria sa devenire.

Cercetările psihologice și pedagogice dovedesc tot mai mult că fiecare elev are un ritm propriu de învățare, că are aptitudini mai pronunțate pentru unele obiecte de învățământ și mai slabe pentru altele, că receptează în mod diferit influențele mediului și educației. Tratarea identică a unor situații

diferențiate ar duce la adâncirea inegalităților dintre elevi și nu ar oferi condiții favorabile pentru reușita școlară a tuturor elevilor.

Ora de limba și literatura română oferă cadrul necesar pentru punerea elevului în diverse situații de viață, pentru internalizarea unor trăiri și emoții variate, pentru stabilirea unor norme de conduită morală și socială. Astfel, metodologia folosită în cadrul orelor devine foarte importantă. Lucrarea de față urmărește să prezinte modul prin care metodele și tehnicile moderne pot fi aplicate cu succes la ora de limba și literatura română, iar capacitatea psiho-intelectuală a elevilor este folosită în mod util.

Metodologia modernă are în vedere accentuarea rolului formativ-educativ al metodei didactice, astfel încât se promovează metodele care au în vedere căutarea și identificarea cunoștințelor de către elevi, în detrimentul celor care au în vedere transmiterea de cunoștințe. În acest mod elevul este încurajat spre autoinstrucție și autoeducație, cu alte cuvinte spre a deveni un autodidact. Având în vedere că fiecare elev este unic în felul său și are un stil propriu de învățare, iar metodele moderne se bazează pe abilități diverse ale elevilor, suntem de părere că trebuie amintită teoria inteligențelor multiple descrisă de Howard Gardner în *Inteligențele multiple*. Teoria în practică din 1993, care propune opt tipuri de inteligență, alături de abilitățile pe care le presupune:

- ✚ inteligență verbală/ lingvistică – elevul are un vocabular dezvoltat, citește beletristică, adoră să vorbească, redactează cu ușurință texte pe teme date;

- ✚ inteligență logico-matematică – elevul folosește analogiile și schemele pentru a explica;

- ✚ inteligență spațial-vizuală – elevul desenează pentru a demonstra, se orientează ușor în spațiu;

- ✚ inteligență muzicală – elevul dovedește o sensibilitate ridicată la sunete, se explică prin melodii și ritmuri;

- ✚ inteligență corporal-kinestezică – elevul explică prin mișcări, participă cu plăcere la tot ceea ce presupune mișcare, dans;

- ✚ inteligență naturalistă – elevul observă schimbările de mediu, desenează sau fotografiază peisaje, obiecte din natură;

- ✚ inteligență interpersonală – este foarte importantă în cadrul lucrului în echipă pe care elevul o preferă, el se comportă ca un lider, este atent și sensibil față de problemele celorlalți;

- ✚ inteligență intrapersonală – elevul își exprimă propriile sentimente, este conștient de capacitățile, dar și de limitele sale, își stabilește un scop precis.

Particularitățile fiecărui tip de inteligență propus impun profesorului folosirea anumitor sarcini de lucru astfel încât elevii să le poată rezolva conform tipului de inteligență deținut. Desigur, ora de limba și literatura română se desfășoară după o programă necesară și în dobândirea cunoștințelor pentru examenele de final de ciclu gimnazial sau liceal, ceea ce nu oferă foarte multă libertate în abordarea metodelor (studiul literaturii române vizând, în general, inteligența verbală/ lingvistică), dar pentru implicarea activă a elevilor în procesul instructiv-educativ și pentru dinamizarea acestuia, s-ar putea alocă câteva ore care să cuprindă sarcini de lucru variate, în speță de evaluare, care să vizeze și celelalte tipuri de inteligență.

Propun în cele ce urmează tipuri de itemi care implică și alte tipuri de inteligență pe lângă cea verbală/ lingvistică, pe baza romanului obiectiv ION de Liviu Rebreanu.

Redactați un eseu de cel puțin 400 de cuvinte care să surprindă relația dintre două personaje într-un roman obiectiv studiat (inteligența lingvistică).

Construiți o schemă care să illustreze relațiile dintre personaje într-un roman obiectiv studiat (inteligența logico-matematică).

Realizați un tablou care să surprindă scena sărutării pământului de către personajul Ion din romanul eponim/ Realizați un portret al personajului Ion din romanul eponim (inteligența spațial-vizuală).

Organizarea unui joc de mimă în care li se cere elevilor să mimeze reacțiile personajelor în anumite circumstanțe (inteligența corporal-kinestezică).

Realizați un PPT care să surprindă trăsăturile personajului principal din romanul ION de Liviu Rebreanu. Asigurați un fundal sonor în concordanță cu trăirile personajului din roman (inteligența muzicală).

Realizați cu telefonul mobil o fotografie cu o casă țărănească care ar putea fi casa lui Ion din romanul eponim (inteligența naturalistă).

Imaginați-vă că sunteți soția învățătorului Herdelea. Redactați o pagină de jurnal în care să surprindeți hora satului și participanții la aceasta (inteligența intrapersonală).

Procesul literar. Aplicație pe baza romanului ION de Liviu Rebreanu (inteligența interpersonală).

Una din ideile de bază ale lecțiilor de limba și literatura română diferențiate este aceea că profesorul trebuie să-și asume într-o mai mare măsură responsabilitatea dobândirii cunoștințelor, asigurând posibilitatea unei cunoașteri active, atât prin munca în colectiv, cât și prin munca individuală. Este necesară o nuanțare a metodelor, a ritmului de lucru în funcție de capacitatea de asimilare a elevilor pe baza următoarelor repere:

- ✓ să se acorde toate posibilitățile elevilor pentru a lucra în ritm propriu;
- ✓ să se respecte și să se plece mai departe de la nivelul real al elevului;
- ✓ să se promoveze și să se satisfacă interesele elevului.

Tratarea diferențiată a elevilor în funcție de specificul fiecărei inteligențe în procesul instruirii trebuie să constituie un obiectiv central al preocupărilor noastre actuale. Indiferent care sunt modalitățile, procedeele sau mijloacele de instruire diferențiată, pentru a-i asigura o eficiență maximă, va trebui ca lecția, veriga de bază a procesului de predare-învățare să fie concepută în așa fel încât, comunicarea profesor-elev să se facă pe cât mai multe canale de transmisie, astfel ca, fiecare elev să-și aleagă limbajul cel mai corespunzător capacității/ tipului de inteligență specifică, care prin decodificare, să-i asigure un proces școlar real.

Acestea sunt doar câteva exemple de aplicații care se pot folosi cu succes și implică cele opt tipuri de inteligență invocate de Gardner. Diversitatea temelor atrage după sine însă multe și interesante aplicații de acest tip. Desigur, cele mai multe dintre ele trebuie să aibă la bază o lectură activă și conștientă a textelor, fără de care abordarea literaturii nu se poate realiza. Se constată astăzi o diminuare a apetitului pentru citit al copiilor și adolescenților, al tinerilor, în general. Tocmai de aceea este necesar să se găsească metode și mijloace prin care lectura să fie considerată de elevi deopotrivă plăcută și utilă.

Ca o concluzie, apreciem că este important să fim deschiși la ceea ce este inovativ în didactică, să oferim elevilor un cadru optim de dezvoltare și să transformăm orice clipă petrecută în sala de clasă în una plăcută și interesantă pentru toți actorii implicați în actul educativ.

BIBLIOGRAFIE:

1. Romița Iucu, *Managementul clasei de elevi. Aplicații pentru gestionarea situațiilor de criză educațională*, Editura Polirom, Iași, 2006 ;
2. Miron Ionescu (coord.), *Didactica modernă*, ediția a II-a, revizuită, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 2001;
3. Mielu Zlate, *Psihologia socială a grupurilor școlare*, Editura Politică, București, 1972;
4. Bogdana Bursuc, Alina Popescu, *Managementul clasei – Ghid pentru profesori și învățători*, Editura Alpha MDN, Buzău, 2007.

DINAMICA ȘI MUTAȚIILE STRUCTURALE ALE POPULAȚIEI ȘCOLARE DE NIVEL LICEAL DIN ZONA MOLDOVEI

**Nițică Mihaela,
Colegiul „Economic Anghel Rugină” Vaslui**

La fel ca și în cazul altor state din Europa Centrală și de Est, sistemul de învățământ românesc a trecut printr-o perioadă de schimbări care pot fi cotate în procesul numit tranziție educațională. „Aceasta a fost impusă prin combinarea a trei componente principale: (i) trecerea de la sistemul politic

totalitar la unul democratic; (ii) depășirea crizei economice structurale profunde prin crearea pieței libere; (iii) actualizarea și adaptarea la schimbările globale” (Radó, 2001, p. 11).

Populația școlară de nivel liceal din zona Moldovei, a înregistrat în perioada analizată 1992-2021 o evoluție fluctuantă transpusă în patru perioade de creștere și descreștere impresionantă (fig. nr. 1). Astfel, aceasta a cunoscut în perioada 1992-1996 o creștere ușoară a populației școlare de la 134.753 de persoane la 149.095 persoane înregistrând o rată multianuală de creștere de 2,56%, după care a urmat o perioadă de descreștere între anii 1997-2000 (rata multianuală de creștere înregistrând -2,85%). În perioada 2000-2011, populația școlară a înregistrat o creștere continuă de la 131.249 de persoane în anul 2000 la 196.476 de persoane în anul 2011, cu o rată multianuală de creștere de 3,74%. Creșterea progresivă a populației școlare de nivel liceal până în anul 2011, a fost susținută de desființarea școlilor de arte și meserii în anul 2009 și includerea lor în ruta progresivă a liceului cu clasele IX-XIII, supralicând astfel rolul liceelor tehnologice în pregătirea forței de muncă de calificare medie. Intrarea în lichidare a școlilor de arte și meserii a avut efecte negative asupra integrării în sistemul de învățământ a tinerilor din grupa de vârstă de 15-18 ani, nu numai prin reducerea gradului de cuprindere, ci și prin creșterea ratei de abandon școlar (cf. Strategia de educație și formare profesională în România 2016-2020).

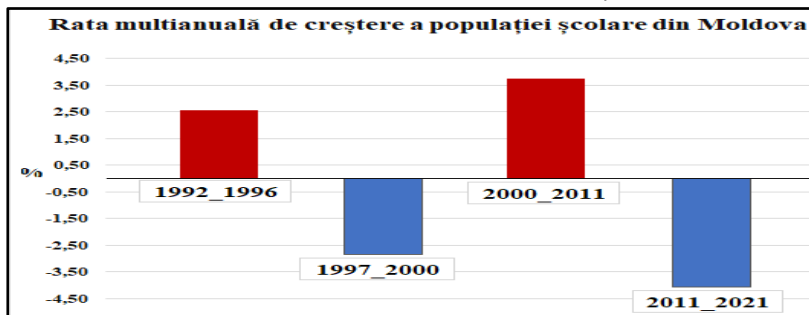

Fig. 1 - Rata multianuală de creșterea populației școlare liceale din Moldova
Sursă date <http://statistici.insse.ro/> accesat în martie 2023; Autor M. Nițică

Intensitatea reducerii populației școlare de nivel liceal a fost mai accentuată în perioada 2011-2021, când ritmul mediu anual a înregistrat o valoare minimă negativă de -4,06%, această dinamică a fost determinată nu numai de scăderea natalității înregistrată după 1992, ci și de fluctuațiile cererii de învățământ a populației cu vârsta cuprinsă între 14 și 19 ani prin reînființarea în anul școlar 2014-2015 a școlilor profesionale de 3 ani pentru absolvenții școlii gimnaziale.

Per ansamblu perioadei analizate 1992-2021, populația școlară de nivel liceal din zona Moldovei, a cunoscut o diminuare de la 134.753 de persoane în anul 1992 la 129.825 de persoane în anul 2021, într-un ritm mediu multianual de -3,53% (figura nr. 2).

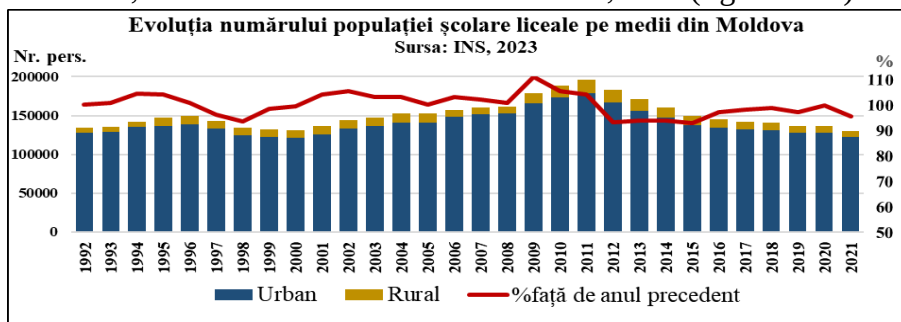

Fig. 2 Evoluția numărului populației școlare de nivel liceal pe medii din Moldova
Sursă date <http://statistici.insse.ro/> accesat în martie 2023; Autor M. Nițică

Populația școlară din mediul rural din zona Moldovei, a cunoscut o creștere semnificativă în perioada 2009-2014 când aceasta a înregistrat valori cuprinse între 7-9%. Acest fapt este datorat atât desființării școlilor de arte și meserii în anul 2009 și includerea tuturor elevilor

absolvenți de gimnaziu în ruta progresivă a liceului cât și înființării a numeroase unități școlare în mediul rural în special cele cu profil tehnic și de resurse naturale. În anul 2021, populația școlară de nivel liceal din Moldova era repartizată cu precădere în mediul urban în proporție de 94,1%.

În anul 1992, totalitatea populației școlare de nivel liceal din Moldova (134.753 elevi) era distribuită în 85 de localități urbane și rurale. Aceasta a înregistrat în anul 2008 o creștere față de anul 1992 când a atins un număr de 161.566 elevi de nivel liceal, distribuiți în 83 de localități.

Pentru a analiza diferențierile spațiale locale ale dinamicii populației școlare de nivel liceal din Moldova am calculat rata multianuală de creștere pentru perioadele 1992-2008, 2009-2013 și 2014-2021, care au cunoscut fluctuații interesante de analizat, iar cu ajutorul programului

Philcarto (metoda Quantile) am cartografiat acest indicator demografic întocmind trei reprezentări cartografice (fig. nr. 3, 4 și 5).

Perioada 1992-2008, cunoaște o creștere multianuală a populației școlare de nivel liceal în 59 de localități din zona Moldovei (71,08%), o diminuare a numărului de elevi în alte 17 localități urbane și rurale (20,48%), precum și dispariția populației școlare în opt localități predominant rurale din județele Botoșani, Galați, Iași, Neamț și Suceava (Copălău, Cudalbi, Ivești, Cristești, Bodești, Pângărați, Fundu Moldovei, Marginea).

Analizând harta de la figura nr. 3, se poate observa că localitățile Dumbrăveni, Vicovu de Sus din județul Suceava și Zorleni din județul Vaslui, au înregistrat o creștere multianuală mai semnificativă a numărului de elevi liceeni cuprinsă între 18,12% (Dumbrăveni) și 6,74% (Zorleni). Abaterea standard a primei clase fiind de 4,67%, iar media clasei de 12,14%. Următoarea clasă a

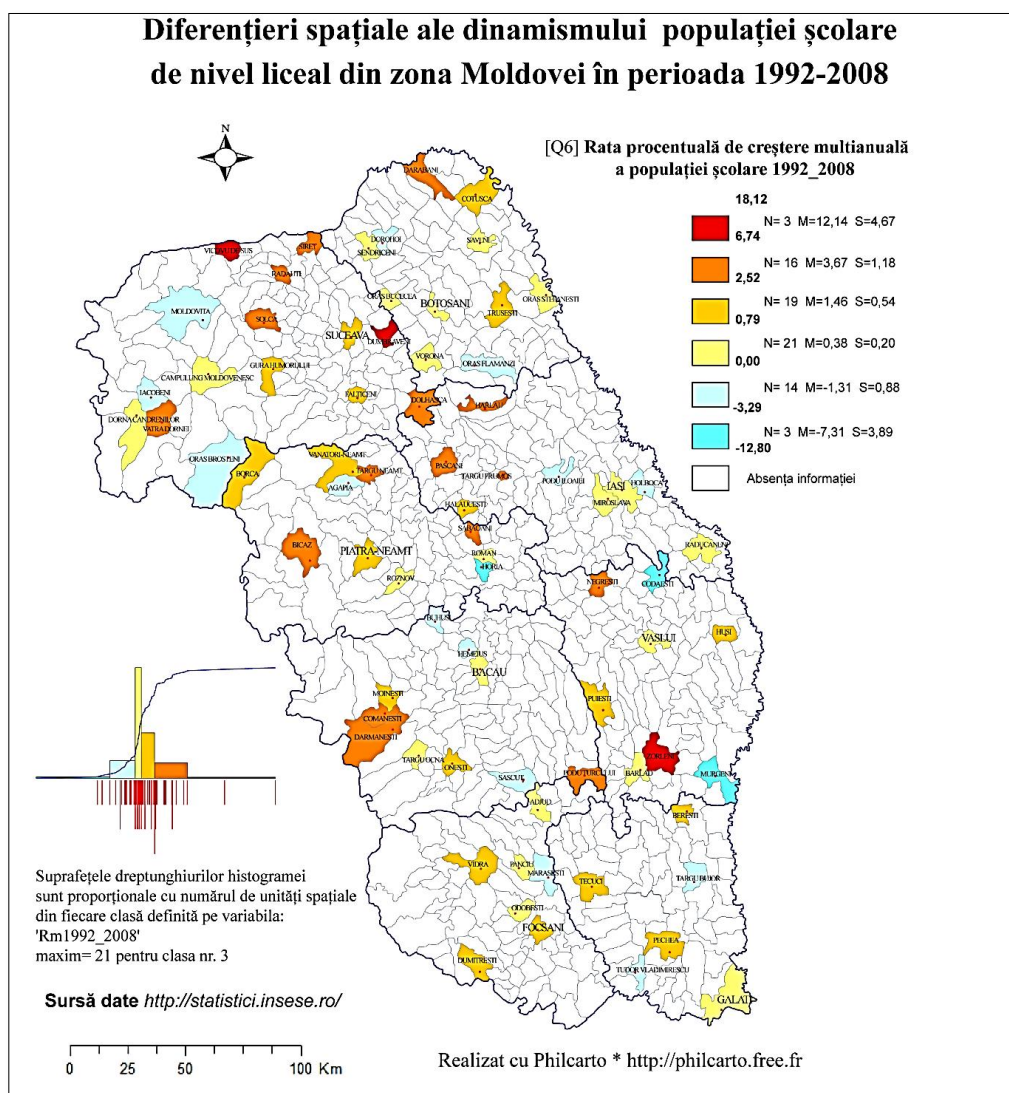

Fig. 3 Diferențieri spațiale ale dinamismului populației școlare de nivel liceal pe localități
Sursă date <http://statistici.insse.ro/> accesat în martie 2023; Autor M. Nițică

înglobat un număr de 16 localități (Vatra Dornei, Săbăoani, Siret, Dârmanești, Hârlău, Rădăuți, Bicăz, Darabani, Comănești, Solca, Pașcani, Târgu Neamț, Dolhasca, Târgu Frumos, Podu Turcului, Negrești) cu valori ale ratei multianuale de creștere a populației școlare de nivel liceal cuprinse între 2,52 - 6,32 %, înregistrând o abatere standard de 1,18% și o medie a clasei de 3,67%. Municipiile reședințe de județ Piatra Neamț, Focșani și Suceava au înregistrat o rată procentuală de creștere multianuală a populației școlare de nivel liceal cu valori cuprinse între 0,83-2,10%, fiind incluse în a treia clasă a reprezentării cartografice. Cu o medie de 0,38% a ratei procentuale de creștere multianuală, clasa a patra cartografică cu valori cuprinse între 0,0 și 0,79%, înregistrează creșteri

modeste de populației școlare de nivel liceal în 21 de localități din Moldova. Din această categorie fac parte și municipiile reședințe de județ Vaslui, Bacău, Iași, Botoșani și Galați, cu valori cuprinse între 0,02 - 0,65%.

În perioada 2009-2013, învățământul liceal din România a cunoscut o nouă etapă prin desființarea Școlilor de Arte și Meserii ce a condus la creșterea semnificativă a populației școlare de nivel liceal în 36 de localități (a căror rată procentuală multianuală înregistrează valori mai mari de 13,25%) și la apariția de noi unități școlare în special în mediul rural (fig.nr. 4).

Analizând harta ce redă dinamismul populației școlare de nivel liceal pe localități pentru perioada 2009-2013 (fig. 4), se observă că numărul de elevi a scăzut în partea de vest a Moldovei în județele cu relief montan și submontan și a înregistrat creșteri mai mult sau mai puțin semnificative în partea estică a zonei, remarcându-se localitățile din județul Iași. Populația școlară de nivel liceal a înregistrat o rată procentuală de creștere multianuală cu valori cuprinse între 41,42% și 69,69% în doar opt unități liceale din localitățile Lespezi, Victoria, Focuri, Cozmești, Botești, Cudalbi, Todireni (63,6%) și Fălcu (cu o creștere de 69,7% în perioada 2009-2013). Media clasei fiind de

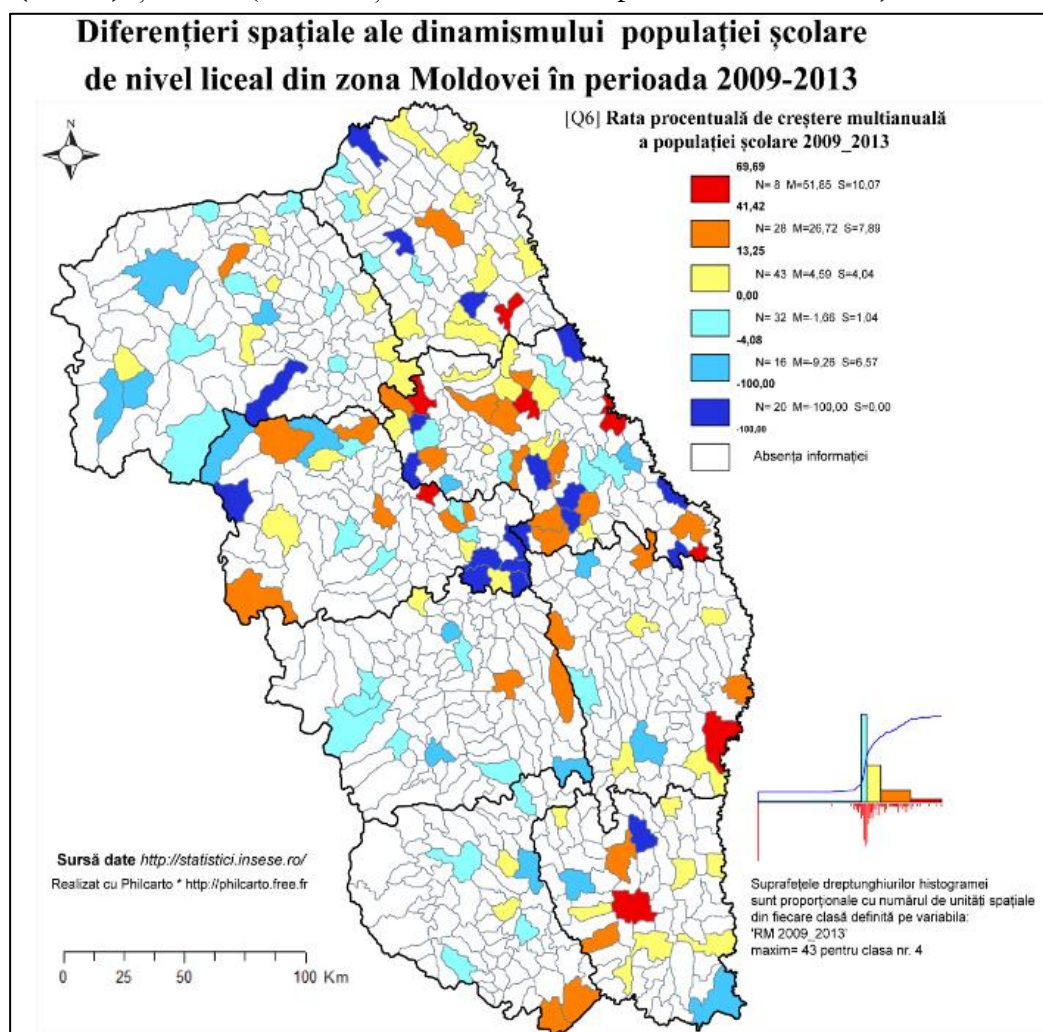

Fig. 4 Diferențieri spațiale ale dinamismului populației școlare de nivel liceal pe localități 2009-2013
Sursă date <http://statistici.insse.ro/> accesat în martie 2023; Autor M. Nițică

51,85%, iar abaterea standard înregistrată este de 10,07%. De remarcat sunt localitățile Adjud și Bicăz unde numărul de elevi a stagnat în această perioadă. Un număr de 48 de localități au înregistrat scăderi ale numărului de elevi liceeni cu valori cuprinse între 0 și -32,5% (localitatea Hemeiș), printre acestea fiind și municipiile Iași, Suceava, Piatra Neamț, Bacău, Botoșani, Focșani, Galați și alte orașe de dimensiuni mai mici, care au fost influențate de desființarea și reînființarea școlilor profesionale, determinând o creștere bruscă a populației școlare de nivel liceal în anul 2008-2009 și o reducere semnificativă în anul 2013-2014 când o parte a populației cu vârste între 15-19 ani s-au orientat spre

învățământul profesional. Astfel, în anul 2013, un număr de 20 de localități rurale cu învățământ liceal din zona Moldovei s-au desființat.

Pe ansamblu, populația școlară de nivel liceal s-a redus substanțial între anii 2014-2021, în majoritatea localităților, unele dintre acestea chiar au pierdut în totalitate numărul de elevi liceeni. Se remarcă creșteri modeste ale numărului de elevi cuprinse între 0,07-4,87% în doar 11 localități: Moldovița, Hălăucești, Târgu Bujor, Coțușca, Târgu Neamț, Berești, Cudalbi, Panciu, Dumitrești, Vânători-Neamț și Cordon (fig. 5).

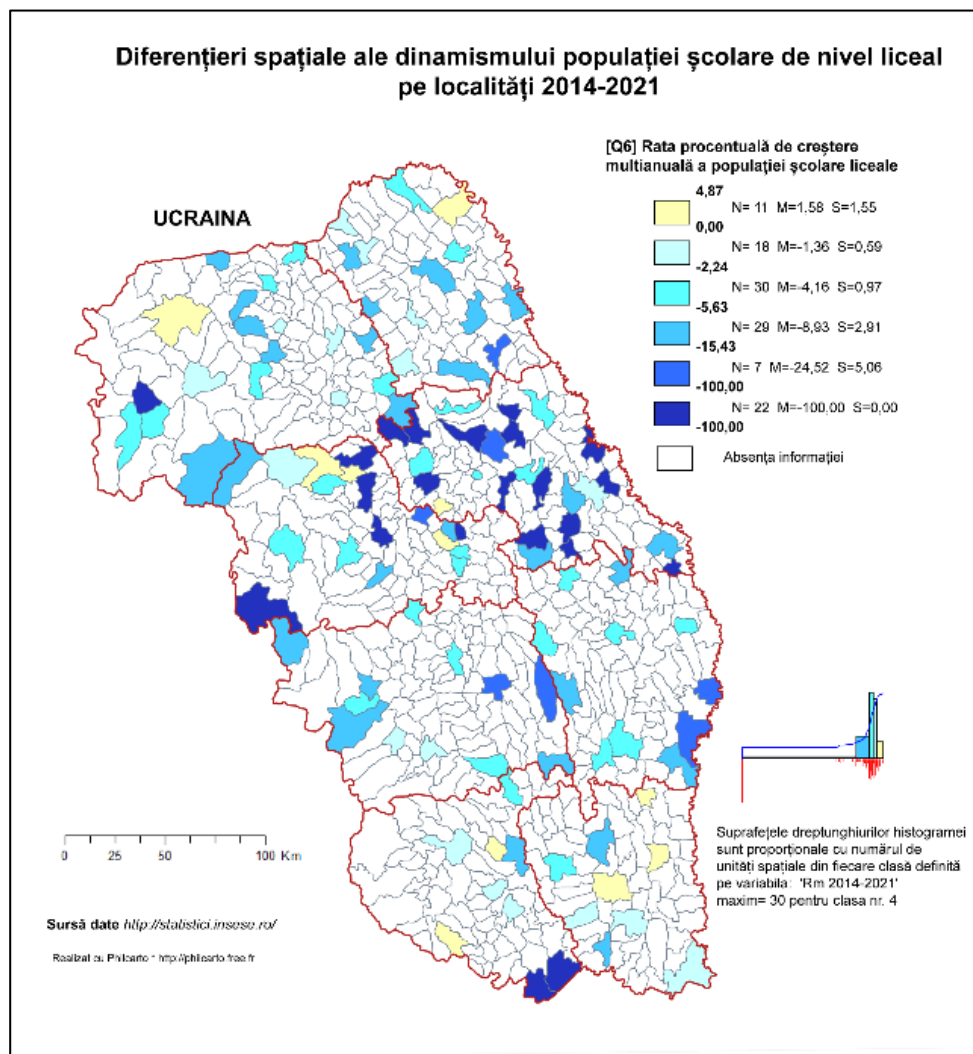

Fig. 5 Diferențieri spațiale ale dinamismului populației școlare de nivel liceal pe localități 2014-2021

Sursă date <http://statistici.insse.ro/> accesat în martie 2023; Autor M. Nițică

Se poate concluziona că per ansamblu perioadei analizate 1992-2021, populația școlară de nivel liceal din zona Moldovei, a cunoscut o dinamică fluctuantă cu creșteri și descreșteri semnificative și o oarecare stabilizare în ultimii ani.

BIBLIOGRAFIE:

1. Nițică M., 2023. *Analiza învățământului liceal din zona Moldovei – lucrare de disertație UAIC, Iași*
2. Radó, P., 2001. *Transition in Education*. Open Society Institute ed. Budapest: Institute for Educational Policy.

JOCURI DINAMICE SPECIFICE ÎNSUȘIRII MERSULUI ȘI ALERGĂRII

Ostan Maria,
Liceul cu Program Sportiv Vaslui

La vârsta de 7-11 ani, copii sunt deficitari la capitolul forță, rezistență, atenție. De aceea este recomandat ca la alegerea jocurilor de mișcare să se opteze pentru acelea ce conțin alergări scurte, sărituri, prinderi, aruncări, aruncări la țintă.

Prin intermediul lor se urmărește dezvoltarea coordonării mișcărilor în mers și alergare, la săritura în înălțime și lungime, dezvoltarea deprinderii de a arunca și a prinde mingi mici și mijlocii sau alte obiecte.

Regulile jocurilor de mișcare au o mare importanță educativă; ele orientează și fac mai activă gândirea copilului, îl determină nu numai să manifeste inițiativă ci și să-și frâneze mișcările atunci când este nevoie, îl îndeamnă să învingă piedicile, îl învață să fie organizat și disciplinat în cadrul colectivului. Prezența elementului de întrecere mobilizează forțele copiilor în lupta cu greutatea și cu adversarul, dezvoltând hotărârea, dârzenia, curajul, perseverența. Ei devin conștienți de faptul că victoria se obține numai prin munca susținută.

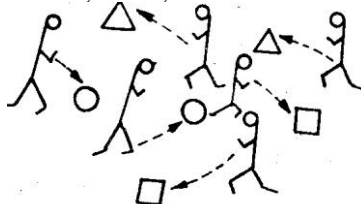
În continuare vom prezenta, descrierea unor jocuri dinamice ce pot fi utilizate în învățământul primar, jocuri semnificative pentru efectele lor educative:

1. Jocuri dinamice specifice însușirii mersului

- **„Cine ne-a ieșit în drum?!”**

- mers cu oprire la semnal.

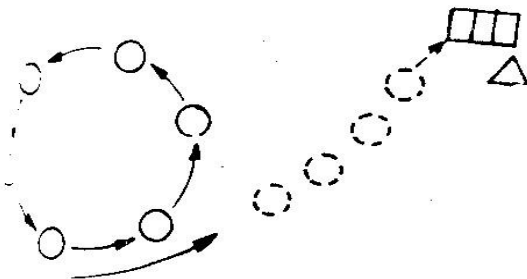
Copiii se plimbă pe toată suprafața terenului unde sunt împrăștiate tot felul de obiecte: mingi (handbal, baschet, oină, plastic), cuburi, bastoane etc. La semnalul „Stop – cine ne-a ieșit în drum?” copiii se opresc, pun mâna pe obiectul din fața lor și îl denumesc. Se continuă plimbarea.

- **„Caută stegulețul”**

- mers spre o direcție indicată.

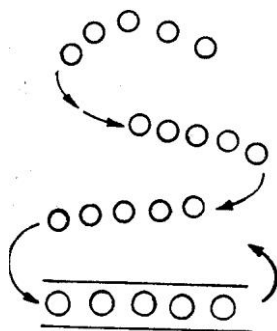
Copiii merg în formație de cerc, cântând un cântecel. La comanda „caută stegulețul” profesorul ridică stegulețul sus, iar copiii, așezați în șir de la cel mai mare la cel mai mic, se deplasează spre steguleț. Se continuă jocul, profesorul schimbându-și locul în altă parte a terenului.

- **„Trecem puntea”**

- mers în echilibru între două linii trasate pe sol.

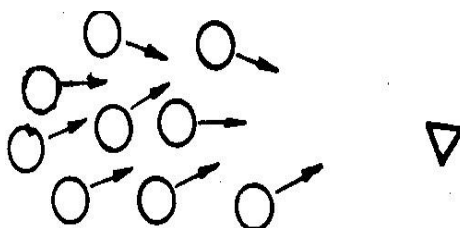
Copiii se deplasează în coloană câte unul în diferite forme: șerpuit, zig-zag, cerc, iar la comanda profesorului „trecem puntea”, se merge în echilibru cu brațele lateral pe o suprafață lată de 20 cm și lungă de 3–4 m ce este trasată cu creta pe sol. Se continuă mersul și jocul.

2. Jocuri dinamice specifice însușirii alergării

• „Vine ploaia”

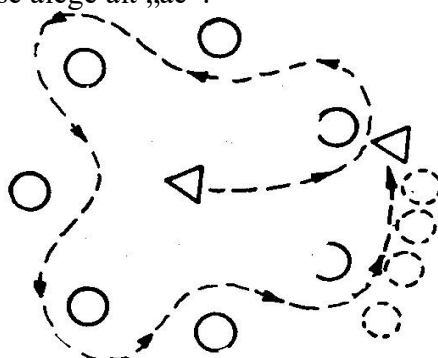
– Copiii se deplasează pe tot terenul. Profesorul, așezat într-un colț al terenului, strigă la un moment dat: „vine ploaia”. Copiii aleargă toți în jurul lui. La comanda „ploaia a stat”, se reia jocul.

• „Acul și ața” – Copiii sunt așezați pe cerc, la jumătate de metru unul de altul. Se alege un conducător – „Acul”, care se va deplasa printre copii, ocolind fiecare copil de pe cerc, alegând câte un copil care să-l urmeze. Se aleg 4, 5 copii care vor fi „Ața”, vor urma „acul” și vor cânta:

„Acul trage după el firul mic și subțirel”.

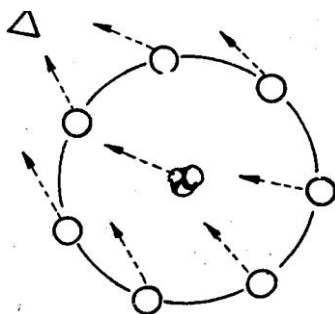
După ocolirea o dată a cercului se alege alt „ac”.

• „Ursul doarme” – copiii se deplasează în cerc, ținându-se de mână, cântând:

„Ursul doarme, ursul doarme
și-a uitat bietul de foame
de el poți scăpa ușor
dacă ești pre-vă-ză-tor.”

La silaba „tor” copiii aleargă în jurul profesorului, în timp ce ursul caută, să prindă un copil care să-i ia locul.

MANAGEMENT ȘI LEADERSHIP ÎN EDUCAȚIE

**Prof. Pavel Ramona,
Liceul cu Program Sportiv Vaslui**

Trăim în vremuri în care explozia informațională solicită schimbare și inovație permanentă în educație. Viitorul apropiat aduce în mod inevitabil multiple schimbări de conținut în ceea ce privește filozofia și practica managerială la nivelul sistemului de învățământ românesc și al organizației școlare. Succesul educației în societatea contemporană se bazează pe adaptarea demersului educațional la nevoile individuale de autoinstruire ale elevilor. Ideea centrală este aceea că fiecare copil este unic, iar unicitatea lui reprezintă punctul de plecare în toate deciziile luate cu scopul primordial de a-l ajuta să-și dezvolte pe deplin și armonios personalitatea. Sursele care determină nevoia de schimbare în managementul educațional sunt multiple. Acestea vin atât din interiorul școlii, cât și din exteriorul acesteia ca instituție, menită să învețe și să-l formeze pe elev pentru învățarea continuă. Sursele schimbării sunt impuse de nevoile comunității locale și de presiunea exercitată de cerințele societății la nivel regional, național, european. Ele sunt alimentate de noile evoluții sociale, economice, politice, tehnologice și culturale care au loc continuu în societatea contemporană. Efectul cumulat al acestor presiuni și direcții de reformă socială solicită în mod inevitabil un management schimbat, adaptat la o nouă viziune asupra conducerii școlii, care să fie restructurată, flexibilă și colaborativă.

Generațiile de copii și adolescenți care sunt acum pe băncile școlii trebuie să facă față în viitor unor noi provocări, diferite de cele în care au fost pregătiți. Din acest motiv școala trebuie să formeze la elevi abilități de învățare pe tot parcursul vieții în acord cu cerințele pieței muncii și cu schimbările societății din secolul XXI. Noile medii de comunicare în masă, nanotehnologiile, fluxul informației tehnice, evoluția continuă a tehnologiei moderne și a științei impun formarea unor competențe de învățare durabilă, cum ar fi: • gândirea critică și gândirea sistemică – exersarea gândirii în ceea ce privește înțelegerea și realizarea unor alegeri complexe; înțelegerea conexiunilor dintre sisteme; • capacități de informare și abilități media – analizarea, accesarea, administrarea, integrarea, evaluarea și crearea de informații în diverse forme și medii; • capacitate de decizie conștientă și responsabilă; • capacități de colaborare și interpersonale – demonstrarea capacităților de lucru în echipă și de conducere; adaptarea la diverse roluri și responsabilități; colaborarea productivă cu ceilalți; conduită empatică; respectarea altor puncte de vedere; • capacități de soluționare a problemelor – capacitatea de a depista, formula, analiza și rezolva probleme.

Realizarea acestor competențe necesită modificări în stilul de conducere a școlii și în organizarea procesului instructiv-educativ. În aceste condiții factorii decidenți din sistemul educațional trebuie să răspundă la întrebări de genul: „Cum procedați ca elevii să devină culti în secolul XXI și să se poată bucura de educația pe care o primesc? Ce pregătire și ce resurse educaționale furnizați astfel încât elevii de acum să devină oameni de succes într-o lume bazată pe economia cunoașterii, într-o societate a cunoașterii?” Prin urmare, schimbarea în educație este impusă, dar în același timp și facilitată de procesul globalizării, avansul către societatea cunoașterii și nevoia de învățare pe tot parcursul vieții.

Generațiile actuale au nevoie de un alt tip de management al resurselor și al comunicării diferit față de cel de până acum. Cunoașterea este informație cu înțeles, și informație care acționează. De aceea, societatea cunoașterii nu este posibilă decât grefată pe societatea informațională, și nu poate fi separată de aceasta. Potrivit teoriilor lui L. Prusak, ideea de cunoaștere „nu este un stoc, ci un flux” în care se îmbină creativitatea și experiența indivizilor, iar „cunoașterea nu poate fi măsurată, ci numai efectele ei”.

În secolul al XXI-lea, managementul și leadership-ul se bucură de o recunoaștere deosebită, aceste fiind de o importanță semnificativă precum și un domeniu de mare interes. De-a lungul timpului știința managerială a suferit transformări. Acestea s-au reflectat asupra dezvoltării umane ajungând în prezent să dezvolte anumite caracteristici. Acestea privesc managementul în general, ca disciplină de interes precum și caracteristici specifice. În acest context, managementul în domeniul

educației vizează „postulatele managementului modern” formulate de către specialistul în domeniu Peter Drucker. Acestea privesc managementul ca fiind general, actual pentru toate domeniile economice și sociale.

O altă trăsătură a managementului modern este dezvoltarea spiritului de inovare, sporirea continuă a productivității, a calității și plus valorii muncii, atât intelectuale cât și fizice. Managementul are la bază tradițiile specifice fiecărei țări, domeniu și fac referire la cultură, economie, politică, societate, în general. De asemenea, managementul este văzut ca principalul factor determinant în creșterea eficienței activităților desfășurate. Managementul presupune o activitate amplă care are ca scop atingerea unor obiective.

Managementul este un proces amplu, conștient de conducere și coordonare a activităților, individuale sau de grup, prin mobilizarea și eficientizarea tuturor resurselor de care dispune o organizație (materiale, umane, temporale, procedurale), în vederea atingerii obiectivelor bazându-se pe cultura organizațională în concordanță cu finalitățile economice și sociale. În context organizațional, cel care conduce este managerul, adică cel care planifică, organizează și desăvârșește acțiunea managerială. În sistemul de învățământ acest termen a pătruns relativ târziu. La început, a fost prezent în industrie, economie, ca termen introdus încă din 1941 la New York de James Burnham.

Un bun manager trebuie să dispună de câteva calități esențiale: să fie comunicativ, să inspire încredere, să fie vizionar, grijuliu și respectuos față de oamenii pe care îi conduce, cu gândire clară în stabilirea, transmiterea, aplicarea și evaluarea obiectivelor. Etapele unui management eficient privesc: previziunea sau planificarea (ca etape inițiale), organizarea, conducerea sau coordonarea, controlul, evaluarea și îmbunătățirea.

Managementul educațional vizează modul de funcționare și de conducere a organizațiilor din învățământ. Acesta are în vedere, în principal, obiectivele educaționale realizate printr-o serie de activități care să utilizeze eficient resursele organizației. Managementul eficient vizează legături clare între valori, obiective, strategii și activități zilnice. Este deosebit de important ca managementul unității școlare să fie îndreptat spre atingerea obiectivelor educaționale, care să fie, de asemenea, agreeate în primul rând de școală, ca entitate și de comunitate.

Nivelurile la care se manifestă managementul într-o organizație școlară sunt: -managementul de vârf-top management (nivelul conducerii, director/ membrii consiliului de administrație); - managementul pe domenii - middle management (nivelul comisiilor metodice/ catedrelor/ compartimentelor); -managementul clasei – first level management (nivelul colectivelor de elevi, grupă/ clasă/ modul). Managementul educației vizează mai multe domenii de referință, la nivelul științelor educației: - managementul sistemului de învățământ; - managementul organizației școlare; - managementul procesului de învățământ; - managementul clasei de elevi; - managementul activității didactice; - managementul activităților extracurriculare. Astfel, calitatea de manager revine fiecărui educator angajat în realizarea obiectivelor procesului de învățământ, iar școala trebuie analizată ca un tip complex de organizație.

Leadership-ul educațional a fost definit de către diverși teoreticieni. Unele definiții sunt mai utile decât altele, dar nu se poate spune ca există o definiție corectă. Mai multe definiții reflectă asumarea. Aceasta implică un proces prin care influențele intenționate își exercită deschiderea spre a-i ghida pe alții și de a structura și de a facilita activitățile în relațiile din grupul organizației. Pentru că leadership-ul are atât de multe diferențe de sensuri pentru mulți cercetători și teoreticieni, se pune întrebarea dacă este utilă o construcție științifică în acest sens. Se pot identifica trei dimensiuni ale acestuia: leadership-ul ca influență, leadership-ul și valorile, precum și leadership-ul și viziunea.

Termenii „management” și „leadership”, care descriu organizarea entităților educaționale, directorii, responsabilitățile comisiilor metodice, personalul didactic și didactic auxiliar, a suferit un proces de evoluție de la „administrație” (răspândit în America de Nord și în Australia) la „management” și în prezent la „leadership”. Pe parcurs, ca și în alte domenii s-au conturat trei niveluri ale conducerii: administrativ, managerial și de leadership. Bush ridică întrebarea „dacă acestea reprezintă doar schimbări semantice și dacă impun o transformare mai profundă în conceptualizarea conducerii”. Totuși deosebirea dintre acești termeni face diferența între actori: managementul pare a fi asociat birocrăției, iar leadership-ul este axat pe dezvoltarea resursei umane, managementul impune

o implementare a aspectelor de ordin tehnic, organizatoric și de proces, în timp ce leadership-ul este orientat spre viziune, pe valori și direcție de acțiune, bazându-se pe cultura organizațională. În practică, se observă că școlile au nevoie de un leadership vizionar, și de un management bazat pe eficiență, majoritatea școlilor de astăzi sunt mai mult gestionate (managed) și mai puțin conduse (lead).

În ultimul deceniu, se insistă tot mai mult pe orientările managerilor spre obținerea de rezultate mai bune în leadership, iar unii teoreticieni consideră că în management are loc în prezent o adevărată revoluție, iar conceptul de leadership este crucial pentru aceasta revoluție- atât de crucial încât credem ca ar trebui să se renunțe la cuvântul „management”.

În prezent, un conducător de școală, mai mult ca oricând, trebuie să creeze o puternică cultură organizațională și un climat favorabil activității grupului și fiecărui individ în parte, pentru stabilirea echilibrului uman prin armonizarea sarcinilor și obiectivelor organizației, cu relațiile umane. Noile finalități educaționale doresc trecerea de la o conducere empirică la o conducere științifică, care prin metode, tehnici, strategii de conducere și instrumente de realizare, să ducă la creșterea eficienței sociale a școlii.

Managementul educațional vizează modul de conducere și funcționare a unității de învățământ. Abordarea rolului directorului / conducătorului din perspectiva leadership-ului nu îi reduce acestuia obligațiile manageriale iar managementul educațional poate fi considerat mai degrabă o „artă” decât o știință, oferind nu doar un serviciu, ci provoacă schimbări ale persoanei la nivel psiho-intelectual.

BIBLIOGRAFIE:

1. Bush, T., *Leadership și management educațional. Teorii și practici actuale. Științele educației*, Editura Polirom, 2015;
2. Cojocaru, V., *Schimbarea în educație și schimbarea managerială*, Chișinău, Editura Lumina, 2004;
3. Cristea, S., *Managementul organizației școlare*, București, E.D.P., 1996;
4. Iosifescu, Ș., *Managementul educațional pentru instituțiile de învățământ*, București, I.Ș.E., 2001;
5. Petrescu, I., *Managementul* (ediția a doua revăzută și adăugată), Tipocart Brașovia, 1993;
6. Yukl, G.A., *Leadership in organisations*, Global Edition, 2013.

EFECTE ALE SOCIALIZĂRII PRIN SPORT ȘI ACTIVITATE FIZICĂ

**Profesor Ramona Popa,
Liceul cu Program Sportiv Vaslui**

Teoria învățării sociale a demonstrat că socializarea se face cel mai bine în mediul sportului. Practicarea activităților fizice și sportului a creat premisele dezvoltării acestui mediu, recunoscut ca favorabil socializării.

Socializarea prin sport vizează, în egală măsură, individul și grupul. O socializare individuală se realizează atunci când individul asimilează atitudini, valori, concepții sau modele de comportament specifice grupului sau comunității sportive, în vederea adaptării și integrării lui. Socializarea grupului, prin extinderea numărului de indivizi practicanți de sport, contribuie la dezvoltarea ramurilor de sport și, implicit, a sistemului.

Socializarea prin sport semnifică măsura în care atitudinile, valorile, deprinderile și regulile învățate în sport se transfera și se manifestă în alte sfere sociale.

Educația fizică și sportul sunt considerate a fi mijloace de influențare și formare a caracterului uman privind corectitudinea, modestia, curajul și, nu în ultimul rând, lucrul în echipă.

În societate, individul dobândește abilitatea de a-și adapta atitudinile, deprinderile și regulile asimilate în activitatea sportivă, la specificul altor activități din domenii diferite. Efectul socializator al activităților fizice și sportului generează o multitudine de efecte pozitive asupra mai multor categorii de beneficiari.

Copiii și tineretul sunt principalii beneficiari ai practicii educației fizice și sportului. Copilăria timpurie este perioada în care activitatea motrică are o importanță vitală pentru socializare. În etapa de început a vieții, copilul este sensibil la dezvoltarea cognitivă și morală, el își asumă roluri diferite, învață că este deosebit de ceilalți și, mai ales, învață să construiască relații cu ceilalți.

Acordarea importanței cuvenite jocului și jocurilor în copilărie reprezintă premisa unei dezvoltări sănătoase în plan motric, social și cognitiv. Cerințele fizice necesare jocului și jocurilor permit copiilor să adopte treptat diferite roluri sociale, care le dau posibilitatea să dobândească priceperi, deprinderi, abilități, necesare ulterior în contexte mai largi. Jocurile creează punți între joaca spontană și sportul instituționalizat. Din păcate, unii părinți consideră că nu este necesar pentru copii lor care „oricum sunt energici” să facă exerciții fizice sau să practice un sport cu atât mai mult, cu cât ei nu au înclinații fizice în această direcție. În aceste cazuri, formele de mișcare alese sunt cele oferite, episodic, de vacanțele școlare: schiul, patinajul, înotul, jocul cu mingea etc. De cele mai multe ori (este și cazul adulților), anturajul este cel care-i mobilizează pentru o anumită activitate sportivă, dictată în funcție de zona geografică (munte, mare) în care își petrec timpul liber.

Din perspectiva efectului socializator al sportului, organizarea socială și formele interacțiunii sociale sunt mai importante pentru copii decât tipul de activitate sportivă. Dând copiilor mai multe responsabilități proprii, în organizarea activității sportive, aceștia își pot forma, sub o atenta supraveghere, conștiința socială și etică.

Socializarea anticipativă în familie și în grupurile de joacă poate oferi parțial răspunsul la întrebarea: „De ce unii copii încep să practice sportul și alții nu?”.

Explicația, privind implicarea în sport, se referă la parcurgerea unui proces „al implicării”, constituit din mai multe etape: încercarea unui sport (influențată de mass-media, de idoli), începerea unui sport (sub influența factorilor din mediul înconjurător), continuarea sportului, stabilirea unui sport anume.

În procesul „implicării”, identificarea motivației este o primă condiție necesară care poate susține practicarea unui sport. De cele mai multe ori, motivele activității sportive sunt legate de faptul că practicarea sportului oferă satisfacții din cele mai puternice și mai diverse.

Într-o primă etapă, motivația pentru sport poate fi legată, mai întâi, de necesitatea de mișcare a copilului, de îndeplinirea obligației școlare și apoi de dorința de a practica un anumit sport.

A doua etapă a activității sportive individuale poate fi marcată de trezirea interesului pentru ramura de sport, aleasă odată cu descoperirea unor calități specifice acesteia. Trăirea succesului sportiv, dorința de performanță și tentația beneficiilor morale și materiale pe care le poate obține sportivul reprezintă motivele care atrag indivizii în vederea practicării sportului.

Următoarea etapă, cea a măiestriei sportive, începe cu nevoia de perfecționare, de aprofundare a conținutului activității sportive din dorința de îmbunătățire a metodologiei antrenamentului, în vederea obținerii celor mai bune performanțe. Tendința de a transmite altor sportivi experiența sportivă acumulată și cunoștințele dobândite de-a lungul timpului, reprezintă pentru sportivul de performanță, în cele mai multe cazuri, începutul carierei de antrenoriat.

Pentru că a devenit o activitate extrem de populară oferind celor care îl practică multe ocazii de bucurie, experiențe plăcute, un anume mod de manifestare a sentimentelor și a experienței succesului, sportul a devenit un mediu important de socializare, chiar dacă nu se urmărește, în mod conștient, efecte de socializare. În acest sens, studii realizate în diferite țări arată că marea majoritate a copiilor și tinerilor care practică sportul în cluburi sportive trăiesc experiențe pozitive de distracție și plăcere, de întrecere și stabilesc relații sociale cu cei de-o seamă sau cu adulții care conduc antrenamentele și competițiile.

Viața socială desfășurată în cadrul activităților sportive devine importantă pentru că sportul oferă un cadru adecvat de formare și menținere a relațiilor sociale, dezvoltând spiritul de echipă și solidaritatea.

Multe dintre efectele socializării prin sport se manifestă în condițiile desfășurării vieții sociale în jurul activității sportive propriu-zise și devin mai puternice la cei care se implică în sport pe perioade mai lungi de timp și cu mai multă intensitate. Orientată, în principal, în direcția performanței și competiției, în societatea actuală practicarea sportului capătă noi valențe motivaționale, cum sunt: distracția, practicarea sporturilor extreme, riscul, valorile estetice, comunicarea, o anume integrare socială etc.

De asemenea, s-a demonstrat ca majoritatea sporturilor și activităților fizice generează și alte efecte pozitive precum, întărirea sănătății, o stare bună din punct de vedere fizic și psihic la copii, tineri, adulți, persoane cu handicap și persoane în vârstă.

La adulți, interesul față de sport și activitatea fizică diferă în funcție de mai mulți factori, cum ar fi: cariera sportivă, educația, statutul social, ocupația, timpul.

Caracterul distractiv și bucuria sportului crează o bună dispoziție, înlătură anxietatea, depresia sau sentimentele negative și contribuie la menținerea sănătății corporale în armonie cu psihicul și la obținerea unor performanțe superioare în muncă.

Practicate în cluburi, săli de fitness sau în aer liber, activitățile fizice constituie mobilul unor contacte frecvente, prilejul de a forma noi relații sau posibilitatea de îmbunătățire a capacităților de comunicare.

Adesea, activitățile fizice sunt practicate pentru o îmbunătățire a condiției fizice, în scop profilactic, în cadrul unor programe moderate, cu efecte sociale de implicare în grup și cu modificări ale imaginii corporale ale celor implicați.

Vârsta a treia este acea perioadă a vieții pe care majoritatea oamenilor nu și-o doresc sau o doresc să fie cât mai îndepărtată. Practicarea exercițiilor fizice de către vârstnici poate produce două tipuri de efecte pozitive, cu dublu impact: în primul rând, se încetinește diminuarea funcțiilor corporale, ameliorând starea de sănătate și se menține la standarde optime conceptul și conștiința de sine, iar în al doilea rând, efectele vizează influența benefică directă asupra contactelor sociale ale vârstnicilor și impactul terapeutic asupra stării lor mentale, sporindu-le buna dispoziție și diminuându-le stările depresive etc.

Aceste constatări sunt sprijinite de majoritatea gerontologilor, în opinia cărora longevitatea este condiționată de modul de viață în proporție de 40%, iar factorii genetici o hotărăsc în proporție de 60%. Practicarea exercițiilor fizice poate diminua sau chiar înlătura unele afecțiuni sau vicii: depresia și anxietatea, tulburările de somn și cele alimentare, abuzul de alcool, de tutun și de droguri. De asemenea, se îmbunătățesc vizibil toleranța stresului, conceptul de sine și autoaprecierea.

Influența benefică a sportului și exercițiilor fizice practicate moderat sau monitorizate medical la o vârstă avansată privesc, în egală măsură, sănătatea fizică și mentală și, nu în ultimul rând, contactele sociale.

Influențele sportului și activităților fizice asupra omului și societății sunt complexe, în special, datorită efectelor pe care le produce asupra menținerii sănătății, formării și dezvoltării personalității.

Sportul și activitățile fizice contribuie la socializarea oamenilor și, îndeosebi, a tinerilor, în condițiile în care există o bună dirijare. Se spune ca socializarea în sport nu poate fi promovată decât atunci când sunt puse în evidență calități morale. Atitudinile, deprinderile și regulile asimilate în activitatea sportivă pot fi transferate în orice altă sferă socială și pot fi adaptate la specificul oricărei alte instituții sociale.

Educația fizică și sportul promovează atât respectarea valorilor morale în spiritul olimpic, cât și valori esențiale ale vieții în colectivitate, favorizând integrarea în grup și socială, respectul față de ceilalți, față de lege, (auto)disciplina, capacitatea de comunicare, (auto)evaluare și nu în ultimul rând dezvoltarea și consolidarea sentimentului patriotic, ca urmare a victoriilor obținute de sportivii români la competiții internaționale.

INOVAȚIE EDUCAȚIONALĂ PRIN ACTIVITĂȚI DE ÎNVĂȚARE-EVALUARE PE PLATFORMELE E-LEARNING

Pracsiu Tinka Daniela,
Colegiul Economic „Anghel Rugină” Vaslui

Învățarea on-line este cea mai rapidă metodă de acumularea a informațiilor, de furnizare a educației și formării profesionale.

În sens larg, prin *elearning* (sau *e-learning*) se înțelege totalitatea situațiilor educaționale în care se utilizează semnificativ mijloacele tehnologiei informației și comunicării. În sens restrâns, *e-learning* reprezintă un anumit tip de educație la distanță, ca experiența planificată de predare-învățare-evaluare organizată de o instituție ce furnizează imediat materiale într-o ordine secvențială și logică pentru a fi asimilate de elevi în maniera proprie.

Sub denumirea de software didactic sau educațional, o gamă largă de materiale electronice (pe suport digital/ multimedia) sunt dezvoltate pentru a simplifica procesul de educație: hărți, dicționare, enciclopedii, filme didactice, prezentări în diverse formate, cărți (e-books), teste, tutoriale, simulări, jocuri didactice, software ce formează abilități, software de exersare, simulări, studii de caz etc. Computerul și materialele didactice electronice și multimedia sunt utilizate în procesul de predare, învățare, evaluare on-line, hybrid sau off-line și ca mijloc de comunicare (pentru realizarea unor sarcini individuale de lucru etc). O aplicație e-learning are resurse nelimitate, deoarece permite să se țină cursuri on- line. De asemenea, se pot citi și publica referate, poate fi creată o bază de date care va ține loc de bibliotecă, profesorul își poate elabora cursul și îl poate publica oricând în timp util, iar elevii îl pot accesa online.

Platforma educațională se utilizează pentru a crea activități atât interactive, cât și imprimabile. Cele mai multe dintre șabloanele sunt disponibile atât în versiunea interactivă, cât și imprimabilă. Exercițiile și jocurile **interactive** pot fi rezolvate de un elev fără a fi avea cont și sunt redactate pe orice dispozitiv activat pentru web, precum computer, tabletă, telefon sau tablă interactivă. Pot fi redactate individual de către elevi sau coordonate de profesori, iar elevii ajung pe rând în fața clasei. Exercițiile **imprimabile** întocmite ca fișe de lucru pot fi imprimate direct sau descărcate ca fișiere PDF.

A crea o activitate presupune conectarea la cont, selectarea din meniu a butonului Creare activitate, alegerea unui șablon disponibil, adăugarea conținutului pentru jocul didactic și apăsarea butonului Terminat pentru a salva activitatea.

O activitate desfășurată într-un șablon poate fi ușor comutată în alt șablon. Acest lucru înseamnă că același conținut poate fi revizuit într-un format diferit. De exemplu, un elev ar putea să învețe un set de cuvinte cheie și definiții în șablonul de potrivire și apoi să revizuiască setul respectiv

în șablonul de cuvinte încrucișate. De asemenea, puteți comuta între șabloanele interactive, imprimabile sau multiplayer. Șabloanele suplimentare disponibile pentru comutare pot fi vizualizate făcând clic pe butonul „Arată tot”. Pe pagina de activități, accesați meniul șabloanelor de comutare și alegeți noul șablon pe care doriți să îl utilizați, faceți clic pe Editează conținutul, alegeți Duplică apoi editează ca (șablon nou).

Activități de învățare-evaluare realizate cu ajutorul platformei Wordwall

1. Modulul: Bazele contabilității

Clasa a IX-a

Tema: Imobilizări necorporale

Link: [REBUS Imobilizări necorporale - Cuvinte încrucișate \(wordwall.net\)](#)

Scop: **identificarea principalelor imobilizări necorporale**

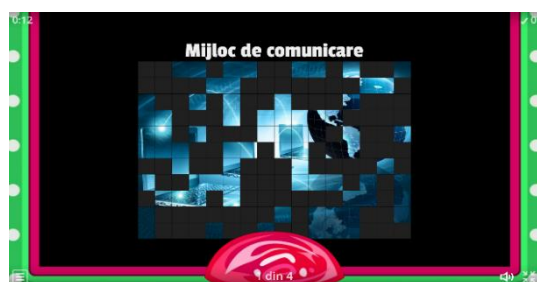
2. Modulul: Etică și comunicare

Clasa a X-a

Tema: Mass-media

Scop: Identificarea din imagini a principalelor tipuri de mijloace de comunicare specifice mass-mediei.

Link: [Mass- media în imagini - Chestionar cu imagini \(wordwall.net\)](#)

3. Modulul: Bazele contabilității

Clasa a IX-a

Tema: Sfera de acțiune a contabilității

Sarcina de lucru: Aranjați cuvintele pentru a identifica tipurile de entități din sfera de acțiune a contabilității.

Link: [Sfera de acțiune a contabilității - Rearanjează \(wordwall.net\)](#)

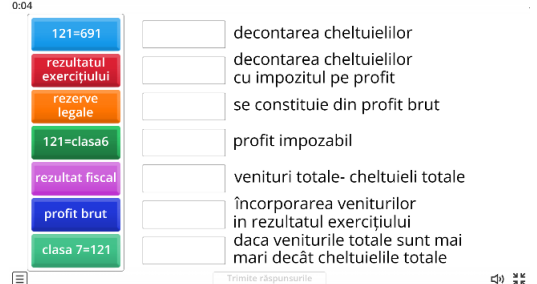
4. Modulul: Analiza economico -financiară

Clasa a XII-a

Tema : Determinarea rezultatului exercițiului

Sarcina de lucru: Stabiliți corelațiile între cele două coloane.

Link: [Determinarea rezultatului exercițiului - Potrivește \(wordwall.net\)](#)

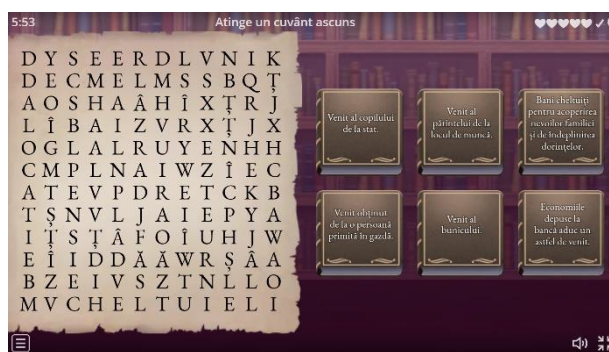
5. Disciplina: Educație tehnologică și abilități practice

Clasa a VI- a

Tema: Bugetul familiei

Scopul: identificarea elementelor bugetului familiei prin joc didactic

Link: [BUGETUL FAMILIEI 3 - Căutare de cuvânte \(wordwall.net\)](#)

este o platformă care permite de construirea de jocuri educaționale interactive în format digital, ce pot fi inserate în alte platforme de învățare sau distribuite prin link.

A apărut în 2012, ca urmare a unei teze de disertație scrisă de Michael Hielsche, student la o universitate din Elveția. Această platformă este gratuită, dar are opțiunea de a dona către asociația non-profit Verein LearningApps interaktive Bausteine care o dezvoltă/administrează.

Platforma educațională permite crearea de module de învățare – fiecare unealtă este considerat un bloc care poate fi integrat alături de alte blocuri – un exemplu, este opțiunea App Matrix.

Un alt avantaj al platformei este faptul că permite inserarea de fișiere audio-video care se găsesc deja pe internet – am menționat treaba aceasta, pentru a nu confunda cu inserarea de fișiere audio-video care se află pe calculatoarele personale (pentru a insera un filmuleț propriu, a trebuit să îl am publicat pe canalul meu de youtube).

Activități de învățare-evaluare realizate cu ajutorul platformei LearningApps.org

1. Modulul: Bazele contabilității

Clasa a IX- a

Scopul: identificarea noțiunilor specifice contabilității

Link: CONTABIL DE MILIOANE (learningapps.org)

2. Modulul: Bazele contabilității

Clasa a IX- a

Scopul: identificarea activelor entității

Link: Cea mai buna echipa de contabili juniori (learningapps.org)m.

3. Modulul: Contabilitate generală

Clasa a X-a

Domeniul: Economic

TEMA: Reduceri de preț

Cerință: Completați rebusul cu noțiunile corecte. SUCCES!

Link: REDUCERI DE PREȚ (learningapps.org)

E-learningul reprezintă tehnica viitorului, transformând actul educațional într-o experiență interactivă și interesantă pentru elevi în cadrul disciplinelor din aria curriculară Tehnologii.

BIBLIOGRAFIE:

1. Prof.dr. Bogdan GHILIC-MICU, *E-learning – avantaj, implementare și forme de exprimare*, Revista *Informatică Economică*, nr. 1(25)/2003
2. Ing. Ovidiu Maciuc, *Ghid de utilizare platforma e-learning studenți*, Universitatea Ștefan cel Mare, Suceava
3. <https://learningapps.org/>
4. [Profuhelp2020 \(daniela-pracsiiu.com\)](http://Profuhelp2020 (daniela-pracsiiu.com))
5. <https://wordwall.net/>

INTRODUCERE ÎN FLIPPED CLASSROOM

**Prof. Sava Oana-Gina,
Colegiul Economic „Anghel Rugină” Vaslui**

Încă din anul 2007 Jon Begmann și Aaron Sams, ambii profesori de științe la liceu, au început să conceapă, să dezvolte și să implementeze la clasă metoda didactică numită Flipped Classroom, în traducere Clasa Inversată.

„În clasa de Flipped, instrucția se oferă de acasă elevilor prin intermediul unor videoclipuri create de profesori și studiul mai de profunzime care în mod clasic se realiza ca temă este făcut în clasă”.

Astfel elevii își însușesc cunoștințele înainte de oră, iar profesorii încurajează educabilii să clarifice și să aplice în mod activ și interactiv aceste cunoștințe în timpul orei. Cogniția și metacogniția se întrepătrund în Flipped Classroom activitatea ridicându-se la niveluri cognitive superioare. Specialiștii în pedagogie recomandă această metodă mai ales în domenii reale, științifice, deoarece materialul oferit ca studiu este mai factual. De asemenea este indicată la clasele din învățământul liceal, unde elevii sunt capabili de a studia și învăța singuri.

De ce Flipper Classroom?

Avantaje:

- Elevii sunt participanți activi ai lecției. Trecerea de la receptorul pasiv la constructorul activ de cunoștințe, oferă oportunitatea de a exersa folosind instrumentele intelectuale ale disciplinei;
- Lucrul în echipă duce la creșterea eficienței procesului didactic astfel educabilii învață unii de la alții rezultat crește comunicarea dintre ei, dezvoltă interesul;
- Profesorii și elevii primesc mai mult feedback. Cu cât oportunități pentru elevi de a-și aplica cunoștințele cresc și, prin urmare, de a-și demonstra capacitatea de a le folosi, lacunele în înțelegerea lor devin vizibile atât pentru ei înșiși, cât și pentru cadrul didactic;
- Ritm de învățare individual;
- Mai mult timp de a asimila informația;
- Părinții se pot implica activ în procesul de învățare al elevilor.

Dezavantaje:

- Lipsa dispozitivelor tehnice necesare;
- Unii elevi nu vor studia videoclipurile ;
- Calitatea defectuoasă a prelegerilor video;
- Lipsa posibilității de a adresa întrebări profesorului în timpul vizionării videoclipului;
- Adaptare greoaie pentru unele cadrele didactice.

Concluzii:

- Această metodă vine în ajutorul profesorului prin responsabilizarea elevilor, de ai face să înțeleagă importanța studiului individual;
- Poate fi folosită în combinații cu alte metode, datorită flexibilității ei;
- Metoda Flipped Classroom este potrivită pentru a veni în ajutorul elevului ,nu pentru a evita procesul d predare.

În continuare voi prezenta o modalitate de integrare a metodei didactice Flipper Classroom la disciplina Biologie Clasa a XI-a.

Plan de Lecție Flipped Classroom

Titlul Lecției	Grupele de Sânge
Disciplina	Biologie Clasaa XI-a
Data	Prima Săptămâna a lunii aprilie 2024

Obiective

Elevii vor fi capabili să explice clasificarea grupelor de sânge în raport cu prezența aglutinogenelor (ABO) și să resolve probleme cu transfuzii de sânge.

Resursele de Studiu Acasă

Elevii au de vizionat prezentarea de la adresa:

<https://www.youtube.com/watch?v=iyLMg4JJWJo&t=3s> – Sângele

Mai multe informații despre compatibilitatea grupelor de sânge și Rh pot găsi la adresa:

<https://www.khanacademy.org/science/how-does-the-human-body-work/x0fe8768432761c62:body-fluids-and-circulation/x0fe8768432761c62:blood/v/rh-blood-group-system>

Activitatea elevului de acasă

Elevii răspund la următoarele întrebări care sunt formulate în cursul de pe Platforma Google Classroom:

1. Care este compoziția sângelui?
2. Ce rol au eritrocitele?
3. Enumerați tipurile de leucocite și rolul exercitat de fiecare?
4. Care sunt cele două tipuri de hemostază și etapele procesului de coagulare?
5. Ce sunt aglutininele, aglutinogenele, ce este sistemul ABO?

Activitatea Clasei

0-10 min: Elevii sunt împărțiți în cinci grupe unde vor discuta răspunsurile la una din cele cinci întrebări referitoare la lecția video urmărită. Vor prezenta, apoi, informațiile lor întregii clase.

10-30 min: Lucrarea practică de determinare a grupelor sanguine în sistemul ABO. Pe parcurs întreabă elevii despre aglutinare, transfuzii de sânge, importanță.

30-50 min: Elevii sunt puși în situația de a rezolva o problemă a transfuziei de sânge la un pacient. Un voluntar este invitat la tablă pentru a scrie rezolvarea.

50-60 min: Distribuirea chestionarului quize ce trebuie completat înainte de încheierea orei.

Evaluare

Înainte de curs, profesorul se conectează pentru a verifica dacă elevii au vizionat videoclipul /prezentarea găsită pe classroom. Examinează răspunsurile elevilor la cele cinci întrebări atribuite și oferă feedback, dacă este necesar.

Evaluarea Formativă:

Profesorul se plimbă prin sala de clasă pentru a răspunde la întrebările individuale ale elevilor în timpul activității în pauza de la 0-10 minute și a activității pe fișa de lucru de la 30-50 minute. Elevii sunt rugați să scrie pe tablă răspunsurile la problema rezolvată. Analizează pe scurt fiecare punct al problemei și adresează întrebări suplimentare.

Evaluarea sumativă:

Profesorul distribuie post-chestionarul, unde include subiecte legate de rolul elementelor figurate, coagulare, imunitate, transfuzii de sânge etc...

CARACTERIZARE GENERALĂ A CALITĂȚILOR MOTRICE

Prof. Săvescu Carmen-Anghelina,
Colegiul Economic „Anghel Rugină” Vaslui

Dezvoltarea calităților motrice constituie una din preocupările principale ale procesului de pregătire al elevilor, realizată concomitent cu formarea deprinderilor și priceperilor motrice, ca rezultat al influențelor sistematice a exercițiilor fizice. Dezvoltarea calităților motrice a fost totdeauna inclusă în problematica pregătirii fizice, pentru că de fapt îi dă substanță și în cele din urmă o definește.

Calitățile motrice sunt în strânsă interdependență cu deprinderile și/sau priceperile motrice, interdependență care trebuie să fie corect înțeleasă. Însușirea deprinderilor și/sau priceperile motrice necesită un anumit nivel al calităților motrice și influențează acest nivel prin exersarea realizată în scopul învățării, consolidării sau perfecționării deprinderilor și/sau priceperile motrice.

Prima oară Bellin Coteau (1924) enunță patru calități motrice de bază, numite de el V.A.R.F. – viteză, adresă (îndemânare), rezistență, forță. Apoi mai mulți specialiști (teoreticieni, metodiști, fiziologi, practicieni) s-au ocupat de problema calităților motrice, dintre aceștia menționez pe: N.A. Bernstein, A. Demeter, N.G. Ozolin, C. Florescu, V. Dumitrescu, A. Predescu, A.B. Novicov, Gh. Mitra – Alex. Mogoș, I. Șiclovan, D. Hare, V. Ardeleanu, GH. Cârstea, specialiști în rândul cărora nu a existat consens deplin în definirea și clasificarea calităților motrice.

Calitățile motrice sunt aptitudini specifice care asigură activitatea motrică a omului. Orice acțiune motrică este efectuată cu participarea a patru calități motrice considerate de bază: forță, viteză, rezistență și îndemânare.

Calitățile motrice sunt transmise pe cale genetică și, într-un anumit stadiu de dezvoltare, acestea fac parte din zestrea nativă a fiecărui individ.

De-a lungul vieții, dar mai ales în perioada de creștere, dezvoltarea acestor calități motrice reprezintă un factor important, cu o contribuție însemnată asupra stării de sănătate, dezvoltării somatice și fortificării organismului, precum și a motricității generale. De aceea dezvoltarea calităților motrice reprezintă un obiectiv important al activității de educație fizică și sportului școlar.

Pentru activitatea sportivă, în atletism dar și în alte ramuri, procedeele tehnice, elementele tehnico-tactice specifice sunt lipsite de randament fără asigurarea bazei necesare privind dezvoltarea la nivel corespunzător a calităților motrice.

Există pentru fiecare calitate motrică de bază, un element caracteristic, ca „predominantă”:

- viteză = repeziciune;
- îndemânare = grad de complexitate;
- rezistență = durată;
- forță = încărcătură.

Calitatea motrică dominantă. Această noțiune evidențiază calitatea care are rolul cel mai important în executarea unei acțiuni motrice. La alergări pe distanțe scurte calitatea dominantă este viteza, alergările pe distanțe lungi rezistența, iar la sărituri și aruncări forța.

Calitățile motrice combinate. Aceasta definește situația în care acțiunile motrice sunt efectuate cu participarea a două calități motrice care au rol dominant:

- forță în regim de viteză; viteză în regim de forță;
- forță în regim de rezistență; rezistență în regim de forță;
- viteză în regim de rezistență; rezistență în regim de viteză;
- îndemânare în regim de forță, îndemânare în regim de viteză, îndemânare în regim de rezistență.

Calități motrice complexe. Prin această noțiune se definește corelarea mai multor calități:

- alergări de viteză: viteză, forță, rezistență;
- sărituri: forță, viteză, îndemânare;
- aruncări: forță, viteză, îndemânare.

Orice calitate motrică poate fi programată pentru a fi educată special în orice perioadă a anului școlar, dar în lecția de educație fizică fiecare calitate motrică își are un loc special de amplasare și anume: V/Î, după „Influențarea selectivă a aparatului locomotor”, iar F/R, înaintea verigii „Revenirii organismului după efort”.

Restabilirea după efortul pentru educarea calităților motrice nu este liniară:

- 70% din restabilire are loc în prima treime a timpului de revenire;
- 20% din restabilire are loc în a doua treime;
- 10% din restabilire are loc în ultima treime.

Durata restabilirii variază de la o calitate motrică la alta; după N. Zimkin această durată este mai mare pentru forță și mai mică pentru îndemânare și viteză. El spune că pentru:

- forță – trebuie să se facă „antrenamente” cu pauză de o zi între ele;
- viteză - „antrenamente” cu pauză mai mică de o zi;
- rezistență și îndemânare – „antrenamente” de mai multe ori pe zi.

În efectuare oricărui (cu aproximație) act motric (și mai ales exercițiu fizic) sunt implicate toate calitățile motrice de bază, cu pondere diferită.

Calitățile motrice sunt clasificate în două mari categorii:

- *de bază* – viteză, îndemânare, rezistență, forță (V.Î.R.F.), la care unii autori mai adaugă mobilitatea și suplețea; alții considerând de bază numai viteza, rezistența, forța, excluzând îndemânarea.

- *specifice* – cele implicate în practicarea unor ramuri de sport sau în exercitarea unor profesii, meserii; ele rezultă din „combinația” dintre două sau mai multe calități motrice de bază. (ex. „detența” – viteza+ forța, „forța explozivă”- forță+viteză, „rezistență musculară locală”- rezistență+forță).

BIBLIOGRAFIE:

1. Alexandrescu, D. *Atletism*, Editura Didactica și pedagogia, București , 1983;
2. Boroga, L., *Educarea calităților motrice combinate*;
3. Dragnea, A., *Teoria și metodică dezvoltării calităților motrice*, Editura M.T.S., București, 1991;
4. Fiedler, P., *Metodica educației fizice și sportive*, Editura Fundația „Chemarea”, Iași, 1998;
5. Firea, E., *Metodica educației fizice școlare*, I.E.F.S., București, 1984;
6. Florescu, F., *Metodica dezvoltării calităților motrice*, Editura Sport-Turism, București, 1975;
7. Merică, Alexandru – *Calitățile motrice și metodică dezvoltării lor*, Editura Universității A.I. Cuza, Iași, 1995;
8. Mitra, Gh., Mogoș, A., *Dezvoltarea calităților motrice*, Editura Sport-Turism, București, 1977.

DE LA METODELE TRADIȚIONALE, LA METODELE ON-LINE

**Voicu Corina Valentina,
Liceul Tehnologic Aiud, jud. Alba**

În vederea obținerii calității în educație, metodele moderne cu predare fizică sau on-line reușesc să realizeze eficientizarea procesului didactic de predare-învățare, prin mai multe acțiuni, dintre care enumerăm:

- încurajarea unei învățări active prin implicarea elevilor, motivarea lor
- dinamizarea eficientă între elevii din clasă
- crește interacțiunea elev-profesor
- profesorul devine organizator al scenariului didactic

Atenție: în centrul activității didactice de predare-învățare se află elevul, nu profesorul! Cadrul didactic dirijează activitatea de cunoaștere, ajută la transmiterea informației istorice și găsește metodele potrivite în format fizic, blended learning, on-line și adaptate lecției și particularităților elevilor. Prin metodele interactive:

- elevii se participă activ la lecție
- elevii își exprimă ideile fără teamă sau fără frică că cineva poate râde de ei
- confruntarea de idei
- sunt mai atenți
- utilizează tehnologia

Elevii obțin o educație de calitate, se implică în demersul educativ, lecțiile sunt mai antrenante, interactive și mai plăcute, le crește respectul de sine, încrederea în ei și aprecierea celorlalți colegi. Strategia nu trebuie confundată cu metoda sau cu metodologia didactică, deoarece ultima urmărește o activitate de predare-învățare-evaluare, în timp ce strategia urmărește procesul educativ în ansamblu și nu doar o parte. Profesorul are ocazia să vadă astfel, progresul elevilor, imaginația, creativitatea, originalitatea și gândirea lor logică. Elevul devine din receptor pasiv de informații istorice, care se plictisește ușor, un personaj activ, implicat profund în actul de predare-învățare-evaluare la disciplina istorie, care colaborează perfect cu profesorul pe parcursul lecției de istorie.

Clasificarea strategiilor didactice: de predare, de învățare, de evaluare, cognitive, afective, psihomotorii, de dirijare, de semidirijare, de nendirijare, inductive, deductive, transductive, analogice, combinate. Metodelor de predare-învățare-evaluare, care se clasifică astfel: informative, activ-participative, de studiu individual, de verificare și evaluare:

Metode moderne și aplicații la istorie

Aplicațiile didactice de la disciplina istorie și practica la clasă sunt decisive pentru obținerea experienței didactice de către profesorii debutanți și realizarea unei educații de calitate. Este nevoie de mult mai multă practică la oră, încă din timpul studiilor, din perioada facultății.

Se distinge următorul impact la clasă al lipsei de experiență și de practică profesională:

- aparenta dezordine, gălăgie, neatenție din sala de studiu, deoarece elevii vorbesc toți, dornici să-și spună ideile și să fie apreciați de profesor
- nevoia mai mare de timp pt explicarea coerentă a sarcinilor de lucru
- învățarea unor informații greșite în lipsa verificării atente a profesorului
- pasivitatea unor elevi care profită de împărțirea sarcinilor de lucru
- neimplicarea în monitorizarea grupului
- dependența unor elevi, de grup în vederea rezolvării sarcinilor
- apariția unor conflicte între grupe-elevi/elevi-profesor
- rezolvarea proastă a sarcinilor de învățare/evaluare
- nepăsarea unor elevi care nu vor să se implice
- nu se poate evalua contribuția individuală a elevilor dacă lucrează în echipe
- elevii buni se pierd în contextul grupei, în timp ce elevii slabi profită de munca depusă de colegi
- rezerve mari de timp
- feed-back dificil
- neconcentrarea unor elevi

În zilele noastre există numeroase Resurse Educaționale Deschise accesibile tuturor profesorilor și elevilor pt o educație de calitate! Deoarece venirea pandemiei a schimbat decisiv modul de predare, profesorii trebuie să se adapteze și să creeze și să utilizeze platforme și aplicații moderne, asta pt. că elevii sunt foarte conectați cu tehnologia! Pe platforma educațională Livresq, profesorii pot să editeze/creeze lecții interactive și teste on line, iar prin aceste aplicații oferite gratuit, elevii învață jucându-se și utilizează creativ tehnologia! Toată lumea are doar de câștigat!

Teste de istorie on-line

R.E.D./Voicu Corina Valentina/Livresq

Profilul elevului modern s-a schimbat, el trebuie să stăpânească competențele secolului XXI: să utilizeze creativ tehnologia, să învețe jucându-se/learning by doing, să combine învățarea tradițională cu cea on-line (blended learning) să știe să navigheze în siguranță în on-line, să respecte regulile din on-line!

BIBLIOGRAFIE/SITOGRAFIE:

1. Voicu Corina Valentina, *Metode moderne și aplicații la istorie*, Livresq, 2021
2. Voicu Corina Valentina, *Teste de istorie on-line*, Livresq, 2021
3. <https://library.livresq.com/browse/public&search=Voicu%20Corina%20Valentina>

MEDIILE VIRTUALE DE ÎNVĂȚARE

Prof. Zăhărăchescu Daniela,
Colegiul Național „Ienăchiță Văcărescu”, Târgoviște

În creșterea eterogenă a populației, alcătuită atât de elevii din diverse medii, nevoia unui proiect instrucțional personalizat devine din ce în ce mai evidentă. Există o multitudine de factori, incluzând experiența din trecut, abilitățile cognitive și preferința personală, care poate influența transferul de cunoștințe, dobândirea și fixarea în procesul de învățare.

S-a spus că mediul ideal de învățare este alcătuit din mulți sau, mai exact, dintr-o infinitate de instructori, fiecare având stilul său unic de predare, existând astfel situația în care un student poate alege profesorul care i se potrivește perfect. Astfel, este necesară disponibilitatea profesorului la cererea elevului.

Mediile virtuale de învățare, care sunt definite ca seturi de instrumente bazate pe puterea calculatorului/ internetului, create pentru a îmbunătăți experiența de învățare a elevilor, încearcă să ofere instrucțiuni individualizate prin personalizarea conținutului și aparența mediului de învățare, astfel fiind asociate instrucțiunile la capacitățile elevului.

Majoritatea mediilor virtuale de învățare au fost implementate ca sisteme adaptive datorită utilizării răspândite ale internetului ca mediu educativ. Tehnicile folosite în astfel de sisteme pot fi categorizate în suport navigațional adaptiv sau prezentare de conținut. Suportul navigațional funcționează la nivelul de legătură și este de obicei implementat ca indiciu vizual cu scopul de a exprima sugestii. Pe de altă parte, prezentarea conținutului funcționează la nivelul materialului și se potrivește prezentării de informații potrivit nivelului de competență al elevului, preferințe, scopuri și așa mai departe.

Una din cele mai importante componente într-un mediu virtual este modelul elevului. Atributele elevilor sunt colectate, analizate și reținute în modele de elevi. Majoritatea modelelor de elevi se concentrează pe nivelul de competență al elevilor (denumite adesea nivele de competență), și sunt implementate ori ca modele de stat, ori ca modele de proces. Cu toate acestea, există o aprobare unanimă în creștere de elevi care susține faptul că modelarea competențelor nu este suficientă pentru a urma creșterea în heterogenitatea demografiei de elevi.

Din această cauză este necesară introducerea unei noi implementări a modelării elevilor, numită modelare prin trăsături cognitive. Această modelare este concentrată pe elevii ale căror trăsături cognitive sunt persistente pe o perioadă mai lungă și consistente pentru o varietate mare de cerințe. Rolul acestei modelări nu este de a înlocui modelele de competență existente, ci să suplimenteze pentru a oferi o adaptivitate crescută. Este, astfel, necesară examinarea tehnicilor de adaptare curente care se bazează pe modelarea elevilor și care descriu cum această nouă modelare oferă o modalitate mai eficientă de a-i evalua.

Caracteristicile adaptive îmbunătățesc folosința mediilor de învățare virtuală. Fără adaptivitate, aceste medii ar prezenta aceleași materiale, cu aceleași legături, pentru toți elevii. Ar putea funcționa bine dacă grupul de utilizatori are caracteristici similare de învățare, dar acest caz este unul extrem de rar. Fără capacitatea de a se adapta, aceste sisteme vor copia sala de clasă tradițională, unde există interacțiunea dintre un singur profesor cu un grup larg de elevi.

Mediile adaptive virtuale de învățare, cu abilitatea de a schimba conținutul în funcție de nevoile elevilor, oferă o situație similară cu cazul în care există un număr crescut de instructori care se pot ghida după nevoile individuale ale fiecărui elev, șansele elevului de a excela fiind mult mai mari

decât într-o clasă de tip clasic, în care există un singur profesor, deoarece fiecare elev s-ar adapta la profesorul care i se potrivește cel mai bine stilului lui de învățare. Includerea adaptivității face ca aceste sisteme să fie mai ușor de utilizat și mai potrivite pentru o paletă mai mare de utilizatori. De fapt, sunt două categorii de adaptări în mediile virtuale de învățământ: adaptarea navigațională și adaptarea conținutului.

Adaptarea navigațională se concentrează asupra construirii unui drum navigational sensibil la nevoile fiecărui student. Aceasta suportă procesul de învățare prin oferirea unui spațiu personalizat de învățare pentru fiecare student. Adaptarea navigațională joacă un rol de suport și oferă sugestii referitoare la modul în care trebuie parcurse materialele de învățare într-un fel care s-ar putea modela pe nevoile studentului.

Majoritatea eforturilor depuse referitor la adaptivitatea în mediile virtuale de învățare s-au concentrat pe demonstrarea utilității tehnologiei în oferirea adaptivității. Cu toate acestea, majoritatea implementărilor evită partea teoretică prin care se evidențiază modul în care capacitatea de adaptare ar trebui să suporte procesele cognitive ale elevilor în timpul învățării. Ca rezultat, combinația acestor tehnici nu a oferit beneficii consistente elevilor. Toate tehnicile de adaptare au punctele lor tari și slabe și nu se identifică una cu cealaltă ca modalități de a suporta procesul de învățare.

Învățarea prin explorare, care implică căutarea de informații, navigarea prin spațiul de învățare, înțelegerea conceptelor legate de cunoștințe și dobândirea de noi abilități legate de domeniul curent, necesită de multe ori efort puternic cognitiv din partea elevului.

Internetul, care își permite atât de multe aplicații educaționale și care atrage elevii dornici de folosirea acestora, și-a menținut statura înaltă prin ajungerea în aproape toate țările prin infrastructura creată. Educația on-line sugerează, în primul rând, educația prin internet, dar termenii de online și offline se referă mai general la legătura de calculatoare (network). Prin necesitate sau prin alegere, în unele țări, sistemele digitale capabile de transmitere a informației (telefoane, calculatoare) pot servi și ca modalitate de transmitere a educației.

Educația globală on-line reprezintă nu doar o revoluție tehnică în accesarea informațiilor valoroase pentru oamenii din țările aflate în dezvoltare, dar și o schimbare de la permiterea educației strict a elitelor la o relaxare a restricțiilor asupra accesării informației. Globalizarea implică o difuzie pozitivă a oportunităților de educație dincolo de țările vestice sau mai bogate, astfel încât acoperirea geografică se concentrează majoritar asupra regiunilor non-vestice.

Termenul de global se referă, de asemenea, la problemele întâlnite la popularizarea educației on-line. Ca exemplu provocativ, dacă oportunitatea egală pentru educație poate să fie realizată prin intermediul internetului, ar putea să existe o competiție între cei născuți în confortul internetului cu cei privați de la acest avantaj? Conflctele de interes vor apărea la porțile unde portarii reprezintă instituții care profită de pe urma limitării accesului la informație. Pentru a substanția acest capitol, educatorii din jurul lumii răspund la un chestionar incluzând probleme legate de globalizare, cu întrebări formulate neutru pentru a elimina corelația culturală a unei anumite țări.

Educația on-line se referă și la metodele de învățare care utilizează măcar parțial informația și tehnologiile de comunicare regăsite prin internet. Luând în considerare creșterea explozivă a cunoștinței specializate și a schimbării asupra interpretării educației, educația pe tot parcursul vieții este necesară deasupra tuturor pentru educatorii înșiși. Pentru ca educatorii on-line să nu creeze o replică a clasei de studiu tradițională în mediul on-line, ci să folosească avantajele învățământului on-line, este necesară dezvoltarea profesională înnoită în toate mediile. Educatorii folosesc, astfel, internetul pentru rețele profesionale la nivel regional și global de la care se poate învăța reciproc despre noile aplicații mass-media și folosirea acestora în educație. În timp ce opiniile despre învățământul electronic sunt împărțite în țările norocoase din punct de vedere economic, lumea în curs de dezvoltare folosește aceste oportunități pentru abilitarea prin cunoștințe globale care conduc la creșterea rapidă a societății.

Internetul a permis cetățenilor să organizeze propriile lor relații internaționale. Comunitatea de școlari cu standarde și etici academice este în mod particular bine poziționată pentru conectare prin care se formează grupuri care alcătuiesc lumea academică în spațiul virtual. Există semne, totuși, din care reiese că media face o diferență în așa-numita lume reală a existenței umane. Deși educația globală

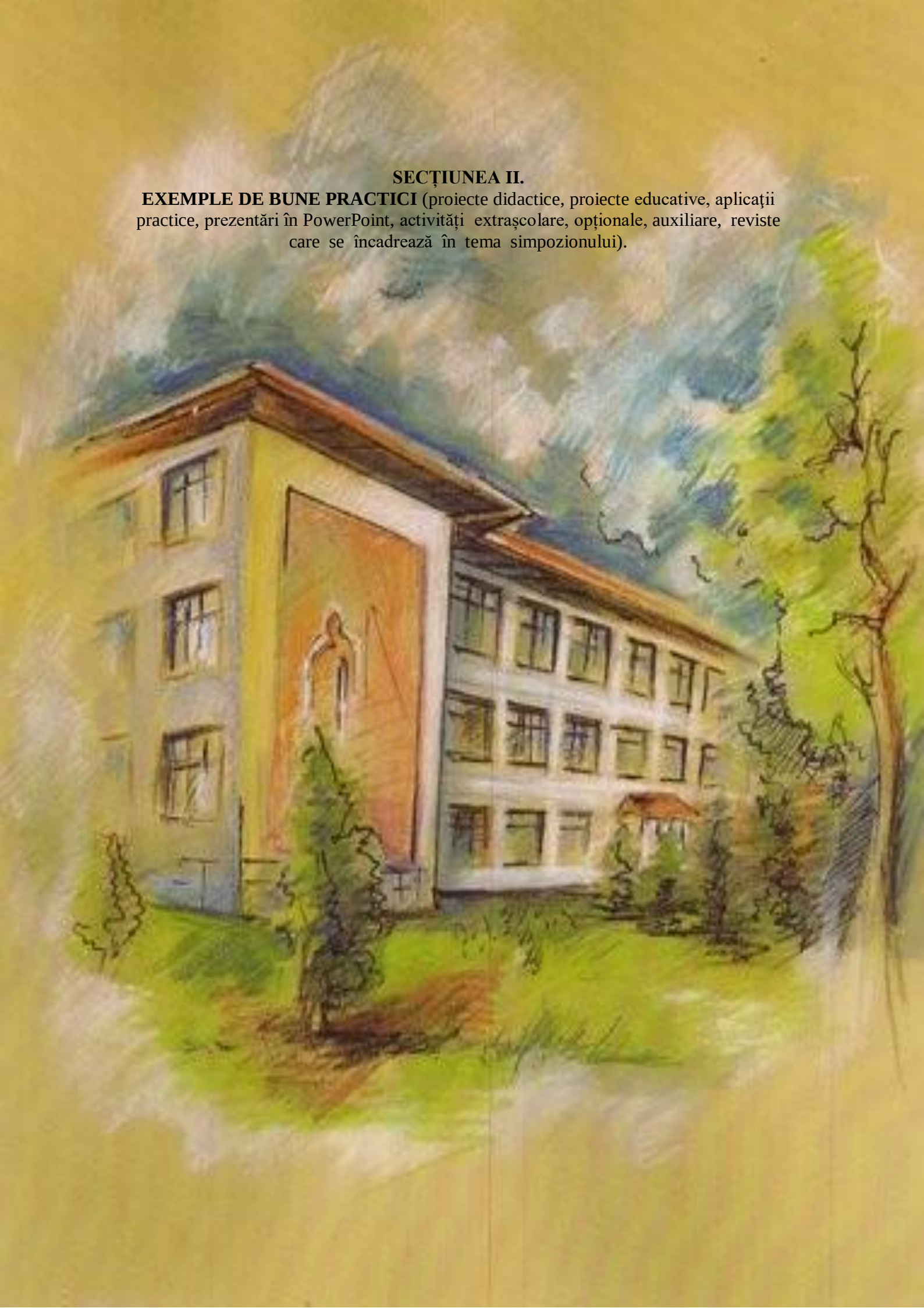
on-line este un domeniu vast, este importantă axarea asupra întrebărilor cuprinzătoare. Mai mult, într-o lume încă împărțită prin barierele ostilității, va fi importantă identificarea existenței unei tendințe în evoluția socială, în care educația prin internet să ajute la reconcilierea interculturală.

Oportunitatea educației prin internet atinsese măcar unele porțiuni din aproape toate țările înainte de pandemie. De aceea, pentru a adresa o temă atât de largă, precum educația online, este necesară o abordare multidimensională.

(<https://www.pdfdrive.com/international-handbook-of-virtual-learning-environments-springer-international-handbooks-of-education-e184481837.html>)

SECȚIUNEA II.

EXEMPLE DE BUNE PRACTICI (proiecte didactice, proiecte educative, aplicații practice, prezentări în PowerPoint, activități extrașcolare, opționale, auxiliare, reviste care se încadrează în tema simpozionului).

PROIECT EDUCAȚIONAL TRANSFRONTALIER
„Dacă nu învăț cum predai tu, învață-mă cum pot eu.”

„SUB ACELAȘI CURCUBEU”

Ed. Olteanu Cătălina/ Prof. învă. preșc. Chelea Daniela-Ioana,
Școala Gimnazială „Veronica Micle” Iași

ARGUMENT

Copiii și tinerii sunt printre cele mai afectate categorii de populație, iar perturbările asupra vieții acestora vor avea un impact de durată asupra dezvoltării lor fizice, psihice, emoționale și socio-economice.

În contextul conflictului beligerant de la granița țării, în unitatea noastră școlară au sosit preșcolari și școlari ucraineni proveniți de la Instituția Municipală de Asistență Socială a Copiilor și Familiilor „Casa Bună” a Consiliului Regional Dnipropetrovsk, integrați la Centrul de Servicii Sociale Bucium.

Sosirea copiilor ucraineni reprezintă o provocare pentru toți beneficiarii unității noastre. Fiecare copil trebuie înțeles ca un participant activ la învățare pentru că fiecare aduce cu sine o experiență în contextul cultural căruia îi aparține.

Acest proiect are în vedere egalizarea șanselor tuturor elevilor, permițând accesul acestora la informație și educație. Dezvoltă la elevi capacități de muncă în echipă, îmbinând muzica cu jocul, pictura cu sportul. Dorim să formăm elevilor competențe emoționale și sociale ce le vor servi în viitor în orice domeniu.

Proiectul educațional „Sub același curcubeu” își propune să stimuleze interesul preșcolarilor și elevilor români de a cunoaște copii din alte țări, de a lega prietenii, de a dezvolta spiritul de colaborare între copii și totodată de a oferi servicii educaționale importante copiilor strămutați din calea războiului.

SCOP:

Promovarea comunicării între copiii de naționalități diferite, a încrederii și a înțelegerii, a solidarității și a toleranței reciproce interetnice și facilitarea accesului liber la educație și la exprimare a copiilor și tinerilor prin intermediul activităților interculturale și educative în spiritul respectului față de diversitate. Acceptarea și integrarea noului ca parte importantă în dezvoltarea armoniei între copii, pornind de la cele mai fragede vârste. Recunoașterea și respectarea diferențelor culturale prin valorificarea pozitivă a celorlalte culturi. Valorificarea potențialului creator al copiilor cu privire la capacitatea acestora de a realiza diverse activități legate de tema propusă, dar și a cadrelor didactice implicate.

OBJECTIVE:

- ◆ Favorizarea deschiderii grupului spre exterior prin însușirea unei atitudini empatice față de membrii altor grupuri;
- ◆ Stabilirea unor relații de prietenie cu copiii de alte naționalități;
- ◆ Întreținerea în permanență a respectului și toleranței interculturale în mediul educațional al clasei, școlii, comunității locale.
- ◆ Recunoașterea obiceiurilor, tradițiilor, datinilor propriului popor, dar și ale altor popoare;
- ◆ Dobândirea abilităților de comunicare și socializare;

♦ Acordarea fiecărui copil implicat șansa de a experimenta roluri diferite, de a lua cunoștință diferite forme de conducere, de a percepe și a analiza relațiile din grup;

♦ Dezvoltarea la preșcolari și școlari a responsabilității, a altruismului, a atitudinii protectoare și tolerante față de ceilalți copii, indiferent de mediu, stare materială sau naționalitate prin realizarea unor lucrări colective.

♦ Promovarea rezultatelor valoroase ale copiilor în spațiul școlii și în cel al comunităților din care fac parte prin mass-media.

RESURSE:

• *umane*: 86 de elevi din clasele primare, 44 de preșcolari, 8 părinți, 25 de preșcolari și elevi ucraineni, 7 cadre didactice din unitatea noastră, 15 elevi voluntari din clasa a VI-a, 3 voluntari din Asociația „Salvați Copiii”, Iași precum și 6 educatori specializați din cadrul CSS Bucium, Iași.

• *materiale*: baloane, tricouri, culori acrilice, jucării, banner, hârtie plotter, creioane colorate, acuarele, pensule, jaloane, cercuri, farfurii carton.

CUVINTE CHEIE: intercultural, etnie, naționalitate, conlocuitoare, tradiție, diferiți, drepturi, responsabilități, apartenență, identitate, discriminare, egalitate, pace, conflict.

LOCUL DE DESFĂȘURARE: terenul de sport al școlii.

DURATA: O săptămână (9-13 mai 2022).

BENEFICIARI: Întreaga activitate se adresează preșcolarilor și elevilor din clasele I-IV din Școala Gimnazială „Veronica Micle” și din Instituția Municipală de Asistență Socială a Copiilor și Familiilor „Casa Bună” a Consiliului Regional Dnipropetrovsk.

FINALITĂȚILE PROIECTULUI:

Proiectul are ca finalitate cultivarea unor atitudini interculturale pozitive la preșcolari și elevii claselor primare, facilitând astfel procesul de integrare în societate.

Școala are misiunea de a permite fiecărui copil să crească, să-și dezvolte spiritul, corpul și inima, deci inteligența, sensibilitatea, creativitatea; să permită copiilor să învețe să trăiască împreună, unii cu alții, cu persoane diferite, să-și poată ocupa progresiv locul în societate, să poată deveni cetățeni activi. Interculturalitatea este înainte de orice respectul diferențelor. Cadrele didactice sunt garanții acestor rigori ale spiritului care veghează asupra diferențelor, pentru a învăța, a cunoaște și a înțelege ceea ce ne leagă, ceea ce ne face asemănători, ceea ce ne apropie.

Proiectul a fost inițiat din necesitatea integrării unor copii din casele de copii din Ucraina puternic afectate de războiul dintre Rusia și această țară. De asemenea se urmărește cultivarea toleranței între naționalități, știut fiind faptul că România este un model al interculturalității și a conviețuirii pașnice între toate culturile.

DESCRIEREA ACTIVITĂȚILOR:

1. „Culoare pentru toți copiii” - pictură, desen, cântece, dans.

Preșcolarii unității noastre alături de preșcolarii ucraineni vor colora și vor picta imagini sugestive pentru pace, integrare și toleranță în cadrul atelierelor de lucru. Produsele activităților vor putea fi valorificate printr-o expoziție. Vor fi interpretate cântece precum „Mândru curcubeu” și „Cât trăim pe acest pământ”, iar la final toți preșcolarii vor participa la o horă.

2. „Mesaje de iubire pentru toți copiii”

Elevii clasei I vor intona mesaje de pace, iubire și acceptare pentru toți copiii prezenți, urmând ca să încheie activitatea cu o horă pe acordurile cântecului „We Are The World”, intonat de o elevă.

3. „Stafeta aplicativă”

Colectivul clasei a II-a împreună cu elevii ucraineni vor desfășura o ștafetă aplicativă pe terenul de sport al unității școlare.

4. „Flori roșii, flori albe, galbene flori”

Alături de elevii ucraineni, elevii de clasa a III-a vor picta pădăii pe farfurii de carton. Activitatea va continua cu intonarea cântecului „Vreau pace pe pământ” și se va finaliza cu o expoziție a lucrărilor realizate.

5. „Mânute colorate pentru zâmbete și unitate”

Clasa a IV-a va realiza o surpriză pentru elevii ucraineni, pictând cu propriile mâini tricouri în culorile României și ale Ucrainei.

6. „Alege și câștigi”

Toți copiii participanți în cadrul proiectului vor participa la o tombolă. Premiile vor consta în plușuri oferite prin donații de copiii din unitatea noastră. Astfel fiecare copil prezent va pleca acasă cu o amintire legată de întreaga activitate.

IMPACTUL PROIECTULUI:

- îmbunătățirea abilităților de comunicare;
- creșterea încrederii și stimei de sine;
- creșterea motivației pentru dezvoltarea sentimentului de admirație față de obiceiurile, muzica și dansurile specifice fiecărei culturi;
- spiritul de echipă;
- creșterea gradului de toleranță și acceptare reciprocă;
- dezvoltarea simțului estetic și respectul pentru calitate;
- creșterea prestigiului școlii;

MODALITĂȚI DE MONITORIZARE ȘI EVALUARE:

1. Evidența înscrierilor în proiect;
2. Monitorizarea permanentă a activităților derulate;
3. Realizarea de afișe, postere, bannere;
4. Diplome;
5. Procese verbale;
6. Articole pe site-ul școlii și în presa locală despre tematica proiectului.

EVALUARE: - album foto, CD-uri cu aspecte din activitățile desfășurate

DISEMINARE: - albume, CD-uri, procese verbale
- popularizarea activităților în rândul părinților și al elevilor

ACTIVITATE OPȚIONALĂ „CĂSUȚA CU POVEȘTI”

Prof. învă. preșcolar Chiriac Mihaela/ Beligan Andra Simona,
Grădinița cu P.P. Nr. 3 Vaslui

ARGUMENT

Este vârsta la care copilul este fascinat de cuvinte, de povestiri. El poate înțelege că o carte de lectură este o „căsuță cu povești”, identificând-o cu un tărâm cu mistere de care el se simte atras și vrea să le descopere.

Ceea ce se urmărește, de fapt, este a-i determina pe copii să-i învețe să asculte, să se relaxeze și, treptat, să „simtă” cuvintele, frumusețea și expresivitatea lor: să aibă răbdare și să recepteze cu plăcere textele literare.

Motivația alegerii opționalului „*Căsuța cu povești!*” survine din experiența muncii cu copilul la activitățile de educarea a limbajului, unde am constatat că preșcolarii nu mai sunt interesați de povești, nu mai trăiesc viața ilustrată din cărți.

„**Limba este lăcașul de adăpost al Ființei!**” –spunea Heidegger. Să-i construim, cu grijă și responsabilitate, lăcașul de adăpost cel mai îngrijit cu puțință ființei de mâine și astfel, să ajutăm copilul să se construiască pe sine.

Grija pentru educarea limbajului la copii trebuie să constituie o preocupare permanentă a părinților și mai ales a educatoarelor.

Particularitățile vorbirii preșcolarilor sunt legate, în primul rând, de vârsta acestora. Limbajul se dezvoltă și progresează ca un continuum la copil, iar nouă educatoarelor, ne revine sarcina de a organiza și planifica experiențele de limbaj ale fiecăruia, în funcție de ritmul propriu de dezvoltare. Drumul parcurs de copil în lumea limbajului, cu ajutorul educatoarei, de la vârsta de 3 ani și până la 6 ani, este, de fapt, un drept incontestabil al etapei sale de dezvoltare, care îi conferă în etapa următoare, școlară, șanse egale indiferent de mediul sau unitatea preșcolară din care provine. Este evident, așadar, că un copil preșcolar nu poate și nu trebuie să fie ținut departe de mediul cultural al spațiului căruia îi aparține, gândind că aceasta este sarcina școlii. El trăiește înconjurat de cărți, reviste, ziare, afișe, filme; televizorul și calculatorul fac parte integrantă acum din viața lui. E vorba deci de o provocare a acestui sfârșit de mileniu: **pariul limbajului și al comunicării cu omul modern.**

Agresiunea audio-vizualului în domeniul informațiilor, de multe ori facile și nocive, lipsa posibilităților de selecție, necesită găsirea unor modalități de atragere a copiilor către un univers plăcut, atractiv, relaxant, cum este acela al poveștilor. Cândva mirific, acest univers trebuie redescoperit de către copii, prin inițierea și parcurgerea unor teme interesante, bogate în conținut informațional, cu valențe formative și capabile să readucă în conștiința lor adevăratul sens al copilăriei. Literatura pentru copii, prin profunzimea mesajului, gradul de accesibilitate și nivelul realizării artistice, se dovedește capabilă să intre într-o relație afectivă cu cei cărora le este destinată: copiii.

OBIECTIVE CADRU

1. Dezvoltarea exprimării orale, înțelegerea și utilizarea corectă a semnificațiilor structurilor verbale;
2. Educarea unei exprimări verbale corecte, din punct de vedere fonetic, lexical și sintactic.
3. Dezvoltarea creativității și expresivității limbajului oral.

OBIECTIVE DE REFERINȚĂ

- Să audieze cu atenție un text, să rețină ideile acestuia și să demonstreze că l-a înțeles.

Exemple de comportament:

- să urmărescă linia unei povești, concomitent cu imaginile din carte ori ascultând povestea spusă sau citită de educatoare;
- să asculte și să reacționeze adecvat la povești transmise fie prin citire sau citire, fie prin mijloace audio – video (disc, casetă audio sau video, diafilm);

- să demonstreze înțelegerea textului răspunzând la sarcini didactice ca: repovestirea, dramatizarea, desenul.
- Să-și îmbogățească vocabularul activ și pasiv și să utilizeze un limbaj oral corect din punct de vedere gramatical.

Exemple de comportament:

- să manifeste inițiativă în comunicarea orală și interes pentru semnificația cuvintelor;
- să alcătuiască propoziții simple și dezvoltate despre personajele din povești.
- Să recepteze un text care i se citește ori i se povestește, înțelegând în mod intuitiv caracteristicile expresive și estetice ale acestuia.

Exemple de comportament:

- să utilizeze calitățile expresive ale limbajului oral și ale celui corporal în transmiterea unor idei și sentimente;
- să realizeze mini-dramatizări sau jocuri cu rol pornind de la textul unei povestiri, utilizând vorbirea dialogată, nuanțarea vocii, intonația, cu sprijinul educatoarei și folosind cuvinte din text.
- Să fie capabil să creeze el însuși (cu ajutor) povestiri mici și dramatizări.

CONȚINUTURI:

Povestiri, audiții, diafilme, dramatizări pentru teatru de păpuși, jocuri de rol, activități creative (desene, confecționare-măști), jocuri didactice.

Nr. activități – 1/săptămâna

„SCUFIȚA ROȘIE”	7 activități
„URSUL PĂCĂLIT DE VULPE”	4 activități
„IEDUL CU TREI CAPRE”	2 activități

EVALUARE

1 activitate

„RECUNOAȘTE POVEȘTEA ȘI PERSONAJUL” – joc
„TURTIȚA”
„PUNGUȚA CU DOI BANI”
„COLIBA IEPURAȘULUI”
„RIDICHEA URIAȘĂ”
„CAPRA CU TREI IEZI”

3 activități
4 activități
3 activități
3 activități
3 activități
3 activități

EVALUARE

1 activitate

„CĂRTICICA DE POVEȘTI” – confecții album

PLANIFICAREA ACTIVITĂȚILOR

1. Povestea „Scufița Roșie”, de Charles Perrault (7 activități)

Data	Conținutul învățării
29 septembrie	Audierea poveștii și clasificarea faptelor și a personajelor după criterii date (bine-rău, pozitiv-negativ);
06. octombrie 13. octombrie	Vizionare de film – diafilm Evaluare: joc „Recunoaște personajul!”
20. octombrie 27. octombrie	Desen: „Colorează personajul preferat din poveste” Expoziție cu lucrările copiilor
10. noiembrie 17. noiembrie	Joc de rol: „De-a Scufița Roșie” Joc „Cărui personaj îi aparține această mască?”

2. Povestea „Ursul păcălit de vulpe”, de Ion Creangă (4 activități)

24. noiembrie	Audierea poveștii și clasificarea faptelor și a personajelor după criterii date (bine-rău, pozitiv-negativ)
02. decembrie	Audiție cântec „Ursul păcălit de vulpe”
08. decembrie	DVD „Ursul păcălit de vulpe”

15. decembrie	Lipire: „Peștișorii furați de vulpe”

3. Povestea „Iedul cu trei capre”, de Octav Pancu-Iași (2 activități)

05. ianuarie	Povestirea educatoarei „Iedul cu trei capre”
12. ianuarie	Dramatizare „Iedul cu trei capre”
19. ianuarie	Evaluare: „Recunoaște povestea și personajul”

4. Povestea „Turtița” (3 activități)

26. ianuarie	Audiția poveștii și caracterizarea personajelor
09. februarie	DVD „Turtița”
16. februarie	Desenez o scenă din povestea „Turtița”

4. Povestea „Punguța cu doi bani” de Ion Creangă (4 activități)

23. februarie	Audiția poveștii și caracterizarea personajelor
01. martie	Labirint „Cum ajunge cocoșul la punguță?”
08. martie	Dramatizare „Punguța cu doi bani”
15 martie	DVD „Punguța cu doi bani”

5. Povestea „Coliba iepurașului” (3 activități)

22 martie	Povestirea educatoarei „Coliba iepurașului”
29 martie	Teatru de păpuși „Coliba iepurașului”
05 aprilie	Repovestire după imagini „Coliba iepurașului”

6. Povestea „ Ridichea uriașă” (3 activități)

12. aprilie	Audiția poveștii și enumerarea personajelor
04. mai	Joc de rol: „Ridichea uriașă”
11. mai	Colorăm imagini din povestea „Ridichea uriașă”

7. Povestea „Capra cu trei iezi” de Ion Creangă (3 activități)

19. mai	Audierea poveștii
25 mai	Vizionarea filmului cu același titlu
01. iunie	Colorare: „Capra cu trei iezi”- scenă din poveste

08.iunie Evaluare : Confecții album – lipire –« Cărticica de povești »

15 iunie Activitate cu participarea părinților : Carnavalul personajelor din povești

BIBLIOGRAFIE:

1. Curriculum pentru preșcolari, 2008;
2. Dumitrana,M. „Educarea limbajului în învățământul preșcolar”, vol. 1, „Comunicarea orală”;
3. Cucinic, C, „În căsuța cu povești”, Editura Aramis, 2004.

PROIECT TEMATIC „EU SUNT UNIC”

Prof. Costin Angelica/ Ghiorgă Denisa,
Grădinița Cu P.P. Nr. 3 Vaslui

În cadrul temei „CINE SUNT/ SUNTEM?” am dezvoltat proiectul tematic «**Familia mea**».

Proiectul s-a desfășurat pe o perioadă de cinci săptămâni astfel:

- săptămâna I am abordat subtema „Eu și familia mea”;
- săptămâna a II-a, am abordat subtema „Înfățișare, îmbrăcăminte, încălțăminte, obiecte de toaletă, obiecte de veselă”;
- săptămâna a III-a, am abordat subtema „Politețea la ea acasă”.
- săptămâna a IV-a, am abordat subtema „Știm cine suntem?”- evaluarea proiectului.

Aplicând în practică noul curriculum pentru învățământul preșcolar (3-6/7 ani) și ajutându-ne de experiența și interacțiunea directă a majorității copiilor cu subiectul, precum și de interesul exprimat de unii dintre ei în legătură cu această temă am dezvoltat acest proiect „**Familia mea**”.

În cadrul fiecărei subteme a săptămânii am avut în vedere, pe de o parte, folosirea diferitelor tipuri de jocuri, pentru sporirea atractivității domeniilor experiențiale și menținerea intereselor copiilor, iar pe de altă parte, am urmărit atragerea și implicarea părinților în echipa organizatorică a proiectului prin intermediu unei scrisori:

„**Dragi părinți**”,

Pe o perioadă de cinci săptămâni, preșcolarii vor derula proiectul tematic «**Familia mea** » cu subtemele: „Eu și familia mea”, „Înfățișare, încălțăminte, îmbrăcăminte, obiecte de toaletă, obiecte de veselă”, „Politețea la ea acasă”.

Pentru reușita derulării acestuia, sunteți rugați să participați și să ne sprijiniți cu orice fel de material pe care îl aveți la îndemână legat de subteme, cum ar fi: atlase, reviste, imagini, fotografii, jocuri, toate ne sunt de ajutor în derularea proiectului nostru.

Vă mulțumim!

Copiii și educatoarea grupei.

OBIECTIV CADRU:

OBIECTIVE DE REFERITĂ VIZATE:

- să participe la activitățile de joc, de învățare, atât în calitate de vorbitor cât de auditor, să manifeste interes pentru «citit»; să transmită un mesaj simplu în cadrul jocului sau a activității de învățare; să utilizeze instrumentele de scris, stăpânind deprinderile motrice elementare necesare folosirii acestora;
- să-și îmbogățească experiența senzorială, ca bază a cunoștințelor matematice referitoare la denumirea obiectelor, cantitatea lor, clasificarea, constituirea de grupuri după anumite criterii(formă, mărime, culoare);
- să cunoască și să respecte normele necesare integrării în viața socială; să aprecieze în situații concrete unele comportamente și atitudini în raport cu norme prestabilite și cunoscute; să cunoască și să utilizeze unelte simple de lucru pentru realizarea unor activități practice;
- să diferențieze auditiv timbrul și intensitatea sunetelor din mediu apropiat și al sunetelor muzicale; să intoneze cântece; să redea teme plastice specifice desenului;
- să cunoască și să aplice reguli de igienă referitoare la igiena echipamentului, să-și formeze o ținută corporală corectă (în poziția stând, șezând și în deplasare).

DESCRIEREA PROIECTULUI

Subiectul proiectului a fost ales în urma unei întâmplări adevărate petrecute la grupa noastră (mare „FLUTURAȘII”). Sandra lipsea de mai bine de două săptămâni, nu aveam nici o informație despre ea. Într-o zi se aude o bătaie în ușă, intrați vă rog, le răspund. În sala de grupă intră Sandra cu mama ei, Sandra pășește cu sfială parcă să nu se lovească. Mama ne povestește că Sandra a suferit o

intervenție chirurgicală, de aceea a lipsit și acum urmează recuperarea în liniștea familiei. Copiii au început să se îmbulzească în jurul ei mai, mai să o dea jos, asaltând-o cu întrebările: *Ce este operația?*; *Cum e să te operezi?*; *Ce ți-au scos?*; *Cum te-ai îmbolnăvit?* Am fost nevoită să intervin pentru a putea s-o protejiez pe micuța Sandra de coatele și îmbrâncelea colegilor. Ne-am luat la revedere de la colega noastră, urându-i însănătoșire grabnică. A trebuit să dau cât mai multe explicații ca să potolesc avalanșa de întrebări ce curgea de la copiii mei, fiind foarte interesați despre acest subiect. Văzând cât de interesați sunt de acest subiect le-am propus să studiem proiectul „**Familia mea**”. Deoarece copiii au acceptat bucuroși, plecând de la întrebările puse de ei am întocmit împreună inventarul de probleme, în care am notat toate cunoștințele copiilor despre acest subiect și ce doreau ei să afle. Pe baza acestor întrebări am întocmit Harta proiectului, împărțită pe subteme pe durata celor trei săptămâni, am ținut să ne planificăm următoarele teme: „Eu și familia mea”, „Înfățișare, îmbrăcăminte, încălțăminte, obiecte de toaletă, obiecte de veselă”, „Politețea la ea acasă” și „Știm cine suntem?”, acoperind gama de probleme iscate la nivel de grupă la momentul respectiv.

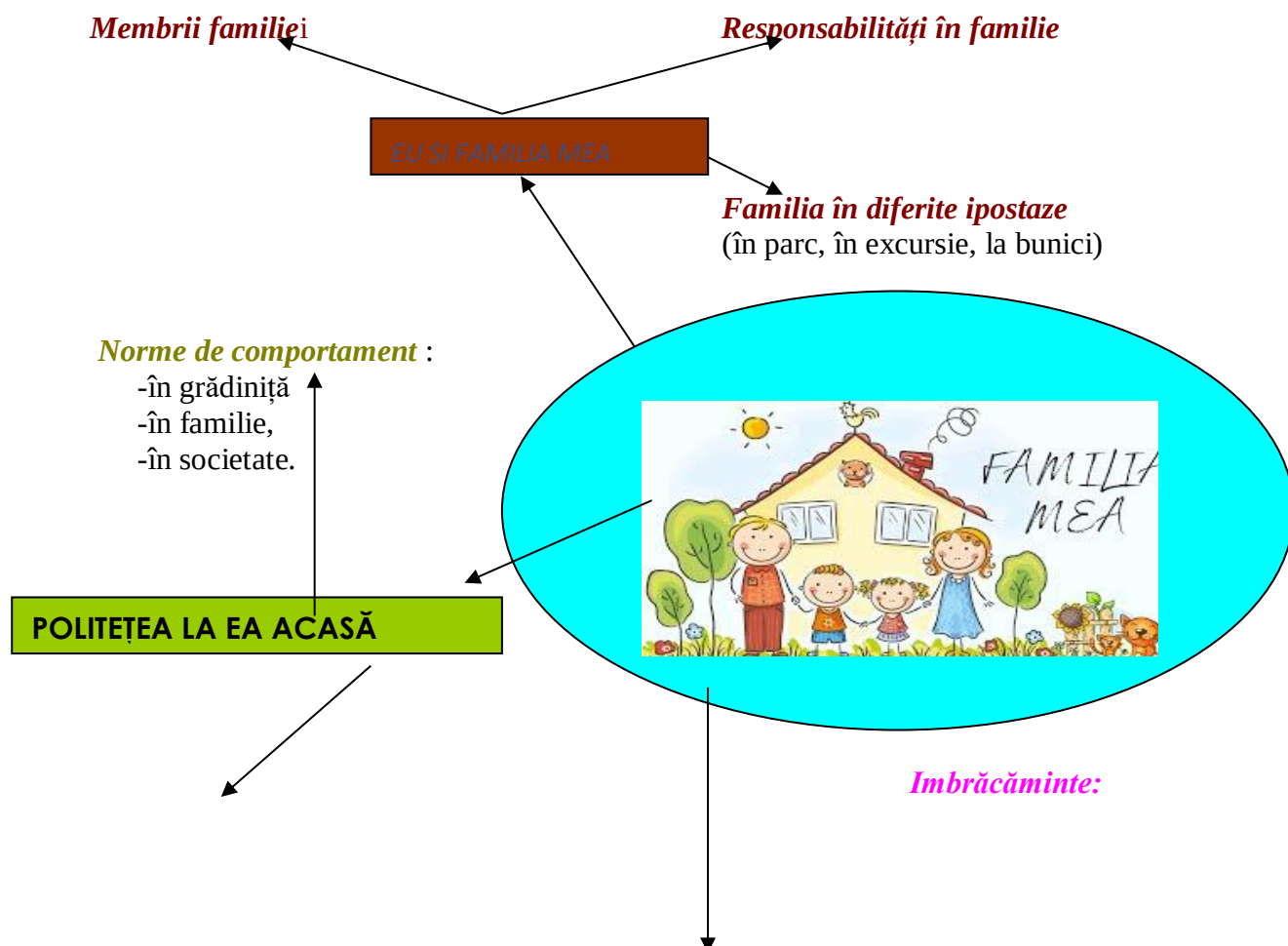
De asemenea, pentru a-i înștiința pe părinți despre noul proiect, am afișat la panoul părinților, o scrisoare, în care le-am cerut ajutorul în procurarea diverselor materiale.

În fiecare zi am organizat conținuturile într-un scenariu care să permită realizarea obiectivelor din ziua respectivă, în manieră integrate, într-o formă plăcută, care să-i ofere fiecărui copil impresia că el dictează ceea ce este de făcut.

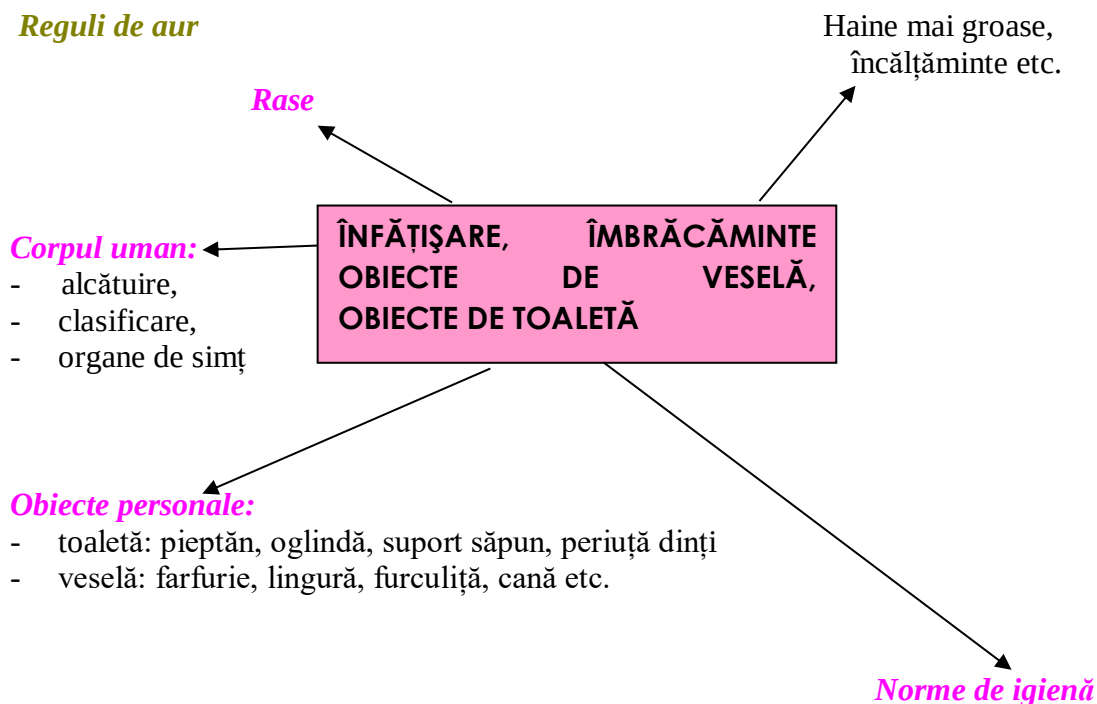
Finalitățile proiectului au fost: Expoziții cu lucrările copiilor, Album – „Familia mea, Familia noastră”, puzzle: „Fetița și băiatul”, „Chipuri vesele”, culminând cu brigada veselă „Copii model de azi vom fi”, unde vom critica acele trăsături necorespunzătoare și îndreptarea lor.

Activitățile zilnice s-au derulat după un anumit scenariu, copiii fiind motivați, iar spațiul, materialul și timpul le-au permis să se implice în desfășurarea activităților preferate și le-au oferit posibilitatea ca, prin joc, să găsească răspunsuri la întrebările lor și să-și formeze unele deprinderi de lucru, aceasta fiind, de fapt, finalitatea fiecărui proiect de activitate integrată.

HARTA PROIECTULUI

Reguli de aur

PĂLĂRIILE GÂNDITOARE

Prof. Nane Gina/ Prof. Savastița Gabriela,
Grădinița cu P. P. Nr. 17 Vaslui

Disciplina: Om și societate

Grupa: Mare

Mijloc de realizare: Repovestire „Fata babei și fata moșneagului”, de Ion Creangă

Scop:

- Consolidarea cunoștințelor copiilor legate de conținutul povestirii „Fata babei și fata moșneagului”.
- Dezvoltarea și stimularea creativității individuale și de grup, exprimarea liberă.

Obiective operaționale:

- O1 – să cunoască personajele prezentate și să denumească titlul povestirii;
- O2 – să asocieze personajul cu cadrul de poveste adecvat;
- O3 – să redea expresiv și coerent replici scurte ale personajelor din poveștile cunoscute;
- O4 – să recunoască titlul povestirii după un fragment audiat;
- O5 – să clasifice personajele în funcție de trăsăturile morale: personaje pozitive, personaje negative;
- O6 – să formuleze propoziții cu cuvinte date din poveștile cunoscute;
- O7 – să aprecieze faptele personajelor argumentând acordul sau dezacordul față de acestea;

Strategii didactice:

- **Metode și procedee:** conversația, observația, explicația, exercițiul, repovestirea, problematizarea, jocul.
- **Mijloace didactice:** planșe din povestire, siluete, tablă (suport de expus), 6 pălării: roșie, albastră, neagră, albă, galbenă, verde.

Forme de realizare: frontală, individuală, în perechi.

Durata: 40-45 min.

Metoda „**Pălăriilor gânditoare**”- tehnică de stimulare a creativității participanților, are la bază interpretarea de roluri în funcție de culoarea pălăriei alese: albă, roșie, neagră, galbenă, verde, albastră.

Culoarea pălăriei este cea care definește rolul astfel:

- **pălăria albă** este povestitorul, cel ce redă pe scurt conținutul textului. El este neutru - informează;
- **pălăria roșie** își exprimă sentimentele, emoțiile, supărarea față de personajele întâlnite - spune ce simte ;
- **pălăria neagră** este criticul, prezintă aspectele negative ale întâmplărilor -identifică greșelile;
- **pălăria galbenă** este creatorul, simbolul gândirii pozitive și constructive, creează finalul - efortul aduce beneficii.
- **pălăria verde** este gânditorul, care oferă soluții alternative, idei noi, dă frâu liber imaginației – generează idei noi
- **pălăria albastră** este liderul, conduce activitatea, controlează discuțiile –clarifică.

Gânditorul pălăriei albastre definește problema și conduce întrebările, reconcentrează informațiile pe parcursul activității și formulează ideile principale și concluziile la sfârșit. Monitorizează jocul și are în vedere respectarea regulilor.

Etape:

● **Prezentarea și intuirea materialului nou:**

- Sunt prezentate cele 6 pălării de culori diferite care vor fi așezate pe măsuțe pentru constituirea grupurilor;
- Imagini din povestea „Fata babei și fata moșneagului”

● **Anunțarea temei:**

- cu aceste pălării magice ne jucăm jocul „Pălăriile gânditoare”, fiecare pălărie are puteri diferite;

● **Constituirea grupurilor:**

– sunt împărțiți în 6 echipe și sunt așezați la măsuțele cu pălăriile colorate: sub fiecare pălărie mai mulți copii vor găsi soluții, răspunsuri, se vor consulta și vor interpreta același rol fie completându-se, interpretând pe rând sau fiind reprezentați de un lider;

● **Sunt explicate copiilor rolurile fiecărei pălării în parte:**

- **pălăria albă** prezintă faptele așa cum s-au întâmplat, fără a le comenta;
- **pălăria roșie** are rolul de a exprima sentimentele trezite de poveste;
- **pălăria neagră** are rolul de a prezenta lucrurile negative (rele) din poveste;
- **pălăria galbenă** are rolul de a aprecia lucrurile pozitive (bune);
- **pălăria verde** are rolul de a găsi o altă rezolvare la problema din poveste;
- **pălăria albastră** are rolul de conducător al discuțiilor dintre celelalte pălării;

Activitatea în grupuri:

Pe rând copiii vor extrage bilețelele care se află în pălăriile de diferite culori și vor expune ceea ce se cere pe bilet (în pălării pot exista mai multe bilețele la care vor răspunde copiii din același grup. Doar în caz că nimeni din grup nu poate da răspunsul corect se vor solicita răspunsuri de la copiii care fac parte din alt grup.

1. Pălăria albastră: definește problema, conduce întrebările, face sinteze, monitorizează jocul și urmărește respectarea regulilor prin simple interjecții; alege soluția corectă. Sub această pălărie albastră va sta și educatoarea.

2. Pălăria albă: purtătoare de informații despre temă: copiii din această grupă, ajutați de întrebările extrase din pălărie relatează exact datele.

Copilul care a extras bilețelul își va așeza pălăria albă pe cap și va furniza informațiile:

- *Ce informații avem despre Fata moșneagului? De ce o ura mama vitregă, baba?*
- *Ce știm despre babă? Dar despre fata acesteia?*
- *Ce informații lipsesc, nu le cunoaștem?*

Nu știm care a fost motivul pentru care tatăl fetei nu a intervenit s-o apere pe aceasta de răutatea babei.

- *Cum putem obține aceste informații?*

Povestind întâmplări văzute sau auzite, întâlnite în celelalte povești, despre copii orfani, rămași doar în grija tatălui, care se recăsătorește și nu-și poate manifesta autoritatea în fața noii soții.

3. Pălăria roșie: interpretându-și rolul spune ce simte, ce crede, cum ar acționa celelalte pălăriute. Se extrag pe rând biletele cu întrebările ajutătoare:

- Cui ar fi trebuit să-i ceară ajutor Fata moșneagului și n-a făcut-o?
- Cum privești această situație? Ce simți față de aceste personaje?

„Uite cum privesc eu această situație! Fata moșneagului trebuia să-i povestească tatălui ei, moșneagul despre răutățile mamei vitrege, ale babei și să-i ceară ajutorul. Eu sunt foarte supărată pe baba cea rea și pe fata acesteia fiindcă o pune mereu la muncă pe fata moșneagului și orice ar fi făcut, nimic nu era bine. Sunt supărată și pe moșneag fiindcă în loc să îi ia apărarea fetei, a trimis-o de la casa lui. Vă imaginați cât de mult a suferit această fată nevinovată? Voi celelalte pălăriute ce credeți? Copiii răspund la întrebare. Cum credeți c-ar trebui să se comporte o mamă vitregă cu copiii soțului ei? De ce? Sunt așa de bucuroasă că Sfânta Duminică a ajutat-o și că s-a întors acasă bogată și a trăit fericită cu tatăl său”.

În urma discuțiilor din cadrul grupului sunt prezentate sentimentele trezite de poveste:

- tristețe și milă pentru Fata moșului, care este horopsită de babă și de fata acesteia;
- ciudă pe babă și pe fata ei care erau invidioase pe frumusețea și hărnicia ei, satisfacție că răutatea le-a fost pedepsită: au fost înghițite de balauri.

4. Pălăria neagră: critică atitudinea babei și a fetei sale.

Bilele extrase au următorul conținut:

-Ce este rău în comportamentul acestora? Ce le-a împins să facă lucruri atât de rele și să horopsească un copil nevinovat?

„Fata babei era slută, leneșă, țăfnoasă și rea la inimă; dar, pentru că era fata mamei, se alinta mereu, lăsând tot greul pe fata moșneagului. De fapt erau invidioase pe fata moșneagului, fiindcă era frumoasă, harnică, ascultătoare și bună la inimă”.

Este criticată și atitudinea fetei moșneagului fiindcă nu a luat atitudine și nu s-a plâns tatălui ei de răutatea acestora.

Se va specifica ce s-ar fi întâmplat cu Fata moșneagului dacă tatăl său nu o trimitea de acasă; alt copil – ce se întâmpla cu Fata moșneagului dacă nu ajungea la casa Sfintei Duminici, ce se întâmpla cu Fata moșneagului dacă Sfânta Duminică nu o primea în casă; ce s-ar fi întâmplat cu Fata moșneagului dacă nu ar fi ales cea mai veche și urâtă ladă; cum ar fi fost dacă nu oferea ajutor în drumul său etc.

5. Pălăria verde: oferă soluții-întrebări ajutătoare:

- Ce ați fi sfătuit-o voi pe Fata moșneagului să facă ca să scape de răutățile babei? Cum ar fi trebuit să procedeze? Voi cum ați fi procedat?

„Fata moșneagului trebuia să-i spună tatălui ei ce-i face baba împreună cu fata ei. Moșneagul nu ar fi trebuit să o alunge de acasă și să ia atitudine luându-i partea”.

6. Pălăria galbenă: prezintă aspecte pozitive ale poveștii, găsește beneficii:

- Ce învățăminte a tras Fata babei din ce i s-a întâmplat?

„Fata babei a învățat că orice faptă are și răsplată și că oamenii muncitori, cei care se poartă frumos cu persoanele din jur, care îi ajută pe alții, care sunt cinstiți, curajoși, care au un suflet bun și care sunt modești au întotdeauna de câștigat. Mai mult decât atât, ea a învățat faptul că leneșii, răutăcioșii, lacomii și invidioșii ajung să aibă întotdeauna de pierdut.”

Evaluare:

Cu ajutorul *Pălăriei albastre* se realizează un mic rezumat al concluziilor tuturor celorlalte pălării, fiecare are dreptul de a-și spune părerea despre ideile emise.

Copiii vor rezolva o fișă de evaluare: „Încercuiește numai imaginile care fac parte din poveste”.

BIBLIOGRAFIE:

1. <https://ro.scribd.com/document/385805695/Metoda-Palariilor-Ginditoare>
2. <https://www.twinkl.ro/resource/palariile-ganditoare-pachet-cu-resurse-ro1-t-1640244397>

3. <https://virtualboard.ro/rezolvarea-problemelor/6-palarii-ganditoare-bono-metoda-interactiva-rezolvarea-problemelor>

PROIECT EDUCAȚIONAL JUDEȚEAN

„Curcureul emoțiilor!”.

Prof. Scînteie Ana Maria/Chirilă Georgiana Ștefania,
Grădinița cu P.P. nr. 3 Vaslui

SCOPUL PROIECTULUI:

Dezvoltarea optimă a abilităților sociale și emoționale ale copiilor preșcolari; însușirea unor norme de comportament care încurajează o relaționare socială pozitivă, cum ar fi: acceptarea de sine, toleranța mare la frustrare și acceptarea necondiționată a celorlalți, încrederea în sine, perseverența.

BENEFICIARI PROIECTULUI:

- ❖ 4 grupe mici: 100 copii, 3 grupe mijlocii: 75 copii, 4 grupe mari: 85 copii, 22 cadre didactice:

PARTENERI IMPLICAȚI:

- ❖ Centru Județean de Resurse și Asistență Educațională Vaslui
- ❖ Grădinița Mărășeni, com. Ștefan cel Mare, Jud. Vaslui
- ❖ Grădinița cu P.P. nr.5 Vaslui
- ❖ Grădinița cu P.P. nr. 5 Bârlad, jud. Vaslui
- ❖ Școala Gimnazială „Ion Creangă” Huși, Jud. Vaslui
- ❖ Grădinița cu P.P nr.4 Iași

OBIECTIVELE PROPUSE:

Creșterea cu 25% a numărului de activități transdisciplinare desfășurate într-un climat afectiv pozitiv, stimulat, dezinhibitor desfășurate cu 150 de copii de vârstă preșcolară și școlară până în iunie 2020;

Valorificarea potențialului fizic și psihic al copilului preșcolar, ținând seama de ritmul propriu și de nevoile sale afective;

Conștientizarea a cel puțin 90 de părinți pentru a fi alături de copii în derularea activităților propuse în proiect până în iunie 2020.

TEMATICA ABORDATĂ:

Activități propuse, în ordinea în care s-au desfășurat:

1. „Să ne bucurăm împreună” - organizare, informare, lansare proiect
2. „Emoții în culori” - activitate artistico-plastică
3. „Crăciun magic” - spectacol artistic /creații practice
4. „Oglinda fermecată” - activitate demonstrativă
5. „Poveștile ne învață!”- activitate interactivă
6. „Curcubeul emoțiilor” - evaluare-concurs județean

Concluzii

Preșcolaritatea este perioada în care copiii nu își dezvoltă și consolidează doar socializarea, ci dobândesc securitatea și stima de sine necesare pentru a se integra unui mediu de învățare formal.

Rezultatele obținute în urma cercetărilor care subliniază rolul central al abilităților sociale și emoționale ale copiilor în obținerea succesului școlar și a unei stări de bine, precum și faptul că dizabilitățile sociale și emoționale se asociază cu rezultate negative în plan școlar și social, demonstrează necesitatea realizării unui program de învățare socială și emoțională care să fie introdus timpuriu în curriculum preșcolar.

Proiectul educațional „Curcubeul emoțiilor” este un proiect de educație alternativă, formativ, conceput la nivelul mai multor arii curriculare, eficient atât din punct de vedere didactic, cât și terapeutic. Acest proiect promovează ideea unei dezvoltări armonioase a copilului, a stării lui de bine în toate dimensiunile sale: emoțională, mentală, spirituală, socială și fizică.

Fiind născut din nevoile psihologice, personale ale copilului, această nouă activitate își propune să stimuleze, să exerseze, să amplifice abilitățile cognitive, emoționale, relaționale ale copilului, dar și să identifice eventualele întârzieri în dezvoltare, blocajele de comunicare și emoționale și să introducă o notă recuperatorie și puternic antrenată în universul interior al copilului.

Dezvoltarea socială și emoțională reprezintă fundamentul relațiilor și interacțiunilor care dau semnificație experiențelor copiilor acasă, la grădiniță, în comunitate. Ea influențează semnificativ succesul copiilor în viață.

Programul de dezvoltare socio-emoțională a copiilor preșcolari va determina dobândirea de către copii a abilităților sociale și emoționale precum și o mai bună conștientizare de către educatori și părinți a ceea ce presupune o practică educațională sau parentală eficientă și angajarea acestora în procesul de implementare a acestor practici

Atingerea obiectivelor acestui proiect va deschide, deopotrivă, copiilor și părinților, poarta către o viață echilibrată în care emoțiile și sentimentele nu sunt o frână sau un impediment pentru dezvoltare ci principala sursă a acesteia.

Însușirea unor strategii adecvate vârstei pentru gestionarea eficientă a emoțiilor va crea între copii și părinți acele punți pline de empatie și înțelegere atât de necesare unei vieți de familie armonioase și echilibrate.

Pentru educatoare, copii stăpâni pe emoțiile lor, capabili să le recunoască și să le gestioneze cât mai corect înseamnă mai mult timp pentru alte activități decât cele de gestionare a unor situații stresante sau conflictuale, mai mult timp pentru activități de pregătire a copiilor pentru următorul pas atât de important pentru copii, integrarea în mediul școlar.

LUMEA FERMECATĂ A GRĂDINIȚEI

Prof. inv. preșc. Dorinela Turbatu-Balan/ prof. Aliciuc Ionela,
Grădinița cu P.P. Nr 18 Vaslui

Motto:

„Învățați-i pe copiii voștri ceea ce i-am învățat și noi pe ai noștri: că pământul, cu tot ce are frumos, este mama noastră. Tot ceea ce i se întâmplă pământului va ajunge să li se întâmple și copiilor acestui pământ. Noi știm cel puțin atât: nu pământul aparține omului, ci omul aparține pământului. Omul este firul care țese drama vieții și ceea ce-i face pământului își face lui însuși.” (Sieux Seattle)

GRĂDINIȚA este ca o lume fermecată, plină de basm și feerie, este lăcașul unde se pun bazele „clădirii” fizice și spirituale a „puiului de om”. Doar „zâna”, modelatoarea de suflete și minți, știe, cu mult tact și răbdare, să-i treacă pragul palatului fermecat pentru a îmbrăca haina plină de vrajă și mister a basmului, a jocului, a cântecului și a poeziei.

Oricât ar fi de importantă educația curriculară realizată prin procesul de învățământ, ea nu epuizează sfera influențelor formative exercitate asupra copilului.

EDUCAȚIA ECOLOGICĂ presupune cunoștințe, atitudini, conduite care se dobândesc într-un timp îndelungat ce se pot realiza prin toate activitățile instructive care se desfășoară în grădiniță: observări dirijate și spontane, lecturi după imagini, convorbiri, memorizări, experimente la colțul naturii, jocuri didactice și jocuri de rol. În condițiile societății de astăzi a desfășurarea activități ecologice eficiente nu este posibil decât dacă activitățile desfășurate de preșcolari depășesc granițele grădiniței.

Programul Eco-Școala este de fapt o mare familie în care ne ajutăm unii pe alții, învățăm unii de la alții și unde se promovează efortul fiecăruia, fie mic sau mare, de a proteja mediul.

Activitatea în cadrul acestui program se constituie într-o schimbare a propriei atitudini față de mediul înconjurător, față de ceea ce înseamnă cu adevărat un comportament ecologic.

Beneficiile programului pot fi grupate în următoarele categorii:

- Creșterea competențelor profesionale ale cadrelor didactice în domeniul educației ecologice.
- Dezvoltarea în rândul copiilor a capacității de a relaționa cu mediul, de a identifica problemele și de a enunța soluții de intervenție în vederea protejării mediului înconjurător.
- Părinții să-și învețe copiii să acționeze cu respect față de mediu.
- Copiii să-și învețe părinții să iubească și să protejeze natura.
- Curățenia și amenajarea spațiului verde din curtea grădiniței eco.

Juniorii Grădiniței cu P.P. Nr. 18 Vaslui, au acceptat cu plăcere să facă parte din echipa națională a Patrulei de Reciclare. Provocarea colectării și reciclării i-a stimulat pe copii, fiecare dintre ei promovând activitățile atât în familie cât și între colegii de joacă. *Agenții Juniori ai Patrulei de reciclare* și-au propus să promoveze colectarea selectivă a deșeurilor de echipamente electrice și electronice (DEEE) ca gest responsabil față de mediul înconjurător și față de comunitate.

Suntem Mici, dar cu Voință
Convingere și Credință,
Adunăm și selectăm,
Planeta să o ajutăm!

Telefoane, Imprimante,
Tastaturi și Aparate,
Prăjitoare, Termostate,
Noi le adunăm pe toate!
Jucându-ne învățăm.
Însă atunci când Reciclăm,
Informăm și Promovăm,
Noi Planeta o Salvăm!

Viața unei educatoare trebuie să fie ca o sămânță. Menirea noastră, a cadrelor didactice, este dăruirea, „multiplicarea” binelui, a dragostei, a credinței, a grijii față de Pământ, care de mii de ani este casa noastră.

Un binecunoscut proverb spune: «cine seamănă vânt va culege furtună». Împreună să sădim atunci în sufletele copiilor o sămânță de bunătate pentru ca în viitor oamenii să fie mai toleranți și mai atenți la cei din jur, să sădim o sămânță de credință ca peste ani, chiar de este soare sau plouă, să nu uităm că Dumnezeu este scutul nostru de fiecare zi, să semănăm o sămânță de dragoste și frumos pentru ca în viitor să trăim în armonie.

Sămânța semănată în sufletele copiilor va rodi peste ani. Datoria noastră, a educatorilor de azi și de mâine, este de a transmite atât copiilor, cât și comunității în care locuim, următorul mesaj: „Viitorul omenirii este în mâinile noastre”.

PROIECT EDUCAȚIONAL ZIUA NAȚIONALĂ A LECTURII

Prof. înv. primar Anghel Elena-Angelica,
Școala Gimnazială „Ștefan cel Mare” Alexandria, jud. Teleorman

ARGUMENT

Lectura are un rol foarte important în viața copiilor, cu impact profund pentru anii următori contribuind într-o măsură însemnată la realizarea laturii estetice și morale a personalității.

Cartea este învățătorul care te conduce la bine, te face să te bucuri, să râzi și să plângi. O carte te trimite la alte cărți și toate împreună formează baza trainică a culturii noastre. Toate celelalte mijloace de răspândire a cunoștințelor rămân subordonate cărții și subordonate vor rămâne oricât de mult se vor înmulți și perfecționa procedeele tehnice. Așadar, astăzi, mai mult ca oricând, este datoria școlii și familiei să deschidă ușa fermecată a tezaurului poveștilor pentru copii și să-i conducă pe aceștia în aventuri fantastice alături de Feți-Frumoși și Ilene Cosânzene, în lupta cu forțele răului - zmei, balauri.

Pornind de la această constatare, am încercat prin acest proiect să găsim modalități și tehnici care să contribuie la stimularea interesului elevilor pentru lectură. Vom folosi pentru stimularea interesului pentru lectură și jocurile literare în diferite forme: jocuri de rol, jocuri de stimulare, jocuri de povestire prin desen, jocuri de creație, jocuri de competiție. Introducerea elementului de concurs în activitățile de lectură stimulează dorința elevilor de a câștiga întrecerea, determinându-i să citească cât mai mult. Organizate și susținute cu tact, dibăcie, șezătorile literare vor contribui la redescoperirea lecturii ca o plăcere, o relaxare, un izvor de cunoaștere și visare fără de egal!

SCOPUL PROIECTULUI:

Stimularea interesului pentru lectura individuală și colectivă în perioada școlară mică, în vederea dezvoltării și activizării vocabularului și a dobândirii tehnicilor de muncă intelectuală.

Dezvoltarea unor aptitudini speciale, antrenarea elevilor în activități cât mai variate și bogate în conținut, cultivarea interesului pentru lectură, facilitarea integrării în mediul școlar, oferirea de suport pentru reușita școlară în ansamblul ei, fructificarea talentelor personale și corelarea aptitudinilor cu atitudinile caracteriale.

OBIECTIVE:

- să audieze și să redea basme , povești, povestiri specifice vârstei lor;
- să aprecieze autorii poveștilor cunoscute;
- să înțeleagă conținutul și mesajul operei literare;
- să redea cât mai fidel sau să creeze dialoguri imaginare între personajele textelor propuse;
- să participe cu plăcere la dramatizări, interpretând rolurile pe care și le doresc;
- să manifeste în timpul activităților atitudini de cooperare, spirit de echipă și fair-play;
- să prezinte creativ scene cu eroii îndrăgiți din basmele și poveștile îndrăgite utilizând tehnici artistico-plastice și practice.

GRUP ȚINTĂ: - elevii clasei a IV-a A

RESURSE:

- **umane:** elevii clasei a IV-a A, cadrul didactic
- **materiale:** calculator, videoproiector, cărți cu povești, bilețele, flipchart, fișe de lucru.
- **temporale:** 15.02.2023
- procedurale:** lectura cu predicție, vizionarea, jocuri didactice, conversația, povestirea, explicația, turul galeriei.

ACTIVITĂȚI PROPUSE:

1. Argumentarea importanței evenimentului
2. Lecturarea, în mod individual, a unor povești/cărți preferate (15 minute)
3. Citirea cu voce tare a unor cărți
<https://scolicusclipici.noi-orizonturi.ro>
 - a) Jack și sâmburii magici
 - b) Aventura ursului Bablu
 - c) Cine a furat frumosul zâmbet al lui Bhaiya
 - d) Să cumpărăm cărți!
4. Activitate de reflecție
 - a) – brainstorming pe baza cuvântului MAGIC
 - Ce vârstă credeți că are copilul? Ce fel de plantă credeți că este?
 - Ce credeți că va găsi copilul dacă se va urca pe tulpina plantei?
 - Va reuși Jack să rezolve cu bine această sarcină? Va regreta decizia? Ce credeți că va face mama lui?
 - Cum a apărut Monstrul Fumului? (descoperirea unor acțiuni ale omului care contribuie la întreținerea puterii Monstrului Fumului)
 - Semnificația expresiei „combustibilul auriu” și enumerarea unor modalități de folosire a energiei solare.
 - b) Unde doarme soarele noaptea? Oare care e primul urs ajuns pe lună? Cum poate un urs să ajungă pe lună?
 - Cum arată urșii de Himalaya? Ce este diferit față de un urs brun? Unde se află Himalaya?
<https://materiale.pvgazeta.info/utilizator-186/ursu-%E2%80%8B%E2%80%8Bussuriysky-himalayan.html>
[Ursi | Toate Animalele](#)
 - Argumente PRO și CONTRA cu privire la decizia ursulețului de a se cățăra în copac pentru a ajunge la Lună.
 - c) – Ce vă transmit cei doi copii de pe copertă? Oare cine este monstrul din spate? Voi cine credeți că i-a furat zâmbetul acestui copil? Oare de ce ar fura cineva un zâmbet?
 - Ce văd ?/Ce cred ?/Ce mă întreb? (joc pe baza unei imagini cu notarea cuvintelor)
 - d) Ce semnificație are semnul exclamării de la finalul titlului? Dacă ar fi semnul întrebării la final? Unde se află copiii?
 - Unde au mers copiii să cumpere cărți? Ce au cumpărat? De unde au avut bani? Voi ați primit bani de la bunici? Ce ați cumpărat cu ei?
- Brainstorming CARTE, explicarea unor expresii care conțin cuvântul CARTE
5. Activitate de creativitate
 - a) Imaginează-ți că stai la masă cu Jack și mama lui/cu Funingine. Ce arome/gusturi simți? Ce culori vezi?
 - Identificați pentru fiecare personaj valorile care reies din text.
 - b) Ești de acord cu decizia ursului Bablu de a se cățăra în copac? De ce? Ce sentimente ți-a provocat această lectură?
 - c) Imaginați-vă cum ar putea arăta monstrul din spatele vostru: fericit/trist/energic! (înălțime, culoare, din ce este făcut).
 - Moment de reflecție: Dacă au sau ar avea un monstru al lor, care îi împiedică să se joace, să învețe, de ce ar avea nevoie de la oamenii din jur? Ce cuvinte ar vrea să audă de la ei și ce acțiuni să facă aceștia pentru a-i ajuta să înfrunte monstrul? Cum ați aborda situația unui coleg/prieten care ar avea un monstru al depresiei?
 - d) Creează o poveste!

Un copil extrage un bilețel pe care se află un cuvânt și începe să creeze o poveste cu ajutorul lui. Ceilalți copii extrag alte bilețele și continuă povestea. (cosmos, fântână, zână, miros, emoție, visează, cui, piatră, drum, stele, pictează, curcubeu etc.)

Jocuri:

<https://wordwall.net/ro/resource/21519699/lectura>

<https://wordwall.net/ro/resource/7982782/lectura-cartei-mei-preferate>

<https://wordwall.net/ro/resource/8026780/club-de-lectura>

JOC „BINGO”

Copiii au 9 cadrane de completat cu titluri de cărți. Câștigă primul care completează 3 cadrane pe linie sau pe coloană.

Cu ajutorul cadranelor tuturor copiilor se va scrie numele evenimentului ZIUA NAȚIONALĂ A LECTURII.

REZULTATE AȘTEPTATE:

- Îmbogățirea cunoștințelor și prețuirea mai mult a cărții;
- Realizarea unor expoziții-concurs cu lucrări obținute;
- Înțelegerea de către toți copiii că, indiferent de vârstă pe care o au și de mijloacele de care dispun, lectura este cea mai adecvată activitate de informare, îmbogățire și cultivare a vocabularului și a exprimării orale și scrise;
- Stimularea potențialului artistic-creativ al copiilor.

MODALITĂȚI DE EVALUARE:

-fotografii, analiza produselor activității, fișe de lucru, bilețele, desfășurarea unor activități comune sub forma unor jocuri.

PROIECT ACTIVITATE EXTRACURRICULARĂ IMPORTANȚA SEMNELOR DE PUNCTUAȚIE

**prof. Breban Maria-Oana,
Școala Gimnazială Găvojdia**

Argument

„În materie de punctuație, regulile gramaticale spun mult, dar nu spun tot. În fiecare semn, dincolo de ceea ce stă în definiția lui strictă, pulsează și o parte de imponderabil, capabil să genereze ori să adăpostească în ea nesfârșite virtuți și deschideri.”

Ion Zamfirescu – Contemporanul, 1987, nr. 2

„Procesul de familiarizare a elevilor cu normele de ortografie și de punctuație este un proces complex și de lungă durată. Aceste norme pot fi evidențiate încă din clasa I pentru că „ortografie se învață nu numai rațional, ci și mecanic și infinitiv”. ”

George Beldescu – Ortografia în școală, Editura didactică și pedagogică, București, 1973

Scopul activității

Activitatea se desfășoară cu scopul de a veni în ajutorul elevilor în folosirea și utilizarea corectă a semnelor de punctuație, atunci când doresc ca lucrările lor să fie cât mai corecte și atractive.

Obiective:

- să recunoască semnele de punctuație
- să înțeleagă rolul semnelor de punctuație în scriere
- să folosească corect semnele de punctuație în scriere
- să manifeste interes pentru utilizarea semnelor de punctuație
- să aprecieze importanța semnelor de punctuație în scriere

- să participe activ la activitățile propuse

Strategii didactice:

- Metode: conversația, explicația, demonstrația, jocul
- Mijloace didactice:
 - cartonașe cu semne de punctuație
 - fișă de lucru
 - text
 - jucării

Desfășurarea activității:

1. Momentul organizatoric (5 min)

- Se verifică prezența elevilor
- Se pregătesc materialele necesare

2. Captarea atenției (5 min)

- Se discută cu elevii despre importanța semnelor de punctuație în scriere.
- Se adresează elevilor următoarele întrebări:
 - De ce sunt importante semnele de punctuație?
 - Ce se întâmplă dacă nu folosim semne de punctuație?

3. Anunțarea temei și a obiectivelor (5 min)

- Se anunță tema activității: „Importanța semnelor de punctuație”.
- Se comunică obiectivele activității:
 - să recunoască semnele de punctuație
 - să înțeleagă rolul semnelor de punctuație în scriere
 - să folosească corect semnele de punctuație în scriere

4. Dirijarea învățării (30 min)

- Se explică rolul fiecărui semn de punctuație.
- Se prezintă elevilor cartonașe cu semne de punctuație și se explică funcția fiecărui semn.
- Se dă elevilor o fișă de lucru cu exerciții de recunoaștere și utilizare a semnelor de punctuație.

5. Fixarea cunoștințelor (10 min)

- Se discută cu elevii despre exercițiile efectuate.
- Se rezolvă, împreună cu elevii, exercițiile dificile.

6. Evaluarea (5 min)

- Se realizează o evaluare orală, prin adresarea unor întrebări elevilor.

7. Momentul de încheiere (5 min)

- Se recapitulează conținutul lecției.
- Se anunță tema pentru acasă:
 - să redacteze un text folosind corect semnele de punctuație.

Activități practice:

- Jocul „Punctuați propozițiile”: Elevii sunt împărțiți în două echipe. Fiecare echipă primește un set de propoziții fără semne de punctuație. Elevii trebuie să punteze propozițiile cât mai corect posibil. Echipa care termină prima și puntează corect primește puncte.

Copii care joacă un joc

- Jocul „Cine găsește mai multe semne de punctuație”: Elevii sunt împărțiți în două echipe. Fiecare echipă primește un text. Elevii trebuie să găsească cât mai multe semne de punctuație în text. Echipa care găsește mai multe semne de punctuație primește puncte.
- Activitate de creație: Elevii sunt rugați să redacteze un text folosind corect semnele de punctuație. Textul poate fi o poveste, o poezie sau un anunț.

Concluzie:

Activitatea extracurriculară „Importanța semnelor de punctuație” are scopul de a-i ajuta pe elevi să înțeleagă importanța semnelor de punctuație în scriere. Prin activitățile practice, elevii sunt puși în situații în care să folosească semnele de punctuație și să vadă cum acestea pot ajuta la înțelegerea sensului unui text.

PROIECT DIDACTIC

p.i.p. Buciumaș Maricica,
Școala Gimnazială „Ștefan cel Mare” Vaslui

Data:

Școala Gimnazială „Ștefan cel Mare”, Județul Vaslui

Învățător: P.I.P. Buciumaș Maricica

Clasa: a II-a

Aria curriculară: Arte

Disciplina: Arte vizuale și abilități practice

Unitatea de învățare: Potențialul expresiv al elementelor de limbaj plastic în comunicarea vizuală – compoziții libere

Forma de realizare: Activitate integrată

Titlul lecției: Pietrele - Pictură decorativă

Tipul lecției: consolidare de priceperi și deprinderi

Scopul lecției:

 Organizarea echilibrată a suprafeței de lucru, folosind elemente de limbaj plastic (linia, punctul)

 Stimularea imaginației creatoare, a sensibilității și a gustului estetic

Competențe specifice:

AVAP:

2.1. Observarea unor caracteristici simple ale materialelor întâlnite în mediul familiar;

2.2. Manifestarea liberă a ideilor și trăirilor personale, apelând la forme simple de exprimare specifice artelor.

2.3. Realizarea de aplicații/compoziții/obiecte/construcții simple, pe baza interesului direct.

CLR:

1.1. Sesizarea semnificației globale a unui mesaj scurt, pe teme familiare, rostit clar și rar;

1.5. Manifestarea curiozității față de receptarea semnificației mesajelor orale, în contexte de comunicare cunoscute;

MM:

3.1. Manifestarea liberă, adecvată, pe muzică, apelând la diverse forme de exprimare;

Obiective operaționale:

 O1 să recunoască și să clasifice culorile după mai multe criterii cunoscute (primare-secundare), (calde – reci);

 O2 să picteze o lucrare utilizând elementele plastice și tehnicile învățate, respectând cromatică specifică temei;

 O3 să compună spațiul plastic valorificând potențialul expresiv al elementelor de limbaj plastic, respectând tema și păstrând armonia suportului;

 O4 să evalueze lucrările ținând cont de finalizare, corectitudine, aspect estetic;

 O5 să formuleze opinii referitoare la compoziția plastică realizată;

 O6 să dovedească îndemânare în mânăuirea instrumentelor de lucru.

RESURSE:

A. STRATEGII DIDACTICE:

- a) **metode și procedee:** explicația, conversația euristică, exercițiul, observația dirijată, jocul didactic
- b) **mijloace de învățământ:** imagini, calculator, videoproiector, obiecte model, acuarele, pensule, creion grafic, pahare
- c) **forme de organizare:** frontală, individuală

B. Bibliografie: -, „Programa pentru disciplinele Comunicare în limba română, Matematică și explorarea mediului, Arte vizuale și abilități practice, aprobată prin ordinul ministrului educației naționale nr. 3418/19.03.2013”, București, 2013;

- L. Stan, I. Stan, E. Botezatu, Educația plastică – Ghid metodic-clasele I-IV, ed. Aramis, București, 2004
- M.C. Dragomir, Arte vizuale și abilități practice, București, 2014
- M. Cristea, Ghid metodic de ed. plastică pentru clasele I-IV, București

DESFAȘURAREA ACTIVITĂȚII

Etapele desfășurării activității:

1. **Moment organizatoric – 2 minute**

Se asigură condițiile necesare desfășurării orei.

2. **Captarea atenției – 2 minute**

Se solicită elevilor să asculte melodia „Primăvara”, de Antonio Vivaldi și să-și imagineze ce culori pot reda pe o planșă.

3. **Reactualizarea cunoștințelor – 3 minute**

Se continuă audiția piesei „Primăvara” și se prezintă imagini adecvate.

Se poartă o discuție de verificare a cunoștințelor privind culorile:

Ce culori cunoașteți? Cum sunt ele clasificate? Care sunt nonculorile/ culorile reci/calde? Care sunt culorile primare? Ce semnificație au aceste culori pentru noi? Ce tehnici de lucru cunoașteți? etc).

Se arată elevilor planșele cu steaua culorilor.

4. **Anunțarea temei și a subiectului aplicativ – 2 minute**

Se scrie pe tablă tema plastică – „Compoziție decorativă- „PIETRELE”

Se prezintă modelele realizate și câteva imagini cu pietre pictate.

Se prezintă principalele competențe propuse, pe înțelesul copiilor (fiecare copil va avea de decorat pietricele folosind elementele de limbaj plastic învățate (punctul, linia).

5. **Prezentarea etapelor de lucru – 5 minute**

Pe baza observațiilor elevilor se enumeră materialele și instrumentele de lucru necesare în pregătirea lucrării, apoi se intuiesc etapele de lucru și tehnicile folosite.

Materiale necesare:

- acuarele și pensula;
- vas cu apă;
- pietre de dimensiuni medii.

Etapele de lucru:

- stabilirea poziției elementelor decorative pe care le vor folosi;
- alegerea culorilor;
- fiecare elev va picta pietricele primite.

Se prezintă criteriile de evaluare a lucrării și se afișează la loc vizibil elevilor:

- Originalitate în realizarea lucrării;
- Utilizarea adecvată a culorilor ce alcătuiesc gama cromatică, a elementelor de limbaj plastic: linia, punctul;
- Acoperirea spațiului în mod echilibrat;
- Lucrare curată, îngrijită.

6. Desfășurarea activității – 28 minute

Se dau indicații de realizare a lucrării utilizând gama culorilor calde și reci.

Se creează condițiile optime creației prin audierea unor melodii lente, la volum mic.

În timpul lucrului se va explica, îndruma și urmări bunul mers al activității și la nevoie se intervine, pentru a se face unele precizări.

7. Evaluarea activității – 3 minute

La sfârșitul procesului de creație, lucrările sunt prezentate colegilor și apreciate de aceștia, dar și autoapreciate de autorul lor, ținând cont de criteriile de evaluare (respectarea temei plastice, originalitate, etc.).

Se va realiza o miniexpoziție cu lucrările elevilor.

Se vor aprecia lucrările.

CULORILE EMOȚIILOR PROIECT EDUCATIV

**p.i.p. Cîrlescu Iulia-Adriana,
Școala Gimnazială „Ștefan cel Mare” Vaslui**

1. Argument justificare, context (analiză de nevoi)

Emoțiile sunt prezente în viața noastră mult mai mult decât credem. Ele ne influențează relațiile, performanța, modul în care gândim sau acționăm. Abilitatea noastră de a răspunde emoțiilor este responsabilă de cât de mulțumiți suntem pe parcursul zilei și impactează direct percepția pe care o avem asupra nivelului nostru de bunăstare.

Dezvoltarea inteligenței emoționale a copiilor este urmărită cu multă atenție de echipe de psihologi. Eliminarea emoțiilor este la fel de importantă ca și înlăturarea problemelor de natură fizică. Copilul trebuie învățat să-și stăpânească emoțiile fără a le alunga.

Un copil care își dezvoltă inteligența emoțională poate să: învețe cum să își gestioneze emoțiile, inclusiv cele neplăcute; să fie atent la ceea ce simte și să se descurce cu brio în orice situație; să fie mai empatic cu cei din jur, să comunice mai ușor și să își dezvolte relații echilibrate; să se descurce mai bine la școală sau în situații provocatoare; să nu își mai facă griji pentru orice situație și să fie supus mai rar stresului; să își dezvolte o gândire pozitivă, orientată pe soluții; să accepte schimbarea mai ușor; să știe să gestioneze situațiile în care este anxios; să aleagă să rezolve problemele în loc să aibă reacții exagerate.

În cadrul unei atmosfere deschise, copilul își exprimă, fără teamă sau inhibiții, propriile dorințe, opinii și interese, se simte ascultat, apreciat și încurajat, învață că fiecare persoană este unică. A înțelege lumea interioară a copilului înseamnă a-l ajuta să-și găsească propriile repere, să se armonizeze cu el însuși, cu ceilalți și cu mediul înconjurător.

Proiectul educativ „Culorile emoțiilor” vine în întâmpinarea nevoilor elevilor, facilitându-le procesul de autodezvăluire și autodepășire, elevilor oferindu-li-se posibilitatea adoptării și experimentării de noi atitudini, comportamente și conduite, prin exersarea unor modalități de relaționare optimă cu ceilalți, prin exerciții de comunicare asertivă. Efectele urmărite prin dobândirea abilităților de comunicare, relaționare, autocunoaștere, de autovalorizare se doresc a fi de lungă durată, deoarece vizează o reconfigurare a relațiilor interpersonale și a raportării la sine, precum și eficientizarea procesului de învățare pentru fiecare elev.

2.Ținta strategică din PDS

Optimizarea relației școală-comunitate și promovarea imaginii unității de învățământ, în contextul climatului concurențial actual, prin creșterea cu 10% a numărului de proiecte la nivel local, județean și național.

Obiectivul general: Stimularea copiilor pe direcția unei exprimări emoționale deschise, autentice, spontane și descoperirea abilităților empatice, antrenarea conduitelor prosociale și de socializare.

Obiective specifice:

- implicarea unui număr de 161 de elevi în activități de dezvoltare personală, în școală și în comunitate, până în iunie 2023;
- creșterea cu 30% a numărului de activități de dezvoltare personală și desfășurarea în unitățile implicate în proiect, până în iunie 2023;
- implicarea unui număr de 161 de elevi în activități ce vizează tehnici de dezvoltare a atenției și motivației în vederea obținerii succesului școlar, până în iunie 2023;
- creșterea implicării unei instituții în cadrul activităților proiectului.

Activitatea nr.:1

Titlul activității: Stabilirea echipei de proiect

Tipul activității: acțiune de informare

În cadrul unității implicate în proiect, responsabilul din unitate va face cunoscută tema Proiectului educațional local: „Culorile emoțiilor” ce va avea loc în perioada octombrie 2022 – iunie 2023. Se va stabili echipa de proiect – cadrele didactice care vor participa la derularea proiectului.

Activitatea nr.: 2

Titlul activității: Lansarea proiectului

Tipul activității: conferință de lansare

În cadrul unității implicate în proiect, responsabilul din unitate va face cunoscută lansarea Proiectului educațional local: „Culorile emoțiilor” ce va avea loc în perioada octombrie 2022 – iunie 2023, în vederea stimulării copiilor pe direcția unei exprimări emoționale deschise, autentice, spontane și descoperirea abilităților empatice, antrenarea conduitelor prosociale și de socializare.

Activitatea nr.: 3

Titlul activității: „Să cunoaștem emoțiile!”

Tipul activității: dezbatere

Prezentare PPT – Emoțiile. Elevii vor audia diferite fragmente din povești, povestiri, poezii, materiale pe baza cărora vor identifica și descrie diverse emoții. Se vor desfășura jocuri/activități pentru înțelegerea importanței emoțiilor în cadrul activităților școlare și extrașcolare.

Activitatea nr.: 4

Titlul activității: „Cum îmi exprim emoțiile”

Tipul activității: joc

Jocuri de exprimare a emoțiilor plăcute/neplăcute; numirea de situații în care apar diferențe între stări emoționale; exprimarea empatiei față de alte persoane; exprimarea de emoții complexe precum: rușinea, vinovăția, mândria.

Cubul emoțiilor - Pe fiecare față a zarului se va lipi câte o hârtie colorată (roșu, verde, galben, albastru, portocaliu, mov). Pentru fiecare culoare se va asocia o întrebare legată de emoții. De exemplu: roșu - povestește o întâmplare în care te-ai înfuriat. Cum ai simțit furia la nivelul corpului? Cum ai reacționat? Spune un lucru care te enervează mereu, deși ai vrea să rămâi calm. Cum reușești să îți controlezi furia? Ce poți să faci pentru a ține sub control furia?

Activitatea nr.: 5

Titlul activității: „Curcubeul emoțiilor”

Tipul activității: atelier de lucru

Fiecare învățător va organiza și desfășura activitatea în sala de clasă. Pe baza unui material PPT, elevii își vor reaminti care sunt emoțiile de bază și vor realiza compoziții plastice care să le illustreze. Se va organiza o expoziție cu lucrările elevilor. Ulterior se va audia un cântecel care să illustreze tema activității. În final, se va concluziona cu privire la rolul emoțiilor în viața școlarului.

Activitatea nr.: 6

Titlul activității: „Înfruntă-ți emoțiile!”

Tipul activității: dezbatere

Psihologul invitat va demara discuții despre exprimarea emoțiilor într-un mod adecvat și ce trebuie să facă copiii atunci când au anumite trăiri negative. De asemenea vor învăța să înțeleagă emoțiile celorlalți din ce în ce mai bine.

Activitatea nr.: 7

Titlul activității: „Calendarul stării de bine”

Tipul activității: activitate practică

Copiii vor completa un calendar al stării de bine. Vor utiliza un set de cartonașe pe care sunt scrise diferite stări/ vor completa și cu ceea ce își doresc.

Activitatea nr.: 8

Titlul activității: „Acesta sunt eu”

Tipul activității: activitate practică

Blazonul personal-diagramă divizată în 4 secțiuni în care elevului i se cere să reprezinte prin simboluri, desene, enunțuri, aspecte relevante ale personalității acestuia: o faptă bună pe care a făcut-o, o faptă pe care ar fi încântat să o facă, pasiunea sa, hobby-urile pe care ar dori să le aibă.

Activitatea nr.: 9

Titlul activității: „Ce m-ar face fericit...”

Tipul activității: activitate practică

Scrisoare către colegi cu început dat —„Ce m-ar face fericit...”; în această scrisoare elevul exprimă, fără a-și dezvălui numele ceea ce așteaptă el de la colegii săi din punct de vedere atitudinal sau afectiv; scrisorile se citesc în fața clasei de învățător, apoi se încearcă găsirea de soluții constructive.

Activitatea nr.: 10

Titlul activității: Monitorizarea proiectului și evaluarea rezultatelor proiectului

Tipul activității: observarea și analiza stadiului de derulare a proiectului

Pe toată durata proiectului coordonatorul de proiect și echipa de proiect vor monitoriza permanent toate activitățile propuse și realizate după planul de realizare a proiectului. Se vor evalua rezultatele după fiecare activitate prin folosirea instrumentelor de evaluare: chestionare, interviuri, observația, măsurarea nivelului de participare, analiza documentelor,

discuții cu elevii, discuții de grup cu profesorii, scenarii alternative.

Activitatea nr.: 11

Titlul activității: Diseminarea și promovarea rezultatelor proiectului

Tipul activității: activități de mediatizare și informare

Mediatizarea se va la nivelul Consiliului profesoral, la nivelul Catedrei învățătorilor, la nivelul ISJ Vaslui și CJRAE Vaslui.

Rezultate cantitative

- 1 grup de inițiativă - acțiune în domeniul consilierii elevilor;
- 9 planuri de activități în domeniul consilierii individuale și de grup;
- 3 materiale informative despre proiect și activitățile sale;
- 1 expoziție cu lucrări ale elevilor.

Rezultate calitative

- implicarea activă a elevilor în activități extrașcolare;
- dezvoltarea inițiativelor și competențelor de grup;
- creșterea numărului de activități de consiliere;
- ameliorarea problemelor de natură afectivă a elevilor implicați în proiect;
- dobândirea de abilități de identificare a emoțiilor;
- descoperirea de strategii de rezolvare a problemelor emoționale;
- dezvoltarea stimei de sine a elevilor;
- motivarea interesului comunității locale pentru participarea la activitățile desfășurate în școală.

Modalități de monitorizare și evaluare a rezultatelor proiectului.

Urmărirea modului de realizare, monitorizare și evaluare a proiectului se va face treptat, axându-se pe o serie de instrumente de monitorizare și evaluare astfel:

- chestionare de diferite tipuri care vor arăta implicarea în activitățile propuse a grupului țintă;
- interviuri prin care se vor evalua opiniile, valorile și sentimentele grupului țintă;
- observații – se vor observa aspectele alese în activitățile propuse;
- discuții de grup cu elevii – se vor realiza schimburi de păreri în grupul de elevi cu privire la aspecte legate de proiect;
- discuții de grup cu cadrele didactice – se vor realiza schimburi de păreri în legătură cu experiențele dobândite în cadrul proiectului.

Modalități de evaluare: chestionare, interviuri, observația, măsurarea nivelului de participare, analiza documentelor, prezentare în fața unei audiențe, discuții de grup cu elevii, discuții de grup cu cadrele didactice, jocuri de rol, scenarii alternative, portofoliu.

Indicatori de evaluare: evaluarea are loc în mod regulat; s-a convenit în mod clar asupra unei proceduri de feedback; evaluarea este un obiectiv clar al agendei de întâlniri dintre parteneri; obiectivele partenerilor privitoare la proiect sunt clar definite și există o înțelegere cu privire la distribuirea sarcinilor privind evaluarea; materialele pentru evaluare (chestionare, rapoarte ale interviurilor sau discuțiilor, etc.) folosite sunt disponibile cu experiențele dobândite în cadrul proiectului.

Beneficiari direcți: elevii implicați în proiect

Beneficiari indirecti:

- cadrele didactice care vor participa la proiect;
- partenerii școlii ce se vor implica în proiect;
- elevii și cadrele didactice din școală care vor beneficia de rezultatele proiectului;
- școala ca organizație și managerii școlii;
- comunitatea locală.

Implementarea proiectului „Culorile emoțiilor” va avea impact asupra:

- grupurilor țintă (dobândirea de cunoștințe cu privire la emoții);
- comunității școlare (valorificarea rezultatelor proiectului pe tema echilibrului emoțional);

- școlii ca organizație (creșterea capacității instituționale, extinderea parteneriatelor, creșterea prestigiului în comunitate);
- partenerilor din proiect (dobândirea unor informații și abilități).

Durabilitatea Proiectului „Culorile emoțiilor” va fi asigurată prin:

- continuarea activității grupului de inițiativă/acțiune constituit în cadrul proiectului;
- continuarea implicării elevilor care au dobândit noi abilități pe parcursul derulării proiectului;
- menținerea/dezvoltarea parteneriatelor încheiate în cadrul proiectului.

Valoarea adăugată/elemente de noutate ale proiectului

Gestionarea corectă a emoțiilor dificile îi va ajuta să treacă mai ușor peste diverse situații problematice cu care se confruntă la școală și în viață. Copiii vor învăța să dezvolte comportamente adecvate ca reacție emoțională la diverse circumstanțe dificile, din afara zonei lor de confort, vor deveni mai toleranți, vor fi mai puțin expuși riscului de a se simți frustrați, vor învăța să socializeze și vor fi mereu pregătiți să răspundă cu succes noilor provocări.

Partenerii implicați în proiect sunt:

Centrul Județean de Resurse și Asistență Educațională Vaslui cu rolul de a realiza legături mai strânse între psihologi și beneficiarii din unitățile de învățământ.

DEZVOLTARE PERSONALĂ „RESPECTĂ ȘI VEI FI RESPECTAT”

Prof. Enache Elena

Liceul Tehnologic Energetic „Dragomir Hurmuzescu” Deva

CLASA: a II-a

UNITATEA DE ÎNVĂȚĂMÂNT:

ARIA CURRICULARA: Om și societate

DISCIPLINA: Dezvoltare personală

TEMA: **Respectă și vei fi respectat**

TIPUL LECTIEI: dobândirea noilor cunoștințe

Competențe specifice

Dezvoltare personală

- 2.1. Exprimarea emoțiilor de bază în situații variate
- 2.2. Utilizarea unor elemente de ascultare activă
- 2.3. Explorarea abilităților de relaționare cu ceilalți

Comunicare în limba română

- 1.1. Identificarea semnificației unui mesaj oral din texte accesibile variate
- 1.2. Identificarea unor informații variate dintr-un text audiat

AVAP

2.6. Participarea la activități integrate adaptate nivelului de vârstă, în care se asociază elemente de exprimare vizuală, muzicală, verbală, kinestezică

DOMENII INTEGRATE: Dezvoltare personală

Comunicare în limba română

AVAP

SCOP:

- ✓ Formarea unei atitudini pozitive și respect față de cei din jur;

Obiective operaționale:

La sfârșitul lecției, elevii vor fi capabili:

a. **Cognitive:**

- O₁ - să definească valoarea morală „respect” ;
- O₂ - să explice înțelesul expresiei „lipsă de respect”
- O₃ - să răspundă corect la întrebările legate de textul citit;
- O₄ - să identifice persoanele față de care trebuie să manifeste respect;
- O₅ - să recunoască formele de manifestare a respectului față de celelalte persoane

și față de ei înșiși.

b. **Motorice:**

OM1- să adopte o poziție adecvată a corpului în timp ce lucrează.

c. **Afective:**

- OA1- să participe cu interes la lecție;
- OA2- să coopereze în munca pe echipe/perechi

STRATEGIA DIDACTICĂ:

Metode și procedee: conversația, exercițiul, explicația, problematizarea, activitatea independentă, ciorchinele, jocul didactic.

Mijloace de învățământ: fișe de lucru, markere, videoproiectorul, planșe, imagini,

Modalități de organizare a colectivului: individual, frontal, pe grupe

Resurse:

- **umane:** 21 elevi;
- **temporale:** 45 minute;
- **spațiale:** sala de clasă

BIBLIOGRAFIE:

Dezvoltare personală- Manual pentru clasa a II-a de Adina Grigore- Ed. Ars Libri,
*Programa școlară pentru disciplina **Dezvoltare personală***, aprobată prin ordinul ministrului
Nr. 5003/0

Desfășurarea lecției

1. Moment organizatoric

Se creează condițiile optime pentru buna desfășurare a activității propuse (spațiu educațional, materiale didactice, climat psihoafectiv).

2. Captarea atenției

-se realizează un ciorchine pornind de la cuvântul „RESPECT”

3. Anunțarea temei și a obiectivelor

Se anunță tema și obiectivele urmărite.

Se scrie titlul la tablă: „**Respectă și vei fi respectat**” și se anunță obiectivele lecției.

✓ Vom desfășura diverse aplicații la această temă. Dacă sunteți atenți la sfârșitul orei veți ști ce anume se cuvine să respectați în viață și modalitățile prin care o puteți face. Indiferent ce facem, transmitem respect celor din jurul nostru și simțim respect din partea lor.

4. Dobândirea noilor cunoștințe

Se prezintă situațiile ilustrate în manual, se adresează întrebări pe baza acestora, apoi se explică noțiunile noi (**respect și lipsa de respect**).

-Cum s-a comportat primul grup față de Alex?

-Care crezi că a fost motivul pentru care au avut o astfel de atitudine?

-De ce consideri că Maia și colegul ei s-au oprit și l-au ajutat pe Alex?

-Care sunt persoanele față de care trebuie să manifestăm respect?

- a) se citește și se discută poezia „Salutul” de A. Luchian
- b) Căutăm soluții- Dezbatere

Prietenul tău nu ți-a salutat părinții când v-ați întâlnit. Consideri că este lipsă de respect?

✓ *Un elev va alege petalele respectului și le va aplica pe tablă. (DEX)*

Respect = atitudine sau sentiment de stimă, de considerație sau de prețuire deosebită față de cineva sau de ceva.

Respectul înseamnă prețuire, considerație, admirație, stimă față de o anumită persoană. Se manifestă prin vorbe, gesturi, mimică și fapte.

- se citește lecția din manual „**Din experiența noastră**”;

- se discută lecția;

-Ce înseamnă să fim respectuoși? (să fim punctuali, corecți, cinstiți, să ne ținem promisiunile, să salutăm, să avem grijă față de noi, de cei din jur, să salutăm decent simbolurile naționale, să prețuim munca).

1. Dați exemple de personaje care dovedesc pentru cine (ce) manifestă respect?

2. Unde dovedim respect?

3. Cum dovedim respect?

4. Care sunt formulele magice?

5. De ce ?

Orice persoană trebuie să-i respecte pe cei din jur și să se străduiască să câștige respectul celor din jur.

c)Munca în echipă-

Elevii vor lucra în grup sau în perechi, având câte o sarcină de lucru:

JOC DIDACTIC

Elevii sunt împărțiți în 4 echipe:

-FAMILIE

-PRIETENI

-COLEGI

-PROFESORI

Fiecare echipă va stabili reguli de comportament în relație cu persoanele ce denumesc echipa sa.

Elevii vor compara regulile și vor stabili asemănările și diferențele de comportament.

6. Fixarea cunoștințelor

Se rezolvă o activitate pe echipe. Elevii sunt împărțiți în 4 echipe. Fiecare echipă are de realizat o poezie pornind de la cuvântul RESPECT. Fiecare literă a cuvântului respect poate simboliza:

R..... Reguli

E..... Eficiente

S.....Simple

P.....Preferințe

E.....Elegante

C.....Comportament

T.....Talent

Se poartă o discuție pe baza a ceea ce s-a învățat la lecție. (Întrebări legate de noțiunile noi „Respectul și lipsa de respect”).

-Ce învățătură am tras de la lecția de astăzi?

-Ne este de folos ceea ce am învățat?

7. Evaluarea

Voi face aprecieri generale și individuale asupra modului în care au participat elevii la lecție.

PROIECT DE ACTIVITATE EXTRACURRICULARĂ

Prof. înv. primar Ivan Gabriela
Școala Gimnazială „Vasile Pârvan” Bârlad

1. Titlul: „Ziua Mondială a Educației”

2. Data: 4 octombrie 2023

3. Coordonator: prof. înv. primar Ivan Gabriela

4. Argument:

Ziua Mondială a Educației, sărbătorită în data de 5 octombrie simbolizează importanța procesului de formare și dezvoltare culturală, morală și științifică a copilului prin intermediul educatorului. Educația, luând naștere odată cu atitudinea activă a omului față de propria dezvoltare, față de transmiterea cunoștințelor generațiilor următoare, deține până astăzi un rol vital în dezvoltarea civilizației, în cultura umanității și nu în ultimul rând în transmiterea valorilor spirituale.

Ziua Mondială a Educației nu trebuie să omagieze doar munca profesorilor și a dascălilor ci trebuie să fie și un prilej de reconștientizare a rolului pe care educația în sine îl are pentru orice stat și pentru orice generație. Specialiștii din educație recunosc că educația eficientă se realizează prin complementaritatea dintre rolurile școlii ca instituție și a familiei ca și cămin.

5. Scop: Conștientizarea dascălilor de vocația lor de formatori, educatori și informatori contribuind la dezvoltarea unei țări precum și a rolului acestora civic de mare importanță contribuind la păstrarea coeziunii sociale.

6. Obiective:

- Să cunoască semnificația zilei de 5 octombrie – Ziua Educației;
- Dezvoltarea aptitudinilor și înclinațiilor artistice ale elevilor;
- Dezvoltarea abilităților de comunicare, atenție.

7. Grup țintă: elevii clasei pregătitoare B

8. Resurse:

- a. umane: elevii și d-na învățătoare;
- b. materiale: tablă, planșă, imagini, coșuleț, lipici, marker, fișe de lucru, carioci, creioane colorate, laptop, televizor, diplome.

9. Desfășurarea activității:

Elevii clasei pregătitoare B au fost informați cu privire la semnificația zilei de 5 octombrie. Aceștia au desfășurat jocul didactic „Recunoaște rechizitele școlarului”. Copiii au extras dintr-un coșuleț imagini cu diferite obiecte, au denumit imaginile, au lipit pe planșă doar ilustrațiile cu rechizite și au despărțit cuvinte în silabe.

Elevii au realizat desene sugestive cu tema „Școala mea” și au cântat cântecul „Noi suntem școlari”.

Copiii au fost recompensați cu aplauze și diplome.

10. Rezultate:

- a. lucrări realizate de copii;
- b. expoziție cu lucrările elevilor în sala de clasă.

11. Evaluare: aprecieri verbale, expoziție cu lucrările elevilor, diplome.

12. Mediatizare: expoziție cu lucrările elevilor, informarea părinților pe WhatsApp.

13. Activitatea în imagini:

PROIECT ACTIVITATE EXTRACURRICULARĂ IMPORTANȚA MATEMATICII ÎN VIAȚA NOASTRĂ

prof. Miclea Simona, Școala Gimnazială „Eftimie Murgu” Lugoj
prof. Miclea Ion-Petru, Școala Gimnazială „Anișoara Odeanu” Lugoj

Argument

„Matematica este limba cu care Dumnezeu a scris universul.”- *Galileo Galilei*

După cum spunea și matematicianul Grigore Moisil, „Un matematician face matematică fiindcă vede în matematică ceva frumos, ceva interesant, ceva care îi place, ceva care îi e drag, ceva care îl tulbură, îl face să gândească, să mediteze, să viseze.”

Scopul

Activitatea are ca scop să le arate copiilor că matematica nu înseamnă doar formule, ecuații...și că nu este folosită doar în cadrul orelor de matematică, că matematica este peste tot în jurul lor și să le răspundă la întrebarea “La ce ne folosește matematica în viața de zi cu zi?”. Ne dorim, ca elevii să conștientizeze că de când deschid ochii dimineața, uitându-se la ceas și până ce adorm, în orice lucru pe care-l fac este și puțină matematică, chiar dacă ei nu își dau seama de acest lucru. Matematica oferă o serie de beneficii foarte utile pentru mintea copiilor și chiar a persoanelor adulte și ne permite să înțelegem lumea din jurul nostru.

Obiective:

- să înțeleagă importanța matematicii în viața de zi cu zi
- să identifice aplicațiile matematicii în diferite domenii
- să folosească matematica în rezolvarea de probleme din viața reală
- să manifeste interes pentru matematică
- să aprecieze importanța matematicii în viața de zi cu zi
- să participe activ la activitățile propuse

Strategii didactice:

- Metode: conversația, explicația, demonstrația, exercițiul, jocul
- Mijloace didactice:
 - fișă de lucru
 - materiale didactice diverse (cărți, reviste, obiecte din viața cotidiană)

Desfășurarea activității:

1. Momentul organizatoric (5 min)

- Se verifică prezența elevilor
- Se pregătesc materialele necesare

2. Captarea atenției (5 min)

- Se discută cu elevii despre importanța matematicii în viața de zi cu zi.
- Se adresează elevilor următoarele întrebări:
 - De ce este importantă matematica?
 - În ce domenii folosim matematica?

3. Anunțarea temei și a obiectivelor (5 min)

- Se anunță tema activității: „Importanța matematicii în viața de zi cu zi”.
- Se comunică obiectivele activității:
 - să înțeleagă importanța matematicii în viața de zi cu zi
 - să identifice aplicațiile matematicii în diferite domenii
 - să folosească matematica în rezolvarea de probleme din viața reală

4. Dirijarea învățării (20 min)

- Se explică rolul matematicii în diferite domenii, cum ar fi:
 - Domeniul financiar: matematică este folosită pentru a calcula prețuri, venituri, cheltuieli etc.

- Domeniul tehnic: matematică este folosită pentru a proiecta mașini, construcții etc.
- Domeniul științific: matematică este folosită pentru a formula teorii, a efectua experimente etc.
- Domeniul artistic: matematică este folosită pentru a crea opere de artă, arhitectură etc.
- Se realizează o fișă de lucru cu exerciții de identificare a aplicațiilor matematicii în viața de zi cu zi.
- 5. Fixarea cunoștințelor (10 min)
 - Se discută cu elevii despre exercițiile efectuate.
 - Se rezolvă, împreună cu elevii, exercițiile dificile.
- 6. Evaluarea (5 min)
 - Se realizează o evaluare orală, prin adresarea unor întrebări elevilor.
- 7. Momentul de încheiere (5 min)
 - Se recapitulează conținutul activității.
 - Se discută cu elevii despre impresiile lor despre activitate.

Activități propuse:

- Jocuri matematice:
 - „Cine adaugă mai repede?”
 - „Cine scade mai repede?”
 - „Cine înmulțește mai repede?”
 - „Cine împarte mai repede?”
- Activități practice:
 - Realizarea de calcule matematice pentru a planifica o excursie sau o petrecere
 - Construirea unui model matematic al unui obiect din viața reală
 - Rezolvarea de probleme matematice din viața de zi cu zi

Concluzie:

Activitățile extracurriculare sunt o modalitate excelentă de a-i ajuta pe elevi să înțeleagă importanța matematicii în viața de zi cu zi. Prin intermediul acestor activități, elevii pot vedea cum matematica este folosită în diferite domenii și cum îi poate ajuta în rezolvarea de probleme din viața reală.

ÎNVĂȚĂM PRIN PROIECTE ETWINNING 2022-2023

EXEMPLE DE BUNE PRACTICI

Prof. Moț Cornelia Alina,
Școala Gimnazială Găvojdia, Județul Timiș

Scopul principal al acțiunii eTwinning este acela de a facilita comunicarea și colaborarea între școli din țările membre ale Uniunii Europene, implicând cadrele didactice și elevii în activități noi de învățare: crearea de diverse produse educaționale care implică utilizarea noilor tehnologii și în elaborarea cărora colaborează cu echipe din alte țări. Pe termen lung, se urmărește îmbunătățirea competențelor de utilizare a noilor tehnologii (atât în cazul cadrelor didactice cât și în cazul elevilor), îmbunătățirea comunicării în limbi străine (competență de bază în Uniunea Europeană - comunicarea în cel puțin două limbi străine), cunoașterea și dialogul intercultural. Proiectele eTwinning sunt, de fapt, parteneriate, prin urmare, ele înseamnă o permanentă ajustare la ceilalți implicați. Schimbul de experiență, de idei, de cunoaștere, în ansamblu, reprezintă un element central într-o comunitate profesională precum eTwinning. eTwinning nu este doar un portal, este o rețea profesională, care oferă

numeroase resurse metodologice și în care profesorii învață unii de la alții. eTwinning încurajează performanța, nu și competiția.

Proiectul eTwinning **"Our Schools Beautiful Sustainable Together"**, derulat în anul școlar 2022-2023 la care au participat un număr de 43 membrii din România(19), Turcia(7), Polonia(5), Spania(2), Lituania(2), Italia(1), Macedonia de Nord (1), Iordania(1), Germania(1), Albania(1), Republica of Moldova(1), Grecia (1), Croația(1) a reprezentat o modalitate modernă, atractivă și eficientă de predare-învățare ce a vizat dezvoltarea empatiei și experimentarea bucuriei de a ajuta, manifestarea prieteniei, a toleranței, realizarea unor lucrări practice și artistico-plastice, crearea de logo-uri, crearea unor povești, postere, comunicarea cu partenerii de proiect. Pentru derularea acestui proiect au participat parteneri atât din țară, cât și din alte țări, limba proiectului fiind engleza. Ne-am propus realizarea unor activități inovative, distractive și creative.

Scopul principal al proiectului nostru a fost de a învăța să fim de ajutor, de a experimenta munca în echipe/ pe grupe internaționale și interdisciplinare, de a determina copiii să se implice activ în realizarea tuturor sarcinilor; de asemenea, proiectul are un mare potențial de a lărgi orizonturile elevilor, de a sparge bariere, de a comunica și de a colabora, permițându-le să îmbunătățească toleranța la exerciții, să experimenteze diversitatea și să „învețe prin practică”, să își descopere și să dezvolte noi aptitudini, abilități și cunoștințe despre un stil de viață sănătos, despre cultura altor popoare, despre obiceiuri și tradiții.

Obiectivele principale ale proiectului au urmărit munca individuală, munca în echipă/pe grupe, activități de informare și documentare despre tradiții, obiceiuri, cultură, personalități din țările partenere, manifestarea prieteniei, a toleranței.

- Încurajarea elevilor să observe, să analizeze, să găsească soluții la probleme semnificative din viața reală

- Cunoașterea obiceiurilor, tradițiilor, culturii țărilor participante la proiect

- Dezvoltarea învățării P2P (peer-to-peer) prin activitățile propuse;

- Dezvoltarea și îmbunătățirea abilităților lingvistice, cognitive, sociale ale elevilor;

- Îmbunătățirea relațiilor de comunicare între membrii participanți

- Dezvoltarea competențelor TIC;

- Conștientizarea importanței utilizării instrumente TIC în scopuri educaționale

Activitățile acestui proiect au fost diverse, colaborative și interdisciplinare concretizându-se în produse finale create în echipe internaționale.. Produse create în echipe internaționale sunt următoarele:

The collaborative book Let's get to know each other!

<https://www.storyjumper.com/book/read/139093922>

World Animal Day Kahoot Game pag. 8.2

<https://create.kahoot.it/share/game-october-4-world-animal-day/9a303639-dcbd-4cb2-be4b-945c3c38bd75>

Food Day collaborative book pag. 8.3.

https://read.bookcreator.com/1hZKltqoscNNwZ0Hu6HpeTDABSR2/eC3YBFgCQMO_WX_uBliCwg

Let's be better! – November 13 World Kindness Day pag 9.2.

<https://docs.google.com/document/d/12eUKOosHRDMknE58evNpSAuPPVnKxWrdPxM5B7Xabr4/edit?usp=sharing>

People we are proud of from our countries pag. 11.1.

<https://www.storyjumper.com/book/read/144841501/People-we-are-proud-of-from-our-countries>

January 30 International Day of Nonviolence in School pag. 11.2.

<https://app.mural.co/invitation/mural/ourschoolsbeautiful7898/1670529676328?sender=u7e71140b131a76989f057314&key=2af5fc47-1456-4d8b-80d3-d044e6e5120d>

Online Safety - February 9 Internet Safety Day- Collaborative game pag 12.2.
https://quizizz.com/admin/quiz/63dbc3ff1453a4001dedab7b?source=quiz_share
Spring activities and events – The beauty of the spring season pag. 13.1.
https://www.canva.com/design/DAFZobt4hEA/rIrs9PQyTNSOkDn4XQGYNw/edit?utm_content=DAFZobt4hEA&utm_campaign=designshare&utm_medium=link2&utm_source=sharebutton
International Women's Day - March 8 pag. 13.2.
. <https://www.ourboox.com/books/inspirational-women/>
We protect WATER! - March 22 World Water Day pag. 13.3.
<https://www.storyjumper.com/book/read/148419801>
Our common Earth Day slogan pag, 14.1.
https://www.canva.com/design/DAFfVlOLbzU/mnMYIjfN8iCaTWIB-9PT6w/edit?utm_content=DAFfVlOLbzU&utm_campaign=designshare&utm_medium=link2&utm_source=sharebutton

În concluzie, pot spune că proiectele eTwinning au un impact semnificativ asupra elevilor, aducând numeroase beneficii educaționale și sociale: dezvoltarea abilităților de comunicare și colaborare prin interacțiunea cu elevi din alte țări, îmbogățirea cunoștințelor și perspectivelor culturale elevii își largesc orizonturile și își dezvoltă empatia și toleranța față de culturi diferite, stimularea creativității și a gândirii critice prin participarea la activități creative și provocări complexe, îmbunătățirea competențelor digitale prin utilizarea tehnologiei și a platformelor digitale pentru comunicare și colaborare, creșterea încrederii în sine și a motivației prin implicarea activă.

SĂ VORBIM DESPRE VALORI!!!

-eTwinning project-

**Prof. Oprea Elena,
Școala Gimnazială Răciu**

În anul școlar 2022-2023, am fost parteneri în proiectul eTwinning „We are valuables with values”, oferindu-ne ocazia de a lucra alături de numeroase școli din Europa, cunoscând oameni, tradiții, sărbători și, ce este cel mai important, am legat prietenii.

Proiectul s-a desfășurat pe durata întregului an școlar, scopul acestuia fiind recunoașterea și promovarea valorilor similare sau apropiate ale elevilor ce cresc și trăiesc în culturi variate, cultivarea sentimentului de unitate prin îmbinarea valorilor de prietenie, dreptate, bunătate, toleranță, respect.

Obiectivele proiectului au fost:

- adoptarea unor valori precum salutul, împărtășirea responsabilității, respectul pentru diferențe;
- înțelegerea importanței asemănărilor dintre culturi în vederea socializării;
- conștientizarea bogăției culturale a nației căreia îi aparțin și promovarea tradițiilor, obiceiurilor locale, naționale;
- utilizarea instrumentelor digitale în vederea realizării activităților;
- consolidarea relațiilor de colaborare și comunicare între parteneri.

Pentru început, ne-am prezentat școala, țara și echipa (colectivul de elevi) cu care vom lucra. Odată cu începerea anului școlar, am prezentat elevilor și părinților temele proiectului, discutând despre ce implică fiecare, am semnat acordurile parentale pentru utilizarea imaginii minorilor în spațiul online. S-au completat chestionarele de preevaluare a proiectului de către elevi, părinți și profesori.

Colaborarea și cooperarea între școli din diferite sunt cheia unei bune desfășurări a activităților.

În luna septembrie, fiecare școală participantă a creat un logo al proiectului, urmând să fie ales ca imagine a proiectului cel mai votat, fiind expuse în wakelet.

La întrebarea : „Care este cea mai importantă valoare umană?”, răspunsurile au fost variate, de la bunătate, respect, dragoste, pace, toleranță, la iubire, empatie, prietenie.

În luna octombrie, am sărbătorit săptămâna codeweeek, dar am și salutat în limbile materne ale partenerilor. Deoarece a fost vacanță, i-am provocat pe elevii mei să scrie folosind diferite materiale din natură „Salut!”, „Merhaba!”, „Selam!”, „Dzien dobry!”. Rezultatele au fost minunate. Bunătatea și toleranța au fost valorile sărbătorite în luna noiembrie, în padlet am încărcat proverbe, postere și poezii pe tema respectivă.

A fi bun înseamnă că poți crea condiții de trai și animalelor care rămân peste iarnă la noi în țară și care își găsesc hrana mai greu. Am confecționat căsuțe din materiale reciclabile, le-am așezat în pomii din livadă pentru a adăposti păsărelele.

Sărbătorile de iarnă au fost un bun prilej de a schimba felicitări cu colegi din Republica Moldova.

Luna ianuarie a fost despre a dăru, despre a fi bun cu cei din jur, despre a împărți cu colegul jucăria preferată, o vorbă bună, despre a ne juca împreună.

Pentru buna desfășurare a tuturor activităților, am utilizat diverse aplicații și platforme, am aflat cum putem fi siguri în mediul online.

Cum pot fi responsabili față de problemele de mediu au aflat în desfășurarea activităților dedicate Zilei Mondiale a Apei și a Pământului.

Tema proiectului ne-a permis să dezvoltăm toate competențele cheie, să integrăm activitățile în curriculum, să utilizăm diverse instrumente web 2.0 care ne-au facilitat munca, dar au și crescut interesul elevilor în buna organizare a acestora.

Colaborarea cu școlile partenere s-a realizat pe toată durata proiectului, toate activitățile realizându-se în echipe transnaționale, ducând la o învățare activă, cu rezultate imediate.

Proiectele eTwinning oferă o oportunitate de a te dezvolta pe plan profesional, de a-ți îmbunătăți actul de predare- învățare, de a lega prietenii ce pot dura o viață, de a crește sentimentul de apartenență la o națiune, promovându-i tradițiile și obiceiurile, contribuie la creșterea motivației elevilor de a lucra activ, de a utiliza gadget-urile în activități de învățare, de cercetare, nu doar în scop de joacă.

Proiectul acesta a avut un impact deosebit asupra tuturor celor implicați: elevi, profesori, părinți. Am primit aprecieri pozitive atât pe platforma eTwinning, cât și pe pagina de facebook a proiectului.

Munca noastră de echipă a fost răsplătită. Am primit certificatul de recunoaștere la nivel național.

"Bunătatea este limbajul pe care cel surd îl poate auzi și cel orb îl poate vedea."

Mark Twain

PROIECT DE ACTIVITATE OUTDOOR „CORONIȚA TOAMNEI”

p.i.p. Patrichi Mihaela,
Școala Gimnazială „Ștefan cel Mare” Vaslui

Tema: workshop - „Decorațiuni cu materiale din natură” (crengi, frunze, ghinde, conuri)

Subiectul: decorațiuni cu materiale din natură pentru ușă - „Coronița Toamnei”

Tipul activității-outdoor

Domeniul: Arte vizuale și abilități practice AVAP

Participanți: 24 elevi din clasa a –IV-a C

Durata: 45 minute

Locul desfășurării- Parcul Copou

Argument:

„Pe copil îl educă tot ce îl înconjoară: câmpul, pădurea, râul, marea, munții, rândunelele, cucul. Faceți tot posibilul ca și copiii dumneavoastră să iubească tot ce-i înconjoară, pentru că fără dragostea față de natură și animale omul nu poate să simtă din plin, ceea ce numim, cu cel mai minunat dintre cuvinte – VIAȚA.” (C. MIHĂESCU)

Activitățile outdoor “vizează explorarea posibilităților de utilizare a aerului liber și a cadrului natural ca spațiu de învățare și formarea unor deprinderi pentru a lucra tematic, folosind acest spațiu într-un mod interdisciplinar”.

Desfășurată sub forma unui atelier de creație, activitatea îl apropie pe elev de natură, îl ajută la dezvoltarea psihică, previne labilitatea emoțională, modelează temperamentul și atitudinile. Spontaneitatea și naturalețea cu care elevii desprind informația direct din natură îi oferă acestuia o experiență completă de învățare, antrenând toate simțurile, trezind curiozitatea și motivația pentru învățare.

Competențe specifice:

1.1.Sesizarea elementelor de detaliu ale unui mesaj vizual simplu, exprimat printr-o varietate de forme artistice

1.3. Manifestarea curiozității față de explorarea de mesaje artistice simple, exprimate vizual

2.1. Explorarea unor caracteristici/ proprietăți ale materialelor în diverse contexte

Obiective urmărite:

01- să colecționeze materiale din natură;

02-să sorteze materialele strânse în funcție de diferite criterii;

03- să utilizeze corect instrumentele de lucru;

05-să asambleze materialele din natura în „Coronița Toamnei”;

06-să relaționeze, să se sprijine și să se ajute reciproc în rezolvarea sarcinilor;

07-să se adapteze condițiilor de lucru în afara școlii;

Strategia didactică

Metode și procedee: conversația, aprecierea verbală, demonstrația, experimentul, exercițiul, explicația

Forme de organizare: frontal, în perechi, pe grupe.

Resurse materiale: coroniță din polistiren, panglică de culori diferite, conuri, frunze, ghinde, pensule, acuarele, lipici;

DESFĂȘURAREA WORKSHOPULUI:

Voi avea ca sarcini:

- **conducerea activității-** stabilesc locul de desfășurare – Parcul Copou;
- **planificarea activității-** workshopul va avea loc în urma unor drumeții realizate, pentru că în drumeții adunăm materiale utile: ghinde, conuri, frunze;

- **pregătirea grupului**- copiii sunt echipați corespunzător, așezați la umbră, pe băncute, au materialele necesare;
- **explicarea regulilor** – Elevii vor fi anunțați că vor respecta aceleași reguli ca la orele desfășurate în sala de curs;
- Voi grupa elevii în perechi și le voi explica modul de desfășurare a activității. Aceștia trebuie să decoreze coronița din polistiren cu materialele din natură adunate, lucrând îngrijit și dând dovadă de cât mai multă creativitate.
- **anunțarea obiectivelor** – Voi anunța obiectivele activității;
- **supravegherea desfășurării activității**;
- **păstrarea disciplinei**-pe parcursul activității se cântă, elevii sunt liberi să discute, să împartă păreri, să întrebe, să se deplaseze pentru materialele necesare.
- **Discutarea finală a experienței**- La finalul activităților, vom discuta despre produsele obținute:
 - Ce le-a plăcut?
 - Ce-ar trebui îmbunătățit?
 - Cum s-au simțit?
 - Ce au învățat?
 - Cui ar oferi ghirlanda ?
- **Entuziasmarea și motivarea grupului** - pe tot parcursul demersului făcut, copiii au fost motivați și încurajați să se implice.
- La finalul activității au fost aplaudați și recompensați cu o diploma.
- evaluarea de produs**- produsele obținute vor fi expuse pe holul școlii, în cadrul proiectului „Toamnă harnică, toamnă darnică”.

BIBLIOGRAFIE:

1. Bucur, S., *Educația outdoor*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2012.
3. Mihailă, P., *Educația în aer liber – outdoor*, în: *Școala modernă. Calitate. Competivitate. Distincție*, Casa corpului didactic, Neamț, 2014, anul XII, nr. 1/ martie, p. 19-21.
5. Jula, C., *Educația în natură: un concept care începe „să răsară”*, în: *Think outside the box*. mai, 2015.

ERASMUS+ —————> O EXPERIENȚĂ DE NEUITAT

Prof. înv. primar Văleanu Ionica,
Școala Gimnazială „Alexandra Nechita” Vaslui

În cadrul Programului Erasmus+ în domeniul „Educație Școlară” (ANUL I) (2023-1-RO01-KA121-SCH-000117976) Noi Experiențe Schimbare, am avut privilegiul de a participa la un proiect fascinant în inima croată, în orașul vibrant Split - „Game Based Learning”. Această experiență a fost o călătorie memorabilă care a adus împreună cursanți din diverse colțuri ale lumii pentru a explora cultura și educația într-un mod inovator și captivant.

Încă de la sosire, am fost îmbrățișați de frumusețea și căldura orașului Split. Fiecare stradă păstrează o poveste, fiecare piatră avea o istorie. Am avut privilegiul de a explora moștenirea culturală bogată a Croației, de la vechile ziduri ale palatului lui Dioclețian la farmecul piețelor locale pline de culoare și arome inconfundabile.

Participarea la acest proiect mi-a oferit oportunitatea de îmbinare a învățării academice cu diversitatea culturală. Am participat la cursuri interactive și seminarii deschise care ne-au încurajat să ne exprimăm opiniile și ideile într-un mediu prietenos și stimulent. Fiecare zi a fost o nouă lecție, fiecare discuție a adus o perspectivă nouă asupra subiectelor discutate.

Printre multe aplicații și instrumente online prezentate la curs am descoperit aplicația **Plickers**, o aplicație online deosebit de eficientă, ușor de folosit și de aplicat, atât la clasele primare, cât și la cele gimnaziale, în procesul de evaluare (inițială, continuă sau

sumativă) cât și în autoevaluare. Aplicația poate fi utilizată în beneficiul tuturor participanților (elevi și profesori) la procesul de evaluare.

Aplicația Plickers (<http://plickers.com>) – un instrument interactiv și totodată, o modalitate versatilă de a crea teste de tip grilă și adevărat/ fals pentru elevii din ciclul primar și gimnazial. Aplicația are o interfață extrem de prietenoasă, tocmai prin simplitate și ușurința cu care și un cadru didactic mai puțin experimentat poate să creeze o clasă (prin introducerea numelui elevilor), un test. Profesorul are posibilitatea să-și formuleze întrebările, numărul de răspunsuri, tipul de răspunsuri, poate adăuga imagini pe baza cărora va formula întrebările. Elevii nu au nevoie de lucrare scrisă, deoarece aplicația permite proiectarea (cu ajutorul unui videoproiector) întrebărilor și a variantelor de răspuns, aceștia răspunzând doar prin ridicarea unui card (unic prin formă și personalizat) ce este oferit gratuit de aplicația Plickers.

Avantajele acestui tip de evaluare online sunt multiple, atât pentru elevi, cât și pentru profesori. Elevii se simt mult mai confortabil știind că participă la un nou mod de a fi testați și că această nouă metodă implică și gadgeturi și aplicații pe care ei le folosesc zilnic (Internet, tabletă, smartphone). Simplul fapt că nu mai scriu răspunsurile pe o foaie, ci răspund cu ajutorul unui card pe care profesorul îl scanează cu tableta sau telefonul inteligent, faptul că răspunsurile lor sunt „live” îi motivează să se concentreze asupra evaluării cu mai multă responsabilitate. De asemenea, elevii sunt câștigați și prin faptul că la finalul testului pot primi nota pe loc, aplicația afișând pentru fiecare participant la test răspunsurile corecte și pe cele

incorecte (acestea fiind marcate distinct prin culoarea roșie). Elevii mai pot primi și fișa individuală cu răspunsurile date, astfel încât să se poată realiza autoevaluarea și autocorectarea, care se pot face direct în clasă.

Profesorii care folosesc aplicația Plickers beneficiază de avantaje de asemenea. Nu mai este necesar ca testele să fie corectate în afara clasei, aplicația oferind notele elevilor. Notarea este deci obiectivă, pe măsura cunoștințelor elevilor. De asemenea, aplicația oferă reprezentări grafice cu răspunsurile elevilor, făcând astfel ierarhizarea lor mai ușoară. Primele trei întrebări care au primit cele mai slabe răspunsuri din parte elevilor sunt afișate, astfel încât profesorul poate să-și facă o idee generală asupra celor mai importante elemente asupra cărora trebuie să se revină în perioada ce urmează testului.

Notele finale, precum și răspunsurile elevilor la fiecare întrebare sunt centralizate într-un tabel care poate fi exportat în Excel, pentru ca aceste date să poată fi prelucrate ulterior sau stocate. Acestea sunt arhivate în cadrul aplicației și pot fi accesate ușor prin indicarea clasei și a datei la care a fost dat testul. Întrebările pot fi editate, mutate, puse într-o oarecare ordine, șterse, modificate prin niște operațiuni simple și vizibile.

Aplicația Plickers oferă gratuit cardurile pentru răspunsuri (ce pot fi imprimate și laminate) pe care profesorul le poate duce și folosi la orice clasă (fiecare card are un număr, astfel putând fi atribuit câte unul fiecărui elev din clasă în ordinea alfabetică, de exemplu). Fiecare latură a cardului reprezintă varianta de răspuns pe care elevul o va arăta pentru a fi scanată. Aplicația și metoda în sine funcționează foarte bine și la ciclul primar, dar și la ciclul gimnazial. Spre exemplu la limba și literatura română se pot testa o sumedenie de aspecte cu această aplicație: exerciții de înțelegere a unui text scurt, întrebări pe baza textului citit, exerciții de vocabular, de recunoaștere a părților de vorbire, etc. Aplicația poate fi folosită cu ușurință la orice disciplină atât de învățători cât și de profesori. Cadrele didactice beneficiază de sprijinul celor care manageriază această aplicație, prin serviciu „Help”, unde se pot adresa cu întrebări, nelămuriri, cărora li se oferă răspunsuri într-un timp foarte scurt.

Experiența personală îmi spune că, folosind această metodă de testare de la clasa a III-a și până la clasa a VIII-a, evaluările elevilor nu mai reprezintă o problemă de angoasă și stres, timpul de testare a scăzut, autoevaluarea a devenit un instrument mult mai bine gestionat la nivelul clasei și la nivel de elev, obiectivitatea notării este de necontestat, atenția distributivă a elevilor s-a dezvoltat (elevii urmărind întrebarea, variantele de răspuns, folosirea cardului cu răspunsuri, monitorizează dacă răspunsul a fost înregistrat online etc.).

În astfel de condiții, în care confortul personal devine un atu al celui testat, nu putem decât să ne așteptăm ca elevii noștri să performeze din ce în ce mai bine.

Participarea la programul Erasmus+ din Split, Croația, a fost o experiență de neuitat, o oportunitate care mi-a deschis orizonturile și mi-a oferit șansa de a experimenta o nouă cultură și un nou mediu academic. Această mobilitate mă pune în contact cu o diversitate extraordinară de persoane și idei, dezvoltându-mi nu doar cunoștințele, ci și abilitățile sociale și interculturale într-un mod profund și memorabil.

Bibliografie:

www.plickers.com

PROIECT EDUCAȚIONAL „PĂDUREA ÎNSEAMNĂ SĂNĂTATE”

**Profesor Chiriac Erika Karina
Școala Gimnazială „Constantin Parfene” Vaslui**

ARGUMENT

Pădurea, cel mai mare dar pe care natura l-a oferit omului, reprezintă și astăzi un mare miracol, cu multe enigme chiar și pentru specialiști. Putem asemăna pădurea cu o ființă vie și social, deoarece ea se naște, trăiește și crește spre a regenera, pentru ca o nouă generație de arbori să ia locul celei care piere. De când este OMUL pe pământ, natura l-a protejat, respectându-și legile; de aceea ar trebui să-i fim recunoscători, să o respectăm și să o protejăm. Din păcate, prin numeroasele agresii provocate de om, natura este astăzi în pericol.

Menirea noastră ca dascăli este aceea de a deschide mintea și inima copiilor, de a-i ajuta să privească natura ca pe o prietenă, care are nevoie de dragostea și respectul nostru. Cunoșcând faptul că pădurea (parcurile, spațiul deschis și sănătos) este cel mai mare și mai important ecosistem terestru, unul dintre cei mai importanți factori naturali pentru viața materială și spirituală a omului, am considerat că prin derularea proiectului „Pădurea înseamnă sănătate” elevii vor ajunge să o cunoască mai bine, să înțeleagă beneficiile ei, să o respecte.

Orice copil poate deveni ocrotitor al pădurii și al naturii, cu condiția să le îndrăgească. Pentru a iubi pădurea, spațiul verde trebuie însă să-l cunoaștem, să-i înțelegem șoptele, să-i vedem și să-i oprim suferința provocată de mâna omului. De aceea, trebuie să acționăm în folosul naturii înconjurătoare și al pădurii.

Orice cadru didactic trebuie să-i facă pe elevi să conștientizeze faptul că noțiunea de protecție a naturii nu impune renunțarea la resursele oferite de aceasta, ci doar folosirea lor rațională. Se impune cultivarea interesului față de menținerea unui mediu natural echilibrat, propice vieții, dar și a unui comportament favorabil ameliorării relațiilor dintre om și mediul natural în care trăiește. Pornind de la aceste considerente, vom organiza și desfășura cu elevii activități ecologice în cadrul proiectului educațional „Pădurea înseamnă sănătate”.

SCOP:

Dezvoltarea interesului pentru cunoașterea și investigarea ecosistemului Parcului Copou și formarea unui comportament responsabil al copiilor față de aceasta;

Stimularea interesului elevilor pentru cunoașterea, îngrijirea și ocrotirea parcului în vederea formării unei atitudini responsabile față de mediul înconjurător.

Căutarea, descoperirea, cercetarea, observarea, acționarea potrivit specificului mediului natural în care se află;

Transmiterea și transferul în situații practice concrete a deprinderilor dobândite în cadrul acestor activități.

OBIECTIVE:

1. Înțelegerea relației omului cu natura;
2. Dobândirea unor cunoștințe referitoare la ecosistemul parcului Copou: plante și animale care trăiesc în acest mediu de viață;
3. Conștientizarea pericolului și a consecințelor pe care le reprezintă degradarea mediului natural, al pădurilor din cauza defrișării și a poluării;
4. Implicarea în acțiuni practice de ocrotire, și îngrijire a parcului, a spațiilor verzi din jurul școlii;
5. Observarea condițiilor necesare viețuitoarelor pentru a-și putea menține habitatul și pentru a nu fi afectate negativ lanțurile trofice din care acestea fac parte;
6. Cultivarea gustului estetic față de frumusețile și farmecul naturii, al Parcului Copou.

ECHIPA DE PROIECT:

Prof. Chiriac Erika Karina, coordonator
 Prof. Pătrăcuță Magdalena Monica, membru
 Prof. Prelipcean Monalisa, membru

ETAPIZAREA ACTIVITĂȚILOR:

Etapa	Activități	Perioada
I Etapa de lucru în clasă	- Constituirea comitetului de mediu – elevii clasei a VII-a B; - Formarea și organizarea echipei de proiect; - Stabilirea responsabilităților și a activităților ce se vor desfășura pe parcursul anului școlar 2023-2024; - Popularizarea proiectului la nivel de școală, familie, comunitatea locală.	decembrie 2023-ianuarie 2024
II Etapa de lucru în pădure/ Parcul Copou	Lecție de educație plastică – Maeștrii pensulei , desene; Lecție de limba și literatura română – Maeștrii peniței , creație literară; poetul și natura , lectură, recitare; Lecție de matematică- Micii matematicieni în acțiune , probleme de logică, puzzle-uri, măsurători, determinare perimetre Lecție de biologie - Acțiuni de ecologizare	martie-aprilie 2024
III Etapa de evaluare	-realizarea unui colț tematic LeAF; -realizarea unei expoziții cu lucrări ale elevilor (desene, creații literare); -realizarea unei expoziții cu fotografii realizate în parc; -realizarea raportului final.	mai 2024

DETALIEREA DESFĂȘURĂRII ACTIVITĂȚILOR

1.	Decembrie 2023	Documentare și informare	- Constituirea comitetului de mediu – grupul de elevi; -Formarea și organizarea echipei de proiect; -Stabilirea responsabilităților; -Stabilirea activităților ce se vor desfășura pe parcursul anului școlar; -Popularizarea proiectului la nivel de școală, familie, comunitatea locală.
2.	Martie 2024	Maeștrii pensulei Maeștrii peniței Obs: Activitatea se va desfășura pe parcursul a mai multe ore. Elevii vor fi împărțiți în grupe de lucru, după abilități: pictură, lectură, scriere creativă.	-Plimbare în Parcul Copou; - Observarea copacilor, a arbuștilor, a florilor, primăvara; -Creații artistice pe această temă, tehnică la alegere. - Redactarea unor texte scurte despre lumea pădurii; -Jocuri ale copiilor desfășurate în Parcul Copou; -Lectura unor texte scurte dedicate naturii în general, pădurii, în mod special;

			-Postere, afișe care îndeamnă la protejarea mediului înconjurător
3.	Aprilie 2024	Micii matematicieni în acțiune Obs: Activitatea se va desfășura sub formă de concurs între echipe. Să cunoaștem fauna și flora Parcului Copou	-Rezolvarea unor probleme simple de logică, puzzle-uri geometrice; -Investigare a unor contexte problematice reale, cu caracter practic, prin integrarea achizițiilor matematice dobândite; -Transfer al soluțiilor unor probleme pentru rezolvarea altora; -Exprimarea și compararea rezultatelor unor măsurători utilizând unități standard/nonstandard de măsură; -Folosirea instrumentelor de măsură în determinarea perimetrelor, ariei unei zone indicate. -Activități de ecologizare; - Recunoașterea arborilor care alcătuiesc Parcul Copou; - Recunoașterea viețuitoarelor din parc; -Descrierea animalelor și a plantelor care trăiesc în parc; -Realizarea unui decalog ecologic; -colectarea diverselor obiecte din natură: pietre, frunze, crengi etc. pentru a fi utilizate în colaje, machete.
6.	Mai 2024	Evaluare proiect	-Realizarea unui colț tematic LeAF; -Realizarea unei expoziții cu lucrări ale elevilor; -Realizarea unui expoziții cu fotografii realizate în parc; -Realizarea raportului final.

PROIECT TRANȘNAȚIONAL ROMÂNIA-MOLDOVA „MATEMATICA PRIN JOC”

Prof. Costin Silvia Sândica
Liceul Tehnologic „Costache Conachi” Com. Pechea, Jud.Galați

Titlul proiectului : Matematica prin joc

Scopul proiectului: Colaborarea la nivel transnațional, împărtășind și confruntând idei, practici, jocuri, metode de lucru, producând astfel rezultate tangibile la obiectul matematică cu elevii claselor a VI-a.

Obiective:

- ✓ Să promovăm jocurile digitale la ora de matematică;
- ✓ Să utilizăm platforme educaționale interactive;
- ✓ Să dezvoltăm învățarea reciprocă și schimbul de experiență la nivel european;
- ✓ Să utilizăm practici inovatoare în educație prin intermediul platformei web de comunicare la distanță.

Competențe:

Competențe Cheie

- ✓ Competențe în matematică, științe, inginerie, tehnologie;
- ✓ Competențe de comunicare;
- ✓ Competențe digitale;
- ✓ Competențe sociale și civice;
- ✓ Competențe de cooperare.

Competențe specifice disciplinei matematice, competența de a dobândi:

- ✓ Cunoștințe fundamentale, valori, abilități specifice matematicii;
- ✓ Competența de a crea, analiza jocuri și a le rezolva;
- ✓ Competența de a utiliza limbajul și termenii matematici.

Etapele proiectului:

1. Etapa salutului virtual.

- Fiecare echipă a elaborat un poster cu denumirea echipei, un motto, tema proiectului.
- Elevii au prezentat posterele, au adresat câte 5 întrebări și au rezolvat un rebus matematic online

2. Etapa de cercetare : fiecare echipă a studiat tutoriale de pe youtube, a accesat platforme online gratuite și a creat jocuri matematice cu tematică de Crăciun.

3. Etapa de acțiune în baza cercetării

- De studiat o lecție din Biblioteca Online a Educației Online.
- De realizat un joc : victorină, rebus, kahoot, quizizz, test online, etc.
- De realizat un video cu aspect cotidian

4. Etapa de reflecție și colaborare

- A fost organizată o activitate extracurriculară în cadrul proiectului transnațional Educație Online „Matematica prin joc” numită „PAUZA DE MATE”
- Link-urile cu jocurile create .

<https://wordwall.net/ro/resource/45305308>

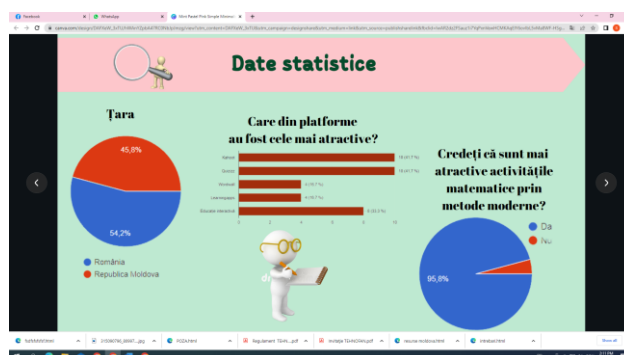
• <https://learningapps.org/display?v=pgwbmggtj23>

• <https://educatieinteractiva.md/alegere-multipla/11351>

- S-au făcut totalurile. Fiecare echipă la final a prezentat jocurile aplicate , s-au adresat întrebări, etc.

BIBLIOGRAFIE:

1. <https://wordwall.net/>
2. <https://learningapps.org/>
3. <https://educatieinteractiva.md/>

EARTH DAY- LIMBA ENGLEZĂ PREDATĂ INTERACTIV

Prof. Diaconu Adela
Școala Gimnazială „Anton Pann” Craiova, jud Dolj

Se spune că nevoia de a învăța o limbă străină este aproape atât de veche ca însăși istoria umană. Iar însușirea unei limbi se află în relație cu senzațiile și experiența, spune John Amos Comenius, profesor, educator și scriitor ceh, considerat părintele educației moderne. “Predarea trebuie să fie orală”, continuă acesta. Un proces de predare-învățare eficient și real presupune folosirea metodologiei și pedagogiei potrivite cerințelor generației actuale de elevi, folosirea noilor tehnologii și a unui mediu educațional în continuă schimbare. Provocarea o reprezintă găsirea de noi căi de a stimula și motiva abilitățile creative ale generației actuale care are vederi asupra învățării diferite de cele pe care le aveam noi atunci când eram ca ei.

Abordarea unei predări de tipul “cretă-tablă”(care a avut meritele ei), cu elevul participant pasiv, nu mai pare să fie potrivită pentru generația de astăzi. Dascălii apelează la o gamă largă de strategii ca să încurajeze participarea activă a elevului la activitățile din clasă. Să înveți prin “a face”, să aduci problemele din viața reală în sala de clasă și să ajuți elevul să descopere informația cerută ca să rezolve aceste probleme sunt metode care fac parte din abordarea învățării centrată pe elev. Folosirea unor metode și strategii moderne, active de predare-învățare este important pentru că are un mai mare impact asupra elevilor. Cărțile din care își luau informația până mai ieri sunt înlocuite astăzi cu noile resurse tehnologice pentru a crea o învățare interactivă centrată pe elev.

În cadrul orei de Limba engleză, putem “ataca” diferite abordări de predare-învățare, utilizarea unei metode sau a alteia depinzând de abordarea aleasă. Astfel, abordări și metode moderne sugerate sunt următoarele: Abordarea centrată pe elev (Person-Centred Approach), Abordarea comunicativă (Communicative Approach), Calea tăcerii (The Silent Way), Sugestopedia (Suggestopedia), Învățarea limbii în comunitate (Community Language Learning), Metoda răspunsului fizic total (The Total Physical Response Method), Pentru a aplica diferitele strategii moderne trebuie să ne folosim de materiale, mijloace de predare moderne, cum ar fi: fișe de lucru (worksheets), imagini (pictures or flashcards), realia (‘from-life’ materials), povești în imagini (picture stories), postere (posters), broșuri (brochures), pliante (leaflets), CDs (muzică), DVDs (filme, reclame, desen animat), jocuri (games), poezie (poetry), dramă (plays, role-plays), proiecte (projects). Pentru un act de predare-învățare eficient este bine să alternăm tipurile de materiale de predare. O altă idee inovatoare care vine în întâmpinarea dificultăților cu care ne confruntăm în contemporaneitate este predarea diferențiată (Louis Legrand, 1970) care presupune adaptarea metodelor de predare la diferitele tipuri de elevi cu scopul de a spori egalitatea șanselor și de a reduce eșecul școlar, încă determinat în mare măsură de inegalitățile sociale. Diversitatea elevilor, însă, nu este doar socială, ci și afectivă, fiind o posibilă sursă de obstacol în calea învățării. Ca urmare, reformatorii educaționali susțin cu tărie o abordare nouă și centrată pe elev a predării-învățării și o evaluare continuă și constructivă, capabilă de a sublinia progresul elevului și de a-l motiva pe acesta.

Exemplu de activitate centrată pe elev folosind tehnici și materiale moderne de predare-învățare (munca în perechi, muzica, cartoane cu imagini-picture cards-, imaginea video), activitate realizată cu ocazia Zilei Pamântului-22 aprilie a.c

Topic: Earth Day

Aids: OHP, handouts (picture cards, the song ‘What a wonderful world’ - Louis Armstrong-optional, Planet Earth-our lifelong friend worksheet), CD player, CD

Lesson aims: - to encourage the students to speak about the environment;

- to give students practice in speaking for fluency;

- to develop an appreciation that environmental issues are global, affecting each of us and to show appreciation for our environment;

- to raise awareness of the many ways people can help our planet and to protect the environment;

- to encourage students to take action in response to environmental degradation.

Activity 1-pre-listening

Aim: The Ss try to predict the message of the song ‘What a wonderful world’ - Louis

Armstrong from the title and study the picture cards given

Interaction: whole class

Aids: picture cards

Procedure: The T wants to introduce the topic of World-The Earth through music. The T prepares the Ss for the listening activity, explains that they are going to listen to a song and they are supposed to get the message of the song and put the cards in the order in which they hear them in the song. The T also asks the Ss to jot down a few ideas about the world in the song.

Skills: speaking

Time: 4 mins

Activity 2-while listening

Aim: The Ss listen to the song ‘What a wonderful world’ - Louis Armstrong

Interaction: individual work

Aids: notebook, picture cards, CD, CD player

Procedure: T plays the CD player and asks Ss to pay attention to the recording

Skills: listening, writing

Time: 7 mins

Activity 3-post-listening:

Aim: The Ss discuss about the message of the song and order the picture cards. The Ss share their opinions and feelings towards the world in the song.

Interaction: whole class activity

Aids: picture cards

Procedure: The T listens to the answers the Ss give and correct the exercise related to the picture cards

Skills: reading, speaking

Time: 5 mins

Activity 4

Aim: The Ss have to complete the worksheet entitled "Planet Earth-our lifelong friend" on things they love about nature, favourite place in nature, the environmental problems Earth faces and "green" things they can do to help Earth. The Ss discuss about what it means to be a R.R.R.ole Model(Reduce, Reuse, and Recycle)

Activity 5-while watching

Interaction: whole class activity

Aids: printed speech, OHP

Procedure: The T plays the OHP and asks the Ss to pay attention to the video

Activity 6

Aim: The Ss write a magazine article about Earth Day. They write about what happens around the world.

Cred cu tărie că un profesor de limba engleză poate folosi instrumente noi și interesante pentru a face procesul de predare a unei limbi străine mai atrăgător și mai eficient. Folosirea teatrului și a filmele în orele de limba engleza poate fi un instrument care sporește motivația elevilor, dă profesorului șansa de a căpăta o mai profunđa cunoaștere a secretelor predării, de a descoperi noi modalități de a pătrunde în mintea elevilor, de a redescoperi plăcerea jocului ca și metodă de învățare și dezvoltare a caracterului uman.

BIBLIOGRAFIE:

1. Afanas Aliona (2013). *Metodologia dezvoltării competenței de comunicare a elevilor în limba străină*. Chișinău, ISBN 978-9975-56-117-4.
2. Burns, A. & Richards, C. Jack. (2009). *The Cambridge Guide to Second language Teacher Education*. Cambridge: Cambridge University Press. ISBN 978-0-521-76012-6 hardback. ISBN 978-0-521-75684-6 paperback
3. Panainte, Lidia. *Rolul limbii engleze în contextul comunicării interculturale*. Culegere de articole selective ale Conferinței Științifice Internaționale „Competitivitatea și Inovarea în Economia Cunoașterii”, Vol. 2, 28-29 septembrie 2018

PROIECTUL ETWINNING „OUR SCHOOLS BEAUTIFUL, SUSTAINABLE, TOGETHER”, UN EXEMPLU DE BUNĂ PRACTICĂ

Prof. Dobrin Paula Daniela
Școala Gimnazială „Ștefan cel Mare” Alexandria

Proiectul „*Our schools beautiful, sustainable, together*”, a reprezentat încă o experiență de învățare fecundă pentru toți participanții la proiect și încă o dovadă că implicarea și organizarea ireproșabile ale coordonatorilor și colaborarea rodnică între parteneri duce la rezultate remarcabile. Din această aventură a cunoașterii și a descoperirii prin activități de învățare variate și antrenante am ieșit cu toții mult mai bogați:

- în experiențe menite să ne ajute în formarea și manifestarea unor comportamente sănătoase, sustenabile și incluzive
- în emoții și sentimente pozitive –
- Afecțiune/prietenie/ blândețe/bunătate/ empatie / toleranță pentru semenii noștri și pentru animale

- Bucurie/ entuziasm/curiozitate în relație cu personajele din lumea cărților
- Încredere/curaj că putem opri, chiar și cu gesturi mici, fenomene dăunătoare precum violența, alimentația nesănătoasă
- Dragoste și ocrotire a mediului înconjurător și respect față de valorile pe care acesta ni le oferă (frumos, armonie, ordine, simplitate),
 - în competențe-cheie care vor contribui la conturarea personalității elevilor și la dezvoltarea personală și profesională a cadrelor didactice
 - în experiențe interculturale grație schimburilor între elevi și profesori provenind din țările participante în proiect, facilitate de multiplele activități colaborative
 - în produse ale muncii noastre colaborative cu partenerii din proiect –

<https://wakelet.com/wake/iP1l4-tE96RCeSrVOAp33>

Proiectul «*Our schools beautiful, sustainable, together* » a fost conceput sub forma unui calendar cu sărbători internaționale importante, pentru fiecare dintre sărbători fiind create activități antrenante prin care am urmărit atingerea următoarelor obiective:

1. Dezvoltarea unor comportamente sănătoase de relaționare cu persoane și animale bazate pe afecțiune, prietenie, non-violență, toleranță, empatie, incluziune
2. Conturarea unor deprinderi corecte de alimentație sănătoasă
3. Cultivarea sentimentelor de dragoste și ocrotire a mediului înconjurător și de respect față de tot ceea ce acesta ne oferă și formarea unor atitudini sustenabile în utilizarea resurselor naturale
4. Dezvoltarea creativității prin promovarea lecturii și a conceperii unor produse (manuale/digitale) deosebite
5. Dezvoltarea competenței de comunicare în limbi străine prin interacțiunea cu elevi provenind din alte culturi
6. Dezvoltarea competențelor digitale prin conceperea în mod creativ a unor produse digitale prin folosirea diferitelor instrumente web. 2.0
7. Sensibilizarea la aspecte culturale specifice țărilor implicate în proiect și încurajarea exprimării aspectelor culturale românești
8. Încurajarea spiritului de inițiativă și a lucrului în echipe atât la nivelul grupului clasei cât și în echipe transnaționale.

Bucuria și entuziasmul pe care le-am resimțit cu toții de la începutul proiectului ne-au însoțit pe tot parcursul derulării lui. Metodele și abordările folosite în vederea efectuării de achiziții, a atingerii obiectivelor propuse și a dezvoltării competențelor vizate au fost toate participative, diversificate, adaptate particularităților individuale și de grup și pe deplin agreeate de elevi: de la bine cunoscutele metode - conversația, documentarea, « furtuna de idei », « turul galeriei » la jocurile Kahoot, Quizzez, Treasure hunt, miniexcursii în natură/laboratorul de purificare a apei, clubul cercetătorilor, atelierul de creație digitală, expoziție, spectacol, vizionare de filme până la experimente culinare.

Tema proiectului a fost ofertantă în privința conceperii unor activități variate și motivante și a integrării acestora în curriculum. Abordarea pe care am adoptat-o a fost una multidisciplinară întrucât teme precum dragostea, prietenia, bunătatea, non-violența, toleranța/incluziunea, natura/mediul înconjurător în diverse anotimpuri, alimentația sănătoasă, sărbători internaționale și interculturalitate se regăsesc în programele școlare ale mai multor discipline precum: limba română, limbile străine, geografie, educație socială, istorie, arte plastice, muzica, informatica, tehnologie, consiliere și dezvoltare personală.

Activitățile care au presupus conceperea creativă de mesaje/sloganuri/poeme/povestiri/urări (« The acrostic poem », « The journey of the water drop through Europe »- povestire colaborativă, « Children and books - International Reading Day »- lectura poveștii « Jack and the beanstalk » și crearea unor povești cu aceeași morală, « Christmas and New Year wishes ») au fost integrate cu ușurință la aria limba și comunicare (lb. română, franceză, engleză). Noțiuni de istorie și interculturalitate au fost abordate în prezentarea personalităților remarcabile din țările partenere în proiect în cadrul activităților « People we are proud of » și « Inspiring women » și în sondarea gastronomiei tradiționale a țărilor partenere în cadrul activității « Traditional recipes in our countries ».

»-World food Day. Pentru activitățile dedicate Zilelor Internaționale ale Apei și Pământului am abordat noțiuni de biologie, educație ecologică și geografie. Artele plastice s-au regăsit în abordarea noastră interdisciplinară atunci când am creat desene, felicitări, postere, videoclipuri (“International day of non-violence in schools”, “World water day”, “We protect planet Earth”). Cunoștințele de educație tehnologică și aplicațiile practice au fost utilizate în cadrul activității « Sneezy tha snowman » în care elevii au confecționat un om de zăpadă din materiale reciclabile și al activității « Traditional recipes in our countries » când elevii au pregătit un fel de mâncare tradițional din țara parteneră în echipă. Elemente specifice educației sociale și orientării și dezvoltării personale precum cultivarea dragostei și respectului pentru semenii și animale, a prieteniei, toleranței, non-violenței și incluziunii au fost aplicate în cadrul activităților « World animal Day », « Kindness Day », “International day of non-violence in schools”. Informatica a fost reprezentată în aproape toate activitățile proiectului întrucât elevii au avut de creat folosind diferite instrumente Web 2.0 afișe digitale, colaje, jocuri ale proiectului, cărți colaborative, videoclipuri, prezentări.

Acest proiect a avut indiscutabil un impact pozitiv asupra elevilor și profesorilor fiind o reușită grație mai multor aspecte concurente: diversitatea și calitatea activităților desfășurate, colaborarea eficientă și fructuoasă între parteneri, varietatea instrumentelor Web 2.0 folosite și a produselor create.

EXEMPLU DE BUNE PRACTICI – PROIECT EDUCAȚIONAL JUDEȚEAN „FIECARE ELEV ARE NEVOIE DE O ȘANSA”

Prof. Dumitriu-Broștic Elena-Liliana
Școala Gimnazială „George Tutoveanu” Bârlad
și Școala Gimnazială „Principesa Elena Bibescu” Bârlad,
județul Vaslui

➤ GURUPUL ȚINTĂ:

elevii clasei a V-a, a VI-a și a VIII-a ai Școlii Gimnaziale „Principesa Elena Bibescu” Bârlad, județul Vaslui și elevii clasei a VI-a C ai Școlii Gimnaziale „George Tutoveanu” Bârlad, județul Vaslui, părinții elevilor

1. Titlul proiectului „Fiecare elev are nevoie de o șansă”
2. Tipul proiectului: proiect social.
3. Domeniul în care se încadrează proiectul: Domeniul educație civică, voluntariat, proiecte caritabile.
4. Locul și perioada de desfășurare a activității principale: Școala Gimnazială „Principesa Elena Bibescu” Bârlad și Școala Gimnazială „George Tutoveanu” Bârlad.

➤ REZUMATUL PROIECTULUI:

- a. Număr de elevi și număr de cadre didactice implicate: 8 preșcolari, 65 de elevi și 6 cadre didactice;
- b. Beneficiarii direcți și indirecti:
 - direcți – elevii claselor a V-a, a VI-a, a VI-a C și a VIII-a ai școlilor gimnaziale menționate, elevi cu risc de inadaptare/eșec școlar, părinții elevilor, cadrele didactice.
 - indirecti – comunitatea locală.
- c. Activități propuse: 1. Lansarea proiectului și popularizarea lui./2. Cine și de ce absentează? /3. Împreună progresăm!/4. Concursul „Micii artiști” (pictură, muzică, recitări, teatru scurt)./5. Părinți implicați, elevi motivați./6. Să ne cunoaștem!/7. Împreună am reușit!
- d. Descrierea activității principale:

Activitatea principală a proiectului a constituit-o concursul „Micii artiști”. Elevii identificați cu risc de abandon școlar/eșec școlar din școala noastră au participat alături de alți elevi din școală la ateliere de pictură, de teatru, la corul școlii, la lecții de dans. Concursul cu participare directă a cuprins mai multe secțiuni: muzică, dans, desen-pictură, teatru. Elevii au fost răsplătiți cu premii, cărți de povești, dulciuri.
- e. Impactul educativ estimat asupra grupului țintă:

- Reducerea frecvenței absenteismului școlar./Dezvoltarea stimei de sine a elevilor, construirea unei imagini de sine pozitivă prin autocunoaștere și dezvoltare personală.

PREZENTAREA PROIECTULUI:

Argument justificare, context (analiză de nevoi):

ARGUMENT: „Fiecare elev are nevoie de o șansă” este un proiect educațional județean, ca răspuns la Strategia M.E. cu privire la reducerea fenomenului de abandon și absenteism școlar, deoarece în ultimii ani s-a înregistrat o rată accelerată de absenteism al elevilor și se constată că numărul elevilor români aflați în abandon școlar și în situația de analfabetism funcțional este deja îngrijorător de mare.

Proiectul și-a propus să integreze în clasă elevii cu dificultăți de relaționare/ cu probleme de comportament, prin munca în echipă a psihologului școlar și a cadrelor didactice: învățători/ profesori diriginți și profesori care predau la clasă, prin activități destinate părinților sau tutorilor acestor copii cu vulnerabilitate crescută și nu în ultimul rând prin diverse activități specifice de consiliere psihologică și vocațională destinată elevilor cu risc de abandon școlar.

Scopul proiectului:

- ✓ Reducerea absenteismului și combaterea abandonului școlar prin realizarea unor activități școlare și extrașcolare care să cuprindă remediere școlară, activități de consiliere, activități cultural artistice.

Obiectivele specifice ale proiectului:

1. *Identificarea principalelor motive ale absenteismului școlar și surselor de stres școlar.*
2. *Dezvoltarea unui climat familial pentru elevii cu părinții plecați la muncă în străinătate prin organizarea și desfășurarea de activități educative atractive.*
3. *Organizarea unor ateliere de lucru: teatru, cor, pictură, dansuri, prin intermediul cărora vor fi capabili să își pună în valoare anumite aptitudini, calități, emoții.*
4. *Organizarea unui concurs la care vor participa elevi din grupuri vulnerabile.*
5. *Integrarea în cadrul activităților educative a copiilor cu dificultăți de învățare precum și a celor cu C.E.S.*

Descrierea grupului țintă căruia i se adresează proiectul: preșcolarii Grădiniței cu program normal Nr. 17 Bârlad, elevii claselor a V-a, a VI-a, a VI-a C și a VIII-a ai Școlii Gimnaziale „Principesa Elena Bibescu” Bârlad, Școlii Gimnaziale „George Tutoveanu” Bârlad, elevi cu risc de inadaptare/eșec școlar, elevii cu C.E.S.

Durata proiectului: octombrie 2022 – mai -2023.

Descrierea activităților:

- a. Titlul activității: *Lansarea proiectului și popularizarea lui*
- b. Data /perioada de desfășurare: octombrie 2022
- c. Locul desfășurării: școlile gimnaziale din proiect
- d. Participați: cadrele didactice din școală, directorul unității, reprezentanții Comitetului de părinți ai școlii, membrii Consiliului școlar al elevilor.
- e. Descrierea activității:

Activitatea s-a desfășurat sub forma unei mese rotunde. Inițiatorii proiectului au lansat o dezbatere pe această temă, au prezentat sub forma unui PPT planul de acțiune al proiectului, modalitățile de popularizare. S-au detaliat activitățile și responsabilii/organizatorii acestora.

Responsabilii activității – coordonatorul: prof. Dumitriu-Broștic Elena, diriginții claselor a V-a, a VI-a, a VI-a C și a VIII-a.

- a. Titlul activității: *Cine și de ce absentează?*
- b. Data /perioada de desfășurare: noiembrie 2022
- c. Locul desfășurării: Școala Gimnazială „Principesa Elena Bibescu” Bârlad și Școala Gimnazială „George Tutoveanu” Bârlad
- d. Participați: cadrele didactice din școală, directorul unității, reprezentanții Comitetului de părinți ai școlii, membrii Consiliului școlar al elevilor, psihologul școlar, prof. itinerant de sprijin.

D-na profesor psiholog și organizator în cadrul proiectului a monitoriza lunar absențele elevilor, a identificat în această lună elevii cu părinți plecați la muncă în străinătate, elevii proveniți

din medii dezavantajate, plasament familial. S-a întocmit un program de consiliere psihologică. Doamna secretar, împreună cu profesorii diriginți au înștiințat lunar, părinții elevilor cu un număr mare de absențe.

Responsabilii activității: psiholog școlar, secretar, diriginții claselor.

3. a. Titlul activității: *Împreună progresăm!*

b. Data /perioada de desfășurare: decembrie 2022 – ianuarie 2023

c. Locul desfășurării: Școala Gimnazială „Principesa Elena Bibescu” Bârlad și Școala Gimnazială „George Tutoveanu” Bârlad

d. Participați: cadrele didactice din școală, directorul unității, reprezentanții Comitetului de părinți ai școlii, membrii Consiliului școlar al elevilor.

Copiii cu dificultăți de învățare, identificați la fiecare clasă, au parcurs lunar un program de recuperare/ameliorare a cunoștințelor. În programul de remediere școlară s-au desfășurat activități de formare de priceperi și deprinderi pe baza unei curricule adaptate elevilor cu dificultăți de învățare precum și activități aplicativ-practice folosindu-se metode interactive, jocuri didactice, experimente, mijloace moderne de învățare – tabla interactivă, videoproiector. Aceste metode au stimulat participarea elevilor la lecții, au oferit posibilitatea de a-și expune opiniile într-un mod plăcut, realizând o învățare formativă. S-au folosit fișe de lucru adaptate, buline, fețe zâmbitoare, alte stimulente.

Responsabilii activității: coordonator, diriginții claselor, educatoarea grupei, profesorii de limba română și profesorii de matematică.

4. a. Titlul activității: *Concursul „Micii artiști” (pictură, muzică, recitări, teatru scurt)*

b. Data /perioada de desfășurare: februarie 2023

c. Locul desfășurării: Școala Gimnazială „Principesa Elena Bibescu” Bârlad și Școala Gimnazială „George Tutoveanu” Bârlad

d. Participați: cadrele didactice din școală, directorul unității, reprezentanții Comitetului de părinți ai școlii, membrii Consiliului școlar al elevilor.

Concursul cu participare directă a cuprins mai multe secțiuni: muzică, dans, desen-pictură, teatru. Elevii au fost răsplătiți cu premii, cărți de povești, dulciuri.

Responsabilii activității: coordonatorii, profesor inv. primar, educatoare.

5. a. Titlul activității: *Părinți implicați, elevi motivați*

b. Data /perioada de desfășurare: martie 2023

c. Locul desfășurării: Școala Gimnazială „Principesa Elena Bibescu” Bârlad și Școala Gimnazială „George Tutoveanu” Bârlad

d. Participați: cadrele didactice din școală, directorul unității, reprezentanții Comitetului de părinți ai școlii, membrii Consiliului școlar al elevilor, părinții elevilor, asistenții maternali ai elevilor aflați în plasament familial.

În cadrul fiecărei clase s-au organizat activități comune părinți-copii. Astfel au fost organizate jocuri de rol, dramatizări, confecționarea unor podoabe pentru înfrumusețarea claselor, șezători, prepararea unor sucuri și salate, întreceri sportive.

Responsabilii activității: coordonatorii, diriginții claselor, educatoare.

6. a. Titlul activității: *Să ne cunoaștem!*

b. Data /perioada de desfășurare: aprilie 2023

c. Locul desfășurării: Școala Gimnazială „Principesa Elena Bibescu” Bârlad și Școala Gimnazială „George Tutoveanu” Bârlad

d. Participați: cadrele didactice din școală, directorul unității, reprezentanții Comitetului de părinți ai școlii, membrii Consiliului școlar al elevilor.

Elevii clasei a VIII-a, sub îndrumarea coordonatorului, au realizat filmul școlii, prezentari PPT – orașul meu, expoziții cu fotografii din timpul activităților desfășurate pe care le-au publicat ulterior în revista „Perspective”. Aceste imagini au fost folosite și în cadrul altor activități – schimburi de experiență cu alte școli. S-au administrat și unele chestionare de către consilierul școlii.

Responsabilii activității: coordonatorii, diriginții claselor, educatoare, psihologul școlar.

7. a. Titlul activității: *Împreună am reușit!*

b. Data /perioada de desfășurare: mai 2023

c. Locul desfășurării: Școala Gimnazială „Principesa Elena Bibescu” Bârlad și Școala Gimnazială „George Tutoveanu” Bârlad

d. Participați: cadrele didactice din școală, directorul unității, reprezentanții Comitetului de părinți ai școlii, membrii Consiliului școlar al elevilor, psihologul școlar, prof. itinerant de sprijin, secretar, diriginții claselor implicate.

Activitatea reprezintă încheierea proiectului, în cadrul căreia au fost diseminate rezultatele lui ca exemple de bună practică. S-a organizat o conferință în cadrul școlii la care au participat și școlile partenere.

Responsabilii activității: activitatea a fost coordonată de consilierul educativ și de prof. coordonator.

➤ **Rezultate calitative și cantitative obținute ca urmare a implementării proiectului:**

✓ Creșterea frecvenței școlare și îmbunătățirea situației la învățătură.

✓ Dezvoltarea abilităților practice pentru copiii cu CES și integrarea lor în colectivele din care provin.

✓ Participarea mai activă a părinților la viața școlii.

✓ Realizarea unor expoziții cu lucrările elevilor.

➤ **Modalități de monitorizare și de evaluare a proiectului:**

✓ Realizarea unei prezentări PPT cu imagini din timpul activităților.

✓ Chestionare, portofolii, diplome, fotografii, expoziție, revista județeană „Perspective”, revista județeană „Amprente”, valorificarea și popularizarea rezultatelor proiectului în reviste și pe pagina de socializare a școlilor.

➤ **Modalități de asigurare a continuității /sustenabilității proiectului:**

Proiectul poate continua și în anul următor cu posibilitatea de dezvoltare prin atragerea de noi parteneri și prin crearea unor noi secțiuni.

➤ **Activități de promovare/mediatizare și de diseminare:**

Rezultatele proiectului, experiența pozitivă au fost diseminate la nivelul tuturor participanților la proiect în cadrul consiliului profesoral, instituțiilor similare, opiniei publice, comunității prin diferite mijloace de comunicare: didactic.ro, articole în presă/reviste de specialitate, expoziții tematice, afișe.

Bibliografie și webografie:

Cosmovici, Andrei și Iacob Luminița, *Psihologie școlară*, Editura Polirom, Iași, 1988.

Neamțu, Cristina, *Devianța școlară*, Editura Polirom, Iași, 2003.

Voicu, Bogdan, coord., *Soluții eficiente pentru prevenirea abandonului școlar: costuri și mecanisme*, București, 2012, (Aprilie), <http://www.unicef.ro/wp-content/uploads/Renuntarea-timpurie-laeducatie.pdf>.

Eurostat 2017, *Abandonul școlar*, http://www.economica.net/alarmant--romania-este-in-top-treiue-la-abandon-scolar--la-noi-creste-rata--la-aproape-toate-celelalte-state-membrescade_143202.html#ixzz5Xwe98Rgy

„EROISM ȘI RECUNOȘȚINȚĂ”
(proiect educațional)

Prof. Gheorghiu Gabriel
Colegiul Tehnic „Ion Holban” Iași

Instituția aplicantă: Colegiul Tehnic „Ion Holban” Iași

Coordonator proiect: prof. Gabriel Gheorghiu

Tipul proiectului: local

Perioada de desfășurare: aprilie 2023 – iulie 2023

Domeniul: educație patriotică și cinstirea eroilor neamului

DESCRIEREA PROIECTULUI

Proiectul educațional „**EROISM ȘI RECUNOȘȚINȚĂ**”, aflat la a IV-a ediție, a încurajat echipa de proiect pentru continuarea activităților în același registru, având în vedere rezultatele obținute de elevii grupului țintă, de experiențele dobândite pe parcursul celorlalte trei ediții. De altfel, urbea noastră oferă surse aproape inepuizabile de natură culturală, istorică și artistică a căror valorificare prin diverse tipuri de activități să contribuie la o educație patriotică, aleasă. Firește toate aceste dorințe trebuie să țină cont de anumite limite care în cazul nostru sunt date de o parte a elevilor grupului țintă, aceștia fiind elevi cu CES, fapt care implică multă răbdare și respect.

Astfel, tipurile de activități vor fi din cele mai diverse pentru a asigura cât mai ușor accesul la informațiile dorite, informații care să consolideze ceea ce s-a derulat în edițiile anterioare. Ca modalitate de lucru am ales vizita, dezbateră, concursul, expoziția, toate fiind bine gândite având în vedere specificul instituțiilor partenere în așa fel încât scopul și obiectivele să fie realizabile într-o proporție cât mai mare. Domeniul activităților instituțiilor partenere ale edițiilor anterioare, în speță, Asociația Națională Cultul Eroilor „Regina Maria”, filiala Iași, Asociația Națională a Veteranilor de Război, filiala Iași, Universitatea „Al. I. Cuza” Iași – Facultatea de Istorie, Secția VI Poliție a municipiului Iași, se așază perfect pe tabloul conținutului activităților propuse spre derulare.

Cât privește evaluarea rezultatelor proiectului se va concretiza într-un CD cu principalele momente ale activităților desfășurate și o expoziție de desene și fotografii unde să se demonstreze măiestria și talentul elevilor grupului țintă. De asemenea pasaje din proiect vor apărea și în revista școlii.

Perioada de desfășurare a activităților din proiect va fi cea cuprinsă între lunile aprilie-iunie 2023. Ca număr, grupul țintă este format din 30 de elevi de la Colegiul Tehnic „Ion Holban” Iași, ei fiind selectați din ambele forme de învățământ, special și de masă, punându-se accentul totuși pe cei de la învățământul special cu o sensibilitate aparte, ce necesită atenție și respect.

ARGUMENT:

Una din problemele actuale legate de specificitatea conținuturilor precizate în descrierea proiectului este faptul că treptat noțiunea de patriotism suferă, este de multe ori folosită în scopuri populiste și mai puțin în adevărata ei valoare, de grijă față de cei care s-au jertfit pentru această țară. Monumentele eroilor sau alte locuri cu semnificație în acest sens sunt vizitate și pomenite doar la momentele festive, fapt care determină ca în cadrul proiectului nostru să creăm o atmosferă de permanentizare, activitățile să devină un important mijloc de cunoaștere și aprofundare a sentimentului patriotic.

PUNCTE TARI:

- cunoașterea și aprecierea de către elevi a unor importante personalități cu legătură directă în ceea ce-și propune proiectul, reprezentanți ai Cercului Național Cultul Eroilor și a Veteranilor de Război Iași, istorici muzeografi, precum și reprezentanții Poliției locale cu atribuții în acest sens;
- implicarea elevilor în acțiuni care să dovedească înclinație spre dezbateri literare și concursuri cu caracter istoric;
- posibilitatea de colaborare cu revista „Eroii Neamului” și alte reviste de specialitate;
- existența a numeroase locuri cu puternice reverberații istorice pentru desfășurarea activităților;

PUNCTE SLABE:

- unele probleme care țin de specificul grupului țintă;
- existența altor oportunități care distrag atenția de la anumite valori spirituale, morale și patriotice;
- atitudinea de neimplicare în acest gen de activități și chiar de negare a acestor valori;
- slaba cunoaștere a istoriei orașului și slaba prețuire a eroilor neamului.

SCOPUL PROIECTULUI:

Proiectul lansat are în vedere conștientizarea elevilor pentru valoroasele oportunități culturale și istorice pe care le oferă Iașul pe care Nicolae Iorga îl considera un adevărat muzeu în aer liber, un loc în care niciodată nu vei duce lipsă de obiective care să-ți trezească interesul pentru cinstirea Eroilor Neamului. Mai mult, o abordare mai aprofundată, atât cât permite nivelul unor elevi din învățământul special, a acestor realități, își va pune amprenta asupra formării tinerilor angajați în proiect.

OBIECTIVELE PROIECTULUI:

- Creșterea responsabilității elevilor față Eroii Neamului, fapt care ar putea conduce la formarea unui caracter nobil;
- Înțelegerea noțiunii de patriotism în toată plenitudinea și valoarea lui pentru această generație ușor distorsionată de realitatea contemporană.

GRUPUL ȚINTĂ:

- Direct: elevi cu CES și elevi de la învățământul de masă ai Colegiului Tehnic „Ion Holban” Iași, membrii ai Consiliului Elevilor și Cercului de Istorie;
- Indirect: Reprezentanți ai Cercului Național Cultul Eroilor, ai Asociației Naționale a Veteranilor de Război filiala Iași, ai Universității „Al. I. Cuza” Iași, Facultatea de Istorie și ai Secției VI a Poliției Municipale Iași.

METODE DE LUCRU:

- întâlniri, discuții colective, seminarii, referate, vizite la monumentele eroilor, muzee și alte instituții de cultură din oraș, colocvii, întruniri pe teme istorice;
- expoziții de carte, de fotografie, vizionare de spectacole, excursii tematice, concursuri cu tematică istorică, vizite la monumentele eroilor unde elevii să observe, să se documenteze, să poată să-și expună propriile idei, creații și reflecții.

INDICATORI DE PERFORMANȚĂ:

Rezultate:

- participarea la cât mai multe acțiuni care să sensibilizeze atitudinea elevilor față de acest mod complementar de educație, patriotică;
- micșorarea numărului de elevi care manifestă dezinteres pentru istoria neamului, pentru eroismul celor care nu au precupețit nimic pentru țară, pentru istorie în general;
- dezvoltarea unor deprinderi care să-i ajute pe elevi să creadă în necesitatea actului cultural ca atare și într-un mod de educație unde valorile istorice, patriotice să-și ocupe locul meritat.

BENEFICIARI:

Beneficiari direcți:

- membrii grupului țintă cuprins în proiect;

Beneficiari indirecți:

- profesorii care vor participa la proiect;
- partenerii școlii ce se vor implica în proiect;
- elevii și profesorii școlii ce vor beneficia de rezultatele proiectului;
- comunitatea în care este amplasată școala;

IMPACTUL PROIECTULUI:

Implementarea proiectului educativ „**EROISM ȘI RECUNOȘȚINȚĂ**” va avea impact asupra:

- grupului țintă (generarea unor schimbări specifice);
- comunității școlare (valorificarea rezultatelor proiectului);
- școlii ca organizație (creșterea capacității, extinderea parteneriatelor, creșterea prestigiului în comunitate);
- partenerilor din proiect (dobândirea unor informații și abilități);

RESURSE:

Resurse umane: elevi cu CES și elevi din învățământul de masă ai Colegiului Tehnic „Ion Holban” Iași, profesori, părinți, veterani de război, ofițeri în rezervă, istorici, reprezentanți ai Poliției locale.

Resurse materiale: cărți, planșe, pliante, filme, fotografii, filme documentare, monografii, cimitire ale eroilor;

Resurse financiare: donații și sponsorizări.

Resurse de timp: perioada de desfășurare a proiectului este aprilie 2023-iunie 2023

PROGRAM DE ACTIVITĂȚI

Nr.crt.	Denumirea activității /Responsabil	Locul de desfășurare	Participanți	Termen
1.	Iașul din perspectivă culturală, istorică și geografică – dezbateri și prezentare Power Point. prof. Radu Alina, prof. Gheorghiu Gabriel	Colegiul Tehnic „Ion Holban”	Elevii și profesorii implicați	Aprilie 2023
2.	Pagini de istorie ieșeană Universitatea „A.I. Cuza” - piatră de temelie pentru istoria și cultura română. prof. Gheorghiu Gabriel, prof. Zahariuc Florentina	Muzeul Universității „A.I. Cuza” Iași	Elevii ai grupului țintă și profesorii responsabili de activitate	Aprilie 2023
3.	„Istoria în licee” – Activitate concurs în colaborare cu Facultatea de Istorie Iași, organizatoarea concursului. prof. Gheorghiu Gabriel	Universitatea „A.I. Cuza” - Facultatea de Istorie	Elevii grupului țintă din clasele V, VI, VII, VIII împreună cu profesorii responsabili	Mai 2023
4.	Comemorarea Eroilor Neamului activitate desfășurată la Mausoleul Eroilor căzuți în Primul Război	Mausoleul de pe Dealul Galata	Elevii grupului țintă clasele V, VI, VII, VIII împreună cu profesorii responsabili	Mai 2023
8.	Evaluare: Analiză obiectivă și dezbateri dublată de un concurs pe echipe cu întrebări referitoare la obiectivele vizate. Membrii echipei de proiect și invitați ai instituțiilor partenere.	Colegiul Tehnic „Ion Holban” Iași	Elevii grupului țintă, echipa de proiect și reprezentanți ai instituțiilor partenere	Iunie 2023

Parteneri:

- Asociația Națională Cultul Eroilor „Regina Maria”, filiala Iași;
- Asociația Națională a Veteranilor de Război, filiala Iași;
- Secția VI Poliție a Municipiului Iași;
- Universitatea „A.I.Cuza”, Iași - Facultatea de Istorie.

ECHIPA DE PROIECT:

- prof. Florentina Zahariuc – Colegiul Tehnic „Ion Holban” Iași;
- prof. Cășuneanu Maria- Colegiul Tehnic „Ion Holban” Iași
- prof. Hriscu Cristina - Colegiul Tehnic „Ion Holban” Iași
- prof. Radu Alina - Colegiul Tehnic „Ion Holban” Iași

BUGET: nu există un buget propriu-zis, deoarece elevii cu CES beneficiază de gratuitate pentru toate genurile de activități (vizite, spectacole, activități sportive) iar transportul la obiectivele din proiect poate fi asigurat de microbuzul școlii. Pentru alte cheltuieli neprevăzute echipa de proiect se angajează să le suporte fără decontări.

REZULTATE SCOTATE:

Acțiunile educative propuse în acest proiect au ca scop un dialog permanent între cadrele didactice, elevi și reprezentanți ai instituțiilor partenere pentru a găsi soluții la problemele ridicate, pentru o valorificare cât mai eficientă a tot ceea ce ține de sentimentul național, de patriotism, urmărind ca mijloacele educative și de învățare să fie asimilate de elevii grupului țintă.

Rezultate cantitative: un grup de inițiativă în domeniul educației patriotice, planuri de activități în domeniul educației culturale și istorice, materiale informative despre proiect și activitățile sale, un punct documentar al școlii, o expoziție.

Rezultate calitative: abilități specifice la nivelul elevilor din grupul țintă, inventar de bune practici identificate prin proiect.

EVALUAREA PROIECTULUI: discuții cu elevii și părinții privind impactul proiectului asupra lor, fotografii din perioada proiectului, expoziții cu lucrări realizate de elevi, referate, prezentări PPT, concursuri pe teme istorice și literare.

MEDIATIZARE:

- Prezentarea proiectului în cadrul Comisiilor metodice;
- Popularizarea proiectului prin revista școlii;
- Invitarea unor reprezentanți din media și presa locală;

DISEMINARE:

În cadrul proiectului „**EROISM ȘI RECUNOȘȚINȚĂ**”, diseminarea va fi asigurată astfel:

- la nivelul unității școlare;
- la nivelul comunității educative largite (alte școli, alte instituții de educație);

SUSTENABILITATE:

Durabilitatea/continuitatea proiectului va fi asigurată prin:

- continuarea activității grupului de inițiativă/acțiune constituit în cadrul proiectului;
- continuarea implicării Consiliului elevilor ce va fi dobândit noi abilități în cursul proiectului
- includerea bunelor practici identificate în proiect în strategiile școlii.

OBLIGAȚIILE PARTENERILOR:

Obligațiile Colegiului Tehnic “Ion Holban” Iași

- Promovarea în rândul elevilor a valorilor educației prin cultură;
- Punerea la dispoziție a unor spații pentru desfășurarea diferitelor activități.

Obligațiile pentru instituțiile partenere

Prin colaborarea cu aceste instituții partenere urmărim o diversificare a activităților noastre, o mai mare apropiere de publicul școlar, de realitățile istorice, de aprofundarea sentimentului patriotic, oferind elevilor un model de educație prin activități ce au în vedere și doresc o integrare cât mai bună a elevilor cu CES în ambientul istoric al Iașului.

PROIECT EDUCAȚIONAL – „PRIETENI BUNI”

Profesor Educator Gherzum Ionel-Bogdan
Centrul Școlar pentru Educație Incluzivă Roman, Jud. Neamț

ARGUMENT:

Proiectul educațional axat pe prietenie, oferă elevilor oportunități de a dezvolta abilități sociale esențiale, cum ar fi comunicarea eficientă, empatia și rezolvarea conflictelor. Proiectul creează colectivelor de elevi și îndrumătorilor lor ocazii de implicare activă, utilă, conștientă, în care să se îndeplinească efortul și plăcerea.

Prietenia are un impact pozitiv asupra stării de bine emoțională și mentală. Proiectul poate să încurajeze activități care promovează fericirea și satisfacția personală prin relații sănătoase.

Un aspect important al proiectului este promovarea unui mediu școlar în care bullying-ul și izolarea socială sunt descurajate. Activitățile de conștientizare și de promovare a toleranței pot contribui la crearea unei culturi a respectului și înțelegerii reciproce.

SCOPUL PROIECTULUI:

Promovarea unor elemente de educație emoțională, oferind elevilor instrumente pentru gestionarea emoțiilor și înțelegerea corectă a sentimentelor proprii și ale altora prin diverse activități ce implică elevii, părinții și cadre didactice.

OBJECTIVE:

Dezvoltarea unor deprinderi și abilități de comportament prosocial (toleranță, sprijin);

Egalitatea de șanse a fiecăruia;

Dezvoltarea abilităților de comunicare interpersonală, ascultare activă, comunicare asertivă, empatie;

Promovarea dialogului și comunicării între elevii celor două școli;

Promovarea schimbului de experiență între cadrele didactice.

PARTENERI IMPLICAȚI:

Directorii ambelor instituții.

Profesor Educator: Gherzum Ionel-Bogdan;

Profesor Educator: Ș.G.

Elevii clasei a IX-a de la Centrul Școlar pentru Educație Incluzivă Roman;

Elevii clasei a VIII-a de la Centrul Școlar pentru Educație Incluzivă "Alexandru Roșca" Piatra Neamț;

Părinții copiilor.

COORDONATOR DE PROIECT: Profesor Educator Gherzum Ionel-Bogdan.

OBLIGAȚII COLATERALE:

Colaboratorii au obligația de a fi prezenți la activitățile întreprinse;

Aceștia au obligația de a pune la dispoziție baza materială existentă;

Aceștia au obligația de a cultiva sentimente de respect reciproc, de grijă și nonviolență între copii;

Aceștia au obligația de a media și soluționa problemele ce pot apărea în urma unor dezbateri;

Părinții participă de bună voie la acțiunile desfășurate;

Toți partenerii au obligația de a se implica activ în activitățile desfășurate.

DURATA: Durata proiectului: Noiembrie 2023 – Iunie 2024;

GRUP ȚINTĂ:

Elevii clasei a IX-a de la Centrul Școlar pentru Educație Incluzivă Roman;

Elevii clasei a VIII-a de la Centrul Școlar pentru Educație Incluzivă "Alexandru Roșca" Piatra Neamț;

Părinții copiilor.

LOCUL DE DESFĂȘURARE:

Centrul Școlar pentru Educație Incluzivă Roman.

Centrul Școlar pentru Educație Incluzivă "Alexandru Roșca" Piatra Neamț.

RESURSE:

UMANE - Elevii implicați, părinții copiilor.

MATERIALE – cărți, pliante, fișe, reviste, calculator, lipici, foi A4, carton colorat, hârtie creponată, hârtie glasată, creioane colorate, carioci, acuarele, marker, foarfece, ață colorată, pixuri de diferite culori, cretă colorată.

FINANCIARE - bugetul minim alocat de membrii proiectului.

MODALITĂȚI DE REALIZARE:

Întâlniri consultative;

Muncă în echipă;

Lucru pe grupe;

Activități desfășurate împreună cu părinții;

Expoziții cu lucrările copiilor;

Serbările realizate în diferite momente ale proiectului.

EVALUAREA PROIECTULUI: Se va realiza prin valorificarea rezultatelor în funcție de obiectivele stabilite, pe parcursul desfășurării parteneriatului și prin poze de la activități.

REZULTATE AȘTEPTATE:

Acceptarea diferențelor culturale între diferite etnii, religii.

Atitudini pozitive ale copiilor față de colegii și prietenii lor.

Implicare a cât mai multor factori educativi, în inițierea diferitelor acțiuni, în scopul oferirii unor instrumente, pentru gestionarea emoțiilor și înțelegerea corectă a sentimentelor proprii și ale altora.

Realizarea unor schimburi de experiență, dezbateri și întâlniri de lucru, între partenerii implicați în proiect.

CALENDARUL ACTIVITĂȚILOR DESFĂȘURATE

Perioada/Tema activității	Conținutul activității	Locul desfășurării	Responsabilități
Noiembrie "Să ne cunoaștem"	Prezentarea celor din grupul țintă a informațiilor cu privire la activitatea copiilor. "Poster cu imaginile participanților și gânduri bune" - exercițiu de intercunoaștere. Discutarea drepturilor și obligațiilor partenerilor la proiect.	Centrul Școlar pentru Educație Incluzivă Roman	Dirijarea întâlnirii. Selectarea activităților propuse pentru realizarea proiectului educațional.
Decembrie "Program artistic de Crăciun"	Program artistic „Obiceiuri populare românești” Discuții pe tema semnificației, obiceiurilor și tradițiilor populare românești. La această activitate pot participa și părinții doritori.	Centrul Școlar pentru Educație Incluzivă "Alexandru Roșca" Piatra Neamț	Coordonarea programului artistic și a discuțiilor conform etapelor prestabilite.
Martie "Să confecționăm măștișoare și felicitare pentru mama"	Confecționarea măștișoarelor și felicitărilor, în baza etapelor explicate de coordonator. Realizarea unei expoziții a lucrărilor copiilor în cadrul școlii. Exemplarele cele mai reușite vor fi expuse la Clubul Copiilor din Roman.	Centrul Școlar pentru Educație Incluzivă Roman	Coordonarea activității prin explicarea etapelor de lucru.

Mai "Uite, vine Iepurașul"	Desfășurarea unei serbări comune cu ocazia Sfintelor Sărbători de Paște. La această activitate pot participa și părinții doritori.	Centrul Școlar pentru Educație Incluzivă "Alexandru Roșca" Piatra Neamț	Dirijarea serbării și a discuțiilor conform etapelor prestabilite.
Iunie "Ziua Internațională a Copiilor"	Realizarea unor desene pe asfalt cu tema "Ziua Internațională a Copiilor" și desfășurarea unor discuții pe marginea acestora.	Centrul Școlar pentru Educație Incluzivă Roman	Dirijarea activității elevilor.
Iunie "Ce am simțit, ce am învățat?"	Evaluarea proiectului: - autoevaluare cu privire la rolul avut de fiecare în echipă; - realizarea unui CD.	Centrul Școlar pentru Educație Incluzivă Roman	Coordonarea discuțiilor.

CENTRUL ȘCOLAR PENTRU EDUCAȚIE INCLUZIVĂ ROMAN, JUDEȚUL NEAMȚ

DATA:

AVIZAT DIRECTOR:

CENTRUL ȘCOLAR PENTRU EDUCAȚIE INCLUZIVĂ "ALEXANDRU ROȘCA" PIATRA NEAMȚ, JUDEȚUL NEAMȚ

DATA:

AVIZAT DIRECTOR:

BIBLIOGRAFIE:

1. Alecu, S. - *Dezvoltarea organizației școlare. Managementul proiectelor*, E.D.P., București, 2007;
2. Cojocariu, V.M. - *Introducere în managementul educației*, E.D.P., București, 2007;
3. Cojocaru, S. - *Elaborarea proiectelor*, Editura Expert Projects, Iași, 2004;
4. Cojocariu, V.M. - *Introducere în managementul educației*, E.D.P., București, 2004;
5. Gherguț, A., Ceobanu, C. - *Elaborarea și managementul proiectelor în serviciile educaționale*, Ed. Polirom, Iași, 2009;
6. Gherguț, A. - *Psihopedagogia persoanelor cu cerințe speciale: strategii diferențiate și incluzive în educație*, Ediția a II-a revizuită și adăugită, Ed. Polirom, Iași, 2006;
7. Postavaru, N. - *Managementul proiectelor*, Ed. Matrix Rom, București, 2002;
8. Roșan, A. (coord.) - *Psihopedagogie specială: modele de evaluare și intervenție*, Ed. Polirom, Iași, 2015;
9. www.didactic.ro

PROIECT DE ACTIVITATE- *exemplu de bună practică*
în cadrul Proiectului pentru mobilități ERASMUS+ ÎN DOMENIUL
„EDUCAȚIE ȘCOLARĂ”-
(2023-1-RO01-KA121-SCH-000117976)

Profesor consilier școlar Luca Daniela,
Profesor pentru învățământul primar Rusu Vera Lia Anca Maria,
- Școala Gimnazială „Alexandra Nechita”, Vaslui

Clasa: nivel gimnaziu (V-VII)

Durata activității: 50 minute

Disciplina: Consiliere psihologică/ psihopedagogică

Tipul activității: consiliere colectivă/ cu grupul clasă

Tema: „**CREATIVITATE- GÂNDIRE CRITICĂ- COLABORARE-COMUNICARE ÎN ÎNVĂȚAREA EFICIENTĂ**”

Obiectiv fundamental/ de referință:

- eficientizarea procesului de învățare prin dezvoltarea gândirii creative și flexibilității cognitive.

Oiective operaționale: La sfârșitul orei elevii vor fi capabili:

- O₁** – să definească conceptul de învățare (a învăța);
- O₂** – să analizeze factorii favorizanți ai învățării eficiente;
- O₃** – să indice pașii ce trebuie parcurși pentru învățarea eficientă;
- O₄** – să înțeleagă relația dintre mediul de învățare și calitatea învățării;
- O₅** – să desprindă strategiile pentru o învățare eficientă.

STRATEGII DIDACTICE

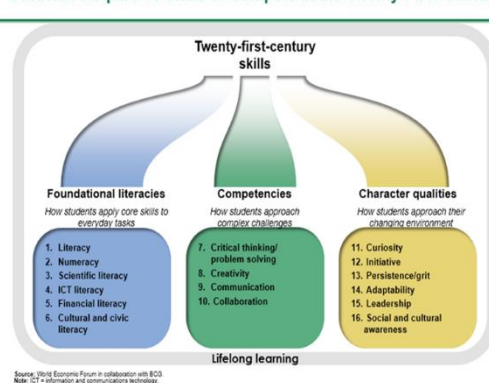
METODE ȘI PROCEDEE: conversația, explicația, expunerea, problematizarea, tehnica-Răspunsuri aleatorii, activități ludice, metoda ciorchinelui, tehnica- Tot ce poți mânca.

MIJLOACE DE ÎNVĂȚĂMÂNT: markere, foi de flipchart, patafix, DEX, carduri.

BIBLIOGRAFIE:

- Suport de curs „*The 4C's: Creativity, Critical Thinking, Communication and Collaboration in Schools*”– curs în cadrul Proiectului pentru mobilități ERASMUS+ ÎN DOMENIUL „EDUCAȚIE ȘCOLARĂ”- (2023-1-RO01-KA121-SCH-000117976), proiect ce se derulează în perioada: 1 iunie 2023 - 31 august 2024 la Școala Gimnazială “Alexandra Nechita”, Vaslui

Students Require 16 Skills to Compete in the Twenty-First Century

DESFĂȘURAREA ACTIVITĂȚII

Moment al lecției/ EXERCİȚIU	Timp alocat	Descriere moment/ exercițiu	Resurse/ necesare
Moment organizatoric-	3 minute	- verificarea prezenței, - verificarea condițiilor de ordine în spațiul clasei.	
Stabilirea regulilor grupului	5 minute	Pe o foaie de flip-chart vor fi scrise regulile grupului, reguli formulate de elevi împreună cu profesorul și care vor fi respectate pe tot parcursul întregii activități.	Markere, foaie de flipchart, patafix

Exercițiul nr. 1 RANDOM INPUT/ RĂSPUNSURI ALEATORII (CUM POATE FI DEZVOLTATĂ GÂNDIREA CRITICĂ? DAR GÂNDIREA CREATIVĂ?)	7 minute	Profesorul: a) solicită elevilor să spună un cuvânt/ orice cuvânt care le vine în minte/ aleatoriu; b) propune participanților să se gândească la fiecare cuvânt ca la o soluție și să răspundă la întrebarea- <i>Cum poate rezolva...</i> (cuvântul spus de participant) <i>să învețe eficient (bine, repede, ușor)?</i>	Markere
Anunțarea temei activității	1 minut	Profesorul anunță și notează pe tablă tema activității: SECRETUL ÎNVĂȚĂRII EFICIENTE	Markere
Prezentarea noului conținut	5 minute	Profesorul: a) adresează elevilor întrebarea: “Copii, ce înseamnă <i>a învăța?</i> ”, b) realizează, împreună cu elevii o schemă la tablă aplicând metoda ciorchinului prin care elevii notează termeni legați de verbul „a învăța”, precum și sinonime ale acestui verb, c) propune elevilor să citească din DEX - definiția termenului învățare / a învăța. Învățarea cuprinde „achiziționarea și punerea în practică a unor noțiuni, priceperi, atitudini, valori din lumea care se află în schimbare continuă” (Stănculescu, 2008). Învățarea este un proces <u>psihofiziologic</u> care determină o schimbare în <u>comportament</u> și <u>cunoaștere</u> . Numai schimbările selective, permanente și orientate într-o direcție determinată pot fi considerate schimbări ale învățării. Învățarea reprezintă o activitate intelectuală și fizică desfășurată, în mod sistematic, în vederea însușirii unor informații și formării de abilități necesare pentru dezvoltarea continuă a personalității. Eficiență – care produce rezultatul scontat, care dă un rezultat pozitiv.	Markere, foaie de flipchart, patafix, DEX
Exercițiul nr. 2 „TOT CE POȚI MÂNCA” (ALL YOU CAN EAT)	3 minute	Profesorul propune elevilor să caute și să formuleze răspunsul la următoarele cerințe: ☺ Tot ce poți atinge și poate fi dăruit, ☺ Tot ce poți vedea și poate fi utilizat pentru învățarea eficientă. „ALL CAN YOU EAT” - este un joc conceput pentru a dezvolta flexibilitatea cognitivă – capacitatea mentală de a trece de la o idee la alta și de a gândi mai multe lucruri simultan.	
Recunoașterea etapelor necesare a fi parcurse pentru o învățare eficientă	10 minute	Profesorul: a) punctează elevilor faptul că, în procesul învățării, sunt parcurse mai multe etape, etape ce parcurse într-o anumită ordine pot	Markere, tablă

		constitui SECRETUL ÎNVĂȚĂRII EFICIENTE, b) adresează elevilor întrebările: - Puteți să indicați etapele ce sunt parcurse în procesul învățării? - Cum procedați voi când învățați? c) Notează pe tablă etapele indicate de elevi.	
Exercițiul nr. 3 „Secretul învățării eficiente”	7 minute	Descriere: Fiecare elev primește un set de carduri, fiecare card conținând o etapă a învățării eficiente pe care elevii trebuie să le numeroteze/ ordoneze astfel încât acestea să formeze SECRETUL ÎNVĂȚĂRII EFICIENTE. Pe carduri sunt notate: ▪ concentrarea atenției/ organizarea spațiului unde învățăm ▪ citirea integrală a textului lecției ▪ înțelegerea textului lecției ▪ organizarea informațiilor din textul lecției ▪ formularea de întrebări al căror răspunsuri se află în textul lecției ▪ memorarea ▪ realizarea rezumatului lecției ▪ repetarea. Au loc discuții cu privire la etapele notate pe cardurile primite de fiecare elev, set de carduri ce va fi păstrat de elevi.	
Exercițiul nr. 4 „AȘA DA, AȘA NU”	4 minute	Profesorul oferă elevilor posibilitatea de a extrage dintr-un bol bilețele pe care sunt notate/ scrise unele povestioare în care se ilustrează exemple sau contraexemple pentru un stil eficient de învățare. Rând pe rând, elevii extrag bilețelele pe care le citesc și pe care le vor comenta în fața clasei.	Bol, bilețele
Exercițiul nr. 5 „DANSUL ÎNTREBĂRILOR și RĂSPUNSURILOR”	5 minute	a) Toți elevii participanți formează un cerc b) Prof. oferă elevilor posibilitatea de a alege dintr-un un bol cu întrebări, bol care trece de la un participant la altul atât timp cât o melodie se aude în sală, iar în momentul în care muzica se oprește, participantul care are bolul alege un bilețel și răspunde la întrebarea notată pe bilețel (întrebările fac referire la tema activității desfășurate).	Bol, bilețele, laptop, muzică

ANEXA nr. 1 - pentru exercițiul "AȘA DA, AȘA NU"

1. Mihai este elev în clasa a V-a. Peste trei săptămâni urmează să aibă teza română, dar încă nu s-a apucat de învățat; el se gândește că-i va fi mai ușor să rețină informațiile dacă le învață doar cu câteva zile înainte de teză.

- *Sunteți de acord cu Mihai? Ce l-ați sfătui?*

(Atunci când volumul materiei de învățat este mai mare – cum ar fi de ex. pentru o lucrare – trebuie realizată o planificare în timp a materiei, astfel încât în ultimele zile să se repete ceea ce s-a asimilat.)

2. Adela este colegă de clasă cu Mihai. Spre deosebire de acesta, ea s-a apucat din timp de învățat. În fiecare zi învață câte o lecție și imediat după ce o reține o repetă de câte 5-6 ori. În ziua următoare, trece la altă lecție din manual.

- ***Este corect modul în care procedează Adela?***

3. George are obiceiul să învețe întins în pat sau la masă în timp ce ronțăie câte ceva. De multe ori nu se mai poate concentra pentru că i se face somn sau foame în timp ce învață. Sora sa, Ioana, învață stând în fotoliu în fața televizorului. De multe ori privirea îi este atrasă de câte o melodie dar ea spune că este atentă doar la învățat.

- ***Ce părere aveți despre modul în care învață George și Sora sa Ioana? Cum ar trebui să fie locul în care învățăm?***

(Locul unde învățăm trebuie să fie special pentru învățat, la birou, de ex. Acest loc trebuie să fie bine aerisit, luminat, fără televizor sau casetofon în funcțiune. Învățarea pe muzică este posibilă pentru unele persoane, cu condiția ca sonorul să nu fie prea tare.)

4. Cornel vrea să termine cât mai repede ce are de învățat pentru lucrare ca să poată ieși afară; ca urmare, își planifică să se așeze la birou și să nu se mai ridice 3-4 ore, până nu își va termina materia pentru lucrarea la română, cât și celelalte teme. După o oră constată că nu prea se mai poate concentra, dar nu se ridică de la birou. Începe să răsfoiască o revistă din sertar și visează cu ochii deschiși, gândindu-se că așa se va odihni încât să poată învăța din nou.

- ***Sunteți de acord cu modul în care și-a propus Cornel să învețe? Ce credeți că nu este bine? Cum ar trebui să procedeze acesta?***

(Pauzele sunt deosebit de importante. După 50-60 min. sunt necesare 10-15 min. de pauză, iar după 2-3 ore de învățat este nevoie de o pauză mai lungă. Visatul cu ochii deschiși nu ajută cu nimic este un timp mort, trebuie să alegem o activitate diferită de cea de învățare, care să ne relaxeze).

5. Maria și-a planificat bine timpul și materia pe care o are de învățat pentru teză. Se așază la birou cu cartea în față și încearcă să citească cât mai atentă o lecție. Citește până când i se pare că știe lecția bine, dar când mama ei îi pune o întrebare nu reușește să răspundă. Îi spune mamei: „Nu așa, întreabă-mă să-ți spun lecția de la început – doar o știu!”

- ***De ce credeți că nu a știut Maria să răspundă la întrebările puse de mama ei? Cum ați sfătui-o pe Maria să învețe astfel încât să țină minte mai ușor și să nu se încurce la întrebări?***

(Ar trebui să realizeze un rezumat sau o schemă a lecției. Să învețe logic apoi să repete.)

ANEXA nr. 2 - pentru exercițiul “DANSUL ÎNTREBĂRILOR ȘI RĂSPUNSURILOR”

- Există un “secret” al învățării eficiente?
- Poți spune un cuvânt care al cărui sens este legat de învățare?
- Care este primul pas în învățarea eficientă?
- Care este al doilea pa în învățarea eficientă?
- Care este al treilea pas în învățarea eficientă?
- Care este al patrulea pas în învățarea eficientă?
- Care este al cincilea pas în învățarea eficientă?
- Care este al șaselea pas în învățarea eficientă?
- Care este al șaptelea pas în învățarea eficientă?
- Care este al optulea pas în învățarea eficientă? Câți pași trebuie parcurși pentru o învățare eficientă?

BIBLIOGRAFIE:

- Suport de curs „The 4C’s: Creativity, Critical Thinking, Communication and Collaboration in Schools” – curs în cadrul Proiectului pentru mobilități ERASMUS+ ÎN DOMENIUL „EDUCAȚIE ȘCOLARĂ”- (2023-1-RO01-KA121-SCH-000117976), proiect ce se derulează în perioada: 1 iunie 2023 - 31 august 2024 la Școala Gimnazială “Alexandra Nechita”, Vaslui

Proiect de activitate

Unitatea de învățământ: Colegiul Tehnic "Ion Holban" Iași

Cadru didactic: Dorofte Liliana-Camelia

Clasa : a VII a B D.A.M

Aria curriculară: Consiliere și orientare

Unitatea de învățare: Comunicare și deprinderi sociale

Disciplina: Consiliere și orientare

Subiectul lecției: În lumea meseriilor

Tipul lecției: Fixare și sistematizare

Scopul lecției: Consolidarea cunoștințelor copiilor referitoare la diverse meserii întâlnite în societate; Îmbogățirea vocabularului privind cuvinte care denumesc meserii și unelte;

Obiective operaționale:

-pe parcursul și la sfârșitul lecției elevii vor fi capabili să:

➤ **Obiective cognitive:**

O1: Să răspundă la ghicitorile adresate de profesor, alegând imaginea care reprezintă răspunsul corect. Obiectivul va fi atins la nivel minim, dacă elevii vor răspunde corect la minim patru ghicitori din șapte.

O2: Să numească meseria ilustrată pe imaginea aleasă din lista de imagini. Obiectivul va fi atins la nivel minim, dacă elevii vor numi corect cel puțin jumătate din meseriile ilustrate.

O3: Să identifice ce le place și ce nu le place la meseria ilustrată în imagini. Obiectivul va fi atins la nivel minim dacă elevii numesc doar unul din cele două aspecte.

O4: Să răspundă corect la întrebările privind ce meserie și-ar dori să practice. Obiectivul va fi atins la nivel minim dacă elevii răspund la 60% din solicitările profesorului.

O5: Să recunoască uneltele din imagini, numindu-le. Obiectivul va fi atins la nivel minim, dacă fiecare elev va recunoaște jumătate (50%) din uneltele primite.

O6: Să asocieze imaginea meseriei cu imaginile uneltelor necesare pentru desfășurarea meseriei corespunzătoare. Obiectivul va fi realizat la nivel minim, dacă elevii vor asocia corect cel puțin jumătate din imagini.

O7: Să descrie situațiile problematice ilustrate în imagini, având ca sprijin, întrebările ajutătoare ale cadrului didactic. Obiectivul va fi realizat la nivel minim, dacă elevii vor descrie corect, cel puțin jumătate din numărul imaginilor.

O8: Să realizeze corespondența dintre situațiile problematice prezentate și meseriile solicitate pentru fiecare caz. Obiectivul va fi realizat dacă elevii vor realiza corect corespondența în jumătate din cazuri.

✿ **Psihomotorii:**

O9: Să lipească pe tablă, imaginea aleasă, folosind gumă adezivă. Obiectivul va fi atins la nivel minim, dacă elevii vor reuși să lipească imaginea pe tablă cu sprijin.

O10: Să mimeze corect meseria ilustrată pe jeton. Obiectivul va fi atins la nivel minim dacă elevii vor reuși să mimeze jumătate din meseriile prezentate în jetoane.

➤ **Obiective afective:**

O11: Să se implice activ în rezolvarea sarcinilor, manifestând curiozitate și implicându-se la solicitare dar și din proprie inițiativă. Obiectivul va fi atins la nivel minim dacă climatul clasei va fi lucrativ.

O12 : Să aprecieze munca proprie și pe cea a colegilor, manifestând entuziasm. Obiectivul va fi realizat la nivel minim dacă elevii își vor exprima opiniile prin aplauze sau alte gesturi reprezentând încântarea.

Strategii didactice:

- ✿ **Metode și procedee:** conversația, observația, explicația, demonstrația, exercițiul, jocul, problematizarea ;
- ✿ **Materiale și mijloace didactice:** – diverse imagini , gumă adezivă, tablă, jetoane cu imagini;
- ✿ **Moduri de organizare:** frontal, individual.
- ✿ **Evaluare:** aprecieri verbale, observarea comportamentului elevilor;

Resurse:

- ✿ **Temporale:** 50 min
- ✿ **Umane:** 8 elevi
- ✿ **Bibliografice:**
 - ✿ Ivan G., *200 de ghicitori pentru copii*, Editura Sfera, Bârlad, 2010
 - ✿ Gherguț, A., Frumos L., Raus G., *Educația specială, Ghid metodologic*, Iași, Ed. Polirom, 2016
 - ✿ www.google.ro

Nr. Crt.	Etapetele lecției	Ob. op.	Conținutul instructiv-educativ	Strategii didactice		Evaluare
				Metode și procedee	Materiale didactice	
1.	Moment organizatoric (2 min)		Asigur climatul psihopedagogic adecvat pentru buna desfășurare a activității; Pregătesc materialele necesare pentru activitate.	Conversația		Observ comportamentul elevilor
2.	Captarea atenției (3 min)	O1 O10 O11	Pentru captarea atenției vom face jocul ” <i>Ghicește cine este</i> ” (anexa 1), scopul jocului este ca elevii să fie atenți la ghicitorile rostite de mine despre diverse meserii și să răspundă corect, prin ridicare de mână. Îi voi stimula pe fiecare să dea răspuns dacă răspunde aceeași persoană. Apreciez elevii pentru răspunsurile corecte și pentru străduință.	Exercițiul, Conversația Jocul ” <i>Ghicește cine este</i> ”	Fișă cu ghicitori	Aprecieri verbale stimulative Evaluez capacitatea elevilor de a răspunde corect la ghicitori
3.	Anunțarea temei și a obiectivelor (2 min)		Comunic elevilor că după cum și-au dat seama din ghicitori la această activitate vom vorbi despre meserii. Vom încerca să ne amintim ce cunoaștem despre meserii și să aflăm poate lucruri noi, prin activități diverse. Astfel vom identifica cât mai multe meserii, unelte necesare anumitor meserii, cine ne poate ajuta în diverse situații și ne vom și juca.	Conversația		Evaluez capacitatea elevilor de a asculta în liniște tema și obiectivele activității;
4.	Reactualizarea cunoștințelor (15 min)	O2 O3 O11 O12	Pentru o reactualizare a cunoștințelor vom face un mic joc ” <i>Pro si contra</i> ”. Pentru aceasta fiecare elev va alege o imagine care este întoarsă, apoi trebuie să denumească meseria din imaginea aleasă și să numească un lucru care îi place la acea meserie și unul care nu-i place. Elevii vor extrage de două ori. Dacă vreun elev întâmpină dificultăți, va fi ajutat de alt elev dacă se poate, dacă nu, intervin eu. După aceasta fiecare își aduce imaginea și o lipește la tablă cu gumă adezivă. (Anexa 2)	Conversația Explicația Exercițiul oral Jocul ” <i>Pro și contra</i> ”	Imagini cu meserii Gumă adezivă	Evaluez capacitatea elevilor de a denumi meseria din imagine, și de a identifica un aspect plăcut și unul mai neplăcut la aceasta.
5.	Desfășurarea	O4	Îi antrenez pe elevi într-o discuție întrebându-i ce	Conversația	Imagini cu	Evaluez capacitatea

Anexa 1. "Ghicește cine sunt"

Te ascultă, te consultă
Și-apoi pe un bilețel
Îți scrie un siropel,
Să te faci bine cu el.
(*Doctorul*)

Cu ciocan și cleștișor,
Face mobila de zor,
Ne repară uși ferestre,
Hai, ghicește,cine este?
(*Tâmplarul*)

Case-naltă cu mistria
Își arată meseria,
Cărămida potrivește,
Gata-i casa, ia privește!
(*Zidarul*)

Cine împreună adună,
Ca să facă treabă bună,
Acul, ața, forfecuța,
Să fie gata hăinuța(*Croitorul*)

Dintr-o tolă uriașă
Scrisorele el ne lasă,
Ne anunță că a sosit
Pachețelul mult dorit.
(*Poștașul*)

Ne învață să citim,
Să scriem,să socotim,
Vorbe bune să rostim
Și cumiști mereu să fim.
(*Învățător-profesor*)

Înainte cui
Trebuie să-și scoată fiecare pălăria?
(*Frizerul*)

Anexa 2

Medic

Preot

Pompier

Polițist

Profesoară

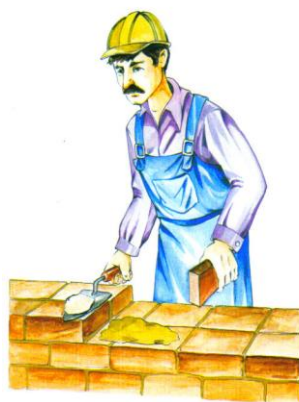
AgricULTOR

Bucătar

ZIDAR

Anexa 3

Anexa 4

BUCĂȚAR

DOCTOR

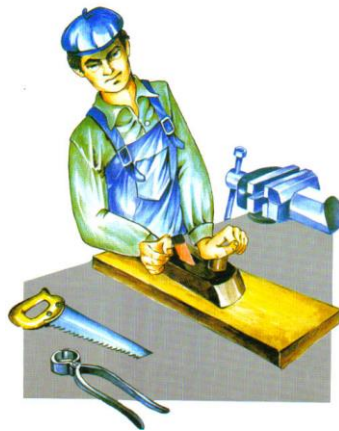
EDUCATOARE

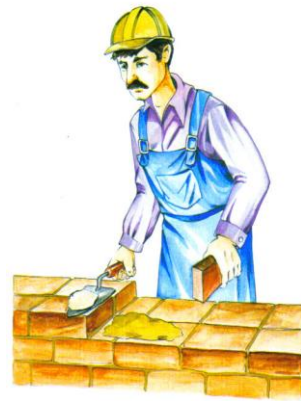
FRIZER

TÂMLAR

ZIDAR

POLIȚIST

Agricultor

„ÎMPREUNĂ VOM REUȘI”

Proiect educațional extracurricular – S.N.A.C.

Prof. Anușca-Doglan Cristian,
Laborant, prof. Botezi Nicoleta-Consuela,
Colegiul Economic „Anghel Rugina” Vaslui

Motto: „Puilor zglobii de oameni, Să le dai învățătură,
Pildă, creștere și cinste, Cu asupra de măsură.
Dă în sanctuarul școlii, Nu porunci, ci doar povețe.
Fii elev întreaga viață, Să înveți ca ei să-nvețe.
Să-i înveți apostolește, Cu răbdare, nu cu zorul,
Precum pasărea învață, Pe puișorii ei zborul.” (Petruș Andrei)

„Împreună vom reuși” este un proiect educațional extracurricular – S.N.A.C., care se înscrie în domeniul științific, cultural-artistic.

Număr de elevi implicați: 300 de elevi din clasele: pregătitoare, I-IV, V-VIII, IX-XII.

Inițierea proiectului s-a făcut din dorința de stimulare a creativității copiilor și lărgirea orizontului de cultură generală.

Obiectivul general al proiectului: stimularea interesului pentru cunoaștere.

Obiectivele specifice:

1. Cultivarea imaginației și promovarea interesului pentru creația artistică;
2. Încurajarea schimbului de bune practici între școlile partenere;
3. Dezvoltarea aptitudinilor intelectuale/științifice și cultural-artistice;
4. Promovarea spiritului competițional al participanților în domeniul artistico-plastic și muzical-coregrafic;
5. Creșterea interesului pentru performanță.

Grup țintă căruia i se adresează proiectul: 300 de elevi din clasele: pregătitoare, I-IV, V-VIII, IX-XII, din școlile județului Vaslui.

Durata proiectului: anul școlar 2023-2024

Descrierea unei activități principale:

Activitatea nr. 2: „1 Decembrie – O zi scrisă cu litere de aur în istoria poporului român”

Tipul activității: expoziție de desene și fotografii.

Data/perioada de desfășurare: L.2

Locul desfășurării: Colegiul Economic „Anghel Rugina” Vaslui- Sala Multimedia

Numărul de participanți: 30 de elevi din clasele V-XII din județul Vaslui, profesori, membrii comisiei de organizare, părinți, 1 reprezentant al comunității locale, reprezentanți mass-media.

Responsabili, profesorii: Anușca-Doglan Cristian, Botezi Nicoleta-Consuela.

Metode/mijloace de realizare: expoziție, conversație/ dezbateri

Modalități de evaluare: portofoliul proiectului, CD, diplome și adeverințe de participare.

Descrierea activității: activitatea finală se desfășoară în 2 runde, conform regulamentului elaborat de organizatori;

Locația: Sala Multimedia de la Colegiul Economic „Anghel Rugina” Vaslui (runda 1= vizionare expoziție (arte vizuale: poster, afiș, colaj format din 2 fotografii color - format A4; grafică, pictură – acuarelă, tempera, guașe etc. - format A4).

Rezultatele așteptate ca urmare a implementării proiectului: manifestarea unui interes crescut din partea elevilor pentru cunoaștere și valorificare a talentului artistic.

Modalitățile de monitorizare: fișe de înscriere, raportări în cadrul consiliului profesoral; evaluarea realizării proiectului se va face printr-un chestionar aplicat participanților;

Rezultate așteptate: participarea unui număr de copii cât mai mare la activitățile educative extrașcolare (simpozioane științifice, concursuri științifice, cultural-artistice, expoziții, spectacole etc).

Indicatori de evaluare: *a. cantitativ*: 100 % procent de participare la activitățile proiectului din numărul de invitați; 1 CD, 1 portofoliu cu imagini și alte materiale aferente activităților derulate; *b. calitativ*: interesul participanților și reacția acestora la activitățile propuse.

Beneficiarii direcți și indirecti ai proiectului: 300 de elevi ai claselor pregătitoare, I-IV, V-VIII, IX-XII, părinți, comunitatea educativă largită, comunitatea locală etc.

Impactul estimat al implementării proiectului asupra grupului țintă: dorința de implicare a cât mai multor elevi în activitățile extrașcolare din domeniul științific și cultural-artistic.

Continuitatea/ sustenabilitatea proiectului va fi asigurată de elevi și profesori convinși de importanța temei, prin identificarea și atragerea unor noi parteneri participanți la activitățile incluse în proiect și parteneri care să asigure resursele materiale și financiare prevăzute în devizul de cheltuieli.

Activități de diseminare se vor face prin: consiliul elevilor, comitetul de părinți, consiliul profesoral, cercuri pedagogice, CCD Vaslui, avizierul școlii, CD-uri, portofoliul activităților, articole în presa scrisă, afișe, pliante, ecusoane, fanioane, corespondență, platforma virtuală e-teach etc.

Valoarea adăugată/ elementele de noutate ale proiectului: stimularea interesului elevilor pentru îmbogățirea bagajului de cultură generală.

Parteneri implicați în proiect:

- Inspectoratul Școlar Județean Vaslui
- Casa Corpului Didactic Vaslui
- Muzeul Județean „Ștefan cel Mare” Vaslui
- Asociația Județeană Sportul Pentru Toți Vaslui
- Parteneri Media.

TRANSFORMĂM VULNERABILITATEA ÎN DEMNITATE

Proiect educațional local

Prof. Anușca-Doglan Lucian-Dan,
Prof. Hăulică Dragoș,
Liceul cu Program Sportiv Vaslui

Motto:

„Bucuria interioară pe care o simțim când am făcut o faptă bună este hrana pe care sufletul o cere.” – Albert Schweitzer

Inițierea proiectului s-a făcut din dorința de a oferi copiilor un mediu sănătos de valorificare a calităților artistice, promovarea spiritului de generozitate, prietenie și fair-play, contracararea influenței unor factori nocivi asupra vieții, promovarea toleranței, diminuare a violenței și manifestărilor de bullying etc.

Scopul/ obiectivul general:

Integrarea socială a copiilor proveniți din medii defavorizate, reducerea marginalizării copiilor cu CES, cu dificultăți de învățare, precum și schimbarea mentalităților și atitudinii elevilor, cadrelor didactice față de aceștia; mijlocirea de către elevii din școala de masă a unei bune integrări sociale a elevilor cu CES prin implicare directă în formarea autonomiei personale a acestora, stimularea interesului elevilor pentru formarea de atitudini și deprinderi de a fi „împreună”.

Obiectivele specifice ale proiectului:

- realizarea incluziunii și implicării prin angajarea tuturor factorilor interesați în programul educațional de activități ce promovează intens, printre altele, integrarea socială;

- atragerea unui număr cât mai mare de copii în activități de dezvoltarea capacității de exprimare artistică, valorificare și promovare a potențialului creativ al elevilor; dezvoltarea colaborării și cooperării între partenerii proiectului, promovarea comunicării între elevii și profesorii implicați în activitățile proiectului;
- stimularea mentală, antrenarea fizică, integrarea socială și dezvoltarea mai amplă a abilităților copiilor cu nevoi speciale prin activități creative de imaginație, sportive, cultural-artistice și de abilitate practică;
- realizarea educației pentru toleranță, promovarea înțelegerii și a receptivității față de calitățile și defectele celorlalți, formarea calităților de cooperare, filantropie;
- includerea, în mod direct, a copiilor cu nevoi speciale în comunitatea locală; stabilirea unor raporturi afective, pozitive între membrii grupurilor de elevi proveniți de la școala de masă cu programe școlare diferite și cei din învățământul special, pentru a-i ajuta pe cei din urmă în procesul de formare a autonomiei personale;
- încurajarea elevilor din învățământul de masă și a cadrelor didactice de a se dedica activităților de voluntariat desfășurate cu copii cu nevoi speciale în scopul susținerii procesului de integrare socială și dezvoltare educațională, prevenirea manifestărilor violente și bullying-ului în mediul școlar și extrașcolar.

Grup țintă:

Proiectul se adresează unui număr de aproximativ 50 de elevi din clasele I-IV, V-VIII, IX-XI, proveniți din medii defavorizate, copii cu CES integrați în învățământul de masă, copii cu CES din învățământul special.

Durata proiectului:

Proiectul se va derula pe parcursul unui an școlar.

Activitatea principală: „Transformăm vulnerabilitatea în demnitate”

Tipul activității: Spectacol cultural-artistic.

Data/perioada de desfășurare: Luna 4

Locul desfășurării: Complexul de Servicii Comunitare, Nr. 2 Vaslui

Numărul de participanți: 50 elevi, cadre didactice, părinți.

Responsabili: profesorii.

Beneficiari: elevi ai claselor I-IV, V-VIII, IX-XII.

Metode/mijloace de realizare: momente muzical-coregrafice și literare.

Modalități de evaluare: fotografii, filmarea activității, album foto, DVD.

Descrierea activității: Cu ocazia împlinirii unui sfert de secol de la înființarea instituției DGASPC Vaslui, se va organiza programul cultural-artistic sub deviza „Transformăm vulnerabilitatea în demnitate!”

Metode și procedee și tehnici inovative: Proiectul; Portofoliul personal; Brainstorming-ul; Metoda “cooperării”.

Impactul estimat al implementării proiectului asupra grupului țintă:

Implementarea proiectului va avea impact asupra promovării voluntariatului, relațiilor de prietenie și respect, cultivarea abilităților de comunicare, toleranță și fair-play, prevenirea manifestărilor violente și de bullying în mediul școlar și extrașcolar.

Continuitatea/sustenabilitatea proiectului va fi asigurată de elevi, profesori, părinți, voluntari convinși de importanța temei abordate, prin identificarea și atragerea unor noi parteneri care să asigure resursele materiale și financiare pentru derularea activităților de bună calitate.

Diseminarea informațiilor se va face prin: portofoliul activităților, afișe, corespondență: poștă electronică, facebook, blog etc.

Valoarea adăugată / elementele de noutate ale proiectului: cultivarea voluntariatului, generozității în rândul copiilor și membrii comunității locale.

Informații despre potențiali parteneri în organizarea activităților din proiect:

Asociația Județeană Sportul Pentru Toți Vaslui;

Domeniul de activitate: sport;

Adresa completă: str. Hușului, nr. 2;

Funcția persoanei de contact: președinte.

În concluzie, pentru a fi fericiți trebuie să cultivăm în rândul copiilor încă de la cele mai mici vârste, generozitatea, bunătatea, deprinderea de a dăru și de a ajuta semenii aflați în dificultate.

IMPLEMENTAREA REZULTATELOR PROIECTELOR ERASMUS LA CATEDRĂ ȘI INIȚIATIVE DIDACTICE

**prof. Arhire Simona-Gianina,
Colegiul Economic „Anghel Rugină” Vaslui**

Proiectele europene aduc noi cunoștințe, capacități, un transfer de practici creative, schimb de idei între participanții la mobilități, exersarea și perfecționarea limbilor străine și învățarea de noi metode și mijloace de învățământ.

Consider că schimbările cele mai mari s-au produs la nivelul locului pe care îl are școala noastră în comunitate, celelalte instituții de la nivel local și județean au dezvoltat încredere și respect față de școală, profesori și conducerea unității de învățământ. De-a lungul anilor, faptul că au existat atâtea grupuri de elevi care au vizitat orașul nostru, au impresionat comunitatea și au pus-o față în față cu nevoia de a-și promova elementele de cultură locală și cu nevoia de a sprijini școala în toate activitățile școlare și extrașcolare.

Prin participarea la proiecte, cadrele didactice din instituția noastră au experimentat noi modalități de a-și desfășura activitățile didactice prin colaborarea cu alte cadre didactice din Europa dar au și venit cu noi abordări metodice.

O amprentă deosebită asupra utilizării mijloacelor TIC, foarte folosite în contextual pandemiei a avut-o cursurile care au cuprins ca și obiective, îmbunătățirea competențelor digitale.

În astfel de proiecte am descoperit lucruri noi despre fiecare sistem de învățământ, dar și programe noi informatice. Astfel, a fost prezentat programul Scratch și s-a lucrat individual pentru realizarea unor secvențe, programele Wiggio și Prezi, Socrative, prin care au fost create teste și transmise colegilor, învățând noi tehnici pentru o evaluare mai ușoară a elevilor noștri și pentru eficientizarea acestui proces. Toate acestea sunt mijloace TIC folosite de profesori și elevi pentru stimularea creativității.

O altă practică apreciată în școlile partenere a fost „Treasure hunting”. Prin această activitate participanții la curs au avut de identificat, pe baza unei hărți, obiective turistice reprezentative pentru oraș. Această activitate a fost necesară pentru acumularea de cunoștințe folosite pentru învățarea unui alt mijloc TIC și poate fi implementată ca bună practică la orice disciplină și la orice școală.

Un alt mijloc creative este sub formă de tutorial și proiect online Glogster, astfel pe baza informațiilor culese anterior, se poate realiza o hartă cu obiectivele turistice descoperite și informații referitoare la acestea. Astfel pot fi create hărți cu obiectivele vizitate atât pe plan local, cât și regional și național.

Următorul mijloc TIC pentru stimularea creativității este Stop Motion și Movie Maker cu ajutorul cărora se pot crea fotoreportaje.

Participând la activitățile din proiectele europene, am realizat un schimb de experiență cu participanții din celelalte țări și am avut oportunitatea de a-mi îmbunătăți cunoștințele teoretice dar și metodice. Am avut ocazia să învățăm lucruri noi și să participăm la discuții în cadrul cărora ne-am prezentat propriile cunoștințe, competențe pedagogice, metode de predare și de adaptare a activităților la situațiile de predare-învățare. Predarea și învățarea au fost explorate permanent, analizate și discutate cu formatorii, permițând astfel utilizarea competențelor de comunicare în engleză, ceea ce a fost foarte benefic pentru aprofundarea cunoștințelor în această limbă străină. Implicarea activă în timpul sesiunilor a maximizat învățarea și a crescut experiența în cadrul activităților. De asemenea, participarea la acest curs ne-a ajutat să achiziționăm noi cunoștințe de limbă engleză. Am achiziționat elemente de cultură și civilizație olandeză, precum și cipriotă, portugheză, greacă, croată, italiană, turcă, care ne vor folosi pentru a deveni profesori mai bine informați. Prin stabilirea contactelor cu participanții din celelalte țări am aflat noi elemente despre sistemul lor de învățământ dar și despre

problemele cu care se confruntă toți profesorii în legătură cu noile mijloace TIC.

Colegiul Economic „Anghel Rugină” în care ne desfășurăm activitatea, are o puternică dimensiune europeană prin numeroasele proiecte europene implementate și pe care le are în derulare în acest moment, prin participarea profesorilor la activități de formare continuă. Participarea la diferite stagii ne-a oferit oportunitatea de a promova imaginea țării și a liceului prin prezentarea acestor acțiuni întreprinse de-a lungul timpului în proiectele europene, rezultatele obținute, progresele făcute în vederea alinierii procesului educativ desfășurat în instituția noastră cu cel desfășurat în alte școli din țările Uniunii Europene. Această promovare a ajutat la creșterea încrederii tuturor în calitatea învățământului oferit de școala noastră și în capacitatea liceului de a fi un adevărat centru de resurse pentru elevi, părinți, dar chiar și pentru întreaga comunitate locală. Considerăm că prin participarea noastră la aceste stagii școala a câștigat profesori mai buni și la curent cu metodele moderne. Aceste mijloace ne-au ajutat la buna desfășurare a procesului de predare-învățare-evaluare în timpul pandemiei prin aplicarea noilor programe TIC învățate și pentru a crește astfel interesul elevilor folosirea acestor mijloace. Credem că prin diseminarea informațiilor referitor la acest stagiul au fost încurajați și alți colegi să participe la activități de formare continuă.

Mijloacele TIC și platformele care au fost prezentate, legate de dezvoltarea abilităților de predare și de dezvoltare profesională personală sunt foarte importante. De asemenea, participarea la aceste cursuri ne-a ajutat să achiziționăm noi cunoștințe de limbă, cultură și civilizație a țărilor participante la curs (Cipru, Grecia, Turcia, Croația, Italia, Portugalia) și care îmi vor folosi pentru a deveni un profesor mai bine informat. Considerăm că a fost foarte util să participăm la aceste cursuri de formare deoarece ne-a ajutat să ne diversificăm procesul de predare-învățare-evaluare utilizând mijloace moderne, creative, în vederea atragerii elevilor pentru a învăța interactiv istoria și geografia prin noi mijloace TIC.

Considerăm că aceste aspecte sunt foarte importante în contextul actual al pandemiei dar și al nevoii de a diversifica orele tradiționale, bazate pe memorare, prin introducerea unor metode novatoare care să crească interesul elevilor față de învățare și noile metode și mijloace TIC și integrarea acestora în procesul de învățare.

ERASMUS+ PROJECTS – A WINDOW OPEN TO THE WORLD

**Prof. Bucur Magdalena Iuliana,
Colegiul Național „Ienăchiță Văcărescu”, Târgoviște, jud. Dâmbovița**

It has been widely acknowledged for quite a long time now that it is of great benefit to any school community to be part of the larger educational community created by the European programmes, powered by the European Commission, such as the Erasmus+ ones. Two of the most significant exchanges of teaching experience will be showcased in this paper, as examples of good practice. In the 2021-2022 school year, *Ienăchiță Văcărescu* National College, through one of its English teachers, myself – Magdalena Iuliana Bucur, and a team of 5-graders, took part in the eTwinning project "Communication - the chance to know and discover the world/ Comunicarea - sansa de a cunoaște și de a descoperi lumea/ Comunicazione - la possibilità di conoscere e scoprire il mondo", which aimed to bring together teachers and students from Europe and the rest of the world, to allow them to share elements of national identity and to contribute to the development of their communicative skills. The activities that were implemented led to the improvement of students' communication in the English language, boosted their imagination and broadened their horizons. The participating countries were Albania, Armenia, Azerbaijan, Bulgaria, Croatia, Georgia, Greece, Italy, North Macedonia, Poland, Portugal, Republic of Moldova, Romania, Serbia, Spain and Turkey.

The main educational objectives that were targeted by the project were improving students' communicative skills, therefore, my 14-student team mainly worked in pairs and small groups of four or five. Thus, they were able to discuss and better understand the tasks, use English as language of communication within their groups, as well as to deliver the presentation of their own projects. Demonstration, as a pedagogical method, was sometimes employed, by myself, as a teacher (since

some of the tasks required by the project needed to be made accessible to 11-year-olds), and by some of the students, if they had a better command of the application that was required by the task. Role-play was also favoured by the students; however, each of them delivered their own products. The ones that were conversant with the internet applications that were needed to create a clip or a game demonstrated the use of these and helped their peers. All of them proved responsibility and creativity, they were willing to identify and correct possible mistakes in using the language, and showcase their work to their classmates, as well. They were also enthusiastic in collaborating within their own groups, collecting data on the project topics, doing research and comparing the results.

The project activities were conveniently integrated into the school curriculum, since the school syllabus for the 5th grade includes improving/ practising specific competences of oral communication in common contexts, writing short paragraphs/ essays on topics of interest to the students, such as native land/ town/ home, seasons, holidays - Christmas, Valentine's Day, traditional recipes/ dance, games. My students' competences developed through participation in this project are being able to organize information according to a plan, being able to deliver presentations of themselves and of aspects of daily life, being able to write short messages of well-wishing on Christmas cards and Valentine cards, being able to collaborate within pairs or groups, being creative, being able to use simple applications in order to create a game or a power point presentation. Thus, a multidisciplinary approach was necessary, since collaboration with the Informatics teacher was required in order to complete some of the tasks.

At the end of the projects, the students were awarded certificates of participation in the project, as well as certificates of excellence. However, a greater reward would be the chance to have met wonderful people, to form new bonds across frontiers, to expand their knowledge and improve their digital and communicative skills, thus, achieving some of the targets put forth by the European Commission, through people and for the people.

*

A world without frontiers has been everyone's dream for a long while. It is, indeed, a dream come true due to the vast possibility of travelling and communicating with people anywhere in the world – and this was made possible by the fact that the young generation has embraced multilingualism and respect for multiculturalism as their core values. Thus, a vivid interest has been sparked for the study of foreign languages, especially English. Within the European community, the European commission has powered a wide range of programmes that enable students to improve their skills. Most of these programmes are part of the Erasmus+ project. Such international cooperation has brought together teams of Turkish and Romanian students in September 2022, at “Ienăchiță Văcărescu” National College, as well as a team of Spanish students and a different group of Romanian ones, this time in November 2022.

The collaboration of the first round of mobility in our school brought along a team of twenty Turkish students, with their teachers. They worked together with a team of ten Romanian students in an activity that promoted traditional values that communities all over the world cherish, identified the challenges that every community encounters and worked out solutions to the issues that they had previously identified. The activity unfolded gradually, starting from a discussion about the way communities function, the traditions, customs, rules, institutions and services that people learned to put at their own disposal throughout ages, through a selection of issues that might present dysfunctionalities to solutions provided by each group to a problem of their choice. All students acknowledged the fact that, irrespective of the advance in technology and other fields, society functions according to well-established rules that derive from traditions, which have evolved into deeply-engrained values such as social relationships – in the form of family, friends, neighbours, the need for the stability of a shelter, a workplace, the need for food, as well as for social institutions and services that cater for a wide range of requirements of any society. Last but not least, people can also express their creativity, need for arts and spirituality in a free, non-offensive way through all the institutions and customs that give them functionality. On the other hand, the malfunctioning of some of the social institutions has resulted in a number of issues that any community is facing nowadays – poverty, homelessness, pollution, old people care, physically- and mentally-challenged people care, language contamination (the increased use of English vocabulary items in one's own language that

leads to a barrier in communicating meaning effectively), and, last but not least, the advent of technology, which has put a considerable part of the society at a disadvantage. The six-member groups discussed the issues from various points of view, wrote their solutions in a spiderweb on a poster, and delivered them to the whole class. They answered questions addressed by their peers and a fruitful debate was sparked off. The last stage of the activity concentrated on the specific solutions that could work for the communities they belonged to and ended with the promise of further collaboration, and, why not, friendship being developed.

The second round of mobility brought together 18 Spanish students and 10 Romanian ones, 2 Spanish teachers and their Romanian counterparts. The two teams discussed ways of practicing and improving active citizenship skills within the activity *How to be an active citizen in my community*. After presenting and sharing different aspects of their own communities – Valencia, Spain and Targoviste, Romania, the students worked on the difficulties that various members of their community encounter, such as homelessness, unemployment, diseases, pollution, littering, the advance of technology that leaves behind a whole generation of senior citizens. Five mixed groups of students discussed about what can be done to help solve the problems that inevitably appear in society, and they also devised some solutions that can be put into practice and bring a significant improvement, in addition to what is enforced by law. Each solution was presented to the class by all the members of each group, thus, communication and active participation in the activity was fully achieved. The students were enthusiastic about the opportunity to express their opinions and to be able to establish relationships with peers from a different country.

All things considered, the project has achieved its goals of raising awareness of the importance of traditional values for a healthy lifestyle and a well-knit community, raising awareness of the importance of being an active citizen in one's community, acquiring problem-identifying/ problem-solving skills, acquiring decision-making skills, improving strategy-building skills, improving oral communication skills, promoting multilingualism and multiculturalism. Its final results were achieving cooperation across borders, new friendships being made among foreign students, new contacts being established between schools, as well as the possibility of developing further projects. Thus, all of us can be sure that the future generation will give us a more united and receptive Europe that can stand up for its citizens, bringing cooperation, tolerance and well-being.

ROLUL PARTENERIATELOR ȘCOLARE ÎN APROFUNDAREA UNEI LIMBI STRĂINE

**Buta Ramona Dora,
Liceul Tehnologic Aiud**

Proiectul „Luttez pour vos droits!/Fight for your rights!” dezbate pe durata unui an școlar drepturile fundamentale pe care elevii trebuie să le cunoască. Elevii învață că au responsabilități și că trebuie să-i protejeze pe cei vulnerabili. Schimbarea viitorului se face din școală prin organizarea unui mediu de învățare frumos, sustenabil, protector! Echipa proiectului a încercat și a reușit să implementeze spiritul civic și responsabilitatea față de viitor prin activitățile de cooperare între școli!

Elevii au fost selectați din medii diferite și diverse. Ne-am logat cu contul proiectului sau personal, am scris cărți pe Story Jumper, Book, Ourboox, FlipHTML5, Calameo, am făcut chestionare evaluative pe Quizzez, Learning App, Kahoot, Trecider, Mentimeter, am filmat cu Viva Video și am postat pe You Tube, am discutat despre proiect pe Messenger, telefon, Twinspace, am promovat pe blog. De la celelalte proiecte elevii știau despre securitatea on-line pe care o promovăm și în școală pentru că suntem Școală eTwinning. Am avut activități despre Ziua Drepturilor Omului, Ziua Drepturilor Copilului, Securitatea on line. Am folosit informații de pe site-uri libere precum Wikipedia și am respectat drepturile.

Obiectivele mele au urmărit să fac elevii să aprecieze respectarea drepturilor omului în țara noastră și în țările partenere, să ia atitudine civică. Am avut ocazia să lucrez cu colega mea Corina

care m-a ajutat să facem o echipă eTwinning activă, să anunțăm elevii să informăm părinții despre proiectele noastre internaționale. Am creat o echipă de 20 elevi deoarece am vrut să-i cunosc mai bine; proiectul se derula pe durata unui an. Echipa mea a lucrat cu elevii din celelalte țări, a muncit la proiect, a propus teme legate de tematica proiectului și a răspuns la întrebările legate de drepturi, a activat pentru respectarea și cunoașterea lor. Cu colegii din alte țări au discutat pe platformă, mail. Elevii au avut libertate în alegerea temelor, au putut scrie pe Twinspace, au avut paginile lor!

Am integrat proiectul la disciplina Limba Franceză, am tradus textele despre drepturile omului împreună cu elevii mei. Prin proiectele internaționale elevii învață o limbă străină și elemente culturale din alte țări! În secolul nostru trebuie să știm să folosim tehnologia și noi profesorii, dar și elevii. Am dezvoltat competențe de limbă, de conversație cu alți elevi sau profesori, de atitudine și civism, tehnologice, istorice pe tot parcursul proiectului. După experiența școlii on-line ne-a fost ușor să lucrăm cu tehnologia, am învățat metode moderne de predare-învățare-evaluare.!

Rezultatele noastre sunt bogate și interactive: am cultivat patriotismul și am încercat să facem o generație mai implicată, să lăsăm o moștenire istorică și civică viitoarelor generații. Am creat jocuri pentru securitatea pe net, am făcut Kahoot cu întrebări din istoriile noastre, din drepturi, am făcut video-bookuri, padleturi cu urări, o poezie cu tehnica stației: scrie primul și continuă ceilalți, reviste. Chestionare de evaluare am aplicat la debutul proiectului, pe parcurs și la finalizare.

Este ușor să formezi competențe lingvistice atunci când elevii sunt puși în situații reale de conversație cu tineri de vârsta lor.

Atașez poze din cadrul activităților proiectului:

PÉPITES INTERNATIONALES, UN PROJET EDUCATIF INOVATIV – EXEMPLE DE BONNE PRATIQUE

**Prof. Cîrstea Silvia,
Colegiul Național „Ienăchiță Văcărescu”, Târgoviște**

O activitate metodică care a ieșit din tipare urma să fie punctul de plecare pentru o activitate didactică inovatoare multianuală. A doua activitate metodică la limba franceză din anul școlar 2022-2023 s-a desfășurat la Mediateca Institutului Francez din România cu sediul în București, în data de 9 mai 2022. Această vizită s-a dovedit a fi foarte fertilă, pentru că, alături de alte noutăți în domeniul didacticii limbii franceze, am descoperit site-ul ***Culturethèque*** și ***Pépites Internationales***, un proiect educativ multianual, care a avut și are în continuare mare succes în rândul elevilor mei.

În ce constă acest proiect educativ? **Pépites Internationales** este un proiect educativ internațional, organizat de *Salon du Livre et de la Presse Jeunesse en Seine-Saint-Denis (SLPJ)* și Institutul Francez din Paris, care are drept scop valorizarea literaturii francofone în rândul tinerilor din lumea întreagă care studiază limba franceză. Pe site-ul **Culturethèque** se publică anual o selecție de cărți ilustrate, opere de ficțiune pentru adolescenți și benzi desenate. Aceste lucrări, accesibile elevilor prin lungimea și dificultatea lingvistică redusă, precum și prin tematica lor adaptată vârstei lor, pot fi citite integral în cursul orelor de franceză (în cazul cărților ilustrate pentru elevi de vârstă mică) folosind videoproiectorul sau parțial în cazul lucrărilor de ficțiune destinate elevilor mai mari, lectura acestora urmând a fi finalizată acasă de către elevi. Partea citită în clasă trebuie să fie suficient de incitantă încât elevul să își dorească să o finalizeze singur.

Toate activitățile desfășurate în cadrul acestui proiect s-au bucurat de un real succes. Mă voi opri aici doar la descrierea activităților desfășurate cu elevii de liceu. Pentru aceștia am ales romanul pentru adolescenți al lui Stéphane Servant, *Miettes (humour décalé)*, un roman scurt, de 64 de pagini, din colecția editurii *Nathan, Court toujours*. Romanul a fost citit parțial în clasă, iar elevii care au dorit, l-au finalizat acasă în cursul vacanței de vară.

În toamna aceluiași an, mai precis pe 20 octombrie 2022, a avut loc evenimentul mult așteptat de către elevii care au citit integral romanul: întâlnirea online cu autorul acestuia. Această întâlnire, prima la care au participat vreodată cu un scriitor contemporan francez, a fost pregătită cu grijă, elevii fiind invitați să îi adreseze acestuia întrebări referitoare la romanul citit.

Autorul, un tânăr foarte deschis și comunicativ, a dialogat cu elevii despre temele abordate în roman, despre sursa sa de inspirație și despre multe alte lucruri. Elevii au analizat personajele romanului și au primit recomandări pentru alte lecturi în limba franceză destinate publicului tânăr.

Tema romanului, de inspirație autobiografică, așa cum au aflat elevii în timpul întâlnirii cu autorul, este una de actualitate și de mare interes pentru tineri: bullyingul. În roman, în cursul serbării de sfârșit de an școlar, unul dintre elevii școlii susține un moment de stand-up în cadrul căruia povestește elevilor, profesorilor și părinților prezenți viața unui băiat care este respins, ridiculizat, hârțuit și agresat pentru că nu corespunde imaginii stereotipe a tânărului licean. În goana după virilitate și afirmare a tinerilor liceeni, un tânăr care citește, nu iubește sportul și nu agreează comportamentele agresive și lipsite de respect devine persona non grata.

După ce elevii citesc cărțile propuse, aceștia pot vota online cartea preferată și vor aștepta cu nerăbdare să vadă dacă și alți cititori au apreciat aceeași carte ca fiind cea mai interesantă. La sfârșitul campaniei de vot, este desemnată câștigătoarea pentru fiecare dintre categoriile propuse (carte ilustrată, bandă desenată și roman scurt).

Proiectul este unul multianual (în anul 2023 derulându-se a șasea ediție) pentru că în fiecare an este propusă o nouă selecție de cărți și ciclul citirii poate fi reluat, cu aceeași elevi sau cu alții. În funcție de vârsta elevilor și de nivelul lor de cunoaștere a limbi franceze, se pot alege cărți ilustrate, foarte ușor de parcurs, benzi desenate sau romane scurte de ficțiune.

Avantajele desfășurării unei astfel de activități sunt multiple: dezvoltarea apetenței pentru lectură, într-o perioadă în care tinerii nu mai doresc să citească, mai ales cărți sau publicații într-o limbă străină precum este limba franceză, care nu este la fel de populară ca limba engleză în rândul tinerilor.

Publicațiile abordează teme pasionante și adaptate vârstei elevilor, lucru care este în măsură să le câștige interesul și să li-l mențină pe toată durata lecturii, mai ales în cazul romanelor scurte pentru tineri.

Citirea împreună cu elevii mici a textelor ilustrate le poate conferi încrederea necesară în forțele proprii și îi poate stimula pe elevi să treacă la o etapă următoare, aceea a citirii autonome a unei publicații pentru copii în limba franceză. Într-o societate ca cea românească, în care analfabetismul funcțional este foarte răspândit în rândul tinerilor, acest gen de activitate nu poate avea decât efecte benefice.

În cadrul acestui tip de activitate s-ar putea realiza și ameliorarea competenței-cheie *a învăța să înveți*, iar cunoștințele dobândite în cadrul studiului unei limbi străine ar putea fi transferate, exploatate și în studiul unei a doua, a treia limbi străine, realizate în decursul școlarității sau mai

târziu, în decursul vieții adulte active. Există similitudini între limbile străine, corespondențe, care atunci când sunt puse în relație, facilitează înțelegerea și învățarea mai multor limbi străine.

Învățarea unei limbi străine facilitează și dezvoltarea *competențelor sociale și civice*, tinerii fiind nevoiți să învețe să accepte în sânul comunității o varietate de identități culturale, să conviețuiască cu ele și să le considere ca fiind o sursă de îmbogățire culturală, de diversitate, nu ca pe o amenințare. Comportamentul adecvat ar fi unul de deschidere, de curiozitate culturală și nu unul de respingere, de excluziune. Studiul limbilor străine ar trebui să ajute oamenii să se apropie, să se cunoască, să se accepte reciproc, nu să îi separe sau, mai rău, să fie sursă de conflicte. Studiul limbilor străine constituie o formă excelentă de educație pentru toleranță, deschidere, înțelegere și acceptare.

Astăzi, mai mult ca oricând, studiul limbilor străine se face masiv prin folosirea mijloacelor digitale. Există o sumedenie de site-uri și de platforme care sunt dedicate studiului limbii franceze și acest lucru contribuie la ameliorarea *competențelor digitale*, care sunt trăsătura definitorie a generației actuale de tineri în formare. Aceste mijloace moderne de învățare și de comunicare sunt foarte utile deoarece reduc distanțele dintre țări și facilitează contactul cu alte persoane din diferite țări, așa cum am arătat în acest exemplu de bună practică.

Proiectul educativ *Pépites Internationales* este gratuit pentru elevi, cărțile putând fi accesate din contul de cititor al profesorului de limba franceză, tehnologia permițând proiectarea acestora în sala de clasă. Tot grație tehnologiei elevii au putut să stea de vorbă cu un scriitor francez al cărui roman i-a captivat. Contactul nemijlocit cu un reprezentant nativ al limbii pe care o studiază la școală este în măsură să îi motiveze în efortul lor de a învăța limba franceză și le validează cunoștințele dobândite până la momentul respectiv.

Acest gen de activitate didactică contribuie la dezvoltarea competențelor-cheie promovate de Uniunea Europeană, într-o societate în care mobilitatea este în continuă dezvoltare și în care adaptabilitatea la contexte culturale și sociale variate este o cerință foarte actuală.

CĂLĂTORIA EROULUI

**Daniela-Ramona Croitoru,
Liceul „Ștefan Procopiu” Vaslui**

În perioada 24-29 iulie 2023, alături de alți 5 profesori de la Liceul „Ștefan Procopiu” Vaslui am participat la cursul „Playtime and Downtime for Teachers and Students: the Psychology of Time to Feel Good and Do Good!” furnizat de Europass Teacher Academy. Cursul a fost organizat în cadrul proiectului de mobilități ERASMUS⁺ în domeniul educației școlare pe care Liceul „Ștefan Procopiu” îl implementează în perioada 01.06.2022-31.08.2023 (nr. de referință 2022-1-RO01-KA121-SCH-000059409).

Cursul „Playtime and Downtime for Teachers and Students: the Psychology of Time to Feel Good and Do Good!” a avut următoarele obiective: însușirea unor modalități de accesare a timpului de joacă/playtime și a timpului de nefuncționare/relaxare/downtime axate pe dezvoltarea capacității de reziliență, conectarea cu copilul interior și însușirea unor strategii de coping pentru a face față mai bine emoțiilor negative, stresului și anxietății, ruminației, perfecționismului, experimentarea unor jocuri indoor și outdoor axate pe stimularea emoțiilor pozitive, a creativității, colaborării, empatiei, compasiunii față de sine și față de ceilalți, conștientizarea de sine și exprimarea de sine, introducerea în mindfulness și meditația autogenă ca metode de relaxare și stimularea stării de bine.

Temele abordate în cadrul cursului au fost numeroase, precum: conștientizarea de sine și exprimarea de sine, mindfulness, antrenamentul autogenic, sensul vieții, empatie și compasiune, timpul de joacă și timpul de nefuncționare, copilul interior, starea de flow, călătoria eroului, gândurile alternative, practicarea recunoștinței, strategii de coping. În cadrul cursului, au fost discutate foarte multe concepte și instrumente pentru stimularea sănătății mentale și a stării de bine și urmează ca noi, profesorii participanți la curs, să le aprofundăm pe cele care ne-au atras atenția, pe cele cu care rezonăm mai mult. De exemplu, în această perioadă am aprofundat conceptul călătoria eroului, un concept elaborat de către Joseph Campbell, autorul lucrării „Eroul cu o mie de fețe”. Acest concept

descrie un model narativ recurent în miturile, poveștile și legendele din diferite culturi și epoci, evidențiind o experiență comună a eroilor în căutarea lor pentru a atinge un scop. Joseph Campbell a descris 17 etape dar versiunea de bază are 12 pași.

Robert Dilts și Stephen Gilligan au creat un model bazat pe cel inițial al lui Joseph Campbell, astfel încât călătoria eroului mitologic să reprezinte o resursă pe care se poate folosi pentru a ne dezvolta și a evolua în sensul de a ne manifesta menirea în această lume.

Modelul călătoriei eroului poate fi folosit ca o analogie pentru experiența educațională, în care elevii și profesorii se angajează într-o călătorie de învățare și creștere personală astfel:

1. Chemarea aventurii: În contextul educațional, „chemarea aventurii” poate reprezenta momentul în care elevii și profesorii încep o nouă perioadă de învățare și dezvoltare personală și profesională. Această „chemare” poate fi dată de o provocare, un proiect interesant sau o oportunitate educațională, precum un proiect ERASMUS+. Acest moment de început marchează deschiderea unei noi „călătorii” educaționale.

2. Călătoria în lumea necunoscută: Elevii și profesorii pășesc în lumea necunoscută a cunoașterii și învățării. Ei se confruntă cu noi concepte, culturi, experiențe și provocări care îi scot din zona de confort și îi determină să își extindă orizonturile.

3. Confruntarea cu obstacolele: Pe parcursul călătoriei educaționale, elevii și profesorii se confruntă cu diverse obstacole și provocări. Acestea pot include dificultăți de învățare, adaptare la medii noi sau provocări personale. Dar prin perseverență, aceștia învață să depășească obstacolele și să crească în proces.

4. Întoarcerea și transformarea: La finalul călătoriei, fie că este vorba de o perioadă de studii în străinătate sau de un proiect educațional, elevii și profesorii se întorc în mediul lor obișnuit. Cu toate acestea, ei se întorc schimbați, având o înțelegere mai profundă a lumii și a lor înșiși. Această transformare poate duce la o stare de bine, deoarece aceștia se simt împliniți și dezvoltați personal.

Astfel, modelul călătoriei eroului poate fi folosit ca o analogie pentru experiența educațională, în care elevii și profesorii se angajează într-o călătorie de învățare și creștere personală. Această călătorie poate contribui la construirea stării de bine prin dezvoltarea competențelor, a conștientizării de sine și a maturității emoționale, precum și prin îmbogățirea experiențelor de învățare academică, socială și interculturală.

Am făcut un exercițiu de imaginație pentru a exemplifica etapele călătoriei eroului pornind de la această situație ipotetică: Dana, o profesoară dedicată, trăia într-un orașel mic și liniștit, unde predase mulți ani la aceeași școală. La începutul carierei sale, se simțea împlinită, dar cu trecerea timpului, a început să simtă că ceva lipsește în viața ei. Simțea că are mai mult potențial, dar nu știa cum să-l exploreze.

Etapa 1: Lumea Cunoscută. Dana petrecuse ani buni predând aceeași materie în aceeași școală, iar viața sa părea stabilă și previzibilă. Cu toate acestea, simțea că rutina i-a limitat creșterea și că avea nevoie de noi provocări pentru a se dezvolta.

Etapa 2: Chemarea. Când a aflat despre programul ERASMUS+, Dana a simțit că este momentul pentru o schimbare. Ideea de a preda într-o țară străină și de a experimenta o cultură diferită a fost o provocare care i-a stârnit curiozitatea.

Etapa 3: Refuzul chemării. La început, Dana a resimțit îndoială și teamă. Ea își puna întrebări precum: „Pot să fac față acestui nou mediu?”, „Cum mă voi descurca într-o țară străină?”. Cu toate acestea, în ciuda acestor rezerve, a simțit că trebuie să încerce.

Etapa 4: Gardienii sau Forțele Binelui. În timpul programului ERASMUS+, Dana a avut ocazia să lucreze cu mentori experimentați din țara gazdă, care i-au oferit sfaturi și îndrumări prețioase despre sistemul educațional și cultura locală. Acești mentori au fost ghizii săi în această călătorie.

Etapa 5: Demonii sau forțele rele. Dana s-a confruntat cu multe provocări în țara străină, de la limba nouă până la diferențele culturale. A fost momente când a simțit că nu mai poate continua, dar a învățat să se adapteze și să crească din aceste experiențe dificile.

Etapa 6: Proba Supremă. Proba supremă a venit în momentul în care a trebuit să predă o lecție într-o limbă străină în fața unui auditoriu de elevi entuziasmați, dar vorbitori de limbă străină. Dar ea a depășit această provocare și a simțit o satisfacție profundă.

Etapa 7: Recompensa/Transformarea. Recompensa Danei a fost nu doar experiențele și cunoștințele acumulate, ci și schimbările pe care le-a adus în viața elevilor săi. Ea i-a inspirat pe acești tineri să exploreze lumea și să înțeleagă mai bine diversitatea culturală.

Etapa 8: Întoarcerea acasă. Cu sufletul plin de înțelepciune și amintiri prețioase, Dana s-a întors în școala sa de acasă. A împărtășit experiențele sale cu colegii și a implementat noi metode de predare învățate în străinătate, contribuind la îmbunătățirea calității educației în școala sa.

Participarea la cursul „Playtime and Downtime for Teachers and Students: the Psychology of Time to Feel Good and Do Good!” mi-a oferit posibilitatea de a explora noi concepte și instrumente care pot fi integrate atât în viața privată cât și în activitatea didactică pentru menținerea sănătății mentale și a stării de bine, pentru crearea unui climat educațional echilibrat și îmbunătățirea relațiilor.

Proiectul de mobilități ERASMUS+ în domeniul educației școlare la care am participat ca beneficiar direct a fost finanțat de Uniunea Europeană. Punctele de vedere și opiniile exprimate aparțin, însă, exclusiv autorului (autorilor) și nu reflectă neapărat punctele de vedere și opiniile Uniunii Europene sau ale Agenției Naționale (AN). Nici Uniunea Europeană și nici AN nu pot fi considerate răspunzătoare pentru acestea.

WEBGRAFIE:

1. <https://www.teacheracademy.eu/course/play-time-and-down-time/>
2. <https://www.andyszekely.ro/calatoria-eroului-un-articol-special-nlp-camp/>
3. <https://joy4success.com/calatoria-eroului-calea-devenirii/>

EXEMPLE DE BUNE PRACTICI PROIECTE EDUCATIVE

**Profesor instruire practică: Damian Monalisa,
Colegiul Tehnic „Ion Holban”, Iași**

În contextul unei societăți într-o continuă schimbare atât la nivelul familiei, pieței forței de muncă cât și a societății multiculturale, se urmărește îmbunătățirea calitativă a nivelului educației, absolut necesară, de altfel.

Un proiect educațional poate aduce schimbări notabile. Asigură elevilor cadrul optim pentru a experimenta situații concrete de viață, atât de necesare pentru formarea și dezvoltarea deprinderilor și atitudinilor necesare accesului atât în societate cât și pe piața muncii. Dezvoltă și consolidează un set de valori reale, stabile și coerente, bază pentru un stil de viață sănătos.

Proiectele educative reprezintă o serie de activități, planificate pe o durată determinată de timp și care urmăresc atingerea unor obiective prestabilite. Aceste activități școlare și extrașcolare reprezintă locul ideal prin care se facilitează transmiterea și aplicarea cunoștințelor, abilităților competențelor dobândite în sistemul de învățământ.

Proiectele educative școlare dezvoltă la elevi gândirea critică și stimulează implicarea acestora în actul instructiv-educativ, interacționând direct cu mediul, cu cei asemeni lor și cu cadrele didactice.

La disciplina Alimentație Publică – instruire practică, implicarea într-un proiect educațional interclase, de exemplu, asigură elevilor o motivare palpabilă în învățarea și practicarea deprinderilor complexe, atât practice cât și de comunicare. Copiii sunt puși în fața unor situații concrete, fiind determinați să elaboreze practic activități, folosindu-și în același timp priceperile și deprinderile cât și limbajul oral, scris, plastic de specialitate. Sunt încurajați să formuleze opțiuni, să facă alegeri, motivându-le. Elevii interacționează cu alți elevi, fac schimb de informații, vorbesc, învață „jucându-se”, se iau la întrecere, creează propriile medii de învățare pentru ei și pentru ceilalți într-un cadru organizat, cu scopuri clare și bine determinate.

Un proiect educațional interclase, care este foarte apreciat este cel care se desfășoară cu ocazia „Ziua internațională a Bucătarului”. Activitatea „Rețete cu suflet” se derulează la Colegiul Tehnic „Ion Holban”, Iași între clasele din învățământul de masă și clasele cu elevi cu CES.

Mecanismul care a pus în mișcare acest proiect a fost dorința de a populariza meseria de bucătar. Meseria de bucătar necesită de la o persoană nu numai o bună răbdare, este nevoie și de o sănătate bună, educație și abilități pe măsură. Pentru astfel de creatori, pe care obișnuim să îi numim „Bucătari”, fiecare fel de mâncare este o capodoperă, surprinzătoare atât prin caracteristicile gustative, cât și prin felul în care este servit.

Scopul proiectului este familiarizarea elevilor cu bucătăria internațională, cunoașterea proceselor tehnologice noi, compatibilitatea preparatelor, dezvoltarea și educarea simțurilor pentru frumos.

Grupul țintă al proiectului este: elevi, cadre didactice, părinți. Profesorii parteneri vor organiza și monitoriza realizarea activităților educative și vor superviza activitatea astfel încât să faciliteze buna interrelaționare dintre elevii din clasele partenere. Obiectivele proiectului, stabilite în prealabil, urmăresc: folosirea acestei zile pentru a sărbători o meserie nobilă; însușirea de cunoștințe și abilități culinare noi pentru a dezvolta creativitatea și simțul estetic; descoperirea unor gusturi noi prin combinarea ingredientelor, îndrumarea, educarea și învățarea elevilor despre practici culinare sănătoase pe care le pot transmite mai departe; dobândirea unui comportament responsabil față de propria sănătate, dar și a celor din jur ținând cont de sloganul: „Mâncăm să trăim, nu trăim să mâncăm”. Un obiectiv la fel de important este și stimularea activităților de grup.

Rezultatele așteptate de la acest proiect: conștientizarea elevilor față de frumusețea și importanța meseriei de bucătar; însușirea unor noțiuni extra-curriculare de către elevii implicați; abilitatea muncii în echipă, între elevii claselor implicate. De asemenea, elevii devin mesagerii informațiilor acumulate, în clasele din care fac parte, în comunitate și în propriile familii.

Evaluarea imediată a activității se va realiza în funcție de gradul de implicare al fiecărui elev și de participarea la activitate. Fiecare elev va primi diplome de participare la activitate. Cât despre evaluarea finală a proiectului, aceasta va viza eficiența activităților desfășurate și se va realiza prin orientarea școlară a unui număr de elevi spre profesia de bucătar. Se va monitoriza impactul asupra participanților direcți și indirecti. Se va realiza un portofoliu care va conține fișele tehnologice ale preparatelor culinare realizate și un album cu fotografii ce surprind aspecte din timpul desfășurării activității proiectului.

BIBLIOGRAFIE:

1. Mănăilescu A, Panțu G, Nicolau E, Câmpian D, Constantinescu M – *Tehnologia Produselor de cofetărie și patiserie*, Editura Didactică și Pedagogică R.A, București, 1990;
2. *Curriculum în dezvoltare locală, Domeniul de pregătire profesională: Turism și alimentație*, 2022;
3. *Legea educației naționale nr 1/2011 actualizată*, 2023.

POVESTEA UNUI CONCURS - „PRIETENII MATEMATICII” EDIȚIA a III-a

**Profesor Garabet Diana–Monica,
Colegiul Economic „Anghel Rugină” Vaslui**

Concursul „Prietenii matematicii” a venit din nevoia de a atrage elevii spre partea practică și inovatoare a matematicii dar și din dorința de a dezvolta creativitatea și logica elevilor care sunt, din păcate tot mai străini de frumusețea acestui obiect iar în acest an școlar, 2023-2024, se va organiza a III-a ediție.

În întreaga istorie a matematicii, problemele supuse rezolvării în școală au stârnit interesul și deopotrivă stresul rezolvării lor. Cele mai vechi probleme de matematică au fost ridicate în trecutul îndepărtat. Ca exemplu, problema clasică isoperimetrică a fost studiată în secolul V. î.Hr.. Pentru o lungă perioadă de timp problemele au fost rezolvate în mod individual. Începând cu secolul al XVII-lea este conștientizată necesitatea de a crea unele metode generale de rezolvare.

Aceste metode au fost dezvoltate de Fermat, Newton, Leibniz, prima dată pentru o variabilă, apoi pentru un număr finit de variabile și în final pentru o infinitate de variabile.

„Intrarea în cetatea cunoașterii se face pe podul matematicii”, spunea profesorul universitar Ștefan Bârsănescu. Indiferent în ce domeniu va lucra, omul zilelor noastre, și cu atât mai mult omul viitorului, trebuie să posede o bună pregătire matematică. Matematica este mai mult decât o știință; este un act de cultură, este unul din modurile fundamentale ale gândirii umane. Pentru a-și extinde capacitatea de înțelegere a fenomenelor ce ies de sub incidența simțurilor sale mărginite, omul folosește alături de alte modalități de cunoaștere și cunoașterea matematică...

Matematica este disciplina care, prin însăși esența ei – de știință a structurilor creatoare de modele și limbaje științifice ale realității, ce folosește cu precădere modele analogice – poate și are menirea de a forma o gândire investigatoare, creatoare, o apropiere de necunoscut printr-un adevărat stil de cercetare.

Matematica își dovedește importanța deosebită participând cu mijloace proprii la dezvoltarea personalității nu numai sub aspect intelectual, ci și sub aspect estetic și moral, motiv pentru care se completează foarte bine cu alte discipline cum ar fi : literatura, muzica, arta, etc.

Matematica este nu numai interesantă și frumoasă, ea nu oferă numai bucurie, ci este și utilă. Oricine știe că fără matematică, tehnica noastră modernă nu ar fi posibilă, că ea a pătruns ca aerul în toate domeniile vieții moderne, iar viitorul depinde de matematică, după cum bine a spus matematicianul Grigore Moisil:

„Matematica va fi limba latină a viitorului, obligatorie pentru toți oamenii de știință. Tocmai pentru că matematica permite accelerarea maximă a circulației ideilor științifice.”

De aceea, activitățile propuse în acest proiect au ca rol să îi aducă într-un singur loc, în afara orelor de curs pe elevii care iubesc matematica și care au disponibilitate de a o împărtăși și elevi care au un nivel de înțelegere mai scăzut dar care își doresc să învețe matematică.

Obiectivul general al proiectului este organizarea unor activități care să aibă ca scop conștientizarea importanței învățării în general și a matematicii în special, derularea unor activități curriculare și extracurriculare menite să îi determine pe elevi să privească matematica dintr-o altă perspectivă dar și promovarea ofertei educaționale și a imaginii școlii în județul Vaslui prin participarea elevilor la activități științifice.

Obiectivul specific al desfășurării acestui concurs, atipic cumva, este acela de a oferi elevilor fața reală a matematicii, gândirea logică, creativitatea indusă de cunoașterea aprofundată a acestei discipline dar și a descoperii istoria matematicii și a problemele rămase încă fără răspuns. Am încercat să oferim elevilor o alternativă inovatoare de a descoperi/redescoperi matematica, de a o vedea cu alți ochi și de ce nu de a o vedea ca pe o disciplină deschisă , în permanentă schimbare.

Estimăm că proiectul nostru a avut deja, după două ediții, un impact pozitiv asupra grupului țintă, acesta fiind complementar activității de instruire ce se realizează în cadrul unităților de învățământ.

Activitățile prevăzute în cadrul proiectului au rolul de a sprijini elevii în efortul pe care îl depun în programul de după școală în vederea îmbunătățirii performanțelor școlare.

Obiectivele specifice:

- Creșterea încrederii de sine a elevilor care pot învăța și împărtăși din experiența lor legată de matematică
- Formarea activităților de muncă intelectuală la elevii
- Formarea deprinderii de studiu individual în timpul liber;
- Promovarea ofertei educaționale și a imaginii școlii în județul Vaslui;
- Formarea și exersarea abilităților de comunicare, cultivarea relațiilor de prietenie și respect între participanți.

Concursul „Prietenii matematicii” s-a desfășurat pe 25 martie 2023 la Colegiul Economic „Anghel Rugina” Vaslui – platforma educațională și a avut ca beneficiari elevi din clasele VIII-X din județul Vaslui.

Numărul total de premii acordate în ediția a II-a: (I-5, II-7, III-4 și mențiuni-6) din totalul de 90 elevi participanți (24,44%).

În anul școlar 2023-2024, Concursul „Prietenii Matematicii”, ne propunem următoarele

activități:

Activitatea nr. 1. Împreună vom reuși! (30.10. 2023) Întâlnire de lucru pentru a stabili sarcinile specifice fiecărui partener, editarea regulamentului concursului și detaliile organizatorice specifice fiecărui partener. La activitate vor participa câte o echipă mixtă (profesori, elevi de la fiecare școală participantă).

Activitatea nr. 2. Înregistrarea proiectului (20.11.2023)

Activitatea nr. 3. Lansarea proiectului (28.11.2023) Ședința de lucru la care vor participa 20 elevi, 4 cadre didactice, 1 părinte, 1 reprezentant al comunității locale, 1 reprezentant mass- media;

Activitatea nr. 4. Concurs „Prietenii matematicii” etapa județeană (20-25.03.2024) faza pe școală 01-15.03.2024 - concurs cu desfășurare fizică la faza pe școală și online la etapa județeană;

Activitatea nr. 5. Diseminarea rezultatelor proiectului prin publicarea revistei cu același nume, martie – mai 2024

Activitățile propuse au rolul de a crește vizibilitatea disciplinei matematică în rândul elevilor, făcând legătura între istorie, logică, matematică și TIC, elevii fiind solicitați să studieze materiale bibliografice variate și să conceapă un material original după rigorile științifice.

Elevii care nu vor realiza eseuri, vor putea studia materialele fie în format tipărit, fie în format electronic, acestea fiind puse la dispoziția lor pe site-ul liceului. Cadrele didactice vor avea posibilitatea să publice în revista concursului materiale metodic-științifice valoroase, aceste fiind publice prin aceleași canale, tipărit și electronic. Celelalte persoane interesate vor putea studia materialele în format electronic pe blogul liceului.

Prin acest proiect se va realiza și promovarea activităților liceului la nivel local și județean.

INIȚIATIVE DIDACTICE- ORE ALTFEL LA LICEU

**Prof. Ibănescu Roxana Florina,
Colegiul Național „Gheorghe Roșca Codreanu”**

Dat fiind faptul că, multe din conținuturile care sunt predate astăzi în liceu au fost predate în ciclul gimnazial, elevii sunt doritori de noutate și vor de la profesorii din fața lor lecții altfel, actuale, exerciții și situații practice, aplicabile în viața de zi cu zi.

Astfel, în încercarea de a transforma orele de geografie, mi-am propus ca fiecare din cunoștințele declarative transmise să fie coroborate cu acele cunoștințe procedurale și valori care să-i ajute în viitorul apropiat sau îndepărtat, dar mai ales să își adreseze întrebări. Scopul acestor *ore altfel* a avut ca obiectiv implicarea și motivarea elevilor de a participa la ore cu interes deoarece atenția acordată de către elevi activităților la clasă este esențială pentru învățare și dezvoltarea personală.

Ore cu invitați

Spre exemplu, la clasa a XI-a unde conținuturile sunt reprezentate de Geografia Mediului Înconjurător, mi s-a părut interesat să invit în timpul orelor de geografie reprezentanți de la instituții care au legătura cu mediul înconjurător, respectiv *Agenția pentru Protecția Mediului Vaslui și Ocolul Silvic Bârlad*, care să discute pertinent cu elevii, să răspundă la întrebările lor și la rândul lor să le adreseze întrebări. Elevii au răspuns afirmativ provocării și s-au pregătit cu întrebări, dar și cu răspunsuri.

Ore sub forma unor conferințe

Orele sub forma unor conferințe au necesitat mai mult timp de pregătire, atât din partea mea ca profesor cât și din partea elevilor, deoarece fiecare elev a avut o temă de pregătit și fiecare conferință a avut o tematică diferită. Elevii au fost anunțați de tematica conferinței cu 3 săptămâni înainte (de obicei un capitol/subcapitol din manual-ex. *Hazarde naturale și antropice*) și fiecare dintre

ei și-a pregătit articolele pe care să le prezinte în fața colegilor. Li s-a menționat și faptul că de obicei la conferințe, ținuta office, este cea mai corectă și acceptată. Iar eu le-am pregătit și oferit pixuri personalizate și mape așezate frumos pe bănci întocmai ca la o conferință.

Workshopuri

Ieșirea din spațiul sălii de clasă este întotdeauna mai delicat, mai ales identificarea spațiului de desfășurare pentru o astfel de oră, dar așteptat cu nerăbdare și curiozitate de către elevi. Ideea de a transforma o oră de geografie într-un workshop a venit în urma lecturii unei cărți intitulată **Geografia Fericirii** și întrebarea survenită a fost, cum ar fi dacă în loc de forme și unități de relief din România și Europa, elevii de la clasa a XII-a ar fi invitați la un atelier organizat la Biblioteca Stroe Beloescu și unde am discuta despre Geografia Fericirii. Elevii au fost încântați, chiar dacă o oră nu este de ajuns să dezbați problema fericirii în lume și în același timp ca ei să se deschidă și să își expună părerile personale, dar a fost un început pentru a afla și alte lucruri noi.

Ghid turistic în orașul meu

La clasa a X-a, Capitolul Așezările Omenești, mi-a permis să organizez o ieșire pe teren sub forma unui tur turistic realizat în proximitatea Colegiului Național „Gheorghe Roșca Codreanu”. Elevii au avut rolul de ghizi turistici și fiecare s-a pregătit cu informații despre obiectivul desemnat. Turul nu a durat mai mult de o oră, iar elevii au avut un timp dedicat documentării și pregătirii unei fișe de prezentare și apoi a urmat expunerea orală în timpul turului a elementelor interesante alese de ei cu privire la obiectivul prezentat.

Aceste ore reprezintă o altă modalitate de a interacționa cu elevii și consider că este foarte important, să-i observi și în alte situații, să le fii aproape, să le cunoști mediul din care provin și să descoperi nevoile și pasiunile acestora.

BIBLIOGRAFIE:

1. Eric Weiner, Geografia Fericirii, edit. Niculescu, București, 2018;
2. <https://www.oecd.org/education/2030-project/teaching-and-learning/learning/knowledge/>
3. <https://stiripentru copii.com/2020/08/03/ce-vor-elevii-de-la-profesori-aceasta-este-intrebarea-si-avem-raspunsurile/>
4. <https://teachforromania.org/andreea-purice-de-la-orele-de-geografie-la-cele-de-literatie/>

EXEMPLE DE BUNE PRACTICI ÎN EDUCAȚIA INCLUZIVĂ- COPIII CU ADHD

**Pațilea Daniela,
Liceul Tehnologic „Costache Conachi”, com. Pechea, jud. Galați**

Întâlnim frecvent cazuri în care ADHD face ca unii copii cu un coeficient de inteligență la nivel mediu sau peste mediu și cu o bună educație oferită de părinți, să aibă comportamente indezirabile și să întâmpine dificultăți de integrare și socializare la grădiniță.

Unii preșcolari sunt categorisiți în mod eronat ca fiind „hiperactivi”. Există posibilitatea ca ei să nu aibă nicio problemă, cu excepția unei „agitații” și a lipsei simțului practic, care sunt normale la aceasta vârstă. Cei mai mulți părinți descoperă că copilul lor cu ADHD are o dezvoltare mai lentă față de alți copii în jurul vârstei de trei ani. La aceasta vârstă comportamentele care pun semne de întrebare cadrelor didactice și părinților sunt: toleranța redusă la frustrare, izbucniri imprevizibile, manifestări agresive față de ceilalți copii.

Integrarea este un proces de includere în grădinițele de masă, la activitățile educative formale și non-formale, a acestor copii. Grădinița, este considerată ca fiind a doua instanță de socializare a copilului (familia fiind considerată prima instanță de socializare), iar integrarea acestuia reprezintă o particularizare a procesului de integrare socială a acestei categorii de copii, proces care are o importanță fundamentală în facilitarea integrării ulterioare în școală și viața comunitară prin formarea unor conduite și atitudini, a unor aptitudini și capacități favorabile acestui proces.

Educația incluzivă se referă la integrarea copiilor cu CES în structurile învățământului de masă, mediu care poate oferi un climat favorabil dezvoltării armonioase a acestor copii și o echilibrare a personalității acestora. Integrarea copiilor cu cerințe educative speciale, presupune aplicarea unor strategii de intervenție psihopedagogică destinate prevenirii și corectării comportamentelor indezirabile mediului școlar și social, consolidarea unor atitudini favorabile față de colectivul de preșcolari și cadrele didactice, din partea copilului. În cadrul activităților didactice, se va acorda o atenție deosebită procesului de evaluare care poate sprijini metodele și tehnicile folosite unde, prin acordarea unor anumite recompense (în cazul nostru, valorizarea în fața colegilor sau obținerea unor aprecieri verbale etc.), pot fi stinse unele comportamente nedorite sau consolidate anumite comportamente pozitive. În plus, activitatea educativă cu preșcolarii care prezintă tulburări de comportament solicită din partea fiecărui cadru didactic o foarte bună cunoaștere a naturii umane, a strategiilor de cunoaștere a personalității copiilor și o capacitate empatică deosebită necesară înțelegerii și acceptării celor din jur așa cum sunt ei în realitate, cu calitățile și defectele lor.

Copilul cu deficit de atenție și hiperactivitate manifestă comportamente indezirabile în plan social, emoțional. Cadrele didactice trebuie să facă o distincție clară între copiii care manifestă un comportament nepotrivit cauzat de sindromul ADHD și copiii care manifestă comportamente nesănătoase datorate lipsei unui sistem de valori și a respectului față de cei din jur.

Hiperactivitatea specifică preșcolarilor și școlarilor mici cu ADHD este cauzată de o serie de deficiențe cerebrale, de faptul că impulsurile și informațiile nu se transmit într-o manieră normală datorită insuficienței secreției neurotransmițătorilor. Copilul hiperactiv este mai energic decât majoritatea copiilor cu dezvoltare normală în momente obișnuite din rutina zilnică: la masă, la somn, în timpul activităților. Cele mai multe probleme ale copilului hiperactiv sunt cauzate de hiperactivitate și impulsivitate. Copiii hiperactivi întâmpină dificultăți în a-și concentra atenția asupra detaliilor sau fac erori prin neglijență. Activitatea lor este dezordonată, lucrează neglijent, fără să se poată organiza. Acești copii prezintă dificultăți în a-și menține atenția asupra unor sarcini sau activități de joc. De cele mai multe ori, nu respectă instrucțiunile primite.

De regulă, copiii hiperactivi evită activitățile care necesită autoexigență, efort mental sau capacități organizatoare. Deprinderile de lucru sunt dezordonate, dezorganizate, iar materialele pierdute, împrăștiate sau mânuite neglijent. În timpul activităților, ei sunt ușor de distrați de stimuli externi și se opresc des din sarcinile primite găsindu-și alte preocupări. Uită ce sarcini sau responsabilități au primit, sunt în continuă mișcare, vorbesc mult, se ridică des în picioare, se răsucesc pe scaun, își răstoarnă farfuria cu mâncare, fac zgomot în timpul activităților. Impulsivitatea se manifestă prin dificultatea de a-și aștepta rândul, de a aștepta să li se adreseze o întrebare în întregime și oferirea unui răspuns înainte de a cunoaște conținutul acesteia.

Copilul cu ADHD necesită ajutor din partea părinților și a cadrelor didactice pentru a-și antrena și crește durata de concentrare a atenției. Un prim pas pentru realizarea acestui obiectiv este acceptarea condiției deosebite a copiilor care suferă de acest sindrom și acordarea de sprijin constant materializat în recompense, laude și aprecieri verbale în fața celorlalți, implicarea în jocuri care îl captează și în același timp îi antrenează atenția și coordonarea.

Aspecte pozitive ale ADHD

Majoritatea descrierilor ADHD se concentrează asupra aspectelor negative și uită să menționeze avantajele ADHD. Aspectele pozitive includ: creativitate, nivel ridicat de energie, intuitivitate, căldură sufletească, atitudine încrezătoare (uneori prea accentuată), atitudine iertătoare (uneori prea accentuată), sensibilitate, capacitate de a-și asuma riscuri (uneori prea mari), flexibilitate, loialitate, simț al umorului dezvoltat.

Pentru obținerea unor rezultate pozitive este esențială crearea unui climat care să-i facă pe toți copiii să se simtă parte a unei comunități ce le oferă sprijin și îi acceptă. Pentru a crea această comunitate, cadrele didactice ar trebui:

- Să dețină strategii de management eficient al grupei și de intuire a unor măsuri de disciplină pozitivă;
- Să organizeze mediul ambient, activitățile de rutină și regulile într-o manieră preventivă;
- Să anticipeze ce anume poate provoca probleme comportamentale și să evite acele aspecte printr-o planificare atentă;

- Să învețe copilul cu ADHD să adopte atitudini și comportamente adecvate și dezirabile și să le întărească atunci când ele se manifestă.

Copiii se simt liberi să se exprime, se simt în siguranță din punct de vedere emoțional și nu se tem să încerce să învețe din propriile greșeli doar într-o grupă care acceptă și tolerează greșelile ca făcând parte din procesul de învățare. Când copiii cu ADHD simt anxietate, aceasta este urmată de obicei de retragere sau agresivitate. Anxietatea, teama și furia, micșorează atenția, concentrarea, stima de sine și măresc nivelul de hiperactivitate al acestor copii. Toți copiii merită să facă parte dintr-o grupă în care sunt acceptați și respectați de ceilalți. Comportamentele și atitudinile cadrului didactic reprezintă un model pentru grupă. Cadrul didactic care manifestă empatie devine un model pentru copii astfel încât, la rândul lor, vor dezvolta aceeași empatie și respect față de colegii lor.

Copiii cu ADHD au nevoie de materiale educaționale structurate, de un mediu educațional structurat, de relații structurate și de o dinamică de grup. Așteptările cadrului didactic, regulile, activitățile de rutină și consecințele:

- Trebuie să fie clare, corect definite și explicate pe înțelesul copilului;
- Regulile se stabilesc împreună cu copiii și vor fi puține la număr pentru a fi ușor de reținut;
- Să fie aplicabile și predictibile;
- Să fie exprimate în enunțuri pozitive;
- Să fie afișate sub forma unor poze sau bannere;
- Să fie repetate frecvent.

Sarcinile de lucru:

- Să fie structurate prin divizarea sarcinilor în fragmente posibil de parcurs;
- Să fie explicate prin oferirea unui model, instrucțiuni, și exemplificări clare.
- Activitățile grupei trebuie să fie structurate astfel încât să cuprindă perioade active și perioade de liniște.
- Copiii trebuie pregătiți din timp cu privire la schimbările care vor apărea în rutina zilnică.

Gradul de severitate al simptomelor ADHD este răspunzător de nivelul de receptivitate sau lipsa acestuia pentru învățare, a copilului. Când gravitatea simptomelor impulsivității, inatenției sau hiperactivității cresc, performanța copilului scade. În aceste situații, cadrele didactice trebuie:

- Să modifice așteptările pe care le au din partea copilului în funcție de severitatea simptomelor ADHD;
- Să adapteze sarcinile de lucru și modul de desfășurare al activităților;
- Să conștientizeze faptul că această afecțiune nu permite copilului să proceseze noi informații, în unele momente;
- Să consolideze și să exerseze pentru a-i fixa cunoștințele anterioare;
- Să pregătească materiale din timp, înainte de a avea nevoie de ele, pentru a le putea oferi copilului când simptomele se agravează;

Idei pentru un management eficient al clasei:

- Cadrul didactic să așeze copiii hiperactivi în apropierea sa.
- Să ofere instrucțiuni clare în legătură cu deplasările permise prin grupă.
- Să evite să-i așeze pe copiii cu ADHD lângă ferestre sau spații aglomerate pentru a minimaliza influența factorilor perturbatori.
- Să se asigure că atunci când salută copiii dimineața, are contact vizual ferm cu aceștia.
- Când vorbește cu copilul îl privește în ochi pentru a întări ceea ce spune, nu în depărtare sau în pământ. Această modalitate de evitare poate fi interpretată ca o cedare.
- Să amenajeze pentru copilul hiperactiv un spațiu liniștit, departe de factori perturbatori ai atenției.
- Să-i așeze pe copiii cu ADHD alături de copiii care pot reprezenta modele pozitive.
- Să stabilească obiective ușor realizabile și măsurabile, care pot fi atinse într-un timp scurt. Să ofere recompense pentru sarcinile îndeplinite.
- Să ceară copiilor să repete instrucțiunile primite pentru a se asigura că aceștia au înțeles ce au de făcut.
- Să stabilească împreună cu copiii regulile grupei, pentru a se asigura că acestea vor fi respectate. Acestea să fie simple și afișate într-un loc vizibil pentru a putea fi consultate de câte ori e nevoie.

- Să-i învețe și să-i ajute pe copiii cu ADHD să-și organizeze timpul alocat pentru lucru, astfel încât să poată finaliza sarcina primită odată cu ceilalți copii.

BIBLIOGRAFIE:

1. Alois Gherguț, *Educația incluzivă și pedagogia diversității*, Editura Polirom, 2016;
2. Adriana Denisa Manea, *Educația incluzivă- Teorie și aplicații*, Editura Școala Ardeleană, 2020.

EXEMPLE DE BUNE PRACTICI

**Maistru instructor: Petraru Valerica,
Colegiul Tehnic „Ion Holban” Iași**

Înșușirea cunoștințelor practice vizează dobândirea de cunoștințe, abilități și atitudini necesare angajării pe piața muncii în una din ocupațiile corespunzătoare calificărilor profesionale, din domeniul de pregătire profesională Turism și alimentație. Are menirea de a veni în întâmpinarea nevoilor locale și a intereselor elevilor, în scopul de a diversifica și personaliza parcursurile de formare pentru calificarea profesională: „Tehnician în gastronomie”.

În stabilirea tipurilor de aplicații practice se va avea în vedere corelarea acestora cu domeniul de pregătire generală al elevilor, astfel încât rezolvarea sarcinilor de lucru se va face fie prin aplicații individuale, fie prin activități de grup, favorizând lucrul în echipă și responsabilitatea pentru sarcina primită.

Scopul aplicațiilor practice poate fi sintetizat în următoarele:

- dobândirea de către elevi, a competențelor profesionale necesare pentru adaptarea în prezent și mai ales în viitor la cerințele aflate într-o continuă și rapidă schimbare;
- dobândirea de către elevi, a acelor competențe cheie transferabile necesare pentru integrarea socială, ca și pentru integrarea rapidă și cu succes pe piața muncii;
- lărgirea domeniului ocupațional, dar și adâncirea competențelor cheie: lucrul în echipă, asumarea responsabilităților, comunicarea.

Pentru un maestru instructor, este important ca la clasă să se ocupe suficient de fiecare elev în parte. Învățarea se poate personaliza în funcție de necesitățile și lipsurile elevului. Se poate face aprofundare personalizată, centrată pe noțiunile știute și astfel se observă clar ceea ce nu știe elevul.

Spre deosebire de învățarea clasică, metodele interactive îi ajută să mai ușor informațiile. Internetul îi ajută cu filmulețe, imagini, planșe și o mulțime de rețete. Elevii mei din clasa a XI-a profesională, abia așteaptă perioada de practică comasată, să meargă la agenții economici.

Efectuarea practicii comasate la agenții economici îi încurajează pe elevii să aibă mai multă autonomie în învățare, folosindu-și la maxim creativitatea. Totodată, mutarea temporară a procesului de învățare la agenții economici, poate crește încrederea elevilor în capacitățile și resursele proprii pentru a fi autodidac și (de altfel, învățarea continuă pe tot parcursul vieții adulte este guvernată de capacitatea de a fi autodidact).

Efectuarea stagiului de practică la agenții economici oferă următoarele avantaje:

- facilitează tranziția elevilor de la școală la viața activă prin adaptarea pregătirii profesionale a elevilor la nevoile pieței muncii la nivel local;
- favorizează creativitatea și descoperirea unor noi tehnici de lucru;
- contribuie la creșterea ratei de inserție socio-profesionale;
- oferă oportunități de dezvoltare durabilă la nivelul comunității locale prin contribuția activă a partenerilor sociali la dezvoltarea resursei umane la nivel local;
- contribuie la o mai mare receptivitate a școlilor cu privire la nevoile comunității locale;
- crează oportunități pentru formalizarea relațiilor dintre școală și piața muncii locale;
- permite interacțiunea între tutorele de practică și elevi.

Economia de piață este o formă superioară a bunelor practici în cadrul căreia se produc mutații esențiale la care sunt solicitați să participe practic toți cei angajați în activități de alimentație publică. De aceea, însușirea disciplinelor tehnice trebuie să se realizeze în mod activ. Aceasta

înseamnă că în procesul învățării ar putea să pună probleme de abilități și competențe la lucrările practice pe care le au de efectuat, bazându-se pe cunoștințe teoretice deja acumulate și punerea lor în practică.

BIBLIOGRAFIE:

- Mănăilescu A., Panțu G, Nicolau E., Câmpian D., Constantinescu M., *Tehnologia Produselor de cofetărie și patiserie*, Editura Didactică și Pedagogică R.A, București, 1990;
- *Curriculum în dezvoltare locală, Domeniul de pregătire profesională: Turism și Alimentație*, 2022.

PROIECT DIDACTIC

Popa Andreea Oana,
Centrul Școlar pentru Educație Incluzivă „Constantin Pufan”, Vaslui

CLASA: a X-a

PROPUNĂTOR: Popa Andreea Oana

UNITATEA DE INVATAMANT : Centrul Școlar pentru Educatie Incluzivă „Constantin Pufan”, Vaslui

MODULUL: Socializare

TEMA: Animale sălbatice și domestice

TIPUL LECȚIEI: dobândire de cunoștințe

SCOPUL LECȚIEI: Dezvoltarea cunoștințelor referitoare la animalele sălbatice și domestice.

OBIECTIVE OPERATIONALE:

a) cognitive:

O1: să cunoască semnificația noțiunilor „sălbatic”/„domestic”;

O2: să recunoască animalele prezentate;

O3: să- și însușească cunoștințe privind animalele pentru a-și forma simțul de iubire față de animale;

O4: să răspundă la ghicitori;

O5: să potrivească animalele în categoriile potrivite;

O6: să denumească activitatea specifică fiecărui animal;

b) psihomotorii: să aplice cunoștințe, deprinderi prin:

O7- mânăuarea în mod corect a materialul didactic;

O8- executarea corectă a exercițiilor/ sarcinilor date;

c)afective:

O9- să participe cu interes la activitate.

STRATEGII DIDACTICE:

a) Metode și procedee: conversația, explicația, observația, exercițiul

b) Mijloace didactice: laptop, telefon, internet, platforma Zoom, prezentare PPT

c) Forme de organizare: Online (frontal, individual)

Activitatea se va desfășura sincron, partajând la nevoie, ecranul cu materialul didactic necesar (prezentare PPT, exerciții-joc- Wordwall)

I. Temporale: 40 minute

II. Umane: 2 elevi

III. Forme și tehnici de evaluare: observarea sistematică, aprecieri verbale

BIBLIOGRAFIE:

„Programa activităților instructiv- educative din școlile speciale”

<https://wordwall.net/resource/1987278/animale>

<https://wordwall.net/resource/4581579/sortare-animale>

<https://wordwall.net/resource/3730250/animale>

<https://wordwall.net/resource/3507578/animale>

DEMERS DIDACTIC

1.Momentul organizatoric

- Pregătirea materialului necesar desfășurării lecției.

Trimiterea link-ului de acces pe platforma: Zoom, către elevi.

Accesul acestora și intrarea în on-line la lecție.

2. Captarea atenției

- Solicit atenția elevilor pentru a asculta două ghicitori despre animale.

Cine este urecheat

Și mereu încăpățânat?

(măgarul)
Umblă prin pădure,
După fragi și mure...
Vara face tot mor, mor...
Și iarna stă în bârlog.

(ursul)

3. Anunțarea temei și a obiectivelor

- Anunț tema și obiectivele activității într-un mod accesibil elevilor.

Dragii mei elevi,

Pentru că știu că iubiți foarte mult animalele, m-am gândit astăzi să vorbim puțin despre ele, să le cunoaștem, să ne împrietenim cu ele și să aflăm multe curiozități. Vom urmări niște imagini, vom juca jocuri și ne vom distra învățând despre animale.

4. Dirijarea activității

- Expun elevilor prezentarea PPT - animale sălbatice și domestice. Împreună, citind pe rând, descoperim informații privind: exemple de animale sălbatice, exemple de animale domestice, cum arată animalele, ce mănâncă, unde trăiesc ele.

„Curiozități despre animale”

5. Obținerea performanței

Propun jocul didactic „*Denumeste animalul*” roata aleatoare

Partajez ecranul, și cer elevilor, pe rând, să rezolve cerința jocului.

<https://wordwall.net/resource/1987278/animale>

Se învâрте roata. Elevii trebuie să denumească animalul la care s-a oprit roata cu imaginile.

„*Sortăm animale*”

Pe rând elevii trebuie să aleagă câte un animal și să-l treacă în casuța corespunzătoare.

<https://wordwall.net/resource/4581579/sortare-animale>

6. Asigurarea feed-backului

Exercițiul-joc: Potrivește

Partajez ecranul cu exercițiul-joc. Pe rând, elevii vor citi câte un animal și vor menționa acțiunea potrivită fiecăruia.

<https://wordwall.net/resource/3730250/animale>

Exercițiul-joc: Adevărat sau fals

Eu voi citi întrebările pe rând și fiecare elev va răspunde la câte o întrebare cu adevărat sau fals.

<https://wordwall.net/resource/3507578/animale>

7. Încheierea activității

Se fac aprecieri verbale colective și individuale, cu privire la activitatea elevilor, precum și asupra comportamentului lor pe parcursul orei.

„S.O.S. – NATURA PLÂNGE!”

Proiect educațional județean

Prof. Popescu Daniela,
Colegiul Economic „Anghel Rugină” Vaslui

Motto: „Nu vom salva tot ce ne-ar plăcea să salvăm,
dar vom salva mai mult decât dacă n-am fi încercat deloc.” (Sir Peter Scott)

INFORMAȚII DESPRE PROIECT

Titlul proiectului: „S.O.S. – NATURA PLÂNGE!” - concurs pentru elevi și simpozion pentru cadre didactice.

Domeniul în care se încadrează proiectul: Ecologie și protecția mediului.

Ediția nr. 1.

Număr participanți la proiect: 50 elevi din clasele VII-VIII, IX-XII și 20 cadre didactice.

Proiectul este cu participare directă și indirectă.

REZUMATUL PROIECTULUI

a. Număr de elevi și număr de cadre didactice implicate: 50 elevi din clasele VII-VIII, IX-XII și 20 cadre didactice.

b. Beneficiari direcți: 50 elevi din clasele VII-VIII, IX-XII și 20 cadre didactice;

Beneficiari indirecți: părinți, comunitatea educativă largită, comunitatea locală.

c. Activități propuse, în ordinea în care se vor desfășura:

Activitatea nr. 1: Conceperea și organizarea echipei de proiect.

Activitatea nr. 2: Înregistrarea proiectului

Activitatea nr. 3: Lansarea proiectului

Activitatea nr. 4: „S.O.S- Natura plânge!”: concurs – simpozion

Activitatea nr. 5: Diseminarea rezultatelor proiectului.

d. Descrierea activității principale: Activitatea nr. 4.

a. Titlul activității: „SOS- NATURA PLANGE!” – Concurs pentru elevi și simpozion pentru cadre didactice.

b. Data/perioada de desfășurare: Luna 4, 5

c. Locul desfășurării: Colegiul Economic „Anghel Rugină” Vaslui - Sala Multimedia.

d. Participanți: indirect: 20 elevi și direct: 30 de elevi din clasele VII-VIII, IX-XII din județul Vaslui, cadre didactice, evaluatori, membri în comisia de organizare, părinți, 1 reprezentant al comunității locale, 1 reprezentant mass-media.

e. Descrierea activității: Secțiunea creații literare: concurs cu lucrări ale elevilor (creațiile literare vor fi: proză sau poezie și vor fi elaborate pe o temă la alegere: natură, excursii și drumeții etc; participanții vor redacta în Word, font Times New Roman, folosirea diacriticelor fiind obligatorie).

Secțiunea Pictură: Concurs cu lucrări ale elevilor (Lucrările vor fi executate în acuarelă, tempera, guașă, acril sau ulei; nu se acceptă lucrări executate în creioane colorate, cerate sau cariocă; dimensiuni A4, suportul poate fi hârtie, carton sau pânză. Maxim 3 lucrări). Modalități de evaluare: organizarea și prezentarea unei expoziții cu lucrările premiate ale elevilor; fotografii din cadrul expoziției și realizarea unor portofolii; diplome pentru elevi; diplome de participare pentru cadrele didactice coordonatoare; articole în presa locală, facebook, blog.

Secțiunea Simpozion se adresează cadrelor didactice din învățământul preuniversitar care vor participa cu articole pe tema proiectului.

Responsabil: Popescu Daniela.

Metode/mijloace de realizare/Metode, procedee și tehnici de abordare a predării-învățării-evaluării inovative: proiectul științific, portofoliul, prezentări : PPT, Prezi, fișa de concurs, jurizare, diplome, certificate/adeverințe de participare.

Nu se percepe taxă de participare.

e. Impactul educativ estimat asupra grupului țintă: conștientizarea importanței protejării mediului înconjurător și o bună promovare a ofertei educaționale și a imaginii Colegiului Economic „Anghel Rugină” în școlile din județul Vaslui.

PREZENTAREA PROIECTULUI

1. Argument: Inițierea proiectului s-a făcut din dorința de a oferi copiilor un mediu sănătos de valorificare a cunoștințelor/ preocupărilor științifice, o motivație suplimentară pentru participare la activități extrașcolare care vor contribui la îmbogățirea orizontului de cunoaștere legat de importanța protejării mediului înconjurător.

2. Scopul proiectului: Stimularea interesului elevilor față de problemele legate de mediul înconjurător, implicarea în acțiuni de protejare a mediului înconjurător, având ca scop final formarea de atitudini și deprinderi ecologice.

3. Obiectivele specifice ale proiectului:

- atragerea unui număr cât mai mare de elevi și profesori, la nivel județean, în activități de promovare a propriilor acțiuni de protejare a mediului înconjurător;

- promovarea comunicării, prin mijloace media, între elevii și profesorii implicați în activitățile proiectului;

- dezvoltarea colaborării și cooperării între instituțiile promotoare de activități ecologice;
 - familiarizarea cu termenii ecologici și promovarea normelor de comportament ecologic;
 - stimularea și valorificarea potențialului creativ și imaginației elevilor;
 - cunoașterea și utilizarea unor tehnici de lucru diverse;
 - recunoașterea publică a valorilor, recompensarea talentului prin publicarea lucrărilor premiate și prin acordarea unor diplome.
4. Descrierea grupului țintă căruia i se adresează proiectul: 50 elevi din clasele VII-VIII, IX-XII și 20 cadre didactice.
5. Beneficiari direcți: 50 elevi din clasele VII-VIII, IX-XII și 20 cadre didactice. Beneficiari indirecți: părinți, comunitatea educativă largită, comunitatea locală.
6. Durata proiectului: octombrie 2023-iunie 2024
7. Rezultate calitative și cantitative așteptate ca urmare a implementării proiectului, inclusiv impactul proiectului asupra grupului țintă, unității de învățământ și comunității: conștientizarea importanței protejării mediului înconjurător; participarea elevilor și cadrelor didactice conform estimărilor.
8. Modalități de monitorizare și de evaluare ale proiectului: tabele nominale de participare, foi de concurs, raportări în cadrul consiliului profesoral. Evaluarea progresului se va face prin elaborarea clasamentelor în urma concursului. Indicatori de evaluare: a. cantitativ: 100 % procent de participare a invitaților la activitățile proiectului; 1 CD și 1 portofoliu cu imagini și alte materiale aferente activităților derulate. b. calitativ: activități desfășurate fără incidente.
9. Modalități de asigurare a continuității /sustenabilității proiectului
Continuitatea/ sustenabilitatea proiectului va fi asigurată de autorul proiectului și noi parteneri identificați care să asigure resursele materiale și financiare prevăzute în devizul de cheltuieli.
10. Activități de promovare/ mediatizare și de diseminare pe care intenționați să le realizați în timpul implementării proiectului: avizier, consiliul profesoral, cercuri pedagogice, CCD Vaslui, CD, portofoliul activităților, afișe, pliante, ecusoane, corespondență: poșta electronică, facebook, blog etc.
11. Partenerii implicați în proiect:
- Inspectoratul Școlar Județean Vaslui: asistență de specialitate
 - Palatul Copiilor Vaslui: logistică
 - Asociația Județeană Sportul Pentru Toți Vaslui: premii, diplome, voluntari.

CERCUL DE CHIMIE ȘI BIOLOGIE - FORMĂ COMPLEMENTARĂ ACTIVITĂȚII DIDACTICE

**Prof. Rădulescu Daniela,
Colegiul Național „Alexandru Ioan Cuza”, Alexandria**

Argument

Tendențele generale ale reformei învățământului românesc impun cu necesitate căutarea și găsirea unor elemente de modernizare ale lecției prin utilizarea metodelor activ-participative ca principal vehicul de informații și cadru organizatoric de bază în care se desfășoară transferul de informații și dialogul profesor - elev.

Temele cercului de chimie sunt tot atâtea interogații și răspunsuri/afirmații legate de sensul și schimbările necesare programului instructiv-educativ.

Acesta este axat pe două componente importante: activitate-experiment efectuată în laboratorul de chimie al școlii și documentarea- pregătirea științifică a elevilor în vederea progresului și performanței. De asemenea, este o inițiativă benefică atât pentru elevi, dar și pentru instituția de învățământ din punct de vedere al experimentului în sine dar și al managementului instituțional.

Cercul de chimie ca formă complementară activității didactice are menirea să contribuie la:

- ✓ Adâncirea și completarea cunoștințelor de chimie dar și din alte domenii;
- ✓ Dezvoltarea spiritului de observație și investigare;
- ✓ Formarea unei gândiri creatoare;

- ✓ Dezvoltarea tainelor naturii în efortul ei către echilibrul sau „dezechilibru”;
- ✓ Dezvoltarea personalității elevului;
- ✓ Trezirea interesului pentru experiment și cercetare.

Astfel cercul de chimie și biologie contribuie:

1. Din punct de vedere formativ modelează aptitudinile și deprinderile elevilor și în același timp stimulează inițiativa, creativitatea, spiritul de cercetare, spiritul de echipă;
2. La formarea personalității creatoare și active a elevilor sub două aspecte: științific și educativ.

Organizarea și funcționarea activității cercului.

Organizarea:

- Elevii sunt înscriși pe baza liberului consimțământ
 - Elevii selectați pe baza înclinațiilor și aptitudinilor respectând raportul posibilități /preferințe
 - Ședințele se vor ține lunar (2 ore)
 - Se va respecta organigrama următoare:
 - 1.Îndrumatorul de cerc ține legătura permanent cu: responsabilul de cerc, cu responsabilul materialelor și cu colectivul redacțional
 - 2.Responsabilul de cerc ține legătura cu îndrumătorul, conduce ședințele de cerc și urmărește desfășurarea activității
 - 3.Secretarul ține evidența elevilor la activitate
 - 4.Responsabilul cu materialele păstrează și întreține aparatura, repartizează materialul de lucru și ține evidența materialelor realizate pentru evaluarea finală
 - 5.Colectivul de redacție -întocmește articole pentru revista școlii sau revista Științe și informează elevii asupra noutăților
 - Activitatea se va desfășura ca activitate individuală și de grup.
- Activitatea individuală presupune:
- Studiu individual pe o anumită temă
 - Întocmirea de materiale, fișe bibliografice, referate studiind literatura de specialitate
- Activitatea de grup – pentru activitatea experimentală sau de pregătire în vederea aprofundării noțiunilor se grupează câte 2-4 elevi unde se stabilesc relații de :
- Cooperare și colaborare
 - Schimbul de idei, de informație
 - Atingerea obiectivului.
 - Aprecierea rezultatelor

Programarea activității respectă următoarele cerințe:

- ✓ Să corespundă interesele și preocupărilor membrilor cercului
- ✓ Să țină seama de dotarea laboratorului
- ✓ Să cuprindă o problemă care să întrească cunoștințele căpătate în clasă

Metode didactice utilizate în cadrul cercului

1.Metoda de comunicare orală:

Metode expositive – explicative

Metoda conversației

Metoda discuțiilor și dezbaterilor

Metoda problematizării

2. Metoda de explorare a realității:

Metode de explicare directă a realității -experimentul

Metode de explorare indirectă a realității -metoda demonstrației

-metoda modelării

3. Metode bazate pe acțiune:

Metode bazate pe acțiune reală -metoda lucrărilor practice–portofoliu(evaluare);

Metode de simulare

Metoda jocurilor

Metoda dramatizării (evaluare)

4. Metoda de raționalizare a predării-învățării:

Metoda activității cu fișele

Instruirea asistată de calculator

Activitatea experimentală desfășurată în cadrul cercului dovedește o importantă valoare formativă elevul fiind obligat să formuleze ipoteze, să verifice ipotezele, să găsească soluții originale, să descopere singur drumul care duce la cunoștințe și aspectul logic al fenomenului.

Lucrările cercului, tratează atât aspectul teoretic al temei alese cât și pe cel practic.

În acest fel, elevii se exersează în munca de documentare și cercetare științifică a unei teme, învață să sesizeze aspecte folositoare ale cunoștințelor acumulate și să le aplice în mod creator.

Propuneri pentru ședințele cercului de chimie și biologie:

Nr.crt.	TEMA	Data	Cine răspunde
1.	Norme de protecție a muncii. Materiale și ustensile de laborator. Teme de cercetare	25.10.2022	Prof. Rădulescu Daniela Elevii
2.	Apa între viață și moarte	29.11.2022	Prof. Rădulescu Daniela Elevii
3.	Teste de precipitare pentru identificarea anionilor și cationilor. Identificarea ionului de calciu în os.	20.12.2022	Prof. Rădulescu Daniela Prof. Croitoru Nicoleta Elevii
4.	Chimiști și biologi români de renume	31.01.2023	Prof. Rădulescu Daniela Prof. Croitoru Nicoleta Elevii
5.	Analiza volumetrică. Reacția de neutralizare. Acizi și baze.	28.02.2023	Prof. Rădulescu Daniela Elevii
6.	Cristaloterapia	27.03.2023	Prof. Rădulescu Daniela Elevii
7.	Cancerizarea chimică și substanțe anticancerigene. Aditivii alimentari	24.04.2023	Prof. Rădulescu Daniela Elevii
8.	Aurul și argintul în organismul uman Premiile Nobel pentru chimie și biologie din ultimul deceniu	29.05.2023	Prof. Rădulescu Daniela Prof. Croitoru Nicoleta Elevii

FINALITĂȚILE ACTIVITĂȚILOR

Rezultatele activității de cerc trebuie valorificate în diferite ocazii:

1. Expoziții realizate în laboratorul de chimie cu diferite ocazii
2. Referate pentru sesiunile de comunicări sau alte concursuri școlare
3. Articole, interviuri, probleme și exerciții pentru revista școlară
4. Participarea la olimpiade și concursuri

BIBLIOGRAFIE:

1. Sanda Fătu-Didactica chimiei, Editura Corint, București, 2008.

ÎNVĂȚAREA BAZATĂ PE PROIECTE

**Profesor Săvescu Cornelia Mariana,
Colegiul Național „Ienăchiță Văcărescu” Târgoviște**

Învățarea bazată pe proiecte (PBL) este o metodă de predare în care elevii învață prin implicarea activă în proiecte din lumea reală și semnificative personal.

Este o metodă de structurare a curriculumului în jurul proiectelor pentru a promova învățarea. Aceste proiecte evidențiază procesul de învățare în sine, oferind activități autentice, bazate pe investigații, pentru ca elevii să acceseze conținut, să împărtășească idei și să-și revizuiască propria gândire (Terry Heick, 2021).

PBL asigură o abordare a învățării centrată pe elev deoarece aceștia nu doar colectează resurse, organizează munca și gestionează activități pe termen lung ci și colaborează, proiectează, revizuiesc și își împărtășesc ideile și experiențele atât în cadrul clasei cât și în cadrul comunității fizice și digitale din care acesta face parte și la care contribuie.

Învățarea bazată pe proiecte (PBL) este o metodă educațională care implică elevii în rezolvarea problemelor din „lumea reală” bazată pe anchete. Folosit pe scară largă în educația medicală încă din anii 1970, PBL este o abordare educațională care îi învață pe studenți „ce să facă atunci când nu știu ce să facă”, rezolvând în colaborare probleme autentice deschise. Deși este deja adoptat în domenii precum afaceri și drept, abia începe să apară în educația în știință, tehnologie, inginerie și matematică (STEM). PBL este o alternativă interesantă și provocatoare la instruirea tradițională bazată pe cursuri, oferind elevilor experiențe de învățare care îi implică direct în tipurile de probleme și situații pe care le vor întâlni la locul de muncă în secolul 21. Elevii devin participanți activi la propria lor învățare pe măsură ce se confruntă cu situații de învățare noi și nefamiliare în care parametrii problemei sunt prost definiți și ambigui - la fel ca în lumea reală.

O abordare nouă ce vizează învățarea bazată pe proiecte este negocierea curriculumului. Negocierea curriculum-ului este o metodă bazată pe un proces în care elevii și profesorii discută despre educație pentru a ajunge la un acord. Ideile elevilor despre subiecte, metode de învățare, rezultate și evaluări sunt discutate pentru a asigura o înțelegere reciprocă înainte de începerea lucrărilor.

Curriculumul negociat este procesul de invitare intenționată a elevilor să fie co-constructori ai curriculumului și co-proiectanți ai oportunităților de învățare. Această metodă am aplicat-o la clasa a 7-a pornind de la o întrebare provocatoare: „Care considerați că sunt problemele actuale ale tinerilor ce au efect negativ asupra sănătății sistemului nervos?” Elevii împărțiți pe grupe au realizat un brainstorming pe această temă și în urma negocierilor la nivelul grupei au ales temele de proiecte. În urma alegerii temelor fiecare elev în cadrul grupei a notat ce anume dorește să afle pe tema aleasă. Pe baza ideilor lor la întrebarea „Ce vreau să știu despre...” profesorul a realizat câte un plan de proiect care să îi ghideze pe elevi în etapa de cercetare și de realizare a proiectului.

Modalitatea de prezentarea a proiectelor a fost negociată la nivelul grupei și în final elevii au ales să-și prezinte proiectele sub forma de: cărți electronice, postere, pliante, videoclipuri, interviuri televizate. S-a realizat totodată interevaluarea dar și autoevaluarea proiectelor și evaluarea realizată de către profesor, evaluare ce a vizat nu doar conținutul proiectului ci și limbajul folosit, ținuta din timpul prezentării, expresia feței, intervenția elevilor în cadrul prezentării proiectelor altor grupe.

Clasa a 7-a A

Profesor: Săvescu Cornelia

Materia predată: Biologie

Perioada desfășurării proiectelor: 10.10.2023-10.11.2023

Tema lecției: Igiena sistemului nervos

Proiectele desfășurate în urma aplicării metodei de negociere a curriculumului: Tulburări emoționale, Adicțiile și sistemul nervos, Efectele tehnologiei asupra sistemului nervos

Scopul

Scopul activităților desfășurate îl reprezintă aplicarea competențelor dobândite în cadrul cursului de formare PBL în vederea dezvoltării competențelor de investigare științifică și de cercetare la elevi care sunt puși în situații concrete de formulare de ipoteze, documentare, interpretarea datelor, formularea de concluzii și prezentarea acestora în diverse forme (scris, oral, grafic), stimulându-le astfel curiozitatea, dezvoltarea spiritului de cooperare, a propriilor căutări și cercetări necesare în viața activă.

Competențe generale

Explorarea sistemelor biologice, a proceselor și a fenomenelor cu instrumente și metode științifice

Comunicarea adecvată în diferite contexte științifice și sociale

Rezolvarea unor situații problemă din lumea vie pe baza gândirii logice și a creativității

Manifestarea unui stil de viață sănătos într-un mediu natural propice vieții

Competențe specifice

Sistematizarea informațiilor din texte, filme, tabele, desene, scheme, utilizate ca surse pentru explorarea unor sisteme biologice, a unor procese și fenomene

Realizarea independentă a unor activități de investigare pe baza unor fișe de lucru elaborate de elev

Asumarea de roluri în cadrul echipei pentru rezolvarea sarcinilor de lucru

Interpretarea contextualizată a informațiilor științifice

Expunerea, în cadrul unui grup, a informațiilor prezentate sub formă de modele, grafice, texte, produse artistice, cu mijloace TIC, utilizând adecvat terminologia specifică biologiei

Elaborarea unor algoritmi pentru realizarea unei investigații

Interpretarea relațiilor dintre propriul comportament și starea de sănătate

TULBURĂRILE EMOȚIONALE

Plan de proiect

1. Ce sunt tulburările emoționale? Ce este depresia?
2. Cum poți explica legătura dintre bullying/ciberbullying și tulburările emoționale ale unui tânăr ca urmare a acestor comportamente? Ce motive crezi că au unii tineri pentru folosirea bullyingului/ciberbullyingului?
3. Ce exemple poți oferi pentru tulburările emoționale și cum le-ai descrie?
4. Care sunt cauzele și manifestările depresiei?
5. Ce dovezi poți oferi pentru a justifica relația dintre tulburările emoționale și tulburări în funcționarea întregului organism?
6. Ce soluții i-ai propune unui prieten care se confruntă cu anumite tulburări emoționale?
7. Care crezi că ar trebui să fie comportamentul colegilor, profesorilor, părinților față de un copil care se confruntă cu tulburări emoționale?

ADICȚIILE ȘI SISTEMUL NERVOS

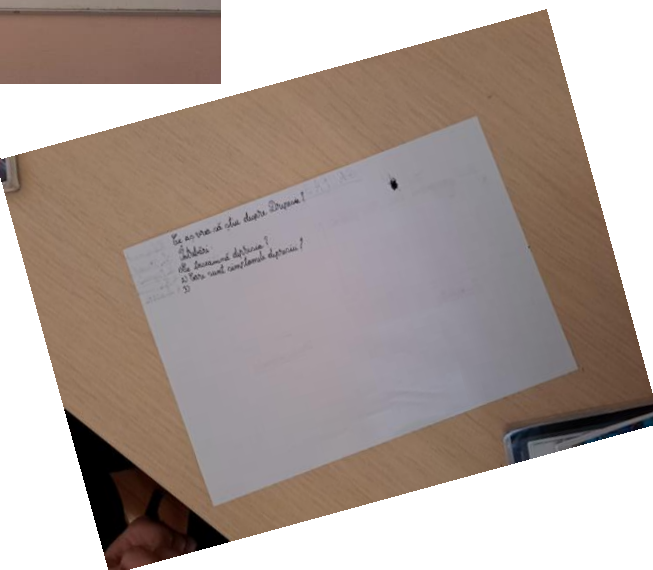
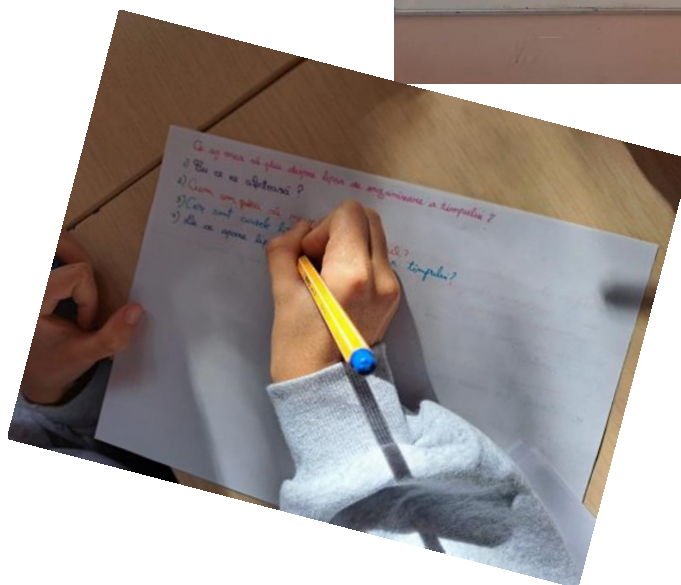
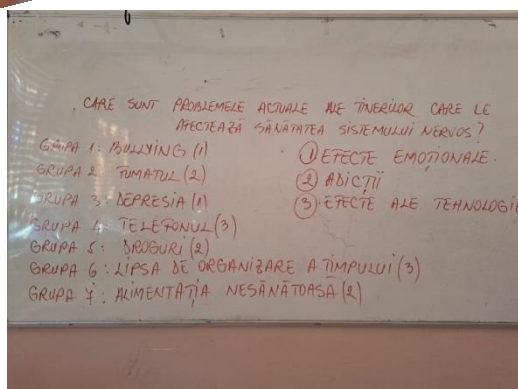
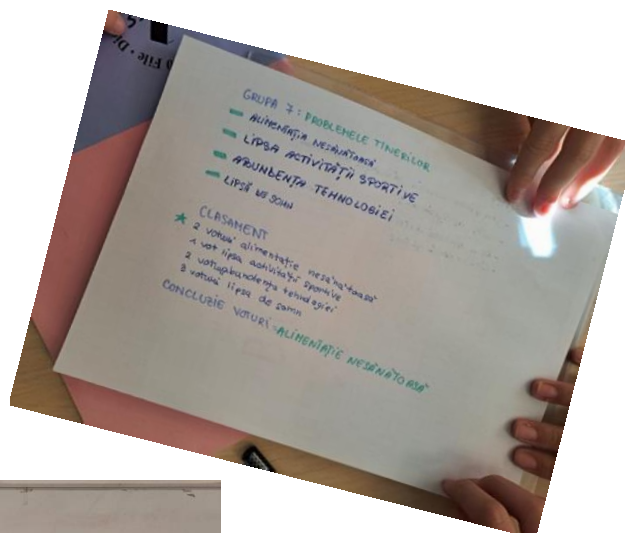
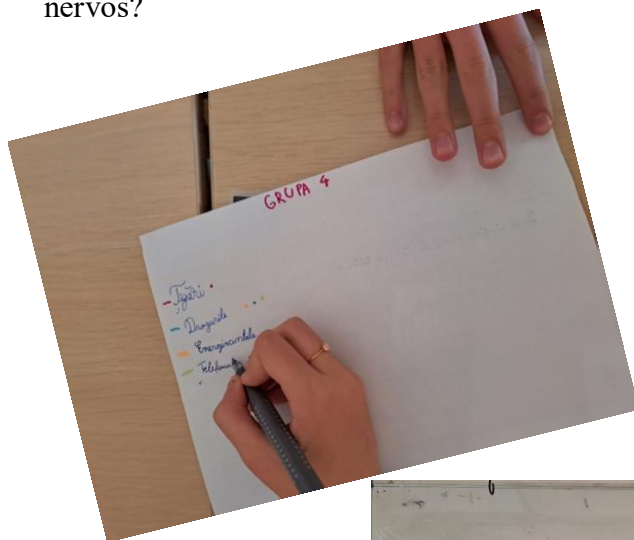
Plan de proiect

1. Ce este adicția/dependența? Ce este dependența de alimente nesănătoase?
2. Ce exemple poți găsi pentru tipurile de dependență?
3. Ce motive crezi că au tinerii pentru consumul de substanțe ce creează dependență?
4. Care sunt efectele adicțiilor asupra sistemului nervos?
5. Ce alternative poți oferi pentru o viață sănătoasă?
6. Ce soluții i-ai propune unui prieten care se confruntă cu diferite tipuri de dependențe sau care ar fi tentat să experimenteze?
7. Ce întrebări ai pune într-un interviu cu un medic/nutriționist/psiholog pe tema sănătății sistemului nervos?
8. Ce dovezi poți oferi pentru a confirma/ infirma legătura dintre educație și dependențele de orice fel?

EFECTELE TEHNOLOGIEI ASUPRA SISTEMULUI NERVOS

Plan de proiect

1. Ce este tehnologia? Care sunt radiațiile emise de tehnologie?
2. Cum ai clasifica mijloacele tehnologice ce afectează sistemul nervos?
3. Care sunt efectele tehnologiei asupra sistemului nervos?
4. Cum justifici nevoia tinerilor de a sta tot mai mult pe telefon/tabletă/calculator?
5. Ce s-ar putea face pentru a minimiza efectele tehnologiei asupra sistemului nervos?
6. Care sunt efectele lipsei de organizare eficientă a timpului ?
7. Cum ți-ai proiecta/organiza o zi astfel încât să îți aducă beneficii pentru sănătatea sistemului nervos?

INTEGRAREA PROIECTELOR ETWINNING ÎN CURRICULUM

Voicu Corina Valentina,
Liceul Tehnologic Aiud
ambasador eTw/Erasmus+

Am fondat proiectul **Fight for your rights** în vara anului 2022 cu Emine Kaya din Turcia care este și ea profesoară de limba engleză la un liceu. Obiectivele noastre au fost să facem împreună lecții colaborative de **Educație Juridică** și să creștem tineri responsabili care își cunosc drepturile, își asumă responsabilitățile și-și dezvoltă spiritul civic, care dau dovadă de empatie față de problemele celor cu dizabilități pe care încearcă să-i ajute.

În **Fight for your rights** s-au alăturat 31 de profesori din 9 țări, cu elevi de la 8-17 ani, care au lucrat împreună în echipe internaționale pentru îndeplinirea sarcinilor de lucru.

Elevii au studiat noțiuni de **Educație Juridică** prezente în Curriculum național/internațional, separarea puterilor în stat sau drepturile fundamentale ale omului. Reuniți în echipe internaționale au căutat răspunsuri la întrebările **De ce trebuie să ne cunoaștem drepturile? Ce sunt drepturile omului? Cum le putem apăra?**

Apoi, au aplicat informațiile dezvoltându-și abilitățile specifice secolului XXI fiind evaluați prin jocuri interactive.

Rezultatele muncii noastre se văd în produsele finale obținute pe parcursul unui an de proiect:

Padlet: Ce sunt drepturile omului?

Poem acroscopic colaborativ

Cartea cu logouri în care ei și-au ales cel mai bun logo

Cartea cu drepturi în care echipele de elevi au enumerat cele mai importante drepturi, le-au desenat și au realizat un joc Kahoot în limba engleză pe care l-au jucat la o întâlnire online

Fight for your rights, cu Book Creator în care au prezentat o personalitate care luptă pt drepturi din țara lor și s-au documentat despre personalitățile prezentate de colegii lor. Noi l-am prezentat pe d-l judecător Cristi Danileț, pe care am avut onoarea să-l întâlnim la Concursul Național de Educație Juridică, din 1 iunie 2023, de la Alba Iulia.

Video colaborativ cu Canva despre Ziua Internațională a Drepturilor Copilului, cu care am câștigat Premiul I pt cel mai educațional și informativ material din partea Asociației VeDem Just și d-l judecător Cristi Danileț

Povestea lui Hero, cu Calameo un erou creat de elevi care luptă pentru drepturi în toată lumea

Întâlnire cu un idol, cu Ourboox, în care elevii au luat interviu unei personalități care luptă pt drepturi.

Elevii noștri au făcut **infografice despre drepturi** pe care le-au distribuit în școală, în comunitatea locală sau națională și au militat pt drepturile persoanelor cu dizabilități în revista **We are Special!**

Ultima activitate desfășurată în luna aprilie 2023, **We take action** a fost marcată de conștientizarea importanței cunoașterii și respectării drepturilor. Elevii au făcut schimb de scrisori prin poștă, au socializat pe platformă și pe rețelele dedicate lor.

Rezultatele se observă ușor din implicarea elevilor, care intră cu plăcere în proiectele eTwinning și realizează numeroase activități. Cunoștințele de educație juridică, alfabetizare media, educație civică, drepturile omului, nediscriminare și toleranță, istorie, cultură și civilizație se fixează mai ușor, elevii au mai multă încredere în ei și se dezvoltă armonios! Elevii păstrează legătura, corespundă pe rețelele de socializare și-au trimis semne de carte cu mesaje despre drepturile

omului.

Lecțiile și temele abordate sunt cuprinse în curriculumul național la Educație Juridică sau Istorie.

Competențe dobândite în urma proiectului sunt: civice, lingvistice, tehnologice, digitale, antreprenoriale, culturale, de învățare.

Toți partenerii care au aplicat pentru **Certificatul Național de Calitate** au fost recompensați cu această distincție, lucru care demonstrează că am reușit să atingem obiectivele propuse!

CURS DE PERFECTIONARE

**profesor Doina Volocariu,
Colegiul Economic „Anghel Rugina” Vaslui**

În perioada, 29 mai – 02 iunie 2023, am participat la cursul de formare „Stopping Bullying”, organizat de Educanet, Praga, Cehia, derulat în cadrul Proiectului din cadrul Acreditării Erasmus+ pentru mobilități în domeniul Educației Școlare „ANTI-BULLYING STRATEGIES”, 2022-1-RO01-KA121-SCH-000059892, 01.06.2022 - 31.08.2023.

Acest curs și-a propus să ofere cadrelor didactice abilități, cunoștințe și competențe esențiale necesare pentru a aborda fenomenul bullying. Unul dintre obiectivele principale a fost introducerea practică a programelor ENABLE și ANTI și a liniilor directe de implementare a acestora, prin învățare non-formală, discuții de grup, jocuri de rol etc. Comportamentele de bullying, fie ele virtuale sau față în față, au un impact negativ nu numai asupra victimelor și supraviețuitorilor, ci și asupra agresorilor. Acestea lasă cicatrici care s-ar putea să nu se vindece niciodată în mod corespunzător și care le vor modela viața viitoare. În cadrul acestui curs, participanții au reflectat asupra impactului pe care îl au comportamentele de bullying și cyberbullying și care sunt pașii concreți care pot fi făcuți nu doar pentru a le opri, ci și pentru a le preveni să se întâmple.

Cursul a avut ca punct de plecare formarea de tip „learning by doing” (învățare prin practică) prin diverse activități de colaborare și reflecție. Acesta s-a bazat pe demonstrații practice, pe o abordare practică și pe participarea activă în cadrul unui grup format din participanți internaționali cu interese și nevoi similare. Participanții au împărtășit experiențele și ideile privind bullying-ul în școală în cadrul unui grup internațional și au învățat să construiască o prevenire eficientă și colaborativă. Au avut ocazia să își facă o idee despre sistemul de învățământ ceh și despre prevenirea bullying-ului în școală în cadrul modelului educațional ceh.

Cursul a fost o oportunitate prin care cadrele didactice au dobândit tehnici de lucru cu clase și comunități eterogene, în vederea abordării problemei bullying-ului în contextul unei diversități crescute a elevilor, pentru a sprijini incluziunea diferitelor tipuri de elevi în învățământul general. Au învățat cum să îi motiveze, să îi ghideze și să îi evalueze pe elevii cu risc de bullying. Au primit materiale și exemple de bune practici pentru a sprijini dezvoltarea școlii în domeniul bullying-ului prin pedagogii inovatoare bazate pe muncă sau pe proiecte. Au identificat factorii de risc și diferitele tipuri de tendințe de bullying, pentru a îmbunătăți prevenția primară, selectivă și indicată, pentru a crește sinergiile dintre elevi, educație, cercetare și activități inovatoare de intervenție.

De asemenea, cadrele didactice și-au dezvoltat capacitatea de înțelegere a strategiilor și sistemelor care abordează bullying-ul în diferite țări, și-au cultivat respectul reciproc și conștiința interculturală.

Acest curs a oferit un sprijin pentru dezvoltarea profesională continuă, revizuirea și dezvoltarea competențelor-cheie, consolidarea încrederii în promovarea unor pedagogii active centrate pe o diversitate a psihologiilor și a mentalităților claselor de elevi.

În egală măsură, a fost o posibilitate de a întâlni colegi de diferite naționalități din UE, de a se implica în activități interculturale, oferindu-se o experiență de învățare, un schimb de idei și creându-se o rețea pentru o viitoare cooperare internațională. S-a conturat o idee despre abordarea situațiilor de bullying în modelul educațional ceh și și-au îmbogățit abilitățile de comunicare, competențele în domeniul limbilor străine, s-a îmbogățit vocabularul profesional și s-a promovat marea diversitate lingvistică a UE.

EDUCAȚIA PENTRU SĂNĂTATE

Prof. Zepiși Simona Valinda
Marcu Popescu Mădălina Aneta
Colegiul Național „Ienăchiță Văcărescu” Târgoviște

În perioada 2022-2024, Colegiul Național „Ienăchiță Văcărescu” din Târgoviște, derulează un proiect de parteneriat în domeniul tineretului, cu numărul de referință 2021-2-MT01-KA220-YOU-000049937, cu titlul **YOUTH HEALTH LITERACY (YHL)**. Proiectul este coordonat de MINISTRY FOR GOZO din Malta și are ca parteneri organizațiile: TERRAM PACIS – Norvegia, COMITATO D'INTESA TRA LE ASSOCIAZIONI VOLONTARISTICHE DELLA PROVINCIA DI BELLUNO – Italia și universitatea E.I.A., SA - Establishing Entity of Universidade Atlântica – Portugalia.

Politica de sănătate Europa 2020, ce are la bază o educație complexă, favorabilă incluziunii, este deosebit de importantă pentru menținerea oamenilor informați, sănătoși și activi, acest lucru având un impact pozitiv asupra viitorului UE. În ciuda beneficiilor sale imense, inițierea în domeniul educației pentru sănătate rămâne o provocare pentru publicul european. Inițierea în domeniul educației pentru sănătate se referă la abilitățile și cunoștințele indivizilor necesare pentru a accesa, înțelege, evalua și utiliza informații despre sănătate, permițându-le să ia decizii privind îngrijirea sănătății, prevenirea bolilor și stabilirea de mijloace pentru o viață sănătoasă.

Educația pentru sănătatea tinerilor este unul dintre drepturile de bază ale omului, care asigură sănătatea și bunăstarea tinerilor. Întărirea capacității în rândul lucrătorilor de tineret, comunităților și organizațiilor de tineret, de a oferi educație pentru alfabetizarea în domeniul sănătății, este o oportunitate importantă pentru sănătatea publică care ar putea contribui la sănătatea și bunăstarea tinerilor. Printr-o abordare bazată pe drepturi, incluziune, diversitate, participare, egalitate și nediscriminare, proiectul cercetează problemele de sănătate specifice tinerilor, necesare la toate nivelurile unei intervenții de alfabetizare în sănătate a acestora.

Unul dintre obiectivele proiectului este dezvoltarea resurselor educaționale deschise pentru lucrătorii de tineret și organizațiile de tineret, ca mijloc de a facilita împuternicirea tinerilor pentru a atinge o stare adecvată de socializare, fizică, sexuală și bunăstare mentală.

Pentru a îndeplini acest al doilea obiectiv, consorțiul dezvoltă un set de patru produse intelectuale printr-o abordare constructivistă a învățării, bazată pe implicarea metodologiilor de învățare, cum ar fi: învățarea bazată pe probleme, experiențială și bazată pe investigații.

IO1. Educația pentru sănătate a tinerilor

Acest manual are ca scop educarea tinerilor în domeniul sănătății pentru a spori capacitatea acestora de a obține, procesa, înțelege și aplica informațiile de bază privind sănătatea, informații ce sunt esențiale pentru a lua decizii adecvate în materie de sănătate, dar și pentru a crește gradul de conștientizare cu privire la importanța realizării unei stări mai bune de sănătate a tinerilor și de bine. Manualul contribuie la îmbunătățirea sănătății tinerilor la diverse niveluri prin faptul că educația în acest domeniu este o problemă esențială, o componentă fundamentală a verificării periodice a sănătății, bunăstării și drepturilor tinerilor, care garantează autonomia și responsabilitatea lor pentru propria lor sănătate și bunăstare.

Tinerii sunt bombardați continuu cu informații despre sănătate, dar ceea ce este mai îngrijorător, este faptul că sunt expuși atât la dezinformare neintenționată cât și fortuită în privința sănătății și, prin urmare, au dificultăți și întâmpină obstacole în găsirea, înțelegerea și analizarea informațiilor esențiale pentru sănătate de care au nevoie pentru a-și proteja propria sănătate și bunăstare. Manualul contribuie la îmbunătățirea stării actuale a educației în domeniul sănătății tinerilor, oferindu-le informații care reflectă nevoile lor: identificarea cunoștințelor, abilităților, atitudinilor și obiceiurilor în materie de sănătate pe care aceștia doresc să le dezvolte pentru a obține o sănătate și bunăstare optime.

Prin implicarea tinerilor, am încercat să identificăm modul în care tinerii percep această educație în domeniul sănătății și mai ales ceea ce cred ei că ar putea fi îmbunătățit pentru a o face mai ușor accesibilă tuturor. Astfel, manualul oferă îndrumări pentru lucrătorii de tineret, organizațiile de

tineret care se confruntă adesea cu situații dramatice în care tinerii au fost victime din cauza dezinformării neintenționate, sau a dezinformării fortuite asupra sănătății, din cauză că nu există instrumente de promovare a acestui tip de educației în rândul publicului țintă. Așadar, manualul oferă o justificare pentru demersul educativ al tinerilor în domeniul sănătății, oferă un cadru de formare și se încheie cu sugestii pentru cel mai eficient mod de a include educația tinerilor în domeniul sănătății în practicile de muncă pentru tineret, în contextul educației non-formale.

<https://www.terrampacis.org/resources/publications/youth-health-literacy-309.html>

IO2. Sănătatea mintală și tinerii

Acest manual identifică impactul rasismului și al discriminării rasiale/de gen asupra sănătății mintale a tinerilor discriminați fie rasial, fie ca minoritari de gen. Deși discriminarea rasială și de gen este o încălcare a drepturilor omului, un proces psihologic care afectează persoanele rasializate, încă nu există resurse demonstrate concret cu privire la efectele acestora asupra sănătății lor mintale. Deci, acest manual analizează modul în care discriminarea rasială și de gen resimțită devine un factor de risc pentru tulburările mentale, emoționale, comportamentale și al celor legate de consumul de substanțe interzise, în rândul tinerilor rasializați copleșiți de experiențele trăite ca victime ale unor evenimente discriminatorii și rasiste.

Manualul începe prin crearea unei baze teoretice privind factorii determinanți ai sănătății mintale a tinerilor: sănătatea mintală și bunăstarea lor, boli mintale și factori de risc pentru sănătatea mintală și de protecție, promovarea și prevenirea sănătății mintale și abordarea sănătății mintale bazată pe drepturile tinerilor. Apoi, se prezintă rezultatele cercetării din consultările cu cei discriminați rasial. În această cercetare, am căutat să identificăm modul în care experiențele negative ale tinereții modelează rezultatele privind sănătatea mintală a tinerilor, cum ar fi: experimentarea intersecționalității discriminării rasiale/de gen, rasism, violență bazată pe gen și rasism interiorizat. Apoi, manualul analizează discriminarea rasială, rasismul internalizat, discriminarea de gen și violența bazată pe gen ca factori de risc pentru sănătatea mintală a tinerilor. Se analizează în continuare stigmatizarea tinerilor, prejudecățile și discriminarea împotriva tinerilor cu boli mintale, fapt care reprezintă o problemă extrem de gravă. Tinerii evită sau întârzie deseori să caute ajutor din cauza preocupărilor legate de faptul că vor fi tratați diferit și/sau de teama că își vor pierde locurile de muncă și mijloacele de trai. Manualul se încheie analizând educația pentru sănătate mintală în munca pentru tineret: educație non-formală pentru sănătate mintală, intervenții comunitare de sănătate mintală acceptabile și acceptate de tineri, precum și modul în care tinerii abordează stigmatizarea sănătății mintale.

<https://www.terrampacis.org/resources/publications/youth-mental-health-311.html>

IO3. Abuzul de droguri și bunăstarea tinerilor

Pentru realizarea acestui manual s-au organizat consultări cu tinerii cu privire la rolul și contribuția activității de tineret, la planificarea, proiectarea și implementarea intervențiilor eficiente centrate pe tineri pentru a preveni abuzul de droguri în rândul tinerilor. Manualul începe prin a aborda informații despre prevenirea drogurilor în rândul tinerilor și continuă să prezinte concluziile consultărilor privind prevenirea drogurilor, cum ar fi: fumatul, consumul de tutun, consumul de alcool, consumul de droguri și abuzul combinat de substanțe. Manualul analizează în continuare modul în care intervențiile de prevenire în familie, școală și comunitate sunt cele mai eficiente în reducerea abuzului de droguri în rândul tinerilor. Prezintă intervenții de prevenire bazate pe mass-media, cum ar fi campaniile de conștientizare cu privire la efectele abuzului de droguri în rândul tinerilor, ca fiind eficiente datorită fidelității, scalabilității și durabilității acestora. Printre intervențiile pentru consumul de alcool, manualul vede intervențiile de prevenire a consumului de alcool în școală ca fiind asociate cu frecvența redusă a consumului de alcool în rândul tinerilor. Pentru abuzul de droguri, manualul prezintă ca optimă combinația de intervenții bazate pe școală, comunitate și media, care să uzeze de o combinație de abordări de competență și influență socială prin activitatea de tineret în medii de educație non-formală, întrucât a demonstrat efecte cu un impact considerabil împotriva abuzului de droguri și substanțe. Tinerețea este recunoscută ca o perioadă de apariție a comportamentelor care nu afectează numai rezultatele sănătății tinerilor limitate la această perioadă. Comportamentele nesănătoase, cum ar fi fumatul, consumul de alcool sau consumul ilicit de droguri, care încep adesea în tinerețe, sunt strâns legate de creșterea morbidității și mortalității la tineri și

reprezintă provocări majore de sănătate publică. Fie că este vorba de performanță academică slabă, creșterea șomajului în rândul tinerilor, o stare precară de sănătate și bunăstare, accidente, sinucidere, boli mintale, toate au abuzul de droguri ca factor contributiv comun cu un impact major asupra tinerilor, familiilor, comunităților, deoarece efectele lor sunt cumulate, contribuind la probleme sociale și de sănătate mintală costisitoare.

<https://www.terrampacis.org/media/news/youth-drug-prevention-manual-1026.html>

IO4. Gen, sexualitate, sănătate și igienă sexuală

Acest manual analizează modul în care educația de gen și sănătatea sexuală influențează sănătatea tinerilor. Începe prin a evidenția faptul că educația privind genul și sănătatea sexuală se referă la accesul la cunoștințe corecte și la dezvoltarea abilităților sau atitudinilor potrivite cu privire la modul în care sănătatea și drepturile sexuale sunt influențate de normele de gen construite social. Educația genului implică înțelegerea aspectelor sociale și culturale ale genului, inclusiv a rolurilor, normelor și așteptărilor asociate cu a fi bărbat, femeie și non-binar, precum și impactul genului asupra identității, expresiei, sexualității și relațiilor cuiva. În timp ce inițierea în domeniul sănătății sexuale implică înțelegerea propriei identități sexuale și gama de comportamente și practici sexuale care există, genul și sănătatea sexuală nu sunt concepte fixe sau statice, ambele sunt reflectate de un proces continuu care necesită învățare continuă, reflecție și conștientizare asupra propriului corp, gen, sexualitate și implicarea cu perspective și experiențe diverse ale persoanelor care nu se conformează la normele tradiționale de gen. De asemenea, se referă la dobândirea de cunoștințe și abilități pentru a accesa, înțelege, evalua și aplica informații despre sănătatea sexuală în contexte sociale, sexuale și de sănătate pentru a lua decizii informate cu privire la sănătatea și bunăstarea sexuală. Normele sexuale și de gen construite social și cultural, care nu permit tinerilor să se conecteze cu identitatea lor de gen, sexul și sexualitatea, îi lasă pe mulți tineri fără să realizeze vreodată ce înseamnă intimitatea sexuală și emoțională în relații. Făcând un pas mai departe, manualul explorează modul în care înțelegerea diferențelor de gen și sexualitate influențează modul în care tinerii intră în contact și își exprimă dorința sexuală. Exprimarea dorinței sexuale necesită siguranță emoțională, dar siguranța emoțională necesită bune abilități de comunicare și ascultare fără de care nu este posibil să construim un spațiu sigur. Și fără siguranță emoțională, nu este fezabil să-și exprime nevoile și dorințele sexuale.

<https://www.terrampacis.org/resources/publications/youth-sexual-health-315.html>

DESPRE BULLYING ȘI COMPORTAMENTE SIMULANT-PREDATORII

Prof. Botez Liliana
Școala Gimnazială „Ștefan cel Mare” Vaslui

Rezumat

Fenomenologia conduitei predatorii de tip bullying este complexă, fiind confundată deseori cu o agresivitate particulară atașată stării generale de agresivitate. Nefiind un comportament singular și original, bullying-ul se detașează spre unul clausturant deținând un specific ambiental perceput ca restrictiv sau, poate fi surprins ca ramură derivat- propagată prin contagiune, în mediul educațional-școlar. Comportamentele agresive de tip bullying sunt o problemă serioasă ce implică tendința spre excluziune și agravarea lor adică, o anumită secvență agresivă poate crește semnificativ într- un timp foarte scurt iar în apogeul violent pot exista persoane lezate. Escaladarea acestor conduite pot fi limitate printr-o analiză internă specifică sectoarelor și compartimentelor implicate, o reflectare anamnestică comparată noilor tendințe; studiile comparative având scop precis. Pe de o parte se analizează retrospectiv conduita, măsurile de intervenție și rezultatele iar, pe de altă parte, se reorientează intervenția spre optimizarea acesteia și eliminarea factorilor care nu au contribuit pozitiv în intervenție; aceștia sunt reclasificați, modificați sau excluși după caz. Permanența intervențiilor psihosociologice atașate unei cunoașteri organizaționale, și a profilelor caracteriale ale elevilor din acest mediu, pot ajuta la diminuarea acestor comportamente și personalizarea profilaxiei.

Abordarea problematicii bullying-ului într-o manieră cât mai eficientă a sugerat comunității științifice un mod diferențiat de tratare a acestei fenomenologii. În condițiile în care psihologia a fost deseori implicată în explicarea anumitor comportamente, fenomene, reacții și în acest caz atenția acordată bullying-ului este una cu totul deosebită.

Bullying-ul școlar a atras atenția opiniei publice odată cu creșterea actelor de violență în mediul școlar admițând un ansamblu de elemente complexe-psihosociale, endogene și exogene dar și polimorfe, determinate de factori ce formează o rețea de atitudini de persiflare, ridiculizare a normelor socio-morale și etice, indecență, injurii, dominare fizică și psihică, incitare la violență, în condițiile unor conjuncturi date, interpretate în mod eronat prin prisma istoricului personal al individului și a inteligenței.

Bullying-ul școlar se interpune altor medii instituționalizate mai mult sau mai puțin considerate restrictive din punct de vedere al mișcării sau a aplicării regulilor de conviețuire socială, printr-o formă sau alta de manifestare a comportamentului-acțiune, reușind parțial corelarea anumitor forme de agresivitate cu spectrul neanticipării consecințelor abordării unui astfel de comportament. Nu în ultimul rând, una dintre cauzele extinderii bullying- ului în mediul școlar sunt vizionarea și imitarea acestor conduite mai mult sau mai puțin conștiente deci, capacitatea ridicată de contagiune și receptarea informației negative într-o anumită perioadă de timp de regulă scurtă.

Bullying-ul, în ansamblu, desemnează o manifestare de plasare pe poziții diferite a doi indivizi, deseori în posturi de aggressor – victimă , dominator – dominat, dar și interpretarea unor conjuncturi, răspunsuri aberante la provocări, condiții de mediu, în care este plasat individul. Poate desemna și o activitate repetitivă bazată pe reacții de putere asimetrice, dominante, incluzând intenționalitatea comportamentului, ca răspuns la solicitările mediului: frică, anxietăți, jignire, ofensă, hărțuire, amenințări – în general un ansamblu de atitudini verbale, non-verbale și paraverbale, în jurul căruia gravitează comportamentul agresiv. Deși la prima vedere comportamentul agresiv se suprapune peste cel de agresivitate, rămân totuși unele diferențieri care plasează profilul psiho-comportamental pe cursorul unor condiții generale și individuale. Așadar se conturează un subset particular de condiții fizice și psihice de victimizare, ofensă dominator – dominat, cazuri care, în context psihosocial, pot contura un preambul al comportamentului antisocial. Cu alte cuvinte, bullying-ul este alimentat de indicatori diferiți în funcție de mediul în care apar. Deși a fost surprins în studiile de psihologie judiciară, acest comportament de bullying transcede prin vizionarea unor conduite, prin contagiune și imitație în planul instituțional școlar

unde, își asumă particularități specific organizaționale, de tip, gen, durată, timp de desfășurare, loc. Deși terminologia de bullying este relativ nouă, acest fenomen este prezent și în mediile execuțional-penale, sub alte forme, la indivizi de vârste diverse, motivația suferind anumite reorganizări în funcție de mediu. Cu alte cuvinte, bullying-ul deține capacitatea de a lua forme diferite de manifestare cauzată de factori complecși. Psihologia comportamentală susține ideea unui comportament ca expresie a unor relații ale organismului cu mediul înconjurător dar, etapizarea trecerii de la gând la acțiune implică o anumită „judecată” ce declanșează conduita.

De-a lungul timpului au fost efectuate mai multe sondaje în cadrul elevilor și adolescenților pe această temă. Astfel, în perioada octombrie 2015 - octombrie 2017, Asociația Telefonul Copilului a înregistrat un număr de 3.907 decazuri de bullying în România. Conform informațiilor obținute prin intermediul Telefonului Copilului (116 111), fenomenul bullying este asociat următoarelor forme:

- ☐ bullying fizic - 45,72%,
- ☐ bullying verbal - 22,86%,
- ☐ bullying emoțional - 15,24%,
- ☐ bullying relațional - 14,28%
- ☐ bullying online - 1,90%.

Printre efectele fenomenului bullying, s-au înregistrat:

- ☐ depresii și tulburări de comportament (33,15%),
- ☐ excludere și dificultate în relaționare (29,78%),
- ☐ gânduri suicidale (15,17%),
- ☐ frică și anxietate (12,92%),
- ☐ criză de identitate (4,49%),
- ☐ criză de singurătate (4,49%).

Victimele fenomenului de bullying au fost astfel identificate: adolescenți (fete 12 - 17 ani - 28.58%, băieți 12 - 17 ani - 57.14%), dar și preadolescenți (fete 8 - 11 ani - 6.67%, băieți 8 - 11 ani - 7.61%). Deci, în mediul școlar, aceste grupe de vârstă sunt predispuse să sufere din cauza acestui flagel social, care a devenit viral în comunitățile școlare.

Deși a dobândit o amploare internațională, comportamentul de bullying poate fi combătut prin strategii bine alese în mediul școlar, dar și în viața de zi cu zi. Primul pas îl reprezintă convingerea elevilor de a comunica orice acțiune violentă fizic sau verbal exercitată asupra lor. Adulții, respectiv cadrele didactice, vor cunoaște astfel situația cu care se confruntă și vor acționa în consecință. Cu toate acestea, copiii pot avea multe *motive* care îi împiedică să le spună adulților despre situațiile de bullying:

- ☐ le este rușine că au fost agresați;
- ☐ se tem de răzbunare;
- ☐ nu cred că adulții îi pot ajuta;
- ☐ au fost abuzați de adulți și cred că este ceva normal să fii abuzat;
- ☐ nu vor să fie etichetați ca „turnători” sau „trădători”.

În aceste situații, adulții trebuie să intervină, pentru că multe dintre cazurile de bullying pot degenera în evenimente care nu mai pot fi gestionate și este nevoie de intervenția specialiștilor. O problemă nerezolvată poate conduce la un lanț de probleme din ce în ce mai greu de gestionat sau la gesturi extreme. Pentru a învăța cum să facă față experiențelor neplăcute, elevii au nevoie de o îndrumare corectă și clară din partea profesorilor și părinților.

În lipsa acestor îndrumări, *consecințele bullying-ului* pot fi majore, precum:

- ☐ echimoze, excoriații și alte traumatisme inexplicabile;
- ☐ obiecte personale sau vestimentare pierdute sau distruse;
- ☐ dureri prefăcute de cap sau de stomac, frecvente înainte de a merge la școală;
- ☐ schimbări în tabieturile alimentare, cum ar fi mâncatul în exces sau săritul peste mese (copiii pot veni flămânzi de la școală pentru că nu și-au mâncat pachetul);
- ☐ coșmaruri frecvente;

- ☐ scăderea interesului pentru școală, fobie școlară;
- ☐ pierderea prietenilor sau evitarea situațiilor sociale;
- ☐ sentimente de neajutorare și scăderea stimei de sine;
- ☐ fuga de acasă, auto-mutilare sau preocupare legată de suicid.

Majoritatea strategiilor anti-bullying presupun existența a două *principii* pentru combaterea fenomenului:

1. Elevii trebuie să informeze profesorii atunci când au loc situații de bullying.
2. Pedepsirea agresorilor.

Măsurile anti-bullying din cadrul tuturor unităților școlare ar trebui să vizeze următoarele aspecte și este indicat să fie prevăzute în R.O.I.

I. Nu îi vom agresa pe colegii noștri.

II. Vom încerca să-i ajutăm pe elevii care sunt agresați.

III. Vom încerca să-i includem pe elevii care sunt excluși.

IV. Dacă știm că cineva este agresat, îi vom spune unui adult din școală și unui adult de acasă.

Prevenirea fenomenului „bullying” în mediul școlar trebuie să se refere la o serie de măsuri la nivelul școlii, dar și la nivelul clasei de elevi. Astfel, în primul caz.

- *la nivelul școlii*, putem identifica câteva strategii:

- ☐ crearea unui sistem integrat de supraveghere a elevilor în școală;
- ☐ întâlniri periodice între cadre didactice, pentru dezvoltarea unor proceduri de intervenție în situații de bullying;
- ☐ crearea unei rețele de instituții suport;
- ☐ realizarea unor materiale de prevenire a fenomenului bullying;
- ☐ întâlniri periodice conducerea școlii - părinții reprezentanți ai claselor.

- *la nivelul clasei de elevi*, pot fi identificate alte măsuri, precum:

- ☐ întâlniri periodice cadru didactic/diriginte - părinți - elevi;
- ☐ reguli împotriva fenomenului bullying - inserate în „regulile clasei”;
- ☐ activități/discuții despre bullying la ora de dirigiență;
- ☐ identificarea potențialelor victime și a potențialilor agresori.

După cum se poate constata, rolul profesorului diriginte este unul major în prevenirea, identificarea, soluționarea situațiilor conflictuale din clasa de elevi. Colaborarea între cadrele didactice ale școlii și părinți poate „ține în frâu” acest flagel de anvergură internațională. Unul dintre cele mai eficiente moduri de a combate și preveni *fenomenul bullying* este să oferim elevilor „înțelepciunea” de a cunoaște cum să reacționeze față de agresori.

Astfel, colaborarea profesori - elevi se dovedește vitală în acest demers. În consecință, fenomenul bullying va dispărea repede, iar copiii vor fi mai fericiți și mai încrezători în ei înșiși, Scandalurile legate de agresivitatea din mediul școlar sunt exemple grăitoare despre cum poate ajunge acest fenomen la niște extreme. Este de datoria noastră, fie profesori, fie părinți, să gestionăm astfel de episoade violente și să reușim să reinstaurăm climatul de liniște și pace în mediul școlar, dar și în familie.

Literatura de specialitate oferă o amplă viziune asupra fenomenologiei bullying-ului ca tip de conduită predatorie și care, de la general la particular, deține anumite caracteristici, precum și o anumită evoluție pe caz specific sau în general pe grupuri de indivizi. Doctrina psihiatrică și psihopatologică privind acest tip predatoriu de comportament, aduce în discuție câteva elemente printre care se pot aminti: starea de sănătate, variabile sociologice, antecedente ce vizează agresivitatea, elemente care converg spre o tendință de a include conduita de acest tip în cadrul general de activitate al clinicilor de specialitate însă, direcțiile de acțiune sunt specific profilactice, inclusiv în contextul stării de sănătate organizațională când, acest tip predatoriu de conduită este regăsit instituționalizat. La dată mai recentă, s-a descoperit faptul că domeniul psihopatologic poate exprima într- un fel mai unitar paleta factorilor predispozanți adică, poate surprinde și de fapt a surprins în studii randomizate și nerandomizate markerii (tendențe și

ipoteze) ce converg la perturbarea climatului de sănătate organizațională parțială sau totală, sau pot preveni interacționismul cu factori semnificativi ca impact puternic negativ.

Punctul de vedere al specialiștilor este unul cât se poate de general deoarece, fenomenologia conduitei predatorii de tip bullying este complexă, fiind confundată deseori cu o agresivitate particulară atașată stării generale de agresivitate. Nefiind numai un comportament singular și original, bullying- ul se detașează spre unul claustrant deținând un specific claustrant- restrictiv sau, poate fi surprins ca ramură derivat- propagată prin contagiune, în mediul educațional- școlar. Totuși există o serie de caracteristici particulare și anume: impactul multicultural pe grupuri de elevi, subcultura derivată sau transmisă spre favorizatori de agresivitate (indivizi sau condiții limitative de mișcare), raportul persoană- situație nouă, educație și pattern familial, mediu de proveniență, reflecții pe zone de interes sau anumite tendințe (cutume, norme, jargoane/ limbaj, simbolistică externă: tatuaje, ținută, excentricități, stimuli incorect percepuți la nivel micro- și macro-organizațional, control emoțional precar, precocitatea tulburărilor de comportament, feedback- ul social redus, tendința spre victimizare, impactul amenințării percepute, lupta contra autorității și regulii, ostilitate manifestă. Aceste variabile nu sunt însă suficiente pentru a explica bullying- ul în medii particulare cum este cel școlar. Pentru aceasta, pendulând între managementul situațiilor de criză și monitorizarea microgrupurilor școlare, implementarea politicilor educaționale și prevenția agresivității, factorul managementului instituțional și colaborarea școlii cu familiile elevilor, trebuie să fie una peste medie din punct de vedere a calității implicării.

Migrarea comportamentelor predatorii spre spațiul școlar reprezintă o realitate, deoarece este validată de un număr relativ mare de studii. Disproporția dintre cunoaștere și comportament poate reprezenta factorul care determină opoziții sociale, iar deciziile dețin nonvaloare, adică se inversează atitudinea față de normă, regulă, etică (Sterian, 2004). Acestea, în opinia aceluiași autor, țin cont de anumite dimensiuni ce au fost studiate de Enăchescu (2004) și Jurcău et al (2008) și care se referă la predicție, profilaxie, la repercursiunile pe care acestea le-ar produce în cazurile în care preambulul agresional este neglijat. Modelul integrativ al cauzalității multiplu determinate, generează la nivelul organizațional școlar o serie de perturbări, atât pe linia comunicării, cât mai ales la nivelul neliniștilor privind viteza de propagare a acestora, constituiți în factori de risc, secvență de analiză SWOT ca amenințare. Interpretarea eronată a mesajelor instituției școlare sau decodificarea la nivel etic-moral și atitudinal al acestora, impactul structurilor imaturizate de personalitate, cauzează un tip de reactivitate psihopatologică situată undeva la limita dintre normalul comportamental și simulare-devianță. Cu alte cuvinte, se poate genera un conflict cu fundament agresional debutant ce favorizează receptarea stimulilor externi și interpretarea eronată a acestora, o inconfundabilă amprentă a dinamicii inversate a valorilor proprii individului.

„Mediul școlar este spațiul de întâlnire cu caracter formativ a copiilor cu educatorii (...) însă trecerea de la modelul protector familial la modelul obligativ școlar trebuie făcută cu multă abilitate, pentru a nu-i produce psihotraumatisme copilului, oferindu- i o motivație care să- i trezească interesul și atitudinea de cooperare cu școala și procesul de educație și instrucție oferit de acesta” (cit. în Enăchescu, pag. 191-192, 2004).

Ce observăm? În primul rând o sursă de alimentare a tensiunilor interne a elevului prin incompleta adaptare la mediul instituțional școlar și, dintr- un loc secund, perspectiva de impact a grupurilor și microgrupurilor intern organizaționale, prin contagiune cu elemente subculturale față de care, la nivelul individului, nu există o posibilitate de apărare, sau există, dar nu este suficientă.

În al doilea rând, înscrisă într- o anumită mentalitate (într- un sistem socio-cultural ale cărui valori le preia, le receptează ca stări de dezechilibru ale acestuia) boala psihică presupusă sau tendința spre instabilitate psihică depinde de valorile societății, deci și ale sistemului instructiv-educativ. De cele mai multe ori, sistemul educațional este pus în postura de a crea metode profilactice pentru diminuarea/ eliminarea conduitelor de tip bullying și să ofere beneficiarilor de educație un cadru educațional sănătos, stabil, stimulant pozitiv pentru dobândirea unor competențe utile în viață. *„Termenul de bullying (agresivitatea particulară) reprezintă un concept relativ nou (...) reprezentat de un subset de*

comportamente agresive, dar chiar dacă se suprapun peste cel de agresivitate rămân distincte pentru că posedă caracteristici proprii, reprezintă o formă distinctă de agresivitate cu caracteristici speciale ce influențează climatul școlar instructiv- educative” (Jurcău et al, 2008). Alte opinii (Olwens, 1978, Ireland & Snowden, 2002 apud Tia, 2008) amintesc de bullying într-o serie de cercetări asupra agresivității adulților ca, mai apoi Heyne (2001), Viljoen, O’Neil & Sidhu (2005), să invoce în cercetările lor conduita agresivă specifică spațiilor organizaționale mediate prin reguli, norme, regulamente și principii. Sunt sesizate: bârfa, agresivitatea verbală, fizică, conduitele manipulatorii social, simularea, victimizarea, șantajul, persiflarea, promovarea violenței, creșterea numărului de incidente implicând agresiuni, încălcarea normelor, indisciplina, furt, absenteism școlar, dominanța atitudinală și ierarhizarea grupurilor subculturale, promovarea simbolisticilor externe (valori media specifice, tatuaje, conduite erotice precoce, ținută, posturi).

Comportamentele agresive de tip bullying sunt o problemă serioasă ce implică tendința spre excludere și agravare a lor adică, o anumită secvență agresivă poate crește semnificativ într-un timp foarte scurt, iar în apogeul violent pot exista persoane lezate. Escaladarea acestor conduite pot fi limitate printr-o analiză internă specifică sectoarelor și compartimentelor implicate, o reflectare anamnestică comparată noilor tendințe, studiile comparative având scop precis. Pe de o parte analizează retrospectiv conduita, măsurile de intervenție și rezultatele, iar pe de altă parte, poate să reorienteze intervenția spre optimizarea acesteia și eliminarea factorilor care nu au contribuit pozitiv în intervenție; aceștia fiind reclassificați, modificați sau excluși, după caz. Permanența intervențiilor psihosociologice atașate unei cunoașteri organizaționale, o bună cunoaștere a profilelor caracteriale ale elevilor din acest mediu, pot ajuta la diminuarea acestor comportamente și personalizarea profilaxiei.

Bullying-ul poate fi considerat entitate duală, disfuncție organizațională și comportament agresiv-asociat, un comportament predatorial ce aduce atingere sănătății fizice și psihice a indivizilor ce sunt incluși în acel mediu. Odată cu creșterea gradului de agresivitate manifestată organizațional, crește și posibilitatea unui risc personal ridicat. Poate fi considerat o devianță? Numai parțial deoarece, comparativ cu motivația apariției tulburărilor de comportament, agresivitatea la cazurile sociale cu vârste mai mici este mai ușor de prevenit, intervenția fiind cu un grad ridicat de succes, pe când la conduitele deviante pure, istoricul comportamental deține un parcurs longitudinal crescut. Cu alte cuvinte, dacă intervenția se realizează prompt, clar, precoce, consecințele pot fi prevenite. Fiecare persoană este o individualitate fapt pentru care, nu se poate confunda o persoană cu alta, adaptarea, inclusiv amenajarea relațiilor interpersonal, poate fi considerată un efort din partea individului. Efortul de adaptare-socializare, refuzul unor raporturi deja existente cu lumea, sunt elemente de rigiditate a structurilor de personalitate, formă în general puțin flexibilă, cu antecedente familiale. Pulsunile, ca mecanism de apărare, mai mult sau mai puțin sofisticate, devin atitudine și mod de viață, un mod de reactivitate, o încorporare, o stare de concurență ce poate perturba activitatea organizației și poate produce contagiune comportamentală (Enăchescu, 2004, Jurcău, 2008). Educația pentru sănătate incluzivă mintală poate constitui un standard minim în vederea gestionării impulsivității distructive dirijate spre exteriorul individului sau pot conduce la profilaxia comportamentelor autodistructive (toxicomanii, conduite parasuicidare) ce pot să se dezvolte în medii considerabile limitative din punct de vedere a libertății de mișcare și care dețin specificul unui tip de program strict, ordonat, manageriat prin reguli.

Bibliografie:

1. Beldean-Galea, I.E., *Studiul calităților psihometrice ale unui chestionar de evaluare a fenomenului “bullying” la elevi* în Revista de Psihologie Aplicată, 12 (1), pp.15-20, București, 2010.
2. Enăchescu, Constantin, *Tratat de igienă mintală*, Editura Polirom, Iași, 2004
3. Ireland, J.I., *Bullying in prisons. Psychologist*, 15, (3):130-135
4. Jurcău, Nicolae,(coord). *Penitenciarul. Mediu psihosocial distinct*, Editura Casa Cărții de Știință, Cluj-Napoca, 2008

5. Neamțu, Cristina. *Devianța școlară - Ghid de intervenție în cazul problemelor de comportament ale elevilor*, Ed.Polirom, Iași, 2003.
6. Olweus, Dan. *Bullying at School: What We Know and What We Can Do*, Wiley - Blackwell, New-York, U.S.A., 1993.
7. Roșan, Adrian. *Comportamentul violent - screening și strategii de intervenție*, Ed. Alma Mater, Cluj - Napoca, 2009.
8. Sterian, Mihaela, *Agresivitatea mediatică și personalitatea*, Editura Paideia, București, 2004
9. Tia, Ioan, *Comportamente agresive în penitenciar*, în Nicolae, Jurcău (coord.) *Penitenciarul. Mediu psihosocial distinct*, Editura Casa Cărții de Știință, Cluj- Napoca, 2008
10. Viljoen, J.L., Oneil, M.L., Sidhu, A., *Bullying behavior in female and male adolescent offenders: Prevalence, types, and association with psychosocial adjustment. Aggressive Behavior*, 31:521- 536, 2005
11. <http://www.desfiintatirecreatiile.ro/efectele-bullying-ului>
12. <http://www.oxfordlearnersdictionaries.com>
13. <http://www.asociatia-profesorilor.ro/fenomenul-bullying-in-mediul-scolar-si-masuri-anti-bullying>

ȘAHUL ÎN VIAȚA DE FIECARE ZI

Prof. Botez Liliana
Școala Gimnazială „Ștefan cel Mare” Vaslui

Atât copiilor, cât și adulților le plac jocurile, fie pentru stimularea unei abilități înnăscute, fie pentru emoția competiției, fie doar pentru relaxare și amuzament.

Jocurile de masă au o lungă istorie și există în toate culturile. Ele variază de la jocuri solicitante, în care se pun la încercare inteligența și viteza de reacție, cum este vechiul joc de șah, până la jocurile mai simple, de noroc, ca *Nu te supăra, frate!*, *Table*, *Cursele*, unde câștigătorul este hotărât prin aruncarea zarurilor.

Jocurile de strategie sunt provocatoare, cer inteligență, concentrare și tactică pentru hotărârea câștigătorului. Norocul nu prea are niciun rol în aceste jocuri. În majoritatea jocurilor de strategie, obiectivul celor doi jucători este de a traversa tabla de joc sau de a încercui și captura piesele adversarului.

Șahul, al cărui nume vine de la cuvântul persan „shah”, însemnând rege, este un joc de strategie între doi jucători. Este un joc de luptă, un joc al războiului, al puterii, al dominării, dar și al nobleței. Scopul celor doi jucători este de a lua piesele adversarului și, în cele din urmă, de a-i captura acestuia regele. Această situație, cunoscută sub numele de *shah-mat* (regele e mort), apare când regele nu mai poate fi protejat de celelalte piese, de aceeași culoare, și nu se mai poate mișca fără a fi capturat.

Se crede că șahul a fost inventat în China sau în India, acum peste 1.400 de ani. S-a răspândit în Africa de Nord și a fost adus în Europa după cucerirea maură a Spaniei. Primele piese aveau înfățișarea unor soldați dintr-o armată asiatică, cu elefanți, care și soldați pedestri.

Prin secolul al XVI-lea, odată cu adoptarea jocului în Europa, acesta a fost supus unor serii de modificări, astfel se poate spune că în acel timp a apărut șahul modern. Pe atunci era un joc răspândit mai ales în Spania, Franța și Anglia, ulterior în Rusia de unde provin cei mai mulți campioni mondiali de șah. Odată cu începuturile perioadei renașterii vor fi realizate și cele mai importante modificări în structura jocului, astfel încât pionul va putea fi mutat două căsuțe, iar Vizierul își va fi schimbat numele în Regina. Rolul și importanța reginei vor face ca șahul modern să mai fie numit și Șahul Reginei. Definitivarea regulilor jocului modern va avea loc în secolul al XIX-lea, când se va lua hotărârea ca poziția de pat să fie considerată remiză.

În prezent, computerele pot fi programate să joace șah împotriva oamenilor. În 1997, lumea șahului a fost șocată când un supercomputer l-a învins într-o partidă pe campionul mondial Gari Kasparov (născut în 1963). Memorarea tacticilor folosite în jocuri trecute creează avantajul computerelor.

În timp ce pentru maeștrii precum Bobby Fischer șahul a însemnat întreaga viață, pentru cei mai mulți dintre noi este o activitate recreativă, poate puțin mai solicitantă. Totuși, la o privire mai atentă, șahul poate fi văzut ca o reprezentare a vieții și totodată un ghid. Orice om își poate îmbunătăți viața aplicând principii din șah sau analizând ideile care stau în spatele tacticilor respective.

Să începem cu niște exemple de la Wilhelm Steinitz, cel supranumit „Părintele șahului modern”. Printre strategiile enunțate de el în *The Modern Chess Instructor (Manualul șahului modern, 1889)* avem **poziționarea pieselor**. Mobilitatea este un termen cu un sens larg, dar aici se referă la așezarea pieselor pentru a permite un număr cât mai mare de mutări, deci de oportunități. Opusul acestui principiu este limitarea opțiunilor adversarului, deci limitarea locurilor pe unde acesta poate ataca sau se poate apăra. Această gândire este ușor de aplicat în viață, unde trebuie să rămânem mobili și deschiși la idei noi în orice clipă.

O altă parte importantă a studiului scris de Steinitz este **jocul de pioni**. Pionul este folosit deseori ca metaforă pentru un personaj fără putere, controlat de alții. În șah însă de pioni depinde o parte importantă a meciului. Un lider nesăbuit va crede că, odată decizia luată, singura datorie a supușilor săi este s-o ducă la îndeplinire. Un lider înțelept va ști că decizia în sine nu are nici o valoare fără ca el însuși să fie un exemplu, care să motiveze și să-i îndrume pe cei ce o pun în aplicare. Simplificat, am putea spune că, precum în șah, în viață ar trebui să vedem pe oricine, în orice poziție socială sau financiară, ca pe un potențial aliat, și nu o simplă entitate, condusă de propriile motive și propriul context. Motivul vieții ca joc de șah, cu paralele între personaje și piesele de pe eșichier, apare frecvent în literatură: *Tabloul flamand*, de Arturo Perez-Reverte; în film: *Twin Peaks, Knight Moves (Șah mat) Final move (Șah mat cu moartea), Columbo, Mutări inofensive*; în pictură: *Joc de șah* de Sofonisba Anguissola, *Voltaire la tabla de șah* de Jean Huber, *Jucători de șah* de Giulio Rosati etc. Compararea vieții omului cu o partidă de șah reprezintă cea mai amplă formă de manifestare a imaginației în contextul prezent. Când vorbim de o partidă de șah, implicăm din start mai mult decât dacă facem referire la o anumită poziție de pe tablă, ce poate apărea într-unul din momentele jocului (deschidere, joc de mijloc, final). O partidă, la fel ca viața, se desfășoară pe diferite etape, presupune dinamism, timp-limită, luarea deciziilor, anticiparea unor evenimente, sacrificii și multe altele.

O tactică mai avansată în șah este **sacrificiul**. Un jucător poate sacrifica o piesă, fie pentru a captura alta de a adversarului, și atunci sacrificiul este temporar, fie pentru a obține avantaj pozițional, care îl poate duce spre victoria meciului. În viață, orice obiectiv vă cere sacrificii la un moment dat. E posibil să trebuiască să-ți amâni cariera pentru o obținere a unei calificări, când îți iei propria casă va trebui să renunți câțiva ani la o parte din bani. Creșterea unui copil înseamnă un sacrificiu, dar câștigul adus ție, lui și societății face ca acesta să merite. Pentru a deveni un maestru al șahului, trebuie sacrificate mii de ore de exersare și studiu, la fel cum este în pictură, în matematică sau în arhitectură. Munca grea este răsplătită în orice domeniu, fie el șah sau o viață de împlinire.

Mai sunt în șah și tactici care nu implică amplasarea pieselor sau mutările propriu-zise. Maestrul analist Aron Nimzowitsch a spus „Să muți fără un scop este o confuzie strategică”. În unele meciuri, începutul ne este dictat de adversar, precum și în viață începutul nostru poate depinde de circumstanțe, cum ar fi locul unde ne naștem sau descendența noastră. Totuși, odată ce medităm asupra poziției în care ne aflăm, ne vom putea stabili un scop cu ușurință. Majoritatea meciurilor câștigate sunt cele în care jucătorul își alege cu atenție obiectivele și punctele de atac și majoritatea oamenilor de succes sunt oamenii care își trăiesc viața având scopuri clar definite. Cugetând asupra valorilor Goethe a spus că „*Nimic nu este mai de preț decât valoarea zilei*”. Așadar ne invită să ne trăim viața activ și astfel încât să fim împăcați cu conștiința noastră. Trebuie să avem un scop bine definit în minte și să fim pregătiți să facem sacrificii pentru a-l atinge, totodată fiind atenți la amenințările bruște și la oportunitățile ce ne apar.

Și, la fel ca în șah, în viață trebuie să nu uităm să facem fiecare mutare cu atenție ...

REGISTRATURA ELECTRONICĂ, DISPECERIZARE ȘI SECRETARIAT

Blănaru Tatiana Jenica
Școala Gimnazială „Ștefan cel Mare” Vaslui

Principalele funcționalități oferite sunt:

- **Captura și înregistrarea documentelor** - permite scanarea documentelor intrate în companie, indexarea, prelucrarea avansată a imaginilor, precum și validarea acestora în format electronic;
- **Gestiunea de conținut** – distribuie electronic corespondența, corelează documente, oferă posibilitatea de adăugare de imagini scanate oricând în fluxul de lucru;
- **Urmărirea corespondenței** – permite urmărirea istoricului documentului, a timpilor de soluționare a acestora (pentru plângeri, cereri, petiții); reprezentare grafică inovatoare a fluxului de corespondență într-un format ușor de citit;
- **Notificări și fluxuri de lucru** – oferă distribuția controlată a documentelor, autorizațiilor, notificărilor prin e-mail, termenelor, rutării ad-hoc și fluxurilor de lucru pentru aprobări; soluția poate fi, de asemenea, utilizată ca registratură mixtă, oferind livrarea corespondenței pe suport de hârtie și în format electronic;
- **Raportarea** - analiză numărului total de documente primite sau trimise, a tipurilor de rezoluții, data și metoda de primire a cererilor etc.
- SEAL Digital Mailroom add-on transformă registratura dintr-un centru de cost și o sursă de probleme într-o resursă strategică, generatoare de valoare pentru companie.
- Prin intermediul funcționalităților avansate de înregistrare, scanare, extragere de date și rutare automată a documentelor, SEAL Digital Mailroom add-on permite identificarea și extragerea conținutului de valoare din corespondența de afaceri primită pe suport de hârtie și în format electronic și distribuirea către persoanele și fluxurile de lucru potrivite.
- SEAL Digital Mailroom add-on permite organizațiilor să înregistreze, să urmărească și să utilizeze informația din corespondența de afaceri în procesele de lucru, îmbunătățind procesul de luare a deciziilor pe baza accesării în timp real a informațiilor potrivite pentru a crește eficiența operațională și profitabilitatea.

FUNCTIONALITĂȚI SEAL DIGITAL MAILROOM ADD-ON

- Înregistrarea documentelor preluate prin scanare sau prin importul de fișiere;
- Înregistrarea și alocarea unui număr unic, pe baza de registru de intrare/ieșire;
- Generarea automată a codurilor de bare;
 - Identificarea documentelor scanate și clasificarea acestora prin funcționalități de recunoaștere a codurilor de bare (BCR) și recunoaștere optică a caracterelor (OCR);
- Distribuția documentelor către utilizatorii autorizați din interiorul sau exteriorul organizației;
- Primirea în "Inbox" a documentelor distribuite de utilizatorii autorizați;
- Modificarea, versionarea și relationarea documentelor asociate;
- Acțiuni întreprinse la nivelul documentelor: distribuție, finalizare, respingere, retragere;
- Notificări prin e-mail cu privire la documentele primite și modificate la termenul lor de finalizare;
- Integrarea cu instrumentele din suita Office și suport pentru crearea sabloanelor de documente;
- Căutare simplă și avansată utilizând filtre predefinite sau create ad-hoc;
- Funcționalități avansate de vizualizare a documentelor prin organizarea în structuri arborescente;
- Control și vizibilitate a informațiilor în funcție de rolurile la nivel de aplicație;
 - Posibilități de integrare facilă prin servicii web cu sisteme externe (ERP, CRM, aplicații de business);
 - Integrarea cu SEAL - sistem avansat de management hibrid al arhivei (electronice și pe hârtie).

DIN BIROUL SECRETARULUI – CUM SPRIJINIM ÎMPREUNĂ ELEVII CU NEVOI SPECIALE

Secretar Râmbu Anca
Școala Gimnazială „Ștefan cel Mare” Vaslui

La prima vedere, biroul secretariatului pare un loc al documentelor, al dosarelor și al programărilor. Dar, dincolo de hârtii și reguli, aici se întâmplă zilnic povești despre oameni, încredere și sprijin. Una dintre cele mai importante misiuni ale mele este să ajut, din umbră, copiii care au nevoie de un pic mai multă atenție: elevii cu cerințe educaționale speciale, pe scurt, CES.

Un rol nevăzut, dar esențial

Poate nu toți elevii știu ce face un secretar de școală. Ei bine, noi suntem cei care ținem legătura între părinți, profesori, direcțiune și alte instituții. Când vine vorba de elevii cu CES, ne asigurăm că toți pașii birocratici sunt urmați corect, că părinții sunt îndrumați și că profesorii primesc documentele necesare pentru a le oferi copiilor sprijinul potrivit.

Sprijin tăcut, dar important

De la completarea formularelor pentru comisiile de evaluare, până la păstrarea și actualizarea planurilor educaționale individualizate (PEI), fiecare detaliu contează. Activitatea noastră, deși uneori invizibilă, este esențială pentru ca sprijinul acordat elevilor cu CES să fie constant, legal și eficient.

Comunicare și empatie

Secretariatul este adesea primul loc unde părinții și elevii caută răspunsuri. De aceea, este important să fim mai mult decât funcționari – să fim oameni răbdători, calzi, dispuși să ascultăm. Într-o școală incluzivă, comunicarea empatică face diferența dintre descurajare și încredere.

Parte din echipa care face diferența

Lucrul cu elevii cu CES este o muncă de echipă. Ca secretar, colaborez constant cu directorul, profesorii de sprijin, consilierul școlar și alți specialiști pentru a crea un traseu educațional adaptat fiecărui copil. Nu predau, dar contribui din plin la educație, din culisele organizării și ale grijii administrative.

Concluzie: O școală incluzivă începe cu fiecare dintre noi

Elevii sunt inima unei școli. Fiecare dintre ei merită să fie văzut, ascultat și susținut. Iar dacă, din biroul meu, pot aduce puțină ordine, claritate și încredere în viețile lor, atunci știu că munca mea contează. Pentru că, dincolo de dosare și registre, lucrez cu oameni.

ROLUL ADMINISTRATORULUI DE PATRIMONIU ÎN ȘCOALĂ

Administrator de patrimoniu Ignat Elena
Școala Gimnazială „Ștefan cel Mare” Vaslui

Administratorul de patrimoniu în școli are mai multe atribuții importante. Acestea includ gestionarea și întreținerea bunurilor materiale ale instituției, asigurarea unui mediu de învățare sigur și funcțional, coordonarea activităților de inventariere a patrimoniului, precum și colaborarea cu alte departamente pentru a se asigura că resursele sunt utilizate eficient. De asemenea, administratorul poate fi responsabil pentru gestionarea documentației legate de patrimoniu și pentru raportarea stării acestuia către conducerea școlii.

Administratorul de patrimoniu joacă un rol esențial în funcționarea eficientă a instituțiilor de învățământ. Acesta este responsabil pentru gestionarea și întreținerea bunurilor materiale ale școlii, asigurându-se că toate resursele sunt utilizate în mod optim pentru a sprijini procesul educațional. Iată câteva dintre principalele atribuții ale administratorului de patrimoniu în școli:

Gestionarea bunurilor materiale: Administratorul se ocupă de inventarierea, evaluarea și gestionarea bunurilor școlii, inclusiv mobilier, echipamente didactice și materiale de uz general. Este responsabil pentru actualizarea periodică a registrului de inventar.

Gestionarea bunurilor materiale este o atribuție fundamentală a administratorului de patrimoniu în școli și implică mai multe activități esențiale. Iată câteva aspecte importante legate de acest proces:

- **Inventarierea bunurilor:** Administratorul trebuie să efectueze o inventariere detaliată a tuturor bunurilor materiale ale școlii, inclusiv mobilier, echipamente didactice, materiale de birou și resurse educaționale. Aceasta se face periodic pentru a menține o evidență actualizată.
- **Evaluarea stării bunurilor:** Este important ca administratorul să evalueze starea bunurilor materiale pentru a identifica necesitățile de întreținere sau înlocuire. Acest lucru ajută la prevenirea deteriorării și la asigurarea unui mediu de învățare adecvat.
- **Achiziții și aprovizionare:** Administratorul colaborează cu cadrele didactice și cu conducerea școlii pentru a determina ce bunuri sunt necesare. Acesta se ocupă de procesul de achiziție, inclusiv de solicitarea de oferte, negocierea contractelor și plasarea comenzilor.
- **Întreținerea bunurilor:** O parte importantă a gestionării bunurilor materiale este asigurarea întreținerii corespunzătoare. Administratorul coordonează activitățile de reparație și întreținere, colaborând cu furnizori sau personal specializat pentru a menține bunurile în stare bună.
- **Utilizarea eficientă a resurselor:** Administratorul trebuie să se asigure că bunurile sunt utilizate eficient și că nu există risipă. Acesta poate implementa politici de utilizare responsabilă a resurselor, educând personalul și elevii cu privire la importanța conservării bunurilor.
- **Raportarea și documentarea:** Este esențial ca administratorul să păstreze o documentație detaliată a tuturor bunurilor, inclusiv a achizițiilor, întreținerii efectuate și a stării acestora. Aceasta ajută la transparență și la o mai bună gestionare a resurselor.
- **Colaborarea cu autoritățile:** În unele cazuri, administratorul poate colabora cu autoritățile locale sau cu alte instituții pentru a obține fonduri sau resurse suplimentare pentru îmbunătățirea bunurilor materiale ale școlii.

Prin gestionarea eficientă a bunurilor materiale, administratorul de patrimoniu contribuie la crearea unui mediu de învățare optim, care sprijină dezvoltarea elevilor și activitățile educaționale.

Întreținerea infrastructurii: Asigurarea unei infrastructuri sigure și funcționale este o prioritate. Administratorul coordonează activitățile de întreținere și reparație a clădirilor și a terenurilor de sport, colaborând cu firme specializate atunci când este necesar.

Întreținerea infrastructurii este o responsabilitate crucială a administratorului de patrimoniu în școli, având un impact direct asupra siguranței și confortului elevilor și personalului. Iată câteva aspecte importante legate de această activitate:

- **Evaluarea stării infrastructurii:** Administratorul trebuie să efectueze evaluări periodice ale clădirilor și facilităților școlii pentru a identifica eventualele probleme structurale sau de întreținere. Aceste evaluări pot include inspecții ale acoperișurilor, pereților, feroneriei, sistemelor electrice și de încălzire.
- **Planificarea întreținerii:** Pe baza evaluărilor, administratorul elaborează un plan de întreținere care include activitățile necesare, termenele limită și bugetul estimat. Acest plan ajută la prevenirea deteriorării infrastructurii și la asigurarea unui mediu de învățare sigur.
- **Coordonarea lucrărilor de reparație:** Administratorul colaborează cu echipe de muncitori sau cu firme specializate pentru a efectua lucrările de reparație și întreținere. Acesta se asigură că lucrările sunt realizate conform standardelor de calitate și în conformitate cu reglementările legale.
- **Întreținerea spațiilor exterioare:** Pe lângă clădiri, administratorul se ocupă și de întreținerea spațiilor exterioare, cum ar fi curțile, terenurile de sport și grădinile. Acest lucru poate include activități de curățare, întreținere a vegetației și reparații ale echipamentelor de joacă.
- **Asigurarea securității:** Administratorul trebuie să se asigure că infrastructura școlii respectă normele de securitate. Aceasta poate include instalarea sistemelor de alarmă, iluminat de siguranță și măsuri de acces controlat pentru a proteja elevii și personalul.
- **Gestionarea resurselor energetice:** O parte din întreținerea infrastructurii implică și gestionarea eficientă a resurselor energetice. Administratorul poate implementa măsuri de eficiență energetică, cum ar fi modernizarea sistemelor de încălzire și răcire sau utilizarea de surse de energie regenerabilă.
- **Colaborarea cu autoritățile:** Administratorul poate colabora cu autoritățile locale pentru a obține fonduri sau suport în vederea îmbunătățirii infrastructurii școlii. Aceasta poate include proiecte de renovare sau extindere a facilităților.
- **Raportarea și documentarea:** Este esențial ca administratorul să păstreze o documentație detaliată a tuturor activităților de întreținere efectuate, inclusiv costurile și rezultatele acestora. Aceasta ajută la transparență și la planificarea viitoarelor intervenții.

Prin gestionarea eficientă a întreținerii infrastructurii, administratorul de patrimoniu contribuie la crearea unui mediu de învățare sigur, confortabil și funcțional, care sprijină activitățile educaționale și dezvoltarea elevilor.

Asigurarea securității: Administratorul de patrimoniu trebuie să se asigure că toate măsurile de securitate sunt implementate, inclusiv sistemele de alarmă, iluminatul de siguranță și accesul în școală. Acesta colaborează cu autoritățile locale pentru a menține un mediu sigur pentru elevi și personal. Asigurarea securității în școli este o responsabilitate esențială a administratorului de patrimoniu, având ca scop protejarea elevilor, personalului și bunurilor instituției. Iată câteva aspecte importante legate de această activitate:

- **Evaluarea riscurilor:** Administratorul trebuie să efectueze evaluări periodice ale riscurilor de securitate, identificând posibilele amenințări, cum ar fi intrușii, incendiile sau alte situații de urgență. Aceasta implică analiza punctelor vulnerabile ale clădirii și a procedurilor existente.
- **Implementarea măsurilor de securitate:** Pe baza evaluărilor, administratorul dezvoltă și implementează măsuri de securitate adecvate. Acestea pot include instalarea sistemelor de alarmă, camere de supraveghere, iluminat de siguranță și uși de acces controlat.
- **Formarea Personalului:** Administratorul colaborează cu personalul școlii pentru a-i instrui cu privire la procedurile de securitate. Aceasta poate include sesiuni de formare despre cum să reacționeze în caz de urgență, cum să identifice comportamente suspecte și cum să utilizeze echipamentele de securitate.

- **Colaborarea cu autoritățile:** Este important ca administratorul să colaboreze cu autoritățile locale, cum ar fi poliția și pompierii, pentru a dezvolta planuri de intervenție în caz de urgență. Aceasta poate include organizarea de exerciții de simulare a situațiilor de urgență pentru a pregăti elevii și personalul.
- **Monitorizarea accesului:** Administratorul trebuie să se asigure că accesul în școală este controlat. Acesta poate implementa un sistem de identificare pentru vizitatori și poate stabili proceduri clare pentru intrarea și ieșirea din clădire.
- **Gestionarea situațiilor de urgență:** Administratorul trebuie să dezvolte un plan de gestionare a situațiilor de urgență, care să includă proceduri pentru evacuarea clădirii, comunicarea cu părinții și autoritățile, precum și asigurarea asistenței medicale în caz de nevoie.
- **Întreținerea echipamentelor de securitate:** Este esențial ca toate echipamentele de securitate să fie întreținute corespunzător. Administratorul trebuie să se asigure că sistemele de alarmă și camerele de supraveghere sunt funcționale și că sunt efectuate verificări periodice.
- **Promovarea unei culturi a securității:** Administratorul joacă un rol important în promovarea unei culturi a securității în rândul elevilor și personalului. Aceasta poate include organizarea de campanii de conștientizare cu privire la importanța securității și a responsabilității individuale.

Prin asigurarea unui mediu de învățare sigur, administratorul de patrimoniu contribuie la creșterea încrederii elevilor și părinților în instituția de învățământ.

Colaborarea cu alte departamente: Administratorul lucrează îndeaproape cu cadrele didactice, personalul administrativ și conducerea școlii pentru a se asigura că nevoile de resurse sunt îndeplinite. Aceasta include planificarea achizițiilor de noi bunuri și echipamente.

Colaborarea cu alte departamente este o componentă esențială a rolului administratorului de patrimoniu în școli, deoarece asigură o gestionare eficientă a resurselor și o coordonare optimă a activităților. Iată câteva aspecte importante legate de această colaborare:

- **Comunicarea cu cadrele didactice:** Administratorul colaborează strâns cu profesorii pentru a înțelege nevoile lor în ceea ce privește resursele materiale și infrastructura. Aceasta poate include solicitări pentru echipamente didactice, mobilier sau alte resurse necesare pentru desfășurarea activităților educaționale.
- **Sprijin pentru activități extracurriculare:** Administratorul lucrează împreună cu departamentele responsabile de activitățile extracurriculare (sport, arte, cluburi) pentru a asigura că toate resursele necesare sunt disponibile. Aceasta poate include organizarea de evenimente, competiții sau activități de voluntariat.
- **Colaborarea cu personalul administrativ:** Administratorul de patrimoniu colaborează cu personalul administrativ pentru a gestiona bugetele și a planifica achizițiile. Aceasta asigură o utilizare eficientă a fondurilor și o transparență în gestionarea resurselor.
- **Coordonarea cu departamentul de securitate:** Este esențial ca administratorul să colaboreze cu departamentele responsabile de securitate pentru a implementa măsuri de protecție adecvate. Aceasta poate include organizarea de exerciții de simulare a situațiilor de urgență și actualizarea planurilor de securitate.
- **Colaborarea cu serviciile de întreținere:** Administratorul lucrează împreună cu echipele de întreținere și reparații pentru a se asigura că infrastructura școlii este bine întreținută. Aceasta include coordonarea lucrărilor de reparație și întreținere a clădirilor și a echipamentelor.
- **Implicarea în proiecte de dezvoltare:** Administratorul colaborează cu conducerea școlii și cu alte departamente pentru a dezvolta proiecte de îmbunătățire a infrastructurii sau a resurselor educaționale. Aceasta poate include solicitarea de fonduri externe sau colaborarea cu organizații non-guvernamentale.
- **Feedback și îmbunătățiri:** Administratorul trebuie să fie deschis la feedback din partea altor departamente pentru a îmbunătăți procesele și a răspunde mai bine nevoilor comunității școlare.

Aceasta poate include organizarea de întâlniri periodice pentru a discuta problemele și soluțiile posibile.

- Promovarea unei culturi de colaborare: Administratorul joacă un rol important în promovarea unei culturi de colaborare între diferitele departamente ale școlii. Aceasta poate include organizarea de evenimente de team-building sau sesiuni de formare comună pentru a întări relațiile interdepartamentale.

Prin colaborarea eficientă cu alte departamente, administratorul de patrimoniu contribuie la crearea unui mediu de învățare integrat și bine organizat, care sprijină atât activitățile educaționale, cât și dezvoltarea personalului și a elevilor.

Gestionarea documentației: Este responsabil pentru păstrarea documentației legate de patrimoniu, inclusiv contracte, facturi și rapoarte de evaluare. Aceasta asigură transparența și responsabilitatea în gestionarea resurselor.

Gestionarea documentației este o responsabilitate crucială a administratorului de patrimoniu în școli, având un impact semnificativ asupra transparenței, eficienței și responsabilității în gestionarea resurselor. Iată câteva aspecte importante legate de acest proces:

- Păstrarea evidenței bunurilor: Administratorul trebuie să mențină un registru detaliat al tuturor bunurilor materiale ale școlii, inclusiv mobilier, echipamente didactice și resurse educaționale. Aceasta include informații precum descrierea bunului, data achiziției, costul și starea actuală.
- Documentația achizițiilor: Este esențial ca administratorul să păstreze toate documentele legate de achiziții, inclusiv oferte, contracte, facturi și chitanțe. Acest lucru asigură transparența în utilizarea fondurilor și permite o mai bună gestionare a bugetului.
- Raportarea și evaluarea: Administratorul trebuie să elaboreze rapoarte periodice privind starea bunurilor și activitățile de întreținere. Aceste rapoarte sunt utile pentru evaluarea eficienței gestionării patrimoniului și pentru identificarea eventualelor probleme.
- Documentația de întreținere: Este important ca toate lucrările de întreținere și reparație să fie documentate. Administratorul trebuie să păstreze evidența lucrărilor efectuate, a costurilor și a furnizorilor implicați, pentru a asigura o transparență totală în gestionarea resurselor.
- Regulamente și politici: Administratorul trebuie să se asigure că toate documentele legate de regulamentele și politicile școlii sunt actualizate și accesibile. Acestea pot include politici de utilizare a bunurilor, proceduri de securitate și norme de întreținere.
- Colaborarea cu alte departamente: Administratorul colaborează cu alte departamente pentru a asigura o gestionare eficientă a documentației. De exemplu, poate lucra cu personalul administrativ pentru a integra documentele de patrimoniu în sistemele de gestionare a datelor ale școlii.
- Digitalizarea documentației: În contextul tehnologiei moderne, administratorul poate implementa soluții de digitalizare a documentației pentru a facilita accesul și gestionarea informațiilor. Aceasta poate include utilizarea unor software-uri specializate pentru gestionarea patrimoniului.
- Confidențialitate și securitate: Administratorul trebuie să se asigure că toate documentele sunt păstrate în condiții de siguranță și că informațiile sensibile sunt protejate. Aceasta poate include restricționarea accesului la anumite documente și implementarea unor măsuri de securitate fizică și digitală.
- Prin gestionarea eficientă a documentației, administratorul de patrimoniu contribuie la o mai bună organizare a resurselor școlii, la transparență în utilizarea fondurilor și la asigurarea unui mediu de învățare optim.

Planificarea Bugetului: Administratorul participă la elaborarea bugetului pentru întreținerea și dezvoltarea patrimoniului școlii, asigurându-se că fondurile sunt alocate eficient și că se respectă limitele bugetare.

Planificarea bugetului este un proces esențial pentru administratorul de patrimoniu în școli, având un impact direct asupra gestionării eficiente a resurselor și a activităților educaționale. Iată câteva aspecte importante legate de acest proces:

- **Evaluarea nevoilor:** Administratorul trebuie să colaboreze cu cadrele didactice și cu conducerea școlii pentru a evalua nevoile actuale și viitoare ale instituției. Aceasta poate include identificarea resurselor necesare pentru activitățile educaționale, întreținerea infrastructurii și achizițiile de bunuri materiale.
- **Stabilirea obiectivelor:** În cadrul planificării bugetului, administratorul trebuie să stabilească obiective clare și realiste. Acestea pot include îmbunătățirea infrastructurii, achiziționarea de echipamente didactice sau implementarea de programe educaționale noi.
- **Estimarea costurilor:** Administratorul trebuie să estimeze costurile asociate cu fiecare obiectiv stabilit. Aceasta implică cercetarea pieței pentru a obține informații despre prețurile bunurilor și serviciilor necesare, precum și evaluarea costurilor de întreținere și operare.
- **Alocarea Fondurilor:** Odată ce costurile sunt estimate, administratorul trebuie să aloce fondurile în mod corespunzător. Aceasta poate include stabilirea priorităților în funcție de nevoile identificate și de resursele disponibile.
- **Monitorizarea cheltuielilor:** Pe parcursul anului școlar, administratorul trebuie să monitorizeze cheltuielile pentru a se asigura că acestea se încadrează în bugetul planificat. Aceasta implică păstrarea unei evidențe detaliate a tuturor cheltuielilor și compararea acestora cu bugetul inițial.
- **Raportarea și evaluarea:** Administratorul trebuie să elaboreze rapoarte periodice privind starea bugetului, evidențiind cheltuielile și eventualele abateri de la plan. Aceste rapoarte sunt utile pentru evaluarea eficienței gestionării bugetului și pentru ajustarea planurilor viitoare.
- **Colaborarea cu autoritățile:** Administratorul colaborează cu autoritățile locale și cu alte instituții pentru a obține fonduri suplimentare sau pentru a participa la proiecte de finanțare. Aceasta poate include solicitarea de granturi sau sponsorizări pentru diverse inițiative educaționale.
- **Implicarea comunității:** Administratorul poate implica comunitatea în procesul de planificare a bugetului, solicitând feedback de la părinți și elevi cu privire la prioritățile și nevoile școlii. Aceasta poate contribui la creșterea transparenței și la consolidarea relațiilor cu comunitatea.

Prin planificarea eficientă a bugetului, administratorul de patrimoniu contribuie la asigurarea unui mediu de învățare optim și la utilizarea responsabilă a resurselor disponibile.

Promovarea Sustenabilității: În contextul actual, administratorul de patrimoniu poate implementa măsuri de eficiență energetică și practici sustenabile, contribuind astfel la protejarea mediului și la reducerea costurilor operaționale.

Promovarea sustenabilității în școli este o responsabilitate importantă a administratorului de patrimoniu, având ca scop crearea unui mediu educațional care să respecte și să protejeze resursele naturale. Iată câteva aspecte esențiale legate de acest proces:

- **Educația pentru sustenabilitate:** Administratorul poate colabora cu cadrele didactice pentru a integra conceptele de sustenabilitate în curriculum. Aceasta poate include organizarea de cursuri sau activități extracurriculare care să învețe elevii despre protecția mediului, reciclare și utilizarea responsabilă a resurselor.
- **Reducerea deșeurilor:** Implementarea unor programe de reciclare și reducere a deșeurilor este esențială. Administratorul poate organiza campanii de conștientizare pentru a încuraja elevii și personalul să recycleze și să reducă consumul de plastic și alte materiale de unică folosință.
- **Eficiența energetică:** Administratorul poate lua măsuri pentru a îmbunătăți eficiența energetică a clădirilor școlii. Aceasta poate include modernizarea sistemelor de încălzire și răcire, instalarea de panouri solare sau utilizarea de iluminat LED pentru a reduce consumul de energie.
- **Utilizarea resurselor regenerabile:** Promovarea utilizării resurselor regenerabile, cum ar fi energia solară sau eoliană, poate contribui la reducerea amprentei de carbon a școlii. Administratorul poate explora opțiuni de finanțare pentru a implementa astfel de soluții.

- Grădini școlare și spații verzi: Crearea de grădini școlare sau spații verzi poate oferi elevilor oportunități de a învăța despre agricultură sustenabilă și biodiversitate. Aceste spații pot fi folosite pentru activități educaționale și pot contribui la îmbunătățirea calității aerului.
- Transport sustenabil: Administratorul poate promova utilizarea transportului sustenabil, cum ar fi mersul pe jos, bicicleta sau transportul public. Aceasta poate include organizarea de campanii pentru a încuraja elevii și părinții să aleagă opțiuni de transport mai ecologice.
- Colaborarea cu comunitatea: Implicarea comunității în inițiativele de sustenabilitate este esențială. Administratorul poate colabora cu organizații locale pentru a organiza evenimente de curățare a mediului sau pentru a promova proiecte de dezvoltare durabilă.
- Monitorizarea impactului: Este important ca administratorul să monitorizeze impactul inițiativelor de sustenabilitate implementate. Aceasta poate include evaluarea consumului de energie, a cantității de deșeuri generate și a altor indicatori relevanți pentru a identifica zonele care necesită îmbunătățiri.

Prin promovarea sustenabilității, administratorul de patrimoniu contribuie nu doar la protejarea mediului, ci și la formarea unei generații de elevi conștienți de importanța responsabilității față de planetă.

În concluzie, administratorul de patrimoniu în școli are un rol complex și multifuncțional, esențial pentru buna desfășurare a activităților educaționale. Prin gestionarea eficientă a resurselor și asigurarea unui mediu de învățare sigur, acesta contribuie semnificativ la succesul instituției și la dezvoltarea elevilor.

CUPRINS

Nr. crt.	Titlul lucrării	NUME ȘI PRENUME/ ȘCOALA	Nr. pag.
SECȚIUNEA I - PREȘCOLAR			
1.	METODE INTERACTIVE DE GRUP PENTRU PREȘCOLARI	AGAPE EMANUELA GRĂDINIȚA CU P.P. NR. 17 VASLUI	6
2.	METODELE ACTIV-PARTICIPATIVE ȘI CREȘTEREA EFICIENȚEI PREDĂRII ȘI ÎNVĂȚĂRII	ANTON GABRIELA/ LEFTER CRISTINA GRĂDINIȚA CU P.P. NR.3 VASLUI	8
3.	METODE MODERNE ,INTERACTIVE ȘI DE GRUP UTILIZATE ÎN ACTIVITĂȚILE DIN GRĂDINIȚA	BALAN VASILICA IULIANA/ VRABIE SIMONA GRĂDINIȚA CU P.P. NR.3 VASLUI	11
4.	ACTIVITĂȚI DE TIP OUTDOOR - MIJLOC EFICIENT ȘI ACCESIBIL DE ÎNVĂȚARE	CORDUNIANU GABRIELA GRĂDINIȚA CU P.P. NR.6 VASLUI	14
5.	ABORDAREA INTEGRATĂ A ÎNVĂȚĂRII PRIN EDUCAȚIA STEAM	CRĂCIUN IRINA MIHAELA/ ȘENCHIU FÂNICA GRĂDINIȚA CU P.P. NR.3 VASLUI	16
6.	INTEGRAREA COPILULUI CU ADHD CU NOTE DE AUTISM ÎN EDUCAȚIE	CROITORU DARINA CRISTINA GRĂDINIȚA CU P.P. NR. 17 VASLUI	18
7.	JOCURI DE CREATIE UTILIZATE IN ACTIVITATEA DE GRADINITA	DĂNILĂ ECATERINA/ ATOFANEI-IFTIME DANIELA GRĂDINIȚA CU P.P. NR.3 VASLUI	21
8.	ÎNVĂȚAREA ACTIVĂ ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREȘCOLAR	GROSU GABRIELA/ CHIOSA VIORICA GRĂDINIȚA CU P.P. NR. 17 VASLUI	23
9.	METODE CLASICE ȘI MODERNE UTILIZATE ÎN ACTIVITĂȚILE INSTRUCTIV-EDUCATIVE DIN GRĂDINIȚĂ	KOVACS ALINA GRĂDINIȚA CU P.N. GĂVOJDIA,TIMIȘ	25
10.	MODALITĂȚI DE CULTIVARE A STĂRII DE BINE ÎN INSTITUȚIILE DE EDUCAȚIE TIMPURIE	MIRON NINA DIANA GRĂDINIȚA CU P.P. NR.5 VASLUI	27
11.	CE ESTE ADHD?	MOȘNEAGU IONELA/ BORȘ ANDREEA-ELENA GRĂDINIȚA CU P.P. NR.18 VASLUI	31
12.	INIȚIATIVE DIDACTICE	NANE GINA/ PRICOP MIHAELA COCA GRĂDINIȚA CU P.P. NR. 17 VASLUI	33
13.	VÂRSTA BUCURIEI ȘI COPILĂRIEI ÎN EDUCAȚIA TIMPURIE	POPA LILIANA/ ARTENI CĂTĂLINA GRĂDINIȚA CU P.P. NR. 17 VASLUI	35
14.	METODE INTERACTIVE UTILIZATE ÎN GRĂDINIȚĂ	SCHILLER MELINDA-DIANA GRĂDINIȚA CU P.N. JENA, JUD. TIMIȘ	36
15.	METODE MODERNE DE PREDARE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREȘCOLAR	TRIFAN ANDRA-CRINA GRĂDINIȚA CU P.P. NR.17 VASLUI	38
SECȚIUNEA I - PRIMAR			
16.	STRATEGII DE INTEGRARE PENTRU COPIII CU CERINȚE EDUCATIVE SPECIALE	ANDRUNACHE CARMEN-GABRIELA, ȘCOALA GIMNAZIALĂ „ȘTEFAN CEL MARE” VASLUI	40

17.	ÎNVĂȚAREA ÎN MEDIUL ONLINE	APETROAIEA DANIELA, LICEUL TEHNOLOGIC ENERGETIC „DRAGOMIR HURMUZESCU” DEVA	41
18.	TIC ȘI NOILE TEHNOLOGII – AJUTOR REAL ÎN ORELE DE MATEMATICĂ?	ARHIRE SORINA, ȘCOALA GIMNAZIALĂ NR.1, SAT VĂLENI, JUD.VASLUI	44
19.	PARTICULARITĂȚILE ÎNSUȘIRII MATEMATICII LA VÂRSTĂ ȘCOLARĂ MICĂ	BECCIU DOINA, ȘCOALA GIMNAZIALĂ „VASILE ALECSANDRI” VASLUI	45
20.	DEZVOLTAREA SOCIALĂ ȘI EMOȚIONALĂ A ȘCOLARULUI MIC	BENGHEA MARIA JANETA, ȘCOALA GIMNAZIALĂ NR.1, SAT VĂLENI	48
21.	JOCUL DIDACTIC MATEMATIC ÎN CICLUL PRIMAR	BENGHEA PATRICIA, ȘCOALA GIMNAZIALĂ NR.1, SAT VĂLENI, JUD. VASLUI	51
22.	ESTETICĂ ȘI BUNĂSTARE ÎN ORELE DE COMUNICARE	BORȘ ADI LUMINIȚA, ȘCOALA GIMNAZIALĂ „ȘTEFAN CEL MARE” VASLUI	54
23.	ROLUL CĂRȚII ÎN FORMAREA GUSTULUI PENTRU LITERATURĂ	BUGULEȚ GIANINA, ȘCOALA GIMNAZIALĂ „ȘTEFAN CEL MARE” VASLUI	56
24.	EXERCITIUL ȘI PROBLEMATIZAREA ÎN ORELE DE MATEMATICĂ	CIUBOTARIU GABRIELA, ȘCOALA GIMNAZIALĂ „ȘTEFAN CEL MARE” VASLUI	58
25.	CUM SĂ COMUNICI EFICIENT CU COPILUL TĂU	CÎRLESCU IULIA-ADRIANA, ȘCOALA GIMNAZIALĂ „ȘTEFAN CEL MARE” VASLUI	60
26.	MIGRAȚIA ȘI EFECTELE ACESTEIA ÎN PLAN ȘCOLAR ȘI FAMILIAL	DOBÎRCIANU CĂTĂLINA, ȘCOALA GIMNAZIALĂ NR. 1, SAT VĂLENI	61
27.	IMPORTANȚA JOCUL DE ROL ÎN DEZVOLTAREA COPILOR	DOBREA MONICA, ȘCOALA GIMNAZIALĂ „EMIL RACoviȚĂ” ONEȘTI, JUD. BACĂU	64
28.	STUDIU PRIVIND EFECTELE CLIMATULUI DE COMPETIȚIE/ COOPERARE ASUPRA CREATIVITĂȚII ELEVILOR	DUMAN MIHAELA ELENA, LICEUL TEORETIC „TRAIAN LALESCU” HUNEDOARA, JUD. HUNEDOARA	66
29.	EDUCAȚIA ECOLOGICĂ REALIZATĂ ÎN ȘCOALĂ	DUȚĂ MIHAELA, ȘCOALA GIMNAZIALĂ „EMIL RACoviȚĂ”, ONEȘTI, BACĂU	68
30.	EDUCAȚIA VIITORULUI ȘI NOILE TEHNOLOGII. FOLOSIREA SOFTURILOR EDUCATIONALE ÎN ÎNVĂȚAREA LECȚIILOR DE MATEMATICĂ DIN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PRIMAR	GALAN CLAUDIA ELENA/ CREȚU ANCA, ȘCOALA GIMNAZIALĂ „PRINCIPESA ELENA BIBESCU”, BÂRLAD, JUD. VASLUI	71
31.	JOCUL DIDACTIC-ROL ÎN DEZVOLTAREA CREATIVITĂȚII ELEVILOR LA CLASELE MICI	GHERASE CARMEN, ȘCOALA GIMNAZIALĂ „ȘTEFAN CEL MARE” VASLUI	75
32.	PERSONALITATEA MICULUI ȘCOLAR	GÎFEI IULIANA, ȘCOALA GIMNAZIALĂ „ȘTEFAN CEL MARE” VASLUI	78
33.	DESPRE PĂDURE ȘI TAINELE EI PRIN INTERMEDIUL PROIECTULUI „LEARNING ABOUT FOREST”	ILIE MIRELA, ȘCOALA GIMNAZIALĂ „MIHAI EMINESCU”, SAT LAZA	81

34.	FORME DE ACTIVITATE INDEPENDENTĂ ȘI DIFERENȚIATĂ LA LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ MUNCA CU MANUALUL	IRIMIA DANIELA, ȘCOALA GIMNAZIALĂ „ELENA CUZA” VASLUI	82
35.	EXPRIMAREA SĂNĂTOASĂ A EMOȚIILOR NEGATIVE	LOREDANA PĂDURARU, CJRAE /ȘCOALA GIMNAZIALĂ „ȘTEFAN CEL MARE” VASLUI	84
36.	ÎNVĂȚARE PRIN COOPERARE	MALANCA ELENA, ȘCOALA GIMNAZIALĂ „ȘTEFAN CEL MARE” VASLUI	86
37.	COMPETENȚA COMUNICĂRII CU ELEVII DE VÂRSTĂ ȘCOLARĂ MICĂ	MAXIM RUXANDRA GINA, ȘCOALA GIMNAZIALĂ „VASILE PÂRVAN”, BÂRLAD	89
38.	STRATEGII DE CREȘTERE A MOTIVĂRII PENTRU ÎNVĂȚARE	MOACĂ SIMONA/ GOHOREANU ANDREEA, ȘCOALA GIMNAZIALĂ „PRINCIPESA ELENA BIBESCU”, BÂRLAD	91
39.	CULTIVAREA CREATIVITĂȚII ELEVILOR PRIN ORELE DE MATEMATICĂ	MORARU MIHAELA–ANIȘOARA, ȘCOALA GIMNAZIALĂ „ȘTEFAN CEL MARE” VASLUI	93
40.	EVALUAREA ÎNTRE MODERN ȘI TRADIȚIONAL	NISTOR LUMINIȚA CARMEN, ȘCOALA GIMNAZIALĂ „MIHAI EMINESCU” SAT OȘEȘTI	96
41.	FORME DE ORGANIZARE A ACTIVITĂȚII ELEVILOR ȘI DE ACTIVIZARE ÎN LECȚIA DE MATEMATICĂ	PALAMIUC DANIELA, ȘCOALA GIMNAZIALĂ NR.1, SAT VĂLENI, JUD. VASLUI	98
42.	EXCURSIA DE STUDIU- ACTIVITATE EXTRAȘCOLARĂ CU MULTIPLE VALENȚE EDUCATIVE	POPA LUMINIȚA, ȘCOALA GIMNAZIALĂ „MIHAI EMINESCU” VASLUI	100
43.	STIMULAREA GUSTULUI PENTRU LECTURĂ LA ȘCOLARUL MIC	RAIZU ALINA-NADIA, ȘCOALA GIMNAZIALĂ „ȘTEFAN CEL MARE” VASLUI	104
44.	COMBATerea VIOLENȚEI ÎN ȘCOALA PRIMARĂ	ROGOJINĂ ELENA, ȘCOALA GIMNAZIALĂ NR. 1 SAT VĂLENI, JUD. VASLUI	106
45.	ABORDAREA DIFERENȚIATĂ A ELEVILOR PRIN FOLOSIREA STRATEGIILOR DIDACTICE ADECVATE	STAN ANA-MARIA, ȘCOALA GIMNAZIALĂ „VASILE PÂRVAN” BÂRLAD	108
46.	HIPERACTIVITATEA LA COPII – SFATURI PRACTICE	ȘTEFĂNIȚĂ ADRIANA, ȘCOALA GIMNAZIALĂ „ȘTEFAN CEL MARE” VASLUI	110
47.	APLICAȚII ALE TEORIEI INTELIGENȚELOR MULTIPLE	ȘTIRBU AURICA, ȘCOALA GIMNAZIALĂ „ALEXANDRA NECHITA” VASLUI	112
48.	INOVAȚIE ȘI CREATIVITATE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNT	STOIAN GEORGETA, ȘCOALA GIMNAZIALĂ „MIHAI EMINESCU”, SAT OȘEȘTI	114
49.	ÎNVĂȚAREA DIFERENȚIATĂ	STROIU TANȚA, LICEUL TEHNOLOGIC „COSTACHE CONACHI”, PECHEA, GALAȚI	116
50.	METODE ALTERNATIVE DE EVALUARE	TAPALAGĂ NADIA VALENTINA, ȘCOALA GIMNAZIALĂ „SF. NICOLAE” BOTOȘANI	119

51.	JOCUL DIDACTIC GEOGRAFIC	ȚIBULEAC PETRONELA, ȘCOALA GIMNAZIALĂ „MIHAIL SADOVEANU” VASLUI	122
52.	VALENȚELE FORMATIVE ALE METODELOR INTERACTIVE UTILIZATE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PRIMAR	TINICĂ MARICELA-PAULA, ȘCOALA GIMNAZIALĂ „ION MURGEANU” ZORLENI	124
53.	CONTRIBUȚIA DISCIPLINEI <i>LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ</i> , CLASA A IV-A, LA PROFILUL DE FORMARE AL ABSOLVENTULUI DE ÎNVĂȚĂMÂNT PRIMAR	VERMAN CRISTINA, ȘCOALA GIMNAZIALĂ „VASILE ALECSANDRI” VASLUI	126
SECȚIUNEA I - GIMNAZIU			
54.	INTEGRATION OF CHILDREN WITH SPECIAL EDUCATIONAL NEEDS (CES) IN FOREIGN LANGUAGE CLASSES	ALEXANDROAE GABRIELA ȘCOALA GIMNAZIALĂ „ADRIAN PORUMBOIU”, MUNTENII DE JOS, VASLUI	130
55.	OBȚINEREA HÂRTIEI	ANTONIE MARILENA-GEORGIANA, ȘCOALA GIMNAZIALĂ „ANTON PANN” CRAIOVA/ ȘCOALA PROFESIONALĂ DANEȚI	131
56.	CETĂȚENIA DIGITALĂ ILUSTRATĂ PRIN PROIECTE ERASMUS	MONICA-PETRUȚA AROTĂRIȚEI, COLEGIUL DE ARTĂ „CIPRIAN PORUMBESCU” SUCEAVA	134
57.	LE JEU DIDACTIQUE	BARBU MIHAELA-LARISA, ȘCOALA GIMNAZIALĂ NR. 1, SAT LUNCA BANULUI	136
58.	CUM SĂ ÎMBUNĂTĂȚEȘTI COMPORTAMENTUL POZITIV LA ELEVI	BORTEȘ ANCA MĂDĂLINA/OBREJA MIRELA, ȘCOALA GIMNAZIALĂ „ȘTEFAN CEL MARE” VASLUI	137
59.	UTILIZAREA TEHNOLOGIEI DIGITALE ÎN PROCESUL DE PREDARE-ÎNVĂȚARE-EVALUARE	BOTEZ LILIANA, ȘCOALA GIMNAZIALĂ „ȘTEFAN CEL MARE” VASLUI	139
60.	DEONTOLOGIE ÎN PROCESUL DE EVALUARE	CĂRARE GEORGETA VANDANA ANINA, ȘCOALA GIMNAZIALĂ „ADRIAN PORUMBOIU” MUNTENII DE JOS, VASLUI	141
61.	IMPORTANȚA MATEMATICII ÎN EDUCAȚIE	CIOVNICU LENUȚA ALINA, ȘCOALA GIMNAZIALĂ „MIHAI DAVID” NEGREȘTI, VASLUI	144
62.	MANAGEMENTUL CLASEI ȘI ROLUL ACESTUIA ÎN CREȘTEREA EFICIENȚEI PROCESULUI DIDACTIC	CIUBOTARU GRETA-DOINA, ȘCOALA GIMNAZIALĂ „ȘTEFAN CEL MARE” VASLUI	147
63.	FORMAREA CELOR OPT COMPETENȚE CHEIE LA DISCIPLINA ISTORIE	CIUREA VIORICA, ȘCOALA GIMNAZIALĂ „ANTON PANN”, CRAIOVA, JUDEȚUL DOLJ	149
64.	ÎNVĂȚAREA ÎN FORMAT BLENDED-LEARNING PENTRU ELEVII CU CES INTEGRAȚI ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL DE MASĂ	VIORICA CORTOJAN, ȘCOALA GIMNAZIALĂ „C-TIN GH. MARINESCU” GALAȚI	152
65.	STAREA DE BINE ÎN CLASA DE ELEVI	DÎNGĂ LUMINIȚA-MELANIA, ȘCOALA GIMNAZIALĂ GHELARI, JUD.	155

		HUNEDOARA	
66.	APLICAREA FORMATULUI BLENDED-LEARNING ÎN ÎNVĂȚARE SAU UTILIZAREA TEHNOLOGIEI DIGITALE ÎN ACTIVITATEA LA CLASĂ	FILIPESCU ELENA-DANIELA, ȘCOALA GIMNAZIALĂ „ȘTEFAN CEL MARE” VASLUI	159
67.	DEZVOLTAREA COMPETENȚELOR ÎN ORELE DE MATEMATICĂ DIN GIMNAZIU	GEORGESCU MIOARA, ȘCOALA GIMNAZIALĂ „ANTON PANN”, CRAIOVA	161
68.	FENOMENUL DE BULLYING ȘCOLAR ȘI CONSECINȚELE PSIHOSOCIALE ALE ACESTUIA ÎN RÂNDUL ELEVILOR	GHEBOSU TATIANA, CENTRUL ȘCOLAR PENTRU EDUCAȚIE INCLUZIVĂ, ROMAN	165
69.	TEORII ȘI BUNE PRACTICI ÎN EDUCAȚIA POZITIVĂ ÎN CONTEXTUL INCLUZIUNII SOCIALE	GOIAN EMILIA SORINA, ȘCOALĂ GIMNAZIALĂ GĂVOJDIA, TIMIȘ	168
70.	FOLOSIREA ELEMENTELOR DE ISTORIE LOCALĂ ÎN EFICIENTIZAREA PREDĂRII ISTORIEI	LISIEVICI GABRIELA, ȘCOALA GIMNAZIALĂ NR.1, SAT VĂLENI	169
71.	ABANDONUL ȘCOLAR – O PROVOCARE	ADRIANA MALOȘ, ȘCOALA GIMNAZIALĂ NR. 1 SAT DRAXENI, COMUNA REBRICEA, VASLUI	172
72.	ÎNVĂȚAREA EXPERIMENTALĂ – NOUĂ IPOSTAZĂ A DIDACTICII MUZICALE	NEAGU GELU, ȘCOALA GIMNAZIALĂ „ȘTEFAN CEL MARE” ALEXANDRIA	173
73.	COMPETENȚĂ, VIRTUTE SAU OBÎȘNUINȚĂ? EDUCAȚIA PENTRU LEADERSHIP ȘI IMPLICAȚIILE EI	NICOLAE LUCIAN-MARIAN, ȘCOALA GIMNAZIALĂ „ȘTEFAN CEL MARE” VASLUI	177
74.	MODALITĂȚI DE PREVENIRE A ABANDONULUI ȘCOLAR	MARILENA RADU, ȘCOALA GIMNAZIALĂ „OLGA STURDZA”- HOLBOCA, JUD. IAȘI	180
75.	CONFLICT ȘI CRIZĂ ÎN CLASA DE ELEVI	ROTARIU CĂTĂLINA, ȘCOALA GIMNAZIALĂ NR.1 MANOLEASA	183
76.	ROLUL ACTIVITĂȚILOR EXTRAȘCOLARE ÎN FORMAREA ȘI DEZVOLTAREA PERSONALITĂȚII COPIILOR	ANA-LĂCRĂMIOARA SANDU, ȘCOALA GIMNAZIALĂ „SFÂNTUL NICOLAE” BOTOȘANI, JUD. BOTOȘANI	185
77.	DOAMNA ELENA CUZA	SPIRIDON LIVIA, ȘCOALA GIMNAZIALĂ „CONSTANTIN PARFENE” VASLUI	187
78.	CONȚINUTURILE RELIGIOASE ȘCOLARE, MIJLOC DE RESPONSABILIZARE A ELEVULUI FAȚĂ DE CREAȚIE	TĂNASĂ CORNELIA, ȘCOALA GIMNAZIALĂ „MIHAI EMINESCU” VASLUI	190
79.	EDUCAȚIA REALIZATĂ TRADIȚIONAL ȘI CEA LIVRATĂ ONLINE, PLUSURI ȘI CARENȚE	TĂNASĂ DANIELA GABRIELA, ȘCOALA GIMNAZIALĂ „ȘTEFAN CEL MARE” VASLUI	193
80.	CONTEXTUALIZAREA METODOLOGIEI DIDACTICE SPECIFICE DISCIPLINEI RELIGIE	TUDUSCIUC MARIAN, ȘCOALA GIMNAZIALĂ NR.1 SAT VĂLENI	194

81.	SUGESTII METODICE CU PRIVIRE LA STIMULAREA ELEVILOR RĂMAȘI ÎN URMĂ LA ÎNVĂȚĂTURĂ	TURBATU ROXANA, ȘCOALA GIMNAZIALĂ NR.1 VĂLENI	196
82.	INOVAȚIE DIDACTICĂ PRIN PROIECTELE ETWINNING!	ADINA UDRESCU, LICEUL TEHNOLOGIC DE TRANSPORTURI AUTO BAIA SPRIE, MARAMUREȘ	198
83.	CURLING - UN SPORT ȘI PENTRU ROMÂNIA	VÎRLAN LUMINIȚA, ȘCOALA GIMNAZIALĂ „ȘTEFAN CEL MARE” VASLUI	199
SECȚIUNEA I - LICEU			
84.	JOCUL DIDACTIC ȘI STIMULAREA CREATIVITĂȚII	BOTEZATU ANA MARIA, LICEUL „ȘTEFAN PROCOPIU” VASLUI, JUD. VASLUI	201
85.	METODA STUDIULUI DE CAZ ÎN CADRUL ORELOR DE LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ	CHIRICA ANCA, COLEGIUL ECONOMIC „ANGHEL RUGINĂ” VASLUI	203
86.	CLUB DE JURNALISM	MIHAELA-IONELA COMAN, COLEGIUL NAȚIONAL „NICOLAE IORGA” BRĂILA	204
87.	STAREA DE BINE EMOȚIONALĂ ÎN RÂNDUL ELEVILOR	LEFTER IRINA-ANTONETA/ SILITRĂ ANA-ANDREEA, LICEUL TEORETIC „EMIL RACoviȚĂ”, VASLUI	206
88.	COORDONATE ALE RELAȚIEI CADRU DIDACTIC-ELEV	ALINA MARDARE, COLEGIUL ECONOMIC „ANGHEL RUGINĂ” VASLUI	208
89.	TEORIA INTELIGENȚELOR MULTIPLE LA ORA DE LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ	MUSTAȚĂ ELENA, COLEGIUL ECONOMIC „ANGHEL RUGINĂ”, VASLUI	209
90.	DINAMICA ȘI MUTAȚIILE STRUCTURALE ALE POPULAȚIEI ȘCOLARE DE NIVEL LICEAL DIN ZONA MOLDOVEI	NIȚICĂ MIHAELA, COLEGIUL „ECONOMIC ANGHEL RUGINĂ” VASLUI	211
91.	JOCURI DINAMICE SPECIFICE ÎNSUȘIRII MERSULUI ȘI ALERGĂRII	OSTAN MARIA, LICEUL CU PROGRAM SPORTIV VASLUI	216
92.	MANAGEMENT ȘI LEADERSHIP ÎN EDUCAȚIE	PAVEL RAMONA, LICEUL CU PROGRAM SPORTIV VASLUI	218
93.	EFECTE ALE SOCIALIZĂRII PRIN SPORT ȘI ACTIVITATE FIZICĂ	RAMONA POPA, LICEUL CU PROGRAM SPORTIV VASLUI	220
94.	INOVAȚIE EDUCAȚIONALĂ PRIN ACTIVITĂȚI DE ÎNVĂȚARE-EVALUARE PE PLATFORMELE E-LEARNING	PRACSIU TINCA DANIELA, COLEGIUL ECONOMIC „ANGHEL RUGINĂ” VASLUI	223
95.	INTRODUCERE ÎN FLIPPED CLASSROOM	SAVA OANA-GINA, COLEGIUL ECONOMIC „ANGHEL RUGINĂ” VASLUI	226
96.	CARACTERIZARE GENERALĂ A CALITĂȚILOR MOTRICE	SĂVESCU CARMEN-ANGHELINA, COLEGIUL ECONOMIC „ANGHEL RUGINĂ” VASLUI	228
97.	DE LA METODELE TRADIȚIONALE,	VOICU CORINA VALENTINA,	229

	LA METODELE ON-LINE	LICEUL TEHNOLOGIC AIUD, JUD. ALBA	
98.	MEDIILE VIRTUALE DE ÎNVĂȚARE	ZĂHĂRĂCHESCU DANIELA , COLEGIUL NAȚIONAL „IENĂCHIȚĂ VĂCĂRESCU”, TÂRGOVIȘTE	231
SECȚIUNEA II - PREȘCOLAR			
99.	„SUB ACELAȘI CURCUBEU”- PROIECT EDUCAȚIONAL TRANSFRONTALIER	CHELEA DANIELA-IOANA/ OLTEANU CĂTĂLINA ȘCOALA GIMNAZIALĂ „VERONICA MICLE” IAȘI	235
100.	ACTIVITATE OPȚIONALĂ „CĂSUȚA CU POVEȘTI”	CHIRIAC MIHAELA/ BELIGAN ANDRA SIMONA GRĂDINIȚA CU P.P. NR.3 VASLUI	238
101.	PROIECT TEMATIC „EU SUNT UNIC”	COSTIN ANGELICA/ GHIORGHITA DENISA GRĂDINIȚA CU P.P. NR.3 VASLUI	241
102.	„PĂLĂRIILE GÂNDITOARE”	SAVASTIȚA GABRIELA/ NANE GINA GRĂDINIȚA CU P.P. NR.17 VASLUI	243
103.	„CURCUBEUL EMOȚIILOR”- PROIECT EDUCATIV	SCÂNTEIE ANA-MARIA/ CHIRILĂ GEORGIANA-ȘTEFANIA GRĂDINIȚA CU P.P. NR.3 VASLUI	246
104.	„LUMEA FERMECATĂ A GRĂDINIȚEI”	TURBATU-BALAN DORINELA/ ALICIUC IONELA GRĂDINIȚA CU P.P. NR.18 VASLUI	248
SECȚIUNEA II - PRIMAR			
105.	PROIECT EDUCAȚIONAL ZIUA NAȚIONALĂ A LECTURII	ANGHEL ELENA-ANGELICA , ȘCOALA GIMNAZIALĂ „ȘTEFAN CEL MARE” ALEXANDRIA, JUD. TELEORMAN	250
106.	PROIECT ACTIVITATE EXTRACURRICULARĂ IMPORTANȚA SEMNELOR DE PUNCTUAȚIE	BREBAN MARIA-OANA , ȘCOALA GIMNAZIALĂ GĂVOJDIA	252
107.	PROIECT DIDACTIC	BUCIUMAȘ MARICICA , ȘCOALA GIMNAZIALĂ „ȘTEFAN CEL MARE” VASLUI	254
108.	CULORILE EMOȚIILOR PROIECT EDUCATIV	CÎRLESCU IULIA-ADRIANA , ȘCOALA GIMNAZIALĂ „ȘTEFAN CEL MARE” VASLUI	256
109.	DEZVOLTARE PERSONALĂ „RESPECTĂ ȘI VEI FI RESPECTAT”	ENACHE ELENA , LICEUL TEHNOLOGIC ENERGETIC „DRAGOMIR HURMUZESCU” DEVA	260
110.	PROIECT DE ACTIVITATE EXTRACURRICULARĂ	IVAN GABRIELA , ȘCOALA GIMNAZIALĂ „VASILE PÂRVAN” BÂRLAD	263
111.	PROIECT ACTIVITATE EXTRACURRICULARĂ IMPORTANȚA MATEMATICII ÎN VIAȚA NOASTRĂ	MICLEA SIMONA , ȘCOALA GIMNAZIALĂ „EFTIMIE MURGU” LUGOJ MICLEA ION-PETRU , ȘCOALA GIMNAZIALĂ „ANIȘOARA ODEANU” LUGOJ	265
112.	ÎNVĂȚĂM PRIN PROIECTE ETWINNING 2022-2023 EXEMPLE DE BUNE PRACTICI	MOT CORNELIA ALINA , ȘCOALA GIMNAZIALĂ GĂVOJDIA, JUDEȚUL TIMIȘ	266

113.	SĂ VORBIM DESPRE VALORI!!! -ETWINNING PROJECT-	OPREA ELENA, ȘCOALA GIMNAZIALĂ RACIU	268
114.	PROIECT DE ACTIVITATE OUTDOOR „CORONIȚA TOAMNEI	PATRICHI MIHAELA, ȘCOALA GIMNAZIALĂ „ȘTEFAN CEL MARE” VASLUI	270
115.	ERASMUS+ → O EXPERIENȚĂ DE NEUITAT	VĂLEANU IONICA, ȘCOALA GIMNAZIALĂ „ALEXANDRA NECHITA” VASLUI	272
SECȚIUNEA II - GIMNAZIU			
116.	PROIECT EDUCAȚIONAL „PĂDUREA ÎNSEAMNĂ SĂNĂTATE”	CHIRIAC ERIKA KARINA, ȘCOALA GIMNAZIALĂ „CONSTANTIN PARFENE” VASLUI	274
117.	PROIECT TRANȘNĂȚIONAL ROMÂNIA-MOLDOVA „MATEMATICA PRIN JOC”	COSTIN SILVIA SĂNDICA, LICEUL TEHNOLOGIC „COSTACHE CONACHI” COM. PECHEA, JUD.GALAȚI	276
118.	EARTH DAY- LIMBA ENGLEZĂ PREDATĂ INTERACTIV	DIACONU ADELA, ȘCOALA GIMNAZIALĂ „ANTON PANN” CRAIOVA, JUD DOLJ	278
119.	PROIECTUL ETWINNING „OUR SCHOOLS BEAUTIFUL, SUSTAINABLE, TOGETHER”, UN EXEMPLU DE BUNĂ PRACTICĂ	DOBRIN PAULA DANIELA, ȘCOALA GIMNAZIALĂ „ȘTEFAN CEL MARE” ALEXANDRIA	280
120.	EXEMPLU DE BUNE PRACTICI – PROIECT EDUCAȚIONAL JUDEȚEAN „FIECARE ELEV ARE NEVOIE DE O ȘANSA”	DUMITRIU-BROȘȚIC ELENA-LILIANA ȘCOALA GIMNAZIALĂ „GEORGE TUTOVEANU” BÂRLAD ȘI ȘCOALA GIMNAZIALĂ „PRINCIPESA ELENA BIBESCU” BÂRLAD, JUDEȚUL VASLUI	282
121.	„EROISM ȘI RECUNOȘȚINȚĂ” (PROIECT EDUCAȚIONAL)	GHEORGHIU GABRIEL, COLEGIUL TEHNIC „ION HOLBAN” IAȘI	285
122.	PROIECT EDUCAȚIONAL – „PRIETENI BUNI”	GHERZUM IONEL-BOGDAN, CENTRUL ȘCOLAR PENTRU EDUCAȚIE INCLUZIVĂ ROMAN, JUD. NEAMȚ	290
123.	PROIECT DE ACTIVITATE- <i>EXEMPLU DE BUNĂ PRACTICĂ</i> ÎN CADRUL PROIECTULUI PENTRU MOBILITĂȚI ERASMUS+ ÎN DOMENIUL „EDUCAȚIE ȘCOLARĂ”- (2023-1-RO01-KA121-SCH- 000117976)	LUCA DANIELA/ RUSU VERA LIA ANCA MARIA, ȘCOALA GIMNAZIALĂ „ALEXANDRA NECHITA”, VASLUI	293
124.	PROIECT DE ACTIVITATE – ÎN LUMEA MESERIILOR	DOROFTE LILIANA-CAMELIA, COLEGIUL TEHNIC „ION HOLBAN” IAȘI	297
SECȚIUNEA II - LICEU			
125.	„ÎMPREUNĂ VOM REUȘI” PROIECT EDUCAȚIONAL EXTRACURRICULAR – S.N.A.C.	ANUȘCA-DOGLAN CRISTIAN/ BOTEZI NICOLETA-CONSUELA, COLEGIUL ECONOMIC „ANGHEL RUGINĂ” VASLUI	305
126.	TRANSFORMĂM VULNERABILITATEA ÎN DEMNITATE - PROIECT EDUCAȚIONAL LOCAL	ANUȘCA-DOGLAN LUCIAN-DAN/ HĂULICĂ DRAGOȘ, LICEUL CU PROGRAM SPORTIV VASLUI	306

127.	IMPLEMENTAREA REZULTATELOR PROIECTELOR ERASMUS LA CATEDRĂ ȘI INIȚIATIVE DIDACTICE	ARHIRE SIMONA-GIANINA, COLEGIUL ECONOMIC „ANGHEL RUGINĂ” VASLUI	308
128.	ERASMUS+ PROJECTS – A WINDOW OPEN TO THE WORLD	BUCUR MAGDALENA IULIANA, COLEGIUL NAȚIONAL „IENĂCHIȚĂ VĂCĂRESCU”, TÂRGOVIȘTE, JUD. DÂMBOVIȚA	309
129.	ROLUL PARTENERIATELOR ȘCOLARE ÎN APROFUNDAREA UNEI LIMBI STRĂINE	BUTA RAMONA DORA, LICEUL TEHNOLOGIC AIUD	311
130.	<i>PÉPITES INTERNATIONALES</i> , UN PROIECT EDUCATIV INOVATIV – EXEMPLU DE BUNĂ PRACTICĂ	CÎRSTEA SILVIA, COLEGIUL NAȚIONAL „IENĂCHIȚĂ VĂCĂRESCU”, TÂRGOVIȘTE	312
131.	CĂLĂTORIA EROULUI	DANIELA-RAMONA CROITORU, LICEUL „ȘTEFAN PROCOPIU” VASLUI	314
132.	EXEMPLE DE BUNE PRACTICI PROIECTE EDUCATIVE	DAMIAN MONALISA, COLEGIUL TEHNIC „ION HOLBAN”, IAȘI	316
133.	POVESTEA UNUI CONCURS - „PRIETENII MATEMATICII” EDIȚIA A III-A	GARABET DIANA-MONICA, COLEGIUL ECONOMIC „ANGHEL RUGINĂ” VASLUI	317
134.	INIȚIATIVE DIDACTICE - ORE <i>ALTFEL LA LICEU</i>	IBĂNESCU ROXANA FLORINA, COLEGIUL NAȚIONAL „GHEORGHE ROȘCA CODREANU”	319
135.	EXEMPLE DE BUNE PRACTICI ÎN EDUCAȚIA INCLUZIVĂ- COPIII CU ADHD	PAȚILEA DANIELA, LICEUL TEHNOLOGIC „COSTACHE CONACHI”, COM. PECHEA, JUD. GALAȚI	320
136.	EXEMPLE DE BUNE PRACTICI	PETRARU VALERICA, COLEGIUL TEHNIC „ION HOLBAN” IAȘI	323
137.	PROIECT DIDACTIC	POPA ANDREEA OANA, CENTRUL ȘCOLAR PENTRU EDUCAȚIE INCLUZIVĂ „CONSTANTIN PUFAN”, VASLUI	325
138.	„S.O.S. – NATURA PLÂNGE!” PROIECT EDUCAȚIONAL JUDEȚEAN	POPESCU DANIELA, COLEGIUL ECONOMIC „ANGHEL RUGINĂ” VASLUI	326
139.	CERCUL DE CHIMIE ȘI BIOLOGIE - FORMĂ COMPLEMENTARĂ ACTIVITĂȚII DIDACTICE	RĂDULESCU DANIELA, COLEGIUL NAȚIONAL „ALEXANDRU IOAN CUZA”, ALEXANDRIA	328
140.	ÎNVĂȚAREA BAZATĂ PE PROIECTE	SĂVESCU CORNELIA MARIANA, COLEGIUL NAȚIONAL „IENĂCHIȚĂ VĂCĂRESCU” TÂRGOVIȘTE	331
141.	INTEGRAREA PROIECTELOR ETWINNING ÎN CURRICULUM	VOICU CORINA VALENTINA, LICEUL TEHNOLOGIC AIUD	334
142.	CURS DE PERFEȚIONARE	DOINA VOLOCARIU, COLEGIUL ECONOMIC „ANGHEL RUGINĂ” VASLUI	336
143.	EDUCAȚIA PENTRU SĂNĂTATE	ZEPIȘI SIMONA VALÎNDA/ MARCU POPESCU MĂDĂLINA ANETA, COLEGIUL NAȚIONAL „IENĂCHIȚĂ VĂCĂRESCU” TÂRGOVIȘTE	337
144.	DESPRE BULLYING ȘI COMPORTAMENTE SIMULANT- PREDATORII	BOTEZ LILIANA ȘCOALA GIMNAZIALĂ „ȘTEFAN CEL MARE” VASLUI	340

145.	ȘAHUL ÎN VIAȚA DE FIECARE ZI	BOTEZ LILIANA ȘCOALA GIMNAZIALĂ „ȘTEFAN CEL MARE” VASLUI	345
146.	REGISTRATURA ELECTRONICĂ, DISPECERIZARE ȘI SECRETARIAT	BLĂNARU TATIANA JENICA ȘCOALA GIMNAZIALĂ „ȘTEFAN CEL MARE” VASLUI	347
147.	DIN BIROUL SECRETARULUI – CUM SPRIJINIM ÎMPREUNĂ ELEVII CU NEVOI SPECIALE	RÂMBU ANCA ȘCOALA GIMNAZIALĂ „ȘTEFAN CEL MARE” VASLUI	348
148.	ROLUL ADMINISTRATORULUI DE PATRIMONIU ÎN ȘCOALĂ	IGNAT ELENA ȘCOALA GIMNAZIALĂ „ȘTEFAN CEL MARE” VASLUI	349